Kvinden i hvidt

Wilkie Collins

Wilkie Collins

Kvinden i hvidt

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Wilkie Collins: *Kvinden i hvidt* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Wilkie Collins: *Kvinden i hvidt* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal*

context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Indledning

Hvad kvindens tålmodighed er i stand til at bære, og hvad mandens fasthed formår at sætte igennem, vil denne fortælling beskrive.

Hvis man kunne forlade sig på, at lovens øje udforskede ethvert mistænkeligt tilfælde, og at dens arm førte enhver undersøgelsesproces til ende uden overdreven bistand af det almægtige guld, så havde de begivenheder, der fylder disse blade, gennem øvrigheden været bragt for offentlighedens domstol.

Men loven er endnu bestandig i visse uundgåelige tilfælde en forud vundet tjener af den fyldte pengepung, og den første meddelelse af denne fortælling blev derfor forbeholdt disse blade. Således som dommeren engang skulle have hørt dem, således vil læseren nu få dem at høre. Ikke en eneste omstændighed af vigtighed i de begivenheder, der her afsløres fra begyndelsen til enden, skal blive meddelt efter en blot løs angivelse.

For så vidt den, der nedskriver disse indledende linjer, og som kalder sig Walter Hartright, tilfældigt står et nærmere forhold til de begivenheder, der skal fortælles, end andre, vil han fortælle dem som noget, han personligt har oplevet. Men der, hvor hans egen erfaring mangler, vil han træde ned fra fortællerens plads, og hans opgave vil på det punkt, hvor han har ladet den falde, igen blive optaget og fortsat af personer, der efter egen erfaring kan give en lige så nøjagtig og bestemt

beretning om de foreliggende omstændigheder, som han selv har gjort det før dem.

På denne måde vil den her meddelte fortælling blive skrevet af mere end én pen, ligesom jo beretningen om et eller andet lovbrud i retssalen hidrører fra flere forskellige udsagn. Her ligesom der vil det samme blive opnået, det vil sige, sandheden vil bestandig blive fremstillet i det fuldeste og klareste lys, og læseren blive sat i stand til at følge gangen i en fuldstændig række af begivenheder, idet vi lader de personer, der nærmest kommer i berøring med dem i de på hinanden følgende stadier, ord for ord fortælle, hvad de selv har oplevet.

Først vil vi høre Walter Hartright, tegnelærer, otte og tyve år gammel, boende i Clement's Inn i London.

Walter Hartrights beretning

1

Det var den sidste dag i juli. Den lange, hede sommer nærmede sig sin slutning, og vi trætte vandrere på Londons brosten begyndte at tænke på skyggerne af skyerne på kornmarken og på efterårsbriserne på havet.

Hvad mit eget stakkels Jeg angår, så følte jeg mig, da sommeren tog afsked, fattig på kræfter, fattig på munterhed og, når jeg skal tilstå sandheden, også fattig på penge. Jeg havde i det forløbne år ikke været så påpasselig som sædvanlig med mine indtægter, og det var derfor intet under, at min ødselhed nu tvang mig til at tilbringe efteråret så økonomisk som muligt i min moders lille hus i Hampstead og i mit eget ungkarlelogi i London.

Aftenen, det erindrer jeg endnu tydeligt, var stille og himlen overtrukken; luften i London hvilede tungt over byen, og den fjerne summen af livet på gaderne var næppe hørlig; livets svage pust i mig og byens store hjerte omkring mig syntes begge på samme tid at blive mattere og mattere med den dalende sol. Jeg lagde min bog fra mig – jeg havde ikke så meget læst i den som drømt over den – og forlod mit værelse, for at vandre ud i en af forstæderne, hvor der er en friskere luft. Det var en af hine aftener, som jeg hver uge plejede at tilbringe hos min moder og søster, og jeg rettede altså mine skridt nordefter til Hampstead.

Begivenheder, som jeg endnu har at fortælle, nøder mig til her at omtale, at min fader på den tid, jeg her skriver om,

allerede var død for nogle år siden, og at min søster Sarah og jeg var de eneste tilbagelevende af fem søskende. Min fader var tegnelærer ligesom jeg. Hans virksomhed i dette kald havde været i højeste grad lønnende for ham, og hans kærlige bekymring for at sikre deres fremtid, hvis skæbne var knyttet til hans arbejde, havde foranlediget ham til, lige fra det øjeblik han blev gift, at anvende en langt større del af sine indkomster til at forsikre sit liv, end de fleste ville anse for nødvendigt. Min moder og søster havde denne beundringsværdige forsigtighed og opofrelse at takke for, at de efter hans død kunne være lige så uafhængige, som de havde været i hans levetid. Jeg arvede hans elever og havde al årsag til at være veltilfreds med de udsigter, jeg havde for mig, ved min indtrædelse i verden.

En sagte dæmring hvilede endnu hen over sletten, og London, der lå under mig i skyggerne af den skydækkede nathimmel, var ligesom nedsunket i en sort afgrund, da jeg stod foran havedøren til min moders lille hus. Jeg havde næppe ringet, før døren hurtigt blev lukket op; i stedet for pigen var det min værdige italienske ven, professor Pesca, der styrtede frem imod mig med et skingrende glædesskrig – en sand parodi på et engelsk "*Cheer*".

For hans egen skyld og – det være mig tilladt at føje til – også for min skyld, fortjener professor Pesca nok at blive formeligt forestillet for læseren. Tilfældet har dog gjort ham til udgangspunktet for den sælsomme familiehistorie, der på disse blade vil oprulle sig for os.

Mit første bekendtskab med min italienske ven skrev sig fra, at jeg traf sammen med ham i fornemme huse, hvor han gav undervisning i sit modersmål og jeg i tegning. Alt, hvad jeg

dengang vidste om hans liv, var, at han havde været ansat ved universitetet i Padua, at han havde forladt Italien af politiske grunde, – dog vægrede han sig bestandig ved at gå nøjere ind på disse grunde – og at han i mange år havde beskæftiget sig som lærer i det italienske.

Uden just at være en dværg – for han var fra top til tå fuldkommen proportioneret – var han dog, tror jeg, det mindste menneskelige væsen, man kunne se for sine øjne. Han var imidlertid ikke blot påfaldende ved sit ydre, men også ved sin forunderlige måde at være på. Det var således en fremherskende idé hos ham, at han måtte vise det land, der havde skænket ham ophold og underholdning, sin taknemmelighed ved at gøre alt, hvad der stod i hans magt, for at uddanne sig til at blive en englænder. Ikke tilfreds med at gøre nationen i almindelighed en kompliment ved bestandig at gå med paraply, gamacher og en hvid hat, tragtede han også efter i sine vaner og fornøjelser at gerere sig som en indfødt englænder. Da han fandt, at vi som nation udmærker os ved vor forkærlighed for legemsøvelser, gav han i sit hjertes uskyldighed sig hen til alle vore engelske lege og fornøjelser, hvor der blot kunne findes en lejlighed til det, i den faste overbevisning, at han, til trods for sin lille figur, ved en kraftig vilje lige så godt kunne tilegne sig vore legemsøvelser som vore nationale gamacher og vor nationale hvide hat.

Jeg havde set ham på rævejagt og ved boldspillet lægge den største forvovenhed for dagen, og i vandet ved Brighton så jeg ham flere gange aldeles hensynsløst at sætte sit liv på spil.

Der havde vi ved et tilfælde truffet hinanden, og der plejede vi at gå sammen i vandet. Havde dette været en legemsøvelse,

der kun var ejendommelig for englænderen, ville jeg have haft et omhyggeligt øje med den lille professor; men da andre nationer lige så godt plejer at gå i vandet som vi englændere, så faldt det mig intet øjeblik ind, at svømmekunsten også kunne høre til de mandlige legemsøvelser, som professoren troede at kunne lære sig på egen hånd.

Straks efter at vi begge var sprunget i vandet, holdt jeg op med at svømme, da jeg mærkede, at min ven ikke var med mig, og vendte mig om efter ham. Til min forbavselse og forfærdelse så jeg imellem mig og landjorden ikke andet end to små hvide arme, der et øjeblik plaskede frem og tilbage over vandet og derpå forsvandt. Da jeg dukkede ned på det samme sted, lå den lille mand sammenrullet mellem stenene og så endnu mindre ud end nogensinde før. Idet jeg svømmede i land med ham, hvad der tog nogle minutter, kom han til sig selv igen, og, mærkværdigt nok, kom han aldrig så snart til live, før han kom tilbage til sin illusion om, at han nok måtte kunne svømme uden at have lært det. Han fortalte med klaprende tænder, at det kunne umuligt være andet, end at han var blevet overfaldet af krampe.

Først da han var blevet fuldkommen påklædt og fulgte med mig hjemad, brød hans varme sydlige natur frem gennem det påtagne væsen. Han overøste mig med de varmeste venskabsforsikringer, erklærede lidenskabeligt og i de mest eksalterede udtryk, at hans liv for fremtiden tilhørte mig, og at han ikke kunne blive lykkelig, førend han havde fundet lejlighed til, som bevis på sin taknemmelighed, at yde mig en tjeneste, som jeg hele mit liv igennem ikke skulle kunne glemme. Jeg gjorde, hvad der stod i min magt for at få ham til at holde inde

med sine tårer og sine forsikringer, idet jeg tog det hele fra den lystige side, og det lykkedes mig endelig, i det mindste bildte jeg mig det ind, at få ham til at lægge bånd på hans overvættes taknemmelighed.

Jeg anede rigtignok ikke dengang lige så lidt som senere, da vore behagelige feriedage i Brighton ophørte, at lejligheden til at gøre mig en tjeneste, som min ven sukkede så inderligt efter, skulle komme så snart, og endnu mindre, at han øjeblikkelig skulle gribe den så ivrigt, at han derved kom til at lede hele mit liv ind på en ny bane og forandre mit væsen i den grad, at jeg næppe mere genkendte mig selv.

Og dog var det således. Hvis jeg ikke var dukket ned efter professor Pesca, ville jeg efter al sandsynlighed aldrig være kommet i nogen berøring med den historie, der fortælles på disse blade, og jeg ville måske aldrig have hørt navnet på den kvinde, der siden den tid har levet i alle mine tanker, som jeg har ofret hele min virksomhed, og som har haft en afgørende indflydelse på hele mit øvrige liv.

2

Jeg behøvede blot at se på Pescas ansigt og manerer, da vi hin aften traf sammen ved min moders havebør, for at vide, at der måtte have tildraget sig noget overordentligt. Det var imidlertid til slet ingen nytte at forlange nogen øjeblikkelig forklaring om det. Jeg kunne blot slutte mig til, idet han trak mig ind i huset, at han, der kendte alle mine vaner, var kommet derud for at være vis på at træffe mig, og at han havde en nyhed af en ualmindelig beskaffenhed at meddele mig.

Vi kom begge så hovedkulds ind i værelset, at min moder ikke kunne bare sig for at le og gav sig til at vifte sig ved det åbne vindue. Pesca var hendes erklærede yndling, og hun var altid villig til at tilgive selv hans mest excentriske indfald. Den gode sjæl! lige fra det øjeblik hun opdagede, at den lille professor var hendes søn inderligt hengiven, åbnede hun hele sit hjerte for ham og fandt sig i alle hans besynderligheder uden at bryde sig om at forstå dem.

Min søster Sarah faldt det, trods hendes ungdom, langt vanskeligere at slutte sig til ham. Hun lod Pescas herlige karakter vederfares al retfærdighed, men hun kunne ikke så ubetinget som min moder finde sig i alle hans forunderligheder. Hun, med sine ægte insulariske begreber om det passende, kunne ikke finde sig i, at Pesca brød sig så lidt om, hvad der skikkede sig, og udtalte ganske åbenlyst sin forundring over, at hendes moder kunne vise den excentriske lille udlænding så megen fortrolighed.

Jeg har ikke blot hos min søster, men også hos andre haft lejlighed nok til at gøre den erfaring, at vi, der udgør den yngre generation, på ingen måde er så hjertelige og fordragelige som vore forældre. Jeg ser ofte gamle folk være i stor bevægelse ved forventningen om en eller anden fornøjelse, der står for døren, mens tanken om den slet ikke gør noget indtryk på deres børnebørn. Har den store fremgang, der er foregået med opdragelsen, måske gjort et alt for langt skridt, eller er vi i vore dage så vel opdragede, at det næsten er for meget?

Uden at forsøge på at svare med bestemthed på disse spørgsmål, vil jeg indskrænke mig til at berette, at jeg aldrig så min moder og søster i Pescas selskab, uden at jeg var tilbøjelig

til at anse min moder for den yngste. I dag for eksempel lo min moder over den halvt drengeagtige maner, hvormed vi begge to styrtede ind i værelset, mens Sarah lidt fortrædelig var i færd med at samle skårene af en tekop op, som professoren havde kastet i gulvet, da han styrtede ud til mig.

"Jeg ved virkelig ikke, hvorledes det var gået, Walter, hvis du var blevet endnu længere borte," sagde min moder. "Pesca har næsten været fra forstanden af utålmodighed og jeg af nysgerrighed. Professoren har medbragt en eller anden forunderlig nyhed, der, som han siger, angår dig, og han har været grusom nok til ikke engang at ville lade os gætte på, hvad det er, før du selv kom."

"Det er ellers kedeligt nok! Nu er det stel ukomplet," mumlede Sarah, idet hun så på den ituslåede tekop.

Imidlertid slæbte Pesca, der ikke havde nogen anelse om, hvad for en ulykke han havde gjort, en stor lænestol hen i den anden ende af værelset for at kunne overse os alle tre, lige som en offentlig taler ønsker at se hen over sine tilhørere. Efter at han havde vendt rygsiden af stolen imod os, sprang han op i den, og fra dette improviserede kateter tiltalte han os nu med stor bevægelse:

"Nu, mine gode kære," begyndte Pesca, (der altid kaldte os "mine gode kære", i stedet for "mine kære venner"), "hør på mig. Tiden er kommet … jeg fortæller min nyhed … jeg taler …"

"Hør, hør!" råbte min moder spøgende, som om hun kunne være et medlem af Underhuset.

"Det næste, det nu går ud over, mama," hviskede Sarah, "bliver da ryggen på den nye lænestol."

"Jeg går noget tilbage i mit liv og henvender min tale først til det ædleste af alle skabte væsner," vedblev Pesca, idet han fra stolen apostroferede min ringhed, "til ham, der fandt mig død af krampe på havets bund og igen bragte mig til live; og hvad sagde jeg dengang?"

"Langt mere end der var nødvendigt," svarede jeg i en fortrædelig tone, for ville jeg blot opmuntre min ven den mindste smule, når han var på det kapitel, kunne jeg være vis på, at han straks brast i gråd.

"Jeg sagde," vedblev Pesca, "at mit liv fra nu af tilhørte min kære ven Walter, og det gør det. Jeg sagde, at jeg aldrig ville blive lykkelig, før jeg havde gjort noget rigtig godt for Walter, og jeg har til i dag heller aldrig været tilfreds med mig selv. Nu," skreg den begejstrede lille mand med forstærket stemme, "nu strømmer lykken ind på mig, for ved min ære, nu er øjeblikket kommet, og det eneste, jeg nu har at sige, er: Rigtigt! Alt rigtigt!"

Her turde det måske være nødvendigt at gentage, at Pesca gjorde sig til af at være en fuldkommen englænder i sit sprog såvel som i sin klædedragt, sine manerer og sine fornøjelser. Da han havde opsnappet nogle af vore mest brugelige talemåder, plejede han at flette dem ind i sin tale, når det faldt ham ind, idet han i sit hjertes glæde kun lidt brød sig om, hvad de egentlig betød, og gerne udtalte dem som en eneste lang stavelse, selv om de bestod af nok så mange ord.

"Iblandt de fornemme huse i London, hvor jeg giver undervisning i mit fædrelands sprog," vedblev professoren, idet han uden videre fortale gik lige løs på sagen, "er der også et overordentlig fornemt et henne på Portland-pladsen. I dette

fornemme hus, mine gode kære, bor der en fornem familie, som består af en mama, der er blond og fyldig, tre unge misses, der er blonde og fyldige, og en papa, den blondeste og fyldigste af dem alle, der er en mægtig købmand, sidder i guld op over ørene og engang har været en smuk mand, men da han nu har en skaldepande og en dobbelthage, ikke egentlig mere kan kaldes smuk. Giv nu agt! Jeg læser med de unge misses den guddommelige Dante, og der er intet menneskeligt sprog, der formår at beskrive, i hvilken grad den guddommelige Dante forvirrer de tre smukke hoveder! Nå, det er nu lige meget – alt til sin tid – og jo flere timer, desto bedre for mig. Forestil jer, at jeg i dag underviser de tre unge misses som sædvanlig. Vi er alle fire sammen nede i Dantes Helvede. I den syvende kreds – men det er nu lige meget, thi for de tre blonde og fyldige unge misses er alle kredse ens – i den syvende kreds bliver mine kvindelige elever siddende, og jeg giver mig til at deklamere, for igen at bringe dem i gang, og taler mig ind i den mest glødende varme og begejstring, da … da hører man et par støvler knirke ude i korridoren, og ind træder den gyldne papa, den mægtige købmand og lykkelige besidder af skaldepanden og dobbelthagen. Ja, mine gode kære, nu er jeg nærmere ved målet, end I tror. Har I haft tålmodighed så længe, eller har I sagt til jer selv: For pokker, Pesca er i aften meget kedelig."

Vi erklærede, at han tværtimod var højst underholdende, og professoren vedblev:

"I sin hånd holder den gyldne papa et brev, og efter at han har undskyldt sig, fordi at han forstyrrer os i vore helvedesregioner med sædvanlige dagsbegivenheder, vender han sig til de tre unge misses og begynder, ligesom I englændere plejer at

begynde alt, hvad I har at sige i denne velsignede verden, med et stort O! 'O, mine kære, jeg har her et brev, siger den mægtige købmand, jeg har her et brev fra min ven mr. …' (navnet kan jeg ikke få fat på, men det er det samme, jeg kommer nok ud af det alligevel, ja ja, '*rigtigt-alt-er-rigtigt*'). Altså, papa siger: 'Jeg har her et brev fra min ven, denne samme mr. …, han ønsker, at jeg skal anbefale ham en tegnelærer, der kan komme ud til ham på hans landsted.' Da jeg hørte den gyldne papa sige disse ord, havde jeg, hvis jeg havde været stor nok til at nå op til ham, gerne slået mine arme om hans hals og trykket ham ind til mit bryst. Men nu kunne jeg ikke andet end rokke på min stol. Jeg sad som på gløder, og min sjæl brændte efter at tale, men jeg holdt min mund og lod ham fortsætte. 'Måske ved I,' siger den gode pengemand, idet han drejer sin vens brev frem og tilbage imellem den gyldne tommel- og pegefinger, 'måske kender I, mine kære, en tegnelærer, som jeg kunne anbefale?' De tre unge misses ser på hinanden og siger derpå (idet de begynder med det uundgåelige store O) 'O papa, der er jo mr. Pesca' … Da de således uden videre omtalte mig, kunne jeg ikke holde mig længere – tanken på jer, mine gode kære! fo'r mig på engang til hovedet, jeg springer op af min stol som en raket, vender mig til den mægtige købmand og siger (engelsk talebrug) 'kære herre, jeg har den mand, som De ønsker! Den første, allerførste tegnelærer i verden! Anbefal ham i aften med posten og send ham i morgen, som han står og går, (igen engelsk talebrug) send ham i morgen, som han går og står, afsted med det sidste jernbanetog!' – 'Stop, stop,' siger papaen, 'er det en englænder eller en udlænding?' – 'englænder med hud og hår,' svarer jeg. – 'Er han respektabel?' siger papaen. 'Sir,' siger jeg, (for dette

sidste spørgsmål oprørte mig dybt), 'Sir! Geniets udødelige ild brænder i denne englænders bryst og, hvad der vil sige endnu mere, i hans faders for ham.' – 'Lige meget,' siger denne gyldne barbar af en fader, 'vi taler ikke om hans geni, mr. Pesca. Vi bryder os i dette land ikke om geniet, når det ikke er respektabelt tillige – men så glæder vi os meget over at træffe på det. Kan Deres ven bringe gode vidnesbyrd med sig eller breve, der indestår for hans karakter?' – Jeg gør en foragtelig håndbevægelse: 'Vidnesbyrd og breve?' siger jeg, 'ja, det skulle jeg rigtignok mene! Hele bind af breve og hele mapper fulde af vidnesbyrd, hvis De ønsker det.' – 'Ét eller to er tilstrækkeligt,' siger denne flegmatiske pengemand. 'Lad De ham sende mig et par stykker med angivelse af hans navn og adresse. Og holdt, mr. Pesca, før De går hen til Deres ven, må De hellere tage en bankbillet med.' – 'En bankbillet?' spørger jeg opbragt. 'Ingen bankbillet, førend min brave englænder har fortjent sine penge, om jeg tør bede.' – 'Bankbillet?' siger papa med den største forbavselse, 'hvem taler om bankbilletter? Jeg mener en lille billet eller opskrift, der indeholder de fordringer, man stiller til ham. Bliv De blot ved med Deres undervisning, mr. Pesca, så skal jeg nok selv imidlertid lade besørge et lille uddrag af min vens brev.' – Vare- og pengemanden går og tager blæk og papir med sig, og jeg stiger igen ned i Dantes Helvede, og mine tre unge misses følger bagefter. Ti minutter efter er billetten skrevet, og papas støvler knirker igen i korridoren. Fra dette øjeblik af ved jeg på min ære ikke mere, hvad der er foregået. Den herlige tanke, at jeg endelig havde fundet en lejlighed til at vise mig erkendtlig mod min dyrebareste ven i verden, stiger mig op til hovedet og gør mig næsten beruset. Hvorledes jeg

drog mig og mine unge misses igen ud af Helvedesregionerne, hvorledes det gik med mine øvrige forretninger, og hvorledes jeg fik min smule middagsmad til at glide ned, ved jeg lige så lidt som manden i månen. Nok sagt, at jeg er her med den mægtige købmands billet i hånden, i legemsstørrelse og så glad som en konge! Hahaha! *Rigtigt-alt-er-rigtigt*!"

Her svingede den lille professor brevet med betingelserne over hovedet og endte sin vidtløftige tale med en skingrende italiensk parodi på de engelske "*Cheers*".

Da han havde endt, rejste min moder sig med rødmende kinder og strålende øjne. Hun greb begge den lille mands hænder.

"Min kære, gode Pesca, jeg har aldrig tvivlet om Deres hengivenhed for Walter, men nu er jeg mere end nogensinde overbevist om den!"

"Ja, vi er ganske vist professor Pesca meget taknemmelige for Walters skyld," tilføjede Sarah. Hun rejste sig halvt fra sit sæde, idet hun talte, som om hun ligeledes ville gå hen til lænestolen; men da hun bemærkede, at Pesca fuld af henrykkelse kyssede min moder på hånden, satte hun et ganske alvorligt ansigt op og blev på sin plads. "Når det familiære lille menneske behandler min moder således, hvorledes vil han da ikke behandle mig?" Ansigter taler undertiden sandhed, og der var intet spørgsmål om, at det var netop Sarahs tanke, da hun igen satte sig ned.

Skønt jeg selv anerkendte med taknemmelighed Pescas hjertensgode bestræbelser, var jeg dog på ingen måde så glad ved tanken om den fremtidige beskæftigelse, som jeg skulle have været. Så snart professoren havde givet slip på min

moders hænder, og jeg havde takket ham, fordi han så kærligt havde tænkt på mig, bad jeg, om jeg måtte se betingelserne, således som de var leveret ham til mit gennemsyn.

Pesca rakte mig den med en triumferende mine.

"Læs!" sagde den lille mand majestætisk. "Jeg indestår dig for, min ven, at den gyldne papas skrivelse taler for sig selv med basuntoner."

Billetten var i alle tilfælde tydelig, åben og forståelig. Den underrettede mig om –

For det første, at Frederick Fairlie, Esquire, til Limmeridge House i Cumberland, for et tidsrum af mindst fire måneder behøvede en udmærket dygtig tegnelærers tjeneste.

For det andet, at de pligter, der påhvilede læreren, var af en dobbelt natur. Han skulle give to unge damer undervisning i akvarelmaleri og desuden anvende sin fritid til at ordne og opklæbe en kostbar samling af tegninger, der var blevet meget forsømt.

For det tredje, at honoraret, der tilbødes den, som samvittighedsfuldt ville overtage denne post, var fire guineas om ugen samt fri bolig og ophold i Limmeridge House, hvor han ville blive behandlet som en gentleman.

For det fjerde og sidste, at ingen skulle gøre sig den ulejlighed at søge om denne post, der ikke kunne medbringe de pålideligste vidnesbyrd om sin karakter og sin duelighed. Disse vidnesbyrd skulle leveres til mr. Fairlies ven, der havde fuldmagt til at afslutte en overenskomst. Derpå fulgte endnu pengemandens navn og adresse, og dermed endte billetten.

De udsigter som dette tilbud indeholdt, var vistnok meget tiltrækkende, og virksomheden efter al sandsynlighed let og

behagelig. Tilbuddet kom netop i efterårstiden, hvor jeg havde mindst at bestille, og honoraret var meget anstændigt. Alt det vidste jeg; jeg vidste, at jeg ville have grund til at prise mig lykkelig, hvis jeg fik den omtalte post, og dog havde jeg næppe læst konditionerne til ende, førend jeg sporede en vis uforklarlig ulyst til at have noget med den sag at gøre. Jeg havde endnu aldrig tidligere oplevet en sådan kamp imellem min pligt og min tilbøjelighed som ved denne lejlighed.

"O, Walter, et så godt tilbud er der aldrig blevet gjort din fader," sagde min moder, da hun havde læst konditionerne og leveret dem tilbage.

"Og hvilken ære at lære sådanne fornemme folk at kende og under så behagelige forhold!" bemærkede Sarah, idet hun rejste sig op fra stolen.

"Ja, ja, betingelserne er ganske vist tillokkende nok," svarede jeg utålmodigt. "Men førend jeg afgiver mine vidnesbyrd, kunne jeg dog ønske nogen tid til at overlægge ..."

"Overlægge!" råbte min moder, "men Walter, hvad er det, du siger?"

"Overlægge!" råbte min søster, "hvad er det for et besynderligt indfald?"

"Overlægge!" tilføjede professoren, "hvad er der her at overlægge? Svar mig på det! Har du ikke klaget over dit helbred, og har du ikke ønsket at få dig en slurk god landluft, som du jo selv kalder det? Nå da! det papir dér tilbyder dig jo en ordentlig slurk landluft og det i hele fire måneder. Desuden trænger du jo til penge – er da fire guineas om ugen ikke en god betaling? Fire guineas om ugen og hvad der vil sige endnu mere, to unge, fortryllende misses at omgås med dagligt, ikke at tale om

natteleje, frokost, middagsmad, te og øl, alt sammen gratis – hvad skal det sige, Walter, min kære, gode Walter? Jeg ved ikke længere, hvad jeg skal tro om dig."

Hverken min moders forbavselse over min opførsel eller Pescas opremsen af alle de fordele, der ville følge med min nye virksomhed, var i stand til at rokke min uforklarlige utilbøjelighed til at tage ud til Limmeridge House. Efter at jeg var kommet frem med alle de små indvendinger, som jeg kunne finde på, og disse én for én var slået af marken, kom jeg endelig med den allersidste, idet jeg spurgte, hvad der skulle blive af mine elever i London, mens jeg gav mig af med at lære mr. Fairlies unge døtre at tegne efter naturen. Svaret lå imidlertid meget nær, at de fleste af dem ville være bortrejst på den tid, og at jeg meget godt kunne betro de få, der blev tilbage, til en kollega, som jeg engang tidligere havde vist den samme tjeneste. Min søster erindrede mig om, at den nævnte kollega selv havde sagt, at jeg ved en sådan lejlighed kunne stole på hans villighed; min moder bad mig indstændigt om, at jeg ikke måtte sætte min sundhed på spil for en grilles skyld, og Pesca forenede i den ynkeligste tone sine bønner med hendes.

Så mange kærlighedsbeviser måtte gøre indtryk på enhver, der blot havde et atom af følelse tilbage. Skønt jeg ikke kunne overvinde min uforklarlige ulyst, skammede jeg mig dog over den og lovede at gøre alt, hvad man forlangte af mig. Resten af aftenen gik muntert hen under planer for fremtiden og samtaler om, hvorledes jeg vel ville komme ud af det med de unge damer i Cumberland. Pesca, der var blevet begejstret af vor nationale grog, som straks steg ham til hovedet, holdt den

ene tale efter den anden og udbragte både min moders, min søsters, mr. Fairlies og de to unge damers skål.

"Jeg har en hemmelighed," sagde min lille ven, da vi om aftenen gik bort sammen, "jeg har en hemmelighed at betro dig. Jeg blusser ved tanken om min egen veltalenhed. Jeg vil ikke skjule for dig, at jeg er ærgerrig af naturen, og at jeg håber engang at få en plads i jeres Parlament. Det er mit livs drøm engang at blive kaldt 'den hæderlige mr. Pesca, MP'."

Den følgende morgen afsendte jeg mine vidnesbyrd til mr. Pescas patron på Portland Place. Tre dage gik hen, og jeg sluttede deraf med en hemmelig fornøjelse, at man ikke havde fundet mine attester tilfredsstillende. Den fjerde dag kom imidlertid svaret. Det indeholdt, at mr. Fairlie modtog mit tilbud og opfordrede mig til øjeblikkelig at afgå til Cumberland. Alle nødvendige instruktioner med hensyn til min rejse var omhyggeligt og tydeligt tilføjet i et postscriptum.

Jeg traf temmelig mismodig mine forberedelser til tidligt næste morgen at forlade London. Henimod aften kom Pesca hen til mig for at sige mig farvel.

"Jeg vil aftørre mine tårer under din fraværelse med bevidstheden om, at det er min hånd, der har givet din lykkes vogn det første stød fremad. Gå, min ven," sagde han glad. "Når din sol skinner i Cumberland (engelsk mundheld), så glem for Guds skyld ikke at bjærge dit hø. Gift dig med en af de to unge misses; sørg for, at du kommer til at arve den fede Fairlies fede godser; bliv 'den hæderlige mr. Hartright, MP', og når du er kommet op på det øverste trin af stigen, så husk på, at den stakkels Pesca, der står nedenfor, har hjulpet dig til det alt sammen."

Jeg gjorde mig umage for at svare min lille ven spøgende på dette, men jeg kunne ikke få bugt med mit onde lune. Der var en hemmelig mislyd i mit indre, mens jeg søgte at sige ham nogle spøgende ord til farvel. Da han var gået fra mig, ilede jeg hen til det lille hus i Hampstead for at tage afsked med min moder og min søster.

3

Heden havde hele dagen igennem været yderst trykkende, og aftenen var endnu ubehageligt lummer. Min moder og min søster havde haft så meget at sige mig og så mange gange bedt mig om at blive blot fem minutter endnu, at det næsten var blevet midnat, da pigen lukkede havedøren efter mig. Jeg gik et par skridt hen ad den korteste vej til London, derpå blev jeg stående stille og tøvede.

Månen stod fuld og stor på den mørkeblå himmel, og heden med sine små høje så så vild ud, at man gerne kunne tro, at den var hundreder af mile borte fra London. Jeg kunne ikke overvinde mig til at vende hurtigere end nødvendigt tilbage til den lumre og kvalme by. Udsigten til at skulle gå i seng og langsomt kvæles i et indelukket værelse var ikke glædelig. Jeg besluttede at slentre hjemad med så lang en omvej som muligt, at følge de hvide fodstier, der slyngede sig hen over den ensomme hede, og at vende tilbage til den luftigste af forstæderne, idet jeg tog vejen til Finchley og således nåede vestsiden af Regent's Park, just som morgenen var allerfriskest. Jeg vandrede langsomt hen over heden, fortabt i nydelsen af den mest himmelske stilhed og fuld af beundring over de lette afvekslinger af lys og skygge, som heden med sine småhøje

frembød til alle sider. Så længe jeg gik således, var min ånd modtagelig for ethvert indtryk; jeg tænkte kun lidt på noget bestemt, eller rettere sagt jeg tænkte næsten slet ikke.

Men da jeg havde forladt heden og var slået ind på en bivej, hvor der var mindre at se, begyndte mine tanker mere udelukkende at beskæftige sig med den forandring, der snart skulle indtræde i alle mine vaner og beskæftigelser. Da jeg var ved enden af vejen, var jeg fuldkommen fordybet i mine fantastiske visioner om Limmeridge House, mr. Fairlie og de to unge damer, jeg skulle indøve i kunst- og akvarelmaleri.

Jeg var nu kommet til det sted, hvor fire veje møder hinanden – vejen til Hampstead, som var den, jeg nylig var gået, og Finchley Road, der fører til West End og til London. Jeg havde mekanisk fulgt den sidste og slentrede langsomt hen ad landevejen, fordybet, som jeg kan huske, i ørkesløse formodninger om, hvorledes de unge damer i Cumberland så ud, da pludselig enhver dråbe blod i mit legeme blev til is ved berøringen af en hånd, der pludselig bagfra lagde sig på min skulder.

Jeg vendte mig nu hurtigt om, idet min hånd greb fastere om stokken.

Midt på den brede, oplyste vej stod der skikkelsen af en kvinde, der så ud, som om hun var steget op af jorden eller var faldet ned fra himlen; hun var fra top til tå klædt i hvidt, hendes ansigt var vendt imod mit og hun syntes at ville rette et alvorligt spørgsmål til mig, idet hendes hånd pegede på den mørke sky, der hang hen over London.

Jeg blev alt for forskrækket over det sælsomme syn, der så pludseligt viste sig for mig på dette ensomme sted, til at jeg

kunne spørge hende om, hvad hun forlangte. Hun talte først.

"Er det vejen til London?" spurgte hun.

Jeg så opmærksomt på hende, da hun kom med dette spørgsmål. Klokken var næsten et. Alt, hvad jeg kunne se i måneskinnet, var et farveløst ungt ansigt med en noget spids hage og magre kinder, store, alvorlige og opmærksomme øjne, en nervøs trækken om læberne og et lyst, gulbrunt hår. Der lå ikke noget vildt og ubeskedent i hendes manerer: hun så rolig, fattet, en smule melankolsk og tillige noget mistænksom ud, og hun havde ikke just damemanerer, men så heller ikke ud som en kvinde af de lavere klasser. Så vidt jeg havde hørt stemmen, havde den noget forunderligt stille og melankolsk ved sig, og hun talte meget hurtigt. Hun holdt en lille taske i hånden, og hendes dragt – hat, sjal og kjole – var af en hvid farve og af et stof, der, så vidt jeg forstod mig på det, hverken var fint eller kostbart. Hendes figur var rank og noget over middelhøjde. Det var alt, hvad jeg kunne se af hende i det matte lys og under de forvirrende omstændigheder, der ledsagede vort møde. Hvad hun var for en slags kvinde, og hvorledes hun kom til at befinde sig ganske alene på landevejen ved midnatstid, var det mig umuligt at gætte. Det eneste, jeg følte mig overbevist om, var, at selv det mest rå menneske ikke ville falde på at mistyde, hvad der foranledigede hende til at tiltale mig, selv om tid og sted måtte forekomme ham nok så mistænkelige.

"Har De hørt mit spørgsmål?" spurgte hun i en hurtig, lidenskabsløs tone, der ikke forrådte den mindste utålmodighed, "jeg spurgte Dem, om det var vejen til London?"

"Ja," svarede jeg, "det er vejen; den fører til St. John's Wood og Regent's Park. De må undskylde mig, at jeg ikke svarede Dem

hurtigere. Jeg blev lidt forskrækket over at se Dem så pludseligt og kan endnu slet ikke forstå, hvorledes det er gået til."

"De har dog ingen mistanke til mig? De tror dog ikke, jeg har begået noget urigtigt? Det har jeg ikke, men jeg er meget ulykkelig over at være her alene så sent. Hvorfor troede De om mig, at jeg havde begået noget urigtigt?"

Hun sagde disse ord i stor bevægelse og trak sig flere skridt tilbage fra mig. Jeg gjorde alt, hvad der stod i min magt, for at berolige hende igen.

"Jeg beder Dem om ikke at tro, at jeg nærer nogen som helst mistanke til Dem; det er tværtimod mit ønske at være Dem til nytte, hvis jeg kan. Jeg blev kun forbavset over at se Dem på den ensomme landevej, fordi den et øjeblik i forvejen forekom mig ganske tom."

Hun vendte sig om og pegede på et sted, hvor vejen til London stødte sammen med vejen til Hampstead, og hvor der var en åbning i hækken.

"Jeg hørte Dem komme," sagde hun, "og skjulte mig der for at se, hvem De var, inden jeg vovede at tiltale Dem. Jeg var fuld af tvivl og frygt, indtil De var gået forbi, og da var jeg nødt til at snige mig bagefter Dem og berøre Deres skulder."

Snige sig bagefter mig og berøre min skulder? Hvorfor ikke hellere kalde på mig? Det hele forekom mig forunderligt.

"Kan jeg tro Dem?" spurgte hun, "De vil ikke tænke slet om mig, fordi jeg har været ulykkelig, vel?" Hun tav forvirret, idet hun flyttede sin taske fra den ene hånd over i den anden og sukkede dybt.

Hendes hjælpeløshed rørte mig. Min naturlige tilbøjelighed til at hjælpe hende og behandle hende skånsomt sejrede over

den forsigtighed og takt, som en ældre og klogere i dette besynderlige tilfælde ville have taget sin tilflugt til.

"De kan have fuldkommen tillid til mig," sagte jeg. "Hvis det bedrøver Dem at fortælle mig, hvilken sørgelig situation De befinder Dem i, så tal ikke videre om det. Jeg har ingen ret til at fordre forklaringer af Dem. Sig mig blot, hvorledes jeg kan hjælpe Dem, og hvis det er mig muligt, skal jeg gøre det."

"De er meget god, og jeg er glad, inderligt glad over at have mødt Dem." I disse ord bævede der en vis kvindelig klang, som jeg hidtil ikke havde hørt i hendes stemme; men der var ikke nogen tåre at se i hendes store, mørke og alvorlige øjne. "Jeg har kun en gang før været i London," vedblev hun, idet hun stadig talte hurtigere, "og jeg kender slet ikke noget til den del af byen. Kan jeg få en droske eller en anden – en hvilken som helst vogn? Er det for sent? Jeg ved det ikke, vil De blot vise mig, hvor jeg kan få en droske, og vil De love mig forresten ikke at bekymre Dem om mig og lade mig gå, når jeg vil – jeg har en veninde i London, der med glæde vil modtage mig – så forlanger jeg ikke mere af Dem. Vil De love mig det?"

Hun så sig ængsteligt frem og tilbage, flyttede igen tasken fra den ene hånd over i den anden, gentog ordene: "Vil De love mig det?" og så på mig med en sådan frygt og forvirring, at hun gjorde mig ganske sørgmodig.

Hvad skulle jeg gøre? Hun var fremmed, hjælpeløs, forladt, og der var ikke et hus i nærheden; der kom ingen forbi, som jeg kunne have rådført mig med, og jeg havde ikke den mindste ret over hende, selv om jeg havde vidst, hvorledes jeg skulle gøre denne ret gældende.

Jeg nedskriver modstræbende disse linjer, idet skyggen af senere begivenheder falder hen over det papir, jeg skriver på; men jeg spørger alligevel: Hvad kunne jeg gøre?

Jeg søgte at vinde tid, idet jeg henvendte følgende spørgsmål til hende:

"Er De vis på, at Deres veninde i London kan modtage Dem så sent?"

"Det er jeg. Sig De blot, at De ikke vil hindre mig i at forlade Dem, når og hvor jeg vil. Sig, at De ikke vil lægge mig nogen hindring i vejen. Vil De love mig det?"

Idet hun gentog disse ord tredje gang, trådte hun tæt hen til mig og lagde sin hånd frygtsomt på mit bryst. Hendes hånd var, til trods for den lumre nat, ganske kold, det følte jeg, da jeg med min tog den til side. Man må huske på, at jeg var ganske ung, og at den hånd der berørte mig, tilhørte en kvinde.

"Vil De love mig det?" spurgte hun endnu engang.

Jeg svarede "Ja", dette lille almindelige ord, der hver time på dagen er på alles læber, og dog skælver jeg endnu i dette øjeblik, da jeg nedskriver det på papiret.

Vi gik nu sammen til London, jeg og denne kvinde, hvis navn og karakter, hvis historie og formål, ja, hvis nærværelse i denne time var lige så mange uudforskelige hemmeligheder for mig. Det var som en drøm – var jeg Walter Hartright? var dette den velbekendte vej, der om søndagen var dækket af brogede folkemasser? Havde jeg virkelig for mindre end en time siden forladt den rolige, rene, hyggelige atmosfære i min moders hus? Jeg var alt for forvirret til, at jeg i de første minutter kunne tale til min hemmelighedsfulde ledsagerinde. Det var hendes stemme, der først brød tavsheden.

"Jeg ønsker at tale med Dem," sagde hun pludselig. "Kender De mange folk i London?"

"Ja, ganske mange."

"Mange fornemme og betitlede folk?"

Der lå noget mistænkeligt i dette besynderlige spørgsmål, og jeg tøvede med at besvare det.

"Nogle," sagde jeg efter en kort tavshed.

"Kender De nogen" – hun tav og så mig prøvende ind i ansigtet – "nogen, der er baronet?"

Jeg var alt for forbavset til at kunne svare, og nu var det mig, der så spørgende på hende.

"Hvorfor spørger De om det?"

"Fordi jeg for min egen skyld håber, at der er en baronet, som De *ikke* kender."

"Vil De sige mig hans navn?"

"Det kan jeg ikke, det vover jeg ikke … jeg glemmer mig selv, når jeg udtaler det." Disse ord sagde hun højt og i en vred tone, idet hun knyttede hånden og løftede den truende; derpå fattede hun sig igen og sagde næsten hviskende: "Sig De mig, hvem De kender?"

Jeg kunne ikke nægte hende sådan en bagatel og nævnte derfor tre navne. To af dem var familiefædre, og den tredje var en ung mand, der på en søtur havde taget mig med i sin yacht, for at jeg skulle tegne nogle skitser for ham.

"Ah! De kender ham ikke," sagde hun med et suk, som om hun følte sig lettet.

"Har De selv nogen rang eller titel?" vedblev hun.

"Nej, langt fra. Jeg er kun tegnelærer." Idet jeg gav hende dette svar – måske med nogen bitterhed – tog hun med den

hast, der karakteriserede alle hendes handlinger, min arm.

"Han har hverken rang eller titel," sagde hun til sig selv. "Gud være lovet! Ham tør jeg betro mig til."

Det var hidtil lykkedes mig at beherske min nysgerrighed, men nu overvældede den mig.

"Jeg frygter for, at De har en alvorlig grund til at beklage Dem over en fornem mand," sagde jeg. "Jeg frygter for, at den baronet, hvis navn De så nødig vil udtale, har tilføjet Dem en stor uret. Er han årsagen til, at De befinder Dem her på en så usædvanlig tid?"

"Spørg mig ikke; lad mig ikke tale om det," svarede hun; "jeg er ikke i stand til det nu. Man har behandlet mig grusomt, og tilføjet mig en stor krænkelse. Jeg vil betragte det som en venlighed af Dem, om De vil gå hurtigt og lade være at tale til mig. Jeg trænger til at tie, for at jeg kan blive rolig."

Vi gik nu hurtigt videre, og i den næste halve time blev der ikke vekslet et eneste ord. Fra tid til anden kastede jeg et hemmeligt blik på hendes ansigt, da hun havde forbudt mig at spørge hende om noget. Hendes ansigt var stedse uforandret; læberne var fast tillukkede, panden noget rynket, og hendes øjne stirrede tankeløst hen for sig. Vi havde nået de første huse og var tæt ved det nye Wesleyanske kollegium, da hendes træk blev mildere, og hun igen begyndte at tale.

"Bor De i London?" spurgte hun.

"Ja." Da jeg svarede, faldt det mig ind, at hun muligvis tænkte på at bede mig om råd og bistand, og at jeg ville skåne hende for en skuffelse ved straks at meddele hende, at jeg netop var i begreb med at tage bort. Jeg tilføjede derfor: "Men i morgen forlader jeg London for nogen tid; jeg tager ud på landet."

"Hvorhen?" spurgte hun, "nord eller syd på?"

"Nord på – til Cumberland."

"Cumberland!" Hun gentog dette ord med en blid stemme, "jeg ville ønske, at jeg også skulle der hen. Jeg har været så lykkelig i Cumberland."

Jeg forsøgte endnu engang at løfte ved sløret. "Måske," spurgte jeg, "er De født i dette søernes skønne land?"

"Nej," svarede hun, "jeg er født i Hampshire; men jeg har engang i kort tid gået i skole i Cumberland. De taler om dets søer? Jeg kan ingen søer huske. Det er blot landsbyen Limmeridge og Limmeridge House, som jeg gerne engang ville gense."

Nu var turen kommet til mig at blive stående.

Da min nysgerrighed var vakt, kunne det ikke andet end vække min forbavselse, at høre min forunderlige ledsagerinde pludselig omtale mr. Fairlies bolig.

"Hørte De nogen råbe bagved os?" spurgte hun, da jeg stod stille, og så sig forskrækket tilbage.

"Nej, nej, det var kun navnet Limmeridge House, der var mig påfaldende. Jeg hørte det for nogle dage siden nævne af nogle folk fra Cumberland."

"Ak, det har ikke været af *mine* bekendte. Mrs. Fairlie og hendes mand er døde, og deres lille datter må nu sagtens være gift og hjemfaren. Jeg ved ikke engang, hvem der nu bor i Limmeridge House, men hvem det end er, vil jeg elske dem, når de blot bærer mrs. Fairlies navn."

Hun syntes at ville sige endnu mere; men mens vi talte, var vi gået videre og så nu foran os bommen ved den yderste ende af

Avenue Road. Hendes hånd greb fastere om min arm, og hun så ængsteligt hen til bommen foran os.

"Ser bommanden ud af huset?" spurgte hun.

Han så ikke ud, og der var ingen i nærheden, da vi gik igennem bommen. Synet af gaslamperne og husene syntes at gøre hende urolig og utålmodig.

"Det er London," sagte hun. "Ser De ikke en eller anden vogn, jeg kunne komme op i? Jeg er træt og bange, jeg ville gerne op i en vogn og køre videre."

Jeg forklarede hende, at vi måtte gå en smule længere for at nå en droskestation, hvis vi ikke skulle være så heldige at møde en tom vogn; derpå forsøgte jeg igen at lede samtalen hen på Cumberland. Det var ganske forgæves. Tanken om at komme op i en vogn og køre videre beskæftigede hende nu udelukkende, og det var hende næsten umuligt at tale om noget andet.

Vi havde næppe tilbagelagt tredjedelen af Avenue Road, da vi noget borte så en droske holde foran et hus på den modsatte side af gaden. En herre steg ud og gik ind igennem haveporten. Jeg råbte kusken an, da han igen steg op på bukken. Da vi gik over gaden, voksede min ledsagerindes utålmodighed i den grad, at hun tvang mig til at gå endnu hurtigere.

"Det er så sent," sagde hun, "og det er kun af den grund, jeg beder Dem om at ile."

"Jeg kan ikke køre for Dem, sir, hvis De ikke vil til Tottenham Court Road," sagde kusken høfligt, da jeg lukkede vogndøren op. "Min hest er udaset, og jeg kan ikke nå længere med den end til stalden."

"Ja, ja, det er meget godt, der skal jeg netop hen," sagde hun med åndeløst hastværk og trængte sig forbi mig op i vognen. Jeg overtydede mig om, førend jeg lod hende stige ind, at kusken var både ædru og høflig, og da hun var kommet ind i vognen, bad jeg hende om at tillade mig at ledsage hende til hendes bestemmelsessted, indtil hun var i sikkerhed.

"Nej, nej, nej," sagde hun heftigt. "Nu er jeg ganske sikker og føler mig lykkelig. Hvis De er en gentleman, så tænk på Deres løfte, lad De ham køre, til jeg siger til ham, at han skal holde. Jeg takker Dem og jeg takker Dem."

Hun greb min hånd, som hvilede på vogndøren, kyssede den og stødte den fra sig. I samme øjeblik satte drosken sig i bevægelse – jeg styrtede ud på vejen med en vis ubestemt følelse af at ville standse den igen, jeg vidste ikke selv hvorfor; jeg tøvede af frygt for at forurolige eller forskrække hende, og til sidst råbte jeg, men ikke højt nok til at kusken kunne høre det. Lyden af hjulene tabte sig med afstanden – vognen forsvandt i den mørke skygge af vejen – den hvidklædte kvinde var borte.

Ti minutter eller mere forløb. Jeg var endnu stadig på den samme side af vejen, idet jeg mekanisk snart gik nogle få skridt fremad og snart standsede adspredt. Det ene øjeblik tvivlede jeg selv om virkeligheden af mit eventyr, det næste foruroligedes og forskrækkedes jeg af en bevidsthed om, at jeg havde handlet urigtigt, mens jeg dog var i fuldkommen uvished om, hvorledes jeg skulle have handlet rigtigere. Jeg vidste næppe, hvorhen jeg gik, eller hvad jeg nærmest agtede at gøre; det eneste, jeg var mig bevidst, var, at mine tanker var forvirrede, da jeg pludselig kom til mig selv – jeg kunne næsten

sige, at jeg vågnede – ved lyden af hurtigt rullende hjul bagved mig. Jeg var endnu på den mørke side af vejen, i skyggen af nogle træer, da jeg stod stille og så mig om. På den modsatte og lysere side af vejen, i kort afstand fra mig, gik en politikonstabel langsomt hen i retning af Regent's Park.

Vognen passerede forbi mig – det var en åben chaise, hvori der sad to mænd.

"Hold stille!" råbte den ene, "der er en politikonstabel – lad os spørge ham."

Hesten standsedes øjeblikkelig få skridt fra den mørke plads, hvor jeg stod.

"Konstabel!" råbte den, der havde talt først, "har De ikke set en kvinde passere denne vej?"

"Hvad slags kvinde, sir?"

"En kvinde i en lavendelfarvet dragt."

"Nej, nej!" råbte den anden mand, "vi fandt de klæder, vi havde givet hende, liggende på hendes seng. Hun må være gået bort i den samme dragt, som hun havde på, da hun kom til os. Det var en kvinde, der var klædt i hvidt, konstabel."

"Jeg har ikke set hende."

"Hvis De eller nogen af Deres folk skulle træffe på denne kvinde, så stands hende og send hende under omhyggelig opsigt afsted til denne adresse. Jeg skal betale alle de dermed forbundne omkostninger og give Dem en god belønning oven i købet."

"Hvorfor skal vi anholde hende, sir? Hvad har hun da gjort?"

"Gjort? Hun er flygtet bort fra min dåreanstalt. Glem nu ikke: en kvinde i hvidt. Kør så til."

4

"Hun er flygtet bort fra min dåreanstalt."

Jeg kan ikke med fuldkommen sikkerhed sige, at den frygtelige sandhed, som disse ord tydede på, havde overrasket mig som noget nyt. Nogle af de forunderlige spørgsmål, som den hvidklædte efter mit uoverlagte løfte om at lade hende uindskrænket gøre, hvad hun ville, havde henvendt til mig, havde allerede bragt den formodning til at opstå hos mig, at hun enten af naturen var flygtig og ustadig, eller at et slag, der for nylig havde ramt hende, havde forstyrret hendes åndsevners ligevægt. Men den tanke, at hun virkelig var vanvittig, som vi næsten altid forbinder med det blotte navn af en dåreanstalt, var, det kan jeg forsikre, intet øjeblik opstået hos mig. Jeg havde hverken i hendes sprog eller opførsel set noget, der dengang kunne have bestyrket den; og selv i det nye lys, som den fremmedes ord til konstablen havde kastet på sagen, kunne jeg ikke se noget, der retfærdiggjorde en sådan anskuelse.

Hvad havde jeg gjort? Hjulpet et offer for den skrækkeligste af alle indespærringer til at undslippe, eller løsladt i det uendelige London en ulykkelig skabning, hvis handlinger det var min og ethvert menneskes pligt at holde øje med? Jeg svimlede, da dette spørgsmål rejste sig hos mig, og da jeg følte en selvbebrejdelse over, at det kom for sent. I min forstyrrede sindstilstand var det unødvendigt at tænke på at gå til sengs, da jeg omsider kom til mit hjem i Clement's Inn. Om få timer skulle jeg tiltræde min rejse til Cumberland. Jeg satte mig ned og forsøgte først at tegne, derpå at læse, men den hvidklædte kvinde stod stadig imellem mig og min blyant, imellem mig og min bog. Var den ulykkelige skabning kommet til skade? Det

var min første tanke, skønt jeg selvkærligt viste den fra mig. Andre tanker fulgte derpå, som det var mindre pinefuldt at dvæle ved. Hvor havde hun ladet drosken holde? Hvad var der blevet af hende? Var hun blevet fundet og anholdt af mændene i chaisen? Eller var hun endnu fri og herre over sine egne handlinger, og gik vi måske begge ad vidt adskilte veje hen imod ét og det samme punkt i en hemmelighedsfuld fremtid, ved hvilket punkt vi endnu engang skulle mødes?

Det var mig en lettelse, da afskedstimen kom, jeg kunne lukke min dør og sige farvel til alle mine londonerbeskæftigelser, londonerelever og londonervenner, give mig til at forfølge nye interesser og tage fat på et nyt liv. Selv vrimlen og forvirringen på jernbanestationen, der til andre tider er så utålelig, oplivede mig og gjorde mig godt.

Min rejseinstruktion lød på, at jeg skulle tage til Carlisle og derpå fortsætte min rejse på en tværbane, der førte ned til kysten. Det første uheld, vi havde, var, at vort lokomotiv gik i stykker mellem Lancaster og Carlisle. Det herved forårsagede ophold havde til følge, at jeg kom for sent til det tog, jeg straks skulle have fortsat min rejse på tværbanen med. Jeg var nødt til at vente flere timer, og da jeg endelig med et følgende tog nåede til den nærmeste station ved Limmeridge House, var klokken over ti og natten så mørk, at jeg havde ondt ved at finde vejen til den ponychaise, som mr. Fairlie havde sendt ned for at vente på mig.

Kusken, der åbenbart følte sig fornærmet, fordi jeg kom så sent, var halvt høflig og halvt fortrædelig, en tilstand, der er ejendommelig for engelske tjenestefolk. – Vi kørte langsomt og i dyb tavshed gennem mørket. Vejene var slette, og det tykke

mørke forøgede det vanskelige ved at køre hurtigt. Efter mit ur var der næsten forløbet halvanden time, siden vi havde forladt stationen, da jeg hørte lyden af havet i det fjerne og hjulenes knirken i sandet. Vi var kommet igennem en port, førend vi kom ud på sandvejen, og vi passerede en anden, inden vi nåede op til huset. Jeg blev modtaget med ærbødighed af en højtidelig tjener uden liberi og modtog af ham den underretning, at familien havde trukket sig tilbage for natten, hvorpå han førte mig ind i et stort og højloftet værelse, hvor min aftensmad ventede på mig ved den nederste ende af et langt mahognispisebord.

Jeg var alt for træt til at kunne spise eller drikke meget, i særdeleshed da den højtidelige tjener opvartede mig så omstændeligt, som om et helt middagsselskab var ankommet til huset og ikke et enkelt menneske. Et kvarters tid efter var jeg beredt til at lade mig føre op til mit sovekammer. Den højtidelige tjener førte mig op til et smukt møbleret værelse, sagde: "Morgenmaden er på bordet klokken ni, sir," så sig derpå omkring, om også alt var på sit sted, og trak sig lydløst tilbage.

"Hvad vil jeg komme til at se i mine drømme i nat?" tænkte jeg ved mig selv, da jeg slukkede mit lys, "bliver det den hvidklædte kvinde eller de ubekendte beboere af dette Cumberlandske hus?" Det var en forunderlig følelse at sove i dette hus som en ven af familien, uden at kende et eneste medlem af den, ikke engang af anseelse.

5

Da jeg næste morgen stod op og trak mit rullegardin i vejret, lå havet muntert og strålende foran mig i det brede augustsolskin,

og de fjerne kyster af Skotland kransede horisonten med deres smeltende blå bølgelinjer.

Dette syn forårsagede mig en sådan overraskelse og var mig en sådan forandring efter mine kedsommelige erfaringer i Londons kalk- og teglstenslandskaber, at jeg syntes at træde ind i et nyt liv og i en ny idékreds, så snart jeg fik øje på det. Der påkom mig en forvirret følelse, som om jeg pludselig havde mistet mit bekendtskab til fortiden, uden derfor at have vundet en større klarhed i ideerne med hensyn på nutiden eller fremtiden. Omstændigheder, der kun var få dage gamle, udviskedes for min erindring, som om de kunne have tildraget sig for flere måneder siden. Pescas snurrige fortælling om, hvilke midler han havde anvendt for at skaffe mig min nærværende beskæftigelse, afskedsaftenen, som jeg havde tilbragt hos min moder og søster, selv mit hemmelighedsfulde eventyr på hjemvejen fra Hampstead, alt det syntes mig nu begivenheder, der muligvis havde tildraget sig i en langt tidligere epoke i mit liv. Endskønt den hvidklædte kvinde endnu var i min erindring, syntes hentes billede dog allerede at være blevet meget utydeligere.

Kort før klokken ni gik jeg ned i stueetagen. Den højtidelige tjener fra aftenen før mødte mig, da jeg vandrede omkring i gangene, og viste mig menneskekærligt vejen til morgenmadsværelset. Det første blik, jeg kastede omkring mig, da manden åbnede døren, viste mig et velbesat morgenbord, der stod i midten af et langt værelse med mange vinduer. Jeg så fra bordet hen til det vindue, der var længst borte fra mig, og opdagede en dame, der stod ved det og vendte ryggen til mig. Aldrig så snart fik jeg øje på hende, før jeg overraskedes ved

hendes legemsskønhed og den ukunstlede ynde i hendes holdning. Hendes figur var høj, dog ikke alt for høj, fuld af anstand og helt udviklet, dog ikke for fyldig. Hendes hoved sad utvungent, bøjeligt og kækt på hendes skuldre; hendes talje var, hvad der straks faldt glædeligt i øjnene, ikke indpresset af noget snøreliv. Hun havde ikke hørt, at jeg trådte ind i værelset, og jeg havde derfor den nydelse at kunne betragte hende i nogle øjeblikke, inden jeg gav mig til at rykke ved en af de nærmeststående stole som et af de simpleste midler til at tildrage mig hendes opmærksomhed. Hun vendte sig øjeblikkelig om til mig; den naturlige ynde i enhver bevægelse af hendes legeme bragte mig formelig til at skælve af forventning efter at se hendes ansigt tydeligt. Hun gik bort fra vinduet, og jeg sagde til mig selv: den dame er mørk. Hun gik et par skridt frem – og jeg sagde til mig selv: den dame er ung. Hun kom nærmere, og jeg sagde til mig selv (med en følelse af overraskelse, som ord ikke kan udtrykke): den dame er hæslig!

Aldrig blev den gamle konventionelle grundsætning, at naturen ikke kan fejle, mere fuldstændigt modsagt; aldrig kunne man blive mere skuffet, hvis man fra en henrivende skikkelse ville slutte sig til hoved og ansigt. Damens hudfarve var brunlig, og de mørke dun på hendes overlæbe lignede næsten et skæg. Hun havde en stor, fast, mandlig mund og lignende kindben, fremstående, skarpe og bestemte brune øjne og et tykt kulsort hår, der var vokset ualmindelig dybt ned i panden. Udtrykket i hendes ansigt, der var klart, åbent og intelligent, syntes, når hun tav, at savne aldeles hin kvindelige blødhed og bøjelighed, uden hvilken den dejligste kvindes skønhed må blive ufuldkommen. At se et sådant ansigt på

skuldre, som en billedhugger ville have ønsket sig til model – at henrives af lemmernes beskedne ynde, der ved hver bevægelse forrådte deres skønhed og harmoni og på samme tid blive stødt tilbage af den mandlige form og det mandlige udtryk i hendes træk, fremkaldte en følelse, som havde en uhyggelig lighed med den fortrædelige hjælpeløshed, som vi alle kender, der overfalder os, når vi i søvne erkender det anomale og modstridende i vore drømme og dog ikke kan begribe det.

"Mr. Hartright?" sagde damen i en spørgende tone, og idet hun talte, opklaredes hendes mørke ansigt af et smil og blev blidt og kvindeligt. "Vi opgav i går ethvert håb om at se Dem om aftenen og gik derfor til sengs til sædvanlig tid. Undskyld vor tilsyneladende mangel på opmærksomhed og tillad mig at præsentere mig selv for Dem som en af Deres tilkommende elever. Skal vi give hinanden hånden? Tidligt eller sent vil det formodentlig dog komme dertil – hvorfor da ikke lige så godt straks."

Disse forunderlige velkomstord blev udtalt med en klar, velklingende og behagelig stemme. Den tilbudte hånd, der var temmelig stor, men udmærket formet, blev rakt mig med en fornem dames utvungne og ukunstlede selvtillid. Vi satte os så hjerteligt og bekendt hen til morgenbordet, som om vi havde kendt hinanden i mange år og efter aftale var truffet sammen i Limmeridge House for at tale om gamle tider.

"Jeg håber, at De kommer til og med den glade beslutning, at ville tage til takke med Deres stilling," vedblev damen. "De må begynde med det i denne morgenstund, eftersom De her ved morgenbordet må lade Dem nøje med mit selskab alene. Min søster er på sit værelse og lider af et ægte kvindeligt onde, en let

hovedpine, og hendes gamle guvernante mrs. Vesey hjælper barmhjertigt på hende med en helbredende te. Min onkel mr. Fairlie nyder aldrig noget måltid i selskab med os; han er en invalid og holder sit pebersvendehof i sine egne gemakker. Forresten er der ingen hjemme, undtagen jeg. To unge damer har været på besøg her, men de forlod os i går i fortvivlelse, hvad der ikke var at undres over. Under deres hele besøg kunne vi nemlig (som en følge af mr. Fairlies svage helbredstilstand) ikke byde dem sammen med et eneste mandligt væsen, der kunne kokettere, danse og passiare med dem, og følgen deraf var, at vi ikke gjorde andet end at kævles, i særdeleshed ved bordet. Hvorledes kan man vente, at fire kvinder skal spise sammen til middag hver dag, uden at komme i klammeri? Vi er nogle enfoldige væsener, der ikke kan underholde hinanden ved bordet. De ser, at jeg ikke sætter mit eget køn så forskrækkelig højt, mr. Hartright – hvad vil De drikke, te eller kaffe? – Der er intet kvindeligt væsen, som sætter sit eget køn højt, skønt der er få, som tilstår det så åbent som jeg. Min Gud, De ser så forlegen ud? Hvorfor? Kan De ikke blive enig med Dem selv om, hvad De vil have til morgenmad, eller er De forbavset over min ugenerte måde at tale på? I det første tilfælde råder jeg Dem som en veninde til ikke at befatte Dem med den kolde skinke, der står ved siden af Dem, men at vente til omeletten kommer. I det andet tilfælde vil jeg skænke Dem en kop te for at berolige Deres sind, og forresten gøre alt, hvad en kvinde kan gøre (hvad der i forbigående sagt er meget lidt), for at holde min mund."

Hun rakte mig en kop te med en munter latter. Hendes livlige tale og hendes fortrolige manerer mod en fuldkommen fremmed person ledsagedes af en ukunstlet naturlighed og af

en så medfødt og klædelig tillid til sig selv og sin stilling, at den måtte sikre hende den dristigste mands agtelse. Netop fordi det var umuligt at være formel og tilbageholden i hendes selskab, var det endnu mere umuligt at tillade sig blot den mindste skygge af frihed overfor hende, ikke engang i tankerne. Jeg følte dette instinktivt, netop når jeg følte mig mest tiltalt af hendes munterhed, og når jeg gjorde mit bedste for at svare hende på en fri og livlig måde.

"Ja, ja," sagde hun, da jeg havde forklaret hende, så godt jeg kunne, hvorfor jeg så så forbløffet ud, "jeg forstår Dem nok. De er kan fuldkommen fremmed her i huset, at De bliver lidt forlegen over mine familiære hentydninger til dets værdige beboere. Det er ganske naturligt, og det skulle De have betænkt tidligere. I ethvert tilfælde kan jeg endnu gøre det godt igen; hvad mener De, om jeg begynder med mig selv for desto hurtigere at blive færdig med *den* del? Jeg hedder Marian Halcombe, og jeg er lige så upræcis som kvinder i almindelighed, når jeg kalder mr. Fairlie min onkel og miss Fairlie min søster. Min moder var to gange gift, første gang med mr. Halcombe, min fader, anden gang med mr. Fairlie, faderen til min halvsøster. Når jeg undtager, at vi begge to er forældreløse, ligner vi hinanden så lidt som muligt. Min fader var en fattig mand, og miss Fairlies fader en rig mand. Jeg besidder slet ingen ting, og hun har en stor formue. Jeg er brunette og hæslig, og hun er blond og smuk. Enhver finder (med fuldkommen ret), at jeg er barsk og besynderlig, og enhver finder (med endnu større ret), at hun er venlig og yndig. Kort sagt, hun er en engel, og jeg er … vil De ikke smage lidt på denne limonade, mr. Hartright, og så kan De selv fuldende min

sætning, som De finder det mest passende. Hvad skal jeg sige Dem om mr. Fairlie? Jeg ved det på min ære ikke. Han vil ganske vist efter morgenmaden bede Dem til sig, og så kan De studere ham selv. Imidlertid kan jeg underrette Dem om, at han for det første er den afdøde mr. Fairlies yngre broder, at han for det andet er ugift og for det tredje er miss Fairlies formynder. Jeg vil ikke leve uden hende, og hun kan ikke leve uden mig, og det er grunden til, at jeg kommer til at leve i Limmeridge House. Min søster og jeg holder inderligt af hinanden, hvad der, som De formodentlig vil bemærke, under sådanne forhold er ganske uforklarligt, og jeg er ganske enig med Dem i dette – men således er det. De må enten behage os begge, mr. Hartright, eller ingen af os, og, hvad der er endnu hårdere, De er udelukkende henvist til vort selskab. Mrs. Vesey er en fortræffelig dame, der besidder alle kardinaldyder og dog slet ikke regnes med, og mr. Fairlie er alt for svagelig til, at han kan gøre nogen selskab. Jeg ved ikke, hvad der fejler ham, lægerne ved det ikke heller, og han selv lige så lidt. Vi siger alle, at det kommer fra nerverne, og ingen af os ved, hvad vi mener med det, når vi siger det. Jeg råder Dem imidlertid til at skåne hans små særheder, når De i dag kommer til at tale med ham. Hvis De beundrer hans samling af mønter, stålstik og akvarelbilleder, vil De nok Vinde hans hjerte. Hvis De overhovedet kan finde Dem i et roligt landliv, så indser jeg ikke, hvorfor De ikke skulle finde Dem vel her. Fra morgenmaden til frokosten vil De vel kunne beskæftige Dem med mr. Fairlies tegninger. Efter frokosten tager miss Fairlie og jeg vore skitsebøger under armen og går ud for at karikere naturen under Deres vejledning. At tegne er *hendes* yndlingskaprice,

men ikke min; vil De huske Dem det! Kvinder kan ikke tegne, de har et alt for flygtigt sind, og deres øjne er alt for uopmærksomme. Det hjælper alt sammen intet – min søster finder fornøjelse i det, og følgelig spolerer jeg, for at fornøje hende, farver og papir lige så godt som ethvert andet kvindfolk i England. Hvad aftenerne angår, så tror jeg nok, at vi kan hjælpe Dem ud over dem. Miss Fairlie spiller mageløst; jeg for min del kan ikke kende en tone fra en anden, men jeg kan byde Dem spidsen i skak, tric-trac, ecarté og selv i billard (ja, det er nu igen en fejl hos en kvinde). Hvad synes De om det program? Kan De ikke nok forsone Dem med vort rolige, regelmæssige liv, eller er det Deres hensigt at være urolig og tørste hemmeligt efter afveksling og eventyr her i Limmeridge Houses hverdagsatmosfære."

På denne yndigt spøgende måde vedblev hun at passiare uden nogen anden afbrydelse fra min side end de uvigtige svar, som høfligheden forlangte af mig. Dog, den måde, hvorpå hun ved det sidste spørgsmål forandrede sit udtryk eller snarere måske det tilfældige ord eventyr, der gled så let fra hendes læber, erindrede mig pludselig om mit møde med den hvidklædte og drev mig til at ville udforske, hvad forbindelse der, ifølge den fremmedes hentydning til mrs. Fairlie, kunne være mellem den undvegne og navnløse person fra dåreanstalten og den forrige frue i Limmeridge House.

"Selv om jeg var det uroligste menneske i verden," sagde jeg, "er der ingen fare for, at jeg i den første tid skal komme til at tørste efter eventyr. Netop natten før jeg kom til dette hus, havde jeg et eventyr, og det har sat mig i en sådan forbavselse og et sådant oprør, at jeg kan forsikre Dem, miss Halcombe, at

jeg under mit hele ophold i Cumberland og endnu længere vil have mere end nok af det."

"Hvad siger De, mr. Hartright? Må jeg høre det?"

"De har ligefrem krav på at høre det. Hovedpersonen i mit eventyr var fuldkommen fremmed for mig og er måske også Dem fuldkommen fremmed, men så meget er vist, at hun nævnte den afdøde mrs. Fairlies navn med den største taknemmelighed og kærlighed."

"Min moders navn! Det interesserer mig ubeskriveligt. Jeg beder Dem, bliv ved."

Jeg fortalte hende nu straks de omstændigheder, jeg havde mødt kvinden i hvidt under, nøjagtigt, som det var gået til, og gentog ord for ord, hvad hun havde sagt om mrs. Fairlie og Limmeridge House. Miss Halcombe så lige fra begyndelsen til enden af min fortælling skarpt på mig med sine klare og bestemte øjne. Hendes ansigt udtrykte en levende interesse og forbavselse, men heller ikke andet. Hun var åbenbart lige så langt som jeg selv fra at have nogen nøgle til hemmeligheden.

"Er De ganske vis på, at disse ord havde hentydning til min moder?" spurgte hun.

"Ja, ganske," svarede jeg. "Hvem den kvinde end kan være, så har hun engang gået i skole i Limmeridge, er blevet behandlet med ualmindelig godhed af mrs. Fairlie og føler, i taknemmelig erindring om denne godhed, den mest levende interesse for alle de endnu levende medlemmer af familien, hun vidste, at både mrs. Fairlie og hendes mand var døde, og hun talte om miss Fairlie, som om de begge to havde kendt hinanden godt i deres barndom."

"Det forekom mig, De sagde, at hun ikke var herfra?"

"Ja, hun fortalte mig, at hun kom fra Hampshire."

"Og det lykkedes Dem ikke at erfare hendes navn?"

"Slet ikke."

"Det er højst besynderligt. Jeg er af den mening, mr. Hartright, at De har gjort ganske ret i at hjælpe den stakkels skabning til sin frihed, for hun synes i Deres nærværelse ikke at have gjort noget, der kunne antyde, at hun var uberettiget til at nyde den. Men jeg ville dog ønske, at De havde båret Dem lidt mere resolut ad for at finde ud af hendes navn. Vi må virkelig se at få lys i denne hemmelighed på en eller anden måde. Imidlertid tror jeg, at De helst ikke endnu skal omtale denne sag for mr. Fairlie eller min søster. Jeg er overbevist om, at de begge lige så lidt som jeg ved, hvem denne kvinde er, og hvorledes hendes tidligere historie kan komme i forbindelse med vor familie. Men de er også begge, rigtignok på meget forskellig måde, nervøse og pirrelige, og De ville kun forurolige dem til ingen nytte. Hvad mig selv angår, så brænder jeg af nysgerrighed, og jeg vil fra dette øjeblik af anvende hele min energi på at opdage, hvorledes denne sag hænger sammen. Da min moder efter sit andet ægteskab kom hertil, oprettede hun rigtignok landsbyskolen, netop som den nu består. Men alle de gamle lærere er døde eller taget herfra, så at der fra den side ikke er mange oplysninger at vente. Det eneste alternativ, der falder mig ind ..."

Her blev vi afbrudt af en tjener, der trådte ind og underrettede mig om, at mr. Fairlie ville glæde sig ved at se mig hos sig, så snart jeg havde spist.

"Vent udenfor," sagde miss Halcombe, idet hun på sin hurtige og livlige måde svarede for mig, "mr. Hartright vil straks være

færdig. Hvad jeg ville sige," vedblev hun, idet hun igen vendte sig til mig, "er, at min søster og jeg besidde en stor samling af min moders breve, som hun har skrevet til hendes og til min fader. I mangel af alle andre midler til at skaffe os oplysninger vil jeg anvende morgenstunden til at gennemse min moders korrespondance med mr. Fairlie. Han elskede London og var jævnligt borte fra sit landsted, og hun var vant til ved sådanne lejligheder at give ham skriftlig beretning om alt, hvad der foregik i Limmeridge. Hendes breve er fulde af fortællinger om skolen, som hun nærede en levende interesse for, og jeg formoder, at det er mere end sandsynligt, at jeg vil have opdaget noget, når vi atter mødes. Frokosten er klokken to, mr. Hartright. Jeg skal have den fornøjelse at forestille Dem min søster, og vi vil da anvende eftermiddagen til at køre rundt i den nærmeste omegn og vise Dem alle vore yndlingsudsigter. Altså farvel til klokken to."

Hun nikkede til mig med den levende gratie og med den fortryllende fornemme fortrolighed der karakteriserede alt, hvad hun gjorde og sagde, og forsvandt derpå gennem en dør i den modsatte ende af værelset. Så snart hun havde forladt mig, gik jeg ud i forværelset og lod tjeneren ledsage mig for første gang til mr. Fairlie.

6

Min fører gik op med mig til korridoren, hvor indgangen var til det sovekammer, hvor jeg havde tilbragt hele den forrige nat, og idet han åbnede døren ved siden af, bad han mig at træde ind.

"Jeg har ordre af min herre til at vise Dem Deres eget værelse, sir," sagde manden, "og til at spørge Dem, om De er tilfreds

med beliggenheden og lyset?"

Jeg måtte have været meget vanskelig at tilfredsstille, hvis ikke dette værelse såvel som alt, hvad der hørte til det, havde haft mit bifald. Buevinduet viste mig den samme vidunderligt smukke udsigt, som jeg allerede om morgenen havde beundret fra mit sovekammer. Møblerne var lige så pragtfulde som smukke; det runde bord i midten af stuen strålede formelig af de rigt indbundne bøger, elegante skrivematerialier og prægtige blomster, som befandt sig på det; det andet bord, der stod tæt ved vinduet, var dækket med alt fornødent til at opklæbe akvareller, og der var anbragt et lille staffeli ved det, som jeg efter behag kunne stille op eller lægge sammen; vinduesgardinerne var af lyst og broget møbelsirts, og gulvet var dækket med et majsfarvet og rødt indisk stråtæppe. Det var det nydeligste, luksuriøseste lille beboelsesværelse, som jeg nogensinde havde set, og jeg roste det med den varmeste entusiasme.

Vi bøjede om et hjørne, trådte derpå ind i en anden lang korridor, steg ved enden af denne op ad nogle trapper, gik henover en lille rund forhal og blev endelig stående foran en dør, der var dækket med et tykt, mørkt, uldent stof. Tjeneren åbnede denne dør og førte mig et par skridt videre til en anden; han lukkede ligeledes denne op, hvorved jeg fik at se to forhæng af bleg søgrøn silke; det ene af disse trak han lydløst til side, hviskede sagte ordene: "Mr. Hartright", og forlod mig.

Jeg befandt mig i et stort, højt værelse med et prægtigt udskåret loft og med et gulvtæppe, der var så tykt og blødt, at det var, som om jeg gik på fløjl. Hele den ene side af værelset indtoges af et bogskab af en sjælden, tavlet træsort, der var mig

fuldkommen ukendt. Det var kun seks fod højt, og oven på det stod der nogle marmorstatuetter i en regelmæssig afstand fra hinanden. På den modsatte side stod to antikke skabe, og imellem og over dem hang der et billede af den hellige jomfru med barnet, der var beskyttet af glas, og nede på rammen var der anbragt en plade med Raphaëls navn på.

På min højre og venstre side, da jeg stod ved indgangen, var der anbragt chiffonnierer og små pragtfuldt indlagte søjleborde, der var dækkede med figurer af Dresdener-porcelæn, sjældne vaser, udskårne sager af elfenben og kuriositeter af alle slags, der funklede af guld, sølv og ædelsten. På den modsatte side af værelset var der for vinduerne trukket gardiner af samme slags søgrønne silkestof, der dæmpede sollyset. Det på denne måde frembragte lys var uendelig blidt, hemmelighedsfuldt og velgørende; det faldt ensartet på alle genstande i værelset, det hjalp til at forhøje den dybe stilhed, gjorde indtrykket af den fuldstændigste ensomhed endnu føleligere og omgav med en passende nimbus husets herre, der lå udstrakt, rolig og udeltagende i en stor lænestol, på hvis ene arm der var anbragt en lille læsepult og et lille bord på den anden.

Hvis man vil mene, at man fra en mands udseende, når han har forladt sit påklædningsværelse, og når han er over fyrre år gammel, med sikkerhed kan gætte sig til hans alder – hvad der dog er mere end tvivlsomt – så kunne mr. Fairlies alder efter al rimelighed anslås til mellem halvtreds og tres år. Hans skægløse ansigt var magert, udlevet og gennemsigtigt blegt, men ikke rynket; hans næse var stor og krum; hans øjne havde en mat gråligbrun farve, var store, fremstående og rødrandede; han

havde kun lidt hår på hovedet, men det havde et blødt udseende og denne lyse askekulør, der senere end alle andre hårfarver går over til at blive gråt. Han var iført en mørk overkjole af et stof, der var tyndere end klæde, hvid vest og hvide benklæder. På hans fødder, som var påfaldende små, havde han strømper af læderfarvet silke og små bronzelæders tøfler; to ringe af uvurderlig værdi smykkede hans hvide hænder. I det hele havde han et svageligt, mat, pirreligt og overforfinet ydre, noget ejendommeligt og ubehageligt blidt, når det findes hos en mand, og dog tillige unaturligt, når man finder det hos en kvinde. Mit besøg hos miss Halcombe havde gjort mig opsat på at finde behag i alting i huset, men synet af mr. Fairlie var vel skikket til straks at unddrage ham hele min sympati.

Da jeg trådte nærmere hen til ham, opdagede jeg, at han ikke var så aldeles ubeskæftiget, som jeg fra først af havde formodet. Blandt andre sjældne og smukke genstande, der stod på et kort, rundt bord ved siden af ham, var der også et miniaturskab af ibenholt og sølv, der i små skuffer, som var betrukket med mørkeblåt fløjl, indeholdt mønter af alle former og størrelser. En af disse skuffer stod på det lille bord, der var anbragt ved hans stol, og ved siden af lå nogle små juvelerbørster, et stykke vaskeskind og en lille flaske med en flydende væske, alt bestemt til at bortskaffe den ringeste tilfældige uregelmæssighed, som han måtte opdage på mønterne. Hans fine hvide fingre legede ligegyldigt med noget, der for mine uerfarne øjne så ud som en smudsig tinmedalje med en ujævn rand, da jeg blev stående i en ærbødig afstand fra hans stol for at bukke for ham.

"Jeg glæder mig meget over at have Dem i Limmeridge, mr. Hartright," sagde han med en klynkende og kvækkende

stemme, der på en alt andet end behagelig måde forbandt en ubehagelig mislyd med en langsom og søvnig udtale. "Må jeg bede Dem tage plads, og gør Dem umage for ikke at rykke stolen. Mine nerver befinder sig i en så lidende tilstand, at enhver slags bevægelse er mig ubeskrivelig smertefuld. Har De set Deres atelier, og er De tilfreds med det?"

"Jeg har netop set værelset, mr. Fairlie, og jeg forsikrer Dem ..."

Han afbrød mig midt i min sætning, idet han lukkede øjnene og løftede en af sine små hvide hænder bedende i vejret. Jeg tav forbavset, og den snøvlende stemme beærede mig med følgende forklaring:

"Jeg beder Dem undskylde mig, men skulle det ikke være Dem muligt at kunne tale noget sagtere? Mine nerver befinde sig i en så usalig tilstand, at enhver høj tone er en ubeskrivelig tortur for mig. De vil nok tilgive en stakkels patient? Jeg siger Dem kun, hvad min lidende tilstand tvinger mig til at sige til alle og enhver. Deres værelse behager Dem altså, mr. Hartright?"

"Jeg kunne aldrig ønske mig noget smukkere og bekvemmere," svarede jeg, idet jeg tvang mig til at hviske og samtidig gjorde den opdagelse i mit stille sind, at mr. Fairlies egenkærlige affektation og hans svage nerver i grunden var ét og det samme.

"Det glæder mig meget. De vil finde Deres stilling her vurderet efter fortjeneste, mr. Hartright. Her er i dette hus intet af denne afskyelige, barbariske, engelske fordom med en kunstners sociale stilling. Jeg har tilbragt så mange år af mit tidligere liv i udlandet, at jeg aldeles har skiftet ham i dette

punkt. jeg ville ønske, at jeg kunne sige det samme om de fornemme folk – det er et afskyeligt ord, men jeg er nødt til at bruge det – her i mit nabolag. Men det er nogle forfærdelige gother i alt, hvad der hedder kunst, mr. Hartright, folk, kan jeg forsikre Dem, der ville have spilet øjnene op af forbavselse, hvis de havde set Karl den Femte bukke sig for at tage Tizians pensel op. Ville De måske være så god at skyde denne skuffe med mønterne ind i skabet der og række mig den næste? I den lidende tilstand, mine nerver befinder sig i, er selv den ringeste anstrengelse mig i højeste grad ubehagelig. Jeg takker Dem."

Som en praktisk kommentar til den liberale selskabelige teori, jeg netop havde hørt et eksempel på, morede mr. Fairlies anmodning mig ikke så lidt. Jeg skød den første skuffe med al mulig høflighed ind på sit sted og gav ham den anden. Han begyndte straks at lege med mønterne og de små børster, idet han hele tiden, mens han talte med mig, betragtede og beundrede dem med et mat blik.

"Jeg takker Dem tusinde gange og beder Dem tusinde gange om forladelse. Interesserer De Dem for mønter? Virkelig? Det glæder mig meget, at vi foruden vor kærlighed til kunsten også har den samme smag i dette. Hvad nu vore pekuniære arrangementer angår, så beder jeg Dem sige mig, om De anser Dem for tilfredsstillet?"

"Fuldkommen tilfredsstillet, mr. Fairlie."

"Det glæder mig meget. Og … hvad er der nu mere? Ah, det er sandt, nu husker jeg det. Javist. Med hensyn til det vederlag, som De vil være så god at modtage for den tjeneste, De viser mig ved Deres talent, vil min intendant ved udgangen af hver uge modtag Deres ordre. Og … hvad var det nu mere? Det er

besynderligt, ikke sandt? Jeg havde endnu så meget at sige Dem, og det lader næsten til, at jeg har glemt alting. Vil De måske have den godhed at ringe? Henne i den krog, rigtigt … jeg takker Dem."

Jeg ringede, og en ny tjener trådte lydløst ind – det var en udlænding med et stereotypt smil og velkæmmet hår – ret en kammertjener fra top til tå.

"Louis," sagde mr. Fairlie, idet han lod en af de må børster glide drømmende hen over sine fingerspidser. "Jeg må i denne morgenstund indføre eller andet, jeg skal huske, i mine notitsbøger. Hent dem. Jeg beder tusinde gange om forladelse, mr. Hartright – jeg er bange for, at jeg keder Dem."

Da han, inden jeg endnu kunne svare ham, træt lukkede sine øjne og ganske sikkert kedede mig ubeskriveligt, så blev jeg siddende stille og betragtede den hellige Jomfru med Kristusbarnet af Raphaël. Imidlertid forlod kammertjeneren værelset og vendte straks efter tilbage med en lille bog, der bestod af lutter små elfenbenstavler. Efter at mr. Fairlie havde lettet sit bryst med et lille suk, lukkede han bogen op med den ene hånd og holdt med den anden den lille børste i vejret, som et tegn til tjeneren på, at han skulle afvente, hvad han videre havde at befale.

"Ja, det er ganske rigtigt," sagde mr. Fairlie, idet han spurgte sine elfenbenstavler til råds. "Louis, tag mig den mappe." Han pegede med disse ord på flere mapper, der lå henne ved vinduet på et mahognibord.

"Nej, ikke den med den grønne ryg – der har jeg mine pennetegninger af Rembrandt, mr. Hartright. Holder De af pennetegninger? Ja? Det glæder mig meget, at vi også der har

den samme smag. Mappen med den røde ryg, Louis. Tab den ikke! De kan ikke gøre Dem nogen idé om, mr. Hartright, hvilke kvaler jeg ville udstå, hvis Louis tabte denne mappe. Ligger den sikkert på stolen? Tror De, at den ligger sikkert på stolen, mr. Hartright? Ja? Det glæder mig meget. Vil De gøre mig den fornøjelse at se lidt på disse tegninger, hvis De virkelig tror, at de ligger ganske sikkert der. Louis, gå din vej. Hvad du er for en klodrian! Ser du ikke, at jeg holder på tavlerne? Tror du måske, at det morer mig at holde på dem? Hvorfor tager du dem ikke fra mig, uden at jeg behøver at sige dig det. Jeg beder tusinde gange om forladelse, mr. Hartright! Disse tjenere er nogle sande klodrianer, ikke sandt? Jeg beder Dem sige mig, hvorledes disse tegninger behager Dem. De kom hertil i en frygtelig tilstand fra en auktion – det forekom mig, da jeg første gang så dem, at der endnu klæbede en forfærdelig lugt af kræmmer- og høkerfingre ved dem. Kan De virkelig tage dem i hånden?"

Skønt mine nerver ikke var så fine, at jeg kunne spore lugten af de plebejiske fingre, der i så høj grad havde generet mr. Fairlies næse, så var min smag dog tilstrækkelig uddannet til at sætte mig i stand til at anerkende tegningernes værd. De var for størstedelen virkelig værdifulde prøver af engelsk akvarelmaleri og havde fortjent en langt bedre behandling af deres tidligere ejermand, end der efter al sandsynlighed var blevet dem til del.

"Tegningerne skal udspændes og opklæbes," svarede jeg, "og efter min mening fortjente de nok ..."

"Jeg beder om forladelse," afbrød mr. Fairlie mig, "ville De tage mig det ilde op, om jeg lukker mine øjne, mens De taler? Selv dette lys er for angribende for dem. Nå, og ...?"

"Jeg ville kun bemærke, at disse tegninger vel fortjente, at der blev anvendt tid og møje …"

Mr. Fairlie åbnede igen pludselig øjnene og stirrede henimod vinduet med et udtryk af hjælpeløshed og forfærdelse.

"Jeg beder Dem indstændigt om at undskylde mig, mr. Hartright," sagde han med en svag skælven. "Men jeg hører bestemt nogle forskrækkelige børn i haven … nede i min egen have."

"Jeg ved det ikke, mr. Fairlie, jeg har ikke hørt noget."

"Hav den godhed – De har allerede været så skånsom mod mine arme nerver – hav den godhed at løfte lidt op i hjørnet af det ene rullegardin, men lad ikke solen ikke ind til mig, mr. Hartright! Har De løftet rullegardinet i vejret? Ja? Vil De da ikke have den godhed at se ned i haven, for at overbevise Dem om det?"

Jeg opfyldte hans ønske. Haven var helt omgivet af en mur. Ikke et menneskeligt væsen, hverken stort eller småt, var at se nogetsteds på hele dette hellige område. Jeg underrettede mr. Fairlie om denne glædelige omstændighed.

"Tusind tak. Så har det formodentlig været min fantasi … Her i huset er der Gud være lovet ingen børn; men tjenestefolkene (disse folk fødes uden nerver) bringer landsbybørnene herhen. Hvilke unger! Å Gud, hvilke unger! Skal jeg tilstå Dem det, mr. Hartright, en forandring i børnenes almindelige legemsbygning forekom mig virkelig ønskelig. Naturen synes med dem kun at have haft det formål at frembringe støjende og larmende maskiner. Er da ikke vor guddommelige Raphaëls opfattelse uendelig at foretrække?"

Han pegede ved disse ord på Madonna-billedet, hvis øverste del forestillede de konventionelle keruber af den italienske skole, der efter himmelsk skik støttede deres hager på grålige småskyer.

"Et sandt mønster på en familie," sagde mr. Fairlie, idet han så hen på englene. "Sådanne smukke runde ansigter og sådanne smukke bløde vinger og – for resten ingenting. Ingen smudsige små ben til at løbe omkring med og ingen larmende små tunger til at skrige op med! I hvilken umådelig grad overgår dette ikke den almindelige legemsdannelse! Jeg vil lukke mine øjne igen, hvis De vil tillade mig det. Og De tror virkelig, at De kan sætte mig disse tegninger i stand? Det glæder mig meget. Er der ellers ingenting at omtale; i så fald tror jeg, at jeg har glemt det. Skal vi ikke ringe på Louis igen?"

Da jeg nu længtes efter, at samtalen snarest muligt skulle få en ende, og dette åbenbart også var tilfældet med mr. Fairlie, så tænkte jeg, at jeg ville forsøge på at gøre det overflødigt at tilkalde en tjener, idet jeg på mit eget ansvar ledte ham hen på de tanker, som jeg ønskede.

"Det eneste punkt, der nu bliver tilbage for os at tale om, mr. Fairlie, angår, hvis jeg ikke tager fejl, den undervisning, som jeg skal meddele de to unge damer i landskabsmaleri."

"Ah, ja det er ganske rigtigt," sagde mr. Fairlie. "Jeg ville ønske, at jeg følte mig rask nok til at gå ind på denne del af arrangementet. Damerne, der skulle nyde godt af Deres venlige bistand, må selv tage en afgørende bestemmelse om det. Min niece elsker Deres fortryllende kunst. Hun forstår netop tilstrækkeligt til at være sig sine egne mangler bevidst. Jeg beder Dem om at gøre Dem lidt umage med hende. Er der ellers

noget? Nej. Vi forstår hinanden fuldstændigt, ikke sandt? Jeg har ikke ret til længere at afholde Dem fra Deres smukke beskæftigelse – har jeg vel? Det er meget behageligt at have alt på det rene – det er sådan en lettelse at have gjort sin pligt. Ville De have noget imod at ringe på Louis, for at han kan bringe mappen op på Deres værelse?"

"Jeg vil selv bære den derop, mr. Fairlie, hvis De tillader det."

"Virkelig? Er De stærk nok til det? Det må være behageligt at være så kraftig! Er De også vis på, at De ikke taber den? Jeg er så glad over at have Dem i Limmeridge, mr. Hartright. Jeg er så lidende, at jeg næppe tør håbe at nyde Deres selskab ofte. Tager De det ilde op, når jeg beder Dem om at være forsigtig med ikke at lade døren knirke eller tabe mappen? Jeg takker Dem. Sagte med forhængene, om jeg tør bede Dem; den mindste raslen af dem går som en kniv igennem mine nerver. Godmorgen."

Da de søgrønne forhæng og de to betrukne døre lukkede sig efter mig, stod jeg et øjeblik stille i den lille runde forhal og trak vejret dybt. Jeg var til mode, som når man efter en lang dukkert igen kommer op på overfladen af vandet, da jeg befandt mig udenfor mr. Fairlies værelse.

Så snart jeg havde sat mig ned i ro og mag i mit eget smukke atelier, var den første beslutning, jeg tog, den, at jeg aldrig mere ville sætte min fod i mr. Fairlies værelser, undtagen i det lidet sandsynlige tilfælde, at han ville beære mig med en speciel indbydelse.

Efter at jeg var kommet til dette tilfredsstillende resultat med hensyn til mit fremtidige forhold til mr. Fairlie, fik jeg snart den sindsro tilbage, som hans hovmodige fortrolighed og uforskammede høflighed et øjeblik havde berøvet mig. De

timer, der endnu var tilbage af formiddagen, hengik meget behageligt med at bese tegningerne, sortere dem, beskære deres iturevne kanter og træffe andre nødvendige forberedelser, førend jeg kunne begynde at klistre dem op. Jeg havde måske kunnet gøre mere end dette; men da frokosttiden nærmede sig, blev jeg urolig og var ikke i stand til at fastholde min opmærksomhed ved dette arbejde, der dog ikke var andet end et beskedent håndarbejde.

Klokken to gik jeg i en vis spænding igen ned i frokoststuen. Der knyttede sig forventninger til denne gang. Jeg skulle om få øjeblikke præsenteres for miss Fairlie, og hvis miss Halcombes efterforskninger i moderens brevveksling havde haft det forventede udfald, var også den tid kommet, da hemmeligheden om kvinden i hvidt skulle blive opklaret.

7

Da jeg trådte ind i værelset, sad miss Halcombe og en ældre dame allerede ved frokostbordet. Ved at blive forestillet for den ældre dame erfarede jeg, at det var miss Fairlies tidligere guvernante mrs. Vesey, om hvem miss Halcombe ved frokostbordet havde givet mig den korte beskrivelse, at hun "besad alle kardinaldyder og ikke blev regnet med".

Jeg kan kun meddele det beskedne vidnesbyrd, at miss Halcombes beskrivelse af den gamle dames karakter var fuldkommen tro. Mrs. Vesey så ud som den personificerede sindsro og kvindelige elskværdighed. En rolig nydelse af en rolig tilværelse skinnede frem af hendes matte smil og hendes runde fredelige ansigt.

Hvis mrs. Vesey havde en lidenskab, så var det den, at hun helst ville tilbringe sit liv *siddende*. Hvad enten man så hende i huset, i haven eller hvor som helst ellers, så var det bestandig den samme mani. Selv på spadsereture, som hendes venner undertiden formåede hende til, betjente hun sig gerne af en feltstol, som hun altid satte sig på, inden hun tog en genstand i øjesyn; ja for at besvare det simpleste spørgsmål, var det end kun med Ja eller Nej, måtte hun altid først sætte sig ned – bestandig med det samme rolige smil på læberne, den samme opmærksomme holdning af hovedet, den samme behagelige og magelige holdning af hænder og arme under alle optænkelige afvekslinger af huslige forhold. Det var en mild, velvillig, i alle henseender rolig og harmløs gammel dame, hos hvem man aldrig kunne komme på den tanke, at hun siden den stund, hun blev født, nogensinde havde været rigtigt levende. Naturen har i denne verden så meget at gøre og er så beskæftiget med at skaffe en så uendelig mangfoldighed af jævnsides bestående produkter, at den nødvendigvis nu og da må være alt for forvirret og distræt til klart at kunne adskille de forskellige dannelsesprocesser og foranstaltninger, som den bestandig på samme tid har under sine hænder. Idet jeg går ud fra dette synspunkt, vil det bestandig være min overbevisning, at naturen var beskæftiget med at tilvejebringe kålplanter, da mrs. Vesey blev født, og at den gode dame er kommet til at lide ved, at Altings moder og ophav dengang fortrinsvis har beskæftiget sig med kålen.

"Nå, mrs. Vesey," sagde miss Halcombe, og ved siden af den sagtmodige gamle dame så hun i dette øjeblik endnu muntrere, skarpere og geskæftigere ud end sædvanlig, "hvad må jeg byde

Dem, en kotelet?" Mrs. Vesey lagde sine foldede hænder på randen af bordet, smilede mildt og sagde:

"Ja, min kære!"

"Hvad er det, der står derhenne foran mr. Hartright? En kogt høne, ikke sandt? Jeg troede, mrs. Vesey, at De holdt mere af kogte høns end af koteletter?"

Mrs. Vesey tog sine bløde hænder bort fra randen af bordet og foldede dem i stedet for på sit skød; derpå nikkede hun venligt hen til den kogte høne og sagde: "Ja, min kære!"

"Nå ja, men hvilken af delene foretrækker De i dag? Skal mr. Hartright give Dem et stykke af hønen, eller jeg en kotelet?"

Mrs. Vesey lagte den ene af sine bløde hænder igen på bordet, tøvede drømmende og sagde så: "Som De selv vil, min kære!"

"Men for Guds skyld, det gælder jo her om *Deres* smag, kære mrs. Vesey, og ikke om min. Jeg foreslår, at De tager en smule af begge dele og først noget af hønen, for mr. Hartright dør af længsel efter at komme til at tranchere for Dem."

Mrs. Vesey lagde nu også den anden bløde hånd igen på bordet, bøjede sig lydigt og sagde: "Hvis jeg tør bede Dem, sir!"

Ikke sandt, det kan man kalde en mild, føjelig, i alle henseender rolig og harmløs gammel dame? Men måske har vi for øjeblikket nok af mrs. Vesey.

Imidlertid var der endnu ikke noget spor at se til miss Fairlie. Vi var færdige med frokosten, og endnu kom hun ikke. Miss Halcombe, hvis skarpe blik intet kunne undgå, lagde mærke til de blikke, som jeg tid efter anden kastede til døren.

"Jeg forstår Dem, mr. Hartright," sagde hun; "De gad nok vide, hvor Deres anden elev bliver af. Hun er allerede kommet ned og er blevet sin hovedpine kvit; men hun har endnu ikke så meget appetit, at hun kan tage del i frokosten. Hvis De vil betro Dem til mig som fører, så tænker jeg, at vi nok skal finde hende et eller andet sted."

Hun tog en parasol på en stol ved siden af sig og førte mig gennem en stor glasdør ud på en åben plads i haven. Det er næsten unødvendigt at tilføje, at mrs. Vesey blev siddende ved bordet, på hvis rand hun endnu holdt sine bløde hænder foldede – og hun lod til at ville blive i denne stilling hele den resterende del af eftermiddagen.

Da vi gik over græsplænen, så miss Halcombe betydningsfuldt på mig og rystede på hovedet.

"Deres hemmelighedsfulde eventyr bliver endnu stadig indhyllet i et passende mørke," sagde hun. "Jeg har hele formiddagen gennemsøgt min moders breve, og indtil nu har jeg ikke gjort nogen som helst opdagelse. Men vær De ubekymret, mr. Hartright. Det er en sag, der pirrer nysgerrigheden, og De har en dame i kompagni med Dem. Under sådanne forhold er udfaldet tidligere eller senere sikret. Jeg har endnu ikke gennemlæst alle brevene – der er endnu tre pakker tilbage, og De kan forlade Dem på, at jeg tilbringer hele aftenen med at gennemsøge dem."

Den ene af mine forventninger var altså ikke gået i opfyldelse. Jeg var nu begærlig efter at erfare, om også den forestilling, som jeg siden morgenbordet havde dannet mig om miss Fairlie, ville bedrage mig.

"Og hvorledes er De blevet færdig med min onkel?" spurgte miss Halcombe, da vi forlod græsplænen og bøjede ind i et buskads. "Var han i morges særdeles nervesvag? De behøver ikke at veje Deres svar, mr. Hartright, det er mig allerede nok, at De overhovedet er nødt til at veje det. Jeg kan se på Deres ansigt, at han var ualmindelig nervesvag; og da jeg er elskværdig nok til ikke at ønske, at De skal komme i den samme tilstand, så vil jeg hellere opgive at spørge videre."

Mens hun endnu talte, bøjede vi ind i en slangegang og nærmede os til et smukt lille lysthus, der var opført af træ i form af schweizerhus i miniature. I den eneste stue i dette lysthus så vi, da vi gik op ad trap pen, en ung dame. Hun stod ved et landligt bord, der var forfærdiget af grene, og så ud over egnen, over heder og bakker, idet hun på samme tid adspredt bladede i en lille skitsebog, der lå ved siden af hende. Det var miss Fairlie.

Hvorledes kan jeg beskrive hende? Hvorledes kan jeg adskille hende fra mine egne følelser og fra alt det, der senere har tildraget sig? Hvorledes kan jeg gense hende, således som hun så ud, da mine øjne første gang hvilede på hende – ligesom hun nu skal fremtræde for deres øjne, der skal lære hende at kende gennem disse blade?

Den lille akvarel, som jeg på et senere tidspunkt malede af Laura Fairlie i denne stilling og i disse omgivelser, ligger på min pult, mens jeg skriver. Jeg ser på den, og fra havehusets grønlig-brune baggrund dæmrer der mig en let ungdommelig skikkelse i møde i en simpel musselinskjole, hvis mønster dannes af brede, skiftevis lyseblå og hvide striber. Et sjal af det samme stof falder let om hendes skuldre, og en lille brun stråhat af naturlig farve og besat med nogle bånd, der harmonerer med

kjolen, dækker hendes hoved og kaster sin bløde skygge på den øverste del af hendes ansigt. Hendes hår har en så mat og blegbrun farve – ikke som hør og dog næsten lige så lyst, ikke som guld og dog næsten lige så skinnende – at det hist og her synes at smelte sammen med skyggerne af hendes hat. Det har en simpel skilning og er strøget tilbage over ørene, men om panden kruser det sig i en naturlig bølgelinje. Øjenbrynene er noget mørkere end håret, og øjnene har denne smægtende, himmelblå farve, som så ofte er blevet besunget af digterne, og som så sjældent bliver set i det virkelige liv. Det er øjne, der er lige så dejlige i farve som i form – store, kærlige, stille og tankefulde øjne – men det, der udgør deres største skønhed, er den sandhed i blikket, der hviler i deres inderste dyb, og som, hvor meget udtrykket end veksler, skinner igennem ligesom lyset fra en renere og bedre verden. Den lige så fine som tydeligt udtrykte ynde, der fra den udstråler over hele ansigtet, skjuler og forandrer i den grad de små ellers naturlige mangler i dette, at det er vanskeligt at bedømme, hvad der er de fremtrædende fortrin og mangler i disse træk. Det er vanskeligt at erkende, at den nederste del af ansigtet ned til hagen næsten er for fin til at stå i det rette forhold til den øverste; at næsen, idet den undgik ørneformen, (som hos kvinder altid har noget hårdt og grusomt, hvor fuldkommen den end kan være i og for sig) er slået lidt om i den modsatte retning og har skejet lidt ud fra det ideale; og at de yndige, følelsesfulde læber lider af en lille nervøs trækning, der, når hun smiler, ligesom trækker dem lidt i vejret til den ene side. Man ville muligvis lægge mærke til sådanne fejl i et andet ansigt, men i hendes agter man ikke på dem; dertil er de alt for nøje forbundet med alt, hvad der er

individuelt og karakteristisk i hendes udtryk, og udtrykket selv i hele sin livlighed er i alle andre træk alt for afhængigt af øjnenes levende sprog.

Viser min stakkels tegning, som jeg kærligt og tålmodigt har fuldendt i lange og lykkelige dage, mig alt dette? Ak, hvor lidet er dog at se af det i den mekaniske tegning, og hvor meget i de tanker, jeg betragter den med! En fin, smuk pige i en klædelig lys kjole, der leger med bladene i en skitsebog, idet hun ser op med tro og uskyldige blå øjne – det er alt, hvad tegningen siger, måske også alt, hvad selv en mægtigere udtryksmåde for tanken og pennen ville være i stand til at sige i deres sprog. Den kvinde, der for første gang giver vore skyggeagtige forestillinger om skønheden liv, lys og skikkelse, udfylder en tomhed i vor åndelige natur, som var os ubevidst, indtil vi så hende. Sympatier, der ligger for dybt for ord og næsten for dybt for tanker, bliver i sådanne øjeblikke berørt af andre yndigheder end dem, som sanserne kan føle eller udtrykkets hjælpekilder kan betegne. Tænk på hende som på hin første kvinde, der fik din puls til at banke stærkere; lad de gode, åbne, blå øjne møde dine, ligesom de mødte mine, med det ene uforglemmelige blik, som vi begge erindrer så godt; lad hendes stemme tale i denne musik, som du elskede engang, og som klang så harmonisk i dine øren og i mine; lad hendes skridt, når du i disse blade hører hende komme og gå, ligne de skridt, til hvis sagte lyd dit hjerte engang slog takten. Modtag hende som din egen fantasis plejebarn, og hun vil da stå for dig i et lige så klart billede som den kvinde, der lever i min sjæl.

Iblandt de følelser, der påtrængte sig mig, da jeg første gang så hende – følelser, som vi alle kender, som lever op i de fleste af

vore hjerter, som dør i så mange og fornyer deres skønne tilværelse i så få – var der én, der fyldte mig med uro og forvirring; det var en følelse overfor mrs. Fairlie, som på en forunderlig måde hverken var konsekvent eller begrundet.

Med det levende indtryk, som hendes smukke ansigt og hoved, det milde udtryk i hendes træk og den indtagende simpelhed i hendes manerer frembragte, blandede der sig et andet, der på en forblommet måde ligesom lod mig føle en mangel. Det ene øjeblik syntes det mig, som om der fattedes *hende* noget, det næste som om manglen var hos mig selv og forhindrede mig i at forstå hende, således som jeg skulle have forstået hende; og det modsigende heri var, at dette indtryk altid syntes mig stærkest, når hun så på mig, eller med andre ord, når jeg tydeligst var mig hendes ansigts ynde og harmoni bevidst og dog samtidigt følte mig forvirret ved anelsen om noget ufuldkomment, som jeg slet ikke kunne komme på sporet af. Der manglede noget, som jeg dengang var alt for afmægtig til at udforske.

Virkningen af dette besynderlige spil af min indbildningskraft – for det anså jeg det dengang for – var, at jeg ingenlunde følte mig behagelig til mode ved denne første sammenkomst med miss Fairlie. De få venlige velkomstord, som hun henvendte til mig, kunne jeg næppe besvare med almindelig høflighed, i den grad var jeg berøvet min fatning. Da miss Halcombe bemærkede min tøven og ganske naturligt tilskrev denne en øjeblikkelig undselighed, optog hun samtalens tråd lige så naturligt og beredvilligt som sædvanligt.

"Ser De, mr. Hartright," sagde hun, idet hun pegede på skitsebogen og den lille fine hånd, der endnu stadig legede med

den, "nu må De bog bekende, at De endelig har fundet et mønster på en elev? Så snart hun hører, at De er kommet hertil, griber hun sin glimrende skitsebog, giver sig til at betragte naturen og længes straks efter at begynde."

Miss Fairlie lo hjerteligt og det med en munterhed, der udgød sig over hendes milde ansigt ligesom sollyset over vore hoveder.

"Jeg tør ikke tage imod en ros, som jeg ikke fortjener," sagde hun, idet hun med sine klare, trofaste øjne skiftevis så på miss Halcombe og mig. "Hvor gerne jeg end tegner, så kender jeg dog så godt min egen udygtighed, at jeg snarere gruer for at begynde end længes efter det. Nu, da De er kommet, mr. Hartright, griber jeg mig i at gennemse alle mine gamle tegninger omtrent med den samme angst, jeg som barn i det sidste øjeblik læste på mine lektier."

Denne bekendelse aflagde hun på den naturligste og klædeligste måde af verden og trak skitsebogen hen til sig med en barnlig alvor, der var meget pudsig at se. Miss Halcombe gjorde på sin bestemte og åbenhjertige måde ende på denne lille forlegenhed.

"Hvad enten det er godt, slet eller middelmådigt," sagde hun, "så må elevens tegninger frem og gennemgå ildprøven af lærerens dom – og dermed punktum. Jeg foreslår, Laura, at vi tager dem med på vor køretur, og at mr. Hartright ser på dem under den forstyrrende indflydelse af en vedvarende rumlen og vedvarende afbrydelser. Når vi nu blot på hele denne udflugt i naturen, som den er – når han nemlig ser på udsigterne – og i naturen, som den ikke er – når han nemlig ser på tegningerne – kan bringe ham i en ordentlig forlegenhed og få ham drevet til

den sidste fortvivlede tilflugt, at sige os smigrerier, så smutter vi nok igennem hans kunstnerhænder uden at lide den mindste skade på vor forfængeligheds fjerpragt."

"Jeg håber blot, at mr. Hartright ikke vil sige mig smigrerier," sagde miss Fairlie, da vi alle gik ud af lysthuset.

"Tør jeg spørge, hvorfor De nærer det håb?" spurgte jeg.

"Fordi jeg tror på alt, hvad De vil sige mig," sagde hun i en simpel tone.

I disse få ord gav hun mig ubevidst selv nøglen til sin hele karakter, til den højmodige tillid til andre, der hos hende udsprang af bevidstheden om den sandhed, der var i hende selv. Dengang havde jeg kun en følelse af, at det var således. Nu ved jeg det af erfaring.

Vi ventede kun indtil mrs. Vesey havde fået rejst sig fra bordet, og satte os derpå i den åbne vogn. Den gamle dame og miss Halcombe indtog forsædet, mens miss Fairlie og jeg sad på bagsædet og holdt skitsebogen imellem os, som mine kunstnerøjne endelig fik lov til at hvile på. Enhver alvorlig kritik over tegningerne, hvis jeg forresten ville have tilladt mig en sådan, blev umuliggjort, da miss Halcombe havde fattet den beslutning kun at ville se den latterlige side af de skønne kunster, således som de blev drevet af hendes søster og af damer i almindelighed. Det vil være mig meget lettere at erindre mig samtalen end tegningerne, som jeg kun gennembladede mekanisk. Navnlig står den del af samtalen, som miss Fairlie tog del i, endnu så levende for min hukommelse, som om jeg først for få timer siden havde hørt den.

Ja, lad mig kun tilstå det, at det fortryllende i hendes nærhed allerede på denne første dag bragte mig til at glemme mig selv og min stilling. De ubetydeligste spørgsmål, som hun henvendte til mig om måden, hun skulle bruge sin blyant og blande sine farver på – den ringeste forandring i udtrykket af hendes øjne, når hun så ind i mine med det alvorligste ønske om at lære alt, hvad jeg kunne vise hende, tiltrak sig min opmærksomhed langt mere end de skønneste landskaber, vi kørte igennem, eller de mest storartede afvekslinger af lys og skygge, der smeltede sammen på den bakkede hede og den flade strand.

Er det ikke til enhver tid og under alle menneskelige forhold forunderligt at se, hvor lidt genstandene i den naturlige verden, vi lever i, er i stand til at fastholde vore hjerter og gemytter?

I naturen søger vi trøst imod sorger, men deltagelse i glæder søger vi i bøger.

Beundringen for skønheden i den livløse verden, som den moderne digtekunst beskriver på så udførlig og veltalende en måde, er selv hos de bedste af os ikke noget oprindeligt instinkt. Som børn føler vi den ikke. For den udannede forbliver den en fremmed følelse. De, der mest udelukkende lever mellem stadigt afvekslende vidundere på hav og vand, er på samme tid de mindst modtagelige, når naturskønhederne ikke umiddelbart står i forbindelse med deres interesse og deres erhverv. Vor evne til at skatte skønhederne på den jord, der er vort opholdssted, hører i sandhed til denne civiliserede uddannelse, vi alle lærer som en kunst; og hvad der er endnu mere, den bliver sjældent bragt i anvendelse af os, undtagen når vor ånd er mest doven og uvirksom. Hvilken andel har vel

naturens skønheder nogensinde haft i vore venners glæder eller sorger? Hvilket rum indtager de i de tusinde små meddelelser om personlige oplevelser, som vi hver dag mundtligt udveksler med hinanden? Alt, hvad vor mand kan opfatte, alt, hvad vore hjerter er i stand til at optage, kan blive udrettet med den samme sikkerhed, den samme nytte og den samme tilfredsstillelse for os selv såvel i det fattigste som i det rigeste landskab, jorden har at frembyde. Der må sikkert være en grund for denne mangel på sympati mellem skabningen og det skabte, der måske er at finde i menneskets og dets jordiske sfæres langt fra hinanden liggende bestemmelser. Det mest storartede bjergprospekt, som øjet kan svæve ud over, er indviet til tilintetgørelse! Den mindste menneskelige interesse, som et rent hjerte er i stand til at føle, er udødeligheden forbeholdt!

Vi havde næsten været tre timer borte, da vognen igen holdt udenfor indgangen til Limmeridge House.

På tilbagevejen havde jeg ladet damerne selv vælge den udsigt, som de den næste dags eftermiddag skulle tegne under min opsigt. Da de havde trukket sig tilbage for at gøre deres middagstoilette, og jeg var alene i min lille stue, syntes min munterhed pludselig at forlade mig. Jeg var urolig og utilfreds med mig selv og vidste næppe hvorfor. Måske var jeg mig for første gang bevidst, at jeg havde taget del i vor køretur mere som en gæst end som en tegnelærer. Måske forfulgtes jeg endnu stadig af denne forunderlige følelse af, at der fattedes noget hos miss Fairlie – eller hos mig selv – en følelse, der havde påtrængt sig mig, da jeg første gang blev præsenteret for hende. I hvert tilfælde var det mig en stor lettelse, da middagstiden rev mig ud af min ensomhed og igen førte mig ind i damernes selskab.

Da jeg trådte ind i salonen, frapperedes jeg ved den besynderlige kontrast ikke i stoffet, men i farverne af de dragter, som de nu havde på. Mens mrs. Vesey og miss Halcombe (hver efter den måde, der passede bedst til deres alder) var yderst net klædte – den første i sølvgråt, den anden i bleggult silke, der harmonerer så smukt med mørkt hår og en mørk hudfarve – var miss Fairlie iført en simpel, næsten alt for tarvelig musselinskjole. Den var af det reneste hvidt og udmærket smukt udstyret; men det var alligevel en dragt, som en fattig mands datter kunne have båret, og den gav arvingen til Limmeridge House, i den ydre optræden, et fattigere udseende end selv hendes egen guvernantes. Senere, da jeg nærmere lærte miss Fairlies karakter at kende, opdagede jeg, at denne besynderlige kontrast havde sit udspring i hendes fine følelse og i hendes modvilje mod alt, hvad der kunne se ud som lyst til at stille sin rigdom til skue. Hverken mrs. Vesey eller miss Halcombe kunne nogensinde overtale hende til ved en pragtfuld dragt at stille begge disse damer, der var fattige, i skygge og sig selv, der var rig, i et mere glimrende lys.

Efter middagsbordet vendte vi alle tilbage til salonen. Skønt mr. Fairlie (i efterligning af hin monarks nedladenhed, der havde taget penslen op for Tizian) gav sin kældermester befaling til at spørge mig om, hvilken vin jeg ønskede at drikke efter bordet, var jeg fast besluttet på at modstå fristelsen til at sidde i ensom majestæt mellem flasker af mit eget valg, og fornuftig nok til at bede damerne om tilladelse til, at jeg ligesom i andre civiliserede lande, måtte, så længe jeg opholdt mig i Limmeridge House, forlade bordet på samme tid som de øvrige.

Den salon, vi havde truffet os tilbage til for den øvrige del af aftenen, lå ved jorden og var af samme størrelse som morgenmadsværelset. Store glasdøre førte fra den ene side ud på en terrasse, der i hele sin længde var smykket med en masse smukke blomster. Dæmringen bredte sit alvorlige slør ud over blade og blomster og dæmpede deres stærke farveglans, da vi trådte ind i stuen, og blomsternes søde aftenduft sendte os gennem de åbne glasdøre en venlig velkomsthilsen. Den gode mrs. Vesey (der som altid var den første, som satte sig) tog en lænestol i beslag og slumrede snart ind. På min bøn satte miss Fairlie sig til klaveret. Da jeg fulgte hende hen til instrumentet, så jeg miss Halcombe trække sig tilbage i fordybningen af et sidevindue for at fortsætte gennemlæsningen af sin moders breve.

Hvor dette fredelige, huslige billede står levende for mig, mens jeg skriver dette! Fra det sted, hvor jeg sad, kunne jeg se miss Halcombes graciøse skikkelse, snart belyst og snart i skygge, bøje sig opmærksomt hen over de breve, hun holdt på skødet, mens ved siden af mig klaverspillerskens skønne profil aftegnede sig på den mørke væg, der udgjorde værelsets baggrund. Ude på terrassen bevægede blomsterne, græsset og slyngplanterne sig så blide i den lette aftenluft, at deres hvisken ikke engang trængte hen til os. Himlen var skyfri, og månelysets dæmrende hemmelighed skælvede allerede på den østlige himmels regioner. Følelsen af fred og ensomhed indvuggede enhver tanke, enhver følelse i en overjordisk ro, og den balsamiske stilhed, der blev dybere og dybere, jo mere dæmringen tiltog, syntes at svære over os med en endnu blidere

indflydelse, da Mozarts musiks himmelske sødme listede sig hen til os. Det var en uforglemmelig aften.

Vi blev alle siddende på de pladser, vi havde valgt os, indtil mørket faldt på – mrs. Vesey sov stadig, miss Fairlie sad ved klaveret og miss Halcombe ved sine breve. Imidlertid havde månen sneget sig hen omkring terrassen, og blege, hemmelighedsfulde stråler faldt hen over den nederste del af værelset. Vi ønskede enstemmigt at være fri for lamperne, da tjeneren bragte dem ind, og det store værelse vedblev at være ubelyst med undtagelse af de to lys på klaveret.

Miss Fairlie fortsatte sit klaverspil endnu en halv times tid. Derpå forledte månelandskabets skønhed hende til at træde ud på terrassen, og jeg fulgte efter. Da lysene på klaveret var blevet tændt, forlod miss Halcombe sin plads for at fortsætte læsningen af sine breve. Da vi gik ud, havde hun sat sig på en lav stol ved siden af instrumentet og var så fordybet i sin læsning, at hun ikke syntes at bemærke, at vi gik.

Vi havde næppe tilbragt fem minutter udenfor glasdøren, og miss Fairlie bandt netop, efter mit råd, et hvidt tørklæde om hovedet for at beskytte det mod natteluften, da jeg hørte miss Halcombes stemme – sagte, ivrig og aldeles forskellig fra sin sædvanlige livlige maner – udtale mit navn.

"Mr. Hartright," sagde hun, "vil De ikke et øjeblik komme herhen? Jeg har noget at sige Dem."

Jeg trådte øjeblikkelig igen ind i værelset. Klaveret indtog omtrent midten af den bageste væg, miss Halcombe sad endnu stadig ved instrumentet med brevene i skødet, og ét af dem holdt hun i hånden og tæt op til lyset. Jeg tog plads på en lav stol i nogen afstand; jeg var ikke så langt fra glasdøren og kunne

tydeligt se, hvorledes miss Fairlie gentagne gange gik forbi den, idet hun langsomt spadserede op og ned på terrassen i måneskinnet.

"Jeg beder Dem om at høre slutningen af dette brev," sagde miss Halcombe, "og sig mig så, om det måske skulle kaste noget lys på Deres besynderlige eventyr på vejen til London. Brevet er fra min moder til hendes anden mand, mr. Fairlie, og skrevet for omtrent elleve år siden. Dengang havde mr. og mrs. Fairlie og min stedsøster Laura allerede levet hele år i dette hus, og jeg var borte for at fuldende min opdragelse i Paris."

Hendes sprog og hendes udseende var alvorligt og forrådte, som det syntes mig, tillige nogen uro. I det øjeblik, hun holdt brevet op til lyset for at læse det, gik miss Fairlie forbi glasdøren og så et øjeblik ind til os; men da hun så os beskæftigede, gik hun langsomt videre.

Miss Halcombe begyndte at læse følgende:

> "Det vil kede dig, min kære Philip, altid at høre om mine skoler og mine elever. Men jeg beder dig ikke at dadle mig for det, men det kedsommelige og ensformige liv i Limmeridge House – For resten har jeg denne gang noget virkelig interessant at meddele dig om en ny elev.
>
> Du kender jo den gamle mrs. Kempe i landsbykroen. Nu, efter mange års sygdom har lægen endelig opgivet hende; hun dør nu langsomt dag for dag. Hendes eneste slægtning, en søster, kom forrige uge hertil for at pleje hende. Denne søster har gået den lange vej fra Hampshire hertil og hedder mrs. Catherick. For fire dage siden besøgte mrs. Catherick mig og bragte sit eneste barn med,

en yndig lille pige, der omtrent er et år ældre end vor kære lille Laura ..."

Som hun læste disse ord, gik miss Fairlie igen forbi den åbne dør. Hun sang sagte hen for sig en af de melodier, som hun havde spillet ved aftenens begyndelse. Miss Halcombe ventede, indtil hun ikke så hende længere, og fortsatte derpå oplæsningen af brevet:

"Mrs. Catherick er en anstændig, sædelig og respektabel kone; hun er midaldrende, og man kan endnu opdage, at hun engang har set temmelig – kun temmelig – godt ud. Dog er der noget i hendes manerer og hendes væsen, noget, som jeg ikke kan forstå. Når talen er om hende selv, er hun tilbageholdende og hemmelighedsfuld, og i hendes ansigt er der et udtryk – jeg kan ikke beskrive det – men det virker på mig, som om der var noget der tyngede på hendes samvittighed. Hun er overhovedet hvad man kunne kalde en levende hemmelighed. Hvad der forresten førte hende til Limmeridge House var ganske simpelt. Da hun forlod Hampshire for at pleje sin søster mrs. Kempe i hendes sidste sygdom, havde hun været nødt til at tage sin datter med, eftersom der ingen var derhjemme, hun kunne betro omsorgen for den lille pige. Mrs. Kempe kan dø om en uges tid, men hun kan også ligge hele måneder endnu. Mrs. Catherick kom derfor op til mig for at bede mig om ikke hendes lille datter Anne måtte få undervisning i min skole på den betingelse, at hun, når mrs. Kempe var død, måtte forlade den igen og vende tilbage til sin moder. Jeg gav øjeblikkelig mit samtykke, og

da Laura og jeg spadserede vor sædvanlige tur, bragte vi den lille pige (der netop er elleve år gammel) allerede samme dag hen til skolen."

Miss Fairlies skikkelse, der skinnede kan lyst i den snehvide musselinskjole, og hvis ansigt var indfattet af det hvide tørklæde, gik endnu engang forbi os i måneskinnet. Miss Halcombe holdt igen inde, mens hun gik forbi, og fortsatte så:

"Jeg har fattet en stor tilbøjelighed for min nye elev, kære Philip, og det af en grund, som jeg for at overraske dig vil gemme til sidst. Da hendes moder har meddelt mig lige så lidt om sit barn som om sig selv, kom jeg af mig selv til at opdage, at den lille piges forstand ikke er så ganske udviklet, som den burde være efter hendes alder. Da jeg bemærkede dette allerede den første dag, lod jeg hende den følgende dag komme til mig og blev enig med lægen om, at han skulle nøje iagttage og udspørge hende og derpå sige mig, hvad hans mening var om hende. Han er af den anskuelse, at det vil forandre sig, når hun vokser til. Men han siger, at det er af stor vigtighed, at hun netop nu får en omhyggelig skoleundervisning, da hendes usædvanlige langsomhed i at opfatte tyder hen på, at hun med ualmindelig troskab vil fastholde alle de indtryk, som hun nu optager i sig. Du må nu ikke straks tro, kære Philip, at jeg har fattet forkærlighed for en idiot. Denne lille stakkels Anne Catherick er en sød og taknemmelig lille pige og kan sige de morsomste og nydeligste ting (som du straks skal høre et eksempel på) på en højst ejendommelig, pludselig, halvt forbavset og halvt forskrækket måde.

> Skønt hun er meget net klædt, er dog hendes dragt, både hvad snit og farve angår, temmelig smagløs. Som en følge deraf lod jeg i går nogle af vor kære Lauras klæder og hvide hatte omsy til Anne Catherick og sagde til hende, at små piger, der havde hendes hår og hendes hudfarve aldrig kunne se nettere ud, end når de klædte sig i hvidt. Hun så et øjeblik noget forvirret ud; derpå rødmede hun pludselig og syntes at forstå mig. Hendes lille hånd greb min, hun kyssede den, Philip og sagde (så alvorligt!): 'Jeg vil altid gå med hvidt, så længe jeg lever, det vil hjælpe mig til at huske på Dem, frue, og til at tro, at De endnu synes om mig, når jeg er borte herfra, og De ikke længere kan se mig.' Det er nu et eksempel på de nydelige ting, som hun kan sige så allerkærest, den stakkels lille sjæl! Hun skal have et forråd med sig af hvide klæder, når hun tager herfra og det med god indsyning, så at de kan lægges ud, når hun bliver større ..."

Miss Halcombe holdt inde og så hen på mig.

"Så den forladte kvinde, som De mødte på landevejen, ung ud?" spurgte hun. "Var hun ældre end to eller treogtyve år?"

"Så gammel kunne hun netop være, miss Halcombe."

"Og hun var, forunderligt nok, klædt i hvidt fra top til tå?"

"Fra top til tå i hvidt."

Da dette svar fløj over mine læber, svævede miss Fairlie for tredje gang forbi os på terrassen. I stedet for at fortsætte sin gang, stod hun stille og vendte ryggen imod os, og idet hun lænede sig over gitterværket, stirrede hun ud over haven. Mine øjne fæstede sig på hendes dragt og hovedtøj, som lyste i måneskinnet, og der overfaldt mig en følelse, som jeg ikke har

noget udtryk for, en følelse, som fik min puls til at banke og mit hjerte til at skælve.

"Ganske i hvidt!" gentog miss Halcombe. "Den vigtigste del af brevet er slutningen, som jeg straks skal læse for Dem. Men jeg kan ikke lade være at dvæle en smule ved det sammentræf mellem den hvide dragt, som den unge kvinde, De mødte på landevejen, havde på, og de hvide klæder, der hos min moders lille elev fremkaldte det forunderlige svar. Lægen må have taget fejl, da han opdagede at barnet manglede intelligens, og forudsagde, at dette ville tabe sig med årene. Det har ikke forandret sig, og det tidligere indfald at klæde sig i hvidt, der udsprang af barnets taknemmelighedsfølelse, er forblevet uforandret hos den voksne."

Jeg sagde et par ord til svar – jeg ved ikke hvad. Min hele opmærksomhed var udelukkende henvendt på miss Fairlies skinnende dragt.

"Vil De høre det sidste par sætninger i brevet?" sagde miss Halcombe; "jeg tror, de vil sætte Dem i forbavselse."

Da hun løftede brevet op til lyset, vendte miss Fairlie sig om fra gitterværket, så tvivlende op og ned af terrassen, gik et skridt hen imod glasdøren og blev så stående stille foran os.

Imidlertid læste miss Halcombe de sidste sætninger for mig, som hun havde omtalt:

> "Og nu, min kære, da jeg snart har skrevet mit papir fuldt, kommer jeg til den virkelige grund, den overraskende grund til min store kærlighed til denne lille Anne Catherick. Min dyrebare Philip, skønt hun ikke er halvt så smuk, er hun alligevel på grund af et af disse tilfældige spil

med ligheder, som man undertiden træffer på, både i hår, hudfarve, øjne og ansigtsform det livagtige billede af ..."

Jeg sprang op fra min stol, inden miss Halcombe endnu havde kunnet udtale de næste ord. Den samme følelse, som berøringen af hånden på den ensomme landevej havde forårsaget mig, fik mig nu til at gyse.

Der stod miss Fairlie med sin hvide skikkelse alene i måneskinnet; i hendes stilling, den måde, hun holdt sit hoved på, i hendes hudfarve og ansigtsform var hun i denne afstand og under disse forhold det livagtige billede af kvinden i hvidt! Den tvivl, der i hele timer havde pint mig, blev i et øjeblik til vished. Det noget, der havde manglet mig, var min egen erkendelse af den ominøse lighed mellem flygtningen fra dåreanstalten og arvingen til Limmeridge House.

"De ser det," sagde miss Halcombe. Hun lod brevet falde, og hendes øjne strålede, da hun mødte mine. "De ser det nu, ligesom min moder så det for elleve år siden."

"Jeg ser det – og det bedrøver mig mere, end jeg kan sige det. At bringe denne hjælpeløse, venneløse, forladte kvinde blot ved en tilfældig lighed i forbindelse med miss Fairlie ser ud, som om man ville kaste en skygge på det yndige unge væsens fremtid, der nu står foran os. Lad De mig så hurtigt som muligt blive dette indtryk kvit. Kald miss Fairlie bort fra dette forfærdelige måneskin ... Jeg beder Dem, kald hende herind."

"Mr. Hartright, De sætter mig i forbavselse. Hvorledes det end går med kvinderne, så troede jeg dog, at mandfolkene i det nittende århundrede var hævet over al overtro."

"Jeg beder Dem, kald hende ind."

"Stille, stille! hun kommer af sig selv. Sig intet, så hun hører på det. Lad denne opdagelse af ligheden være en hemmelighed mellem Dem og mig. Kom ind, Laura, kom ind og væk mrs. Vesey med dit klaverspil. Mr. Hartright ønsker også at få lidt mere musik og denne gang helst noget, der er let og livligt til gavns."

8

Således endte min på begivenheder rige første dag i Limmeridge House. Miss Halcombe og jeg bevarede vor hemmelighed. Efter opdagelsen af ligheden syntes der ikke at skulle falde noget nyt lys over hemmeligheden med kvinden i hvidt. Ved den første sikre lejlighed ledte miss Halcombe forsigtigt sin halvsøster hen på talen om deres moder, gamle tider og Anne Catherick. Dog var miss Fairlies erindringer om moderens lille elev højst ubestemte og almindelige. Hun erindrede, at man dengang havde talt om en lighed mellem hende og den lille Anne Catherick, men hun talte slet ikke noget om foræringen af de hvide klæder eller de besynderlige ord, barnet så ukunstlet havde udtrykt sin taknemmelighed med. Hun erindrede, at Anne kun var blevet få måneder i Limmeridge og derpå var vendt tilbage til Hampshire. Men hun kunne ikke sige, om moderen nogensinde var vendt tilbage med sin datter, eller om man senere igen havde hørt noget om dem. Miss Halcombes senere efterforskninger i de få breve af mrs. Fairlie, som hun endnu ikke havde læst, nyttede os ikke videre til at opklare vor uvished, vi havde overbevist os om, at den ulykkelige kvinde, som jeg havde mødt ved nattetid, og Anne Catherick var én og samme person – vi var i det mindste

kommet så vidt, at vi bragte den stakkels skabnings mangelfulde åndelige udvikling i forbindelse med den besynderlighed altid at ville klæde sig i hvidt og med hendes indtil de modnere år fortsatte barnlige taknemmelighed mod mrs. Fairlie, og dermed var det for øjeblikket forbi med vor opdagelse.

Der gik dage og der gik uger; sporene af den gyldne høst begyndte at blive synlige på træernes grønne sommerdragt. Fredelige, ilende, lykkelige tid! Min fortælling glider nu forbi dig lige så hurtigt, som du engang gled forbi mig. Af alle de sjældne skatte, du så jævnligt beriger mit hjerte med, hvor meget er der vel blevet tilbage, der har indhold og værdi nok til at blive optegnet på disse blade? Intet uden den sørgeligste bekendelse, som en mand kan komme med, bekendelsen af sin egen dårskab.

At meddele den hemmelighed, som denne bekendelse afslører, ville kun koste mig liden anstrengelse, da den allerede på en indirekte måde er undsluppet mig. De fattige, svage ord, der ikke var i stand til at beskrive miss Fairlie, har i stedet forrådt de følelser, som hun vakte hos mig. Men således går det altid. Vore ord er kæmper, når de skader os, og dværge, når de gavner os.

Jeg elskede hende.

Ak, hvor godt kender jeg ikke al den kummer og hån, der indeholdes i disse tre ord! Jeg kan sukke over min sørgelige tilståelse med den ømmeste kvinde, der læser dette og har medlidenhed med mig. Jeg kan le af den lige så bittert som den

mest hårdhjertede mand, der med foragt kaster den fra sig. Jeg elskede hende! Føl med mig eller foragt mig – jeg bekender det med den urokkelige beslutning at ville tilstå sandheden!

Var der slet ingen undskyldning for mig? Jo, der lå en undskyldning i de omstændigheder, jeg tilbragte min tid som lærer i Limmeridge House under.

Mine morgentimer hengik stille og roligt på mit ensomme værelse. Jeg havde netop så meget at gøre med at opklæbe tegninger, at jeg kunne beskæftige mine øjne og hænder på en behagelig måde, mens min ånd var fri og hengav sig til en tøjlesløs fantasis farlige brusen. Det var en farlig ensomhed, for den varede længe nok til at svække mig, men ikke til at styrke mig. Det var en farlig ensomhed, for den blev fulgt af eftermiddage og aftener, der, dag for dag, uge for uge, tilbragtes i selskab med to unge kvinder, af hvilke den ene havde alle de fortrin, som følger med ynde, intelligens og den fineste dannelse, den anden alle de yndigheder, der udstråler fra skønhed, blidhed og sandhed, og som er i stand til at forædle og betvinge en mands hjerte. Der forløb ikke en dag i dette farlige, fortrolige forhold mellem lærer og discipel, uden at miss Fairlies hånd berørte min, eller hendes kind kom til at strejfe min, når vi pludselig kom til at bøje os hen over hendes tegnebog. Jo mere opmærksomt hun betragtede enhver bevægelse af min pensel, desto nærmere var mig hendes hårs duft og hendes varme åndedræt. Det hørte med til min bestilling, at jeg formelig skulle leve i hendes øjnes lys, at jeg det ene øjeblik skulle bukke mig ind over hende, og det så nær ved hendes skuldre, at jeg skælvede ved tanken om at berøre dem, og at jeg i det næste skulle føle, hvorledes hun bøjede sig ind

over mig for at se, hvad jeg tegnede, og det så dybt, at hun dæmpede sin stemme, når hun talte til mig, og hendes bånd rørte ved min kind, førend hun kunne tage dem til side.

Aftenerne, der fulgte på disse landskabsudflugter, bragte mere afveksling end forstyrrelse i disse uskyldige og uundgåelige fortroligheder. Min naturlige kærlighed til musik, som fandt næring ved hendes spil, der var lige så sjælfuldt i udtrykket som kvindelig blidt i opfattelsen, og hendes glæde over at gengive mig ved udøvelsen af *sin* kunst den nydelse, som udøvelsen af *min* kunst forskaffede hende, var et nyt bånd imellem os, der knyttede os fastere og fastere til hinanden. Samtalens tilfældigheder, småting som den plads, vi havde ved bordet, miss Halcombes lystige drillerier, der drejede sig om lærerens omhyggelighed og disciplens entusiasme, mrs. Veseys søvnige lovtaler over miss Fairlie og mig som to mønsterværdige, unge mennesker, der aldrig forstyrrede hende – alle disse småting og mange andre bidrog til at slutte os ind i den samme huslige cirkel og føre os begge umærkeligt hen imod den samme håbløse fremtid.

Jeg skulle have betænkt min stilling og været på min post. Det gjorde jeg også, men først da det allerede var for sent. Al den omtanke og al den erfaring, der hos andre kvinder ville have været mig til nytte og beskyttet mig mod fristelserne, slog fejl hos hende. Min beskæftigelse havde allerede i flere år ført det med sig, at jeg kom i nær berøring med unge piger af forskellig alder og forskelligt udseende. Jeg havde vænnet mig til at betragte dette som noget, der hørte med til min stilling, og at lade alle de sympatier, der hænger sammen med min alder, blive udenfor i entreen, ligesom jeg lod min paraply blive

udenfor, inden jeg gik op ad trappen. Jeg havde for længe siden indset som noget, der følger af sig selv, at min stilling i livet garanterede mig imod, at mine kvindelige elever kunne få mere end den allermest almindelige interesse for mig, og at de unge fortryllende piger kunne betragte mig som andet end et uskadeligt husdyr. Denne erfaring havde jeg allerede tidligt gjort, og den havde ført mig strengt og lige henad min smalle fattige vej, uden en eneste gang at lade mig skeje ud hverken til venstre eller til højre, og nu havde min tro talisman for første gang forladt mig. Ja, min dyrt erhvervede selvbeherskelse var så fuldstændig borte, som om jeg aldrig havde besiddet den; den var tabt for mig, ligesom andre taber den under kritiske forhold, hvor kvinder er med i spillet. Jeg ved nu meget godt, at jeg straks fra begyndelsen skulle have prøvet mig selv, skulle have spurgt mig selv, hvorfor *det* værelse i *det* hus var mig dyrebarere end mit eget hjem, så snart hun trådte ind i det, og hvorfor det var mig øde som en ørken, så snart hun forlod det – hvorfor jeg hos hende lagde mærke til selv den mindste forandring i hendes påklædning, mens jeg aldrig havde taget mig af hos nogen anden – hvorfor jeg så på hende, hørte på hende og berørte hende (når vi morgen og aften gav hinanden hånden) som aldrig nogen anden? Jeg skulle stadig have lagt mærke til mit eget hjerte, set denne nye følelse blomstre frem og revet den op, mens den endnu kun var en knop. Hvorfor var denne selvprøvelse mig så vanskelig? Forklaringen ligger i de tre ord: Jeg elskede hende.

Der gik dage, og der gik uger; jeg havde nu tilbragt to måneder i Cumberland. Under denne stille og tilbagetrukne tilværelse gled dagene hen i kostelig ensformighed, lige så let

som en svømmer, der følger med strømmen. Enhver erindring om det forbigangne, enhver tanke på fremtiden, enhver følelse af det håbløse i min stilling slumrede i mit hjerte i bedragerisk ro. Indvugget af mit eget hjertes sirenesange drev jeg, med øjne og øren, der var tilstoppede for faren, stadig nærmere og nærmere hen imod den knusende klippe. Den advarsel, der endelig skræmte mig op og vakte mig til en selvanklagende bevidsthed om min svaghed, var den tydeligste, sundeste og kærligste af alle advarsler, for den kom stiltiende fra *hende*.

Vi havde en aften forladt hinanden som sædvanlig. Der var hverken den aften eller nogensinde før undsluppet mine læber et eneste ord, som havde kunnet forråde mig eller forskrække hende. Men da vi den følgende morgen mødte hinanden, var der foregået en forandring med hende – en forandring, der sagde mig alt. Jeg bævede dengang – og jeg bæver endnu – tilbage for at trænge mig ind i hendes hjertes inderste helligdom og at blotte det for andres blikke, ligesom jeg havde blottet mit eget. Lad mig nøjes med at sige, at det øjeblik, da hun først opdagede min hemmelighed, var, det er jeg fast overbevist om, det samme, i hvilket hun opdagede sin egen, og at det var det korte tidsrum af en eneste nat, der havde fremkaldt denne forandring. Hendes natur, der var for oprigtig til at bedrage andre, var for ædel til at skuffe sig selv. Da den tvivl, som jeg havde vugget i søvn, første gang lagde sig på hendes hjerte med hele sin tunge byrde, åbenbarede hendes åbne træk det hele, og de sagde i det simple sprog, der var dem ejendommeligt: Jeg er bekymret for ham, jeg er bekymret for mig selv.

De sagde dette og endnu mere, som jeg dengang ikke kunne forstå. Jeg forstod kun alt for vel, hvorfor hendes opførsel mod mig blev endnu mere godmodig og forekommende end mod alle andre, og hvorfor hun sørgmodig, tvungen og med en nervøs ængstelighed fordybede sig i den første den bedste beskæftigelse, når vi tilfældigvis engang var alene. Jeg begreb, hvorfor de søde, følelsesfulde læber nu smilede så sjældent og kun tvungent, og hvorfor de blide blå øjne undertiden så på mig med en engels medlidenhed og undertiden med et barns uskyldige forvirring. Men forandringen betød endnu mere end dette. Der var en kulde i hendes hånd, en unaturlig ro i hendes træk og et stumt udtryk af angst og selvbebrejdelse i alle hendes bevægelser. Men det var ikke de følelser, som jeg hos hende og hos mig selv havde sporet, ikke de, som vi, uden at tilstå det, delte med hinanden. I hendes forandrede væsen lå der visse elementer, der ganske hemmeligt drog os hen til hinanden, og andre, der lige så hemmeligt begyndte at fjerne os fra hinanden.

I min tvivl og min uro, i min uklare mistanke om, at man skjulte noget for mig, som jeg uden hjælp og ved egen anstrengelse skulle opdage, søgte jeg oplysning i miss Halcombes blikke og opførsel. I en så fortrolig omgang som vor kunne der ikke foregå nogen alvorlig forandring med den ene eller den anden, uden at de øvrige i visse måder blev berørt af det. Den forandring, der var foregået med miss Fairlie, afspejlede sig derfor også hos hendes halvsøster. Skønt denne sidste ikke med nogen stavelse tydede hen på nogen forandret følelse overfor mig, så havde dog hendes skarpe blik fået den nye vane uafladeligt at iagttage mig. Undertiden udtrykte

hendes øjne en tilbageholdt vrede, undertiden en hemmelig angst, undertiden ingen af delene – kort sagt noget, som jeg ikke ret kunne begribe. Der forløb en uge, som vi alle tre tilbragte i denne hemmelige tvang overfor hinanden. Min stilling, der var blevet forværret ved den for sent opvågnede bevidsthed om min svaghed og min selvforglemmelse, blev nu fuldkommen utålelig. Jeg følte, at jeg én gang for alle måtte afvælte mig den byrde, der trykkede mig – men hvordan jeg bedst skulle gøre det, og hvad jeg først skulle sige, var det mig umuligt at bestemme.

Af denne hjælpeløse og ydmygende stilling befriedes jeg af miss Halcombe. Hendes læber sagde mig den bitre, den nødvendige, den uventede sandhed. Hendes hjertelige godhed holdt mig oprejst under det heftige slag, som hun tilføjede mig; hendes klare dom og hendes mod greb sagen an på den rette måde og afvendte den fare, der truede både mig og andre i Limmeridge House.

10

Jeg havde nu næsten tilbragt tre måneder i Limmeridge House.

Det var en torsdag, da jeg på sædvanlig tid trådte ind i morgenmadsværelset og for første gang ikke fandt miss Halcombe på sin plads ved bordet.

Miss Fairlie var ude på græsplænen. Hun hilste på mig, men kom ikke ind. Hverken hendes læber eller mine havde ladet falde et eneste ord, der kunne have gjort os forlegne, og dog var der en vis gensidig forlegenhedsfølelse, der bragte os til at undgå lejligheden til at være sammen alene. Hun ventede ude på græsplænen og jeg indenfor, indtil mrs. Vesey og miss

Halcombe trådte ind. Hvor hurtigt ville jeg ikke endnu for fjorten dage siden være ilet ud til hende! Hvor hjerteligt ville vi ikke dengang have rakt hinanden hånden og være begyndt på vor sædvanlige samtale!

Nogle få minutter efter kom miss Halcombe; hun så eftertænksom ud og undskyldte sig adspredt, fordi hun var kommet så sent.

"Jeg er blevet opholdt af mr. Fairlie, som ønskede at tale med mig om nogle huslige anliggender," sagde hun.

Miss Fairlie kom ind fra haven og vi sagde godmorgen til hinanden som sædvanlig. Hendes hånd hvilede koldere i min end nogensinde før. Hun så ikke på mig og var meget bleg. Selv mrs. Vesey bemærkede det, da hun et øjeblik efter trådte ind i værelset.

"Det kommer vel af, at vinden er slået om," sagde den gamle dame. "Vinteren nærmer sig. Ak ja, mit kære barn, snart har vi den for døren."

I hendes hjerte og i mit var vinteren allerede draget ind.

Vort første morgenmåltid, som ellers var så fuldt af muntre planer for dagen, var hurtigt færdigt. Miss Fairlie syntes at føle det trykkende i de lange pauser i samtalen og så bedende på sin søster, at hun endelig måtte udfylde dem. Efter at miss Halcombe endelig én eller to gange på en højst ukarakteristisk måde havde taget ordet og igen ladet det falde, sagde hun:

"Jeg har set din onkel her til morgen. Han er af den anskuelse, at den mørkeblå stue skal istandsættes, og han bekræfter, hvad jeg sagde til dig. Mandag er den rette dag – ikke tirsdag."

Mens disse ord blev sagt, så miss Fairlie ned for sig på bordet. Hendes fingre bevægede sig skælvende mellem de krummer, som lå spredt på dugen. Hun var bleg lige til læberne, og selv disse skælvede synligt. Jeg var ikke den eneste, der bemærkede dette. Miss Halcombe så det ligeledes og foregik os straks med sit eksempel, idet hun rejste sig.

Mrs. Vesey og miss Fairlie forlod værelset sammen. De kære, kummerfulde blå øjne så et øjeblik på mig med et udtryk, som om de sorgfuldt så ind i fremtiden og sagde et langt farvel. Jeg følte det smertefulde sår i mit eget hjerte – det var en smerte, der sagde mig, at jeg snart ville miste hende, og at jeg, når jeg havde mistet hende, ville elske hende endnu mere uforanderligt.

Jeg vendte mig mod haven, da døren lukkede sig bag mig. Miss Halcombe stod med sin hat i hånden, med sit sjal over armen ved siden af det store vindue, der vendte ud til haven, og betragtede mig opmærksomt.

"Har De nogen tid til overs," spurgte hun, "førend De begynder på Deres arbejde på Deres værelse?"

"Naturligvis, miss Halcombe, min tid står ganske til Deres tjeneste."

"Jeg ville gerne tale et par ord med Dem alene, mr. Hartright. Tag Deres hat og følg med mig ud i haven. Vi vil ikke så let blive forstyrret der så tidligt om morgenen."

Da vi trådte ud på græsplænen, gik en af gartnerdrengene, et barn endnu, forbi os hen imod huset med et brev i hånden. Miss Halcombe standsede ham.

"Er dette brev til mig?" spurgte hun.

"Nej, miss, det skal nok være til miss Fairlie," svarede drengen, idet han rakte brevet frem.

Miss Halcombe tog brevet fra ham og så på adressen.

"Det er en fremmed håndskrift," sagde hun til sig selv. "Hvem kan det være, der skriver til Laura? – Hvor har du fået det fra?" vedblev hun, idet hun vendte sig til gartnerdrengen.

"Jo, miss," sagde drengen, "jeg fik det netop af en kone."

"Hvad for en kone?"

"En temmelig gammel kone."

"Så, en temmelig gammel kone? Kender du hende?"

"Jeg løj, hvis jeg sagde, at jeg kendte hende."

"I hvilken retning gik hun fra dig?"

"Derhen af," sagde gartnerdrengen ganske roligt, idet han pegede mod syd og betegnede hele denne del af England med en eneste omfattende bevægelse af armen.

"Det er besynderligt," sagde miss Halcombe; "formodentlig et tiggerbrev. Der," føjede hun til og gav drengen brevet tilbage, "gå ind med det og giv det til en af tjenerne. Og lad os så, mr. Hartright, hvis De ikke har noget imod det, gå denne vej."

Hun førte mig over græsplænen og over den samme sti, vi havde vandret sammen, den første dag jeg ankom til Limmeridge. Ved det lille lysthus, hvor Laura Fairlie og jeg havde set hinanden første gang, stod hun stille og brød den tavshed, som hun havde iagttaget, mens vi spadserede sammen.

"Hvad jeg har at sige Dem, kan jeg sige Dem her."

Med disse ord trådte hun ind i lysthuset, satte sig på en af de stole, der stod om det lille runde bord, og gjorde tegn til mig, at

jeg skulle sætte mig på den anden. Jeg anede, hvad der ville komme, da hun talte til mig i frokoststuen, nu var jeg vis på det.

"Mr. Hartright," sagde hun, "jeg vil begynde med at gøre Dem en åben tilståelse. Jeg vil sige Dem – uden talemåder, som jeg afskyr, eller komplimenter, som jeg af hjertet foragter – at jeg i den korte tid, De har opholdt Dem hos os, er kommet til at føle en høj grad af venskabelig agtelse for Dem. Deres opførsel mod den ulykkelige kvinde, som De mødte under så ejendommelige omstændigheder, stemte mig straks fordelagtigt for Dem. Den måde, De tog denne sag på, har næppe været forsigtig, men den vidnede om Deres selvbeherskelse, delikatesse og medlidenhed, kort sagt om at De var en født gentleman. Jeg ventede derefter kun godt af Dem, og De har ikke skuffet mine forventninger."

Hun holdt inde, men gjorde alligevel på samme tid et tegn med hånden, at hun ikke ventede noget svar fra mig, men at hun ville vedblive at tale. Da jeg trådte ind i lysthuset, havde jeg ikke den fjerneste tanke på kvinden i hvidt. Nu bragte miss Halcombes ord hende frem i min erindring. Hun stod for mig under vor samtale – og det var ikke uden følger.

"Som Deres veninde," vedblev hun, "vil jeg straks på min åbne og ligefremme måde sige Dem, at jeg har opdaget Deres hemmelighed uden nogen hjælp eller noget vink, vil De huske på det, af noget som helst andet væsen. Mr. Hartright, De har, frygter jeg, temmelig tankeløst fattet en dyb og alvorlig tilbøjelighed for min søster Laura. Jeg vil ikke gøre Dem den sorg at forlange af Dem en tilståelse i mange ord, fordi jeg ved, at De er alt for redelig til at nægte det. Jeg dadler Dem ikke engang – nej, jeg føler blot medlidenhed med Dem, fordi De har åbnet Deres hjerte for en håbløs kærlighed. De har ikke

handlet skjult – De har ikke talt hemmeligt med min søster, De har gjort Dem skyldig i en svaghed, og De har ubevidst handlet lige mod Deres egen fordel, men intet videre. Havde De blot i nogen henseende handlet mindre fintfølende og beskedent, så ville jeg ufortøvet og uden at tage nogen på råd, have bedt Dem om at forlade dette hus. Således som det nu er, klager jeg kun over det mislige i Deres ungdom og Deres stilling, ikke over Dem selv. Giv mig Deres hånd – jeg har forårsaget Dem smerte, jeg er nødt til at forårsage Dem endnu mere, men det kan ikke hjælpe – giv først Deres veninde, Marian Halcombe, Deres hånd." Denne pludselige godhed, denne varme, højhjertede, frygtløse deltagelse, hun på en så barmhjertig måde satte sig på lige fod med mig på, og som med en så fin og højmodig åbenhjertighed talte på engang til mit hjerte, min ære og mit mod, overvældede mig for et øjeblik. Jeg forsøgte at se på hende, da hun greb min hånd, men mit blik var sløret. Jeg forsøgte at takke hende, men min stemme svigtede mig.

"Hør på mig," sagde hun og vendte sig hensynsfuldt bort for ikke at se i hvilken grad, jeg havde tabt min fatning. "Hør på mig og lad os straks komme til ende med sagen. Det er mig en sand lettelse, at jeg ikke er nødt til i det, jeg nu har at sige, at røre ved spørgsmålet, det hårde og grusomme spørgsmål om den sociale ulighed. Omstændigheder, der ville såre Dem i Deres inderste, sparer mig den bitre nødvendighed at påføre en mand, jeg har levet med i venskabelig fortrolighed endnu mere smerte ved ydmygende hentydninger til ting, der angår rang og stilling. De må forlade Limmeridge House, før der er sket mere ulykke endnu. Det er min pligt at sige Dem dette, og det ville i lige grad være min pligt, og jeg ville befinde mig i den samme

alvorlige nødvendighed, om De også repræsenterede den ældste og rigeste familie i England. De må forlade os, ikke fordi De er tegnelærer ..."

Hun holdt inde et øjeblik; derpå vendte hun sit ansigt om til mig og lagde sin hånd fast på min arm, idet hun rakte sig hen over bordet.

"ikke fordi De er en tegnelærer," gentog hun, "men fordi Laura Fairlie – er forlovet."

Dette ord fo'r mig som en kugle gennem hjertet. Min arm følte ikke mere den hånd, der havde lagt sig på den. Jeg rørte mig ikke, jeg talte ikke. Den skarpe østenvind, der strøede de visne blade omkring vore fødder, fo'r pludselig så isnende igennem mig, som om alle mine dristige forhåbninger ligeledes havde været visne blade, der ligesom disse hvirvledes hen af vinden. Forhåbninger! Hvad enten hun var forlovet eller ikke, stod hun mig da ikke lige fjernt? Ville andre mænd i mit sted have tænkt på det? Ikke hvis de havde elsket hende så højt som jeg.

Den heftige smerte var forbi og efterlod kun en vis ulmende pine. Jeg følte, at miss Halcombes hånd lagde sig fastere på min arm – jeg løftede hovedet i vejret og så på hende. Mendes store, sorte øjne var fæstet på mig og stirrede på mit blege ansigt.

"De må se at forvinde det," sagde hun, "her, hvor De så hende første gang, på dette sted må De se at forvinde det. Vig ikke tilbage som en kvinde. Riv det ud af Deres bryst og knus det som en mand."

Den undertrykte heftighed, hun talte med, den kraftige vilje – der udtalte sig i blikket, hun fæstede på mig og i trykket af hendes hånd, der endnu hvilede på min arm – meddelte sig

endelig til mig, og gjorde mig roligere. Vi stod begge tavse et øjeblik. Da det var forbi, havde jeg retfærdiggjort hendes højmodige tillid til min mandighed og havde i det ydre genvundet min fatning.

"Er De igen Dem selv?"

"Tilstrækkeligt, miss Halcombe, til at bede Dem begge om tilgivelse, tilstrækkeligt til at lade mig lede af Deres råd og til derved at vise Dem min taknemmelighed, som jeg ikke på nogen anden måde kan lægge for dagen."

"Det har De allerede gjort med disse ord," svarede hun. "Mr. Hartright, der bør ikke være noget skjult imellem os. Jeg kan ikke bære det over mit hjerte, imod min følelse, at skjule for Dem, hvad min søster ubevidst har forrådt mig. De må forlade os, såvel for min søsters skyld som for Deres egen skyld. Deres ophold her og Deres fortrolige samliv har, hvor uskyldigt det end i enhver henseende har været, gjort hende urolig og elendig. Jeg, der elsker hende mere end mit liv, jeg, der tror på hendes rene og uskyldige natur, som jeg tror på Vorherre selv, kender kun alt for vel, hvad hun hemmeligt har lidt af selvbebrejdelse lige fra den tid, da den første skygge af en følelse, der var uforenelig med hendes forlovelse, listede sig imod hendes vilje ind i hendes hjerte. Jeg siger ikke – efter hvad der er foregået ville det være unyttigt at sige det – at denne forlovelse nogensinde har været en hjertesag for hende. Kun æren, ikke kærligheden har været med i spillet der, da hendes fader for to år siden bekræftede denne forlovelse på sit dødsleje; hun selv hverken ønskede denne forbindelse eller veg tilbage for den – hun fandt sig blot i det; indtil De kom hertil, var hun i den samme situation som hundrede andre, der gifter sig med

mænd uden at føle sig særdeles draget til dem eller frastødt af dem, og som lærer at elske dem efter brylluppet (hvis de da ikke lærer at hade dem). Jeg håber inderligere, end jeg kan sige det med ord – og De skulle have det selvopofrende mod at håbe det samme – at de nye tanker og følelser, der har afbrudt den gamle ro eg tilfredshed, ikke må have slået så dybe rødder, at de ikke igen lader sig rykke op. Deres fraværelse (hvis jeg havde mindre tillid til Deres ære, Deres mod og Deres dømmekraft, ville jeg ikke tale så fortroligt med Dem, som jeg nu gør), Deres fraværelse vil understøtte mine bestræbelser, og tiden vil hjælpe os alle tre. Det er allerede noget at vide, at min første tillid til Dem ikke har været ilde anbragt, og at De ikke vil være mindre redelig, mandig og hensynsfuld mod den elev, hvis stilling De har haft den ulykke at glemme, end mod den fremmede og ulykkelige, der ikke forgæves anråbte om Deres hjælp."

Igen denne tilfældige hentydning til den hvidklædte kvinde! Var det da umuligt at tale om miss Fairlie og mig uden at fremkalde erindringen om Anne Catherick og stille hende ligesom en uundgåelig skæbne imellem os?

"Sig De mig, hvorledes jeg kan undskylde mig hos mr. Fairlie, fordi jeg bryder min kontrakt med ham," sagde jeg. "Sig De mig, hvornår jeg skal tage herfra, efter at han har taget mod min undskyldning. Jeg lover, at jeg ubetinget skal følge Deres råd."

"Tiden er i enhver henseende af vigtighed," svarede hun. "De hørte, at jeg i morges talte om næste mandag og om at det var nødvendigt at gøre det blå værelse i stand. Det besøg, vi venter på mandag …"

Jeg havde ikke nødig at vente, til hun udtalte sig tydeligere. Efter hvad jeg nu vidste, sagde miss Fairlies blik og manerer ved morgenbordet mig tilstrækkeligt, at den gæst, der ventedes i Limmeridge House, var hendes tilkommende gemal. Jeg forsøgte at undertrykke det, men der rørte sig i dette øjeblik noget hos mig, der var stærkere end min vilje, og jeg afbrød miss Halcombe.

"Lad mig tage bort allerede i dag," sagde jeg bittert. "Jo før jo hellere."

"Nej, ikke i dag," svarede hun. "Den eneste grund, De kan anføre hos mr. Fairlie, fordi De rejser, inden Deres kontrakt er udløbet, må være den, at en uforudset nødvendighed tvinger Dem til at bede ham om tilladelse til straks at vende tilbage til London. De må vente med at sige ham dette til i morgen, når posten er kommet. Han vil da bedre forstå denne forandrede beslutning og sætte den i forbindelse med et brev, De har modtaget fra London. Det er jammerligt og modbydeligt at skulle nedlade sig til at bedrage andre, selv når bevæggrundene er nok så uskyldige; men jeg kender mr. Fairlie, og hvis De vækker hans mistanke om, at De ikke har nogen alvorlig grund, så vil han vægre sig ved at lade Dem tage bort. Tal De på fredag morgen med ham, og beskæftig Dem så med Deres arbejde for mr. Fairlie, for at De (i Deres egen interesse) kan efterlade det i den bedst mulige orden, om det end er ufuldført, og forlad så dette sted på lørdag. Det vil da være tidsnok både for Dem, mr. Hartright, og for os alle."

Førend jeg endnu kunne forsikre hende, at hun kunne forlade sig på, at jeg ville handle ubetinget efter hendes ønsker og anordninger, blev vi begge to overrasket ved at høre skridt

nærme sig i buskadset. Det måtte være nogen, der søgte os. Jeg følte, hvorledes blodet strømmede mig til kinderne og derpå igen forlod dem. Kunne denne tredje person, der på denne tid og under disse omstændigheder opsøgte os, ikke være miss Fairlie?

Det var mig en lettelse – så sørgelig og håbløs var min stilling allerede blevet overfor hende – det var mig en formelig lettelse, da den person, hvis skridt havde forstyrret os, stod i døren til lysthuset, og jeg så, at det var miss Fairlies kammerpige.

"Kan jeg et øjeblik få Dem i tale, miss?" sagde pigen noget hurtigt og uroligt.

Miss Halcombe steg ned ad trappen og gik et par skridt ind med hende i buskadset.

Da jeg var alene, vendte mine tanker sig med en følelse af forladthed, som jeg ikke har ord til at beskrive, til min forestående hjemkomst til min ensomme bolig i London. Jeg kom til at tænke på min kære, gamle moder og på min søster, der havde glædet sig så meget med hende over mine udsigter i Cumberland, og tanker, som jeg bebrejdede mig, at jeg så længe havde bandlyst af mit hjerte, vendte nu tilbage med denne ømme sørgmodighed, der er ejendommelig for gamle venner, som føler sig tilsidesat. Hvorledes ville min moder og søster ikke blive til mode, når jeg vendte tilbage til dem, før min kontrakt var udløbet, og måtte indvie dem i min elendige hemmelighed – og det efter at de fulde af forhåbninger havde taget afsked med mig den aften i det lille hus i Hampstead?

Igen Anne Catherick! Selv i erindringen om den aften, da jeg tog afsked med min moder og søster, blandede sig tanken om min nattevandring til London i måneskinnet. Hvad betød det?

Skulle denne kvinde og jeg mødes endnu engang? I det mindste var det muligt. Vidste hun, at jeg levede i London? Ja, jeg havde sagt hende det enten før eller efter hendes besynderlige spørgsmål, om jeg kendte mange mennesker, der havde rang som baronetter. Enten før eller efter – min ånd var i dette øjeblik ikke klar nok til at udgrunde det med bestemthed.

Der forløb nogle minutter, inden miss Halcombe lod pigen gå og selv vendte tilbage til mig. Også hun så nu optaget og urolig ud.

"Vi er nu enige om alt, hvad der er nødvendigt," sagde hun. "Vi har forstået hinanden således, som venner skal forstå hinanden, og kan nu gå ind igen. Jeg vil ikke skjule for Dem, at jeg er urolig for Lauras skyld. Hun har ladet mig sige, at hun ønsker at tale med mig øjeblikkelig, og hendes kammerpige siger, at hun tilsyneladende er overordentlig angrebet af et brev, som hun har fået i denne morgenstund. Sandsynligvis det samme brev, som jeg sendte op til hende, da vi gik her hen."

Vi gik hurtigt tilbage gennem buskadset. Skønt miss Halcombe havde sagt alt, hvad hun på sin side ønskede at sige, havde jeg på min side ikke sagt alt. Fra det øjeblik, jeg opdagede, at den gæst, der ventedes i Limmeridge House, var miss Fairlies tilkommende gemal, følte jeg en bitter nysgerrighed, en brændende, misundelig begærlighed efter at vide, hvem han kunne være. Det var muligt, at der ikke let ville tilbyde sig en anden lejlighed til al komme med dette spørgsmål, og jeg vovede derfor at gøre det på vor tilbagevej.

"Nu, da De er så god at sige, at vi har forstået hinanden, miss Halcombe," sagde jeg; "nu, da De er vis på min taknemmelighed, min resignation og min lydighed, tør jeg da

vove at spørge Dem om, hvem –" jeg tøvede; jeg havde tvunget mig til at tænke på ham som hendes tilkommende gemal, men at tale om ham som sådan var endnu meget vanskeligere – "hvem den herre er, der har forlovet sig med miss Fairlie?"

Hun var åbenbart optaget af det bud, man havde bragt hende fra hendes søster, og svarede hurtigt og adspredt:

"Det er en meget formuende herre i Hampshire."

Hampshire! Anne Cathericks hjem. Igen, bestandig igen kvinden i hvidt. Skæbnen *måtte* have sin finger med i spillet.

"Og hans navn?" sagde jeg så roligt og ligegyldigt, som det var mig muligt.

"Sir Percival Glyde."

Sir – sir Percival Glyde! Anna Cathericks spørgsmål, det mærkelige spørgsmål om, hvilke folk jeg kendte, der havde rang med baronetter, var næppe blevet udslettet af min erindring ved miss Halcombes tilbagekomst til det lille lysthus, førend hun fremkaldte det igen ved sit svar. Jeg stod pludselig stille og så på hende.

"Sir Percival Glyde," gentog hun i den formodning, at jeg ikke havde forstået hende.

"Ridder eller baronet?" spurgte jeg i en bevægelse, som jeg ikke længere kunne beherske.

Hun tav et øjeblik og svarede derpå temmelig koldt:

"Baronet, naturligvis."

11

Der blev ikke talt noget ord videre, mens vi gik tilbage til landstedet. Miss Halcombe ilede straks op på sin søsters værelse, og jeg gik op i mit atelier for at ordne de af mr. Fairlies

tegninger, som jeg endnu ikke havde opklæbet, inden jeg skulle give dem i andre hænder. Tanker, som jeg hidtil havde undertrykt, tanker, som gjorde min stilling vanskeligere at bære end nogensinde, trængte ind på mig, da jeg var alene.

Hun var forlovet og hendes tilkommende gemal var sir Percival Glyde, en mand med baronets rang og godsejer i Hampshire.

Der var hundreder af baronetter i England og dusinvis af godsbesiddere i Hampshire. Gik jeg efter almindelige bevisgrunde, havde jeg derfor ikke en skygge af anledning til at bringe sir Percival Glyde i forbindelse med den hvidklædtes mistænksomme spørgsmål, og dog bragte jeg dem i forbindelse med hinanden. Var det, fordi han i mine tanker nu knyttede sig til miss Fairlie, og fordi miss Fairlie på sin side knyttede sig til Anne Catherick siden hin aften, da jeg havde opdaget den uheldvarslende lighed imellem dem? Havde morgenens begivenheder allerede i den grad rystet mine nerver, at jeg var et rov for enhver illusion, som ganske almindelige tilfælde og sammentræf førte frem for min indbildningskraft. Jeg kan ikke sige det. Jeg følte kun, at hvad der var passeret mellem mig og miss Halcombe på vor hjemvej fra lysthuset havde angrebet mig ganske forunderligt. Forudfølelsen af en fare, som ikke lod sig opdage, og som lå skjult for os alle i fremtidens mørke, rørte sig levende hos mig. Tvivlen, om jeg ikke allerede var et led i den kæde af begivenheder, som selv min forestående afrejse fra Cumberland ikke mere kunde sprænge, og tvivlen om nogen af os ville se enden således, som enden virkelig ville blive, blev stadig stærkere i min sjæl. Så skærende den smerte end var, som denne kummerfulde ende på min korte og forvovne

kærlighed forårsagede mig, så syntes den dog afstumpet og svækket ved den endnu stærkere anelse om noget forestående, noget usynligt truende, som tiden holdt over vore hoveder.

Jeg havde i mere end en halv time været beskæftiget med mine tegninger, da der blev banket på min dør. Den åbnedes på mit tilråb, og til min forbavselse trådte miss Halcombe ind i værelset.

Hun var opbragt og i en heftig bevægelse. Hun tog sig en stol, inden jeg endnu kunne komme til at give hende den, og satte sig tæt ved siden af mig.

"Mr. Hartright," sagde hun, "jeg havde håbet, at ethvert ubehageligt tema skulle være udtømt for i dag. Men det er ikke således. Der er en eller anden hemmelig kæltringestreg i gære for at indjage min søster skræk for hendes forestående bryllup. De så mig sende gartnerdrengen ind i huset med et brev, der var adresseret til miss Fairlie og hvis udskrift jeg ikke kendte?"

"Ja, bestemt."

"Det var et anonymt brev – et lumpent forsøg på at nedsætte sir Percival Glyde i min søsters agtelse. Det har angrebet og foruroliget hende så stærkt, at det kun med den største møje er lykkedes mig at berolige hende så meget, at jeg har kunnet forlade hendes værelse og komme herhen. Jeg ved, at dette er et familieanliggende, som jeg ikke skulle tage Dem på råd med om, og som De hverken kan føle deltagelse eller interesse for."

"Jeg beder om forladelse, miss Halcombe. Jeg føler den allerstørste deltagelse og den dybeste interesse for alt, hvad der angår miss Fairlies lykke og Deres egen."

"Det glæder mig at høre Dem sige dette. De er den eneste person i huset og udenfor det, som kan råde mig. Det kan ikke

nytte at tænke på mr. Fairlie, både på grund af hans helbredstilstand og hans afsky for alt, hvad der hedder vanskeligheder og hemmeligheder. Præsten her på stedet er en god, men svag mand, der udenfor sine ensformige embedspligter ikke kender til noget, og vore naboer er netop af den slags gemytlige hverdagsbekendtskaber, som man ikke tør gøre ulejlighed, når der er sorg eller fare på færde. Hvad jeg ønsker at vide er dette: skal jeg straks tage de skridt, der står til min rådighed, for at opdage den, der har skrevet brevet? eller skal jeg vente og i morgen henvende mig til mr. Fairlies juridiske konsulent? Talen er om at vinde eller tabe en dag, hvad der måske kan være af stor vigtighed. Sig mig, hvad De mener om det, mr. Hartright! Hvis nødvendigheden ikke havde tvunget mig til under meget delikate forhold at indvie Dem i min fortrolighed, så ville måske min hjælpeløse tilstand ikke være nogen undskyldning for mig. Men således som sagerne står, kan det vistnok, efter alt, hvad der er forefaldet imellem os, ikke være urigtigt at glemme, at De kun i tre måneder har været vor ven."

Hun rakte mig brevet. Det begyndte brat og uden nogen indledning eller tiltale, som følger:

> "Tror De på drømme? Jeg håber det for Deres egen skyld. Se efter hvad den hellige skrift siger om drømme og deres opfyldelse (Første Mose bog 40:8, 41:25; Daniel 4:18-25) og hør den advarsel, som jeg sender Dem, før det er for sent.
>
> Forrige nat drømte jeg om Dem, miss Fairlie, jeg drømte, at jeg stod udenfor altergitteret i en kirke: jeg stod på den ene side af alteret og den gejstlige i sin præstelige dragt og med bønnebogen i hånden på den anden.

Efter en stund kom igennem kirkens skib en mand og en kvinde imod os for at blive viet. De var denne kvinde. De så i Deres hvide silkekjole og i Deres lange kniplingsslør så skøn og uskyldig ud, at mit hjerte straks tilhørte Dem, og jeg fik tårer i øjnene.

Det var, min unge dame, medlidenhedens tårer, som Himlen velsigner, og i stedet for, som de almindelige tårer, vi alle udgyder, at falde fra mine øjne, blev de til to lysstråler, der søgte hen til den mand, som stod foran altret ved Deres side, indtil de berørte hans bryst. De to stråler dannede to regnbuer mellem mig og ham. Jeg fulgte dem med øjnene og så dybt ind i hans hjerte.

Denne mands ydre var smukt nok at se på. Han var hverken stor eller lille – en smule under middelstørrelse. Det var en behændig, rask, munter mand – efter udseendet at dømme omtrent fem og fyrre år. Han havde et blegt ansigt, var lidt skaldet på forhovedet, og mørkt hår dækkede den øvrige del af hans hoved. Hans hage var skægløs, men hans kinder og overlæbe skjultes af et smukt, rigt og brunet skæg. Hans øjne var ligeledes brune og meget levende. Hans næse var lige og smuk og så fint formet, som om den tilhørte en kvinde. Hans hænder lige så. Nu og da blev han plaget af en tør hoste, og når han førte sin hvide højre hånd til sine læber, så man på bagsiden af denne det røde ar af et gammelt sår. Har jeg drømt om den rette mand? De må bedst vide det, miss Fairlie. Læs De nu, hvad jeg så under overfladen – jeg beder Dem, læs det og drag fordel af det.

Jeg så hen ad begge lysstrålerne og så ned i hans hjertes dyb. Og se, det var sort som natten, og deri stod skrevet med de røde flammende bogstaver, der er de faldne engles håndskrift: 'Uden medlidenhed og uden anger. Han har dækket vejen for andre med jammer og elendighed og det samme vil han gøre for den hustru, han har ved sin side.' Det læste jeg, og derpå bevægede lysstrålerne sig bort fra ham og pegede hen over hans skuldre; og dér, bagved Dem, stod der en engel, som græd. Og lysstrålerne forandrede for tredje gang deres mål og pegede lige hen mellem Dem og denne mand. De skilte sig stadig mere fra hinanden og trængte Dem begge bort fra hinanden. Og den gejstlige søgte forgæves efter vielsesritualet, men han kunne ikke finde det i sin bog, og han lukkede bogen og lagde den fra sig i fortvivlelse. Jeg vågnede med tårefyldte øjne og bankende hjerte – for jeg tror på drømme.

Tro også De, miss Fairlie – jeg beder Dem om det for Deres egen skyld – tro også De, ligesom jeg tror. Joseph og Daniel og andre i den hellige skrift troede på drømme. Anstil De undersøgelser om manden med det røde ar på hånden og hans fortid, førend De udtaler det ord, der gør Dem til hans elendige hustru. Jeg giver Dem denne advarsel, ikke for min, men for Deres egen skyld. Jeg nærer for Deres vel en interesse, der vil leve, så længe jeg drager ånde. Deres moders datter har en øm plads i mit hjerte, for Deres moder var min første, min bedste, min eneste veninde."

Her endte dette forunderlige brev uden nogen underskrift.

Der var ingen udsigt til at håndskriften kunne lede os på sporet. Brevet var skrevet med usikre, stive skønskriftsbogstaver på blå linjer. Håndskriften selv var mat, utydelig og vansiret af blækklatter, men forresten udmærkede den sig ikke ved noget.

"Dette brev er ikke skrevet af noget udannet væsen," sagde miss Halcombe, "og dog er det for usammenhængende til at hidrøre fra en dannet person i de højere stænder. At der omtales brudedragt og slør og andre småting synes at tilkendegive, at brevet hidrører fra en kvinde. Hvad tænker De om det, mr. Hartright?"

"Jeg tænker ligesom De. Det synes mig ikke blot at være et brev fra en kvinde, men fra en kvinde, hvis ånd ..."

"Må være forstyrret," mente miss Halcombe. "Således står det også for mig."

Jeg svarede ikke; mens jeg endnu talte, havde mit øje hvilet på den sidste sætning i brevet: "Deres moders datter har en øm plads i mit hjerte, for Deres moder var min første, min bedste, min eneste veninde." Disse ord og den tvivl, der netop var undsluppet mig med hensyn til brevskriverindens sindsforfatning, fremkaldte, idet de i forening virkede på mit sind, en tanke, som jeg bogstavelig talt ligefrem frygtede for at udtale åbenlyst og at nære hemmeligt. Jeg begyndte at tvivle, om det ikke endelig var mine egne åndsevner, der svævede i fare for at tabe deres ligevægt. Det så næsten ud som en monomani at ville henføre enhver underlig begivenhed, ethvert uventet ord til den samme skjulte kilde, til den samme mørke indflydelse. Jeg besluttede denne gang til forsvar for mit eget mod og min egen fornuft ikke at fælde nogen dom, der ikke

tydeligt blev bestyrket ved kendsgerninger, og at vende ryggen til alt, hvad der i skikkelse af formodninger ville føre mig i fristelse.

"Hvis vi nogensinde skal have udsigt til at finde den person, som har skrevet dette," sagde jeg, idet jeg leverede brevet tilbage til miss Halcombe, "så kan det ikke skade, at vi griber enhver lejlighed, så snart den tilbyder sig. Jeg er af den mening, at vi endnu engang udspørger gartnerdrengen om den kone, der gav ham brevet, og at vi derpå fortsætter vore efterspørgsler i landsbyen. Men først må De tillade mig et spørgsmål. De omtalte for lidt siden som et alternativ, at spørge mr. Fairlies juridiske konsulent til råds i denne sag i morgen. Er det ikke muligt at underrette ham om det tidligere? Hvorfor ikke endnu i dag?"

"Jeg kan," svarede miss Halcombe, "kun svare Dem på dette ved at gå ind på visse enkeltheder, der står i forbindelse med min søsters forlovelse, og som jeg i denne morgenstund hverken fandt det nødvendigt eller ønskeligt at omtale. Sir Percival Glydes hensigt med sit besøg her på mandag er at tage bestemmelse om, hvornår brylluppet skal være, hvad der indtil dette øjeblik har været fuldkommen uafgjort. Han ønsker meget at brylluppet skal finde sted før udgangen af året."

"Kender miss Fairlie dette ønske?" spurgte jeg ivrigt.

"Hun har ingen anelse om det, og efter hvad der nu er foregået, vil jeg ikke tage det ansvar på mig at oplyse hende om det. Sir Percival har udtalt sit ønske for mr. Fairlie, der selv har sagt mig, at han som Lauras formynder er villig til at komme det i møde. Han har skrevet til mr. Gilmore, der er vor families forretningsfører i London. Mr. Gilmore er tilfældigvis for

øjeblikket på en forretningsrejse i Glasgow, og i sit svar har han foreslået, at han på tilbagerejsen til London vil tage ind i Limmeridge House. Han kommer her i morgen og vil blive her i nogle dage, for at give sir Percival tid til at tale sin sag. Hvis det lykkes ham, vil mr. Gilmore vende tilbage til London og tage sine instruktioner med sig med hensyn til min søsters ægteskabskontrakt. Nu indser De nok, mr. Hartright, hvorfor jeg sagde, at vi måtte vente til i morgen med at få råd af en jurist. Mr. Gilmore har i et par generationer været familien Fairlies prøvede ven og rådgiver, og der er ingen, vi kan have så megen tillid til, som til ham."

Ægteskabskontrakten! Den blotte lyd af dette ene ord bragte mig i en skinsyg fortvivlelse, der var ligesom en gift for mine ædlere og bedre følelser. Jeg begyndte – det er vanskeligt at tilstå dette, men jeg tør ikke lægge dølgsmål på noget som helst lige fra begyndelsen til enden i denne frygtelige fortælling, som jeg har forpligtet mig til at meddele – jeg begyndte med et hadefuldt håb at tænke på de ubestemte anklager mod sir Percival Glyde, som indeholdtes i det anonyme brev. Hvad om disse vilde beskyldninger dog hvilede på en fast grundvold? Hvad om sandheden kunne blive klart bevist, førend det ulykkelige Ja var udtalt, eller før ægteskabskontrakten var underskrevet?

Jeg har siden forsøgt på at tro, at de følelser, som dengang besjælede mig, kun udsprang af den reneste interesse for miss Fairlie; men det er ikke lykkedes mig at bedrage mig selv i den grad, at jeg virkelig har troet det, og jeg tør heller ikke nu lade andre være i uvished om det. Følelsen begyndte og endte i

hensynsløst, hævngerrigt og håbløst had til den mand, som hun skulle ægte.

"Hvis vi vil opdage noget," sagde jeg under indflydelse af denne tilskyndelse, "så tør vi ikke lade et eneste minut gå ubenyttet hen. Jeg foreslår endnu engang, at vi først tager gartnerdrengen for os igen og derpå fortsætter vore efterforskninger i landsbyen."

"Jeg tror, at jeg i begge dele kan være Dem behjælpelig," sagde miss Halcombe, idet hun rejste sig. "Lad os straks gå ud og i fællesskab gøre, hvad der står i vor magt, og hvad der forekommer os at være det bedste."

Jeg havde lagt min hånd på låsen for at åbne døren for hende, men jeg standsede pludselig for at spørge hende om noget vigtigt, endnu inden vi brød op.

"Der er et sted i dette anonyme brev," sagde jeg, "der indeholder nøjagtige personlige beskrivelser. Sir Percival Glydes navn bliver ikke engang nævnt, så vidt jeg husker; men kan De sige mig, om beskrivelsen passer på ham?"

"Aldeles nøjagtigt, endda helt ned til, at hans alder angives til femogfyrre år."

Femogfyrre, og hun var endnu ikke én og tyve! Mænd i hans alder gifter sig hver dag med unge piger som hende, og erfaringen viser, at disse ægteskaber ofte er de lykkeligste. Jeg vidste dette, og alligevel bidrog omtalen af hans alder, når jeg sammenlignede den med hendes, ikke så lidt til at forstærke min mistro og mit had til ham.

"Aldeles nøjagtigt," vedblev miss Halcombe, "lige indtil arret på hans højre hånd, der er arret af et sår, som han for mange år siden har fået på sine rejser i Italien. Der er ingen tvivl om, at

brevskriveren nøje har kendt enhver ejendommelighed ved hans ydre."

"Der bliver tilmed også omtalt, hvis jeg ikke husker fejl, en hoste, der plager ham?"

"Ja, og med fuldkommen ret. Han selv ænser den så godt som ikke, skønt hans venner undertiden af den grund er bekymrede for ham."

"Jeg forudsætter, at man aldrig har hørt noget ufordelagtigt om hans karakter?"

"Mr. Hartright, jeg håber, at De ikke er så uretfærdig at lade dette anonyme brev have nogen indflydelse på Deres dom!"

Jeg følte, at blodet strømmede mig til kinderne, for jeg vidste, at det helt sikkert havde indvirket på mig.

"Det håber jeg ikke," svarede jeg forvirret; "måske har jeg heller ikke ret til at stille sådan et spørgsmål."

"Det er mig ikke ukært, at De er kommet med det, for det sætter mig i stand til at lade sir Percivals rygte vederfares retfærdighed. Hverken jeg eller min familie har nogensinde hørt selv den svageste beskyldning imod ham. Han har med held to gange stillet sig til valg og er kommet uskadt ud af denne ildprøve. Den, der kan gøre dette i England, er en mand, hvis karakter er hævet over enhver tvivl."

Jeg åbnede tavs døren for hente og fulgte hende ud. Hun havde ikke overbevist mig. Selv om en engel var steget ned fra himlen for at bekræfte hendes ord og havde stillet hans regnskab op for mine dødelige øjne, ville det dog ikke have overbevist mig.

Vi fandt gartnerdrengen som sædvanlig ved sit arbejde. Ingen af vore spørgsmål kunne bringe et eneste svar af

vigtighed ud af ham – det var han alt for dum til. Det var en aldrende kone, der havde givet ham brevet; hun havde ikke talt et ord til ham og var hurtigt gået sydpå. Det var alt, hvad drengen var i stand til at sige os.

Landsbyen lå imod syd; følgelig gik vi ned i landsbyen.

12

Vi fortsatte vore undersøgelser med stor tålmodighed i alle retninger og hos folk af alle klasser, men der kom ikke noget ud af dem. Tre af landsbyens beboere forsikrede os rigtignok, at de havde set kvinden. Men da de slet ikke var i stand til at beskrive hende og slet ikke kunne blive enige om, i hvilken retning hun var gået, da de sidst så hende, så nyttede disse tre os lige så lidt som de andre.

Under disse vore frugtesløse efterforskninger kom vi også hen i den kant af landsbyen, hvor den skole, mrs. Fairlie havde oprettet, fandtes. Da vi gik langs med den længe af bygningen, hvor drengene opholdt sig, foreslog jeg at anstille en efterspørgsel hos skolemesteren, der ifølge sin stilling vel måtte antages for at være den mest intelligente mand dér på stedet.

"Jeg frygter for," sagde miss Halcombe, "at skolemesteren har været beskæftiget med sine børn, dengang konen gik tilbage gennem landsbyen. Imidlertid kan vi jo godt forsøge det."

Vi gik ind på den indelukkede legeplads og kom forbi skolestuevinduet for at nå hen til indgangsdøren, der var på bagsiden af huset. Jeg stod et øjeblik stille foran vinduet og så ind. Skolemesteren sad på sit kateder og vendte ryggen til mig. Efter udseendet at dømme holdt han en tale til sine disciple, der på en enkelt undtagelse nær stod omkring ham. Denne

undtagelse var en svær, hvidhåret dreng, der skilt fra alle de andre stod alene i en krog.

Da vi kom hen til døren, fandt vi den halvåben. Skolemesterens stemme trængte tydeligt ud til os, da vi et øjeblik stod stille i gangen.

"Nå, drenge," sagde stemmen, "pas nu på, hvad jeg har at sige jer. Hvis jeg i denne skole hører et eneste ord endnu om spøgelser, så skal det gå jer alle sammen dårligt. Der er ingen spøgelser til, og hvis derfor en dreng tror på spøgelser, så tror han på noget umuligt; men en dreng, der hører til skolen i Limmeridge og tror på noget umuligt, sætter sig op imod al fornuft og disciplin og må følgelig straffes. I ser alle sammen Jacob Postlethwaite, der er stillet hen til straf på skamlen i denne krog. Han er blevet straffet – ikke fordi han har sagt, at han i går aftes har set et spøgelse, men fordi han er så fræk og halsstarrig, at han ikke vil tage imod fornuft, og fordi han vedbliver at påstå det, efter at jeg har sagt ham, at det er umuligt. Hvis det ikke lykkes mig at overbevise ham på anden måde, så er det min hensigt, at prygle spøgelset ud af Jakob Postlethwaite, og hvis troen fra ham skulle udbrede sig til jer andre, så agter jeg at gå et skridt videre endnu og prygle spøgelset ud af jer alle sammen!"

"Det lader til, at vi har valgt et uheldigt øjeblik," sagde miss Halcombe, idet hun ved slutningen af skolemesterens tale stødte døren op og gik ind foran.

Vor indtrædelse frembragte stor sensation mellem drengene. De syntes at tænke, at vi udtrykkelig var kommet derhen for at se Jakob Postlethwaite få sine bank.

"I kan alle sammen gå hjem og spise til middag, med undtagelse af Jakob. Han må blive, hvor han er, og spøgelset kan bringe ham hans middagsmad, hvis det har lyst til det."

Jakobs mandhaftighed forlod ham ved denne dobbelte ulykke, at hans skolekammerater fik frihed og at han skulle gå glip af sin middagsmad. Han trak begge hænderne op af lommerne, gav sig til at gnide øjnene og udstødte en krampagtig snøften, der gentog sig med regelmæssige mellemrum.

"Vi kommer for at spørge Dem om noget, mr. Dempster," sagde miss Halcombe til skolemesteren, "og var ikke forberedt på, at De havde så travlt med at fordrive spøgelser. Hvad skal alt det sige? Hvad er der sket?"

"Denne slemme dreng, miss Halcombe, har sat hele skolen i angst, fordi han påstår, at han i går aftes har set et spøgelse," svarede skolemesteren, "og til trods for alt, hvad jeg siger til ham, bliver ham dog ved sin dumme historie."

"Det er meget besynderligt," sagde miss Halcombe; "jeg havde ikke troet, at drengene her havde fantasi nok til at se et spøgelse. Det er virkelig en ny tilvækst til det vanskelige arbejde at oplære ungdommen i Limmeridge, og jeg ønsker Dem af hjertet, mr. Dempster, at det snart må være overstået. Imidlertid vil De tillade mig at forklare Dem, hvorfor De ser mig her, og hvad det er, jeg ønsker."

Hun forelagde nu skolemesteren det samme spørgsmål, som vi tidligere havde rettet til alle landsbyens beboere. Han gav det samme nedslående svar. Mr. Dempster havde ikke set det mindste til den fremmede, som vi søgte.

"Vi kan nok lige så godt gå hjem, mr. Hartright," sagde miss Halcombe; "det er tydeligt nok, at vi ikke får noget at vide."

Hun nikkede til mr. Dempster og skulle til at gå ud af stuen, da den stakkels Jakob Postlethwaite ved sin snøften henne i krogen trak hendes opmærksomhed til sig. Hun standsede for at sige staklen et par venlige ord, før hun gik.

"Du tåbelige dreng," sagde hun, "hvorfor beder du ikke mr. Dempster om forladelse og lader være at snakke om spøgelset?"

"Ja, men jeg har jo dog set det," sagde Jakob Postlethwaite med et forskrækket blik og en ny tårestrøm.

"Snak, du har ikke set sådan noget, du med dit spøgelse! Hvad for et spøgelse ...?"

"Jeg beder om forladelse, miss Halcombe," afbrød skolemesteren hende en smule urolig – "jeg tror rigtignok, at det var bedst, at De lod være at udspørge drengen. De kunne let forlede ham til, at han i sin dumhed ..."

"I sin dumhed – hvad?" spurgte miss Halcombe hurtigt.

"At han i sin dumhed kom til at såre Deres følelser," sagde mr. Dempster, idet han så overordentlig forlegen ud.

"Virkelig, mr. Dempster? Det er en stor kompliment til mine følelser, at De tror, de er så fine, at denne lille person er i stand til at såre dem." Hun vendte sig på en spottende og udfordrende måde om til den lille Jakob og begyndte straks at udspørge ham. "Kom," sagde hun, "nu vil jeg netop høre, hvad du har at fortælle, du uartige, lille knægt! Hvornår har du så set dit spøgelse?"

"I går aftes, i skumringen," svarede Jakob.

"Så? Du har set det i skumringen? Og hvorledes så det da ud?"

"Det var ganske hvidt – som et spøgelse skal være."

"Og hvor så du det?"

"Derovre på kirkegården – hvor et spøgelse hører hjemme."

"Som et spøgelse skal være – hvor et spøgelse hører hjemme! Ih, du lille nar, du taler jo, som om du lige fra barnsben har været vant til at omgås med spøgelser og kender deres vaner, i alt fald kan du din historie godt. Du er måske også i stand til at sige mig, hvis spøgelse det er?"

"Ja, det kan jeg nok," svarede Jakob og nikkede vigtigt med hovedet.

Mr. Dempster havde allerede flere gange forsøgt på at få et ord indført, mens miss Halcombe eksaminerede hans discipel; nu gjorde han sin autoritet gældende.

"Om forladelse, miss Halcombe, at jeg vover at sige Dem, at De ved disse spørgsmål bestyrker drengen i hans overtro."

"Jeg vil kun spørge ham om én ting endnu, mr. Dempster, og så har jeg mere end nok. – Nå," vedblev hun, idet hun vendte sig om til drengen, "hvis ånd var det så?"

"Det var mrs. Fairlies," hviskede drengen.

Den virkning, som dette besynderlige svar frembragte hos miss Halcombe, var af en art, der fuldkommen retfærdiggjorde skolemesterens frygt for, at hun skulle komme til at høre mere, end hun kunne ønske. Hendes ansigt blev blodrødt af vrede, hun vendte sig så hurtigt og opbragt om til den lille Jakob, at han på ny brast i gråd, og hun åbnede munden, som om hun ville tale til ham; men hun fattede sig og henvendte sig til læreren i stedet for til drengen.

"Det nytter ikke," sagde hun, "at ville gøre et sådant barn ansvarligt for, hvad han siger. Jeg tvivler slet ikke om, at det er andre, der har sat ham sådan noget i hovedet. Hvis der i denne

landsby gives folk, mr. Dempster, der har glemt den agtelse og taknemmelighed, de skylder min moders minde, så skal jeg nok finde dem, og hvis jeg har nogen indflydelse hos mr. Fairlie, så skal De komme til at undgælde for det."

"Jeg håber ganske sikkert, ja, jeg er overbevist om, at De tager fejl, miss Halcombe," sagde skolemesteren, "der er ingen andre, som har nogen andel i dette. Drengen har set eller bilder sig i det mindste ind, at han i går aftes, da han gik forbi kirkegården, har set en hvidklædt skikkelse, og denne skikkelse, hvad enten den nu var virkelig eller indbildt, stod ved siden af det marmorkors, der, som alle og enhver ved, er rejst på mrs. Fairlies grav. Er alt dette ikke nok til, at drengen af sig selv kan komme på den tanke, De føler Dem krænket så dybt ved?"

Skønt miss Halcombe ikke syntes at være overbevist, følte hun dog åbenbart, at skolemesterens fremstilling af sagen var alt for forstandig til, at hun åbent ville bestride den. Hun takkede ham derfor også blot for hans opmærksomhed og lovede at ville besøge ham igen, når hun havde fået sine tvivl bekræftet. Derpå nikkede hun til ham og forlod skolestuen.

Under hele denne forunderlige scene havde jeg stået lidt afsides, hørt opmærksomt til og anstillet mine egne betragtninger. Så snart vi igen var alene, spurgte miss Halcombe mig, om jeg havde dannet mig nogen mening om det, jeg havde hørt.

"Ja, en meget bestemt mening," svarede jeg. "Jeg er overbevist om, at drengens historie grunder sig på noget virkeligt. Jeg tilstår, at jeg meget gerne vil se monumentet på mrs. Fairlies grav og undersøge jorden omkring det."

"De skal få graven at se."

Hun tav, efter at hun havde sagt dette, og tænkte sig en smule om, mens vi gik videre. "Hvad der har tildraget sig henne i skolestuen," sagde hun endelig, "har så fuldkommen ledet min opmærksomhed bort fra brevhistorien, at jeg er ganske forvirret, når jeg forsøger at komme tilbage til den. Skulle vi ikke opgive tanken om al videre efterforskning og vente, til vi i morgen kan overgive sagen i mr. Gilmores hænder?"

"Nej, på ingen måde, miss Halcombe. Hvad der har tildraget sig i skolestuen, giver mig netop mod til at fortsætte vore undersøgelser."

"Hvorfor giver det Dem mod?"

"Fordi det bestyrker en mistanke, der opstod hos mig, da De gav mig brevet at læse."

"De har formodentlig haft Deres grunde, mr. Hartright, til at skjule denne mistanke for mig lige til nu?"

"Jeg var bange for selv at give den næring. Jeg anså den for fuldkommen fornuftstridig og betragtede den kun som et misfoster af min fantasi, men det kan jeg ikke gøre længere. Ikke blot drengens svar på Deres spørgsmål, men også et tilfældigt udtryk, der undslap skolemesteren, har med al magt bestyrket denne min første tanke. Det er muligt, at senere begivenheder vil godtgøre, at det kun har været et sansebedrag, men jeg har i dette øjeblik den faste tro, at det indbildte spøgelse på kirkegården og den, der har skrevet det anonyme brev, er en og samme person."

Hun stod stille, blegnede og så mig skarpt ind i ansigtet.

"Hvilken person?"

"Skolemesteren sagde det ubevidst til Dem. Da han talte om skikkelsen, som drengen havde set på kirkegården, kaldte han

den 'en hvidklædt skikkelse'."

"De mener dog vel ikke Anne Catherick?"

"Jo netop, Anne Catherick."

Hun lagde sin arm i min og lænede sig tungt til den.

"Jeg ved ikke hvorfor," sagde hun med sagte stemme, "men der er noget i Deres mistanke, der forskrækker mig og nedtrykker mig. Det forekommer mig ..." Hun holdt inde og ville tvinge sig til at smile. "Mr. Hartright, jeg vil vise Dem graven og så går vi hjem. Jeg holder ikke af, at Laura skal være så længe alene. Jeg vil hellere gå hjem til hende og blive hos hende."

Vi var ganske nær ved kirkegården, da hun sagde dette. Kirken, en skummel gråstensbygning, lå i en lille dal, der beskyttede den mod den rå vind fra heden rundt om. Kirkegården begyndte nede ved kirkebygningen og trak sig lidt op af en skråning. Den var omgivet af en lav, utilhugget stenmur og lå ganske frit undtagen på et enkelt sted, hvor der rislede en lille bæk, og hvor et buskads af små træer kastede deres smalle skygge hen over det korte og magre græs. Netop på den anden side af bækken og buskadset og ikke langt fra de stentrin, hvorover man på forskellige steder kom ind på kirkegården, hævede sig det hvide marmorkors, der adskilte mrs. Fairlies grav fra de beskedne monumenter, som omgav den.

"Jeg behøver ikke at gå videre med Dem," sagde miss Halcombe, idet hun pegede hen på graven. "De vil nok underrette mig om, hvis De skulle opdage noget, der bestyrker den mistanke, som De før ytrede for mig. Vi ses igen hjemme."

Hun forlod mig. Jeg gik straks ned på kirkegården og over den trappe, som førte lige til mrs. Fairlies grav.

Græsset omkring den var alt for kort og jorden alt for hård, til at man skulle opdage fodspor. Skuffet i dette betragtede jeg opmærksomt korset og den firkantede marmorblok under det, som indskriften stod på.

Korsets naturlige hvidhed havde hist og her lidt af vejret, og noget mere end den halve del af blokken var på den side, der bar indskriften, i den samme tilstand. Den anden halvdel tildrog sig imidlertid straks min opmærksomhed ved sin fuldstændige renhed. Jeg så nærmere på den og bemærkede, at den var blevet renset – for ganske nylig renset i en retning fra oven til neden. Linjen mellem den rensede og ikke rensede del kunne man kende på det sted, hvor indskriften ophørte. Linjen var lige så tydelig, som om den var frembragt ved kunstige midler. Hvem havde begyndt at rense marmoret, og hvem havde ladet det stå ufuldendt?

Jeg så mig omkring fuld af nysgerrighed efter at finde løsningen på denne gåde. Fra det sted, jeg stod på, var der ingen boliger at se: begravelsespladsen tilhørte udelukkende de døde. Jeg vendte tilbage til kirken og gik rundt omkring den, indtil jeg kom til bagsiden af bygningen; derpå steg jeg ad en af de andre stentrapper over muren og stod nu ved begyndelsen til en sti, der førte hen til et øde stenbrud. Til den ene side af dette stenbrud lænede der sig en lille bolig med to stuer, og foran døren var en gammel kone beskæftiget med at vaske.

Jeg gik hen til hende og begyndte at tale om kirken og begravelsespladsen. Hun gik villigt ind på dette tema, og de første ord, hun sagde, underrettede mig om, at hendes mand

var kirkebetjent og graver der på stedet. Jeg lod et par rosende ord falde angående mrs. Fairlies monument. Den gamle kone rystede på hovedet og sagde, at jeg ikke havde set det i nogen fordelagtig tilstand. Det var hendes mands forretning at have tilsyn med det, men han havde allerede i mange måneder været så svagelig og utilpas, at han kun med den største anstrengelse havde været i stand til om søndagen at liste sig hen til kirken for at forrette sit embede, og at monumentet som en følge deraf var forsømt. Han var nu noget bedre og håbede, at han om en otte-ti dage ville være så rask, at han kunne begynde at rense det.

Denne beretning, som jeg måtte uddrage af et langt, vidtløftigt svar i den bredeste cumberlandske dialekt, sagde mig alt, hvad jeg ønskede at vide. Jeg gav den fattige kone en bagatel og vendte straks tilbage til Limmeridge House.

Den delvise rensning af monumentet var altså åbenbart foretaget af en fremmed hånd. Idet jeg sammenholdt det, jeg hidtil havde opdaget, med det, jeg havde formodet, da jeg hørte tale om, at spøgelset havde vist sig i skumringen, behøvedes der intet videre til at bestyrke mig i min beslutning, endnu samme aften hemmeligt at våge ved mrs. Fairlies grav. Jeg besluttede at gå derhen ved solnedgang og at vente i nærheden af den, til natten brød frem. Rensningen af monumentet var ufuldendt, og den person, der havde begyndt på den, ville måske vente tilbage for at fortsætte sit arbejde.

Da jeg kom tilbage til landstedet, underrettede jeg miss Halcombe om, hvad jeg agtede at gøre. Hun så urolig og overrasket ud, mens jeg fortalte hende mit forsæt; men hun gjorde ingen bestemt indvending imod udførelsen af det. Hun

sagde blot: "Jeg håber, at det må ende lykkeligt." Just som hun ville forlade mig igen, holdt jeg hende tilbage for at spørge så roligt som muligt til miss Fairlies befindende. Hun var nu mindre bedrøvet, og miss Halcombe håbede at formå hende til at gøre sig en smule bevægelse i fri luft, mens solen endnu var på himlen.

Jeg gik op på mit værelse for at fortsætte ordningen af tegningerne. Det var nødvendigt, at jeg gjorde dette, og dobbelt nødvendigt, for at jeg kunde beskæftige min ånd med noget, der afledede min opmærksomhed fra mig selv og den håbløse fremtid, jeg havde foran mig. Fra tid til anden holdt jeg inde med mit arbejde for at se ud af vinduet og betragte himlen, mens solen sank dybere og dybere i horisonten. I et af disse momenter opdagede jeg i den brede grusgang under mine vinduer en skikkelse; det var miss Fairlie. Jeg havde ikke set hende siden om morgenen, og selv da næsten ikke talt et ord med hende. Jeg havde endnu én dag tilbage i Limmeridge, og efter den dag skulle mine øjne ikke mere se hende. Denne tanke var nok til at fængsle mig til vinduet. Jeg var så hensynsfuld imod hende at trække gardinerne således for, at hun ikke kunne få øje på mig, hvis hun så i vejret; men jeg havde ikke kraft til at modstå den fristelse at lade mine øjne følge hende, så længe det var muligt på spadseregangen.

Hun havde en brun kåbe på og derunder en simpel sort silkekjole. På hovedet havde hun den samme runde stråhat, hun havde båret den morgen, da jeg første gang så hende. Hun havde nu et slør over den, der skjulte hendes ansigt for mig. Ved siden af hende løb der en lille italiensk mynde, der ledsagede hende på alle hendes spadsereture; den havde et smukt,

skarlagenrødt dækken over sig for at beskytte dens fine hud mod den rå luft. Hun syntes ikke at lægge mærke til hunden, men gik lige ud, med bøjet hoved og med armene sammenslyngede under kåben. Det visne efterårsløv, der hvirvledes hen af vinden foran mig den morgen, jeg hørte tale om hendes bryllup, raslede nu også omkring hendes fødder, som hun gik der i det matte og blege sollys. Den lille hund rystede af kulde og trængte sig ind til hendes kjole, for at hun skulle lægge mærke til den og opmuntre den. Men hun lagde slet ikke mærke til den. Hun gik videre, stadig længere bort fra mig, og de visne blade raslede henad stien, hun betrådte. Hun gik så langt, at mine trætte øjne ikke så hende mere, og jeg var igen alene med mit kummerfulde hjerte.

En times tid efter var jeg færdig med mit arbejde, og solen var nu lige ved at gå ned. Jeg tog min hat og min overkjole ude i forværelset og sneg mig ud af huset uden at møde nogen.

Skyerne stod truende på den vestlige himmel, og vinden blæste koldt ude fra havet. Skønt stranden var langt borte, trængte dog larmen af brændingen henover det mellemliggende hedeland og nåede med sin triste lyd mit øre, da jeg trådte ind på kirkegården. Intet levende væsen var at se. Stedet så mere forladt ud end nogensinde, da jeg udsøgte mig en plet, hvor jeg stillede mig hen og ventede med øjnene fæstet på det hvide kors over mrs. Fairlies grav.

13

Kirkegårdens åbne beliggenhed havde nødet mig til at være forsigtig i valget af min post.

Hovedindgangen til kirken vendte nærmest ud til begravelsespladsen, og indgangsdøren var skjult af en muret forhal. Efter en kort tøven, der hidrørte fra en hos mig naturlig modbydelighed for at skjule mig, hvor uundgåeligt dette end var med hensyn til det mål, jeg havde for øje, besluttede jeg mig til at træde ind i denne forhal. På hver af sidemurene var der et rundt vindue, og igennem det ene af disse kunne jeg se mrs. Fairlies grav; det andet vendte ud til stenbruddet med graverens lille hus. Foran mig, lige overfor indgangen til forhallen, lå der et stykke af kirkegården, en part af den lave stenmur og en stribe af den ensomme brune høj, som den stærke vind ved solnedgang jog skyerne henover. Ikke en levende skabning var at se eller høre – ikke en fugl fløj forbi mig, ikke en hund gøede inde i graverens hytte. Pauserne i den dæmpede støj fra brændingen udfyldtes af vindens sørgelige hvislen i de små træer ved siden af graven og af den sagte rislen af bækken, der flød hen i sit stille leje. Det var et sørgeligt sted og en sørgelig time. Mit sind blev tungt, mens jeg i mit skjul i kirkens forhal talte minutterne.

Dæmringen var endnu ikke indtrådt – glansen af den nedgående sol dvælede endnu på himlen, og der var allerede hengået lidt over en halv time, efter at jeg havde indtaget min post, da jeg pludselig hørte skridt og en stemme. Skridtene kom fra den modsatte side af kirken, og det var en kvindelig stemme.

"Bryd dig blot ikke om brevet, mit kære barn. Jeg har afleveret det ganske sikkert i drengens hænder, og han tog imod det uden at sige et ord. Han gik sin vej og jeg min, og ikke en levende sjæl fulgte efter os – det vil jeg indestå for."

Disse ord spændte min opmærksomhed og min forventning i en grad, der næsten smertede mig. Der indtrådte en pause, men skridtene kom stadig nærmere. Et øjeblik efter gik to kvinder forbi vinduet i forhallen og lige henimod graven, hvorved de kom til at vende mig ryggen.

Den ene af kvinderne havde hat og sjal på; det anden en lang mørkeblå rejsekåbe, hvis hætte hun havde trukket op over hovedet. Nogle få tommer af hendes kjole var imidlertid synlige under kåben, og mit hjerte bankede heftigt, da jeg kunne skelne farven – den var hvid. Da de havde gået den halve vej mellem kirken og graven, standsede de, og kvinden i kåben vendte hovedet om mod sin ledsagerinde; men hendes profil, som jeg ville have kunnet se, hvis hun havde båret hat, var skjult af den kraftige fremstående kant af hætten.

"Behold blot den varme kåbe på," sagde den samme stemme, som jeg allerede havde hørt én gang, og som tilhørte kvinden med sjalet. "Mrs. Todd har ret i, hvad hun sagde, at du i går så alt for påfaldende ud i din hvide dragt. Jeg vil spadsere en lille smule rundt, så længe du er her, for kirkegårde falder nu ikke i min smag, hvor meget du end holder af dem. Gør nu det færdigt, som du har at gøre, og lad os i ethvert tilfælde være hjemme, før det bliver nat."

Med disse ord vendte hun sig om og gik med ansigtet imod mig samme vej tilbage. Det var en ældre kone, mørkladen og med skarpe træk; hun så frisk og sund ud, og i udtrykket af hendes ansigt var der hverken noget uærligt eller fordægtigt. Tæt ved kirken stod hun stille og hyllede sig tættere ind i sit sjal.

"Hvor hun dog er forunderlig," sagde hun til sig selv, "med sine nykker og indfald! Og det har hun da altid været, så længe

jeg kan huske hende. Men god er hun, så god som et lille barn – den stakkel!"

Hun sukkede, kastede et frygtsomt blik hen over kirkegården, rystede på hovedet, som om dette triste syn ingenlunde behagede hende, og forsvandt, idet hun bøjede om hjørnet af kirken.

Jeg vaklede et øjeblik, om jeg skulle følge efter hende og tale til hende eller ikke. Min heftige længsel efter atter at stå ansigt til ansigt med hendes ledsagerinde bestemte mig til at lade være. Jeg kunne altid være vis på at træffe den gamle kone med sjalet, da jeg kunne passe hende op i nærheden af kirkegården, når hun vendte tilbage – skønt det syntes mig mere end tvivlsomt, at hun skulle kunne give mig de oplysninger, som jeg forskede efter. Den person, der havde videregivet brevet, var af ringe vigtighed; men på den, der havde skrevet det, koncentrerede sig hele min interesse, og denne person stod efter min overbevisning nu foran mig på kirkegården.

Mens disse tanker gik mig gennem hovedet, så jeg kvinden i kåben gå lige hen til graven og en stund betragte den ganske stille. Hun så sig derpå omkring, tog et hvidt lærredstørklæde frem under kåben og gik så ned til bækken. Den rislede frem under en åbning i kirkegårdsmuren, og efter at den havde beskrevet en lille bue derinde, flød den ud igen af en lignende åbning. Hun dyppede tørklædet i vandet og gik tilbage til graven. Jeg så hende kysse det hvide kors; derpå knælede hun ned foran indskriften og gav sig til at rense monumentet med det hvide tørklæde.

Efter at have overvejet med mig selv, hvorledes jeg bedst kunne vise mig for hente uden at indjage hende skræk,

besluttede jeg at liste mig hen til overgangen ved muren og gå et stykke udenom denne til den næste overgang, der var tæt ved graven. Der ville jeg gå ind på kirkegården, så hun kunne se mig. Hun var imidlertid så fordybet i sin beskæftigelse, at hun ikke hørte mig komme, før jeg var gået over trappen. Hun så i vejret, sprang op med et svagt udråb og stod målløs og ubevægelig af skræk foran mig.

"Bliv ikke bange," sagte jeg; "De erindrer mig dog vist?"

Jeg stod stille, mens jeg talte – så gik jeg langsomt et par skridt nærmere – stod igen stille – og gik så lidt efter lidt lige tæt hen til hende. Hvis jeg havde næret nogen som helst tvivl, måtte den nu være forsvundet. Der, lige foran mig, ved mrs. Fairlies grav så jeg det samme ansigt, som jeg hin nat første gang havde set på landevejen uden for London.

"De husker mig?" sagde jeg. "Vi mødte hinanden meget sent, og jeg hjalp Dem med at finde vejen til London. De kan sikkert ikke have glemt mig."

Hendes træk opklaredes, og hun trak vejret dybt, hvad der syntes at lette hende.

"Forsøg ikke på at tale med mig straks," vedblev jeg. "Giv Dem tid og fat Dem – giv Dem tid til at overbevise Dem om, at jeg er Deres ven."

"De er meget god imod mig," hviskede hun, "lige så god endnu som dengang."

Hun tav, og heller ikke jeg formåede at sige noget. Jeg lod ikke blot hende få tid til at fatte sig, men ønskede også at vinde tid selv. – Atter stod denne kvinde og jeg foran hinanden i det blege, milde aftenlys; mellem os var der en grav, omkring os de døde og rundt om på alle sider ensomme, mørke gravhøje.

Timen, stedet, de omstændigheder, vi nu i den aftenstilhed, der herskede i den øde dal, stod lige overfor hinanden; den vigtighed for hele livet, der knyttede sig til de ord, som først blev talt; tanken om at Laura Fairlies hele fremtid, så vidt jeg vidste, var afhængig af, at jeg enten vandt eller tabte det ulykkelige væsens fortrolighed, som nu stod skælvende ved sin moders grav – alt dette truede med at rokke min fasthed og tilintetgøre min fatning, og dog afhang det af den, om jeg her skulle komme videre. Alt dette følte jeg, og jeg søgte derfor at samle mig; jeg gjorde mit bedste for at drage den størst mulige nytte af denne pause.

"Er De nu beroliget?" spurgte jeg, så snart jeg troede, at det var tid til at tale. "Kan De nu tale med mig uden at være bange og uden at glemme, at jeg er Deres ven?"

"Hvorledes kom De herhen?" spurgte hun uden at tage sig af, hvad jeg havde sagt.

"Husker De ikke, at jeg fortalte Dem, da vi sidste gang så hinanden, at jeg ville rejse til Cumberland? Siden den tid har jeg været her i Cumberland, og stadig opholdt mig i Limmeridge House."

"I Limmeridge House?" Hendes blege ansigt opklarede sig, da hun gentog disse ord, og hendes urolige blik fæstede sig på mig med stor interesse. "Ak, så må De have været meget lykkelig!" sagde hun, idet hun begærligt så på mig, og uden at der i hendes ansigt var noget spor af den tidligere mistro at se.

Jeg benyttede hendes nyvakte fortrolighed til at prøve hendes ansigt med en opmærksomhed og nysgerrighed, som jeg hidtil af forsigtighed havde afholdt mig fra at forråde. Jeg så på hende, mens mine tanker syslede med hint andet yndige ansigt,

der på en så betydningsfuld måde hin aften på terrassen og i måneskinnet havde mindet mig om dette. Jeg havde set Anne Cathericks lighed med miss Fairlie, og nu så jeg miss Fairlies lighed med Anne Catherick – så den så meget tydeligere, fordi jeg havde ulighederne mellem begge såvel som lighedspunkterne for mig. I ansigtets almindelige omrids og i forholdene mellem trækkene, i hårets farve og læbernes nervøse usikkerhed, i skikkelsens højde og form og i hovedets og legemets holdning syntes ligheden mig nu mere påfaldende end tidligere. Men der holdt den også op, og uligheden i enkelthederne begyndte. Den fine skønhed i miss Fairlies hudfarve, hendes øjnes gennemsigtige klarhed, hendes huds renhed, hendes læbers blomstrende farve, alt dette manglede på dette magre og trætte ansigt, der nu var vendt imod mig. Skønt jeg hadede mig selv for det, så påtrængte sig dog uvilkårligt den tanke mig, at der kun behøvedes en eneste sørgelig omveksling i fremtiden til at gøre den lighed fuldkommen, der nu var ufuldkommen i enkelthederne. Hvis kummer og lidelse nogensinde skulle trykke sit sørgelige stempel på miss Fairlies ungdom og skønhed, da, og først da, ville den fuldstændige lighed indtræde mellem hende og Anne Catherick. Jeg gøs ved denne tanke. Der var noget frygteligt i denne blinde, uoverlagte mistillid til fremtiden. Det var mig en velkommen afbrydelse, da følelsen af Anne Cathericks hånd på min skulder kaldte mig tilbage til mig selv. Berørelsen var lige så hemmelig og pludselig som den lignende, der bragte mig til at stivne fra hoved til fod, da vi første gang mødte hinanden.

"De ser på mig, og De tænker på noget," sagde hun med sin forunderlige åndeløse hastighed. "Hvad er det?"

"Ikke noget særligt," svarede jeg, "jeg tænkte kun på, hvorledes De er kommet herhen."

"Jeg kom med en veninde, der er meget god imod mig, og jeg har kun været her i to dage."

"Og De fandt i går vejen herhen."

"Hvor ved De det fra?"

"Jeg gættede det blot."

Hun vendte sig fra mig og knælede igen ned foran indskriften.

"Hvor skulle jeg ellers gå hen?" sagde hun. "Hun, der var mig mere end en moder, er den eneste veninde, jeg har at opsøge i Limmeridge. O, det gør mit hjerte ondt at se en plet på hendes gravsten! Den skulle for hendes skyld holdes hvid som sne. Jeg gav i går efter for fristelsen og begyndte at rense den – i dag måtte jeg komme igen for at gøre resten. Er der noget urigtigt i dette? Det håber jeg ikke. Der kan ikke være noget urigtigt i det, jeg gør af kærlighed til mrs. Fairlie."

Den gamle taknemmelige erindring om mrs. Fairlies godhed var åbenbart den fremherskende idé hos denne stakkels skabning, der – det var mig tydeligt nok! – ikke havde optaget noget andet blivende indtryk i sig siden hendes lykkelige ungdomstid. Jeg så, at den bedste måde til at vinde hendes fortrolighed ville være at opmuntre hende til at fortsætte det beskedne arbejde, for hvis skyld hun var kommet hen på kirkegården. Hun tog øjeblikkelig fat på det, så snart jeg opfordrede hende til det, og berørte det hårde marmor så let, som om det havde været et følende væsen, idet hun sagte gentog indskriftens ord, ret som om de svundne barndomsdage

var vendt tilbage, og hun igen sad ved mrs. Fairlies fødder og lærte sine lektier.

"Ville det undre Dem meget," sagde jeg, idet jeg så forsigtigt som muligt søgte at indlede mine spørgsmål, "hvis jeg tilstod Dem, at det glæder mig lige så meget, som det forundrer mig, at se Dem her igen? Jeg følte mig meget urolig for Deres skyld, efter at De havde forladt mig."

Hun så hurtigt og mistænksomt på mig.

"Urolig," gentog hun, "hvorfor?"

"Der tildrog sig noget besynderligt, efter at vi den aften havde forladt hinanden. To mænd kørte forbi mig i en chaise; de så mig ikke, men de holdt stille nær ved siden af mig og talte med en konstabel på den modsatte side af vejen."

Hun holdt øjeblikkelig inde med sin beskæftigelse. Hånden, hun holdt det våde tørklæde i, som hun havde renset gravstenen med, sank ned ved siden af hende, og med den anden hånd greb hun oppe om korset. Hun vendte ansigtet langsomt mod mig og så ud, som om hun var forstenet af skræk.

Jeg fortsatte – det var for sent at standse nu.

"Begge mændene talte med konstablen," sagde jeg, "og spurgte ham, om han havde set Dem. Han svarede Nej, og nu talte den ene af dem igen og sagde, at De var sluppet ud af hans anstalt."

Hun sprang op.

"Vent! og hør mig til ende!" råbte jeg. "Vent, så skal De erfare, hvorledes jeg har handlet som Deres ven. Et ord af mig ville have sagt disse folk, hvor De var gået hen, men jeg udtalte ikke dette ord. Jeg hjalp Dem på Deres flugt – tænk på det, forsøg at

tænke på det. Gør Dem umage for at forstå, hvad jeg siger til Dem."

Min måde at behandle hende på syntes at gøre mere indtryk på hende end mine ord. Hun gjorde sig umage for at gribe den nye tanke og flyttede det våde tørklæde fra den ene hånd over i den anden, ligesom hun havde båret sig ad med den lille taske den nat, da jeg første gang så hende. Betydningen af mine ord syntes langsomt at bane sig vej til hende, hendes træk opklaredes, og hendes blik, der før var frygtsomt, fik nu et nysgerrigt udtryk.

"*De* tænker dog ikke, at jeg igen skulle blive bragt tilbage til anstalten?" sagde hun.

"Nej, bestemt ikke. Jeg glæder mig over, at De er flygtet fra den, – og at jeg har været Dem behjælpelig med det."

"Ja, ja, De hjalp mig virkelig; De hjalp mig der, hvor jeg trængte mest til det," vedblev hun noget adspredt. "At flygte bort var mig en let sag, for de mistænkte ikke mig, således som de mistænkte de andre. Jeg var så rolig, så lydig og så let at forskrække. Det vanskelige for mig var at finde London, og det hjalp De mig med. Har jeg takket Dem dengang? Nu takker jeg Dem meget, særdeles meget."

"Var anstalten meget langt fra det sted, hvor De traf mig? Nå, bevis mig nu, at De betragter mig som en ven, og sig mig, hvor anstalten var?"

Hun nævnte stedet – det var efter hendes angivelse en privat dåreanstalt, ikke langt fra det sted, hvor jeg første gang havde set hende; straks efter blev hun åbenbart bange for, at jeg skulle gøre forkert brug af hendes svar, for hun gentog sit tidligere

spørgsmål: "*De* mener dog ikke, at jeg skulle bringes tilbage til anstalten?"

"Jeg gentager det for Dem, at jeg glæder mig over, at De er sluppet fra den, og at det er gået Dem så vel, efter at De forlod mig," svarede jeg. "De sagde, at De havde en veninde i London, som De ville tage hen til – fandt De denne veninde?"

"Ja. Det var meget sent, men der var en pige i huset, som endnu var i færd med sit håndarbejde, og hun hjalp mig med at vække mrs. Clements. Mrs. Clements er min veninde. Det er en god og velsignet kone, men ikke som mrs. Fairlie, ak nej, der er ingen som mrs. Fairlie."

"Er mrs. Clements en gammel veninde af Dem? Har De kendt hende længe?"

"Ja, hun var tidligere vor naboerske hjemme i Hampshire; hun holdt af mig og havde øje med mig, da jeg var en lille pige. For mange år siden, da hun tog bort derfra, skrev hun i min bønnebog, hvor hun skulle bo i London, og sagde: 'Hvis det nogensinde går dig slet, Anne, så kom til mig. Jeg har ingen mand, der kan forbyde mig det, og ingen børn, jeg skal tage hensyn til; jeg vil sørge for dig.' Var det ikke smukke ord? Jeg har husket dem så godt, fordi de var så smukke. Med undtagelse af dem husker jeg rigtignok kun meget lidt, meget, meget lidt."

"Havde De ingen fader eller moder, der kunne sørge for Dem?"

"Fader? nej, ham har jeg aldrig set, og jeg har heller aldrig hørt min moder tale om ham. Fader? ak Gud, han må vel være død!"

"Og Deres moder?"

"Vi passer ikke godt sammen; vi indjager hinanden kun frygt og skræk."

Indjager hinanden frygt og skræk! Ved disse ord opstod der for første gang den mistanke hos mig, at det måske var hendes moder, der havde fået hente indespærret.

"Spørg ikke om min moder," vedblev hun, "jeg taler hellere om mrs. Clements, mrs. Clements tænker ligesom De, og hun finder ikke, at jeg skal bringes tilbage til anstalten. Hun er lige så glad som De over, at det er lykkedes mig at slippe ud af den. Hun græd over min ulykke og sagde, at den måtte holdes hemmelig for alle."

Hendes ulykke? I hvilken betydning brugte hun dette ord? Jeg besluttede at gøre et forsøg på at få opløsningen på denne gåde, inden vi talte om noget andet.

"Hvilken ulykke?" spurgte jeg.

"Den ulykke at blive indespærret," svarede hun, tilsyneladende forbavset over mit spørgsmål; "hvilken anden ulykke kunne der være for mig?"

Jeg besluttede at gå så varsomt og forsigtigt til værks som muligt. "Der gives endnu en anden ulykke," sagde jeg, "der kan overgå en kvinde og berede hende kummer og skændsel, så længe hun lever."

"Hvad er det for en?" spurgte hun ivrigt.

"Det er den, der følger med, at man alt for uskyldigt tror på sin egen dyd og på den mands redelighed og ære, som man elsker," svarede jeg.

Hun så op på mig som et barn, der ikke begriber, hvad man siger til det. I hendes ansigt var der ikke det mindste spor af rødmen eller forvirring eller blot den hemmeligste bevidsthed

om, at hun havde noget at skamme sig over. Hun havde ikke kunnet sige noget, der i den grad som hendes opførsel ved denne lejlighed kunne overbevise mig om, at den måde, hvorpå jeg ville forklare, at det anonyme brev var skrevet og afsendt til miss Fairlie, var fuldkommen urigtig. Denne tvivl var altså i det mindste udryddet; men netop denne omstændighed satte os i en ny uvished. Brevet sigtede, hvad jeg vidste af bestemte indicier, til sir Percival Glyde, skønt det ikke nævnte ham. Hun måtte være blevet dybt krænket af ham for at falde på at anklage ham hemmeligt for miss Fairlie og i så stærke udtryk, som hun havde brugt. Hvad uret han end kunne have tilføjet hende, så var det åbenbart ikke tabet af uskyld eller hjertefred, hun bebrejdede ham. Hvad kunne det da bestå i?

"Jeg forstår Dem ikke," sagde hun, efter at hun åbenbart længe, men forgæves havde forsøgt at fatte meningen af mine sidste ord.

"Det gør ikke noget," svarede jeg. "Lad os fortsætte, hvad vi talte om før. Fortæl mig, hvor længe De blev hos mrs. Clements i London, og hvorledes det gik til, at De kom hertil?"

"Hvor længe?" gentog hun, "jeg blev hos mrs. Clements, til vi begge kom hertil for to dage siden."

"Så bor De her i landsbyen?" spurgte jeg. "Det er besynderligt, at jeg endnu ikke har hørt noget om Dem, skønt De har været her i to dage."

"Nej, nej, ikke i landsbyen, men tre mile herfra på en forpagtergård. Kender De den gård? den bliver kaldt Todd's Corner."

Jeg erindrede mig meget godt dette sted, og på vore spadsereture var vi ofte kommet der forbi. Det var en af de

ældste gårde på egnen og lå ind ad landet til på et ensomt sted ved foden af to høje.

"Beboerne i Todd's Corner er i familie med mrs. Clements," vedblev hun, "og har ofte bedt hende om at besøge dem. Hun sagde, at hun ville komme til dem og tage mig med, for at jeg kunne få lidt ro og landluft. Var det ikke meget venligt af hende? Jeg ville have taget hen til et hvilket som helst sted, hvor jeg blot kunne være i ro og sikkerhed og leve skjult, men da jeg hørte, at Todd's Corner lå tæt ved Limmeridge, o så var jeg så lykkelig, at jeg gerne havde tilbagelagt hele vejen på mine bare fødder, når jeg blot måtte se landsbyen, skolen og Limmeridge House igen. Folkene i Todd's Corner er meget venlige. Jeg håber, at jeg længe kan blive hos dem. Der er blot én ting, som jeg ikke kan lide, hverken hos dem eller hos mrs. Clements ..."

"Hvad er det?"

"De plager mig, fordi jeg altid klæder mig i hvidt, og de siger, at det ser så påfaldende ud. Hvad forstår de sig på det? Det forstod mrs. Fairlie meget bedre. Hun havde aldrig ladet mig tage denne hæslige blå kåbe på. Ak, hun holdt så meget af hvidt, da hun levede, og her ligger en hvid sten på hendes grav, som jeg af kærlighed til hende gør endnu hvidere. Hun selv gik meget ofte i hvidt og klædte også altid sin lille datter i hvidt. Er miss Fairlie rask og lykkelig? Går hun endnu i hvidt, ligesom da hun var en lille pige?"

Hendes stemme blev svagere, alt som hun kom med disse spørgsmål angående miss Fairlie, og hun vendte hovedet mere og mere bort fra mig. Det forekom mig, som om jeg i hendes forandrede væsen sporede en urolig bevidsthed om den fare, hun havde udsat sig for ved at afsende det anonyme brev, og jeg

besluttede straks at indrette mit svar således, at hun i sin overraskelse skulle tilstå det hele.

"Miss Fairlie befandt sig i morges ikke ganske vel, eller også var hun i dårligt humør," sagde jeg.

Hun mumlede nogle ord hen for sig, men så forvirret og så sagte, at jeg ikke kunne gætte mig til, hvad de havde at betyde.

"Spurgte De mig om, hvad der fattedes miss Fairlie i morges, eller hvorfor hun ikke var glad?" vedblev jeg.

"Nej," sagde hun hurtigt og heftigt – "o nej, det spurgte jeg ikke om."

"Så skal jeg sige Dem det, uden at De spørger mig om det," vedblev jeg, "miss Fairlie har fået Deres brev …"

Hun havde i nogen tid ligget på knæ og var beskæftiget med omhyggeligt at aftørre den sidste plet på indskriften, mens vi talte sammen. De første ord, jeg sagde, bragte hende til at holde inde med sit arbejde og vende ansigtet langsomt hen imod mig uden at rejse sig af den knælende stilling; men ved de sidste forstenedes hun ligefrem. Klædet faldt ud af hendes hænder, hendes læber åbnede sig, og den smule farve, der endnu var tilbage på hendes ansigt, forlod det ganske.

"Hvor ved De det fra?" spurgte hun med en svag stemme; "hvem har vist Dem det?" Blodet steg hende hurtigt til kinderne, idet den tanke fo'r igennem hende som et lyn, at hendes egne ord havde forrådt hende. Hun slog i fortvivlelse hænderne sammen. "Jeg har ikke skrevet det," stønnede hun forskrækket, "jeg ved ikke noget om det."

"Jo," sagde jeg, "De har skrevet det, og De ved også noget om det. Det var urigtigt af Dem at skrive sådan et brev og forskrække miss Fairlie. Hvis De havde noget at sige, som det

var vigtigt eller nødvendigt for hende at vide, så skulle De være gået til Limmeridge House og selv have sagt det til den unge dame."

Hun bøjede sig hen over den flade ligsten, indtil jeg ikke mere kunne se hendes ansigt, og svarede intet.

"Miss Fairlie vil være lige så god og venlig mod Dem, som hendes moder var, hvis De mener det godt. Miss Fairlie vil bevare Deres hemmelighed og sørge for, at der ikke sker Dem noget ondt. Vil De se hende i morgen i forpagtergården, eller vil De møde hende i haven ved Limmeridge House?"

"O, gid jeg måtte dø og hvile ud hos *Dem*!" hviskede hun i en lidenskabeligt øm tone til den døde under jorden, idet hun bøjede sig tæt henover ligstenen. "*De* ved, hvor højt jeg elsker Deres barn for Deres skyld! O, mrs. Fairlie! Mrs. Fairlie! Sig De mig, hvorledes jeg kan frelse hende. Vær De endnu engang min velgørerinde og min moder og sig mig, hvad jeg skal gøre?"

Jeg hørte, hvorledes hendes læber kyssede stenen, og så, at hun lidenskabeligt lagde sine hænder på den. Denne lyd og dette syn rørte mig dybt. Jeg bøjede mig ned til hende, tog hendes stakkels hjælpeløse hænder blidt i mine og søgte at berolige hende.

Det var forgæves. Hun trak hurtigt sine hænder til sig og vedblev at trykke sit ansigt ind imod stenen. Da jeg imidlertid indså, hvor vigtigt og nødvendigt det var at berolige hende så meget jeg formåede, fortsatte jeg i en blid tone:

"Kom! Søg at fatte Dem, ellers tvinger De mig til at forandre min mening om Dem. Lad mig ikke tro, at den person, der har ladet Dem indespærre i anstalten, har haft nogen undskyldning ..."

De følgende ord døde på mine læber. Aldrig så snart havde jeg vovet at hentyde til den person, der havde sat hende ind i dåreanstalten, før hun sprang op af sin knælende stilling. Det frembragte en ganske overordentlig og påfaldende forandring hos hende. Hendes ansigt, der til andre tider havde et så følelsesfuldt, blidt og rørende udtryk, blev pludselig mørkt, og der malede sig i det et næsten vanvittigt had og en ubeskrivelig frygt. Hendes øjne skinnede i det matte aftenlys som et vildt dyrs. Hun rev det klæde, der var faldet ud af hendes hænder, op fra jorden med en heftighed, som om det var et levende væsen, hun kunne have lyst til at dræbe, og knugede det i begge sine hænder med en så krampagtig styrke, at den fugtighed, det indeholdt, faldt i dråber ned på stenen.

"Tal om noget andet," sagde hun mellem tænderne; "det bringer mig ud af min fatning, når De taler om dét."

Ethvert spor af de blide følelser, der endnu for et øjeblik siden havde fyldt hendes hjerte, var pludselig som udslettet. Det var tydeligt, at det indtryk, som mrs. Fairlies godhed havde efterladt, ikke, som jeg havde formodet, var det eneste stærke og blivende indtryk hos hende. Ved siden af den taknemmelige erindring om hendes skoletid i Limmeridge levede der endnu en hævngerrig erindring om den uret, man havde tilføjet hende ved at indespærre hende i dåreanstalten. Hvem havde gjort det? Kunne det virkelig være hendes moder?

Det var hårdt at opgive at komme til klarhed i dette punkt; men jeg tvang mig til ikke at tænke på det. Således som hun der stod for mig, ville det have været grusomt af mig, om jeg kunne have tænkt på noget som helst andet end på at berolige hende.

"Jeg vil ikke tale om noget, der bedrøver Dem," sagde jeg i en formildende tone.

"Der er noget, som De forlanger af mig," sagde hun skarpt og mistænksomt. "Se ikke således på mig, men tal og sig, hvad De fordrer af mig."

"Jeg ønsker alene, at De skal være rolig, og at De, når De har fattet Dem, skal tænke på, hvad jeg har sagt Dem."

"Sagt mig?" Hun holdt inde, drejede tørklædet imellem hænderne og hviskede hen for sig: "Hvad har han sagt?" Hun vendte sig mod mig og rystede utålmodigt på hovedet. "Hvorfor hjælper De mig ikke?" sagde hun i en hurtig og vred tone.

"Jo, jo," sagde jeg, "jeg vil hjælpe Dem, og De vil snart komme på det. Jeg bad Dem om at gå hen til miss Fairlie i morgen og sige hende, hvorledes det forholder sig med brevet."

"Ak ja, miss Fairlie – Fairlie – Fairlie," sagde hun. Det syntes at berolige hende at udtale dette kære, velbekendte navn. Hendes ansigt opklaredes og fik atter sit tidligere udtryk.

"De behøver slet ikke at frygte for miss Fairlie," vedblev jeg, "eller være bange for, at dette brev skal påføre Dem nogen fortræd. De ved allerede så meget, at det ikke vil falde Dem vanskeligt at sige hende alt. Der er ingen nødvendighed for at skjule det lidet, der endnu kan være tilbage at tilstå. De omtalte intet navn i brevet, men miss Fairlie ved, at De mener sir Percival Glyde."

Aldrig så snart havde jeg udtalt dette navn, før hun sprang op og udstødte et skrig, der lød langt hen over kirkegården og bragte mit hjerte til at skælve af forfærdelse. Hendes ansigt blev dobbelt så mørkt og fortrukket som tidligere. Det skrig, hun ledsagede hans navn med, og det had og den frygt, der malede

sig i hendes miner, sagde mig alting. Jeg tvivlede ikke længere om, at hendes moder var uskyldig i, at hun var blevet indespærret. Det var en mand, der havde sat hende ind i dåreanstalten, og denne mand var sir Percival Glyde.

Skriget var også trængt hen til andre øren end mine. På den ene side hørte jeg, at graverens dør åbnedes, på den anden side hørte jeg en stemme, der kom fra hendes ledsagerinde, den gamle kone, som hun for lidt siden havde omtalt som mrs. Clements.

"Jeg kommer, jeg kommer!" råbte stemmen fra den anden side af det lille buskads.

Et øjeblik efter stod mrs. Clements for os.

"Hvem er De?" råbte hun, idet hun så mig fast ind i ansigtet. "Hvor kan De understå Dem i at forskrække en stakkels kvinde?"

Hun stod allerede ved siden af Anne Catherick og havde lagt sin arm omkring hende, inden jeg kunne nå at svare. "Hvad fattes dig, mit barn?" spurgte hun; "hvad har han gjort dig?"

"Intet," svarede den stakkels skabning, "intet! Jeg blev kun forskrækket."

Mrs. Clements vendte sig til mig med en frejdighed og forbitrelse, der straks gav mig agtelse for hende.

"Jeg ville skamme mig for mig selv," sagde jeg, "hvis jeg fortjente dette opbragte blik. Men det gør jeg ikke. Jeg har været så uheldig at forskrække hende uden at ville det. Det er ikke første gang, at hun har set mig. Spørg De hende selv, og hun vil sige Dem, at jeg ikke er i stand til at fornærme nogen kvinde."

Jeg sagde dette meget tydeligt og bestemt, for at Anne Catherick kunne høre og forstå mig, og jeg så også, at hun

havde fattet mine ord og deres betydning.

"Ja, ja," sagde hun, "han har engang været god imod mig, og han hjalp mig ..." Resten hviskede hun sin veninde i øret.

"Det er højst forunderligt!" sagde mrs. Clements overrasket. "Det forandrer sagen meget, og det gør mig ondt, at jeg tiltalte Dem så hårdt, sir, men De må indrømme mig, at skinnet var imod Dem. Skylden ligger forresten mere hos mig end hos Dem, for jeg skulle ikke have givet efter for hendes indfald og ladet hende være alene på et sted som dette. Kom nu, kære barn, kom og lad os gå hjem."

Det forekom mig, at den gode kone satte et forknyt ansigt op ved tanken om at gå hjem, og jeg tilbød derfor at ledsage dem, til de fik hendes hus i sigte. Men mrs. Clements takkede høfligt og ville ikke modtage mit tilbud. Hun sagde, at hun var vis på, at de ville møde nogle af folkene fra forpagtergården, så snart de kom ud på heden.

"Søg at tilgive mig," sagde jeg, da Anne Catherick tog sin venindes arm for at gå. Hvor lidt det end havde været min hensigt at indjage hende skræk eller angst, så bebrejdede jeg mig det dog, når jeg så på hendes blege og forfærdede ansigt.

"Jeg vil forsøge det," sagde hun. "Men De ved alt for meget. Jeg er bange for, at De for eftertiden altid vil indjage mig skræk."

Mrs. Clements så på mig og rystede medlidende på hovedet.

"God nat, sir," sagde hun. "De kan ikke gøre for det, det ved jeg; men jeg ville dog hellere have haft, at De havde forskrækket mig end hende."

De gik et par skridt væk fra mig. Jeg troede, at de allerede var borte, men Anne stod pludselig stille og tog sin arm til sig.

"Vent et øjeblik," sagde hun, "jeg må først sige hende farvel."

Hun vendte tilbage til graven, lagde begge hænderne ømt på korset og kyssede det.

"Nu har jeg det bedre," sukkede hun og så roligt på mig. "Jeg tilgiver Dem."

Hun gik igen hen til sin veninde, og begge forlod nu kirkegården. Jeg så dem stå stille henne ved kirken og tale med graverens kone, der var kommet ud af sin hytte og havde holdt øje med os på afstand. Derpå gik de videre ad den sti, der førte ud på heden. Jeg så efter Anne Catherick, indtil ethvert spor af hende forsvandt i skumringen – jeg så så ængstelig og bekymret efter hende, som om det var den sidste gang, at jeg i denne øde verden skulle træffe sammen med kvinden i hvidt.

14

En halv time efter var jeg atter hjemme og meddelte miss Halcombe alt, hvad der havde tildraget sig.

Hun hørte med en uafbrudt opmærksomhed på min fortælling, hvad der hos en kvinde af hendes temperament og sindsbeskaffenhed var det bedste bevis på, at mine ord gjorde et alvorligt indtryk på hende.

"Mit hjerte fyldes med angst og tvivl," var alt, hvad hun sagde, da jeg var færdig. "Mit hjerte fyldes med angst og tvivl, når jeg tænker på fremtiden."

"Fremtiden," mente jeg, "afhænger af den brug, vi gør af nutiden. Det er ikke usandsynligt, at Anne Catherick vil være mindre tilbageholdende overfor en dame, end hun har været mod mig. Hvis miss Fairlie ..."

"Det er ganske umuligt," afbrød miss Halcombe mig i en afgørende tone.

"Så lad mig foreslå Dem en ting," fortsatte jeg, "tal selv med Anne Catherick og søg at vinde hendes fortrolighed. Hvad mig angår, tør jeg ikke tænke på at forskrække den stakkel endnu engang. Har De noget imod, at jeg i morgen følger Dem hen til forpagtergården?"

"Slet ikke. Jeg vil gå, hvorhen det skal være, og gøre alt, hvad der står i min magt for at tjene Laura. Hvad var det, De kaldte stedet?"

"De må vist kende det. Det hedder Todd's Corner."

"Javist, Todd's Corner er en af mr. Fairlies forpagtergårde. Vor malkepige her er forpagterens næstældste datter. Hun går meget ofte hen til gården og kan måske have set eller hørt noget, som vi kunne have nytte af at vide. Skal jeg forhøre mig, om hun er her endnu?"

Hun ringede og befalede tjeneren at se efter, om malkepigen var hjemme. Han kom tilbage med den underretning, at hun var på forpagtergården. Hun havde i de sidste tre dage ikke været derhenne, og husholdersken havde derfor givet hende lov til at gå hjem et par timers tid.

"Jeg kan tale med hende i morgen," sagde miss Halcombe, da tjeneren havde forladt værelset. "Lad mig imidlertid høre, hvad jeg nærmest skal have for øje, hvis jeg kommer til at tale med Anne Catherick. Nærer De ikke selv nogen tvivl om, at det er sir Percival Glyde, der har ladet hende spærre inde i dåreanstalten?"

"Det er der ikke skygge af tvivl om. Den eneste hemmelighed, vi endnu må se at opklare, er, hvad der kan have været hans

bevæggrund. Når man tager hensyn til den store forskel, der er mellem hans stilling i livet og hendes, hvad der jo udelukker enhver tanke om, at der kan være det fjerneste slægtskab imellem dem, så er det af den største vigtighed – selv om hendes tilstand virkelig har fordret, at hun blev taget under forvaring – at få at vide, hvorfor han har overtaget det alvorlige ansvar, der måtte følge med at lade hende indespærre …"

"I en privat dåreanstalt, mente De jo?"

"Ja, i en privat dåreanstalt, hvor der må betales en sum for hendes optagelse og pleje, som ingen fattig person er i stand til at udrede."

"Jeg ser, hvad det gælder om, mr. Hartright, og jeg lover Dem, at denne tvivl skal opklares, hvad enten Anne Catherick i morgen vil være os behjælpelig med det eller ikke. Sir Percival Glyde skal ikke betræde dette hus uden at give mr. Gilmore og mig en tilfredsstillende forklaring. Min søsters fremtid ligger mig mest på hjertet af alt, og jeg har så megen magt over hende, at jeg også har et ord at sige, når det drejer sig om hendes giftermål."

Det var sent, og vi skiltes.

Efter morgenbordet den følgende morgen stillede der sig en hindring i vejen for vor udflugt til forpagtergården, som jeg under den foregående aftens begivenheder ikke havde tænkt på. Det var den sidste dag, jeg skulle tilbringe i Limmeridge House, og det var derfor nødvendigt, så snart posten kom, at følge miss Halcombes råd og bede mr. Fairlie om at løse mig fra min kontrakt, da jeg på grund af uforudsete omstændigheder var nødt til straks at vende tilbage til London.

Lykkeligvis bragte posten mig denne morgen to breve fra venner i London, så at mit foregivende i det mindste fik skin og udseende af at være sandt. Jeg tog dem straks med op på mit værelse, sendte tjeneren op til mr. Fairlie og lod ham spørge, om jeg i et forretningsanliggende kunne have den ære at få ham i tale.

Jeg ventede på tjenerens tilbagekomst uden i mindste måde at bekymre mig om, hvorledes hans herre ville optage min anmodning. Jeg måtte derfra enten med mr. Fairlies samtykke eller uden det. Bevidstheden om at jeg havde gjort det første skridt på denne sørgelige vej, der fra nu af skulle skille mit liv fra miss Fairlies, havde gjort mig sløv og ligegyldig for alt andet. Ingen uforskammethed af mr. Fairlie – hvis det skulle falde ham ind at være uforskammet – kunne såre mig nu.

Tjeneren vendte tilbage med et svar, som jeg ikke var forberedt på. Mr. Fairlie beklagede, at hans helbredstilstand netop i denne formiddag var af en beskaffenhed, så den måtte berøve ham ethvert håb om at have den fornøjelse at se mig. Han bad mig derfor om at undskylde sig og meddele sig skriftligt, hvad jeg ønskede. Jeg havde i de tre måneder, jeg havde opholdt mig der i huset, med forskellige mellemrum modtaget det samme bud; i hele denne tid havde mr. Fairlie været overordentlig glad over at "besidde" mig, men aldrig i den grad, at han kunne få tid til at se mig.

Tjeneren bragte enhver pakke tegninger, jeg havde istandsat, til sin herre med en højagtelsesfuld hilsen og vendte altid tilbage med hans "bedste hilsen", hans "venskabelige tak" og hans "oprigtige beklagelse" over at hans helbredstilstand endnu stadig gjorde ham til en ensom fange på hans værelse.

Jeg satte mig straks hen og skrev det ønskede brev, idet jeg udtrykte mig så høfligt, kort og tydeligt som muligt. Mr. Fairlie overilede sig ikke med svaret. Der hengik næsten en time, inden det blev bragt mig. Det var skrevet med en smuk, regelmæssig og pyntelig håndskrift, med violfarvet blæk på brevpapir, der var så glat som elfenben og stift som pap, og lød således:

"Mr. Fairlie anbefaler sig til mr. Hartright.
Mr. Fairlie føler sig mere overrasket og skuffet ved mr. Hartrights andragende, end han (i sin nuværende helbredstilstand) er i stand til at beskrive. Mr. Fairlie er ingen forretningsmand, men han har adspurgt sin hushovmester, der er en forretningsmand, og denne har ganske tiltrådt hans mening, at mr. Hartrights ønske om at bryde sin kontrakt ikke retfærdiggøres af nogen som helst nødvendighed. Hvis mr. Fairlies dybe agtelse for kunsten og dens dyrkere, der i hans lidende tilværelse udgør hans trøst og lykke, kunne rokkes, så ville denne opførsel af mr. Hartright have rokket den. Det er dog ikke tilfældet – undtagen i alt fald med hensyn til mr. Hartright selv.

Efter at mr. Fairlie har udtalt sin mening – for så vidt hans heftige nervøse lidelser overhovedet tillader ham at udtale noget – bliver der ham intet andet tilbage at tilføje, end at meddele sin beslutning betræffende det til ham indkomne højst irregulære andragende. Da mr. Fairlies tilstand kræver den mest fuldkomne ro på sjæl og legeme, så vil han ikke tillade mr. Hartright at forstyrre denne ro ved at blive i hans hus under forhold, der for begge parter

måtte blive højst ubehagelige. Som en følge deraf giver mr. Fairlie afkald på sin ret til at afslå dette andragende – ene og alene af hensyn til sin egen rolighed – og underretter mr. Hartright om, at han kan gå."

Jeg lagde dette brev hen til mine øvrige papirer. Der var en tid, da jeg ville have betragtet det som en fornærmelse; nu optog jeg det blot som en skriftlig afskedigelse. Jeg havde slået det ganske ud af mine tanker, da jeg kom ned i morgenmadsværelset for at sige miss Halcombe, at jeg var beredt til at ledsage hende til forpagtergården.

"Har mr. Fairlie givet Dem et tilfredsstillende svar?" spurgte hun, da vi gik ud af huset.

"Han har tilladt mig at gå min vej, miss Halcombe."

Hun så hurtigt op på mig og tog derpå for første gang af sig selv min arm. Hun havde ikke kunnet sige noget, der på en så fintfølende måde udtrykte, at hun begreb, hvorledes den tilladelse, jeg havde anholdt om, var blevet mig tilstået, og på samme tid sagde mig, at det ikke var af nedladenhed, men af venskab, at hun viste mig sin deltagelse. Jeg havde ikke følt mig krænket ved mr. Fairlies uforskammede brev, men jeg følte mig dybt rørt ved hendes afvæbnende godhed. På vor vej til forpagtergården kom vi overens om, at miss Halcombe alene skulle gå ind i huset, og at jeg skulle vente udenfor i nogen afstand, så at man i nødsfald kunne kalde på mig. Miss Halcombe forlod mig derpå, og det var hendes hensigt først at tale med forpagterens kone, hvis beredvillighed til at hjælpe hende på enhver måde, hun var fuldkommen overbevist om.

Jeg var ganske forberedt på at komme til at vente temmelig længe, men til min forbavselse var der næppe gået fem

minutter, før miss Halcombe allerede kom tilbage.

"Vil Anne Catherick ikke se Dem?" spurgte jeg forbavset.

"Anne Catherick er taget bort," svarede miss Halcombe.

"Bort!"

"Ja, bort med mrs. Clements. Begge forlod gården i morges klokken otte."

Jeg kunne ikke sige et ord mere; jeg kunne blot føle, at vor sidste udsigt til at få hemmeligheden opklaret var forsvundet sammen med dem.

"Alt hvad mrs. Todd ved om sine gæster, har jeg erfaret," vedblev miss Halcombe, "men hverken jeg eller hun er blevet klogere af det. De kom begge to velbeholdne tilbage i går aftes, efter at de havde forladt Dem, og tilbragte den første del af aftenen som sædvanligt med mrs. Todds familie. Men lige før aftensbordet forskrækkede Anne Catherick dem alle ved pludselig at falde i afmagt. Hun havde samme dag, de kom til gården, haft et anfald af samme slags, og mrs. Todd havde dengang ment, at det skyldtes noget, hun havde læst i avisen, som hun et øjeblik tidligere havde taget henne på et bord,"

"Ved mrs. Todd, hvad det var for et sted i avisen, der satte hende i den bevægelse?" spurgte jeg.

"Nej," svarede miss Halcombe, "hun havde netop selv set den igennem og ikke fundet noget i den, som kunne gøre et sådant indtryk på nogen. Jeg bad imidlertid om lov til at se avisen alligevel, og allerede på den første side så jeg, at redaktøren havde hentet stof til sine nyheder i vore familieanliggender, og blandt andre af dagens nyheder meddelt min søsters forlovelse, som han havde optaget efter London-aviserne under rubrikken: 'Formælinger i den fornemme verden'. Jeg sluttede straks, at det

var dette sted, der havde gjort et så heftigt indtryk på Anne Catherick, og heri syntes mig at ligge foranledningen til det brev, som hun sendte hjem til os."

"Ja, der er ingen tvivl om nogen af delene. Men hvad hørte De om hendes afmagt i går aftes?"

"Intet. Årsagen til den er et fuldkomment mysterium. Der var ingen fremmede i stuen; den eneste besøgende på gården var vor malkepige, der er en datter af mr. Todd, som jeg allerede har sagt Dem, og der blev ikke talt om andet end om lokale nyheder. Pludselig hørte de hende, uden den ringeste ydre foranledning, udstøde et skrig, og derpå så de hende blive så bleg som et lig. Mrs. Todd og mrs. Clements bragte hende ovenpå, og mrs. Clements blev hos hende. Man hørte dem tale sammen til langt ud over den sædvanlige sovetid; og ganske tidligt i morges tog mrs. Clements mrs. Todd til side og overraskede hente over al beskrivelse ved at sige hende, at de måtte forlade hende. Den eneste forklaring, som mrs. Todd kunne bringe ud af sin veninde, var den, at der havde tildraget sig noget, som ingen på gården var skyld i, men som var af en så alvorlig natur, at Anne Catherick som en følge deraf havde besluttet at forlade Limmeridge. Det var aldeles frugtesløst at ville bringe mere ud af mrs. Clements. Hun rystede blot på hovedet og bad om, at man ikke ville spørge hende mere om Anne Catherick. Alt, hvad hun kunne meddele – og man så, at hun var dybt bevæget derved – var, at Anne måtte tage bort, at hun måtte følge med hende og at det sted, de ville drage hen til, skulle være en hemmelighed for alle. Jeg forskåner Dem for at høre alt om, hvorledes mrs. Todd i sin gæstfrihed søgte at protestere og tale dem til rette. Det hele endte med, at hun for

mere end tre timer siden tog med dem begge til jernbanestationen. Hun gjorde undervejs alle mulige forsøg på at bevæge hende til at forklare sig tydeligere, men uden noget resultat. Hun følte sig så krænket og såret over det hensynsløse hastværk, afrejsen var gået for sig med, og deres urimelige mangel på tillid til hende, at hun tog bort i vrede uden så meget som at sige dem farvel. Det er nøjagtigt alt, hvad der har tildraget sig. Søg De efter i Deres hukommelse, mr. Hartright, og sig mig, om der i går aftes på kirkegården har tildraget sig noget, der kan forklare denne besynderlige afrejse."

"Jeg kunne først tænke mig at få en forklaring over den forunderlige forandring, der foregik med Anne Catherick, da hun forskrækkede gårdens folk, og det flere timer efter at hun og jeg havde taget afsked med hinanden, og efter at der var gået tid nok til, at hun kunne komme sig efter den sindsbevægelse, som jeg havde haft den ulykke at forårsage hente. Har De ikke spurgt om, hvad der blev talt om i stuen, netop da hun blev afmægtig?"

"Jo. Men mrs. Todds opmærksomhed syntes i går aftes at have været optaget af hendes huslige anliggender netop under samtalen i dagligstuen. Hun kunne kun sige mig, at det *blot var om nyhederne*, hvormed hun formodentlig mente, at alle underholdt sig som de plejede."

"Malkepigen kan have en bedre hukommelse end hendes moder," sagde jeg. "Måske vil det være godt, miss Halcombe, om De talte med pigen, så snart De kommer hjem."

Ved vor hjemkomst gjorde miss Halcombe, som jeg havde foreslået. Hun førte mig hen til sidebygningen, og vi fandt der

pigen inde i mælkekammeret i færd med at skure en stor mælkejunge, mens hun muntert sang til sit arbejde.

"Jeg bringer denne herre med for at vise ham dit mælkekammer, Hannah," sagde miss Halcombe. "Det er noget af det mest seværdige i huset og gør dig al mulig ære."

Pigen rødmede, gjorde et kniks og sagde forlegent, at hun håbede altid at gøre sit bedste for at holde alt så rent og ordentligt som muligt.

"Vi kommer lige fra din faders hus," vedblev miss Halcombe, "du var der i går aftes, efter hvad jeg hørte, og traf på fremmede?"

"Ja, miss."

"En af de fremmede blev jo afmægtig, har man fortalt mig. Blev der da sagt eller gjort noget, der kunne forskrække hende? Du fortalte dog vel ingen frygtelige historier, du?"

"Å nej, miss," sagde pigen leende, "vi talte kun om nyhederne."

"Dine søstre fortalte dig vel om, hvad der havde tildraget sig i Todd's Corner på det sidste?"

"Ja, miss."

"Og du fortalte dem, hvad der skete i Limmeridge House?"

"Ja, miss, og jeg ved for ganske vist, at intet af det, som blev sagt der, kunne forskrække den stakkel, for det var netop mig, der talte, da hun fik ondt. Jeg blev ganske ilde til mode, da jeg mærkede det, for det var første gang, at jeg så nogen blive afmægtig."

Inden miss Halcombe kunne komme til at spørge hende om mere, blev hun kaldt ud for at modtage en kurv æg. Idet hun forlod os, hviskede jeg til miss Halcombe:

"Spørg hende, om hun i går aftes tilfældigt kom til at omtale, at der ventedes besøg i Limmeridge House."

Miss Halcombe betydede mig med et blik, at hun havde forstået mig, og hun kom også frem med spørgsmålet, så snart pigen vendte tilbage.

"Å ja, miss, det fortalte jeg dem også. Det eneste nyt, jeg fortalte, var, at vi ventede besøg og så det, der er passeret med den blakkede ko."

"Har du nævnt noget navn? Har du sagt, at vi ventede sir Percival Glyde på mandag?"

"Ja, miss – jeg fortalte, at sir Percival Glyde ville komme på mandag. Jeg håber da, at der ikke var noget ondt i det, og at jeg ikke kan have gjort nogen skade med det?"

"O nej, ikke noget ondt. Kom så, mr. Hartright, vi står kun Hannah i vejen og sinker hende i hendes arbejde."

Da vi igen var alene, stod vi stille og så på hinanden.

"Tvivler De endnu, miss Halcombe?"

"Sir Percival Glyde skal forjage enhver af mine tvivl – eller også bliver Laura Fairlie aldrig hans kone."

15

Da vi igen kom om til forsiden af huset, så vi på kørevejen en droske, der kom nede fra jernbanestationen. Miss Halcombe ventede ved døren, indtil drosken holdt udenfor den; hun trådte nu først frem og gav en gammel herre hånden, der rask var sprunget ud af vognen, så snart trinnet blev slået ned. Det var mr. Gilmore.

Jeg betragtede ham, da vi blev præsenteret for hinanden, med en interesse og en nysgerrighed, som jeg ikke kunne

skjule. Denne gamle mand skulle forblive i Limmeridge House, efter at jeg havde forladt det; han skulle høre sir Percival Glydes forklaringer og være miss Halcombe behjælpelig med sin erfaring; han skulle blive, indtil giftermålsspørgsmålet var afgjort, og hans hånd skulle, hvis sagen fik et godt udfald, opsætte den kontrakt, der uigenkaldeligt bandt miss Fairlie til de forpligtelser, hun havde indgået. Selv dengang, da jeg kun vidste meget lidt i sammenligning med, hvad jeg nu ved, betragtede jeg familiens advokat med en interesse, som jeg aldrig havde næret for nogen anden mand, der var mig så fuldkommen ubekendt som han.

Efter det ydre at dømme var mr. Gilmore akkurat det modsatte af, hvad man plejer at tænke sig ved en gammel advokat. – Han havde en blomstrende ansigtsfarve; hans hvide hår var temmelig langt og omhyggeligt kæmmet; hans sorte kjole, vest og benklæder sad fortræffeligt; hans hvide halstørklæde var bundet med omhu, og en modepræst havde uden frygt for dadel kunnet gå med hans lavendelfarvede handsker. I hans opførsel var der en finhed og en høflighed, som kun findes hos folk af den gamle skole, og denne høflighed var parret med en velgørende klarhed i forstanden og lethed i omgangstonen, som undertiden findes hos folk, der af deres forretninger nødes til jævnligt at have alle deres evner på rede hånd. En sangvinsk konstitution og gode udsigter ved hans indtrædelse i livet, en lang livsbane, hvor han havde haft lykken med sig, en munter, flittig og almindeligt agtet alderdom – det var det indtryk, han gjorde på mig, da vi første gang blev forestillet for hinanden, og jeg lader ham kun vederfares retfærdighed, når jeg tilføjer, at mit senere og nøjere

bekendtskab til ham kun tjente til at bekræfte denne min forudfattede mening.

Jeg lod den gamle herre gå alene ind i huset med miss Halcombe, for at de kunne tale med hinanden om familieanliggender uden at forstyrres af en fremmed; min andel i de efterforskninger, som det anonyme brev havde gjort nødvendige, var nu til ende.

Ingen anden end jeg selv kunne lide noget ved, om jeg i den korte tid, jeg endnu havde tilbage, afkastede enhver tvang, jeg hidtil havde været nødt til at pålægge mig, og tog en kærlig afsked fra det sted, der havde været vidne til min korte lykke.

Jeg vente instinktivt mine skridt hen til den vej, hvor jeg aftenen i forvejen havde set hende spadsere med sin lille hund, og fulgte den sti, som hendes fødder så ofte havde betrådt, til jeg kom til den lille port, der førte ind i rosenhaven. Der var nu vinterligt og øde. Blomsterne, hvis navne hun havde lært mig, blomsterne, som jeg havde lært hende at tegne, var nu borte, og de smalle, hvide stier, der førte fra det ene bed til det andet, var allerede fugtige eg grønne. Jeg vandrede hen til den store allé, hvor vi med hinanden havde indåndet augustaftnernes varme duft, og hvor vi med hinanden havde beundret de utallige kombinationer af sollys og skygge, der udbredte sig for vore fødder. Bladene hvirvlede omkring mig fra de jamrende grene, og den muldne gravluft i atmosfæren trængte mig ind i sjælen. En smule længere frem, og jeg havde forladt haven og fulgte den sti, der snoede sig let op ad de nærmeste høje. Den gamle træstub, som vi ofte havde hvilet på, var gennemtrængt af regnen, og en busk af bregner og græs ved foden af den rå stenmur foran mig, som jeg engang havde tegnet for hende, var

blevet omgivet af en hel, stillestående sø. Jeg kom op på toppen af højen og betragtede ten udsigt, som vi i lykkelige tider så ofte havde beundret. Alt var koldt og bart – det var ikke mere den samme udsigt. Hendes nærværelse kastede ikke mere sit solskin ud over egnen, og hendes stemmes henrivende klang trængte ikke mere til mit øre. På det sted, hvor jeg nu stod, havde hun fortalt mig om sin fader, der var den af hendes forældre, som døde sidst; hun havde fortalt mig, hvor meget de holdt af hinanden, og hvor meget hun savnede ham endnu, når hun kom ind i visse værelser i huset eller beskæftigede sig med et eller andet, der erindrede hende om ham. Jeg vendte mig bort og gik ned af højen; jeg lagde vejen hen over heden og gik mellem sandbakkerne ned til stranden. Der skummede brændingen, der dansede bølgerne i en evig vekslende pragt; men hvor var det sted, hvor hun engang spøgende havde tegnet figurer i sandet med sin parasol? Hvor var det sted, hvor vi havde siddet ved siden af hinanden, mens hun talte til mig om mig selv og mit hjem og med den iagttagelsesånd, der er ejendommelig for kvinderne, udspurgte mig om mit hjem, min moder og min søster? Vind og bølger havde for længe siden udslettet ethvert spor fra sandet. Jeg så ud over det vide, ensformige hav, og det sted, hvor vi begge havde tilbragt disse lykkelige timer, var så tabt for mig, som om jeg aldrig havde kendt det, så fremmed, som jeg allerede stod på en fjern kyst.

Jeg vendte tilbage til huset og haven, hvor der overalt var spor, der talte til mig om hende.

På den vestlige terrassegang mødte jeg mr. Gilmore. Han havde åbenbart søgt mig, for han fordoblede sine skridt, da han fik øje på mig. Jeg var ikke just i stemning til at tale med en

fremmed, men det var ikke muligt at undgå ham, og jeg hengav mig derfor i min skæbne.

"Det er netop Dem, jeg vil have fat på," sagde den gamle herre; "jeg har et par ord at tale med Dem, kære herre, og hvis De ikke har noget imod det, vil jeg benytte denne lejlighed til det. For altså at være åben imod Dem, vil jeg fortælle Dem, at miss Halcombe og jeg har talt med hinanden om de familieanliggender, for hvis skyld jeg er her; i løbet af vor samtale omtalte hun naturligvis også den ubehagelige historie med det anonyme brev og den andel, som De så rosværdigt har taget i de anstillede efterforskninger. Det må altså interessere Dem at vide, at den fremtidige ledelse af de efterforskninger, som De er begyndt at anstille, er overdraget i pålidelige hænder. Vær De kun ubekymret angående dette punkt, kære herre – den er i mine hænder."

"De er i enhver henseende en bedre rådgiver og medhjælper end jeg, mr. Gilmore. Ville det være ubeskedent af mig, hvis jeg spurgte Dem, om De allerede har lagt en plan til at gå frem efter?"

"Så vidt det er mig muligt, mr. Hartright, har jeg allerede gjort det. Det er min hensigt at sende en afskrift af dette brev med angivelse af de nærmere omstændigheder til sir Percival Glydes juridiske konsulent i London, som jeg er temmelig bekendt med. Brevet selv vil jeg beholde her, for at vise det til sir Percival, så snart han kommer. Jeg har allerede truffet foranstaltninger til at opsøge de to kvinder, idet jeg nemlig har sendt en af mr. Fairlies tjenere, et meget pålideligt menneske, ned til jernbanestationen for at hente oplysninger. Manden har fået penge og instruktioner med sig og vil følge efter kvinderne,

hvis han finder deres spor. Det er alt, hvad vi kan gøre, indtil sir Percival selv kommer på mandag. Jeg for min person nærer ingen tvivl om, at han beredvilligt vil give os enhver forklaring, som man kan vente af en gentleman og en hædersmand. Sir Percival er en mand af ædel byrd, sir, hans rygte har ikke den mindste plet, og jeg er fuldkommen beroliget med hensyn til udfaldet, fuldkommen beroliget, det kan jeg med fornøjelse forsikre Dem. Sådanne sager forekommer hver dag i min praksis. Jeg nægter rigtignok ikke, at der er noget ualmindelig forviklet i denne sag, men sagen selv er ulykkeligvis almindelig, meget almindelig."

"Jeg frygter, mr. Gilmore, at jeg har det uheld, ikke at kunne se sagen fra det samme synspunkt som De."

"Det er ganske rigtigt, min kære herre, ganske rigtigt. Jeg er en gammel mand og ser sagen fra et praktisk synspunkt, De er en ung mand og opfatter den naturligvis romantisk. Lad os ikke diskutere om vore forskellige opfattelser. Imidlertid lever jeg til stadighed i en krigerisk atmosfære og er glad over at kunne slippe ud af den, når jeg tager herhen. Lad os vente … ja, ja, ja, lad os vente. Det er et meget behageligt sted, dette her. Er her god jagt? Nej, det er her vel næppe, mr. Fairlies ejendom er ikke indhegnet, så vidt jeg tror, men det er alligevel et meget behageligt sted og charmante folk. De tegner og maler, mr. Hartright? Det er et misundelsesværdigt talent. I hvilken genre?"

Vor samtale fik nu en almindeligere karakter – eller rettere sagt, mr. Gilmore talte, og jeg hørte efter. Min opmærksomhed var langt borte fra ham og fra de genstande, som han talte så flydende om. Min ensomme spadseretur havde gjort sin

virkning på mig – den havde bestemt mig til at påskynde min afrejse fra Limmeridge House så meget som muligt. Hvorfor skulle jeg gøre afskeden tungere ved at forhale den? Hvem kunne jeg vel nu være til nytte for mere? Hvorfor altså ikke lige så godt gøre en ende på det?

Det besluttede jeg at gøre. Dagen var ikke til ende, og der var ingen grund til, at jeg ikke skulle tiltræde min tilbagerejse til London endnu samme eftermiddag. Jeg gjorde mr. Gilmore den første høflige undskyldning, der faldt mig ind, og vendte tilbage til mit værelse.

På vejen derhen mødte jeg miss Halcombe på trappen. Hun kunne se på mit hastværk og min forandrede opførsel, at jeg havde noget nyt for, og spurgte mig, hvad der var på færde.

Jeg meddelte hende de grunde, der havde bevæget mig til at påskynde min afrejse, ganske som jeg har meddelt dem her.

"Nej, nej," sagde hun indstændigt og hjerteligt, "forlad os som en ven! Bliv her og spis til middag med os; bliv her og hjælp os at gøre den sidste aften så lykkelig som muligt. Det er mig, det er mrs. Vesey, der beder Dem ..." Hun tøvede et øjeblik og tilføjede derpå: "Det er Laura, der beder Dem."

Jeg lovede at blive. Gud ved, at jeg ikke ønskede at efterlade det mindste smertelige indtryk hos nogen af dem.

Mit værelse var det bedste opholdssted for mig, indtil der blev ringet til bords. Jeg blev der, til det var tid at gå ned i dagligstuen.

Jeg havde den hele dag ikke talt et ord med miss Fairlie. Ja, jeg havde ikke engang set hende. Vort møde, da jeg trådte ind i dagligstuen, var en tung prøve både for hendes selvbeherskelse og for min. Også hun havde gjort sit bedste for på den sidste

aften at genkalde den gyldne, forløbne tid – den tid, der aldrig skulle vende tilbage. Hun havde den kjole på, som jeg altid plejede at beundre mest, en kjole af mørkeblåt silke, der var ejendommeligt og smukt besat med gammeldags kniplinger. Hun kom mig i møde med al sin tidligere hjertelighed og rakte mig hånden med den samme åbne og uskyldige venlighed som i lykkeligere dage. De kolde fingre, der sluttede sig så skælvende om mine, de blege kinder, hvorpå der brændte en feberrød plet, det matte smil, der spillede om hendes læber, men døde straks, så snart jeg så på hende, alt dette sagde mig, hvor meget det kostede hente at bevare sin fatning. Jeg kunne ikke indeslutte hende inderligere i mit hjerte, end jeg allerede gjorde, ellers havde jeg i dette øjeblik elsket hende med en fornyet styrke.

Mr. Gilmore var os til stor nytte. Han var i udmærket humør og førte an i samtalen med utrættelig munterhed. Miss Halcombe understøttede ham af alle kræfter, og jeg gjorde alt, hvad der stod i min magt, for at følge hendes eksempel. De milde blå øjne, hvis vekslende udtryk jeg så godt havde lært at udtyde, så bedende på mig, da vi satte os til bords. Hjælp min søster, syntes det kære ansigt at sige til mig, hjælp min søster – dermed hjælper De på mig.

Vi blev, så vidt det lod, lykkeligt færdige med middagsbordet. Da damerne rejste sig, og mr. Gilmore og jeg var blevet alene, hændte der noget, der gav mig lejlighed til at kunne være nogle minutter rolig og tavs. Tjeneren, der var sendt ud for at forfølge sporet af Anne Catherick og mrs. Clements, kom tilbage med sin beretning og blev øjeblikkelig indladt i spisestuen.

"Nå," sagde mr. Gilmore, "hvad har De opsporet?"

"Jeg har opsporet, sir," sagde manden, "at de to kvinder på vor station tog billetter til Carlisle."

"Og De tog naturligvis også til Carlisle?"

"Javist, sir, men jeg må desværre tilstå, at jeg senere ikke har kunnet forfølge deres spor."

"De forhørte Dem dog på jernbanen?"

"Ja, sir."

"Og i de forskellige værtshuse?"

"Ja, sir."

"Og afgav den beretning til politiet, som jeg skrev ned for Dem?"

"Javist, sir."

"Godt, min gode, så har De gjort alt, hvad De kunne gøre, lige så vel som jeg, og der er intet andet for end at lade sagen hvile indtil videre. – Vi har spillet vore trumfer ud, mr. Hartright," vedblev den gamle herre, da tjeneren havde forladt værelset. "For øjeblikket i det mindste har kvindfolkene overlistet os, og det eneste, vi har at gøre, er at vente, til sir Percival Glyde kommer. Vil De ikke endnu engang fylde Deres glas? Det er en meget god portvin, den der, en kraftig, stærk, gammel vin. Forresten har jeg den endnu bedre i min egen kælder."

Vi vendte tilbage til dagligstuen, det værelse, hvor jeg havde tilbragt de lykkeligste aftener i mit liv, og som jeg efter denne sidste aften ikke mere skulle gense. Den havde fået et andet udseende, efter at dagene var blevet kortere og vejret koldere. Glasdørene, der vendte ud til terrassen, var lukkede og skjulte af tætte gardiner. I stedet for den dæmpede belysning, vi ellers sad i, blændede nu det klareste lampelys mine øjne. Alt var

forandret inde i huset såvel som udenfor – alt havde fået et ganske andet udseende.

Miss Halcombe og mr. Gilmore satte sig hen til spillebordet. Mrs. Vesey indtog sin sædvanlige plads. *De* var ikke forlegne med, hvordan de skulle tilbringe aftenen, men desto mere forlegen var jeg. Jeg så miss Fairlie dvæle ved nodebordet. I forrige tider ville jeg straks have sluttet mig til hende, men nu ventede jeg rådvild og vidste ikke, hvor jeg skulle gå hen, og hvad jeg skulle tage fat på. Hun kastede et hurtigt blik hen til mig, tog et musikstykke fra det lille bord og kom af sig selv hen til mig.

"Skal jeg spille nogle af de små melodier af Mozart, som De altid så gerne vil høre?" spurgte hun, idet hun forlegent åbnede heftet og så i det, mens hun talte.

Førend jeg endnu kunne takke, var hun allerede henne ved instrumentet. Taburetten ved siden af hende, hvor jeg altid plejede at tage plads, stod tom. Hun anslog et par akkorder, så sig omkring efter mig og så derpå igen i sine noder.

"Vil De ikke sætte Dem på Deres gamle plads?" sagde hun meget hurtigt og med sagte stemme.

"Siden det er den sidste aften, tør jeg vel nok," svarede jeg.

Hun bemærkede intet til dette, men henvendte hele sin opmærksomhed på musikken – en musik, som hun kunne udenad, og som hun i tidligere dage ofte havde spillet uden at have noderne for sig. Jeg vidste kun, at hun havde hørt mig, og at hun havde lagt mærke til, at jeg var hende nær, da jeg pludselig så hende blive ganske bleg.

"Det gør mig meget ondt, at De rejser," sagde hun til mig med en så sagte stemme, at det lød som en hvisken; hun fæstede sine

øjne stadig mere opmærksomt på noderne, mens hendes fingre med en forunderlig feberagtig energi, som jeg aldrig før havde bemærket hos hende, ilede hen over tangenterne.

"Jeg vil erindre mig disse venlige ord, miss Fairlie, når den dag i morgen for længe siden er forbi."

Hun blev endnu blegere og vendte ansigtet endnu mere bort fra mig.

"Tal ikke om i morgen," sagde hun; "lad musikken tale et lykkeligere sprog end det, vi kan tale i aften."

Hendes læber bævede, og et svagt suk, som hun forgæves søgte at undertrykke, sneg sig fra hendes bryst.

Hendes fingre gled usikkert hen over tangenterne; hun slog en falsk tone an, ville rette det, men gjorde det endnu værre og lod hænderne utålmodigt synke ned i skødet. Miss Halcombe og mr. Gilmore så forbavsede hen til hende fra spillebordet, og mrs. Vesey, der vågnede af sin søvn, da musikken så pludseligt hørte op, spurgte hvad der var på færde.

"Spiller De whist, mr. Hartright?" spurgte miss Halcombe, idet hun så betydningsfuldt hen på min plads.

Jeg vidste, hvad hun mente; jeg vidste, at hun havde ret, og rejste mig øjeblikkelig for at gå hen til spillebordet. Idet jeg gik bort fra klaveret, vendte miss Fairlie et nodeblad og gav sig igen til at spille med sikker hånd.

"Jeg *vil* spille det," sagde hun, idet hun næsten lidenskabeligt slog tonen an, "jeg *vil* spille det på denne sidste aften."

"Kom De, mrs. Vesey," sagde miss Halcombe. "Mr. Gilmore og jeg har fået nok af vor ecarté, kom De og vær mr. Hartrights makker til en whist."

Den gamle advokat smilede satirisk. Han var den vindende og havde netop spillet en konge ud. At miss Halcombe så pludseligt afbrød spillet, betragtede han som en følge af hendes onde lune, fordi hun sad og tabte.

Resten af aftenen gik hen, uden at jeg fik et blik eller hørte et eneste ord fra hende. Hun blev siddende ved klaveret og jeg ved spillebordet. Hun spillede uafbrudt, spillede, som om hun i musikken fandt den eneste tilflugt mod sig selv. Undertiden dvælede hendes fingre på tangenterne med en vis klagende, hendøende ømhed, der var ubeskrivelig smuk og rørende – undertiden gled de igen usikkert og mekanisk hen over tangenterne, som om hendes opgave var hende en utålelig byrde. Men hvor meget hun end i sin usikkerhed forandrede det udtryk, hun gav sit spil, holdt hun dog ikke inde. Hun rejste sig først fra sin plads, da vi alle ønskede hinanden godnat.

Mrs. Vesey var nærmest ved døren og den første, der gav mig hånden.

"Jeg vil ikke få Dem at se mere," sagde den gamle dame; "det gør mig oprigtigt ondt, at De allerede vil tage bort. De var altid så venlig og opmærksom, og en gammel kone som jeg skønner på venlighed og opmærksomhed; jeg ønsker Dem alt muligt godt, sir, og siger Dem et hjerteligt lev vel."

Nu kom mr. Gilmore.

"Jeg håber, at vi også i fremtiden skal få lejlighed til at fortsætte vort bekendtskab, mr. Hartright. De tvivler vel ikke om, at De godt kan betro dette lille anliggende til mig? Ja, ja, naturligvis? Min Gud, hvor det allerede er koldt! Jeg vil ikke opholde Dem længere ved døren. *Bon vovage*, kære herre, *bon voyage*, som franskmanden siger."

Miss Halcombe var den næste.

"I morgen tidlig klokken halv otte," sagde hun og tilføjede derpå hviskende: "Jeg har set og hørt mere, end De tror. Deres opførsel i aften har gjort mig til Deres veninde for livstid."

Miss Fairlie kom sidst. Jeg vovede ikke at se på hende, da jeg tog hendes hånd og tænkte på den sidste morgen.

"Jeg tager bort i morgen ganske tidligt, mrs. Fairlie," sagde jeg; "jeg vil være her fra, inden De ..."

"Nej, nej," afbrød hun mig hurtigt, "ikke inden jeg kommer ned. Jeg vil komme ned til morgenbordet med Marian. Jeg er ikke så utaknemmelig, jeg kan ikke så let glemme de sidste tre måneder."

Hendes stemme svigtede hende; hendes hånd knugede sig fast om min og slap den så pludselig. Før jeg kunne sige "Godnat", var hun forsvundet.

Enden kommer mig nu hurtigt i møde – lige så hurtigt som lyset på den sidste morgen på Limmeridge House viste sig.

Klokken var næppe halv otte, da jeg gik ned, men jeg fandt dem begge ved morgenbordet, hvor de ventede på mig. I den usikre belysning, i den tavse morgenstund sad vi tre nu sammen ved morgenbordet og forsøgte på at spise og tale. Vi stred for at bevare skinnet, men til ingen nytte, og jeg rejste mig endelig for at gøre en ende på det.

Da jeg rakte min hånd ud, og miss Halcombe, der stod mig nærmest, greb den, vendte miss Fairlie sig pludselig bort og ilede ud af værelset.

"Det er bedst således," sagde miss Halcombe, da døren lukkede sig efter hende, "det er bedst således, for Dem og for hende."

Jeg tøvede et øjeblik, før jeg kunne sige noget – det var hårdt at miste hende uden et ord eller et blik til afsked. Jeg fattede mig igen og søgte med nogle passende ord at sige farvel til miss Halcombe, men alt hvad jeg kunne sige til afsked, blev til én eneste sætning:

"Har jeg fortjent, at De skriver til mig?"

"De har ærligt fortjent alt, hvad jeg kan gøre for Dem, så længe vi begge lever. Hvorledes det end ender, så skal De få det at vide."

"Og hvis jeg nogensinde igen kan være Dem til nytte i den kommende tid, længe efter at erindringen om min ubesindighed og min dårskab har tabt sig …" Jeg kunne ikke sige mere. Stemmen svigtede mig, og mine øjne blev fugtige, mod min vilje.

Hun greb begge mine hænder – hun trykkede dem så fast, som om hun havde været en mand – hendes sorte øjne strålede – hendes mørke kinder farvedes dybere, og hendes ansigt fik en usædvanlig kraft og energi. "Jeg vil betro mig til Dem; hvis den tid nogensinde kommer, vil jeg betro mig til Dem som til min ven og *hendes*, som til min broder og *hendes*." Hun holdt inde, trådte nærmere hen til mig, berørte søsterligt min pande med sine læber og nævnte mig ved mit fornavn.

"Gud velsigne Dem, Walter," sagde hun, "vent her alene og fat Dem – lad mig for Deres og min egen skyld hellere gå; jeg vil hellere se Dem tage bort oppe fra balkonen."

Hun gik ud af stuen. Jeg vendte mig hen mod vinduet, hvor intet andet end det ensomme høstlandskab mødte mit blik – jeg vendte mig bort for at blive herre over min bevægelse, for også jeg skulle forlade dette værelse – forlade det for bestandig. Et minut efter hørte jeg igen døren blive sagte åbnet, og lyden af en raslende kjole trængte sig hen til mig. Mit hjerte bankede heftigt, da jeg vendte mig om. Miss Fairlie kom hen imod mig fra den modsatte ende af værelset.

Hun stod stille og tøvede, da vore blikke mødtes, og hun så, vi var alene. Med det mod, som kvinderne mister så let, når talen er om småting, men så sjældent, når det drejer sig om noget stort, trådte hun hen til mig; hentes ansigt var forunderlig blegt og roligt; i den ene hånd holdt hun noget, der skjultes af hendes kjoles folder.

"Jeg gik blot op for at hente dette," sagde hun; "det vil måske erindre Dem om Deres besøg her og de venner, som De her lader tilbage. De sagde til mig, at jeg havde gjort store fremskridt, da jeg tegnede det … og jeg tænkte, at De måske kunne ønske …"

Hun vendte ansigtet bort og rakte en lille tegning hen til mig, som hun havde været ganske alene om. Det var en skitse af det lille havehus, hvor vi første gang havde set hinanden. Papiret skælvede i hendes hånd, da hun gav mig det, og det skælvede i min, da jeg modtog det.

Jeg vovede ikke at sige, hvad jeg følte – jeg svarede blot:

"Denne tegning skal aldrig forlade mig; så længe jeg lever, skal det være den skat, der skal være mig dyrebarest af alt. Jeg takker Dem for den, og jeg takker Dem også for, at De ikke lod mig rejse uden at sige mig farvel."

"O," sagde hun med sit uskyldige blik, "hvorledes kunne jeg have ladet Dem rejse således bort, efter at vi har levet så mange lykkelige dage med hinanden?"

"Sådanne dage kommer aldrig igen, miss Fairlie. Deres vej i livet og min fjerner sig langt fra hinanden. Men skulle der nogensinde komme den tid, at min sjæls hele hengivenhed kunne skabe Dem et øjebliks lykke eller fri Dem fra et øjebliks kummer, så beder jeg Dem om at tænke på den fattige tegnelærer, der har undervist Dem. – Miss Halcombe har lovet at betro sig til mig – vil De love mig det samme?"

"Jeg lover det," sagde hun med tårer i øjnene og halvkvalt stemme. "O, se ikke således på mig! Jeg lover det af mit ganske hjerte."

Jeg vovede at træde et skridt nærmere og rakte hånden frem imod hende.

"De har mange venner, der elsker Dem, miss Fairlie, og hvis kæreste håb er, at Deres fremtid må blive lykkelig. Tør jeg til afsked sige Dem, at det også er *mit* dyrebareste håb?"

Tårerne strømmede ned over hendes kinder, og hun støttede den ene hånd til bordet for at holde sig fast, mens hun rakte mig den anden. Jeg tog den og trykkede den fast imellem mine. Jeg bøjede hovedet, mine tårer faldt ned på hendes hånd; jeg trykkede den til mine læber – ikke i kærlighed, o Gud nej, ikke i kærlighed, men i afskedsøjeblikkets fortvivlelse.

"For Guds skyld! forlad mig," sagde hun med en svag stemme.

Tilståelsen af hvad der rørte sig i hendes hjerte gav sig luft i disse bønlige ord. Jeg havde ikke ret til at høre på dem, til at svare på dem. Alt var forbi; jeg slap hendes hånd og tav. Tårerne

kom mig i øjnene, men jeg tørrede dem hurtigt af for at se hende for sidste gang. Endnu et blik, og hun sank ned på en stol, lagde sine arme på bordet og støttede sit matte hoved til dem. Det sidste blik, og døren lukkede sig. Adskillelsens kløft havde lagt sig imellem os. Laura Fairlies billede tilhørte allerede en forbigangen tid.

Advokat Vincent Gilmore, Chancery Lane's beretning

1

Jeg skriver disse linjer efter opfordring af min ven, mr. Walter Hartright. Hensigten med dem er at meddele nogle begivenheder, der har haft en alvorlig indflydelse på miss Fairlie, og som fandt sted straks efter mr. Hartrights afrejse fra Limmeridge House.

Jeg behøver her ikke at sige, om jeg selv efter mit standpunkt billiger, at der afsløres en mærkværdig familiehistorie, hvori min fremstilling udgør en vigtig bestanddel. Mr. Hartright har taget ansvaret for dette på sig, og de omstændigheder, der meddeles på de følgende blade, vil vise, at han har erhvervet sig en ret hertil, hvis det behager ham at benytte den. Hans plan, at meddele denne fortælling til andre så levende og sandfærdigt som muligt, fordrer, at begivenhedernes gang på de forskellige stadier bliver fortalt af personer, der samtidig har stået i umiddelbar forbindelse med dem. Min optræden her som fortæller er den nødvendige følge af denne anordning. Under sir Percival Glydes ophold i Cumberland var jeg til stede der og tog personlig del i, hvad der tildrog sig under hans korte ophold på mr. Fairlies ejendom. Det er derfor min pligt at tilføje disse led til begivenhedernes kæde, og at optage kæden selv på det punkt, hvor mr. Hartright – i alt fald for øjeblikket – har givet slip på den.

Jeg ankom på en fredag, enten i udgangen af oktober eller i begyndelsen af november – den nøjagtige tidsangivelse er her uden betydning – til Limmeridge House.

Mit formål var at blive i mr. Fairlies hus til sir Percival Glydes ankomst. Hvis følgen heraf skulle blive, at dagen til sir Percivals forbindelse med miss Fairlie blev berammet, skulle jeg tage de nødvendige instruktioner med mig til London og straks opsætte den unge dames ægteskabskontrakt.

Om fredagen nød jeg ikke den ære at få mr. Fairlie i tale. Han har i flere år været patient eller i det mindste anset sig selv for at være det – og han var ikke så vel, at han kunne se mig. Miss Halcombe var det første medlem af familien, der kom mig for øje. Hun kom mig i møde i døren og forestillede mig for mr. Hartright, der i nogen tid havde opholdt sig i Limmeridge.

Jeg så først miss Fairlie ved bordet; hun så ikke rask ud, hvad der bedrøvede mig. Hun er en blid, elskværdig ung pige, der er lige så venlig og opmærksom mod alle sine omgivelser, som hendes fortræffelige moder plejede at være, skønt hun ligner faderen i det ydre. Mrs. Fairlie havde mørkt hår og mørke øjne, og hendes ældste datter, miss Halcombe, erindrer mig levende om hende. Miss Fairlie spillede om aftenen for os, men ikke så godt som sædvanlig, forekom det mig. Vi andre spillede en rubber whist – en sand profanation af dette ædle spil. Mr. Hartright havde, da vi første gang blev præsenteret for hinanden, gjort et gunstigt indtryk på mig, men jeg gjorde snart den opdagelse at han ikke var fri for de sociale fejl, der plejer at følge med hans alder. Der er tre egenskaber, der fattes de unge mennesker, som hører til den nuværende generation:

de kan ikke drikke deres vin efter bordet, ikke spille whist og ikke sige en dame en kompliment. Mr. Hartright var ingen undtagelse fra denne almindelige regel. Forresten syntes han mig selv i den første tid og efter et så kort bekendtskab at være en højst beskeden og dannet ung mand.

Således forløb fredagen. Jeg siger intet om de alvorlige anliggender, der på denne dag beskæftigede min opmærksomhed: det anonyme brev til miss Fairlie, de forholdsregler, jeg anså det for rigtigt at tage, da denne sag blev mig forebragt, eller om min overbevisning, at sir Percival Glyde ville give os alle de forklaringer, vi kunne forlange, da alt dette, efter hvad jeg hører, allerede er blevet meddelt i den fortælling, der er blevet forudskikket min.

Om lørdagen var mr. Hartright allerede taget bort, da jeg kom ned til morgenmaden. Miss Fairlie blev hele dagen på sit værelse, og miss Halcombe var ikke i sit sædvanlige gode humør. Huset var ikke, hvad det plejede at være i mr. og mrs. Philip Fairlies tid. Jeg gik mig ganske alene en tur om formiddagen og besøgte nogle af de steder, som jeg havde set, da jeg første gang for mere end tredive år siden var i Limmeridge i en familieforretning. Også der var alting forandret.

Kl. to lod mr. Fairlie mig sige, at han befandt sig så vel, at han kunne modtage mig. *Han* havde ikke forandret sig det mindste, siden jeg første gang gjorde hans bekendtskab. Hans tale drejede sig om det samme som tidligere: ham selv og hans lidelser, hans sjældne mønter og hans uforlignelige Rembrandtske skitser. Så snart jeg begyndte at tale om den forretning, der havde bragt mig derhen, lukkede han øjnene og

sagde, at jeg rystede hans nerver. Jeg blev dog ved at ryste hans nerver, for jeg vendte flere gange tilbage til den samme genstand. Alt, hvad jeg kunne få ud af ham, indskrænkede sig imidlertid til, at han betragtede sin nieces bryllup som en afgjort sag, at hendes fader havde givet sit bifald til det og han selv ligeledes, at det var et meget ønskeligt parti, og at han følte sig meget lykkelig, når han var blevet fri for den plage at tænke på det. Hvad kontrakten angik, så ville han, når jeg først havde rådført mig med hans niece, når jeg havde alting i beredskab og ville indskrænke hans forretninger som formynder til at sige Ja i det rette øjeblik – ja, så ville han med overordentlig stor fornøjelse imødekomme mit og alle de andres ønsker. Imidlertid måtte jeg i ham kun se en hjælpeløs lidende, der var fængslet til sit værelse.

Jeg ville måske have forundret mig en del over, at mr. Fairlie lagde så lidt vægt på sine rettigheder som formynder, hvis ikke mit kendskab til familiens anliggender havde erindret mig om, at mr. Fairlie var ugift, og at Limmeridge med sine indkomster efter hans død skulle gå over på andre hænder. Jeg var derfor slet ikke forundret over, at min samtale med ham tog denne vending. Han havde fuldkommen svaret til mine forventninger, og dermed var den sag færdig.

Søndag var en trist dag såvel ude som inde. Jeg fik et brev fra sir Percival Glydes advokat, hvori denne lod mig vide, at han havde modtaget en afskrift af det anonyme brev og hvad jeg forresten havde tilføjet om denne sag. Om eftermiddagen så vi miss Fairlie; hun var bleg og nedslået og lignede slet ikke sig selv. Jeg underholdt mig med hende og vovede at komme med en let hentydning til sir Percival Glyde. Hun hørte på mig og

svarede intet. Ethvert andet tema gik hun beredvilligt ind på, men dette ene lod hun falde. Der rejste sig hos mig en tvivl om, at hun måske fortrød sin forlovelse – hvad der ofte er tilfældet med de unge damer, når angeren kommer for silde.

Om mandagen kom sir Percival Glyde. Efter hans ydre og hans manerer at dømme forekom han mig at være en meget behagelig mand. Han så meget ældre ud, end jeg havde ventet, han var en smule skaldet og hans ansigt noget vel magert og markeret; men alle hans bevægelser var så livlige og han selv så oprømt, som om han var en ganske ung mand. Imod miss Halcombe var hans opførsel yderst hjertelig og naturlig, og mig modtog han, da jeg blev præsenteret for ham, med en sådan venlighed og forekommenhed, at vi snart underholdt os med hinanden som gamle bekendte. Miss Fairlie var ikke til stede, da han kom, men omtrent en ti minutter efter trådte hun ind i værelset. Sir Percival rejste sig op og hilste hende med værdighed. Han udtalte sin beklagelse over den unge dames forandrede udseende med en blanding af ømhed og højagtelse, med en deltagende stemme og med manerer, der gjorde såvel hans dannelse som hang hjerte ære. Det forbavsede mig derfor at se, at miss Fairlie ligesom følte sig trykket af hans nærværelse og greb den første lejlighed, der tilbød sig, til at forlade værelset. Sir Percival lagde hverken mærke til den tvungne modtagelse, der blev ham til del, eller til at miss Fairlie så pludseligt forsvandt af vort selskab. Han havde ikke påtvunget hende sin opmærksomhed, da hun var til stede, og han gjorde ikke miss Halcombe forlegen ved at komme med hentydninger til hendes bortgang. Han gjorde sig hverken ved denne eller nogen som helst anden lejlighed skyldig i det mindste anstød

mod takt eller smag, så længe jeg var i selskab med ham i Limmeridge House.

Så snart miss Fairlie havde forladt værelset, sparede han os for enhver forlegenhed med hensyn til det anonyme brev, idet han af sig selv bragte denne genstand på tale. Han havde på vejen fra Hampshire opholdt sig i London, havde talt med sin advokat, læst de dokumenter, jeg havde tilstillet denne, og derpå fortsat sin rejse til Cumberland for at berolige os ved en øjeblikkelig og fuldstændig forklaring. Da jeg hørte ham tale således, tilbød jeg ham det originale brev, som jeg havde bevaret, for at han kunne gennemse det. Han takkede mig, men vægrede sig ved at læse det, idet han sagde, at han havde set afskriften og var vel tilfreds med, at originalen forblev i vort værge.

Han meddelte derpå straks en forklaring af sagen, der var så simpel og tilfredsstillende, som jeg fra først af havde ventet.

Mrs. Catherick, sagde han til os, havde ved sin tro tjeneste i en række af år et krav på hans og hans families taknemmelighed. Hun havde haft en dobbelt ulykke, for hun havde ægtet en mand, der kort efter havde forladt hende, og hun havde en eneste datter, hvis åndsevner allerede fra den tidligste barndom var forstyrrede. Skønt hun på grund af sit giftermål havde taget bolig i en del af Hampshire, der lå temmelig fjernt fra sir Percivals godser, havde han dog sørget for ikke at tabe hende af sigte, for den velvillighed, som han nærede for den stakkels kone på grund af hendes tidligere tjenester, var blevet forøget ved hans beundring for den tålmodighed og fasthed, hvormed hun bar sine lidelser. Efter nogen tids forløb tiltog symptomerne på den ulykkelige datters

sindsforvirring i den grad, at det var nødvendigt at sætte hende under lægetilsyn. Mrs. Catherick selv indså, at det var nødvendigt; dog vidste hun tillige, hvilken fordom der hersker hos folk af hendes stand mod dem, der bringes til en offentlig dåreanstalt. Sir Percival respekterede hendes mening; han havde derfor besluttet, i taknemmelig anerkendelse af, hvad mrs. Catherick havde været for hans familie, at lade datteren optage på sin bekostning i en pålidelig privat dåreanstalt. Til moderens såvel som til hans egen beklagelse havde den ulykkelige pige opdaget, hvilken andel han havde haft i at anbringe hende i denne tvangsanstalt, og som en følge deraf havde hun fattet et indgroet had til ham. Fra dette had, der i anstalten havde givet sig luft på forskellige måder, hidrørte åbenbart det anonyme brev, der var skrevet efter hendes undvigelse. Hvis miss Halcombes eller mr. Gilmores kendskab til dette brev ikke bekræftede, hvad han havde sagt, eller hvis de skulle ønske endnu flere oplysninger om denne private anstalt (hvis adresse han for øvrigt opgav, såvel som navn og adresse på de to læger, efter hvis attester den syge var blevet optaget i anstalten), så var han beredt til at svare på ethvert spørgsmål og opklare enhver uvished. Han havde gjort sin pligt imod den unge pige, idet han havde pålagt sin forretningsfører ikke at spare nogen omkostning for at finde hende og bringe hende tilbage til anstalten.

Jeg var den første, der svarede på dette. Hvad jeg havde at gøre var mig tydeligt. Det er det fortræffelige ved loven, at den kan beskrive enhver menneskelig handling, under hvilke omstændigheder og hvilken form den end fremkommer. Hvis jeg på embeds vegne havde følt mig kaldet til at anlægge en sag

mod sir Percival Glyde på grund af hans forklaring, så ville det have været mig en let sag. Det faldt mig dog ikke ind. Jeg skulle blot veje den forklaring, vi netop havde hørt, lade sir Percival Glydes gode navn og rygte vederfares retfærdighed og samvittighedsfuldt afgøre, om der var sandsynlighed for, at hans gerninger talte for eller imod ham. Jeg var overbevist om det første, og som en følge deraf erklærede jeg, at hans forklaring efter min anskuelse var fuldkommen tilfredsstillende.

Også miss Halcombe lod på sin side falde et par ord i samme retning, efter at hun først alvorligt havde set på mig; hun gjorde det dog med en vis tøven, som omstændighederne ikke syntes at retfærdiggøre. Jeg kan ikke bestemt sige, om sir Percival lagde mærke til det eller ikke. Efter min mening lagde han mærke til det, for han optog endnu engang det samme tema, skønt han nu uden anstød kunne have ladet det falde.

"Hvis min simple angivelse af disse fakta kun havde været bestemt for mr. Gilmore," sagde han, "så ville jeg have anset det for unødvendigt endnu engang at komme tilbage til denne ubehagelige genstand. Jeg tør vel vente af mr. Gilmore som en hædersmand, at han vil tro mig på mit ord, og så snart han viser mig denne retfærdighed, behøves der heller ingen yderligere forklaring imellem os. Men min stilling er ikke den samme overfor en dame. Jeg skylder hende, hvad jeg ikke ville indrømme nogen mand, et bevis for, at mine oplysninger er sandfærdige. De kan ikke *fordre* dette bevis, miss Halcombe, men jeg skylder Dem, og i særdeleshed miss Fairlie, at tilbyde Dem det. Turde jeg bede Dem om straks at skrive til den ulykkelige piges moder, til mrs. Catherick, og afkræve hende et

vidnesbyrd angående den forklaring, som jeg netop har givet Dem?"

Jeg så, at miss Halcombe skiftede farve og blev en smule urolig. I hvor høflig en form sir Percival end kom frem med sit forslag, var det dog tydeligt, både for hende og mig, at hun ved sin tøven for lidt siden havde foranlediget det.

"Jeg håber, sir Percival," sagde hun hurtigt, "at De ikke vil være så uretfærdig imod mig at tro, at jeg tvivler på sandheden af Deres ord."

"Nej, på ingen måde, miss Halcombe. Det er kun som en opmærksomhed mod *Dem*, at jeg kommer med dette forslag. Vil De undskylde, at jeg er så hårdnakket engang endnu at komme tilbage til det?"

Med disse ord gik han hen til skrivebordet, satte en stol hen til det og åbnede en mappe.

"Jeg beder Dem indstændigt selv at skrive dette brev," sagde han; "vis mig denne gunst. Det er kun et par minutters sag, for De behøver blot at forelægge mrs. Catherick to spørgsmål: det første, om hendes datter med hendes vidende og vilje blev bragt til dåreanstalten, og det andet, om den andel jeg har haft i denne sag, har været af den beskaffenhed, at hun har grund til at være mig taknemmelig. Mr. Gilmore er allerede beroliget, De selv er beroliget – jeg beder Dem da også at berolige mig ved at skrive dette brev."

"De tvinger mig, sir Percival, til at opfylde Deres ønske, skønt jeg langt hellere ville afslå det." Med disse ord forlod miss Halcombe sin plads og gik hen til skrivebordet. Sir Percival takkede hende, rakte hende en pen og gik derpå hen til kaminen. Miss Fairlies lille italienske mynde lå på et tæppe

foran kaminen. Han rakte hånden hen imod hunden og kaldte den godmodigt hen til sig.

"Kom, Nina," sagde han, "vi kender hinanden, vi to."

Det lille dyr, der som de fleste skødehunde var af en fej og arrig natur, så skarpt på ham, trak sig derpå pibende og skælvende tilbage og krøb ind under sofaen. Man skulle ikke tro, at en sådan bagatel kunne forstemme ham, men jeg bemærkede alligevel, at han brat vendte sig og gik hen til vinduet.

Miss Halcombe brugte ikke megen tid til sit brev. Da hun var færdig med det, rejste hun sig fra skrivebordet og rakte sir Percival papiret. Han bukkede, tog det, lagde det sammen uden at se på indholdet, forseglede det, skrev adressen på og gav det derpå tilbage uden at sige et ord. Det hele gik for sig med en ynde og værdighed, som jeg aldrig i mit liv havde set mage til.

"De forlanger altså, sir Percival, at jeg skal afgive dette brev på posthuset," sagde miss Halcombe.

"Det beder jeg om," svarede han. "Og nu, da det er skrevet og forseglet, vil De måske tillade mig at henvende et par spørgsmål til Dem angående den ulykkelige kvinde. Jeg har læst den meddelelse, som mr. Gilmore havde den godhed at sende min advokat, og hvoraf det fremgik, hvem der måtte være autor til det anonyme brev. Der er imidlertid et par punkter, som ikke er blevet berørt i denne meddelelse. Har Anne Catherick set miss Fairlie?"

"Nej," svarede miss Halcombe.

"Har De set hende?"

"Nej."

"Så er der altså ingen her fra huset, der har set hende, med undtagelse af denne mr. Hartright, der tilfældigt har mødt hende på kirkegården?"

"Nej, ingen."

"Mr. Hartright opholdt sig her som tegnelærer, tror jeg. Er han medlem af nogen akvarelmalerforening?"

"Ja, det tror jeg," svarede hun.

Han holdt et øjeblik inde, som om han tænkte over dette svar, og tilføjede så: "Vidste De, hvor Anne Catherick boede, da hun opholdt sig her på egnen?"

"Ja, på en gård ude på heden, der hedder Todd's Corner."

"Vi skylder alle denne stakkels skabning at forske efter hendes opholdssted," vedblev sir Percival. "Hun har måske ladet et eller andet ord falde i Todd's Corner, som kan lede os på spor af hende, og jeg vil derfor gå derhen og anstille efterspørgsel. Da jeg imidlertid ikke kan bevæge mig til at tale om denne smertelige genstand med miss Fairlie, ville jeg bede Dem, miss Halcombe, at meddele hende udfaldet, men naturligvis først, når De modtager svaret på dette brev."

Miss Halcombe lovede at opfylde hans ønske. Han takkede hende, nikkede venligt til os og forlod os for at gå op på sit værelse, Da han lukkede døren op, stak den arrige mynde sin spidse snude frem under sofaen og gøede og snappede efter ham.

"Det var et godt stykke morgenarbejde, miss Halcombe," sagde jeg, så snart vi var alene. "Her har en kummerfuld dag allerede fået en god ende."

"Ja," svarede hun, "det lader til det. Jeg er meget glad over, at De er tilfreds."

"*Jeg!* Men det er De da vel også, siden De har det brev i hånden?"

"O ja – det kan jo ikke være andet. – Jeg vidste jo, at det var umuligt," vedblev hun, idet hun henvendte disse ord mere til sig selv end til mig; "men jeg ville ønske, at Walter Hartright var blevet her så længe, at han havde hørt denne forklaring og hørt ham opfordre mig til at skrive dette brev."

Jeg blev overrasket og måske lidt ærgerlig over disse ord.

"Begivenhederne bragte rigtignok mr. Hartright i forbindelse med dette brevs historie på en højst mærkværdig måde," svarede jeg, "og jeg indrømmer gerne, at han, når alt kommer til alt, har opført sig med stor delikatesse og diskretion, men jeg begriber aldeles ikke, hvorledes hans nærværelse skulle have nogen indflydelse på det indtryk, som sir Percivals erklæring har gjort på Dem eller mig."

"Det var kun et indfald," sagde hun i en distræt tone. "Det er unødvendigt at tale mere om det, mr. Gilmore. Deres erfaring er den bedste fører, som jeg kan ønske mig."

Jeg syntes ikke om, at hun så bestemt væltede hele ansvaret over på mig. Hvis mr. Fairlie havde gjort det, ville det ikke have forbavset mig; men den bestemte, klartseende miss Halcombe var den, jeg sidst kunne vente af, at hun ville opgive selv at have nogen mening.

"Hvis De endnu foruroliges af nogen som helst tvivl," sagde jeg, "hvorfor kommer De da ikke straks frem med den? Sig mig oprigtigt, har De nogen som helst grund til at mistro sir Percival?"

"Slet ikke."

"Finder De noget som helst usandsynligt eller modsigende i hans forklaring?"

"Hvorledes kan jeg det efter det bevis, han har givet mig på sin sanddruhed? Gives der noget vidnesbyrd, mr. Gilmore, der kan tale mere til hans gunst end et vidnesbyrd fra pigens moder?"

"Det kan der ikke tænkes. Hvis svaret på Deres forespørgsel falder tilfredsstillende ud, så indser jeg for min del ikke, hvad en ven af sir Percival yderligere skulle kunne kræve af ham."

"Så vil vi sende brevet afsted," sagde hun, idet hun rejste sig op for at forlade værelset, "og lade sagen bero, til svaret kommer. Bryd Dem ikke om min tøven. Jeg kan ikke give Dem nogen bedre grund til den, end at jeg i den sidste tid har været meget bekymret for Laura, og sorg og bekymring, mr. Gilmore, kan gøre den stærkeste iblandt os usikker."

Hun gik hurtigt bort, og hendes af naturen faste stemme bævede, da hun sagde disse sidste ord. Hun var en følelsesfuld, heftig og lidenskabelig natur, en kvinde, som der ikke var mage til mellem titusinder i denne trivielle, overfladiske tid. Jeg havde kendt hende fra hendes tidligste barndom, og som hun voksede til, havde jeg set henne i flere forskellige kritiske familieforhold; min lange erfaring gjorde derfor, at jeg under disse omstændigheder tillagde hendes tøven en langt større vigtighed, end om hun havde været en ganske almindeligt kvinde. Jeg kunne ikke se, at der var nogen grund til tvivl eller uro, og dog havde hun gjort mig en smule tvivlende og urolig. I min ungdom blev jeg ærgerlig og utålmodig, når jeg ikke kunne

komme på det rene med mig selv; i min alderdom bar jeg mig klogere ad og gik ud at spadsere for at fordrive grillerne.

2

Vi mødtes alle igen ved middagsbordet.

Sir Percival var i et så ypperligt humør, at jeg havde ondt ved at genkende i ham den samme mand, hvis rolige takt, fine dannelse og klare forstand havde gjort et så gunstigt indtryk på mig om formiddagen. Kun i sin opførsel mod miss Fairlie gjorde han en undtagelse. Et blik eller et ord fra hende var nok til at afbryde hans skingrende latter, hans højrøstede tale og få ham til at henvende hele sin opmærksomhed på hende. Skønt han aldrig søgte åbenlyst at drage hende ind i samtalen, lod han dog heller ikke den mindste lejlighed forbigå sig til ligesom tilfældigt at drage hende ind i den og til at sige hende sådanne ting, som en mand med mindre takt og delikatesse ville have sagt, hvad enten øjeblikket var gunstigt eller ikke. Til min forbavselse syntes miss Fairlie at lægge mærke til hans opmærksomheder, uden at de gjorde noget indtryk på hende. Af og til blev hun en smule forvirret, når han talte til hende, men imødekommende overfor ham blev hun aldrig. Rang, formue, fin dannelse, et godt udvortes, en gentlemans agtelse og en tilbeders ømhed blev ydmygt lagt for hendes fødder, men tilsyneladende til ingen nytte.

Dagen efter, det var en fredag, lod sir Percival en tjener ledsage sig hen til Todd's Corner. Efter hvad jeg senere erfarede, førte hans efterspørgsel ikke til noget resultat. – Efter sin tilbagekomst havde han en samtale med mr. Fairlie, og om eftermiddagen red han ud med miss Halcombe. Der tildrog sig

forresten intet, der fortjener at omtales. Aftenen hengik som sædvanligt. Hverken hos sir Percival eller hos miss Fairlie kunne man spore nogen forandring.

Om onsdagen bragte posten svaret fra mrs. Catherick. Jeg tog en afskrift af dette dokument, som jeg har gemt. Det indeholdt følgende:

> "*Frøken –*
> Jeg har den ære at underrette Dem om, at jeg har modtaget Deres brev, hvori De spørger mig, om det var med mit vidende og vilje, at min datter blev bragt til dåreanstalten, og om sir Percival Glydes andel i denne sag har været af den beskaffenhed, at han fortjener min taknemmelighed. Tillad, at jeg på begge disse spørgsmål giver Dem et bekræftende svar, og at jeg tegner mig
> med højagtelse
>
> *Jane Anne Catherick*."

Dette brev var kort, skarpt og bestemt; efter formen var det næsten alt for meget et forretningsbrev, når man tog hensyn til, at det kom fra en kvinde, efter indholdet var det den tydeligste bekræftelse på sir Percivals udsagn, som vi kunne ønske os. Det var *min* anskuelse og den deltes også til dels af miss Halcombe. Sir Percival syntes slet ikke forbavset over den korte og skarpe tone, brevet var affattet i. Han sagde til os, at mrs. Catherick var en kone af få ord, en skarpsindig, fantasiløs person, der skrev lige så kort og tydeligt, som hun talte.

Den næste pligt, der påhvilede os efter svarets ankomst var den, at gøre miss Fairlie bekendt med sir Percivals forklaring.

Miss Halcombe havde påtaget sig dette og var netop gået ud af stuen, for at gå til sin søster, da hun pludselig igen kom tilbage og satte sig ved siden af den lænestol, hvor jeg havde taget plads for at læse aviser. Sir Percival var et øjeblik i forvejen gået ud for at bese hestestalden, og der var ingen andre end os to i stuen.

"Vi har altså virkelig og trolig gjort alt, hvad vi kan?" sagde hun, idet hun vendte og drejede mrs. Cathericks brev i hænderne.

"Hvis vi er sir Percivals venner, der kender ham og har tillid til ham, har vi gjort alt, ja endda mere end der var nødvendigt," sagde jeg i en noget fortrædelig tone. "Men hvis vi er hans fjender, der mistænker ham …"

"Et sådant alternativ kan ikke tænkes," afbrød hun mig. "Vi er sir Percivals venner, og hvis højmod og langmodighed endnu kunne forøge vor agtelse for ham, så kunne vi gerne regne os blandt hans beundrere. De ved, at han i går havde en samtale med miss Fairlie, og at han senere red ud sammen med mig?"

"Ja, jeg så Dem ride bort sammen."

"Vi talte først om Anne Catherick og om den forunderlige måde, hun var stødt sammen med mr. Hartright på. Men vi gik snart bort fra dette tema, og sir Percival talte da i de mest uegennyttige udtryk om sit forhold til Laura. Han sagde, han havde bemærket, at hun var nedslået, og, hvis man ikke overbeviste ham om det modsatte, så måtte han betragte det som årsagen til, at hendes opførsel imod ham denne gang var så forandret, men hvis denne forandrede opførsel havde en alvorligere grund, så besvor han såvel mig som mr. Fairlie ikke at lægge nogen tvang på hendes tilbøjelighed. Det eneste, som han i dette tilfælde ville bede hende om, var, at hun en sidste

gang ville tænke på de omstændigheder, deres forlovelse havde fundet sted under, og hvorledes han havde opført sig imod hende lige fra den dag og til nu. Hvis hun, efter modent at have overvejet disse to spørgsmål, virkelig ønskede, at han frafaldt sin fordring på den ære at være hendes gemal, og hvis hun selv ville sige ham dette, så ville han ofre sig og skænke hende hendes frihed."

"Ingen mand kan sige mere, miss Halcombe. Så vidt min erfaring rækker, ville kun få mænd have sagt således."

Hun tav en stund, efter at jeg havde sagt dette, og så på mig med en forunderlig blanding af forlegenhed og sørgmodighed.

"jeg beskylder ingen og er ikke mistænksom," udbrød hun pludselig, "men jeg kan, jeg vil ikke påtage mig det ansvar at overtale Laura til dette bryllup."

"Men det er jo netop det, sir Percival selv anmoder Dem om," sagde jeg forbavset. "Han har jo bedt hende ikke at lægge nogen tvang på sin tilbøjelighed."

"Men indirekte tvinger han mig til det, når jeg skal overbringe hende hans budskab."

"Hvorledes det?"

"Tænk på Lauras karakter, mr. Gilmore. Når jeg siger til hende, at hun skal erindre sig de omstændigheder, de blev forlovet under, så henvender jeg mig til de to stærkeste følelser i hendes sjæl: hendes kærlighed til hendes faders minde eg hendes ubrydelige sandhedskærlighed. De ved, at hun endnu aldrig i sit liv har brudt sit løfte, og De ved også, at hun gav sit samtykke til denne forlovelse, da hendes fader begyndte at blive dødeligt syg, og at denne på sit dødsleje udtalte sig med den

største glæde og fortrøstning om hendes giftermål med sir Percival Glyde."

Jeg tilstår, at denne anskuelse af sagen ærgrede mig en smule.

"De vil dog vel ikke dermed sige," indvendte jeg, "at sir Percival Glyde skulle have spekuleret på sådan noget, da han talte med Dem i går?"

Hun svarede mig med sin sædvanlige ligefremhed og i en vred tone:

"Tror De, at jeg et øjeblik ville være i selskab med en mand, som jeg kunne tiltro en sådan slethed?"

Det gjorde mig godt at se, hvor opbragt hun var i dette øjeblik. I min stilling ser man så megen ondskab og så lidt forargelse.

"I det tilfælde," sagde jeg, "vil De undskylde, at jeg siger Dem, at De går uden om sagen. Hvorledes følgerne end vil blive, så har sir Percival ret til at forlange, at Deres søster modent skal tænke over sin forlovelse og se den fra et hvilket som helst synspunkt, før hun gør fordring på, at man skal give hende hendes frihed tilbage. Hvis dette ulyksalige brev har stemt hende imod ham, så bør De straks gå hen og sige til hende, at han har retfærdiggjort sig såvel i Deres som i mine øjne. Hvad kan hun da have yderligere at indvende imod ham? Hvad vil hun give til undskyldning for, at hun forandrer sin mening om en mand, som hun allerede for to år siden selv valgte til sin tilkommende gemal?"

"Fra lovens og fornuftens side vil hun intet kunne anføre, det indrømmer jeg; men hvis hun endnu tøver, og hvis jeg tøver, så

må De skyde skylden for vor besynderlige opførsel på et kvindeligt lune, og vi må tage hvad der kommer, så godt vi kan."

Med disse ord rejste hun sig pludselig og forlod mig. Når man forelægger en fornuftig kvinde et alvorligt spørgsmål, og hun giver et overfladisk og undvigende svar, så er det i de nioghalvfems tilfælde af hundrede et sikkert kendetegn på, at hun har noget at skjule. Jeg tog igen fat på min avis med en stærk formodning om, at miss Halcombe og miss Fairlie havde en hemmelighed, som de skjulte såvel for mig som for sir Percival. Det forekom mig hårdt nok imod os begge, især mod sir Percival.

Min tvivl eller rettere sagt min overbevisning bekræftedes yderligere ved miss Halcombes opførsel, da jeg traf hende længere op på dagen. Hun var mistroisk, kort og tilbageholdende, da hun meddelte mig udfaldet af hendes samtale med søsteren. Miss Fairlie havde, som det syntes, roligt hørt på hende, da hun meddelte hende, hvorledes det forholdt sig med brevet; men da miss Halcombe derpå meddelte hende, at sir Percivals hensigt med sit besøg i Limmeridge var at anmode hende om at fastsætte dagen til deres bryllup, gjorde hun pludselig ende på samtalen ved at udbede sig tid. Hvis sir Percival ville forskåne hende i dette øjeblik, forpligtede hun sig til inden årets udgang at give ham et afgørende svar. Hun havde med en sådan angst og i en så bevæget sindsstemning tryglet om denne opsættelse, at miss Halcombe havde lovet at være hende behjælpelig med at udvirke den, hvis det skulle gøres nødvendigt, og på miss Fairlies indstændige bønner var samtalen om giftermålsspørgsmålet dermed afskåret.

Denne rent temporære overenskomst kunne være den unge dame magtpåliggende nok, men den satte mig, der nedskriver disse linjer, i en ikke ringe forlegenhed. Posten havde bragt mig et brev fra min kompagnon, der nødte mig til at vende tilbage den følgende dag med eftermiddagstoget til London. Det var højst sandsynligt, at jeg i årets løb ikke igen ville finde lejlighed til at rejse ud til Limmeridge House. I det tilfælde, at miss Fairlie endelig besluttede sig til at lade sin forlovelse stå ved magt, så ville det næsten blive umuligt for mig at tale personligt med hende, inden jeg opsatte ægteskabskontrakten, og vi ville således blive tvunget til at forhandle skriftligt om sager, der altid helst burde afgøres mundtligt. Jeg sagde imidlertid intet om det, før sir Percival var blevet spurgt, om han ville finde sig i denne opsættelse. Han var en alt for galant mand til, at han ikke straks skulle have opfyldt hendes ønske. Da miss Halcombe underrettede mig om det, sagde jeg til hende, at jeg absolut måtte tale med hendes søster, inden jeg forlod Limmeridge, og det blev derpå bestemt, at jeg den næste morgen skulle tale med miss Fairlie i hendes værelse. Hun kom ikke til middagsbordet, og jeg så hende heller ikke senere om aftenen. Det hed sig, at hun ikke befandt sig vel, og det forekom mig, at sir Percival så noget fortrædelig ud, da man kom med denne undskyldning, hvad han også havde grund til.

Den næste morgen gik jeg straks efter morgenmaden op til miss Fairlie. Den stakkels pige så så bleg og sørgmodig ud og kom mig så smukt og beredvilligt i møde, at jeg straks glemte, at jeg havde besluttet at skænde ordentligt på hende, fordi hun var så lunefuld og ubestemt. Jeg førte hende hen til den stol,

hun havde forladt, og satte mig overfor hende. Hendes arrige lille mynde var inde i stuen, og jeg var fuldkommen forberedt på at blive modtaget af den med knurren og snappen. Jeg blev imidlertid skuffet, for den sprang straks op på mit skød og stak sin lille spidse snude fortroligt ind i min hånd.

"De har tidligere ofte siddet på mit skød, mit kære barn," sagde jeg, "og nu synes Deres lille hund at få lyst til at indtage den trone, som De selv har forladt. Er denne smukke tegning af Dem?"

Jeg pegede på et lille album, der lå ved siden af hende på bordet, og som hun øjensynlig havde bladet i, da jeg kom ind. Mit øje hvilede netop på et smukt udført landskab i vandfarve, og det var denne tegning, der havde foranlediget mit spørgsmål. Det var rigtignok et meget ørkesløst spørgsmål, men jeg kunne jo ikke straks begynde at snakke om forretninger.

"Nej," sagde hun noget forlegent, idet hun så bort fra tegningen, "den er ikke af mig."

Hun havde den vane, som jeg huskede fra hendes barndom, at hun, når hun talte med nogen, altid skulle lege med den første den bedste genstand, der faldt hende i hænderne. Denne gang gik det ud over akvareltegningen. Det sørgmodige udtryk i hendes ansigt tiltog, men hun så hverken på mig eller tegningen. Hendes øjne flyttede sig uroligt fra den ene genstand i værelset til den anden og forrådte tydeligt, at hun gættede, hvad jeg ville tale med hende om. Da jeg bemærkede det, anså jeg det for bedst at komme til sagen så hurtigt som muligt.

"Jeg kommer til dels," begyndte jeg, "for at tage afsked med Dem, mit kære barn. Jeg må endnu i dag vende tilbage til London, men førend jeg rejser, må jeg endnu tale et par ord med Dem om Deres egne anliggender."

"Det gør mig meget ondt, at De allerede må rejse fra os, mr. Gilmore," sagde hun og så kærligt på mig. "Det minder mig om de gamle, lykkelige tider at se Dem her."

"Jeg håber, at jeg skal være i stand til at komme igen og fremkalde disse lykkelige erindringer på ny," vedblev jeg; "men da fremtiden altid er uvis, må jeg benytte lejligheden, mens jeg har den, og tale med Dem straks. Jeg er Deres gamle advokat og Deres gamle ven, og jeg tør vel, uden at fornærme Dem, erindre Dem om Deres eventuelle giftermål med sir Percival Glyde."

Hun tog hånden så hurtigt fra det lille album, som om det pludselig var blevet gloende hedt, og hun havde brændt sig på det. Hun foldede med en heftig bevægelse hænderne i skødet og stirrede ned for sig med et næsten smertefuldt udtryk.

"Er det aldeles nødvendigt at tale om den ting?" spurgte hun med sagte stemme.

"Det er nødvendigt at berøre denne sag," svarede jeg, "men ikke at dvæle ved den; vi sætter ganske simpelt, at De enten gifter Dem eller ikke gifter Dem. I det første tilfælde må jeg være forberedt på at opsætte kontrakten, og det kan ikke ske, uden at jeg først for en høfligheds skyld har taget Dem med på råd. I dag det måske den eneste gang, jeg vil få lejlighed til at høre Deres ønsker i dette kapitel. Lad os derfor sætte det tilfælde, at De gifter Dem, og lad det så være mig tilladt i så få ord som muligt at underrette Dem om, hvorledes Deres stilling

er i øjeblikket, og hvad De kan bringe ud af den i fremtiden, hvis det behager Dem."

Jeg forklarede hende nu ægteskabskontraktens hensigt og viste hende, hvilke udsigter hun havde – for det første, når hun blev myndig, for det andet, når hendes onkel døde – og jeg gjorde hende opmærksom på den forskel, der var mellem den ejendom, som hun i øjeblikket havde nytten og brugen af, og den, hun kunne skalte og valte med, som hun ville. Hun hørte opmærksomt på mig, men dog med et pinefuldt udtryk, idet hun vedblev at holde hænderne foldede i skødet.

"Og nu," sagde jeg, idet jeg sluttede, "må De sige mig, om De i det ovennævnte tilfælde ønsker, at jeg for Deres vedkommende skal opstille en eller anden betingelse, der dog først må blive forelagt Deres formynder til sanktion, da De endnu ikke er myndig."

Hun bevægede sig uroligt på stolen og så mig derpå pludselig alvorligt ind i ansigtet.

"Hvis det sker," begyndte hun sagte; "hvis jeg ..."

"Hvis De gifter Dem," tilføjede jeg for hende.

"Så må De ikke tillade, at man skiller mig fra Marian," råbte hun energisk. "Jeg beder Dem, mr. Gilmore, gør det til en ufravigelig betingelse, at Marian bliver hos mig."

Under andre forhold ville denne kvindelige måde at fortolke mit spørgsmål på vistnok have moret mig; men hendes blik og den tone, hun talte i, var af den beskaffenhed, at de gjorde mig mere end alvorlig, at de ligefrem bedrøvede mig. Hvor få hendes ord var, forrådte de dog en fortvivlet fastholden ved det forbigangne, der ikke lovede noget godt for fremtiden.

"At Marian Halcombe bliver hos Dem kan let blive bestemt ved en privat overenskomst," sagde jeg. "De har næppe forstået mit spørgsmål. Det angik Deres ejendom, hvorledes De vil disponere over Deres penge. Lad os sætte, at De opsatte et testamente, så snart De blev myndig, hvem ville De så efterlade Deres formue?"

"Marian har været både moder og søster for mig," sagde hun i en blid tone, og hendes smukke blå øjne strålede. "Tør jeg testamentere den til hende, mr. Gilmore?"

"Ja, naturligvis, mit kære barn," svarede jeg; "men betænk blot, hvor stor summen er! Vil De testamentere miss Halcombe det hele?"

Hun tøvede og skiftede farve; hendes hånd sneg sig igen hen til det lille album.

"Ikke det hele," sagde hun; "der er foruden Marian endnu én ..."

Hun tav og rødmede stærkere; fingrene, der hvilede på albummet, bevægede sig taktmæssigt, som om tankerne mekanisk bragte dem til at ledsage en kær melodi.

"De mener, at der foruden miss Halcombe er endnu et andet medlem af familien?" sagde jeg, da jeg så, at hun var i forlegenhed med, hvorledes hun skulle fortsætte. En stærk rødme udbredte sig over hendes pande og nakke, og fingrene greb pludselig fastere om bogen.

"Der er endnu én," sagde hun, idet hun aldeles forbigik mine sidste ord, skønt hun godt havde hørt dem, "der er endnu én ... som måske gerne ville have en lille erindring om mig, hvis ... hvis jeg turde testamentere ham den. Jeg ville ikke begå nogen uret ved det; hvis jeg skulle dø først ..."

Hun tav igen. Farven, der før dækkede hendes kinder, forlod dem lige så pludseligt igen. Hun slap det lille album, skælvede en smule og lagde bogen bort. Et øjeblik så hun på mig – derpå vendte hun hovedet til side, hendes lommetørklæde faldt på gulvet, da hun forandrede sin stilling, og pludselig skjulte hun sit ansigt i sine hænder.

Hvor sørgeligt, når man som jeg erindrede, at hun havde været det muntreste og livligste barn, der jublede hele dagen igennem, og nu så hende så knust og nedbøjet i hendes mest blomstrende alder!

Jeg var så bedrøvet over det, at jeg glemte de år, der var forløbet, og den forandring, de havde frembragt i vort forhold til hinanden. Jeg flyttede min stol tæt hen til hende, tog lommetørklædet op fra tæppet og drog hendes hænder blidt fra ansigtet. "Græd ikke, mit kære barn," sagde jeg og tørrede hende tårerne af øjnene, som om hun endnu kunne have været den lille Laura Fairlie for mere end ti år tilbage.

Det var den bedste måde til at give hende sin fatning tilbage. Hun lagde sit hoved på min skulder og smilede mat gennem sine tårer.

"Det gør mig meget ondt, at jeg har forglemt mig således," sagde hun i en ligefrem tone. "Jeg har ikke haft det så godt og er blevet så nervesvag i den sidste tid. Når jeg er alene, græder jeg tit uden nogen som helst grund. Nu har jeg det bedre, og jeg kan nok svare Dem på, hvad De vil vide; jo, mr. Gilmore, nu kan jeg det nok."

"Nej, nej, mit kære barn," svarede jeg; "vi vil betragte den sag som afgjort for denne gang, De har sagt nok til at befuldmægtige mig til efter evne at varetage Deres interesse –

detaljen kan vi blive enige om ved lejlighed. Hermed vil vi lade den sag hvile og tale om andre ting."

Jeg ledte samtalen hen på forskellige genstande. Ti minutter efter var hun i en bedre stemning, og jeg rejste mig for at tage afsked.

"Kom snart igen," bad hun indstændigt; "jeg skal gøre mig umage for bedre at fortjene den deltagelse, De viser mig, når De blot vil komme igen."

"Hvis jeg kommer igen, håber jeg at træffe Dem raskere," svarede jeg, "raskere og lykkeligere."

Hun svarede ved at række mig kinden til et kys. En advokat kan også have hjerte, og mit blødte, da jeg tog afsked med hende.

Hele vor samtale havde varet lidt længere end en halv time. Hun havde i min nærværelse ikke sagt en stavelse, der kunne forklare, hvorfor hun med en sådan angst imødeså sit bryllup – og dog havde hun vundet mig ganske for sin anskuelse af dette spørgsmål – jeg vidste hverken hvorledes eller hvorfor. Jeg var trådt ind i værelset med den følelse, at sir Percival havde al grund til at være utilfreds med hendes opførsel imod sig; jeg forlod det med det hemmelige håb, at hun ville tage ham på ordet og fordre, at han skulle løse hende fra hendes løfte. En mand i mine år og med min erfaring skulle være klogere end at vakle så uforstandigt frem og tilbage. Jeg kan ikke undskylde mig; jeg kan blot sige sandheden – således var det.

Timen for min afrejse nærmede sig nu. Jeg lod mr. Fairlie sige, at jeg ville gøre ham min opvartning og sige ham farvel, hvis det konvenerede ham, men han måtte undskylde, at jeg

havde noget hastværk. Han sendte mig en seddel, hvorpå han med blyant havde skrevet følgende linjer: "Min hjerteligste hilsen og mine bedste ønsker, kære Gilmore. Alt hastværk er mig ubeskrivelig skadeligt. Lad mig se, at De sørger for Deres helbred. Farvel."

Ligesom jeg skulle tage bort, så jeg miss Halcombe et øjeblik alene.

"Har De sagt Laura alt, hvad De havde at sige hende?" spurgte hun.

"Ja," svarede jeg, "hun er meget lidende og nervesvag; jeg er glad over, at hun har Dem, og at De kan tage Dem af hende."

Miss Halcombes skarpe blik hvilede opmærksomt på mit ansigt.

"De har forandret Deres mening angående Laura," sagde hun; "De er i dag mere beredvillig til at undskylde hende, end De var i går."

Ingen fornuftig mand indlader sig uforberedt på en ordstrid med en kvinde; og jeg svarede blot:

"Lad mig vide, hvad der går for sig. Jeg vil ikke begynde på noget, førend jeg hører fra Dem."

Hun så mig endnu stadig skarpt ind i ansigtet. "Jeg ville ønske, at det hele var endt – og lykkeligt endt, mr. Gilmore – og det samme ønsker De." Med disse ord forlod hun mig.

Sir Percival var så høflig, at han absolut ville følge mig til vognen.

"Hvis De nogensinde skulle komme i min nærhed, beder jeg Dem om ikke at forglemme, at jeg oprigtigt ønsker at forstærke vort bekendtskab. Den mand, der er en gammel og prøvet ven

af familien her, vil altid være en velkommen gæst i ethvert hus, der tilhører mig."

Det var en uimodståelig mand, høflig, hensynsfuld og i en vidunderlig grad fri for al stolthed – en gentleman fra top til tå. Mens jeg kørte til stationen, følte jeg, at jeg med glæde kunne gøre alt for at fremme sir Percival Glydes interesser i alt i verden – kun ikke opsætte hans ægteskabskontrakt med miss Fairlie.

3

Efter min tilbagekomst til London forløb der en uge, uden at jeg hørte noget fra miss Halcombe.

Den ottende dag lå der et brev med hendes håndskrift mellem brevene på min pult.

Det underrettede mig om, at sir Percival Glyde definitivt havde fået Ja, og at brylluppet skulle finde sted inden årets udgang, som han fra begyndelsen havde ønsket. Efter al sandsynlighed ville brylluppet blive holdt i de sidste fjorten dage af december. Miss Fairlie fyldte i slutningen af marts næste år enogtyve år. På denne måde blev hun altså sir Percivals gemalinde tre måneder, før hun blev myndig.

Det burde ikke have forbavset mig, det burde ikke have bedrøvet mig, og dog var begge dele tilfældet. En lille utilfredshed over at miss Halcombes brev var så lakonisk kort blandede sig i denne følelse og bidrog til at gøre mig forstemt for hele dagen. I seks linjer underrettede hun mig om det forestående bryllup; i tre andre fortalte hun mig, at sir Percival var rejst bort fra Cumberland og var vendt tilbage til Hampshire, og i to slutningssætninger meddelte hun mig, for

det første at Laura trængte stærkt til en forandring af luft og til noget muntert selskab, og for det andet, at hun havde besluttet straks at forsøge, hvad virkning sådan en forandring ville gøre, hvorfor hun agtede at tage sin søster med sig til Yorkshire, hvor de ville besøge nogle gamle bekendte. Dermed endte brevet, uden at indeholde et eneste forklarende ord om, hvad der havde bevæget miss Fairlie til, i den uge jeg ikke havde set hende, at gå ind på sir Percivals forslag.

Årsagen til denne hurtige beslutning fik jeg først senere at vide; dog tør jeg ikke meddele den ufuldstændigt, og kun efter andres fortælling. Miss Halcombe har personligt oplevet de nærmere omstændigheder, og i hendes meddelelser, der vil følge umiddelbart efter mine, vil hun nøjagtigt beskrive dem i alle deres enkeltheder. Før jeg imidlertid lægger pennen og træder bort fra skranken, har jeg den opgave at fortælle endnu en begivenhed, der står i forbindelse med miss Fairlies formæling, den sidste, jeg personligt har haft at gøre med, nemlig affattelsen af ægteskabskontrakten.

Det er umuligt at tale forståeligt om dette dokument uden først at gå ind i visse enkeltheder om brudens pekuniære forhold. Jeg vil forsøge at forklare mig kort og tydeligt og holde mig fri for alle dunkle, tekniske udtryk. Sagen er af den allerstørste vigtighed. – Jeg forudskikker straks, at miss Fairlies arv udgør en meget vigtig del af miss Fairlies historie, og at min kundskab om sagen også må være læsernes, hvis de vil forstå, hvad der følger efter.

Den formue, miss Fairlie havde i vente, bestod dels i udsigt til arv af landejendomme eller jorder, når hendes onkel døde, dels

i en utvivlsom arv af personlig ejendom eller penge, så snart hun blev myndig.

Først om landejendommene.

Da miss Fairlies bedstefader på fædrene side (som vi vil kalde mr. Fairlie den Ældre) endnu levede, forholdt det sig således med arveretten til Limmeridge:

Mr. Fairlie den Ældre døde og efterlod sig tre sønner, Philip, Frederick og Arthur. Philip som ældste søn arvede godset. Hvis han døde uden at efterlade en søn, gik ejendommen over til hans anden broder Frederick, og hvis Frederick ligeledes døde uden at efterlade en søn, kom turen til den tredje broder Arthur.

Men nu indtraf det, at mr. Philip Fairlie efterlod sig, da han døde, en eneste datter: Miss Laura Fairlie i denne fortælling; godset tilfaldt som en følge deraf den anden broder Frederick, der var ugift.

Den tredje broder Arthur var allerede død flere år før Philip og havde efterladt en søn og en datter. Sønnen druknede, da han var atten år gammel, i Oxford. Hans død gjorde Laura, Philip Fairlies datter, til den tilkommende arving til godset og åbnede hende udsigt til efter naturens løb at tiltræde arven, når Frederick Fairlie døde, hvis samme Frederick ikke efterlod sig mandlige arvinger.

Med undtagelse altså af det tilfælde, at mr. Frederick Fairlie giftede sig og efterlod en arving (og det var det, man sidst kunne vente sig af ham i denne verden) skulle hans niece Laura arve ham efter hans død, mens hun dog, hvad vi ikke må glemme, kun fik nytten og brugen af godset. Hvis hun døde ugift eller barnløs, så gik godset over til hendes kusine

Magdalen, mr. Arthur Fairlies datter. Hvis hun giftede sig ifølge en passende ægteskabskontrakt – eller med andre ord efter den ægteskabskontrakt, som jeg skulle opsætte for hende, stod indkomsterne af godset (fulde tre tusind pund om året) for livstid til hendes rådighed. Hvis hun døde før sin ægtefælle, så ville han naturligvis på sin side gøre fordring på at nyde disse indkomster, så længe han levede. Hvis de havde en søn, så ville han blive arving og derved udelukke hendes kusine Magdalen. På denne måde havde sir Percival ved at gifte sig med miss Fairlie udsigter (for så vidt talen er om den grundejendom, hans kone havde i vente) til følgende to fordele ved mr. Frederick Fairlies død: For det første udsigt til nytten og brugen af tre tusind pund om året (med sin kones samtykke, så længe hun levede, og med egen ret, hvis han overlevede hende), og for det andet udsigt til at arve Limmeridge for sin søn, ifald han skulle få en sådan.

Så meget om landejendommene og dispositionen over indkomsterne, hvis miss Fairlie giftede sig. Herom lod der sig i affattelsen af kontrakten ikke tænke nogen vanskelighed eller meningsforskellighed mellem sir Percivals advokater og mig.

Det næste punkt, vi har at tage hensyn til, er den personlige ejendom, eller med andre ord de penge, som miss Fairlie havde krav på, når hun var enogtyve år gammel.

Denne del af hendes arv var i og for sig en smuk lille formue. Den tilhørte hende efter hendes faders testamente og beløb sig til tyve tusinde pund. Desuden havde hun endnu en livrente af en sum på ti tusinde pund, hvilken sum ved hendes død skulle tilfalde hendes tante Eleanor, hendes faders eneste søster. Det vil hjælpe læseren betydeligt til at se klart i disse familieforhold,

når jeg her standser et øjeblik for at forklare, hvorfor denne tante først ved sin nieces død skulle oppebære sit legat.

Mr. Philip Fairlie havde levet på den venskabeligste fod med sin søster Eleanor, så længe hun var ugift. Men da hun først giftede sig i en modnere alder og det med en italiensk gentleman eller snarere med en italiensk adelsmand, eftersom han var i besiddelse af en grevetitel, misbilligede mr. Fairlie denne handling i den grad, at han afbrød al omgang med hende, ja gik endog så vidt, at han slettede hendes navn ud af sit testamente. De andre medlemmer af familien fandt denne forbitrelse over søsterens giftermål mere eller mindre uretfærdig. Grev Fosco, således hed italieneren, var ingen rig mand, men heller ingen forarmet eventyrer. Hans indkomster var ikke store, men tilstrækkelige, han havde levet mange år i England og nød i det sociale liv al mulig agtelse. Alle disse anbefalinger brød mr. Fairlie sig imidlertid kun lidt om. I mange af sine anskuelser var han en englænder af den gamle skole, og han hadede en udlænding ene og alene, fordi han var en udlænding. Det yderste, som han lod sig bevæge til endnu flere år efter, og det fortrinsvis efter miss Fairlies bønner, var, at han satte sin søster ind igen på hendes tidligere plads i testamentet, men lod hende dog vente på sit legat, idet han testamenterede sin egen datter renterne, men selve summen til hendes kusine Magdalen, hvis hendes tante skulle dø først. Når man tog hensyn til begge damernes alder, så var der efter naturens gang kun ringe udsigt for tanten til de ti tusinde pund, og grevinde Fosco hævnede sig over sin broders opførsel på den uretfærdigste måde, idet hun vægrede sig ved at se sin

niece og på ingen måde ville tro, at det kun var på miss Fairlies forbøn, at hendes navn igen var blevet indsat i testamentet.

Det var historien med de ti tusinde pund. Heller ikke den kunne berede mig nogen vanskelighed i forhold til sir Percivals advokat.

Renterne tilfaldt miss Fairlie, og kapitalen skulle gå over til tanten eller efter dennes død til kusinen.

Jeg kommer nu til den virkelige knude i historien – til de tyve tusinde pund.

Denne sum var miss Fairlies uindskrænkede ejendom, så snart hun havde nået sit enogtyvende år, og hele den fremtidige disposition over dem afhang først og fremmest af de betingelser, som det måtte lykkes mig at få indført i ægteskabskontrakten. De andre klausuler, som dokumentet indeholdt, angik kun former og behøver ikke at gentages; men klausulen om pengene er for vigtig til, at den kan forbigås her. Nogle få linjer vil være tilstrækkelige til at forklare det.

Min fordring med hensyn til de tyve tusinde pund var ganske simpelt følgende: Renterne af denne sum skulle tilfalde lady Glyde, så længe hun levede, og efter hendes død sir Percival ligeledes på livstid, men kapitalen selv skulle tilfalde børnene af deres ægteskab. I mangel af livsarvinger skulle lady Glyde have lov til at disponere over kapitalen efter sit eget ønske, hvorfor jeg også forbeholdt hende ret til at gøre et testamente. Virkningerne af disse betingelser kunne sammenfattes således: Hvis lady Glyde døde uden at efterlade sig børn, så skulle hendes halvsøster, miss Halcombe, og de øvrige pårørende og venner, som hun ville gøre noget for efter sin mands død, dele pengene således imellem sig, som hun havde fastsat. Efterlod

hun sig derimod børn, så gik naturligvis deres interesser forud for alle andres. Dette var klausulen, og jeg tror, at enhver, der læser den, vil være enig med mig i, at den er lige retfærdig mod alle.

Vi vil nu få at se, hvorledes mine forslag blev optaget fra gemalens side.

Da jeg modtog miss Halcombes brev, var jeg mere end sædvanligt beskæftiget, men det lykkedes mig dog at få tid til at opsætte kontrakten. På mindre end en uge efter modtagelsen af miss Halcombes brev havde jeg opsat kontrakten og sendt den til sir Percivals advokat.

To dage efter fik jeg dokumentet tilbage med bemærkninger fra sir Percivals advokat.

Hans indvendinger var i det hele ubetydelige og angik blot formerne, indtil han kom til klausulen om de tyve tusinde pund. Den var blevet dobbelt indstreget med rødt blæk, og der var tilføjet følgende bemærkning:

"Kan ikke gå an. Kapitalen må gå over til sir Percival, hvis han overlever lady Glyde, og der ingen livsarvinger er."

Det vil altså sige, at ikke en hvid af alle de tyve tusinde pund skulle tilfalde hverken miss Halcombe eller noget som helst andet medlem af lady Glydes familie. Hvis hun ingen børn efterlod sig, skulle sir Percival stikke hele summen i sin lomme.

Svaret, som jeg skrev på dette uforskammede forslag, var så kort og skarpt, som jeg var i stand til at forme det.

"Min kære herre.

Den omtalte klausul må blive stående, således som den er.

Oprigtigt Deres ..."

Gensvaret fulgte et kvarter efter:

"Min kære herre.
Den omtalte klausul må blive den, der er indskrevet med rødt blæk.

Oprigtigt Deres ..."

Vi var nu begge, for at betjene mig af et moderne udtryk, "kørt fast", og der var intet andet tilbage for os, end på begge sider at appellere til vor klient.

Således som sagerne stod, var mr. Frederick Fairlie min klient, eftersom hans myndling, miss Fairlie, endnu ikke havde fyldt de enogtyve år. Jeg skrev med middagsposten til ham og forelagde ham sagen nøjagtig, som den var, idet jeg ikke blot eftertrykkeligt anførte enhver bevisgrund, der faldt mig ind, for at holde på min klausul, således som jeg havde opstillet den, men også fremhævede tydeligt det vindesyge motiv, der lå til grund for modpartens indvending. Det kendskab til sir Percivals anliggender, som jeg havde fået under disse forhandlinger, havde overbevist mig om, at der hvilede en enorm gæld på hans gods, og at hans indkomster, skønt de i nominel henseende var betydelige, dog i virkeligheden blev til ingenting for en mand af hans rang. At skaffe rede penge til veje var en praktisk nødvendighed for sir Percivals eksistens, og hans advokats bemærkning på kontrakten var ikke andet end en egenkærlig og åben tilståelse deraf.

Mr. Fairlies svar kom med omgående post og viste sig straks i højeste grad undvigende og ubrugeligt. Det gik omtrent ud på følgende:

"Ville ikke den kære Gilmore have den overordentlige godhed ikke at plage sin ven og klient på grund af en sådan bagatel som en fjern mulighed. Var det sandsynligt, at en ung kone på enogtyve år ville dø tidligere end en mand på femogfyrre og dø uden børn? Var det derimod muligt i en så jammerlig verden som denne at vurdere sin ro og sin fred for højt? Og hvis disse to himmelske goder tilbødes én for en sådan jordisk bagatel som den fjerne udsigt til tyve tusinde pund, var det da ikke et godt bytte? Ganske bestemt. Hvorfor da ikke gå ind på det?"

Jeg kastede brevet fra mig, fuld af modbydelighed. Just som det faldt på gulvet, blev der banket på døren, og sir Percivals advokat, mr. Merriman, trådte ind. Der gives i denne verden mange forskellige praktikanter, men der er ingen, man har værre ved at blive færdig med, end med dem, der bestandig overlister os under maske af et uopslideligt godt humør. En korpulent, velnæret, smilende, venlig forretningsmand er af alle mennesker dén, som man mindst skal glæde sig ved at have noget at gøre med. Mr. Merriman hørte til den klasse.

"Nå, hvorledes går det, min gode mr. Gilmore?" begyndte han, strålende af elskværdighed. "Det glæder mig meget, sir, at De befinder Dem så vel. Jeg gik lige forbi Deres dør og tænkte, at jeg ville dog se ind, om De ikke måske skulle have noget at sige mig. Jeg beder Dem, lad os endelig afgøre vore små meningsforskelligheder mundtligt, hvis det er muligt! Har De nylig hørt fra Deres klient?"

"Ja. Og De fra Deres?"

"Min kære, gode herre, jeg ville ønske, at jeg hørte fra ham på en måde, der kunne nytte mig noget. – Jeg ønsker af mit ganske hjerte, at han ville befri mig for mit ansvar, men det vil han på ingen måde. 'Merriman, jeg overlader Dem hele detaljen. Sørg for mine interesser efter Deres bedste skøn og betragt det, som om jeg personligt har trukket mig tilbage fra denne sag, til det hele er forbi.' Således talte sir Percival til mig for fjorten dage siden, og det eneste, jeg har kunnet formå ham til, er at gentage sine ord. Jeg er ikke så hård, det ved De, mr. Gilmore. Hvad mig angår, og når vi taler imellem os, så forsikrer jeg Dem, at jeg hellere end gerne ville stryge den omtvistede bemærkning. Men når sir Percival ikke vil bekymre sig om det, når han absolut lægger hele sin sag i mine hænder, hvad kan jeg da gøre andet end forfægte den på bedste måde? Jeg har ikke hænderne frie, min gode herre, ikke hænderne frie."

"De bliver altså ved at holde på Deres bemærkning?" spurgte jeg.

"Ja, for pokker, jeg kan jo ikke andet." Han gik op og ned henne ved kaminen og varmede sig, idet han med en stærk basstemme sang det sidste vers af en bekendt vise. "Hvad siger Deres klient?" vedblev han; "lad mig høre, hvad Deres klient siger."

Jeg skammede mig ved at sige ham det. Jeg forsøgte at vinde tid, ja, jeg gjorde det, der var endnu værre. Mit juridiske instinkt overmandede mig, og jeg forsøgte endog på at handle med ham.

"Tyve tusinde pund er en alt for stor sum til, at min klients familie skulle opgive den efter så kort en betænkningstid."

"Det er meget sandt," sagde mr. Merriman, idet han så tankefuldt ned på sine støvler. "Det er godt sagt, sir, meget godt sagt."

"Et kompromis, der varetog både hendes families interesse og hendes gemals, ville sandsynligvis ikke have forskrækket min klient så meget," vedblev jeg. "Nå, ser De! Sagen opløser sig til sidst i en blot og bar handel. Hvad er så det mindste, De ville gå ind på?"

"Det mindste, vi ville gå ind på," sagde mr. Merriman, "er nitten – tusinde – ni – hundrede – og – nioghalvfems – pund – nitten – shilling – elleve – pence og – tre – farthings – Hahaha! Undskyld, mr. Gilmore, at jeg gør lidt løjer."

"Det er også kun *lidt*," bemærkede jeg. "Løjerne er akkurat den farthing værd, der blev til overs."

Mr. Merriman var henrykt. Han lo, så hele stuen rystede, over at han fik svar på sin morsomhed. Jeg var derimod ikke i nær så godt humør; jeg tog igen fat på vor forretning og gjorde straks efter ende på samtalen.

"I dag er det fredag," sagde jeg, "lad os næste tirsdag komme til en bestemt afgørelse."

"Ja, gerne," svarede mr. Merriman. "Hvis De ønsker det, min kære herre, kunne vi gerne opsætte det endnu længere." Han tog sin hat for at gå og henvendte endnu engang ordet til mig. "Apropos, har Deres klienter i Cumberland ikke senere hørt noget til det kvindemenneske, der skrev det anonyme brev?"

"Nej," svarede jeg. "Har De opdaget noget spor af hende?"

"Endnu ikke," sagde min kollega. "Men vi har ikke opgivet det. Sir Percival har en mistanke om, at der er nogen, der holder hende skjult, og denne nogen har vi under opsigt."

"De mener den gamle kone, der var med hende i Cumberland?" sagde jeg.

"Nej, en ganske anden person," svarede mr. Merriman. "Den gamle kone har vi endnu ikke fået øje på. Den, jeg tænker på, er et mandfolk. Jeg holder øje med ham her i London, og vi har en stærk mistanke om, at det var ham, der hjalp hende til at flygte fra anstalten. Sir Percival stemte for at forhøre ham straks, men jeg udtalte mig imod det. Det ville kun føre til, at han for fremtiden var på sin post; vi vil tværtimod passe på og vente, så får vi bedst at se, hvad der vil ske. Det er en alt for farlig kvinde til, at man tør lade hende være i frihed, og det er uberegneligt, hvad hun kan falde på at gøre. Jeg ønsker Dem en god morgen, sir. På tirsdag håber jeg at have den fornøjelse at høre fra Dem." Han lo af fuld hals og gik.

Jeg havde under den sidste del af samtalen været noget distræt. Jeg var så bekymret med hensyn til kontrakten, at jeg kun havde ringe opmærksomhed for noget som helst andet, og så snart jeg var alene, begyndte jeg at overveje, hvad jeg nærmest havde at gøre.

Hvis sagen havde angået en anden af mine klienter, havde jeg holdt mig til mine instruktioner, hvor meget disse end havde været mig personligt imod, og øjeblikkelig opgivet punktet om de tyve tusinde pund. Men overfor miss Fairlie kunne jeg ikke bære mig så ligegyldigt ad. Jeg nærede en varm og oprigtig kærlighed til hende; jeg huskede med taknemmelighed på, at hendes fader havde været min bedste ven og velynder; jeg havde, da jeg opsatte kontrakten, følt det samme for hende, som jeg, hvis jeg ikke var pebersvend, ville have følt for min egen datter, og jeg havde derfor besluttet ikke at vige tilbage for

noget personligt offer, så længe det var til hendes fordel. At skrive anden gang til mr. Fairlie var ikke at tænke på; det ville kun give ham en ny lejlighed til at smutte mig igennem fingrene. Muligvis ville det give et bedre resultat, hvis jeg kunne få ham i tale og forestille ham sagen personligt. Den følgende dag var en lørdag. Jeg besluttede mig til at købe en jernbanebillet og at lade mig ryste igennem på en tur til Cumberland, for om muligt at overtale ham til at slå ind på en retfærdig, uafhængig og hæderlig vej. Jeg havde rigtignok kun ringe udsigt til, at det ville lykkes; men når jeg havde forsøgt det, ville det berolige min samvittighed. Jeg havde da gjort alt, hvad en mand i min stilling kunne gøre for sin gamle vens eneste barn.

Vejret var om lørdagen smukt, vinden vestlig, og solen skinnede muntert. Da jeg i den sidste tid igen havde lidt af den trykken i hovedet, som min læge allerede for et par år siden havde advaret mig imod, besluttede jeg mig til at få mig lidt ekstra-bevægelse ved denne lejlighed, sendte min rejsesæk forud og begav mig til fods til jernbanestationen ved Euston Square. Da jeg nåede til Holborn, kom en herre mig hurtigt i møde, og da han så mig, stod han stille og tiltalte mig. Det var mr. Hartright.

Hvis han ikke havde hilst mig først, var jeg ganske sikkert gået ham forbi. Han havde forandret sig i den grad, at jeg næppe kendte ham igen. Hans ansigt var blegt og magert, hans manerer hurtige og usikre, og hans påklædning, der i Limmeridge altid var omhyggelig og smagfuld, var nu så forsømt, at jeg ville have skammet mig, hvis en af mine skrivere gik således klædt.

"Er det længe siden, De kom tilbage fra Cumberland?" spurgte han. "Jeg har nylig hørt fra miss Halcombe og ved, at sir Percival Glyde har givet en tilfredsstillende forklaring. Skal brylluppet snart finde sted? Ved De noget om det, mr. Gilmore?"

Han talte så hurtigt, og hans spørgsmål krydsede hinanden så forunderligt og så forvirret, at jeg næppe kunne følge ham.

Hvor bekendt tilfældet end havde gjort ham med familien i Limmeridge, forekom han mig dog ikke berettiget til at vente oplysninger om dens familieanliggender, og jeg besluttede derfor at affærdige ham så kort som muligt.

"Det vil tiden vise, mr. Hartright," sagde jeg, "det vil tiden vise. Når man læser sine aviser nøje, vil man måske finde, at bryllupsdagen allerede står angivet deri. Undskyld, at jeg siger Dem det, men jeg beklager, at De ikke synes mig at se så vel ud, som da jeg sidste gang så Dem."

Jeg bemærkede en flygtig trækning ved hans øjne og læber og bebrejdede mig næsten, at jeg havde givet ham et så undvigende svar.

"Jeg havde ingen ret til at spørge om hendes bryllup," sagde han bittert, "og må vente, til jeg, ligesom andre folk, ser bryllupsdagen annonceret. Ja," vedblev han, inden jeg endnu kunne give ham en undskyldning, "jeg har i den sidste tid ikke været vel. Jeg trænger til at forandre både mit opholdssted og mine beskæftigelser. De har en udstrakt kreds af bekendte, mr. Gilmore: skulle De ikke have hørt om en eller anden ekspedition til udlandet, hvor man har brug for en tegner; hvis nogen af Deres bekendte skulle være i denne situation, ville jeg være Dem meget taknemmelig, hvis De ville underrette mig om det. Jeg indestår Dem for, at jeg kan fremlægge tilfredsstillende

attester, og det er mig ligegyldigt, hvor rejsen går hen, hvorledes klimaet er, eller hvor længe jeg skal blive borte." Idet han sagde dette, kastede han et besynderligt mistroisk blik på de folk, der i det samme trængte sig forbi os, som om han var bange for, at nogen holdt øje med ham.

"Hvis jeg hører noget om sligt, skal jeg ikke undlade at underrette Dem om det," svarede jeg og tilføjede derpå, for ikke at affærdige ham alt for kort angående familien Fairlie: "Jeg rejser endnu i dag i forretninger til Limmeridge. Miss Halcombe og miss Fairlie er ikke der for øjeblikket, men på besøg hos nogle bekendte i Yorkshire."

Hans øjne strålede, og han var i begreb med at svare noget, men den samme nervøse trækning, jeg før havde lagt mærke til, fo'r igen hen over hans ansigt. Han tog min hånd, trykkede den fast og forsvandt i mængden uden at sige et ord. Skønt han for mig næsten var en fremmed, blev jeg et øjeblik stående og så medlidende efter ham. Jeg havde i mit kald haft lejlighed nok til at færdes imellem unge mennesker og til at lægge mærke til, når de begyndte at komme på afveje. Da jeg atter gik videre for at komme hen til jernbanen, kunne jeg ikke andet, jeg siger det med beklagelse, end være alvorligt bekymret for mr. Hartrights fremtid.

4

Da jeg var taget afsted med et morgentog, ankom jeg ved middagstid til Limmeridge. Husets tomhed virkede trykkende på mig. Jeg havde ventet, at den gode mrs. Vesey i det mindste ville have gjort mig selskab; men hun var forkølet og måtte holde sig inde på sit værelse. Tjenerne var så forbavsede over

min ankomst, at de i deres latterlige hastværk løb omkring og gjorde alle mulige dumheder, selv kældermesteren, der dog var gammel nok til at vide bedre besked, bragte mig en flaske portvin, der var iskold. Beretningerne om mr. Fairlies befindende lød som sædvanlig, og da jeg lod ham underrette om, at jeg var kommet, fik jeg til svar, at det ville være ham kært at se mig næste morgen, da den uventede efterretning om min ankomst havde skaffet ham en sådan hjertebanken, at han havde været nødt til at gå til sengs. Vinden hylede den hele nat ganske afskyeligt; jeg sov så slet, som det var mig muligt, og stod op næste morgen i det allersletteste humør for at spise min morgenmad i enrum.

Klokken ti blev jeg ført op til mr. Fairlie. Han sad i sit sædvanlige værelse, i sin sædvanlige lænestol og var lige så utålmodig som sædvanlig. Da jeg trådte ind, stod hans kammertjener og holdt en kolossal mappe med pennetegninger hen for ham; han var lige ved at styrte om af udmattelse, mens hans herre i ro og mag vendte det ene blad efter det andet og søgte ved hjælp af et forstørrelsesglas at bringe deres skjulte skønheder frem for lyset.

"Min gode, gamle ven," sagde mr. Fairlie, idet han lagde sig dovent tilbage uden at se på mig, "befinder De Dem vel? Hvor det er smukt af Dem at komme herud til mig og besøge mig i min ensomhed, min kære mr. Gilmore!"

Jeg havde ventet, at han ville sende kammertjeneren bort, men det tænkte han ikke på. Han stod der endnu foran sin herre og rystede under vægten af de tunge tegninger, mens mr. Fairlie sad og med den største sjælsro drejede luppen mellem sin hvide tommel- og pegefinger.

"Jeg er kommet for at tale med Dem om en meget vigtig sag," sagde jeg, "og ønsker derfor at være alene med Dem."

Den ynkelige kammertjener så taknemmeligt på mig. "Alene med mig?" spurgte mr. Fairlie med svag stemme og i en ubeskrivelig forundret tone.

Jeg var ikke oplagt til narrestreger og besluttede derfor at gøre ham begribeligt, hvad jeg mente.

"Vis mig den tjeneste at befale den mand dér at gå," sagde jeg, idet jeg pegede på kammertjeneren.

Mr. Fairlie trak med en fantastisk forbavselse sine øjenbryn i vejret og spidsede foragteligt munden.

"Den mand!" gentog han, "hvad i al verden vil De sige med at kalder ham en mand? Muligvis har han været en mand for en halv time siden, inden jeg behøvede mine pennetegninger, eller bliver det om en halv time igen, når jeg er færdig med dem; men for øjeblikket er han ikke andet end en mappeholder. Hvor kan De have noget imod en mappeholder, Gilmore?"

"Jeg har dog noget at indvende, og beder Dem for tredje gang, mr. Fairlie, om at lade os blive alene."

Min tone og mine manerer lod ham intet andet valg end at opfylde mit ønske.

Han så på tjeneren, og idet han fortrædeligt pegede på en stol ved siden af sig, sagde han:

"Læg tegningerne derhen og gå ud," sagde han, "og plag mig ikke, ved at glemme, hvor jeg var kommet til. Har du sat klokken hen, så jeg kan nå den? Ja? Hvorfor pokker går du så ikke?"

Kammertjeneren gik. Mr. Fairlie vendte sig om på sin stol, polerede forstørrelsesglasset med sit fine battistes

lommetørklæde og tillod sig endnu et sideblik på den åbne mappe med pennetegningerne. Det var under disse omstændigheder vanskeligt nok ikke at tabe tålmodigheden, men jeg tabte den ikke.

"Jeg er kommet herhen med stor personlig opofrelse," sagde jeg, "for at varetage Deres nieces og Deres families interesser, og jeg tænker derfor, at jeg har erhvervet mig nogen ret til at blive beæret med Deres opmærksomhed."

"Skænd ikke på mig!" sagde mr. Fairlie, idet han hjælpeløs sank tilbage på stolen og lukkede øjnene. "Jeg beder Dem, skænd ikke på mig. Jeg er virkelig ikke stærk nok til at tåle det."

Jeg havde besluttet for Laura Fairlies skyld, at jeg ikke ville blive hidsig.

"Hensigten med mit besøg," vedblev jeg, "er at bede Dem alvorligt om endnu engang at overveje, hvad De har skrevet til mig, og ikke at tvinge mig til at opgive Deres nieces og hendes nærmestes retfærdige fordringer. Lad mig endnu en gang og for sidste gang fremstille Dem sagen."

Mr. Fairlie rystede på hovedet og sukkede ynkeligt.

"Det er hjerteløst af Dem, Gilmore, gruelig hjerteløst," sagde han, "men det er lige meget, bliv De nu ved."

Jeg forklarede ham nu sagen i alle punkter og stillede den frem i enhver optænkelig belysning. I al den tid, jeg talte, lænede han sig med lukkede øjne tilbage i sin stol. Da jeg var færdig, åbnede han dovent øjnene, tog en sølvlugteflaske henne fra bordet og lugtede til den med et vist stille behag.

"De gode Gilmore," sagde han, mens han lugtede til flakonen, "hvor det er nydeligt af Dem, og hvor De forsoner én ned menneskeheden!"

"Giv mig et tydeligt svar på et tydeligt spørgsmål, mr. Fairlie. Jeg gentager det for Dem, sir Percival Glyde har ikke skygge af ret til at forlange mere end renten af pengene. Pengene selv skal, hvis Deres niece ingen børn får, forblive til hendes disposition og tilfalde hendes familie. Hvis De står fast ved dette, må sir Percival give efter – han *må* give efter, siger jeg Dem, eller udsætte sig for den foragtelige beskyldning, at han har friet til miss Fairlie alene for pengenes skyld."

Mr. Fairlie truede spøgende ad mig med lugteflasken.

"De kære, gamle Gilmore! Hvor De dog hader alt, hvad der hedder adel og rang! Har jeg ikke ret? Hvor De afskyer den stakkels Glyde, blot fordi han er baronet! Hvad De dog er for en radikal – o, min Gud, hvad De er for en radikal!"

En radikal! Jeg plejede at finde mig i meget, men efter at jeg hele mit liv igennem havde været en indgroet konservativ, kunne jeg ikke finde mig i at lade mig kalde en radikal. Mit blod kogte – jeg fo'r op af min stol og var målløs af forbitrelse.

"Hele værelset ryster jo!" råbte mr. Fairlie, "for Guds skyld, hele værelset ryster jo! Kæreste, bedste mr. Gilmore, det var ikke min hensigt at fornærme Dem. Mine egne anskuelser er så overordentligt liberale, at jeg tror, at jeg selv er en radikal. Ja vist, vi er begge to radikale. Nå, lad mig nu se, at De ikke er vred. Jeg kan ikke indlade mig på at skændes. Jeg har ikke udholdenhed nok til det. Lad os ikke tale mere om den ting. Ja vist, kom her og se på disse henrivende pennetegninger. Tjen mig i at lade mig gøre Dem det perleagtige i disse linjer begribeligt. Kom, min gode, kære Gilmore."

Mens han vævede videre i denne tonart, kom jeg heldigvis igen til min fatning. Da jeg atter tog til orde, var jeg så rolig, at

jeg kunne behandle hans uforskammethed med den tavse foragt, som den fortjente.

"De er i en stor vildfarelse," sagde jeg, "hvis De tror, at det er af fordom mod sir Percival, jeg taler således. Jeg beklager rigtignok, at han i dette anliggende har overgivet sig så ganske i hænderne på sin advokat, at det er os umuligt at appellere til ham selv; men jeg er på ingen måde forudindtaget imod ham. Hvad jeg har sagt, vil kunne anvendes på enhver mand i landet, hvad enten han er høj eller lav. Det princip, jeg forfægter, vil finde anerkendelse hos alle retslærde uden undtagelse. Hvis De i den nærmeste by henvender Dem til den første den bedste respektable jurist, vil han som fremmed sige det samme, jeg her har sagt Dem som ven. Han vil sige Dem, at det er imod alle regler at overlade konens formue ganske til den mand, som hun gifter sig med. Han vil ifølge en ganske almindelig juridisk forsigtighed vægre sig ved at give manden en formue på tyve tusinde pund efter konens død."

"Virkelig, Gilmore?" sagde mr. Fairlie. "Hvis han blot sagde noget, der var halvt så afskyeligt, så forsikrer jeg Dem, at jeg ville ringe på Louis og øjeblikkelig lade ham kaste ned ad trapperne."

"De ophidser mig ikke, mr. Fairlie – for Deres nieces og hendes faders skyld lader jeg mig ikke ophidse. De skal tage hele ansvaret for denne uanstændige handel på Deres egne skuldre, inden jeg forlader værelset."

"Nej, nej – o nej!" sagde mr. Fairlie, "tænk på, hvor kostbar Deres tid er, Gilmore, og kast den ikke bort! Jeg ville gerne diskutere med Dem, hvis jeg kunne, men jeg kan ikke, jeg har ikke udholdenhed nok til det. De vil kun ærgre mig, ærgre Dem

selv, ærgre Glyde, ærgre Laura, og, min Gud! alt det for det allermest usandsynlige i verden. Nej, min kære ven, for vor freds og roligheds skyld siger jeg bestemt nej."

"Derved skal jeg altså forstå, at De bliver ved den beslutning, som De har udtalt i Deres brev?"

"Ja, det ser jeg helst. Det glæder mig inderligt, at vi endelig forstår hinanden. Sæt Dem dog endelig igen – vil De ikke?"

Jeg gik straks hen til døren, og mr. Fairlie ringede med resignation. Før jeg gik ud af stuen, vendte jeg mig om og tiltalte ham for sidste gang.

"Hvad der end vil ske i fremtiden, sir," sagde jeg, "så husk vel på, at jeg har gjort min pligt, idet jeg har advaret Dem. Som en tro ven og rådgiver i Deres familie siger jeg Dem til afsked, at jeg, hvis jeg havde en datter, aldrig ville give hende til nogen mand, hvem det så end var, på de betingelser, som De der tvinger mig til at gå ind på for Deres niece."

Døren åbnedes bagved mig, og kammertjeneren stod på dørtrinnet og ventede.

"Louis," sagde mr. Fairlie, "luk mr. Gilmore ud, og kom så igen og hold mappen for mig. Sørg for, at De får en god frokost, Gilmore – sørg for, at de dovne lømler af tjenere derude giver Dem en god frokost."

Jeg var for opbragt til at svare noget og gik tavs bort. Om eftermiddagen klokken to gik der et tog til London, og med dette tog vendte jeg tilbage.

Om tirsdagen sendte jeg den forandrede kontrakt, der i virkeligheden gjorde de personer arveløse, som miss Fairlie med egen mund havde betegnet som sine arvinger. Men jeg

havde intet valg. Havde jeg vægret mig ved at opsætte kontrakten, så havde en anden advokat gjort det.

Min opgave er til ende. Min personlige andel i disse begivenheder strækker sig ikke længere end til det punkt, som jeg nu har nået. Andre penne end min vil beskrive de forunderlige begivenheder, der kort efter påfulgte. Jeg slutter denne korte beretning med et tungt, kummerfuldt hjerte. Og med et tungt, kummerfuldt hjerte gentager jeg her mine sidste ord i Limmeridge House: Hvis jeg havde en datter, ville jeg aldrig give hende til nogen mand, hvem det så end var, på de betingelser, som jeg er blevet tvunget til at gå ind på for Laura Fairlie.

Uddrag af miss Halcombes dagbog

1

_ _ _ Note 1)

Limmeridge House
den 8. november.

Mr. Gilmore forlod os i morges. Hans samtale med Laura havde øjensynlig forstemt og forbavset ham mere, end han selv ville tilstå. Jeg frygtede, efter hans udseende og opførsel, da han tog bort, at hun havde været uforsigtig nok til at betro ham den sande årsag til hentes bedrøvelse og mine bekymringer. Denne frygt tiltog hos mig i den grad, at jeg undslog mig for at ride ud med sir Percival og i stedet gik op til Laura på hendes værelse. Efter at jeg havde opdaget, hvor lidt jeg havde anet, at Lauras tilbøjelighed havde en sådan styrke, var jeg i denne vanskelige sag blevet yderst mistroisk overfor mig selv. Jeg skulle have vidst, at den delikatesse, æresfølelse og selvfornægtelse, hvorved den stakkels Hartright var blevet mig så dyrebar, og som bragte mig til at agte og beundre ham så oprigtigt, netop var de samme egenskaber, som måtte gøre det uimodståeligste indtryk på Lauras følende gemyt og hendes ædle, naturlige højmodighed. Og dog anede jeg ikke, at denne nye følelse havde slået så dybe rødder i hendes indre, før hun selv åbnede sit

hjerte for mig. I begyndelsen troede jeg, at tid og omhu ville udslette dette indtryk; men nu frygter jeg for, at det vil leve i hende og forandre hende for bestandig. Den opdagelse, at jeg dengang dømte så skævt, gør mig nu usikker og forsagt. Jeg er, selv overfor de mest soleklare beviser, rådvild, når jeg tænker på sir Percival. Jeg er endog rådvild, når jeg vil tale med Laura. Endnu i morges, da jeg allerede havde lagt hånden på låsen til hendes dør, var jeg ikke enig med mig selv, om jeg virkelig skulle spørge hende om det, som jeg var kommet for at spørge hende om.

Da jeg trådte ind i hendes værelse, gik hun op og ned i en heftig utålmodighed. Hun så ophidset og eksalteret ud, kom straks hen til mig og begyndte at tale, inden jeg fik sagt et ord.

"Jeg gik netop og ønskede, at du ville komme," sagde hun. "Kom og sæt dig hen til mig på sofaen. Marian, jeg kan ikke længere holde det ud! … Jeg må og vil have en ende på det."

Der var alt for megen farve i hendes kinder, alt for megen energi i hendes opførsel, alt for megen fasthed i hendes stemme. Det lille hefte med Hartrights tegninger, det ulyksalige lille hefte, som hun sad og drømte over, når hun var alene, holdt hun i hånden. Jeg tog det blidt, men bestemt fra hende og lagde det hen på et sidebord, hvor hun ikke kunne se det.

"Sig mig roligt, hvad du ønsker at gøre, min kære," sagde jeg. "Har mr. Gilmore rådet dig til noget?"

Hun rystede på hovedet. "Nej, ikke i det, som jeg nu tænker på. Han var meget venlig og god imod mig, Marian, og jeg skammer mig over at måtte sige, at jeg bedrøvede ham med mine tårer. Jeg er så hjælpeløs; jeg kan ikke beherske mig. For

min egen skyld og for alles skyld må jeg se at få mod til at gøre en ende på det."

"Mener du mod til at forlange, at man skal løse dig fra dit løfte?" spurgte jeg.

"Nej," sagde hun i en jævn tone, "mod til at sige sandhed."

Hun slyngede sine arme om min nakke og lagde sit hoved roligt ind til mit bryst. På væggen foran os hang der et miniaturportræt af hendes fader. Jeg bøjede mig hen over hende og så, at hun stirrede på det, mens hendes hoved hvilede ved mit bryst.

"Jeg kan aldrig forlange at blive løst fra mit løfte," vedblev hun. "Hvorledes det så vil ende, må det altid ende sørgeligt for *mig*. Alt, hvad jeg kan gøre, Marian, er ikke at forøge min elendighed ved bevidstheden om, at jeg har brudt mit løfte og glemt min døende faders sidste ord."

"Hvad agter du at gøre?" spurgte jeg.

"Jeg vil selv sige sir Percival det hele," svarede hun "og lade ham løse mig fra mit ord, hvis han vil, ikke fordi jeg beder ham om det, men fordi han kender det hele."

"Hvad vil du sige med 'det hele', Laura? Det er nok for sir Percival at vide (det har han selv sagt mig), at denne forbindelse er imod dine ønsker."

"Kan jeg sige ham det, når min fader har indgået den med mit samtykke? Jeg ville have holdt mit løfte, ikke med glæde, men dog uden anger ..." Hun tav, vendte sit ansigt hen til mig og lagde sin kind fast ind til min, "jeg ville have holdt mit løfte, Marian, hvis ikke en anden kærlighed havde bemægtiget sig hele mit hjerte, en kærlighed, som jeg ikke kendte til, da jeg lovede at ægte sir Percival."

"Laura, du vil dog vel ikke nedværdige dig til at give ham en tilståelse?"

"Jeg ville i sandhed nedværdige mig, hvis jeg lod ham give mig min frihed og foreholdt ham, hvad han har ret til at vide."

"Han har ikke skygge af ret til at vide det!"

"Det er urigtigt, Marian! Jeg tør ikke bedrage nogen og allermindst den mand, som min fader, som jeg selv har valgt mig." Hun kyssede mig. "Min dyrebare søster," sagde hun sagte, "du holder alt for meget af mig og er så stolt af mig, at du rent glemmer, hvad du selv ville gøre, hvis du var i mit sted. Sir Percival må hellere tvivle om mine bevæggrunde og mistyde min opførsel, end jeg først vil forsynde mig imod ham i tankerne og så være smålig nok til at skjule min falskhed for ham."

Jeg rev mig forbavset fra hende. For første gang i vort liv havde vi skiftet rolle; hun var nu den karakterfaste, jeg var den forsagte. Jeg så ind i det blege, rolige, hengivne, unge ansigt; jeg så det rene, uskyldige hjerte i de øjne, der mødte mine med så megen ømhed – og alle de elendige, jordiske advarsler og indvendinger, der kom mig på læben, forsvandt og døde hen i deres egen intethed. Jeg bøjede tavs hovedet.

"Vær ikke vred på mig, Marian," sagde hun, idet hun mistydede min tavshed.

Jeg kunne blot svare ved at trykke hende fastere til mig. Jeg frygtede for at græde, hvis jeg talte. Mine tårer flyder ikke så let, som de burde – de kommer næsten, ligesom mandfolketårer, med en hulken, der truer med at sønderrive mit bryst og forskrække alle dem, der er omkring mig.

"Jeg har allerede i flere dage tænkt på det, min kære," vedblev hun, idet hun snoede mit hår om sine fingre med en barnagtig uro, som den gode og tålmodige mrs. Vesey endnu stadig søgte at vænne hende af med – "jeg har tænkt meget alvorligt over det, og jeg kan stole på mit mod, når min samvittighed siger mig, at jeg handler rigtigt. Lad mig i morgen tale med ham i din nærværelse, Marian. Jeg vil ikke sige noget, som ikke er rigtigt, ikke noget, som du eller jeg behøver at skamme os over, men det vil lette mit hjerte at gøre en ende på denne ynkelige forstillelse. Lad mig nu blot vide og føle, at jeg ikke er skyldig i noget bedrag, og lad ham da, når han har hørt, hvad jeg har at sige ham, gøre med mig, hvad han vil." Hun sukkede og lagde sit hoved igen på sit gamle sted ved mit bryst. I mit hjerte rørte der sig mørke anelser om, hvorledes alt dette ville ende; men da jeg endnu stadig havde mistillid til mig selv, sagde jeg blot til hende, at jeg ville gøre, som hun ønskede. Hun takkede mig, og vi talte nu lidt efter lidt om andre ting.

Hun kom ned til middagsbordet og var mere ugenert og mere sig selv imod sir Percival, end jeg nogensinde havde set. Efter bordet satte hun sig hen til klaveret, men valgte noget af den nye, mærkelige, umelodiske og flydende musik. De yndige gamle melodier, som den stakkels Hartright så gerne hørte på, har hun slet ikke spillet, siden han er borte. Heftet ligger ikke mere på nodebordet; hun har selv taget det bort med sig, for at ingen skal falde på at bede hende om at spille noget fra det.

Jeg havde ingen lejlighed til at erfare, om den hensigt, hun i morges havde meddelt mig, var uforandret; først da hun ønskede sir Percival godnat, gav hun det udtrykkeligt tilkende. Hun sagde i en meget rolig tone, at hun efter morgenmaden

ønskede at tale med ham, og bad ham derfor om sammen med mig at komme op til hende. Han skiftede farve ved disse ord, og da turen kom til mig at sige ham godnat, følte jeg, at hans hånd skælvede let. Den følgende morgen skulle afgøre hans skæbne, og det var ham åbenbart ikke ubekendt.

Jeg gik som sædvanlig ind igennem den dør, der adskilte vore sovekamre, for at sige Laura godnat, inden hun sov ind. Da jeg bøjede mig ned over hende for at kysse hende, så jeg Hartrights lille tegnebog halvt skjult under hovedpuden, netop på det sted, hvor hun som barn plejede at skjule sit kæreste legetøj. Jeg kunne ikke bringe det over mit hjerte at sige noget til hende om det, men pegede blot på heftet og rystede på hovedet. Hun slyngede begge sine arme om min hals og trak mit ansigt ned til sig, indtil vore læber mødtes.

"Lad det ligge der endnu i nat," hviskede hun; "i morgen er det tids nok at sige farvel til det for bestandig."

Den 9. november.

Det første, der hændte næste morgen, skulle just ikke sætte mig i godt humør. Der kom et brev fra den stakkels Walter Hartright. Det var svaret på det brev, hvori jeg havde fortalt ham, hvorledes sir Percival Glyde havde renset sig for den mistanke, som Anne Cathericks brev havde kastet på ham. Han udtaler sig kort og bittert om sir Percivals forklaring og siger blot, at han ikke har ret til at udtale nogen mening om dem, der står højere end han. Det er sørgeligt; men de bemærkninger, han lejlighedsvis lader falde om sig selv, bedrøver mig endnu mere. Han siger, at det bliver ham dagligt sværere i stedet for lettere igen at tage fat på sine gamle vaner og beskæftigelser, og

han beder mig indstændigt, hvis jeg har nogen indflydelse, at anvende den til at skaffe ham en ansættelse, der gør ham det til en nødvendighed at leve under ganske nye forhold. Jeg vil så meget hellere opfylde denne bøn, som et sted i slutningen af hans brev næsten har gjort mig urolig.

Efter at han har sagt, at han hverken har hørt eller set noget til Anne Catherick, bryder han pludselig af og tyder ganske uventet og hemmelighedsfuldt hen på, at han, siden han er vendt tilbage til London, uafbrudt bliver forfulgt af fremmede folk, der holde øje med ham. Han tilstår, at han ikke kan bevise denne besynderlige mistanke ved at udpege bestemte personer, men han erklærer, at denne mistanke forfølger ham både nat og dag. Dette har gjort mig bange, fordi det næsten ser ud, som om hans fikse idé med hensyn til Laura har haft en skadelig indflydelse på hans åndsevner. Jeg vil straks skrive til London, til nogle indflydelsesrige bekendte af min moder, og bringe dem til at interessere sig for hans plan. Fraværelse og nye beskæftigelser kunne måske frelse ham i denne krisis.

Det lettede mit sind meget, at sir Percival ikke kom ned til frokosten. Han undskyldte sig med, at han allerede havde drukket en kop kaffe på sit værelse og var beskæftiget med at skrive breve; hvis det derimod konvenerede os, ville han klokken elleve have den ære at gøre miss Fairlie og miss Halcombe sin opvartning.

Mine øjne hvilede på Laura, da vi fik dette bud. Jeg havde fundet hende ubegribelig rolig og fattet, da jeg tidligt kom op på hendes værelse, og under hele morgenmaden bevarede hun denne fatning. Selv da vi sad på sofaen i hendes stue og ventede

på sir Percival, fornægtede hendes selvbeherskelse sig intet øjeblik.

"Bryd dig ikke om mig, Marian," var alt, hvad hun sagde; "jeg kan vel glemme mig selv overfor en gammel ven som mr. Gilmore eller en kær søster som dig, men overfor sir Percival Glyde gør jeg det ikke."

Jeg så og hørte på hende med tavs forbavselse. Da uret på kaminen slog elleve, bankede sir Percival på døren og trådte ind. En vis undertrykt frygt og en stærk bevægelse talte af alle hans træk. Den tørre, skærende hoste, som han som regel var plaget af, truede næsten med at kvæle ham. Han tog plads overfor os, og Laura blev siddende ved siden af mig. Jeg betragtede dem begge opmærksomt og så, at han var den blegeste af de to.

Han sagde et par ligegyldige ord og bestræbte sig øjensynligt for at bevare sin sædvanlige ligevægt, men hans stemme var usikker, og der var en uro i hans blik, som han ikke var i stand til at skjule. Han følte det sagtens selv, for han holdt inde midt i en sætning og opgav ethvert forsøg på at skjule sin forvirring.

Der indtrådte i et eneste øjeblik en dødsstilhed, som Laura gjorde ende på.

"Jeg ønsker at tale med Dem, sir Percival, om en genstand, der er af den største vigtighed for os begge. Min søster er her til stede, fordi hendes nærværelse hjælper på mig og giver mig mod; men forresten har hun ikke med et ord rådet mig til det, jeg her har at sige Dem: jeg udtaler mine egne tanker, ikke hendes. Jeg er overbevist om, at De vil have den godhed at forstå dette rigtigt, inden jeg går videre."

Sir Percival bukkede. Indtil nu havde hun talt med fuldkommen ro og fatning. Hun så på ham og han på hende. De lod til, i det mindste fra begyndelsen af, bestemte på at ville forstå hinanden rigtigt.

"Jeg hører af Marian," vedblev hun, "at jeg kun behøver at bede Dem om at løse mig fra mit løfte for at erholde min frihed. Det er meget højmodigt og overbærende af Dem, sir Percival, at De har ladet mig sige dette. Det er kun en retfærdighed imod Dem, når jeg bevidner Dem min taknemmelighed for dette tilbud, men jeg håber og tror også, at De vil vise mig den retfærdighed at være overbevist om, at jeg ikke modtager det."

Hans ansigt, der havde forrådt en stor spænding, fik nu et roligere udtryk, og han syntes pludselig at ånde friere. Men jeg så, at han sagte og uophørligt bankede med den ene fod på tæppet, og jeg følte, at han endnu var hemmeligt behersket af den samme frygt.

"Jeg har ikke glemt, at De sikrede Dem min faders samtykke, inden De beærede mig med at fri til mig. Måske har De heller ikke glemt, hvad jeg sagde, da jeg gav Dem mit Ja? Jeg vovede at sige til Dem, at det først og fremmest var min faders indflydelse og råd, der havde bestemt mig til at give Dem mit løfte. Jeg lod mig lede af min fader, fordi jeg i ham altid havde fundet den trofasteste rådgiver, den bedste, kærligste beskytter og ven. Jeg har mistet ham, men min tillid til den kære afdøde har endnu intet øjeblik vaklet. Jeg tror endnu i dette øjeblik lige så fast som tidligere, at han vidste, hvad der tjente mig bedst, og at hans ønsker og forhåbninger også burde være mine."

Hendes stemme skælvede for første gang, og hendes urolige fingre forvildede sig hen i mit skød og klamrede sig fast til mine

hænder. Der indtrådte en øjeblikkelig pause, hvorefter sir Percival sagde:

"Tør jeg spørge, om jeg nogensinde har gjort mig uværdig til den tillid, som jeg hidtil har anset det for den største ære og den største lykke at være i besiddelse af?"

"Jeg har ikke opdaget noget i Deres opførsel, som jeg kunne dadle," svarede hun, "De har altid behandlet mig med den samme delikatesse og den samme overbærelse. De har fortjent min tillid, og, hvad der hos mig er endnu vigtigere, De har fortjent min faders tillid, hvoraf min har sit udspring. De har ikke givet mig nogen anledning til at fordre min frihed, selv om jeg trængte til en sådan anledning. Hvad jeg hidtil har sagt vil vise Dem, hvor villig jeg er til at anerkende, i hvilken grad jeg er Dem forpligtet. Min agtelse for denne forpligtelse, for min faders minde og for mit eget løfte forbyder mig at være den, der opfordrer til at opløse vort nuværende forhold. Skal det løses, må det være Deres værk, sir Percival – ikke mit."

Hans fod holdt pludselig inde med den urolige banken, og han lænede sig ivrigt hen over bordet.

"*Mit* værk?" sagde han. "Hvilken tænkelig grund kunne jeg vel have til at trække mig tilbage?"

Jeg hørte, at hun trak vejret hurtigere, og følte, at hendes hånd blev kold. Trods alt, hvad hun havde sagt til mig, da vi var alene, begyndte jeg at frygte for hende. Men jeg tog fejl.

"Der er én grund, sir Percival, som det falder mig noget vanskeligt at sige Dem," svarede hun. "Der er foregået en forandring med mig, en forandring, der er betydelig nok til at retfærdiggøre Dem overfor os begge, hvis De hæver vort nuværende forhold."

Han blev dødbleg, løftede armen, der lå på bordet, vendte sig en smule om på stolen og støttede sit hoved til hånden, så at vi kun kunne se hans profil.

"Hvad er det for en forandring?" spurgte han.

Hun sukkede dybt og bøjede sig noget nærmere hen til mig, så at hendes skulder hvilede på min. Jeg følte, at hun skælvede og søgte at skåne hende ved selv at tage ordet. Men hun forebyggede det ved et advarende håndtryk og vendte sig derpå igen til sir Percival, dog denne gang uden at se på ham.

"Jeg har hørt," sagde hun, "og jeg tror, at den dybeste og sandeste tilbøjelighed er den, som en kone skal nære for sin mand. Da jeg forlovede mig med Dem, havde jeg en sådan tilbøjelighed at bortgive, hvis jeg ville, og De kunne dengang vinde den, hvis De ville. Vil De tilgive mig og være overbærende med mig, sir Percival, når jeg siger Dem, at det ikke længere er tilfældet?"

Hendes øjne blev våde, og nogle tårer randt langsomt ned over hendes kinder, da hun tav og ventede på hans svar. Han sagde ikke et ord. Mens hun talte, havde han lagt den hånd, som han støttede hovedet på, således, at den skjulte hans ansigt for os. Han havde viklet fingrene ind i sit hår, men man kunne ikke mærke nogen som helst skælven. Der var intet, slet intet, der i dette øjeblik kunne forråde hans hemmelige tanker – i dette øjeblik, der udgjorde et vendepunkt i hans liv og i hendes.

Det var min faste beslutning, at jeg for Lauras skyld ville tvinge ham til at erklære sig.

"Sir Percival," råbte jeg i en streng tone, "har De slet intet at sige, når min søster siger så meget? Efter min mening mere,"

tilføjede jeg, idet min ulyksalige heftighed fik bugt med mig, "end nogen mand i Deres stilling har ret til at høre af hende."

Disse sidste uoverlagte ord åbnede ham en udvej til at slippe fra mig, hvis han ønskede det, og han benyttede øjeblikkelig denne fordel.

"Tilgiv mig, miss Halcombe," sagde han, idet han endnu stadig skjulte sit ansigt med sin hånd. "Tilgiv mig, når jeg erindrer Dem om, at jeg slet ikke har gjort fordring på en sådan ret."

Jeg ville netop med et par simple ord føre ham tilbage til hovedsagen, da Laura igen forhindrede mig fra at tale.

"Jeg håber, at jeg ikke forgæves har gjort Dem en så pinlig tilståelse," sagde hun, "jeg håber, at den har erhvervet mig Deres fulde tillid for det, jeg endnu har at tilføje."

"Det beder jeg Dem at være forsikret om."

Disse få ord sagde han med megen varme, idet han lod sin hånd synke ned på bordet og igen vendte sig om til os. Hvilken ydre forandring der end tidligere var foregået med ham, så var den nu ganske forsvundet. Hans ansigt udtrykte nu kun den mest spændte forventning.

"Jeg håber, at De forstår, at jeg ikke har talt af nogen som helst egenkærlig bevæggrund," sagde hun; "hvis De, efter hvad De her har hørt, opgiver mig, vil det ikke have til følge, at jeg gifter mig med nogen anden. De giver mig derved kun frihed til at forblive ugift, så længe jeg lever. Der er ikke blevet vekslet noget ord," vedblev hun tøvende, som om hun var forlegen med at finde de udtryk, hun ville bruge – "der er ikke vekslet noget ord mellem mig og den mand, som jeg her første gang omtaler i Deres nærværelse, om vore gensidige følelser, og det vil heller

ikke ske, for det er ikke sandsynligt, at vi ser hinanden nogensinde mere. Jeg beder Dem alvorligt at spare mig for at tale mere om det og tro mig på mit ord. Det er sandhed, sir Percival, den sandhed, som min tilkommende mand har ret til at fordre af mig, hvor meget det end koster mig. Jeg bygger på hans højmodighed, der vil tilgive mig, og på hans ære, der vil bevare min hemmelighed."

"Deres tillid skal i begge henseender være mig hellig," sagde han. Derpå tav han og så på mig, som om han ventede at høre mere.

"Jeg har sagt alt, hvad jeg ønskede at sige," tilføjede hun roligt; "jeg har sagt mere end nok til at give Dem ret til at træde tilbage."

"De har sagt mere end nok," svarede han, "til at gøre det til mit livs højeste ønske at se vort giftermål fuldbyrdet." – Med disse ord rejste han sig og trådte et par skridt hen imod hende.

Hun fo'r heftigt sammen og udstødte forbavset et svagt skrig. I ethvert ord, hun havde talt, havde hun på den uskyldigste måde åbenbaret sin renhed og sin sanddruhed for en mand, der fuldkommen vel forstod at vurdere disse fremragende egenskaber hos en kvinde. Hendes ædle opførsel måtte kuldkaste alle hendes forhåbninger. Jeg frygtede det fra begyndelsen, og jeg ville have forhindret det, hvis hun blot havde givet mig den mindste lejlighed til det. Selv nu, da ulykken var sket, ventede og lurede jeg på et ord af sir Percival, der kunne give mig lejlighed til at angribe ham.

"De har overladt det til *mig*, miss Fairlie, at træde tilbage," vedblev han. "Jeg er ikke hjerteløs nok til at opgive en kvinde, der netop har vist sig som et mønster for sit køn."

Han talte med en sådan varme, sådan en følelse, sådan en lidenskabelig begejstring og tillige med en sådan delikatesse, at hun så op, rødmede let og betragtede ham med et livligt blik.

"Nej!" sagde hun fast, "som den beklagelsesværdigste af sit hele køn, hvis hun skal hengive sig selv, uden at kunne hengive sit hjerte ..."

"Er det ikke muligt, at hun hengiver det engang i tiden," spurgte han, "når hendes mands hele stræben går ud på at fortjene det?"

"Aldrig," svarede hun. "Hvis De gør påstand på, at vi skal vedblive at være forlovede, sir Percival, så vil jeg vel blive en trofast og hengiven kone, men, hvis jeg kender mit hjerte ret, ikke en kone, der elsker Dem."

Hun så så uimodståelig smuk ud, da hun sagde disse modige ord, at intet mandfolkehjerte i verden havde formået at modstå hende. Jeg forsøgte med al magt at føle, at sir Percival fortjente dadel, og forsøgte også at udtale det, men mit kvindehjerte havde medlidenhed med ham.

"Jeg modtager med taknemmelighed Deres troskab og Deres hengivenhed," sagde han. "Det ringeste, som De kan byde mig, er mere end det største, jeg kunne vente af nogen som helst anden kvinde i verden."

Hendes venstre hånd holdt endnu stadig fast omkring min, men hendes højre hånd hang mat ned ved hendes side. Han førte den sagte til sine læber, berørte den, snarere end han kyssede den, bukkede for mig og gik derpå tavs og beskeden ud af døren.

Hun rørte sig ikke og sagde ikke et ord, efter at han havde forladt værelset – hun sad kold og stille ved siden af mig med

øjnene hæftede på gulvet. Jeg så, at det ville være lige så håbløst som unyttigt at tale til hende og slyngede derfor kun min arm om hende for at trykke hende fastere til mig. Således sad vi så længe og sørgmodige ved siden af hinanden, at jeg til sidst blev urolig for hende og talte sagte til hende, i håb om at frembringe en forandring.

Klangen af min stemme syntes at vække hende til bevidsthed. Hun trak sig pludselig bort fra mig og rejste sig.

"Jeg må finde mig i min skæbne, Marian, så godt jeg kan. Mit nye liv har sine tunge pligter, og én af dem begynder i dag."

Mens hun talte, gik hun hen til det lille bord ved vinduet, hvor hendes tegneredskaber lå, samlede dem omhyggeligt og lagde dem ned i en skuffe. Hun låsede den til og bragte mig nøglen.

"Jeg må skilles fra alt, hvad der erindrer mig om ham," sagde hun. "Gem den nøgle, hvor du vil, jeg vil aldrig bruge den mere."

Førend jeg endnu kunne få sagt et ord, havde hun vendt sig hen til et bogskab og taget et album frem, der indeholdt Walter Hartrights tegninger. Hun stod et øjeblik og holdt det lille hefte kærligt i sine hænder, derpå løftede hun det op til sine læber og kyssede det.

"O, Laura, Laura!" sagde jeg uden vrede og uden bebrejdelse, men med sorg i min stemme og med sorg i mit hjerte.

"Det er sidste gang, Marian," sagde hun i en bedende tone. "Jeg tager afsked med denne bog for bestandig."

Hun lagde den på bordet og tog kammen af sit hår. Det faldt i uforlignelig pragt ned over hendes skuldre. Hun skilte en lang tynd lok fra de øvrige, skar den af og fæstede den omhyggeligt

til det første tomme blad i albummet. Derpå lukkede hun har heftet til og lagde det i mine hænder.

"Du skriver til ham, og han til dig," sagde hun. "Så længe jeg lever, så sig bestandig til ham, når han spørger til mig, at jeg har det godt, og sig ham aldrig, at jeg er ulykkelig. Bedrøv ham ikke, Marian – hvis du har mig kær, så bedrøv ham ikke. Når jeg dør, så lov mig, at du vil give ham denne lille bog med hans tegninger og med mit hår. Det kan ikke været forkert at sige ham, når jeg er død, at jeg har lagt det deri med min egen hånd. Og sig ham da, Marian, sig ham da, hvad jeg selv aldrig kan sige ham, sig ham at jeg elskede ham."

Hun slyngede sin arm om min hals og med en lidenskabelig lykke, der næsten fik mit hjerte til at briste. Al den langvarige tvang, hun havde pålagt sig, veg for dette første og sidste udbrud af hendes kærlighed. Hun rev sig fra mig med krampagtig heftighed og kastede sig med et anfald af gråd og hulken, der rystede hele hendes legeme, hen på sofaen.

Jeg søgte forgæves at berolige hende og at tale til hende, men hun kunne hverken fatte sig eller lade sig tale til rette. Så sørgeligt endte denne dag for os begge. Da dette anfald var gået over, var hun alt for udmattet til at kunne tale. Ud på eftermiddagen slumrede hun ind, og jeg lagde hendes album til side, for at hun ikke skulle se det, når hun vågnede.

Da hun igen slog øjnene op og så på mig, var mit ansigt roligt, hvorledes det end stod sig med mit hjerte. Vi fortsatte ikke den sørgelige samtale. Hverken sir Percival eller Walter Hartright blev nævnt med et ord.

Den 10. november.

Da jeg i morges fandt hende noget mere beroliget og fattet, tog jeg igen fat på den pinefulde genstand, vi havde talt om i går. Hun afbrød mig blidt. "Jeg lod dagen i går afgøre min skæbne," sagde hun, "og den har afgjort den. Det er for sent at vende om."

Sir Percival talte her til eftermiddag fuld af følelse og uden tilbageholdenhed med mig om, hvad der var foregået i Lauras værelse. Han forsikrede mig, at denne eksempelløse tillid, som hun satte til ham, havde fremkaldt en sådan overbevisning om hendes uskyld og renhed i hans hjerte, at han hverken i hendes nærværelse, eller efter at han havde forladt hende, havde blot et øjeblik gjort sig skyldig i en uværdig skinsyge. Hvor meget han end måtte beklage den ulykkelige tilbøjelighed, der hindrede de fremskridt, han måske ellers ville have gjort i hendes gunst, så var han dog igen fast overbevist om, at den ikke havde givet sig luft i den forbigangne tid, og at den heller ikke under nogen som helst forhold ville give sig luft i fremtiden. Dette var hans faste overbevisning, og det største bevis, han kunne give på dette, lå i den forsikring, som han herved udtalte, at han hverken med hensyn til tidspunktet, da denne tilbøjelighed var opstået, eller med hensyn til genstanden for samme, følte nogen som helst nysgerrighed. Den ubetingede tillid, som han nærede til miss Fairlie, gjorde, at han ville nøjes med det, som hun fandt for godt at meddele ham, og at han ikke nærede noget som helst hemmeligt ønske om at erfare mere.

Han ventede, efter at han havde sagt dette, og så på mig. Jeg nærede en uværdig mistanke om, at han måske ligefrem spekulerede på, at jeg af egen drift skulle besvare netop disse spørgsmål, som han gav sig skin af at være ligegyldig for, og jeg

var mig dette i den grad bevidst, at jeg med forlegenhed undgik enhver yderligere omtale af denne genstand. Men jeg var tillige besluttet på ikke at lade nogen lejlighed gå forbi til at gøre et forsøg på at tale Lauras sag, og jeg tilstod ham derfor rent ud, at jeg beklagede, at hans højmodighed ikke havde ført ham endnu et skridt videre og bevæget ham til at træde tilbage.

Men også der afvæbnede han mig derved, at han ikke forsøgte på at forsvare sig. Han bad mig blot at betænke den forskel, der var på, at han tillod miss Fairlie at opgive ham, hvad der var en blot underkastelse fra hans side, og på at han tvang sig selv til at opgive miss Fairlie, hvad der med andre ord ville sige, at man forlangte, at han skulle begå et selvmord på alle sine forhåbninger. Hendes opførsel dagen i forvejen havde i den grad befæstet den uforanderlige kærlighed og beundring, som han i to år havde næret for hende, at det fra nu af ikke mere stod i hans magt at bekæmpe disse følelser. Jeg måtte anse ham for svag, egenkærlig og følelsesløs netop imod den kvinde, som han tilbad, og han måtte da, så godt det var ham muligt, finde sig i det; dog bad han mig på samme tid at overveje, om en ugift kvinde, der sygnede hen under en ulykkelig tilbøjelighed, havde lysere fremtidsudsigter end en kvinde, hvis mand tilbad den jord, der betrådtes af hendes fødder? I det sidste tilfælde kunne man dog vente noget af tiden, hvor ringe dette håb end var – i det første var der, som hun selv havde sagt, slet intet at håbe.

Jeg svarede ham, mere fordi jeg havde en kvindetunge end fordi jeg havde noget overbevisende at sige ham. Det var kun alt for klart, at Lauras opførsel i går havde åbnet ham en fordel, hvis han ville benytte sig af den, og at han virkelig gjorde det. Jeg følte dette dengang, og jeg føler det endnu i dette øjeblik, da

jeg på mit værelse skriver disse linjer. Det eneste håb, jeg endnu har tilbage, er det, at hans bevæggrunde virkelig, som han forsikrer, udspringer af en uimodståelig tilbøjelighed for Laura.

Førend jeg slutter min dagbog, må jeg berette, at jeg i dag, i den stakkels Hartrights interesse, har skrevet til to af min moders gamle bekendte i London, der begge to er mænd i en høj stilling og af stor indflydelse. Hvis de kan gøre noget for ham, er jeg overbevist om, at de ikke vil vægre sig ved det. Når jeg undtager Laura, har jeg aldrig været så bekymret for nogen, som jeg nu er for Walter. Alt, hvad der er sket, siden han forlod os, har kun forøget min agtelse og deltagelse for ham. Jeg håber, at jeg gør ret, når jeg søger at skaffe ham beskæftigelse i udlandet, og jeg håber alvorligt og af mit ganske hjerte, at det hele må ende godt.

Den 11. november.

Sir Percival har haft en samtale med mr. Fairlie, som jeg var indbudt til.

Jeg fandt mr. Fairlies sind overordentlig lettet ved udsigten til, at denne "kedsommelige familiehistorie" (som han behagede at kalde sin nieces bryllup) endelig skulle få en ende. Indtil da følte jeg mig ikke kaldet til at sige ham, hvad der var min mening; men da han på sin allermodbydeligste, smægtende måde dernæst foreslog os, at bryllupsdagen nu også skulle berammes i overensstemmelse med sir Percivals ønske, havde jeg den nydelse at angribe mr. Fairlies nerver på det kraftigste, idet jeg protesterede imod, at man i fjerneste måde trængte ind på Laura i den anledning. Sir Percival forsikrede mig øjeblikkelig, at han følte, hvor rigtig min indvending var, og bad

mig om at tro, at sådan et forslag ikke var kommet fra ham. Mr. Fairlie lænede sig tilbage i sin stol, lukkede øjnene til, erklærede, at vi begge gjorde den menneskelige natur ære og gentog derpå sit forslag i en så tør tone, som om hverken sir Percival eller jeg havde sagt et ord imod det. Sagen endte med, at jeg rent ud afslog at omtale dette emne for Laura, hvis hun ikke selv skulle begynde på det, og med denne erklæring forlod jeg straks værelset. Sir Percival så alvorlig, forlegen og bedrøvet ud. Mr. Fairlie strakte sine dovne ben ud på sin fløjls fodskammel og sagde: "Du kære Marian! Hvor jeg misunder dig dit kraftige nervesystem! Smæk endelig ikke døren i efter dig."

Da jeg gik hen til Lauras værelse, hørte jeg, at hun havde spurgt efter mig, og at mrs. Vesey havde sagt til hende, at jeg var hos mr. Fairlie. Hun spurgte mig straks om, hvad man havde villet mig, og jeg fortalte hende alt, hvad der havde tildraget sig, uden at gøre noget forsøg på at skjule min ærgrelse over det. Hendes svar forbavsede og bedrøvede mig ubeskriveligt; det var det svar, jeg sidst havde ventet at høre af hende.

"Min onkel har ret," sagde hun; "jeg har allerede gjort dig og alle mine omgivelser sorg nok. Lad mig ikke påføre jer flere bekymringer, og lad sir Percival afgøre det."

Jeg tog varmt til orde, men hvad jeg sagde imod det, gjorde ikke noget indtryk på hende.

"Jeg er bundet ved mit løfte," sagde hun, "og har brudt med mit tidligere liv. Det frygtede øjeblik kommer lige sikkert, enten jeg skyder det længere ud eller ikke. Nej, Marian, jeg gentager det, min onkel har ret. Jeg har skaffet jer sorger og bekymringer nok, og nu skal det være forbi."

Hun plejede at være føjeligheden selv, og nu var hun så ubøjelig i sin resignation – jeg kunne næsten sige i sin fortvivlelse. Hvor inderligt jeg end elskede hende, ville det dog have smertet mig mindre, om jeg havde set hende heftigt bevæget; denne kulde og følelsesløshed var hendes naturlige karakter stik imod.

Den 12. november.

Sir Percival henvendte ved morgenbordet nogle spørgsmål til mig angående Laura, der gjorde mig det umuligt andet end at meddele ham, hvad hun havde sagt.

Mens vi talte, kom hun selv ned. Hun var lige så unaturligt rolig overfor sir Percival, som hun havde været det overfor mig. Efter morgenmaden havde han lejlighed til at tale er par ord med hende i en vinduesfordybning. De stod ikke mere end to-tre minutter sammen der, og da de skiltes ad, forlod Laura værelset med mrs. Vesey, og sir Percival kom hen til mig. Han sagde, at han indstændigt havde bedt hende vise ham den gunst at gøre brug af sit privilegium og efter eget behag bestemme tidspunktet for deres formæling. Som svar havde hun udtalt sin erkendtlighed og bedt ham om at meddele miss Halcombe sine ønsker.

Jeg har ikke tålmodighed til at skrive mere. Ved denne lejlighed som ved enhver anden har sir Percival, til trods for alt hvad jeg kan sige og gøre, opnået sin hensigt på den hæderligste måde. Hans ønsker er de samme, som de var, da han kom hertil, og Laura er, efter at hun har hengivet sig som offer, lige så kold, håbløs og resigneret som tidligere. Idet hun har givet afkald på de små beskæftigelser og relikvier, der

mindede hende om Hartright, synes hun også at have taget afsked med alt, hvad der hedder ømhed og modtagelighed. Klokken er ikke mere end tre, da jeg skriver disse linjer, og sir Percival har allerede forladt os med en brudgoms glade hast for at indrette sit hus i Hampshire til brudens modtagelse. Hvis der ikke indtræffer noget overordentligt, som kan forhindre det, så vil hendes bryllup blive holdt netop på den tid, han ønskede det – inden årets udgang. Mine fingre brænder, mens jeg skriver dette.

Den 13. november.

Jeg har haft en søvnløs nat af bekymring for Laura. Henimod morgenstunden kom jeg til den beslutning, at jeg ville forsøge om ikke en forandring i omgivelser kunne have en god indflydelse på hende. Hun kan dog umuligt blive ved at være så ufølsom og forstemt, når jeg tager hende bort fra Limmeridge og fører hende hen til gamle venner og kære ansigter. Efter nogen overvejelse besluttede jeg at skrive til Arnolds i Yorkshire. De er jævne, kærlige og gæstfri folk, og hun har kendt dem lige fra sin barndom. Da jeg stak brevet i posttasken, sagde jeg hende, hvad jeg havde gjort. Det ville have været mig en beroligelse, hvis hun havde haft mod til at gøre indvendinger og sætte sig imod det. Men nej, hun sagde blot: "Med dig, Marian, vil jeg gå, hvorhen du vil. Du har ganske sikkert ret. Jeg tænker også, at lidt afveksling vil gøre mig godt."

Den 14. november.

Jeg har skrevet til mr. Gilmore og underrettet ham om, at der virkelig er udsigt til, at dette elendige bryllup vil finde sted, og

har tillige omtalt, at det er min hensigt at forsøge, om en forandring i omgivelser kunne være gavnlig for Laura. Jeg havde ikke hjerte til at gå ind på enkelthederne. Det er der altid tid nok til, når vi nærmer os mere til udgangen af året.

Den 15. november.

Tre breve til mig. Det første fra familien Arnolds, hvori de udtaler den inderligste glæde over udsigten til at se Laura og mig hos sig. Det andet fra en af de herrer, jeg skrev til i anledning af Walter Hartright; han underretter mig om, at han har haft den lykke at finde lejlighed til at opfylde mit ønske. Det tredje er fra Walter selv; det stakkels menneske takker mig i de varmeste udtryk, forbi jeg skaffer ham lejlighed til at forlade sit hjem, sit fædreland og alle sine kære. Det lader til, at der skal afgå en privatekspedition fra Liverpool, hvis formål er at foranstalte udgravninger af de ødelagte byer i Centralamerika. Tegneren, der allerede var ansat til at følge med ekspeditionen, har i det sidste øjeblik tabt modet og trukket sig tilbage, og Walter skal nu træde i hans sted. Han er blevet fast ansat for seks måneder fra det øjeblik, de lander i Honduras, og hvis udgravningerne skulle vise sig lønnende, og der er tilstrækkelige midler, for et år endnu. Hans brev slutter med det løfte, at han vil tilskrive mig et par afskedsord, når alle er ombord, og lodsen forlader skibet.

Jeg kan kun håbe og bede om, at han og jeg i denne sag må have handlet på det bedste. Det forekommer mig at være et så alvorligt skridt for hans vedkommende, at den blotte tanke forskrækker mig, og dog, hvorledes kunne jeg vente eller ønske, at han i sin ulykkelige stilling skulle blive hjemme?

Den 16. november.

Vognen holder for døren. Laura og jeg rejser i dette øjeblik til Arnolds.

Polesdean Lodge i Yorkshire.

Den 23. november.

En uge mellem disse nye omgivelser og disse venlige folk har gjort hende godt, skønt ikke i den grad, som jeg havde håbet. Jeg har besluttet at forlænge vort besøg med mindst en uge. Det er unødvendigt at vende tidligere tilbage til Limmeridge, end omstændighederne fordrer det.

Den 24. november.

Sørgelige efterretninger med dagsposten. Ekspeditionen til Centralamerika afgik den enogtyvende. Vi er blevet skilt fra en fortræffelig mand og har mistet en tro ven. Walter Hartright har forladt England.

Den 25. november.

I går sørgelige, i dag slemme efterretninger.

Sir Percival Glyde har skrevet til mr. Fairlie, og mr. Fairlie har skrevet til Laura og mig, for øjeblikkelig at kalde os tilbage til Limmeridge.

Hvad kan det betyde? Er bryllupsdagen blevet berammet, mens vi var borte?

2

Limmeridge House.

Den 27. november.

Mine mørke anelser er gået i opfyldelse.

Brylluppet er blevet berammet til den 23. december.

Samme dag vi tog bort til Polesdean Lodge, havde mr. Fairlie fået et brev fra sir Percival, hvori denne meddelte ham, at reparationen af hans hus i Hampshire ville tage langt mere tid, end han havde ventet. De nødvendige overslag skulle tilstilles ham i muligst kort tid, og det ville bidrage meget til at påskynde arbejdet, hvis han kunne blive nøjagtigt underrettet om, på hvilken tid brylluppet skulle gå for sig. Han ville da være i stand til at beregne sin tid rigtigt og ville kunne skrive de nødvendige undskyldningsbreve til de venner, som han havde indbudt til at besøge sig i vinter, og som naturligvis ikke kunne komme, så længe huset var under reparation.

Som svar på dette brev havde mr. Fairlie anmodet mr. Percival om selv at bestemme bryllupsdagen; han ville da henstille til miss Fairlie, om hun havde noget at indvende imod dagen, og lovede som hendes formynder at gøre alt for at fjerne enhver hindring.

Sir Percival svarede med omgående post og foreslog (i overensstemmelse med hvad han allerede fra begyndelsen af havde udtalt som sin hensigt og sit ønske) den sidste uge i december – måske den 23. eller den 24. eller en hvilken som helst anden dag, som miss Fairlie og hendes formynder måtte foretrække. Da miss Fairlie ikke kunne udtale noget ønske, havde hendes formynder i hendes fraværelse nævnt den

førstnævnte dag – den 23. december – og som en følge deraf kaldt os tilbage til Limmeridge.

Efter at mr. Fairlie i går i en privat samtale havde gjort mig bekendt med alle disse enkeltheder, foreslog han mig på sin elskværdige manér at indlede de nødvendige underhandlinger. Da jeg følte, at al modstand ville være spildt, når jeg ikke havde Lauras tilladelse til det, så samtykkede jeg i at tale med hende, men erklærede tillige, at jeg under ingen betingelse forpligtede mig til at forlange af hende, at hun skulle gå ind på mr. Percivals ønske. Mr. Fairlie sagde mig nogle komplimenter om min "fortræffelige samvittighed", omtrent på samme måde, som han på en spadseretur kunne have sagt mig en kompliment om min "fortræffelige sundhed", og syntes forresten fuldstændig tilfreds over, at han igen havde kunnet vælte et familieansvar fra sine skuldre over på mine.

I morges talte jeg efter mit løfte med Laura. Den fatning, jeg kunne næsten sige den ufølsomhed, hun havde lagt for dagen, siden sir Percival forlod os, kunne ikke modstå dette hårde slag. Hun blegnede og skælvede heftigt.

"Nej, ikke så snart," bad hun. "O, Marian, ikke så snart!"

Det ringeste vink af hende var mig tilstrækkeligt. Jeg rejste mig for straks at gå op til mr. Fairlie og afgøre denne sag med ham.

Just som jeg lagde hånden på låsen, greb hun fat i min kjole og holdt mig fast.

"Lad mig gå," sagde jeg; "jeg brænder efter at komme til at sige din onkel, at han og sir Percival dog ikke skal have deres vilje i alting."

Hun sukkede bitterligt og holdt mig endnu stadig fast i min kjole.

"Nej," sagde hun med mat stemme, "det er for sent, Marian, for sent."

"Ikke et minut for sent," svarede jeg. "Spørgsmålet om tiden angår kun os, og tro mig, Laura, at jeg ikke skal undlade at benytte det til vor fordel."

Mens jeg talte, fik jeg hende til at give slip på min kjole, men i det samme øjeblik slog hun begge armene om mit liv og holdt mig således endnu fastere end før.

"Det vil blot gøre os endnu mere sorg og bekymring," sagde hun, "du vil kun lægge dig ud med onkel, og sir Percival vil få en ny grund til at beklage sig."

"Så meget desto bedre," råbte jeg heftigt, "hvem bryder sig vel om hans beklagelser? Skal dit hjerte briste for at berolige ham? Der er ingen mand under solen, der fortjener sådan et offer af en kvinde. Mændene! de er de sande fjender af vor uskyldighed og rolighed – de slæber os bort fra vore forældres kærlighed og fra vore søstres venskab – de fængsler os til sig med liv og sjæl og knytter vort hjælpeløse liv til deres, ligesom man kan sammenkoble to hunde. Og hvad giver selv den bedste af dem til gengæld? Slip mig, Laura – jeg taber forstanden, når jeg tænker på det."

Jeg græd af ærgrelse og forbitrelse. Hun smilede sørgmodigt og holdt sit lommetørklæde for mit ansigt, ligesom for at skjule min svaghed for mig selv – denne svaghed, som hun vidste, at jeg foragtede hos enhver anden.

"O, Marian," sagde hun, "*du* græder! Tænk på, hvad du ville sige, hvis du var i mit sted, og disse tårer var mine. Al din

kærlighed, dit mod og din opofrelse kan dog ikke forhindre, hvad der før eller senere *må* ske. Lad min onkel få sin vilje. Lad os ikke få flere sorger og bekymringer, hvis et offer af mig er i stand til at forhindre det. Sig, at du vil blive hos mig, når jeg er blevet gift, Marian, og sig ikke mere."

Men jeg sagde alligevel mere. Jeg trængte de foragtelige tårer tilbage, der ikke var nogen lettelse for *mig*, og som kun bedrøvede *hende*, og talte og bad da så roligt, som det var mig muligt. Det hjalp intet. Hun lod mig to gange gentage mit løfte om at blive hos hende, når hun blev gift, og kom så pludselig med et spørgsmål, der gav min sorg og min deltagelse for hende en ny retning.

"Da vi var i Polesdean," sagde hun, "fik du et brev, Marian …"

Hendes forandrede stemme, den måde hun vendte ansigtet bort på og skjulte det ved min skulder, den tøven, der fik hende til at tie, inden hun endnu havde fuldendt sit spørgsmål – alt dette sagde mig kun alt for tydeligt, hvad meningen var med hendes halvt udtalte spørgsmål.

"Jeg troede, Laura, at vi var blevet enige om ikke mere at tale om ham," sagde jeg, men ikke i nogen bebrejdende tone.

"Du fik et brev fra ham," vedblev hun.

"Ja," svarede jeg, "hvis du endelig vil vide det."

"Har du i sinde at skrive til ham igen?"

Jeg tøvede. Jeg havde været bange for at tale om hans afrejse og om den andel, jeg havde haft i at understøtte hans nye planer og forhåbninger. Hvad kunne jeg svare hende? Han var rejst så langt bort, at et brev behøvede måneder, måske år for at nå ham.

"Sæt, at det var min hensigt," sagde jeg, "hvad så, Laura?"

Hendes kind brændte på min hals, og hendes arme skælvede og sluttede sig fastere om mig.

"Tal ikke til ham om *den treogtyvende*," hviskede hun. "Lov mig det, Marian – lov mig, at du ikke engang vil nævne mit navn, når du skriver til ham igen."

Jeg lovede hende det, men ingen ord kunne udtrykke, hvor bedrøvet jeg var ved at give dette løfte. Hun slap mig øjeblikkelig, gik hen til vinduet og så ud, med ryggen vendt imod mig. Efter et minuts forløb talte hun igen, men uden at vende sig om eller lade mig se det mindste af sit ansigt.

"Går du op til onkel?" spurgte hun. "Vil du sige til ham, at jeg giver mit samtykke til alt, hvad han finder tjenligst? Frygt ikke for at forlade mig, Marian, jeg vil befinde mig bedre, når jeg et øjeblik er alene."

Jeg gik ud. Havde jeg, da jeg trådte ud i gangen, kunnet skaffe mr. Fairlie og sir Percival tusinde mile bort ved at løfte den lille finger, så havde jeg gjort det uden at betænke mig et sekund. Denne ene gang begunstigede mit ulykkelige temperament mig. Jeg var sunket sammen og var brudt ud i en heftig tårestrøm, hvis ikke alle mine tårer var fortærede af min glødende forbitrelse. Nu gik jeg rask ind i mr. Fairlies værelse, tilråbte ham så barsk som muligt: "Laura samtykker i den treogtyvende," og stormede igen ud af døren uden at vente på svar. Jeg slog døren heftigt i efter mig og håbede, at jeg havde rystet mr. Fairlies nervesystem for den dag.

Den 28. november.

I morges har jeg endnu engang læst Walters afskedsbrev, da den tvivl påtrængte sig mig i går, om jeg også gjorde ret i at

skjule hans afrejse for Laura.

Når jeg overvejer det rigtigt, tænker jeg endnu stadig, at jeg har gjort det rigtige. Hans antydninger om de forberedelser, der blev truffet til denne ekspedition til det indre af Amerika, peger alle hen på, at lederne af den anså den for farlig. Når denne efterretning allerede havde foruroliget mig, hvorledes ville den da ikke virke på hende? Det er slemt nok at føle, at en mands afrejse berøver os en ven, hvis hengivenhed i nødens time vi fremfor alt kunne stole på, hvis denne time skulle komme og finde os hjælpeløse. Men endnu langt værre er det at vide, at han går de farer i møde, der følger med et farligt klima, et vildt land og en urolig befolkning. Det ville sikkert være en grusom åbenhjertighed at underrette Laura om det uden ved den mest påtrængende nødvendighed.

Jeg er næsten i tvivl, om jeg ikke egentlig skulle gå et skridt videre og brænde dette brev, for at det ikke en dag skal falde i urette hænder. Ikke alene taler det i sådanne udtryk om Laura, der for bestandig må forblive en hemmelighed mellem mig og den skrivende, men det gentager også den ubegribelige mistanke, at han hemmeligt er blevet udspioneret, siden han har forladt Limmeridge. Han påstår, at han har set to personer, der tit er gået efter ham på Londons gader, mellem den menneskemasse, der ser på ekspeditionens indskibning i Liverpool, og han forsikrer med bestemthed, at han i det øjeblik, da han steg i båden, hørte Anne Cathericks navn nævne bagved sig. Hans egne ord lyder således: "Disse begivenheder har en betydning, og de må føre til et eller andet resultat. Den hemmelighed, der knytter sig til Anne Catherick, er endnu ikke opklaret. Måske møder jeg hende aldrig mere i mit liv; men hvis

De skulle træffe på hende, miss Halcombe, så benyt De lejligheden bedre, end jeg har gjort. Jeg taler efter min faste overbevisning, og jeg beder Dem indstændigt om at erindre, hvad jeg her har sagt." Disse er hans egne ord. Han behøver ikke at frygte for, at jeg skal glemme dem – min erindring dvæler kun alt for villigt ved ethvert ord af Hartright, der knytter sig til Anne Catherick, men det er alt for farligt at gemme på brevet. Det mindste tilfælde kan bringe det i urette hænder. Jeg kan blive syg – måske dø; det er bedre, at jeg brænder det straks og således har en frygt mindre.

Det er sket! Asken af hans afskedsbrev, det sidste, han måske kommer til at skrive til mig, ligger i nogle små, sorte fnug henne i kaminen. Er det den sørgelige ende på enhver sørgelig historie? O nej, ikke enden – enden er vistnok ikke kommet endnu.

Den 29. november.

Forberedelserne til brylluppet har taget deres begyndelse. Syersken har fået sine ordrer. Laura er fuldkommen ligegyldig, fuldkommen ubekymret om de ting, der ellers frem for alt lægger beslag på kvindernes interesse. Det har hun alt sammen overladt til mig og syersken. Hvor ganske anderledes ville det hele ikke have været, hvis den stakkels Walter havde været baronetten og den gemal, hendes fader havde bestemt hende. Hvor egen og sær havde hun da ikke været, og hvilken opgave ville det ikke have været selv for den bedste syerske at tilfredsstille hende!

Den 30. november.

Vi hører dagligt fra sir Percival. Den sidste nyhed, som han meddeler os, er den, at det vel vil vare fire til seks måneder, før alle reparationerne i hans hus er fuldstændig færdige. Hvis malere, tapetserere og møbelhandlere kunne hjælpe lige så godt på lykken som på værelsernes udseende, så ville jeg have interesseret mig mere for deres fremskridt; men nu var det eneste sted i sir Percivals brev, som jeg ikke var aldeles ligegyldig ved, det, hvori han taler om den tilsigtede bryllupsrejse. Han foreslår, da Laura for øjeblikket ikke er meget stærk og vinteren truer med at blive usædvanlig streng, at tage hende med til Rom og blive til begyndelsen af næste forår i Italien. Skulle hun ikke billige denne plan, var han lige så beredvillig til at tilbringe sæsonen i London og leje en eller anden passende møbleret bolig, da han ikke selv har noget hus der.

Idet jeg i dette punkt slet ikke tager noget hensyn til mig selv eller mine egne ønsker (hvad der også er min pligt), nærer jeg for mit vedkommende ikke nogen tvivl om det fordelagtige i det første af disse forslag. I begge tilfælde er en adskillelse mellem Laura og mig uundgåelig. Gør hun en rejse til udlandet, vil skilsmissen vare længere end om hun forblev i London – men overfor det må vi overveje den fordel, det ville være for Lauras sundhed at tilbringe nogen tid i et mildere klima, og endnu mere må vi tage hensyn til, hvor meget det overraskende og vækkende ved en første rejse i det interessanteste land i verden må kunne bidrage til at opmuntre hende og forsone hende med hendes nye liv. Hun er ikke i den stemning, at hun vil kunne finde denne opmuntring i Londons konventionelle fornøjelser og adspredelser. Disse ville måske endnu mere lade hende føle

det trykkende i dette beklagelsesværdige giftermål. Jeg frygter for begyndelsen af hendes ægteskabelige liv, mere end jeg er i stand til at sige det – men jeg har dog noget håb, hvis hun rejser, intet, hvis hun bliver hjemme.

Når jeg ser tilbage på hvad jeg netop har nedskrevet, så er det forunderligt nok, at jeg taler om brylluppet og skilsmissen fra Laura, som man taler om en afgjort sag. Det ser så koldt og følelsesløst ud, at se fremtiden så rolig og fattet i møde. Men hvad er der at gøre nu, da tiden nærmer sig så hurtigt? Inden en måned er forbi, vil hun allerede være *hans* Laura i stedet for *min*! *Hans* Laura! Jeg er lige så lidt i stand til at gøre mig tydeligt, hvad der ligger i disse to ord, og jeg er lige så overvældet af dem, som om jeg skrev om hendes død i stedet for om hendes bryllup.

Den 1. december.

En meget, meget sørgelig dag, en dag, som jeg ikke har mod til at beskrive udførligt. Da jeg i går aftes havde været svag nok til at opsætte det, var jeg i morges nødt til at meddele hende sir Percivals forslag med hensyn til bryllupsrejsen.

I den fulde overbevisning, at jeg skulle ledsage hende, hvor hun end tog hen, var det stakkels barn – for i mange ting er hun endnu stadig et barn – næsten glad over udsigten til at skulle se de vidundere, som findes i Firenze, Rom og Napoli. Mit hjerte var nær ved at briste, da jeg var nødt til at forjage denne illusion og lade hende se den nøgne sandhed. Jeg måtte sige hende, at ingen mand i den første tid efter sit bryllup tåler en rival til sin kones kærlighed, ikke engang en kvindelig, hvor liberal han end er senere. Jeg måtte gøre hende opmærksom på, at min udsigt

til at kunne forblive under deres tag ene og alene var afhængig af, at jeg ikke vakte sir Percivals skinsyge ved i begyndelsen af deres ægteskab at trænge mig imellem ham og hans kone og blive fortrolig med hendes hemmeligheder. Dråbevis måtte jeg hælde al den bitterhed, der ligger i denne verdens visdom, ind i dette rene hjerte og dette uskyldige sind, mens mine bedre følelser oprørte sig mod denne forhadte opgave. Nu er det forbi. Hun har måttet høre på denne bitre og uundgåelige lærdom; ungdomstidens illusioner er forbi, og det var min hånd, der måtte ødelægge dem for hende – men hellere min hånd end hans, det er min eneste trøst.

Således er da det første forslag antaget: de rejser til Italien, og jeg skal, med sir Percivals samtykke, træffe foranstaltninger til at bo hos dem, når de kommer tilbage til England. Med andre ord, jeg skal for første gang i mit liv bede om en personlig gunst, og jeg skal bede den mand, som jeg nødigst af alle vil skylle nogen forpligtelse. Nå, lad så være! Jeg tror nok, at jeg ville være i stand til at gøre endnu mere for Laura.

Den 2. december.

Når jeg ser tilbage, finder jeg, at jeg endnu stadig taler om sir Percival i nedsættende udtryk. Efter den vending, tingene nu har taget, må og vil jeg aflægge denne fordom imod ham. Jeg kan slet ikke tænke mig, hvorledes jeg er kommet til at nære denne fordom i min sjæl, for i begyndelsen var den der ikke.

Jeg ved ikke, om det er Lauras ulyst til at blive hans kone, der har fremkaldt den, eller om Hartrights forudfattede meninger også har haft nogen indflydelse på mig? Eller er det brevet fra Anne Catherick, der endnu stadig nærer i mit sind en lurende

mistillid til sir Percival, til trods for hans erklæring og til trods for de beviser på hans ærlighed, som jeg har imellem mine hænder? Jeg kan ikke forklare mig mine egne følelser; men ét er mig ganske klart, og det er, at det er min pligt, at det nu dobbelt er min pligt, ikke at gøre sir Percival uret ved at mistænke ham uden grund. Hvis det er blevet mig til en vane bestandig at omtale ham i ufordelagtige udtryk, så må og vil jeg igen vænne mig af med det, selv om jeg skulle lægge denne dagbog til side, til brylluppet er forbi! Jeg er alvorligt utilfreds med mig selv og vil i dag ikke skrive mere.

Den 16. december.

Der er forløbet fulde fjorten dage, uden at jeg har åbnet disse blade. Jeg har ladet min dagbog ligge urørt så længe, at jeg nu kan vende tilbage til den med bedre og mere fordomsfrie følelser mod sir Percival.

Om de to sidst forløbne uger har jeg ikke meget at berette. Klæderne er næsten alle færdige, og de nye rejsekufferter er allerede ankommet fra London. Den stakkels, dyrebare Laura forlader mig næppe et minut hele dagen, og i går aftes, da ingen af os kunne sove, kom hun over min seng for at snakke med mig. "Jeg skal snart miste dig, Marian," sagde hun, "og jeg må derfor have godt af dig, så længe jeg kan."

Vielsen vil finde sted i kirken i Limmeridge, og der er, Gud være lovet, ingen af vore naboer indbudt til denne højtidelighed.

Vor eneste gæst vil være vor gamle ven, mr. Arnold, der er kommet hertil fra Polesdean for at føre bruden op i hendes

faders sted, da hendes onkels helbred er alt for skrøbeligt til, at han tør vove sig ud i et så ubarmhjertigt vejr. Hvis jeg ikke havde fast besluttet fra denne dag at se alt fra den glade side, så ville denne triste mangel af ethvert mandligt væsen i Lauras vigtigste livsøjeblik i høj grad have forstemt mig og gjort mig mistænkelig overfor fremtiden. Men jeg er færdig med al forstemthed og al mistanke – det vil sige, for så vidt som jeg i disse dage ikke vil skrive noget om det.

Sir Percival ventes i morgen. Han tilbød, hvis vi ville behandle ham efter den strengeste etikette, at ville skrive til præsten og høre ham om bolig i præstegården under hans korte ophold i Limmeridge før brylluppet. – Under disse omstændigheder anså hverken mr. Fairlie eller jeg det for nødvendigt at befatte os med smålige former og ceremonier. I vort lille marskland og i dette store ensomme hus tør vi vel gøre fordring på at være fritaget for de tåbelige skikke, der pålægger andre folk tvang. Jeg skrev til sir Percival, takkede ham for hans høflige tilbud og bad ham om at tage ind som sædvanlig i sine gamle værelser i Limmeridge House.

Den 17. december.

Han ankom i dag og så, som det syntes mig, noget mager og bekymret ud, men talte og lo imidlertid som en mand i det bedste humør. Han bragte nogle virkelig smagfulde smykker med som foræringer, og Laura modtog dem med venlighed og fatning. Det eneste tegn på den kamp, det må koste hende i en så vanskelig tid at bevare blot den ydre fatning, opdagede jeg i hendes pludselige utilbøjelighed til at være alene. I stedet for at hun ellers gerne trækker sig tilbage i sit værelse, synes hun nu

kun frygtsomt at vove sig ind i det. Da jeg i dag gik op efter frokosten for at klæde mig på til en spadseretur, tilbød hun selv at hun ville ledsage mig, og før bordet åbnede hun igen den dør, der er imellem vore værelser, for at vi kunne tale sammen, mens vi gjorde toilette.

"Lad mig stadig være beskæftiget med noget," sagde hun. "Giv mig ingen lejlighed til at tænke – det er alt, hvad jeg beder dig om, Marian – ingen lejlighed til at tænke."

Denne sørgelige forandring hos hende gør hende kun dobbelt tiltrækkende for sir Percival. Han udtyder den, som jeg kan se, til sin fordel. Der ligger en feberagtig rødme på hendes kinder, en feberagtig glans i hendes øjne, der af ham betragtes med glæde, som tegn på hendes tilbagevendende skønhed og munterhed. I dag talte hun ved bordet med en så opskruet og upassende lystighed og sorgløshed, at jeg hemmeligt længtes efter enten at få hende bort eller at få hende til at tie. Sir Percival syntes at være ubeskrivelig glad og overrasket over det. Den bekymring, som jeg straks efter hans ankomst kunne læse mig til i hans ansigt, forsvandt ganske, og han syntes, selv i mine øjne, at være mindst ti år yngre, end han virkelig er.

Der er ingen tvivl om – endskønt en besynderlig egensindighed forbyder mig at se det – der er ingen tvivl om, at Lauras tilkommende gemal er en meget smuk mand. For det første er det en meget stor fordel at have regelmæssige træk – og det har han. Klare brune øjne er et tiltrækkende syn såvel hos mænd som kvinder, og dem har han også. Selv at være lidt skaldet, når det udgår fra panden (som hos ham), er snarere klædeligt for en mand end det modsatte, for det giver en høj pande og ansigtet et udtryk af intelligens. Smukke og frie

bevægelser, fint væsen og en flydende konversation, alt dette er ubestridelige fortrin, og han besidder dem alle. Mr. Gilmore, der ikke kendte noget til Lauras hemmeligheder, var ganske i sin ret, når han undrede sig over, at hun kunne være misfornøjet med denne forlovelse. Enhver anden i hans sted ville have ment det samme. Hvis man i dette øjeblik spurgte mig om, hvilke fejl jeg havde opdaget hos sir Percival, kunne jeg kun anføre to; den ene er hans bestandige uro og pirrelighed, der begribeligt nok har sit udspring af hans ualmindelig energiske karakter; den anden er den korte, skarpe og foragtelige måde, han taler på til tjenestefolk, hvad der sandsynligvis kun er en vane. Nej, jeg kan, og jeg vil ikke bestride det: Sir Percival er en meget smuk og meget behagelig mand. Så! nu har jeg endelig skrevet det, og jeg glæder mig over, at det er overstået.

Den 18. december.

Da jeg i morges følte mig meget sørgmodig og nedslået, lod jeg Laura blive hos mrs. Vesey og besluttede at tage en af disse hurtige middagspromenader, som jeg i den sidste tid alt for ofte har forsømt. Jeg begav mig ud på gaden og fulgte vejen, der fører til Todd's Corner. Efter at jeg omtrent havde gået en halv time, blev jeg ubeskrivelig forbavset over at se sir Percival komme mig i møde henne fra gården. Han gik meget hurtigt og svang sin stok; han knejsede med hovedet som sædvanlig, og hans åbne jagtkjole flagrede i vinden. Da vi traf hinanden, ventede han ikke på at jeg skulle henvende noget spørgsmål til ham, men meddelte mig straks, at han havde været henne i forpagtergården for at forhøre sig, om ikke mr. og mrs. Todd

siden hans sidste besøg i Limmeridge havde hørt noget til Anne Catherick.

"Og De fandt naturligvis, at de slet ikke vidste noget om hende?" sagde jeg.

"Ikke det mindste," sagde han, "jeg begynder at blive alvorligt bange for, at vi har tabt hende. Skulle De ikke vide," vedblev han, idet han så mig opmærksomt ind i ansigtet, "om denne maler … mr. Hartright … er i stand til at give os nogle nærmere oplysninger?"

"Han har hverken hørt eller set noget til hende, siden han har forladt Cumberland," sagde jeg.

"Det er meget sørgeligt," sagde sir Percival, idet han talte som en mand, der bliver ubehageligt skuffet, men så ud som en mand, der føler sig pludselig lettet. "Det er umuligt at beregne, hvilke ulykker der kan være tilstødt den stakkels skabning. Det gør mig ubeskriveligt ondt, at det ikke er lykkedes mig at skaffe hende den omhu og den beskyttelse tilbage, som hun i så høj grad trænger til."

Denne gang så han virkelig fortrædelig ud. Jeg sagde et par deltagende ord, og på resten af hjemvejen talte vi om andre ting. Har ikke mit tilfældige møde med ham på heden åbenbaret mig et nyt, fordelagtigt træt i hans karakter? Var det ikke meget hensynsfuldt af ham så kort før sit bryllup at tænke på Anne Catherick og at gå den lange vej til Todd's Corner, når han kunne tilbringe tiden uendelig behageligere i Lauras selskab? Når man betænker, at det måtte være ren menneskekærlighed, der foranledigede ham hertil, så er hans opførsel i højeste grad velvillig og fortjener den største ros – og dermed punktum.

Den 19. december.

Nye opdagelser i den uudtømmelige mine af sir Percivals dyder! Jeg gjorde i dag en lille hentydning til vor plan, at jeg skulle forblive hos hans kone, når han havde bragt hende tilbage til England. Jeg havde næppe ladet falde et ord i denne retning, før han greb min hånd med varme og sagde, at jeg netop havde udtalt det, som han af hjertet havde ønsket at foreslå mig. Jeg var den, som han frem for alle andre ville ønske sin kone til veninde, og han bad mig at være forsikret om, at det var den største gunst, jeg kunne vise ham, når jeg tilbød at tage ophold hos Laura på samme måde, som vi hidtil havde levet sammen.

Da jeg i hendes og mit navn havde takket ham for hans hensynsfulde godhed mod os begge, gik vi over til at tale om hans bryllupsrejse og senere om det engelske gesandtskab i Rom, hvor Laura skulle introduceres. Han nævnte flere bekendte, som han ventede at træffe der i løbet af vinteren. De var, så vidt jeg kan huske, alle engelske med en enkelt undtagelse; denne undtagelse var grev Fosco.

Omtalen af grev Fosco og den opdagelse, at han og hans kone sandsynligvis ville træffe sammen med de nygifte på fastlandet, satte for første gang Lauras bryllup i et gunstigere lys. Derved kunne der måske blive ende på en familiefejde. Hidtil havde grevinde Fosco fundet fornøjelse i at ignorere alle sine forpligtelser som Lauras tante, og det blot af forbitrelse mod den afdøde mr. Fairlie, fordi han havde båret sig så mærkværdigt ad imod hende med hensyn til arven. – Denne opførsel kunne ikke fortsættes længere. Sir Percival og greven var gamle fortrolige venner, og deres koner havde intet andet

valg end at leve på en høflig fod med hinanden. Grevinde Fosco var i sine pigeår et af de impertinenteste kvindfolk, som jeg har truffet på: hun var lunefuld, anmassende og forfængelig indtil galskab. Hvis det var lykkedes hendes mand at bringe hende til forstand, fortjener han tak af ethvert medlem af familien, og jeg vil da være den første.

Jeg bliver nysgerrig efter at lære greven at kende. Han er den fortroligste ven af Lauras tilkommende gemal, og som sådan vækker han min mest levende interesse. Hverken Laura eller jeg har nogensinde set ham. Alt, hvad jeg ved om ham er, at han tilfældigt var til stede, da sir Percival for nogle år siden på trappen til Trinità del Monte blev røverisk overfaldet; han kom sir Percival til hjælp netop i det kritiske øjeblik, da denne fik sin hånd såret og i det næste ville være blevet stukket ihjel. Også erindrer jeg mig, at greven, da den afdøde mr. Fairlie fremkom med sine latterlige indvendinger mod søsterens giftermål, tilskrev ham i denne anledning et meget roligt og forstandigt brev, som, jeg skammer mig næsten ved at sige det, blev ubesvaret. Dette er alt, hvad jeg ved om sir Percivals ven. Mon han nogensinde vil komme til England? Mon jeg nogensinde vil komme til at synes om ham?

Min pen taber sig i lutter formodninger. Lad mig vende tilbage til de nøgne fakta!

Det er en afgjort sag, at sir Percival optog vor plan om, at jeg skulle tage bolig hos hans kone, på en højst velvillig, ja næsten kærlig måde. Jeg er overbevist om, at Lauras mand ikke vil få nogen grund til at beklage sig over mig, hvis jeg kun kan blive ved, som jeg er begyndt. Jeg har allerede beskrevet ham som smuk, underholdende, hensynsfuld imod ulykkelige og velvillig

imod mig. Jeg kender mig virkelig ikke igen, når jeg betragter mig i min nye egenskab som sir Percivals varmeste veninde.

Den 20. december.

Jeg hader sir Percival. Jeg nægter på det bestemteste, at han er smuk. Jeg finder ham ubeskrivelig modbydelig, aldeles hensynsløs og uden enhver hjertensgodhed. I går aftes ankom de nygiftes visitkort. Laura åbnede pakken og så for første gang sit nye navn på de blanke visitkort. Sir Percival så fortroligt over hendes skulder hen på disse små blade, der allerede havde forvandlet miss Fairlie til lady Glyde, smilede med den mest utålelige selvtilfredshed og hviskede hende nogle ord ind i øret. Jeg ved ikke, hvad det var, Laura ville ikke sige mig det; men jeg så, at hun blev ligbleg, og jeg ventede hvert øjeblik, at hun skulle besvime. Han lagde slet ikke mærke til denne forandring og syntes på en barbarisk måde at være uvidende om, at han havde sagt noget, der kunne gøre hende ondt. Alle mine gamle fjendtlige følelser imod ham vågnede øjeblikkelig igen, og de mange timer, der er forløbet siden, har ikke formået at udviske dette indtryk. Jeg er mere urimelig og uretfærdig end nogensinde; med tre ord – hvor de falder mig let i pennen! – jeg hader ham.

Den 21. december.

Har mine bekymringer i denne pinefulde tid endelig forvirret hovedet på mig? Jeg har i det sidste par dage skrevet i en sorgløs tone, som er mig fremmed, Gud ved det bedst, og det forårsager mig en ubehagelig følelse at bemærke det, når jeg læser de sidste blade af min dagbog igennem.

Måske har jeg i de seneste uger været lige så feberagtigt bevæget som Laura. I dette tilfælde har feberen allerede igen forladt mig, og jeg befinder mig nu i en meget besynderlig sindstilstand. Siden i går aftes har den idé hårdnakket påtrængt sig mig, at der absolut må ske noget, som må forhindre dette bryllup. Hvad har fremkaldt denne besynderlige tanke hos mig? Er det en ligefrem følge af, at jeg er så bekymret for Laura, eller er den måske opstået ved at se på, at sir Percival for hver dag bliver mere urolig og oprørt, jo mere bryllupsdagen nærmer sig. Jeg kan ikke sige det med sikkerhed; jeg ved kun, at jeg har denne idé. Er det ikke under disse omstændigheder den tåbeligste idé, en kvinde kan gå og bryde sig med? Men hvad jeg end gør, er det mig ikke muligt at opdage, hvorfra denne idé kommer.

Den 22. december.

En så forvirret og jammerfuld dag håber jeg aldrig mere at opleve!

Den gode mrs. Vesey, som vi i den sidste tid alle har lagt alt for lidt mærke til, forårsagede os straks en meget bedrøvelig morgen. Hun har i mange måneder hemmeligt beskæftiget sig med at strikke et varmt sjal af shetlandsuld til sin kære elev – et forbavsende arbejde for en kone i hendes alder og med hendes vaner! Denne foræring blev overrakt i morges, og min stakkels, varmtfølende Laura tabte al sin fatning, da den kærlige gamle veninde, der havde været hende en moder i hendes barndom, med stolthed lagde sjalet om hendes skuldre. Jeg fik næppe tid til at berolige dem begge og til at tørre mig gråden af øjnene, før jeg allerede blev hentet til mr. Fairlie for at høre en lang

meddelelse om alle de foranstaltninger, han havde truffet, for at hans ro på bryllupsdagen ikke skulle forstyrres.

"Den kære Laura" skulle have en foræring af ham – en kummerlig ring, der i stedet for en kostbar sten var prydet med hendes dyrebare onkels hår og på den indvendige del forsynet med en hjerteløs fransk indskrift, der handlede om beslægtede følelser og evigt venskab. "Den kære Laura" skulle straks modtage denne ømme tribut af mine hænder, for at hun kunne få tid til at komme sig efter den sindsbevægelse, som denne present upåtvivlelig ville fremkalde, og først da skulle hun begive sig til sin onkel. "Den kære Laura" skulle endnu i aften aflægge ham et lille besøg og endelig have den godhed, ikke at gøre nogen scene. "Den kære Laura" skulle i morgen tidlig igen aflægge ham et lille besøg i sin brudedragt og igen have den godhed, ikke at gøre nogen scene. "Den kære Laura" skulle endnu for tredje gang komme til ham, inden hun rejste, men uden at fælde tårer og uden at sætte hans sind i bevægelse ved at sige ham, *hvornår* hun agtede at rejse!

Jeg var så opbragt over denne jammerlige eg egenkærlige dumhed i et sådant øjeblik, at jeg havde den største lyst til at ryste mr. Fairlies nerver ordentligt ved at sige ham nogle af de drøjeste og bitreste sandheder, han nogensinde i sit liv havde hørt, men jeg blev forhindret i det ved mr. Arnolds ankomst.

Resten af dagen lader sig slet ikke beskrive.

Jeg tror, at intet menneske i hele huset virkelig ved, hvorledes denne dag gik. En mængde små begivenheder, der blev kastet mellem hinanden, forvirrede os alle. Der ankom klæder, som man rent havde glemt; kufferter blev pakket, pakket ud igen og igen pakket; der ankom foræringer fra fjerne og nære bekendte,

fra store og små venner. Vi gjorde alt med et feberagtigt hastværk, og tanken om den næste dag forstyrrede hovedet på os alle. Især var sir Percival så urolig, at han næppe kunne blive fem minutter på én og samme plads. Hans tørre og korte hoste plagede ham mere end nogensinde. Han gik hele dagen ud og ind og syntes pludselig at blive så nysgerrig, at han endog udspurgte de fremmede folk, der havde et eller andet at bringe. Til alt dette føjer man den ene tanke, at Laura og jeg skulle skilles ad i morgen, og den spøgelsesagtige frygt for dette usalige bryllup, som ingen af os udtalte. For første gang i de mange år, vi havde levet med hinanden, undgik vi næsten at se på hinanden og undgik, ligesom efter en stiltiende overenskomst, at være ene med hinanden et eneste øjeblik den hele aften. Jeg kan ikke dvæle længere ved det. Hvilke lidelser der end er mig bestemt i fremtiden, jeg vil dog altid se tilbage på denne toogtyvende december som på den mest trøstesløse og kummerfulde dag, jeg har levet.

Jeg skriver disse linjer længe efter midnat og oppe på mit ensomme værelse, efter at jeg i al hemmelighed har kastet et blik på Laura, der ligger derinde i sin smukke, hvide seng, den samme lille seng, hun har sovet i lige siden sin barndom.

Der lå hun, uden at ane, at jeg betragtede hende; der lå hun roligt, roligere end jeg havde vovet at håbe, men der kom ingen søvn i hendes øjne. Skæret fra natlyset viste mig, at hendes øjne kun var halvt tillukkede, og der var spor af tårer mellem hendes øjenlåg. En lille erindring om mig (ikke andet end en lille broche), lå på bordet ved siden af hendes seng, og tæt ved den lå hendes bønnebog og et miniaturportræt af hendes fader, som hun altid har hos sig, hvor hun end er. Jeg stod et øjeblik bag

ved hendes hovedgærde og så på hende, som hun lå der og hvilede den ene hvide arm på det hvide sengetæppe – hun lå der så stille og trak vejret så roligt, at ikke engang kniplingerne på hendes natdragt bevægede sig; jeg stod og så på hende, som jeg tusinde gange havde set på hende, og som jeg aldrig mere vil komme til at se på hende – og derpå vendte jeg ganske sagte tilbage til mit værelse. Min eneste veninde, hvor forladt er du dog ikke, til trods for al din rigdom og al din skønhed! Den mand, der ville give sit hjerteblod for at tjene dig, tumles langt fra dig omkring på det stormfulde hav. Hvem har du ellers tilbage? Ingen fader, ingen broder, intet levende væsen undtagen en hjælpeløs kvinde, der skriver disse sørgelige linjer. O, hvilken skat skal ikke i morgen lægges i dén mands hænder! Hvis han nogensinde glemmer det; hvis han nogensinde skulle finde på at røre et hår på hendes hoved!

Den 23. december, klokken syv.

Det er en rå og barsk morgen. Hun er netop stået op, og er nu mere fattet og rask, da øjeblikket er der, end hun var i går.

Klokken ti.

Hun er påklædt. Vi har omfavnet hinanden og lovet ikke at tabe modet. Jeg har været et øjeblik oppe på mit værelse. Midt i al den uro og forvirring, der er i mine tanker, kan jeg ikke komme bort fra den besynderlige idé, at der vil indtræffe noget, som forhindrer dette bryllup. har han måske den samme følelse? Jeg så igennem vinduet, at han gik uroligt frem og tilbage mellem de vogne, der holdt udenfor døren. Hvorledes kan jeg skrive så

tåbeligt! Brylluppet er sikkert nok; om en lille halv time tager vi hen til kirken.

Klokken elleve.

Alt er forbi. De er gift.

Klokken tre.

De er borte! Jeg er ganske blind af at græde – jeg kan ikke skrive mere.

Note 1: De steder, der her og andetsteds i miss Halcombes dagbog er udeladt, er kun sådanne, som på ingen måde står i forbindelse med miss Fairlie eller nogen anden person, hun i denne fortælling kommer i berøring med.

Marian Halcombes dagbog, fortsat

1

Blackwater Park i Hampshire.

Den 11. juni 1850.

Seks måneder er forløbet, seks lange, ensomme måneder, siden Laura og jeg så hinanden sidste gang.

Hvor mange dage har jeg endnu at vente? Kun en eneste! I morgen, den tolvte, vender de rejsende tilbage til England. Jeg kan næppe tro på min egen lykke; jeg har ondt ved at forestille mig, at jeg om fireogtyve timer ikke længere skal være adskilt fra Laura.

Hun har hele vinteren igennem været i Italien med sin mand og senere i Tyrol. De kommer tilbage, ledsaget af grev Fosco og hans frue, der agter at nedsætte sig et eller andet sted i nærheden af London og har lovet at tilbringe sommermånederne i Blackwater Park, indtil de har fundet en passende bolig. Når blot Laura kommer tilbage, er det mig ligegyldigt, hvem der ellers kommer. Sir Percival kan for mig gerne fylde sit hus med gæster lige op til taget, hvis han har lyst, når blot jeg og hans kone får lov til at bo sammen i det. Imidlertid har jeg etableret mig her i Blackwater Park – "det gamle og interessante landsæde" (som grevskabsbeskrivelsen

meget høfligt underretter mig om), "hvor sir Percival Glyde, baronet, residerer" – og det fremtidige opholdssted (kan jeg nu tilføje på eget ansvar) for den beskedne pebermø Marian Halcombe, der for øjeblikket sidder i en gemytlig lille stue med en kop te ved siden af sig og rundt omkring sig alt sit timelige gods, pakket ned i tre rejsekufferter og en natsæk.

Jeg forlod Limmeridge i går morges, efter at jeg dagen i forvejen havde modtaget Lauras kære, gode brev fra Paris. Jeg havde ikke været sikker på, om jeg skulle træffe dem i London eller i Hampshire, men i dette sidste brev sagde hun til mig, at det var sir Percivals hensigt at lande i Southampton og at rejse lige derfra til sit landsted. Han har givet så mange penge ud på rejsen, at han ikke har råd til at tilbringe resten af sæsonen i London, og han har derfor af økonomiske hensyn besluttet at tilbringe sommeren og høsten i ro på Blackwater. – Laura har haft mere end nok af uro og afveksling og glæder sig til den landlige ro og det tilbagetrukne liv, som hendes mand har været klog nok til at berede hende nu. Hvad mig angår, så er jeg lykkelig, så længe jeg kun kan være i hendes selskab. Som en følge deraf begyndte vi alle med at være tilfredse hver på sin måde.

Sidste nat sov jeg i London, og i dag er jeg blevet opholdt der så længe af alle slags visiter og kommissioner, at jeg først, da det blev mørkt, ankom til Blackwater.

Efter de første ubestemte indtryk at dømme, er det ganske det modsatte af Limmeridge.

Huset ligger på en ganske flad slette og synes at være indesluttet af skove eller snarere kvalt af dem, som jeg med mine nordlandske begreber kunne have lyst til at kalde det. Jeg

har endnu ikke set andre end tjeneren, der lukkede mig ind, og husholdersken, en meget høflig og opmærksom person, der førte mig ind i mit eget værelse og bragte mig min te. Jeg har et smukt lille kabinet med sovekammer ved enden af en lang korridor i første etage. Tjenerskabets værelser og nogle gæstekamre er oppe på anden sal, og alle beboelsesværelserne er i stueetagen. Jeg har endnu ikke set et eneste af dem, og jeg ved ikke andet om huset, end at den ene fløj skal være fem hundrede år gammel, at det engang har været omgivet af en voldgrav, og at det har fået sit navn Blackwater efter en lille sø nede i parken.

Klokken slog netop elleve på en meget højtidelig og spøgelsesagtig måde oppe fra et lille tårn over husets midtpunkt, som jeg så ved min ankomst. Derved vækkedes en stor hund, der nu står et eller andet sted og hyler og jamrer sig forskrækkeligt. Jeg hører ekkoet af skridt, der giver genlyd i gangene under mig, og lyden af jernskodder og stænger, der skydes for døren, som nu bliver lukket for natten. Tjenestefolkene er øjensynlig i begreb med at gå til sengs. Skal jeg følge deres eksempel?

Nej, jeg er på ingen måde søvnig nok endnu. Søvnig, siger jeg? Det forekommer mig, som om jeg aldrig mere i mit liv skulle lukke øjnene. Den blotte forventning om, at jeg i morgen skal gense det kære ansigt og atter høre den kendte stemme, holder mig uafladelig i en feberagtig bevægelse. Hvis jeg blot havde mandfolkenes privilegier, lod jeg straks sir Percivals bedste hest sadle op og sprængte et natligt galop mod øst, mod den opgående sol; jeg red derhen i en lang, tung uafbrudt, timelang galop. Men da jeg blot er en kvinde og altså for livstid

er fordømt til stillesidden, punktlighed og skørter, må jeg gøre mig umage for ikke at vække husholderskens forargelse og se at berolige mig på en eller anden kvindelig art og måde.

At læse er ikke til at tænke på; jeg kan ikke holde min opmærksomhed fængslet til nogen bog. Jeg vil se, om jeg ikke kan skrive mig søvnig. Jeg har i nogen tid meget forsømt min dagbog. Hvad kan jeg da nu, hvor jeg står på tærsklen til et nyt liv, erindre mig af de personer og begivenheder, jeg har gjort bekendtskab med i de sidste seks måneder, dette lange, sørgelige og tomme tidsrum siden Laura havde bryllup?

Walter Hartright står øverst i min erindring, og i den skyggeagtige procession af mine fraværende kære, der nu drager forbi mig, går han forrest. Jeg har fået et par linjer fra ham, som han har skrevet, straks efter at han var landet i Honduras, og åbenbart i en ganske munter og tillidsfuld stemning. Omtrent en måned eller seks uger efter så jeg et uddrag af en amerikansk tidende, hvori eventyrernes opbrud og deres rejse ind i landet beskrives. Til sidst så man dem træde ind i en vild urskov, hver med sin bøsse på skulderen og sin bagage på ryggen. Siden har man aldeles tabt deres spor. Jeg har ikke set en eneste linje fra Walter, og der har ikke stået den mindste efterretning om ekspeditionen i de offentlige blade.

Over Anne Cathericks og mrs. Clements skæbne svæver der endnu stadig det samme uigennemtrængelige mørke. Man har aldrig hørt det mindste om nogen af dem. Om de er her i England eller udenlands, om de er levende eller døde, det ved

ingen. Selv sir Percivals advokat har opgivet ethvert håb og dermed tillige alle sine efterforskninger.

Vor gamle, gode ven, mr. Gilmore, er på en sørgelig måde blevet standset i sin kraftige virksomhed. I begyndelsen af foråret hørte vi med forskrækkelse, at man havde fundet ham bevidstløs ved sin pult, og at lægerne havde erklæret det for et anfald af apopleksi. Han havde allerede længe klaget over, at blodet steg ham til hovedet og trykkede på hjernen, og hans læge havde advaret ham mod de følger, der ikke ville udeblive, hvis han vedblev at arbejde tidligt og silde, som om han endnu var en ganske ung mand. Følgen deraf er, at man nu på det bestemteste har forbudt ham i det mindste i det første år at give sig af med sine sager og pålagt ham at søge opmuntring for sjæl og legeme ved en ganske forandret levemåde. Hans forretning fortsættes derfor af hans kompagnon, og han selv er for øjeblikket i Tyskland, hvor han har pårørende, der er etableret som købmænd. På denne måde har vi igen mistet en tro og pålidelig ven, dog som jeg håber kun for en kort tid.

Den gode mrs. Vesey rejste med mig til London. Vi kunne umuligt fordømme hende til at være alene i Limmeridge, efter at både Laura og jeg havde forladt hjemmet, og vi har nu udvirket, at hun skal leve hos en ugift søster, der har en pensionsanstalt i Clapham. Hun vil komme hertil i høsten for at besøge sin elev, jeg kunne fristes til at sige: hendes adoptivdatter. Jeg ledsagede den gode, gamle dame, til jeg så hende i sikkerhed på hendes bestemmelsessted, overgav hende

til hendes søsters omhu og forlod hende lyksalig over den udsigt, at hun om få måneder skulle gense Laura.

Hvad mr. Fairlie angår, så tror jeg ikke at gøre mig skyldig i nogen uretfærdighed, når jeg siger, at det var ham en overordentlig lettelse at se sit hus befriet fra os kvindfolk. Den idé, at han skulle savne sin niece, strider imod al menneskeforstand, for i tidligere dage kunne der hengå måneder, uden at han så hende, og hvad mrs. Vesey og mig angår, så tillader jeg mig at betragte hans forsikring om, at vor afrejse fik hans hjerte til at briste, som en tilståelse af hans hemmelige henrykkelse over at blive os kvit, Hans nyeste indfald er, at han udelukkende beskæftiger to fotografer med at tage billeder af alle de skatte og mærkværdigheder, som han besidder. En fuldstændig kopi af denne samling fotografier skal klæbes på det fineste kortpapir, med iøjnefaldende underskrifter, og sendes som en foræring til Mechanics' Institution [Note 2)] i Carlisle. "*Madonna med Barnet* af Rafael, tilhører Frederick Fairlie, Esquire", – "Kobbermønt fra Tiglath Pilesers tid, tilhører Frederick Fairlie, Esquire." – "Uforlignelig skitse af Rembrandt, bekendt i hele Europa under navnet 'Pletten' efter en sværteplet i det ene hjørne, som ikke eksisterer i noget andet eksemplar. Vurderet til tre hundrede guineas. Tilhører Frederick Fairlie, Esquire." Dusinvis af disse fotografier med lignende underskrifter var allerede færdige, inden jeg forlod Cumberland, og hundreder skulle følge efter dem. Med denne nye beskæftigelse vil mr. Fairlie i mange måneder være en lykkelig mand, og de to ulyksalige fotografer ville komme til

at dele den sociale martyrdom, der hidtil har hvilet på kammertjeneren alene.

Så meget om de personer og begivenheder, der indtager den forreste plads i min erindring. Men hvad skal jeg nu sige om den ene, der indtager den øverste plads i mit hjerte? Mens jeg nedskriver disse linjer, står Laura uafbrudt for mine tanker. Hvad ved jeg om hende i de sidste seks måneder, som jeg kunne nedskrive i min dagbog, inden jeg slutter den i aften?

Jeg har intet andet end hendes breve, der kunne tjene mig til vejledning, og om den vigtigste af alle de genstande, der kunne omtales i breve, lader de mig alle uden undtagelse i den fuldstændigste uvished.

Behandler han hende med godhed? Er hun nu lykkeligere, end da vi skiltes fra hinanden på hendes bryllupsdag? Disse to spørgsmål indeholdes i alle mine breve mere eller mindre tydeligt, snart i én form og snart i en anden, og alle er de, hvad dette ene punkt angår, forblevet ubesvarede eller besvarede således, som om mine spørgsmål kun gjaldt hendes sundhed. Hun underretter mig gentagne gange om, at hun er fuldkommen vel, at rejsen bekommer hende godt, at hun for første gang i sit liv har tilbragt en vinter uden forkølelse, men intetsteds finder jeg et ord, der siger mig, at hun er forsonet med sit giftermål, og at hun nu uden bitterhed og anger kan tænke tilbage på den treogtyvende december. Hendes mands navn forekommer i disse breve kun som navnet på en ven, der ledsager hende på rejsen og har overtaget at indrette alt på det bedste. "Sir Percival" har bestemt at vi på den og den dag skulle rejse herfra. "Sir Percival" agter at vælge den eller den rute. Nu og da kalder hun ham også blot "Percival", men sjældent; ni

tilfælde af ti giver hun ham hans titel. Jeg kan ikke opdage, at hans anskuelser og vaner i mindste måde har forandret hendes eller påtrykt dem et andet præg.

Den sædvanlige moralske omdannelse, der næsten umærkeligt fremkaldes hos en ung, frisk, følelsesfuld kvinde ved hendes bryllup, synes ikke at være foregået med Laura. Hun skildrer sine rejseindtryk, ganske som hun ville have skildret dem for en anden, hvis jeg havde rejst med hende i stedet for hendes mand. Jeg ser intet, der i nogen som helst henseende forråder, at der er nogen sympati imellem dem; selv når hun slet ikke omtaler rejsen, men beskæftiger sig med, hvad der venter hende ved hendes tilbagekomst til England, betragter hun fremtiden stadig kun fra det standpunkt, at hun er min søster, men lader sin fremtid som sir Percivals gemalinde bestandig uberørt. Under alt dette skjuler der sig ikke nogen klagelyd, der kunne forråde mig, at hun føler sig ligefrem ulykkelig i sit giftermål. Det indtryk jeg har fået af vor brevveksling, fører mig, Gud være lovet, dog ikke til en så sørgelig slutning. Jeg ser kun, når jeg efter hendes breve tænker mig hende, ikke som søster, men som kvinde, at der er en vis forstening, en uforanderlig ligegyldighed udbredt over hende, kort sagt, i de sidste seks måneder er det endnu stadig Laura Fairlie, der har skrevet mig til, og aldrig lady Glyde.

Den samme tavshed, som hun iagttager med hensyn til sin mands karakter og opførsel, overfører hun også på hans intime ven grev Fosco. Af en eller anden uforklarlig grund synes greven og hans gemalinde pludselig i efteråret at have forandret deres planer og at være taget til Wien i stedet for, som sir Percival havde ventet, at træffe sammen med dem i Rom. De forlod

Wien først i foråret og rejste derpå til Tyrol, hvorfra de tiltrådte tilbagerejsen til England med de unge ægtefolk. Laura skriver meget udførligt om sit møde med sin tante og forsikrer mig, at hun har forandret sig ubeskriveligt til sin fordel, at hun som kone er blevet meget roligere og fornuftigere, end hun var inden sit bryllup, og at jeg næppe ville kende hende igen, hvis jeg så hende her. Men om grev Fosco (der interesserer mig betydeligt mere end hans kone) er hun mærkværdigt tilbageholdende og tavs. Hun siger ikke andet, end at han er hende en gåde, og at hun ikke vil sige mig, hvad indtryk han har gjort på hende, før jeg selv har set ham og har dannet mig en mening om ham. Dette taler efter min mening ikke meget til gunst for greven. Laura har bevaret den evne, der findes hos børn, til efter instinktet at kende en ven i en langt højere grad, end de fleste folk i en modnere alder, og hvis jeg ikke bedrager mig i min formodning om, at det første indtryk, greven har gjort på hende, ingenlunde har været gunstigt, så står jeg for min del i fare for at mistro denne fornemme fremmede, inden jeg endnu har set ham med mine øjne. Men tålmodighed, tålmodighed! Denne uvished og så mange andre lignende vil ikke vare længe. Den dag i morgen vil gøre begyndelsen til at løse alle mine tvivl tidligere eller sildigere. – Klokken er netop slået tolv, og jeg kommer tilbage for at slutte disse blade, efter at jeg har kastet et blik ud af det åbne vindue. Det er en stille, lummer og mørk nat, og kun nogle få blege stjerner viser sig på himlen. Træerne, der spærrer udsigten til alle sider, ser på afstand lige så sorte og faste ud som en klippemur. Jeg hører langt borte fra frøernes kvækken, og ekkoet af kirkeklokkens slag dirrer endnu i den stille nat, længe efter at klokken har

ophørt at slå. Jeg gad nok vide, hvorledes Blackwater Park ser ud om dagen. Jeg kan ikke sige, at stedet behager mig synderligt om natten.

Den 12. juni.

En dag for efterforskninger og opdagelser – af mange grunde en langt mere interessant dag, end jeg havde vovet at vente.

Jeg begyndte naturligvis med husets seværdigheder.

Hovedbygningen stammer fra den højt overvurderede dronning Elisabeths tid. I stueetagen er der to uhyre lange, lave gallerier, der løber parallelt med hinanden, og som ved afskyelige familieportrætter, som jeg havde lyst til at brænde alle uden undtagelse, får et dobbelt mørkt og gyseligt udseende. De værelser, der ligger ovenover disse to gallerier, er holdt i temmelig god stand, men bliver sjældent benyttet. Den høflige husholderske, der førte mig omkring i huset, tilbød at ville vise mig dem, men føjede forsigtigt til, at hun var bange for, at jeg ikke ville finde dem ganske i orden. Min agtelse for min kjoles og mine strømpers renhed overgår imidlertid langt min agtelse for alle de elizabethanske sovegemakker i kongeriget, og jeg afslog derfor med bestemthed at indlade mig på en opdagelsesrejse i disse højere regioner, der ikke kunne løbe af uden fare for mit smukke hvide linned. Husholdersken sagde: "Jeg er ganske af Deres mening, miss," og hun syntes, at jeg var den forstandigste kvinde, hun i lang tid havde talt med.

Så meget om hovedbygningen. Til hver side er der bygget en fløj. Den halvt forfaldne fløj til venstre (når man nærmer sig huset), var engang en enkeltstående, selvstændig hovedbygning, der var blevet opført i det fjortende århundrede.

En af sir Percivals aner på mødrene side – jeg erindrer ikke, hvem det var, og det er mig også ligegyldigt – lod på den nævnte dronnings tid den nuværende hovedbygning slutte til i en ret vinkel. Husholdersken sagde mig, at arkitekturen i den gamle fløj, både indvendig og udvendig, af alle sagkyndige blev anset for at være ualmindelig smuk. Efter en kort undersøgelse kom jeg til den overbevisning, at de sagkyndige først kunne være kommet til denne vished efter at have opgivet al frygt for fugtighed, rotter og mørke. Under disse omstændigheder tøvede jeg ikke med at erklære, at jeg ikke var nogen sagkyndig, og foreslog, at vi skulle bære os ad med den gamle fløj ligesom med de elizabethanske sovegemakker. Husholdersken sagde endnu engang: "Jeg er ganske af Deres mening, miss," og så for anden gang på mig med et udtryk af den umiskendeligste beundring over min overordentlig sunde forstand.

Vi gik nu over til den højre fløj, der, for at sætte kronen på det vidunderlige arkitektoniske miskmask, Blackwater Park er opført i, var bygget på George den Andens tid. Dette er den beboede del af huset, der for Lauras skyld var blevet indvendigt repareret og indrettet på ny. Begge mine værelser og alle de bedste sovekamre ligger i den første etage, og i stueetagen findes: selskabsværelset, dagligstuen, spisesalen, et bibliotek og et smukt lille boudoir for Laura, der alle var meget elegante og forsynede med alle mulige luksusgenstande efter den nyeste mode. Intet af værelserne kan i størrelse og luftighed sammenlignes med vore værelser i Limmeridge, men de har alle et gemytligt udseende. Jeg havde været, efter hvad jeg havde hørt om Blackwater, i en skrækkelig angst for, at jeg der ikke skulle finde andet end enkelte stive stole, malede klosterruder,

mølædte gardiner og al denne barbariske stads, som folk dynger sammen omkring sig, når de er født uden ethvert begreb om komfort og uden hensyn til det, de skylder deres bekendte. Der falder mig derfor en overordentlig sten fra hjertet ved at se, at det nittende århundrede er trængt ind i dette mit nye hjem og har forjaget den hæslige "gode gamle tid" fra mit fremtidige opholdssted.

Jeg tilbragte morgenstunden dels i værelserne i stueetagen, dels udenfor i den kvadrat, der dannes af husets tre sider og det høje jerngitter ved porten, som beskytter det fortil. En stor, rund fiskedam med stensider og et allegorisk blyuhyre i midten danner midtpunktet i denne firkant. Dammen er fuld af lutter guld- og sølvfisk og indfattet af det blødeste græsbælte, jeg nogensinde har betrådt. Jeg dvælede her på skyggesiden temmelig tilfreds indtil morgenmaden; efter den tog jeg min store runde hat og vandrede, uden at ledsages af nogen, ud i det smukke, varme solskin for at se på anlæggene.

Dagslyset bestyrkede indtrykket fra forrige aften, at der var alt for mange træer i Blackwater. De begraver formelig huset. For det meste er det unge træer, der er alt for tæt plantet. Jeg tænker mig, at der før sir Percivals tid er blevet skovet på hele ejendommen efter en alt for stor målestok, og at den efterfølgende ejermand har været fuld af bekymring ser at få alle hullerne stoppet snarest muligt. Idet jeg så mig om foran huset, bemærkede jeg på min venstre side en blomsterhave og gik hen til den for at se, hvad jeg skulle komme til at opdage i den retning.

Haven viste sig på nærmere hold at være lille, ubetydelig og slet vedligeholdt. Jeg forlod den, gik igennem en lille åbning i

hækken og befandt mig nu i en granplantage. En smuk, kunstig sti snoede sig hen igennem træerne, og jeg gik videre på den, samtidig med at mine erfaringer fra det nordlige sagde mig, at jeg nærmede mig den sandede hedejord. Efter at jeg havde spadseret en god halv engelsk mil videre under træerne, gjorde stien pludselig en skarp drejning; træerne hørte op på begge sider, og jeg befandt mig pludselig ved randen af en stor åben slette og kastede mit blik hen over Blackwatersøen, som dette hus har fået sit navn efter.

Jordbunden her, der sænkede sig noget nedad, var lutter sand, med undtagelse af nogle små hedehøje, der hist og her afbrød ensformigheden. Søen havde åbenbart engang nået op til det sted, hvor jeg stod, og var efterhånden tørret ind til tredjedelen af sit tidligere omfang. Jeg så, hvorledes dens stille, dovne vande omtrent en kvart engelsk mil fra mig deltes i en fordybning af sammenvoksede siv og rør og af små høje i moradser og vandpytter. På den modstående bred så man igen dette buskads, der skjulte udsigten og kastede sine mørke skygger på det træge, flade vand. Da jeg gik ned til søen, så jeg, at jordbunden på den modsatte side af den var fugtig og sumpet og bevokset med yppigt græs og med tårepile. Vandet, der var temmelig klart på den åbne sandede side, hvor solen skinnede, så overfor mig, hvor det lå dybere i skyggen af den sumpede bred og det tætte, overhængende buskads, mørkladent og giftigt ud. Frøerne kvækkede, og da jeg kom nærmere til den sumpede side af søen, så jeg, hvorledes rotterne som levende skygger smuttede frem og tilbage. Jeg så her det forrådnede vrag af en gammel båd, som lå med bunden i vejret, rage op fra vandet, og igennem en åbning i træerne

faldt der en svag solskinsplet ned på den tørre overflade, og her lå en slange, fantastisk sammenviklet, stille og forræderisk. Nær og fjern frembragte udsigten kun det samme sørgelige indtryk af ensomhed og forladthed, og solhimlens lyse pragt over mit hoved syntes kun at gøre mørket og nøgenheden i den ørken, som den skuede ned på, endnu mere følelig. Jeg vendte mig om og gik henimod den højereliggende hedeagtige jordbund, og idet jeg veg noget af fra den sti, jeg tidligere havde fulgt, kom jeg hen til et fattigt lille træskur, der stod på den yderste rand af plantagen og var alt for ubetydeligt til at kunne have fængslet min opmærksomhed ved siden af den store, vilde udsigt hen over søen.

Da jeg nærmede mig skuret, fandt jeg, at det tidligere havde været et bådehus, og at der, efter udseendet at dømme, senere var blevet gjort et forsøg på at forvandle det til et slags råt lysthus, hvor man havde henstillet en bænk af grangrene, et par stole og et bord. Jeg trådte ind for at hvile mig lidt og få vejret.

Jeg havde næppe været et minut inde i bådehuset, før jeg opdagede, at mit hurtige åndedræt forunderligt nok ligesom fandt et ekko under mig. Jeg lyttede et øjeblik med spændt opmærksomhed og hørte en sagte rallen, der syntes at komme fra den bænk, jeg sad på. Mine nerver angribes ikke let af småting, men ved denne lejlighed sprang jeg forskrækket op og råbte, fik intet svar, søgte at tage mod til mig igen, og så ind under bænken.

Dernede i den mest afsides krog lå den hjælpeløse årsag til min skræk – en lille sort og hvid spaniel. Det lille dyr jamrede sig mat, da jeg så på det og søgte at lokke det hen til mig, men det rørte sig ikke. Jeg flyttede bænken til side og så nærmere på

det. Det stakkels dyrs øjne sløredes hurtigt, og der var en blodplet at se på dets skinnende hvide side. En svag, hjælpeløs, stum skabnings kummer er dog det sørgeligste syn af alle. Jeg tog det stakkels dyr så lempeligt som muligt op fra jorden, lagde det i en slags improviseret hængekøje i folderne af min vide kjole og bar det så hurtigt som muligt, for at det ikke skulle lide for længe, tilbage til huset.

Da jeg ikke fandt nogen i forstuen, gik jeg straks op på mit eget værelse, lavede af et af mine gamle sjaler en seng til det lille dyr og gav mig derpå til at ringe. En stor og korpulent stuepige, der så så enfoldig ud, at hun måtte trætte en helgens tålmodighed, lod sig se. Hendes tykke, formløse ansigt fortrak sig til et bredt grin, da hun så det sårede lille dyr ligge på gulvet.

"Hvad er der at le ad?" spurgte jeg så opbragt, som om hun havde kunnet tjene hos mig selv. "Ved du, hvis den hund er?"

"Nej, miss, det ved jeg ikke." Hun bukkede sig ned og så på dyrets sårede sider; derpå opklaredes hendes ansigt pludselig, ligesom hun fik en indskydelse, og idet hun pegede på såret, sagde hun leende: "Det har Baxter gjort."

Jeg var så opbragt, at jeg havde kunnet give hende en ørefigen. "Baxter?" sagde jeg, "hvad er det for et dyr, som du falder Baxter?"

Hun grinede endnu værre end før. "Min Gud, miss! Baxter, det er jo skovrideren, og når han ser fremmede hunde jage her, så går han ud og skyder dem. Det er skovriderens pligt, miss, hunden må krepere, for den er jo skudt der, ikke sandt, miss, og det har Baxter gjort, det har han. Baxter har gjort det, miss, og det er jo Baxters pligt, det er det."

Jeg havde nær været slet nok til at ønske, at Baxter havde skudt stuepigen i stedet for hunden. Da jeg så, at det var til ingen nytte at forlange hjælp til det stakkels dyr af dette dumme stykke kvindfolk, bad jeg hende blot at anmode husholdersken om at komme op til mig. Hun gik, ligesom hun var kommet, med et grin, der gik fra det ene øre til det andet. Da hun lukkede døren, sagde hun endnu engang hen for sig: "Det har Baxter gjort, og det var Baxters pligt, det var det."

Husholdersken, en person, der havde nogen opdragelse og intelligens, havde været så betænksom at tage noget mælk og varmt vand op med sig. Aldrig så snart så hun hunden, før hun gjorde en bevægelse, og skiftede farve.

"Du min Gud!" råbte hun, "det må være mrs. Cathericks hund!"

"*Hvis* hund?" spurgte jeg i højeste grad forbavset.

"Mrs. Cathericks. De synes at kende mrs. Catherick, miss Halcombe?"

"Ikke personligt, men jeg har hørt om hende. Bor hun her? Har hun hørt noget fra sin datter?"

"Nej, miss Halcombe. Hun kom hertil for at erkyndige sig hos os om hende."

"Hvornår?"

"Først i går. Hun sagde, at hun havde hørt, at en fremmed, der efter beskrivelsen lignede hendes datter, var blevet set her på egnen. Vi har imidlertid ikke hørt noget om det, og i landsbyen vidste man heller ikke noget om det, da jeg sendte bud derned for at forhøre mig. Mrs. Catherick havde denne lille hund med sig, da hun kom, og jeg så, at den løb bagefter hende, da hun gik bort igen. Formodentlig har det lille dyr forvildet sig

i plantagen og er blevet skudt. Hvor fandt De den, miss Halcombe?"

"I det gamle skur nede ved søen."

"Ak ja, det er på denne side af plantagen, og det stakkels dyr har slæbt sig hen til det første skjul, det kunne finde, for at lægge sig til at dø, som jo hundene plejer at gøre. Hvis De, miss Halcombe, vil hælde lidt mælk i det, så skal jeg se, om jeg kan vaske de sammenklistrede hår ud af såret. Jeg frygter imidlertid for, at dyret ikke mere kan reddes, men vi kan jo gerne forsøge på det."

Mrs. Catherick! Dette navn klang endnu stadig i mine øren, som om husholdersken først havde nævnt det i dette samme øjeblik. Mens vi beskæftigede os med hunden, tænkte jeg på Walter Hartrights advarende ord: "Skulle Anne Catherick nogensinde møde Dem på Deres vej, miss Halcombe, så benyt De Dem bedre af lejligheden, end jeg har gjort." Den sårede hund havde allerede bragt mig til at opdage, at mrs. Catherick var i Blackwater Park, og denne opdagelse kunne føre mig videre. Jeg besluttede at drage så meget udbytte som muligt af dette og at skaffe mig alle de oplysninger, jeg kunne.

"Sagde De ikke, at mrs. Catherick bor her på egnen?" spurgte jeg.

"Nej," sagde husholdersken, "hun bor i Welmingham, i den helt modsatte ende af grevskabet, og fulde halvtreds engelske mil herfra."

"De har formodentlig allerede længe kendt mrs. Catherick?"

"Tværtimod, miss Halcombe; jeg så hende i går for første gang. Jeg havde naturligvis hørt om hende, for man havde fortalt mig, at sir Percival havde været så god at sætte hendes

datter under lægetilsyn. Mrs. Catherick er noget besynderlig i sine manerer, men forresten ser hun ret anstændig ud. Hun syntes at være meget bedrøvet over, at der ikke var noget sandt i det rygte, at hendes datter var blevet set her på egnen – i det mindste efter hvad der var *os* bekendt."

"Jeg føler nogen interesse for mrs. Catherick," sagde jeg, for jeg ønskede at fortsætte samtalen så længe som muligt. "Blot jeg var kommet noget tidligere hertil i går, så havde jeg fået hende at se. Blev hun her længe?"

"Ja," sagde husholdersken, "hun var her en god stund, og jeg tror nok, at hun var blevet her endnu længere, hvis jeg ikke var blevet kaldt ud for at tale med en fremmed herre, der kom hertil for at spørge, hvornår sir Percival blev ventet her tilbage. Mrs. Catherick rejste sig straks og gik, da hun hørte pigen bringe denne besked fra den fremmede herre. Idet hun gik, sagde hun, at det ikke var nødvendigt at sige sir Percival noget om, at hun havde været her. Jeg fandt denne bemærkning noget besynderlig, i særdeleshed over for mig, i min ansvarsfulde stilling."

Det fandt jeg også, for Percival havde fået mig til at tro i Limmeridge, at der herskede den mest fuldkomne fortrolighed imellem ham og mrs. Catherick. Hvis det var tilfældet, hvorfor var det hende da om at gøre, at hendes besøg på Blackwater Park blev holdt hemmeligt for ham?

"Formodentlig," sagde jeg, da jeg mærkede, at husholdersken ventede at høre min mening om dette punkt, "formodentlig tænkte hun, at efterretningen om, at hun havde været her, kunne bedrøve sir Percival til ingen nytte, da det måtte minde

ham om, at hendes tabte datter endnu ikke var fundet. Talte hun meget om denne genstand?"

"Meget lidt," svarede husholdersken. "Hun talte især om sir Percival, kom frem med en mængde spørgsmål angående hvor han havde været, og hvad hans gemalinde var for en dame. 'Jeg opgiver hende,' var de sidste af hendes ord, jeg kan erindre; 'jeg opgiver hende som tabt,' og derpå gik hun straks over til at spørge mig om lady Glyde; hun ville vide, om det var en smuk og elskværdig dame, om hun var ung og frisk … ak Gud, jeg tænkte jo nok, at det ville ende således, se, mrs. Halcombe, det stakkels dyr har endelig udstridt."

Hunden var død. Den havde udstødt ligesom en svag rallen, og en kort krampetrækning havde rystet dens lemmer, just som de sidste ord, "ung og frisk" blev udtalt. Forandringen var indtrådt med en skrækindjagende hurtighed, og et minut efter lå det lille dyr livløst i vore hænder.

Klokken otte.

Jeg lommer lige fra middagsbordet, hvor jeg har spist i ensom majestæt. Solen er gået rød ned over det vildnis af træer, som jeg ser fra mit vindue, og jeg sidder igen ved min dagbog for at få bugt med den utålmodighed, som forventningen om de rejsendes hjemkomst fremkalder hos mig. Efter min beregning skulle de allerede være her. Hvor her er stille og ensomt i denne søvnige aftenhvile. Hvor mange minutter er der tilbage endnu, til jeg skal høre hjulene knirke i sandet og løbe ned for at slutte Laura i mine arme?

Den stakkels lille hund! Jeg ville dog ønske, at jeg på min første dag på Blackwater Park ikke skulle have set nogen dø,

selv om det kun var en bortløben hund.

Welmingham – idet jeg ser tilbage på disse blade, lægger jeg mærke til, at det er navnet på det sted, hvor mrs. Catherick bor. Jeg har endnu hendes brev, det brev, hun skrev til mig, da sir Percival tvang mig til at skrive til hende angående hentes stakkels datter. En af de første dage vil jeg, når jeg finder det belejligt, tage dette brev med mig som en anbefalingsskrivelse og se, hvad jeg kan bringe ud af en personlig sammenkomst med mrs. Catherick. Jeg forstår ikke, hvorfor hun ønsker at holde sit besøg på Blackwater skjult for sir Percival, og er langt fra ikke så overbevist om, at hendes datter ikke er her på egnen, som husholdersken synes at være det. Hvad ville Walter Hartright have sagt til det? Den stakkels, kære Hartright! Jeg begynder allerede at savne hans redelige råd og hans beredvillige hjerte.

Tys! Hørte jeg ikke noget? Jo, jeg hører lyden af hurtige skridt. Jeg hører hestetrav og knirkende hjul. Bort med dagbog, blæk og papir! De rejsende kommer tilbage – min yndling, min Laura er endelig her igen!

2

Den 15. juni.

Den forvirring, deres ankomst forårsagede, har haft tid til at sætte sig. Der er gået to dage siden deres ankomst, og dette mellemrum har været tilstrækkeligt til fuldstændigt at ordne og indrette vor levemåde på Blackwater Park. Jeg tør nu vende tilbage til min dagbog med nogen udsigt til at kunne fortsætte min beretning med den sædvanlige fatning.

Jeg tror, at jeg vil begynde med en besynderlig bemærkning, som har påtrængt sig mig efter Lauras tilbagekomst.

Når to medlemmer af en familie eller to fortrolige venner skilles ad, og den ene rejser udenlands, men den anden bliver hjemme, synes tilbagekomsten af den, der er rejst bort, at stille den, der er blevet tilbage, på en pinefuld måde i skyggen. Det pludselige sammenstød af nye tanker og vaner, som man ivrigt har tilegnet sig på den ene side, og af gamle tanker og vaner, som man ivrigt har bibeholdt på den anden side, synes da straks at ville gøre et skår i de kærligste slægtninges og de fortroligste venners sympatier og at ville frembringe en pludselig kulde imellem dem, som ingen af dem hverken venter eller er i stand til at beherske.

Efter at den første glæde over gensynet mellem Laura og mig var forbi, efter at vi havde sat os hånd i hånd ved siden af hinanden for at kunne trække vejret og tale i ro, følte jeg på øjeblikket denne kulde, og jeg kunne se, at hun følte det samme. Nu, da vi igen har optaget de fleste af vore gamle vaner, er den allerede til dels forsvundet, og den vil sagtens snart være det ganske; men den har dog, nu da vi igen lever sammen, haft nogen indflydelse på mine første indtryk, og af den grund anser jeg det for rigtigt at omtale den her.

Hun har fundet mig uforandret, men jeg finder hende forandret.

Hendes ydre er forandret, og i en vis henseende er hendes karakter også forandret. Jeg kan ikke just sige, at hun er mindre smuk end sædvanlig: jeg siger kun, at hun *i mine øjne* er mindre smuk. Andre, der ikke ser på hende med mine øjne og mine erindringer, vil sandsynligvis finde hende smukkere. Der er

mere farve på hendes kinder, og omridsene af hendes ansigt er rundere og bestemtere end tidligere; hendes figur synes mig mere udviklet, og hendes bevægelser er sikrere og kækkere end de var, inden hun blev gift, men der fattes mig noget, når jeg ser på hende – noget, der tilhørte den lykkelige og uskyldige Laura Fairlie, og som jeg forgæves søger hos lady Glyde. Der var i gamle dage noget så frisk og blidt, noget så skiftende og dog så blivende i hendes fine ansigt, noget, hvis trolddom hverken kunne beskrives med ord eller males, som den stakkels Hartright tit plejede at sige. Det er borte. Det forekom mig, at jeg så et svagt genskin af det, da hun i hjemkomstens øjeblik blegnede ved den sindsbevægelse, som vort mode fremkaldte; men siden har jeg ikke set noget til det. Intet af hendes breve har forberedt mig på at finde hende personligt forandret. De havde tværtimod ladet mig vente, at hun i det mindste i det ydre var blevet den samme efter sit bryllup som før det. Måske læste jeg tidligere ikke hendes breve rigtigt, og måske forstår jeg dem heller ikke ganske nu? Men det er det samme! Hvad enten hun i de sidste seks måneder har vundet eller tabt i skønhed, så har dog adskillelsen gjort mig hende mere dyrebar end nogensinde før, og det er dog altid en god følge af hendes bryllup.

Den anden forandring, den, jeg havde lagt mærke til i hendes karakter, havde ikke overrasket mig, da jeg ved tonen i hendes breve var forberedt på den. Nu, da hun er hjemme, finder jeg, at hun lige så ugerne taler om sit forhold til sin mand, som hun tidligere skrev om det. Aldrig så snart ville jeg begynde på denne forbudte genstand, før hun lagde sin hånd på mine læber, og det med et blik og en bevægelse, der erindrede mig

om den lykkelige fortid, da vi ingen hemmeligheder havde for hinanden.

"Når vi to er sammen, Marian," sagde hun, "vil vi være lykkeligere og friere overfor hinanden, hvis vi tager mit ægteskab for hvad det er og taler og tænker så lidt på det som muligt. Jeg ville gerne fortælle dig alt, kære søster, om hvad mig selv angår," vedblev hun ivrigt, idet hun gav sig til at pille ved spændet på mit livbånd, "hvis mine meddelelser kunne ende med det. Men det ville ikke blive tilfældet – de ville føre til meddelelser om min mand, som jeg nu, da jeg er gift, hellere vil undgå, både for hans skyld og for din og min skyld. Jeg vil ikke dermed sige, at de ville bedrøve dig eller mig – det ville jeg ikke antyde for alverden. Men – jeg længes så inderligt efter at være lykkelig nu, da jeg har dig igen, og tillige efter at se dig lykkelig ..." Hun holdt pludselig inde og så sig omkring i værelset – det var min dagligstue, som vi stod i. "Ak!" råbte hun, idet hun slog hænderne sammen med det muntre smil, man hilser på en gammel bekendt med, "der ser jeg allerede en gammel ven, dit bogskab, Marian, dit kære, gamle, lille, ormstukne bogskab ... Hvor det glæder mig, at du har bragt det med fra Limmeridge! Og din lille arbejdskurv, den er lige så uordentlig som altid! Og den afskyelige tunge herreparaply, som du altid skal have med, når det regner! Og frem for alt, dit eget kære, brune, blege sigøjneransigt, der ser på mig ligesom i gamle dage! Her er så hjemligt herinde hos dig! Hvorledes kan vi få det endnu mere til at ligne hjemmet? Jeg vil hænge faders portræt ind i din stue i stedet for i min, og alle mine små skatte fra Limmeridge vil jeg opstille her, og så vil vi tilbringe adskillige timer om dagen herinde imellem disse fire venlige

vægge. O, Marian!" sagde hun, idet hun pludselig satte sig ned på en skammel ved mine fødder og så mig alvorligt ind i ansigtet, "lov mig, at du aldrig vil gifte dig og aldrig forlade mig. Det er egoistisk af mig at sige det, men du har det langt bedre som ugift, med mindre … medmindre du skulle elske din mand uhyre meget – men du vil jo aldrig elske nogen så højt som mig, vel, Marian?" Hun holdt igen inde, lagde mine hænder over kors på mit skød og hvilede sit ansigt på dem. "Har du for nylig skrevet eller modtaget mange breve?" sagde hun med en sagte og pludselig forandret stemme. Jeg forstod, hvad hun mente, men jeg fandt, at det var min pligt ikke at bestyrke hende i sligt ved at komme hende i møde på halvvejen. "Har du hørt fra ham?" vedblev hun, idet hun samtidig kyssede mig på hænderne for at jeg skulle tilgive hende dette endnu mere ligefremme spørgsmål. "Er han rask og lykkelig, og går det ham godt i hans stilling? Er han nu blevet rolig, og har han glemt mig?"

Hun skulle ikke have stillet disse spørgsmål. Hun skulle have husket på sin egen beslutning den morgen, da sir Percival modtog hendes Ja, og da hun overgav Hartrights lille album for bestandig til mit værge. Men ak, hvor er det fejlfrie menneskelige væsen, der kan gennemføre en god beslutning uden nogensinde at vakle? hvor er den kvinde, som det lykkedes ganske at udslette billedet af en oprigtig kærlighed af sit hjerte? I bøger kan man rigtignok læse sig til, at der findes sådanne overjordiske væsener – men hvad siger vor egen erfaring?

Jeg forsøgte ikke på at bebrejde hende noget i den anledning; måske fordi jeg forstod oprigtigt at vurdere denne frygtløse åbenhjertighed, der så åbenlyst viste mig det, som andre

kvinder i hendes stilling måske ville have haft årsag til at skjule; måske også, fordi jeg i mit eget hjerte og min samvittighed følte, at jeg i hendes sted ville have haft de samme tanker og stillet de samme spørgsmål. Det rigtigste, jeg kunne gøre, var at sige hende, at jeg ikke i længere tid havde skrevet til ham eller hørt fra ham og derpå lede samtalen hen på andre genstande.

Der var meget, der bedrøvede mig i denne vor samtale, den første fortrolige samtale, jeg havde haft med hende siden hendes hjemkomst. Den forandring, som hendes giftermål havde frembragt i vort forhold til hinanden, da hun for første gang i vort samliv havde bragt et forbudt tema på bane imellem os; den sørgelige vished, som hendes ord imod hendes vilje bibragte mig, at der hverken var nogen varm følelse eller oprigtig sympati imellem hende og hendes mand; den nedslående opdagelse, at hin ulyksalige tilbøjelighed endnu stadig havde rod i hendes hjerte, alt det måtte være vel skikket til at bedrøve en, der elsker hende og føler for hende som jeg. Jeg har kun én trøst at stille imod alt dette, én trøst, der skulle berolige mig og også gør det. Al den ynde og elskelighed i hendes karakter, al den åbenhjertighed og alt det kvindelige trylleri, der tidligere gjorde hende så elsket af alle, har hun igen fået tilbage. Undertiden tvivler jeg om, hvorvidt et eller andet indtryk, som jeg har modtaget, er det rette; men dette sidste og bedste af mine indtryk bliver for hver dag og for hver time mere levende i mig.

Men for nu at gå over til hendes rejsekammerat, hvad har jeg da iagttaget hos sir Percival siden hans tilbagekomst, der skulle kunne give mig en bedre mening om ham?

Jeg kan næppe sige det. Han synes, siden han er kommet tilbage, at plages på alle kanter af små ærgrelser, og under sådanne omstændigheder tager ingen mand sig fordelagtig ud. Mig forekommer det, at han så mere mager ud, end dengang han forlod England. Hans trættende hoste og hans uro er i alle tilfælde taget til. Imod mig er han meget kortere i sit væsen end tidligere. Den aften, da han kom tilbage, hilste han mig på en måde, hvori der ikke var spor af hans tidligere høflige og ceremonielle væsen. Han spildte ikke sin tid på artige talemåder, der skulle udtrykke hans glæde over at se mig – han gav mig kun et flygtigt håndtryk og spurgte skarpt: "Hvordan går det med Dem, miss Halcombe? Det glæder mig at se Dem igen." Han syntes at betragte mig som en af de andre mur- og nagelfaste genstande i huset og kun at overbevise sig om, at jeg stod på det rette sted, for derpå at gå over til noget andet.

De fleste folk lægger i deres hus adskilligt af deres karakter for dagen, som de andetsteds plejer at skjule; og sir Percival har allerede udfoldet en tilbøjelighed til orden og regelmæssighed, som jeg efter mit tidligere bekendtskab til hans karakter ikke havde anet. Når jeg tager en bog ud af biblioteket og lægger den hen på bordet, så følger han efter mig og stiller den igen hen på sin plads; det samme er tilfældet, når jeg blot rejser mig op og lader den ligge. Han samler blomsterblade op fra tæppet og brummer ved dette arbejde så gnavent, som om det var glødende kul, der kunne brænde huller i det, og når der er en fold på dugen, eller der mangler en kniv på det sædvanlige sted, skænder han på tjenerne med et sådant raseri, som om de havde fornærmet ham personligt.

Jeg har allerede omtalt de små fortrædeligheder, der synes at have plaget ham siden hans tilbagekomst, og en hel del af den uheldige forandring, som jeg har bemærket hos ham, må vel tilskrives dem. Jeg søger at overtale mig selv til at tro det, fordi jeg ikke allerede nu vil ængste mig for fremtiden. Det er vistnok en hård prøve for en mand, når han kommer hjem til sit hus efter en lang fraværelse, at modtages med en ærgrelse, lige så snart han sætter foden inden for døren, og noget sligt skete virkelig for sir Percival ved min nærværelse. Den aften, han kom, fulgte husholdersken mig ned i forstuen for at modtage sin herre, sin frue og deres gæster. Så snart sir Percival fik øje på hende, spurgte han hende, om der for nylig havde været nogen, som havde spurgt efter ham. Husholdersken sagde da til ham, hvad hun allerede havde fortalt mig, at der havde været en herre, der havde forhørt sig om, hvornår hun ventede sin herre tilbage. Han spurgte hende derpå om herrens navn. Han havde ikke nævnt sit navn. Om hans anliggende eller ærinde? Det havde han intet sagt om. Hvorledes han så ud? Husholdersken forsøgte at beskrive ham, men det lykkedes hende ikke at beskrive den navnløse på nogen så særegen måde, at sir Percival havde kunnet genkende ham. Han rynkede da panden, stampede utålmodigt med foden og løb ind i huset uden at lægge videre mærke til nogen som helst. Hvorledes en sådan bagatel i den grad kunne bringe ham ud af fatning, er mig aldeles ubegribeligt, men vist er det, at han var opbragt for alvor.

I det hele taget vil det måske være bedre, om jeg ikke udtaler nogen bestemt mening om hans væsen, hans sprog og hans opførsel i hans eget hus, før han har fået tid til at blive de

bekymringer kvit, som åbenbart nu foruroliger hans sind. Jeg vil gå over til andre ting, og min pen skal for øjeblikket lade Lauras gemal i fred.

De to gæster, greve og grevinde Fosco, står nærmest for tur. Jeg vil først tage grevinden for og så hurtigt som muligt se at blive færdig med den kvindelige halvdel.

Laura har ganske sikkert ikke gjort sig skyldig i nogen overdrivelse, da hun skrev til mig, at jeg næppe ville genkende hendes tante. Jeg havde endnu aldrig i mit liv set, at et ægteskab kunne forandre en kvinde i den grad, som tilfældet her var med grevinde Fosco. Da hun hed Eleanor Fairlie (og var syvogtredive år gammel), snakkede hun altid kun det mest arrogante sludder og pinte de ulykkelige mandfolk med al den anmasselse, som et forfængeligt og tosset fruentimmer er i stand til at finde på. Som grevinde Fosco (i en alder af treogfyrre år) sidder hun nu hele timer uden at sige et ord, ligesom et væsen, der er frosset ihjel. De forfærdeligt latterlige lange krøller, der tidligere plejede at hænge ned på begge sider af hendes ansigt, har nu veget pladsen for to rækker stive små krøller, således som man ser dem på gammeldags parykker. En simpel ærbar hue dækker hendes hoved og giver hende, for første gang i den tid, jeg har kendt hende, udseende af en forstandig kone. Hun ser nu ikke længere ud på halsen som et kvindeligt skelet, for hun går med højhalsede sorte eller grå kjoler – kjoler, som hun tidligere ville have lét højt af eller skreget forskrækkeligt op over, alt efter som hovedet stod på hende – og i en sådan påklædning sidder hun nu, uden at tale et ord, henne i en krog; hendes tørre hvide hænder er uafladeligt beskæftiget enten med et kedsommeligt broderi eller med at forfærdige i det uendelige små cigaretter til

grevens brug. I de få korte øjeblikke, når hun løfter sine kolde, blå øjne op fra sit arbejde, fæster hun dem som regel på sin mand med et udtryk af denne stumme, spørgende underdanighed, som vi allesammen kender fra en hunds trofaste blik. Det eneste kendetegn på, at der rører sig noget indre under dette isdække, er, at hun et par gange har lagt en sand tigeragtig skinsyge for dagen, der er møntet på ethvert kvindeligt væsen, greven taler med eller ser på med den mindste opmærksomhed (stuepigerne iberegnet). Når man undtager dette ene punkt er hun både morgen, middag og aften, i huset og udenfor det, i smukt og i slet vejr, så kold som en statue og så ufølsom som den sten, den er hugget af. For det sociale liv i almindelighed er denne forandring særdeles gunstig, for hun er derved blevet forvandlet til en høflig, tavs, fordringsløs kvinde, der ikke står nogen i vejen, men hvorvidt hun virkelig i sit hemmeligste indre har forbedret eller forværret sig, er en anden sag. Jeg har et par gange set, at der pludselig er foregået den voldsomste forandring med hendes ydre, og det har bragt mig på den formodning, at hendes nuværende tilstand, hvor hun bestandig søger at undertrykke noget, skjuler noget hæsligt og fordærveligt, der i hendes tidligere friere eksistens dunstede bort uden at gøre skade. Det er meget muligt, at jeg tager aldeles fejl i min forestilling, men det indtryk gør hun nu engang på mig. Tiden vil vise det.

Og den troldmand, der frembragte denne forandring, den udenlandske gemal, der har tæmmet denne forskruede englænderinde således, at hendes egne slægtninge næppe kunne kende hende – greven selv? Hvad er der at sige om ham?

Det lader sig gengive med ét ord: han ser ud som et menneske, der kan tæmme alt, hvad han vil. Havde han ægtet en tigerinde i stedet for en kvinde, så havde han tæmmet tigerinden. Havde han ægtet *mig*, så havde jeg rullet hans cigaretter, ligesom hans kone nu gør det, og havde ligesom hun tiet stille, så snart han blot så på mig.

Jeg frygter næsten for at betro det selv til disse hemmelige blade: Denne mand interesserer mig, tiltrækker mig og tvinger mig til at holde af sig. På to korte dage har han gjort kæmpeskridt i min gunst, og hvorledes det er gået til, er det mig umuligt at forklare mig.

Det forskrækker mig ligefrem, at jeg ser ham så tydeligt for mig, nu da jeg tænker på ham – uendelig meget tydeligere end sir Percival eller mr. Fairlie eller Walter Hartright; jeg undtager alene Laura. Hans stemme klinger i mine øren, som om jeg i dette øjeblik hørte ham tale. Jeg erindrer mig, hvad han sagde i går, som om jeg endnu talte med ham. Hvorledes skal jeg beskrive ham? Der er i hans personlige fremtræden, i hans vaner og i hans fornøjelser visse særheder, som jeg på det strengeste ville dadle eller på det ubarmhjertigste gøre nar af, hvis jeg bemærkede dem hos nogen som helst anden end hos ham. Hvad er det da nu, der gør mig det umuligt at dadle dem eller at gøre dem latterlige hos *ham*?

Han er for eksempel uhyre korpulent. Tidligere har jeg altid haft en rædsel for fede folk. Jeg har altid næret den tro, at den gængse formening, at betydelig korpulens var uadskillelig fra en betydelig godmodighed, ville sige det samme, som at enten er det kun elskværdige folk, der kan blive fede, eller det er den tilfældige tilvækst af så og så mange pund kød, der udøver en

ligefrem gunstig indflydelse på disse menneskers sind. Jeg har altid modarbejdet denne tåbelige fordom ved at anføre eksempler på fede folk, der var lige så foragtelige, ondskabsfulde og grusomme som de magreste og værste af deres medmennesker. Jeg har spurgt, om Henrik den Ottende var en elskværdig mand? om pave Alexander den Sjette var en god mand? om morderne mr. og mrs. Manning ikke begge var ualmindelig fede folk? om de lejede sygeplejersker, der efter ordsproget hører til de grusomste folk i hele England, ikke også er de mest korpulente folk i hele England? Og således fremdeles har jeg anført dusinvis af eksempler, gamle såvel som nye, indenlandske såvel som udenlandske, høje såvel som lave, og til trods for disse anskuelser, som jeg endnu i dette øjeblik med al magt holder fast ved, er grev Fosco, der er så fed som Henrik den Ottende, marcheret lige ind i min gunst. Det er virkelig forunderligt.

Er det hans ansigt, der har anbefalet ham? Det er vel muligt. Det har den mest påfaldende lighed i forstørret målestok med Napoleon den Stores. Hans træk har den samme ophøjede regelmæssighed, og deres udtryk minder om den storartede, rolige og urokkelige kraft, der fandtes i den store feltherres ansigt. Denne påfaldende lighed gjorde straks i begyndelsen indtryk på mig; men der er foruden denne lighed endnu noget hos ham, som har gjort et endnu stærkere indtryk på mig.

Jeg tror, at det er hans øjne, der har udøvet den indflydelse, som jeg nu tænker på. De er de mest uudgrundelige grå øjne, jeg nogensinde har set, og de funkler til enkelte tider så koldt, klart, smukt og uimodståeligt, at jeg nødes til at se på dem, skønt det på samme tid gør et indtryk på mig, som jeg hellere

ville være foruden. Også andre dele af hans hoved og ansigt har deres ejendommeligheder. Hans hudfarve er for eksempel af en besynderlig hvidhed, der stikker så stærkt af imod hans hårs mørke farve, at jeg har en mistanke om, at han går med paryk, og hans ansigt, der altid er omhyggeligt raget, er glattere end mit, skønt han efter sir Percivals angivelse næsten er tres år gammel. Men det er dog ikke de mest fremtrædende personlige ejendommeligheder, der efter min mening adskiller ham fra alle andre mænd, som jeg nogensinde har set. Det, der umiskendeligt fremhæver ham blandt massen af almindelige mennesker, er, så vidt jeg har kunnet skønne, ene og alene det overordentlige udtryk og den vidunderlige magt, der ligger i hans øjne.

Hans væsen og den art og måde, hvorpå han behersker vort sprog, kan ligeledes have bidraget til, at jeg har dannet mig en god mening om ham. Når han hører på en dame, er det altid med rolig ærbødighed og med opmærksom interesse, og når han taler til hende, er der i hans stemme en forunderlig blød klang, som vi ikke kan modstå, hvad vi end siger. Også her hjælper hans usædvanlige kendskab til det engelske sprog ham. Jeg havde ofte hørt tale om den overordentlige færdighed, mange italienere tilegner sig vor hårde udtale med; men før jeg hørte grev Fosco, havde jeg ikke anset det for muligt, at en udlænding nogensinde kunne tale engelsk, som han taler det. Der er tider, hvor det næsten er umuligt efter hans udtale at betragte ham som andet end en landsmand, og hvad talens strøm angår, så er der få indfødte englændere, der i den grad som han har ordet i deres magt. Han kan vel nu og da betjene sig af en fremmedagtig ordstilling, men jeg har endnu aldrig

hørt, at han har brugt et forkert udtryk, eller at han blot et øjeblik har været forlegen for at finde et ord.

Selv de mindste ejendommeligheder hos denne forunderlige mand har noget påfaldende originalt og modsigende ved sig. Hvor fed og gammel han end er, er dog enhver af hans bevægelser forbavsende let og rask. Han er så stille i stuen som enhver af os kvinder, og hvad der er endnu mere, han er til trods for sin umiskendelige åndelige fasthed og kraft så nervøs som den svageste iblandt os. Ved en tilfældig støj farer han lige så heftigt op som Laura selv. Han fo'r i går således sammen, da sir Percival slog en af sine spaniels, at jeg ligefrem skammede mig over min mangel på følelse i forhold til ham.

Dette sidste tilfælde erindrer mig om en af hans besynderligste egenskaber, som jeg endnu ikke har omtalt, nemlig hans overordentlige forkærlighed for visse yndlingssmådyr. Nogle af disse har han ladet tilbage på fastlandet, men han har bragt med sig en kakadue, to kanariefugle og en hel familie af hvide mus. Han sørger personlig for alle disse smådyrs fornødenheder, og de holder overordentlig meget af ham og har en forbavsende tillid til ham. Kakaduen, der er i højeste grad ondskabsfuld og falsk imod alle andre, synes formelig at elske ham. Når han lader den komme ud af sit bur, hopper den hen på hans knæ, marcherer op af hans store legeme og lægger på den elskværdigste måde sin bløde top ind til hans dobbelthage. Han behøver kun at åbne de små døre i kanariefuglenes bur og at kalde på dem, så hopper straks de nydelige, velopdragne små dyr uden frygt hen på hans hånd, springer fra den ene af hans fingre hen på den anden, når han siger til dem, at de skal gå "op ad trappen", og synger, når de

kommer øverst op, som om deres bryst skulle sprænges af lyksalighed. Hans hvide mus bor i en lille pagode af metaltråde, som han har forfærdiget efter sit eget udkast. De er næsten lige så tamme som kanariefuglene og slippes hyppigt ud ligesom disse. De løber omkring på hans store legeme, kryber ind og ud af hans vestelommer og sætter sig parvis på hans mægtige skuldre. Han synes at nære endnu større kærlighed til sine mus end for sine andre yndlinge, han smiler til dem, kysser dem og giver dem alle mulige kælenavne.

Hvis det var muligt at tænke sig en englænder med sådanne barnlige interesser og fornøjelser, så ville denne englænder skamme sig af hjertet og i selskab med voksne mennesker undskylde sig på det bedste. Men greven ser åbenbart intet latterligt i modsætningen mellem hans egen kolossale person og hans små fine yndlinge. Han ville midt i et selskab af engelske rævejægere kysse sine små hvide mus venligt og fløjte til sine kanariefugle, og han ville ynke jægerne som nogle barbarer, når de lo allerhjerteligst på hans bekostning.

Det er næppe troligt, men ikke desto mindre sandt, at denne samme mand, der elsker sin kakadue som en gammel jomfru og regerer sine hvide mus med en savoyarddrengs behændighed, kan tale med en dristig tankeflugt, en indsigt i alle litteraturer og et kendskab til selskabet i Europas største hovedstæder, der ville gøre ham til en fremragende personlighed i enhver dannet kreds. Denne kanariefugletæmmer, denne pagodearkitekt er (det har sir Percival selv fortalt mig) en af de betydeligste eksperimenterende kemikere i vor tid og har blandt andre mærkværdige opdagelser også fundet en måde, hvorpå man

efter døden kan forstene et legeme således, at det bliver hårdt som marmor til den yderste dag.

Denne korpulente, lade, halvgamle mand, hvis nerver er så fine, at han farer op ved en tilfældig støj og ser sig gysende omkring, når en spaniel får af pisken, gik morgenen efter sin ankomst ind i staldgården og lagde sin hånd på hovedet af en bulbider, et så vildt og rasende dyr, at selv staldkarlen, der fodrer den, er bange for at komme den nær.

Hans kone og jeg var til stede ved denne lejlighed, og jeg glemmer ikke så snart denne scene, hvor kort den end var.

"Tag Dem i agt for hunden, sir," sagde staldkarlen; "den farer løs på alle."

"Det gør den, min ven, fordi alle er bange for den," sagde greven roligt. "Vi vil se, om den også farer løs på mig." Med disse ord lagde han sine fede, hvidgule fingre, som kanariefuglene hoppede rundt på for ti minutter siden, på hovedet af det frygtelige dyr og så det lige ind i øjnene. "I store hunde er alle feje," sagde han i en foragtelig tone til dyret, idet han holdt sit ansigt næppe en tomme borte fra hundens hoved. "Du ville dræbe en kat, du feje køter, du ville fare på en forsulten tigger eller på enhver, som du kunne overfalde uventet, og som var bange for dit store legeme, dine slemme hvide tænder og din frådende blodtørstige flab. Du kunne dræbe mig i dette øjeblik, du jammerlige pralhals, og du vover ikke engang at se mig ind i ansigtet, fordi jeg ikke er bange for dig. Har du måske mere lyst til at forsøge dine tænder på min fede nakke? Puh! Det vover du ikke på," og mens hunden ydmygt krøb ind igen i sit hundehus, vendte han sig om og lo ad staldfolkenes forbavselse.

"O, min smukke vest!" råbte han patetisk. "Hvor det gør mig ondt, at jeg er kommet herhen! Bæstet har besudlet min smukke rene vest med sin fråde." Disse ord leder mig hen på endnu en anden af hans ubegribelige forunderligheder. Han holder af smukke klæder, som om han kunne være den største nar under solen, og i de to dage, han har opholdt sig her, har han allerede vist sig i forskellige pragtfulde veste, der alle er af smukke brogede farver og alt for rummelige, endog for ham.

Hans takt og hans finhed i småting er lige så mærkværdige som de besynderlige inkonsekvenser i hans karakter og den barnagtige trivialitet, der forråder sig i hans smag og hans beskæftigelser. Jeg har allerede lagt mærke til, at det er hans hensigt, så længe han opholder sig her, at leve på den venskabeligste fod med alle. Han har åbenbart opdaget, at Laura ikke holder synderlig af ham (det har hun også sagt til mig, da jeg i den anledning trængte ind på hende), men på samme tid har han også lagt mærke til, at hun har en ubeskrivelig forkærlighed for blomster. Når som helst hun forlanger en buket, har han stedse en i beredskab, som han selv har plukket og bundet, og til min store morskab har han været listig nok til altid at forsyne sig med én til, der ligner den første fuldkommen, for dermed at afvæbne sin kones jalousi, inden den endnu har fået tid til at bryde ud. Den måde, han behandler grevinden på (i tjenestefolkenes påsyn), er nok værd at se på. Han bukker dybt for hende, tiltaler hende som regel med "min engel", bærer sine kanariefugle på fingrene hen til hende, for at de kan aflægge hende et besøg og synge lidt for hende, han kysser hendes hånd, når hun giver ham hans cigaretter, og trakterer hende til gengæld taknemmelig med nogle bonbons,

som han spøgende tager frem af en æske og stikker hende i munden. Det jernris, han regerer hende med, kommer aldrig frem, når andre er til stede – det er et privatris og forbliver bestandig i hans private gemakker.

Hans måde at gøre sig yndet på af mig er meget forskellig herfra. Han har fundet ud af, (Himlen må vide hvorledes), at alt påtaget føleri er spildt ulejlighed overfor min prosaiske natur, og han smigrer derfor min forfængelighed ved at tale så alvorligt og forstandigt med mig, som om jeg var en mand. Ja, jeg gennemskuer ham, når jeg ikke er hos ham. Jeg ved, når jeg er heroppe på mit værelse, at han smigrer min forfængelighed – og alligevel, når jeg går ned og igen er i selskab med ham, vil han igen føre mig bag lyset, og jeg vil igen føle mig smigret af ham, som om jeg aldrig havde gennemskuet ham. Han ved at tage mig, ligesom han ved at tage sin kone og Laura, ligesom han vidste at tage hunden nede i gården, og ligesom han ved at tage sir Percival selv hver time på dagen. "Min gode sir Percival, jeg kan ikke sige dig, hvor meget din djærve engelske munterhed behager mig." – "Min gode Percival, jeg kan ikke sige dig, hvor meget jeg glæder mig over din sunde engelske menneskeforstand!" På denne måde holder han sig til stadighed sir Percivals uopdragne bemærkninger over hans kvindagtige beskæftigelser fra livet, og samtidig nævner han ham bestandig ved hans døbenavn, smiler til ham med den roligste overlegenhed, klapper ham på skuldrene og behandler ham med den samme velvillige overbærenhed, en godmodig fader behandler en halsstarrig søn.

Den interesse, som jeg ikke kan lade være at føle for dette forunderlige menneske, bevægede mig til at udspørge sir

Percival angående hans tidligere liv. Sir Percival ved imidlertid kun lidt om det eller vil i hvert tilfælde kun meddele mig lidt om det. Han og greven traf hinanden første gang for nogle år siden i Rom og det i en meget truende situation, som jeg allerede tidligere har berørt. Siden den tid har de stadig været sammen i London, Paris og Wien, men aldrig i Italien, og greven har forunderligt nok i mange år ikke været på italiensk grund. Har han måske været et offer for politisk forfølgelse? I alle tilfælde synes han at føle en patriotisk lyst til ikke at lade dem af sine landsmænd, der opholder sig i England, af syne. Samme aften han kom hertil, forhørte han sig straks om, hvor langt der var til den nærmeste by, og om der tilfældigvis boede nogen italienere. I hvert tilfælde står han i levende brevveksling med folk på fastlandet, og de breve, han modtager, bærer alle slags forunderlige stempler; i morges ved morgenbordet så jeg, at der lå et brev ved hans kuvert med et stort segl, der så ganske officielt ud. Måske står han i korrespondance med sin regering? Men det passer jo ikke sammen med min anden tanke, at han kunne være en politisk flygtning.

Hvad jeg dog allerede har skrevet for en mængde sider om grev Fosco, og hvad fører det alt sammen til? som den gode Gilmore i sit tørre forretningssprog ville spørge. Jeg kan kun gentage, at jeg, selv efter dette korte bekendtskab, har en slags forunderlig modstræbende kærlighed til greven. Han synes at udøve den samme magt over mig som over sir Percival; for hvor fri, ja endog grov sir Percival end undertiden kan være mod sin korpulente ven, kan jeg dog tydeligt se, at han er bange for at fornærme greven alvorligt. Mon jeg også skulle være bange for ham? I hvert tilfælde har jeg aldrig kendt et menneske, som jeg

så nødigt ville have til fjende. Er det, fordi jeg gerne er sammen med ham, eller fordi jeg frygter ham? *Chi lo sa?* som grev Fosco ville sige i sit modersmål. Hvem ved det?

Den 16. juni.

I dag har jeg endnu et og andet at skrive op foruden mine tanker og indtryk. Her er kommet et besøg, som hverken Laura eller jeg vidste noget om, og som heller ikke sir Percival var forberedt på.

Vi var alle nede i værelset med de nye franske vinduer, der vender ud til verandaen, og var netop i færd med at spise frokost. Greven (der har en appetit for bagværk, som jeg hidtil kun har fundet mage til hos unge piger i kostskoler) bad netop meget alvorligt om den fjerde sukkerpostej, da tjeneren trådte ind og anmeldte et besøg.

"Mr. Merriman er lige ankommet, sir Percival, og ønsker straks at få Dem i tale."

Sir Percival fo'r sammen og så opbragt og uroligt på manden.

"Mr. Merriman?" gentog han, som om han troede at hans øren havde bedraget ham.

"Javist, sir Percival, en mr. Merriman fra London."

"Hvor er han?"

"I biblioteket, sir Percival."

Han rejste sig op fra bordet, så snart han hørte dette sidste svar, og ilede ud af værelset uden at sige et eneste ord til nogen af os,

"Hvem er mr. Merriman?" spurgte Laura, idet hun vendte sig om til mig.

"Jeg har ikke den mindste anelse," var alt, hvad jeg kunne svare.

Greven havde nu fortæret sin fjerde postej og var trådt hen til sin ondskabsfulde kakadue.

Han vendte sig om til os med fuglen på skulderen.

"Mr. Merriman er sir Percivals sagfører," sagde han roligt.

Sir Percivals sagfører. Det var et fuldkommen naturligt svar på Lauras spørgsmål, og dog var det under de nævnte omstændigheder ikke tilstrækkeligt. Hvis mr. Merriman udtrykkelig var blevet kaldt hertil af sin klient, så havde der ikke været noget påfaldende i, at han havde forladt hovedstaden for at efterkomme sin klients opfordring. Men når en londoneradvokat rejser til Hampshire, uden at han er blevet opfordret til det, og når hans ankomst forskrækker klienten ganske alvorligt, så kan man med sikkerhed antage, at den retslærde er overbringer af uventede og vigtige efterretninger, der enten er af en meget god eller meget slem, men i alle tilfælde ikke af nogen almindelig natur.

Laura og jeg blev omtrent endnu et kvarter siddende tavse ved bordet, fortabte i ubehagelige formodninger om hvad der vel kunne være på færde. Vi mærkede imidlertid ikke noget tegn til, at sir Percival ville komme tilbage, og rejste os derfor for at forlade værelset.

Greven kom med sin sædvanlige høflighed henne fra den krog, hvor han havde fodret sin kakadue, og åbnede døren for os. Dyret sad endnu på hans skulder. Laura og grevinde Fosco gik først ud. Netop som jeg var i begreb med at følge dem, gjorde han et tegn til mig med hånden, og inden jeg endnu

kunne komme forbi ham, talte han på en højst forunderlig måde til mig.

"Ja," sagde han roligt, idet han svarede på den uudtalte tanke, der i dette øjeblik beskæftigede mig, ret som om jeg kunne have udtrykt den i klare ord, "ja, der er virkelig forefaldet noget."

Jeg var i begreb med at svare: "Det har jeg jo intet sagt om." Men i det samme spredte den ondskabsfulde kakadue sine vinger ud og gav et skrig fra sig, der fo'r igennem alle mine nerver, så at jeg var glad ved at komme ud af stuen.

Ved foden af trappen indhentede jeg Laura. Også hun var af den samme mening som grev Fosco, og hendes ord var næsten et ekko af hans. Hun sagde hemmeligt til mig, at hun frygtede for, at der var noget i vejen.

3

Den 16. juni.

Jeg må endnu tilføje et par linjer, inden jeg slutter for i aften og går til sengs.

Omtrent to timer efter at sir Percival havde rejst sig fra frokostbordet for at tage imod sin advokat, mr. Merriman, i biblioteket, forlod jeg mit værelse for at tage en lille spadseretur rundt i anlægget. Just som jeg nåede til korridortrappen, åbnede døren til biblioteket sig, og begge herrerne trådte ud. Da jeg anså det for rigtigst ikke at forstyrre dem, besluttede jeg ikke at gå ned ad trappen, før de var gået igennem vestibulen. Skønt de talte temmelig sagte med hinanden, trængte ordene dog tilstrækkelig tydeligt op til mig.

"Vær De fuldkommen rolig, sir Percival," hørte jeg advokaten sige; "sagen ligger ganske i lady Glydes hænder."

Jeg havde vendt mig om for at gå ind på mit værelse igen et par minutter, men Lauras navn på den fremmede mands læber bragte mig øjeblikkelig til at stå stille.

Jeg tror rigtignok, at det var meget urigtigt og foragteligt af mig at lytte, men hvor er der én af vort køn, der i sine handlinger kan rette sig efter ærens abstrakte grundsætninger, når disse grundsætninger går i én retning og hendes kærlighed og de interesser, der er sammenvokset med denne, går i en anden?

Jeg lyttede, og under lignende omstændigheder ville jeg gøre det igen – ja, og det med øret til nøglehullet, hvis det skulle være nødvendigt.

"De forstår mig dog ganske, sir Percival," vedblev advokaten. "Lady Glyde må i nærværelse af et vidne, og hvis De vil være meget forsigtig helst i overværelse af to vidner, skrive sit navn under, lægge sin hånd på signetet og sige: 'Jeg giver dette dokument fra mig som min vilje.' Hvis dette sker i løbet af en uge, er vort mål fuldkomment nået, og al frygt overflødig. Hvis ikke ..."

"Hvad vil De sige med Deres *hvis ikke*?" spurgte sir Percival opbragt. "Hvis det må være således, skal det blive således, det lover jeg Dem, Merriman."

"Meget godt, sir Percival, meget godt; men i alle forhandlinger er der to alternativer, og vi advokater ser dem gerne begge dristigt ind i øjnene. Hvis sagen ikke lod sig gøre på grund af en eller anden uforudset hindring, så tænker jeg at kunne formå de deri interesserede personer til at modtage

veksler på tre måneder. Men hvorledes vi så skal rejse pengene, når vekslerne er udløbet ..."

"Fanden i vold med vekslerne! Pengene kan kun skaffes til veje på én måde, og jeg siger Dem endnu engang, at de *skal* skaffes til veje på denne måde. Et glas vin, Merriman, inden De tager afsted?"

"Nej tak, sir Percival; jeg har intet øjeblik at spilde, hvis jeg endnu i rette tid skal komme med det næste tog til London. De vil nok underrette mig om det, så snart der er truffet en overenskomst, og ikke glemme den forsigtighed, som jeg anbefalede Dem ..."

"Nej, naturligvis ikke. Nu holder jagtvognen udenfor døren efter Dem. Sæt Dem op. Min groom skal i en håndevending køre Dem ned til stationen. Benjamin, kør som Fanden var efter dig. Hvis mr. Merriman ikke kommer med toget, jager jeg dig bort. Hold Dem fast, Merriman, og hvis De skulle vælte, så stol De på, at Fanden hytter nok sine."

Med denne afskedsvelsignelse vendte sir Percival sig omkring og gik ind i biblioteket. Jeg havde ikke hørt meget, men den smule, jeg havde hørt, gjorde mig urolig for alvor. Det "noget", der var "på færde", så jeg kun alt for klart var en alvorlig pengeforlegenhed, og Laura var den, der skulle fri sir Percival ud af den. Udsigten til at se hende indviklet i hendes mands forlegenheder fyldte mig med en angst, der sandsynligvis på grund af mit ukendskab til forretninger og min mistanke til sir Percival var meget overdreven. I stedet for altså at gå ud at spadsere, som jeg havde besluttet, gik jeg straks op til Laura og fortalte hende, hvad jeg havde hørt.

Hun modtog denne dårlige efterretning med en rolighed, der satte mig i forbavselse. Hun kender åbenbart mere til sin mands karakter og hans forlegenheder, end jeg hidtil har troet.

"Det frygtede jeg straks," sagde hun, "da jeg hørte, at der havde været en fremmed herre, som ikke ville sige sit navn."

"Hvem tror du da, at denne herre er?" spurgte jeg

"En eller anden, der har store fordringer på sir Percival," svarede hun, "og som netop har foranlediget mr. Merriman til at besøge os i dag."

"Ved du noget om disse fordringer?"

"Nej, ingen detaljer."

"Du vil da ikke underskrive noget, Laura, som du ikke først har læst?"

"Nej, naturligvis ikke, Marian, men jeg vil gøre alt, hvad jeg på en ærlig måde er i stand til for at hjælpe ham; dog vil jeg vide, hvad jeg gør, for at jeg ikke senere skal behøve at skamme mig over det. Lad os nu ikke tale mere om den sag. Du har din hat på – lad os derfor gå ned i anlægget og drømme eftermiddagen hen sammen."

Da vi forlod huset, gik vi hen til det nærmeste skyggefulde sted. På en åben plet mellem træerne foran huset, så vi grev Fosco spadsere langsomt frem og tilbage i græsset og bade sig i den varme julieftermiddags brændende sol. Han havde en rund stråhat på med violet bånd. En blå bluse, der var rigt udsyet på brystet med et hvidt broderi, indhyllede hans velnærede krop og var spændt sammen på det sted, hvor hans talje sikkert tidligere havde været, med et bredt, rødt safiansbælte. Nankins benklæder, der ligeledes var rigt broderede over anklerne, og mørkeblå sko af maroquin prydede hans underekstremiteter.

Han sang Figaros berømte sang i *Barberen i Sevilla* med denne flydende vokalisering, der er de italienske sangstemmer så ejendommelig, og akkompagnerede sig selv på guitar, idet han henrykt slog om sig med armene og drejede hovedet graciøst frem og tilbage, ligesom en tyk Santa Cecilia, der har forklædt sig i mandsdragt. *Figaro quà! Figaro là! Figaro sù! Figaro giù!* sang greven, idet han strakte guitaren frem foran sig og med en gratie og lethed som en Figaro på tyve år bøjede sig hen imod os.

"Forlad dig på, Laura, at dette menneske ved besked om sir Percivals forlegenheder," sagde jeg, idet vi i nogen afstand gengældte hans hilsen.

"Hvorfor tror du det?" spurgte hun.

"Hvorledes havde han ellers kunnet vide, at mr. Merriman er sir Percivals sagfører?" svarede jeg. "Desuden sagde han til mig, da jeg gik bort fra frokosten, at der var noget på færde, uden at jeg havde spurgt ham. Du kan stole på, at han ved mere end vi om den sag."

"Om så er, så spørg ham om intet, og drag ham ikke ind i vor fortrolighed."

"Du synes at nære en meget bestemt uvilje imod ham, Laura. Hvad har han sagt eller gjort, der kan foranledige dig til det?"

"Intet, Marian. Han var tvært imod godheden og opmærksomheden selv på hele vor hjemrejse og betvang flere gange sir Percivals lidenskabelige udbrud på den hensynsfuldeste måde imod mig. Måske er han mig derfor utålelig, fordi han har langt mere magt over min mand end jeg selv. – Det krænker sandsynligvis min stolthed, at jeg skal

skylde ham tak for hans mægling. Det eneste, som jeg med sikkerhed ved, er, at han er mig imod."

Resten af dagen og aftenen gik temmelig fredeligt hen. Greven og jeg spillede skak. I de første to partier lod han mig vinde af høflighed, men da han mærkede, at jeg havde gennemskuet ham, bad han mig om forladelse og slog mig af marken på ti minutter. Sir Percival talte hele aftenen ikke et ord om, at hans advokat havde besøgt ham; dog var det enten denne begivenhed eller noget lignende, der havde frembragt en påfaldende gunstig forandring hos ham. Han var lige så høflig og elskværdig imod os alle, som han havde været i sin prøvetid i Limmeridge, og han var så utroligt opmærksom og artig imod sin kone, at selv den iskolde grevinde vågnede af sin forstening og så alvorligt forundret på ham. Hvad har det at betyde? Jeg tror, at jeg gætter det; jeg frygter for at Laura kan gætte det, og jeg er overbevist om, at grev Fosco ved det. Jeg greb sir Percival flere gange om aftenen i, at han så hen på greven, som om han ventede at læse bifald i hans blik.

Den 17. juni.

En dag rig på begivenheder. Jeg håber og beder af mit ganske hjerte, at jeg ikke skal behøve at tilføje: en dag fuld af ulykker.

Sir Percival var den næste dag ved morgenbordet lige så tilbageholden som aftenen i forvejen angående den hemmelige "overenskomst" (som advokaten havde kaldt den). En time efter trådte han ind i dagligstuen, hvor Laura og jeg sad med hattene på og ventede på grevinde Fosco. Han spurgte efter greven.

"Vi venter ham hvert øjeblik," sagde jeg.

"Sagen er den," vedblev sir Percival, idet han i stærk bevægelse gik op og ned i værelset, "at jeg må tale et par ord med grev Fosco og hans frue om en tom forretningsformalitet inde i biblioteket, og med dig også, Laura – blot et minut." Han holdt inde og syntes nu først at bemærke, at vi var klædt på til at gå ud. "Er De netop kommet hjem?" spurgte han, "eller ville De nu først gå ud?"

"Vi ville i denne morgenstund gå ned til søen," sagde Laura, "men hvis du har et andet forslag ..."

"Nej, nej," svarede han hurtigt, "hvad jeg har at foreslå, kan vente. Det er tids nok efter frokost. De ville alle gå ned til søen? Det er et godt indfald. Vi vil ikke tænke på noget i denne formiddag; jeg slutter mig gerne til selskabet."

Man kunne ikke misforstå hans væsen, selv om man kunne lade sig bedrage af den beredvillighed, han satte sine egne planer til side med af hensyn til andre, en beredvillighed, der stod fuldkommen i modsigelse med hans karakter. Det var ham åbenbart en lettelse at finde et påskud til at opsætte den forretningsformalitet, som han havde omtalt. Jeg blev ganske modløs, da jeg tænkte på, hvad der uundgåeligt ville blive følgen af dette.

Greven og hans frue sluttede sig til os i dette øjeblik. Fruen bar sin mands broderede tobakspung og et forråd af papir til at rulle cigaretter af. Manden, der som sædvanlig var i bluse og stråhat, slæbte på pagoden med sine små hvide mus, og smilede til dem og til os med en uimodståelig elskværdighed.

"Med Deres venlige tilladelse," sagde greven, "vil jeg tage min lille familie her, mine kære, uskyldige små mus, med mig på vor

spadseretur. Der er hunde i huset, og jeg tør ikke overlade mine forladte hvide børn til hundenes nåde og barmhjertighed."

Han fløjtede venligt ind til 'sine små hvide børn' gennem gitteret i pagoden, og derpå brød vi alle sammen op for at gå ned til søen.

Da vi kom ned i anlægget, slentrede sir Percival bort fra os; det hører med til hans urolige væsen, at han ved sådanne lejligheder altid skiller sig fra sit selskab, og når han da er alene, skærer han sig spadserestokke til sit eget brug. Han synes at finde fornøjelse i denne skæren og hakken, og han har fyldt hele huset med spadserestokke, som han aldrig bruger nogen af mere end én gang.

Ved det gamle bådehus traf han igen sammen med os. Jeg vil nøjagtigt nedskrive den samtale, der udspandt sig imellem os, efter at vi alle havde sat os. Den er, hvad mig selv angår, af vigtighed, fordi den har foranlediget mig til at fatte alvorlig mistanke til den indflydelse, som grev Fosco har udøvet over mine tanker og følelser, og til at gøre alt for at bekæmpe den i fremtiden.

Bådehuset var stort nok til at rumme os alle, men sir Percival var blevet udenfor og hakkede med sin lommekniv løs på sin sidste nye stok. Vi tre damer havde rigelig plads på den store bænk. Laura tog sit arbejde frem, og grevinde Fosco begyndte at lave cigaretter. Jeg selv havde som sædvanlig intet at bestille. Mine hænder har altid været lige så klodsede som mandfolkehænder, og det bliver de fremdeles ved at være. Greven tog godmodigt en stol, der var uendelig meget for lille til ham, og gyngede sig på den med ryggen op til bræddevæggen, der knagede og rystede under vægten af hans

korpus. Han tog pagoden på skødet og lod musene slippe ud af den og krybe omkring på hele hans person. Det er smukke, uskyldige dyr, men det er mig alligevel modbydeligt at se dem krybe omkring på en mands legeme; det fremkalder en forunderlig tilsvarende kryben i mine egne nerver og en gyselig forestilling om folk, der er døde i fængsler, og på hvis hjælpeløse legemer disse krybende skabninger uforstyrret driver deres spil. Det blæste, himlen var skyfuld, og den hurtige skiften af lys og skygge på søens overflade gav udsigten noget dobbelt vildt, hemmelighedsfuldt og mørkt.

"Det kalder nu nogle malerisk," sagde sir Percival, idet han pegede med sin halvfærdige stok hen på udsigten foran os, "jeg kalder det derimod en plet på en gentlemans ejendom. På min oldefaders tid gik søen helt her op – men se nu på den! der, hver den er dybest, er den kun fire fod og består af lutter sumpe og pytter. Jeg ville ønske, at jeg havde råd til at udtørre den og lade stedet beplante. Min inspektør siger i sin dumhed, at han er overbevist om, at der hviler en forbandelse over denne sø ligesom over det døde hav. Hvad mener du, Fosco? Ser dette sted ikke ud, som en det var skabt for et mord?"

"Min gode Percival," sagde greven i en mild, bebrejdende tone. "Hvor har du din sunde engelske menneskeforstand henne? Vandet er jo alt for fladt til at skjule et lig, og der er sandbund over alt, som straks ville forråde morderens fodspor. Stedet er efter min formening det allermest ugunstige for et mord, som jeg nogensinde har set."

"Det er noget snak," sagde sir Percival, idet han hakkede heftigt løs på sin stok. "Du ved meget godt, hvad jeg mener. Denne mørke egn – denne ensomme beliggenhed. Når du har

lyst til at forstå mig, så kan du det meget godt, og hvis du ikke vil det, så vil jeg virkelig ikke gøre mig den ulejlighed at forklare dig, hvad jeg mener."

"Hvorfor ikke det," sagde greven, "når det lader sig gøre med to ord? Hvis en nar ville begå et mord, så ville din sø sandsynligvis være det første sted, som han ville udsøge sig. Men hvis en forstandig mand ville begå et mord, så ville det være det sidste sted. Er det det, som du ville sige? Så har du hermed din forklaring. Tag den, min gode Percival, sammen med min velsignelse."

Laura så på greven med et udtryk, der tydeligt nok forrådte hendes mishag, men han var så beskæftiget med sine mus, at han slet ikke lagde mærke til det.

"Det gør mig ondt at høre, at man kan bringe denne udsigt over søen i forbindelse med noget så skrækkeligt som tanken om et mord," sagde hun, "og hvis grev Fosco vil klassificere mordere, så synes det mig, at han ikke har været synderlig heldig med at vælge sine udtryk. Det forekommer mig, at når man kalder dem narre, viser man dem en overbærenhed, som de ikke er berettiget til, og at kalde dem fornuftige folk synes mig ligefrem en selvmodsigelse. Jeg har altid hørt, at virkelig forstandige folk tillige er virkelig gode mennesker og nærer en dyb afsky for alt, hvad der hedder forbrydelse."

"Min ærede frue," sagde greven, "det er smukke følelser, og jeg har ofte set dem paradere som forskrifter i skønskrivningsbøger." Han tog en af de små hvide mus og satte den oven på sin hånd. Derpå holdt han en lille tale til den på sin lunefulde måde. "Min kære, smukke, glatte, lille slyngel," sagde han, "her er lidt moral for dig. En virkelig forstandig mus er

også en god mus. Vær så artig at gøre dette bekendt for dine kammerater og gnav aldrig i dit liv mere på gitteret i dit bur."

"Det er ingen sag at gøre alting latterligt," sagde Laura i en fast tone, "men det vil ikke være Dem så let, grev Fosco, at anføre mig eksempler på en forstandig mand, der tillige har været en stor forbryder."

Greven trak på skuldrene og smilede yderst roligt til Laura.

"Det er meget sandt," sagde han, "for narrens forbrydelse bliver opdaget, men den kloge, forstandige mands bliver ikke opdaget. Hvis jeg kunne give Dem et eksempel, så var det ikke længere eksemplet på en forstandig mand. Kære lady Glyde, Deres sunde engelske forstand har slået mig. Denne gang er jeg skakmat – hvad mener De, miss Halcombe?"

"Lad dig ikke forbløffe, Laura," spottede sir Percival, der havde hørt på os i døren. "Hvorfor siger du ham ikke også, at forbrydelsen bliver opdaget ved gerningsmandens egen skyld. Der har du endnu en sentens til en skønskrivningsbog, Fosco. Forbrydelser opdages ved gerningsmandens egen skyld! Hvilken fordømt sladder!"

"Jeg tror, at det er sandt," sagde Laura roligt.

Sir Percival slog en latter op, men så voldsomt og overdrevent, at det forskrækkede os alle og greven mest.

"Jeg tror det samme," sagde jeg, idet jeg ilede Laura til hjælp.

Sir Percival, der på en ubegribelig måde havde gjort sig lystig over sin kones bemærkning, blev i lige så høj grad opbragt over min. Han slog heftigt med den nye spadserestok i gulvet og gik bort.

"Den gode Percival!" råbte greven og så muntert efter ham; "han er et offer for sin engelske spleen. Men, min kære miss

Halcombe, og De, min dyrebare lady Glyde, tror De virkelig, at forbrydelser bliver opdaget ved gerningsmandens egen skyld, og du, min engel," vedblev han, idet han vendte sig til sin gemalinde, der endnu ikke havde sagt et ord, "tror du det samme?"

"Jeg lader mig belære," svarede grevinden i en iskold, bebrejdende tone, der var rettet imod Laura og mig, "førend jeg fordrister mig til at dømme i oplyste mænds nærværelse."

"Virkelig?" sagde jeg. "Jeg kan dog huske den tid, fru grevinde, da De trådte i skranken for kvindernes rettigheder, og meningsfrihed er dog én af dem."

"Hvad mener du om det?" henvendte grevinden sig til sin mand, idet hun roligt vedblev at rulle sine cigaretter, uden i mindste måde at tage notits af mig.

Greven klappede eftertænksomt en af sine små hvide mus med sin lillefinger, inden han svarede.

"Det er virkelig forbavsende," sagde han, "hvor let samfundet trøster sig mod de værste forseelser ved en eller anden almindelig talemåde. Det maskineri, som det har dannet til at opdage forbrydelser, er i en ynkelig grad utilstrækkeligt, og dog – én behøver blot at opfinde et moral-epigram og sige, at det er af god virkning, så vil han straks blænde alverden med hensyn til dets fejl. Altså: forbrydelser bliver opdaget ved gerningsmandens egen skyld? og, der er intet så fint opfundet, at det ikke kommer for lyset, ikke sandt? Spørg De dommerne, som i de store byer er til stede ved ligsynene, om det er sandt. Spørg De sekretærerne, som er ansat ved livsforsikringsselskaberne, om det er tilfældet. Læs de offentlige blade. Er der ikke blandt de få tilfælde, som finder vej

til aviserne, eksempler på legemer, der er fundet dræbte, og hvis mordere er forblevet uopdagede? Gang nu de tilfælde, der er berettet, med dem, der ikke tales om, og de lig, der bliver fundet, med dem, der vedbliver at være skjult, til hvilken slutning kommer De da? Til følgende: at der gives ubehændige forbrydere, der bliver opdaget, og forstandige forbrydere, der undgår at blive opdaget. Hvad beror det på, om en forbrydelse forbliver skjult eller bliver opdaget? På politiets listighed på den ene side og individets på den anden side. Når forbryderen er en brutal, uvidende nar, så sejrer politiet i ni tilfælde af ti; men er han en resolut, dannet og i høj grad intelligent mand, så taber politiet i det samme forhold. Når politiet sejrer, hører De i almindelighed, hvorledes det hele er gået til – taber det derimod, så hører De i reglen ikke et ord om den historie. Og på dette vaklende grundlag bygger De Deres gemytlige moralske grundsætning, at forbrydelser opdages ved gerningsmandens egen skyld! Ja – alle forbrydelser, som De kender noget til. Men hvorledes går det med de øvrige?"

"Det er forbavsende sandt og meget godt sat op mod hinanden," råbte en stemme ved indgangen til bådehuset. Sir Percival havde fået sit gode humør igen og var vendt tilbage, mens vi hørte på greven.

"Det kan *til dels* være sandt og er alt sammen meget godt sat op mod hinanden," sagde jeg, "men jeg indser ikke, hvorfor grev Fosco med sådan en jubel fejrer forbryderens sejr over samfundet, eller hvorfor De, sir Percival, applauderer ham så entusiastisk."

"Hører du det, Fosco," sagde sir Percival spottende, "tag imod mit råd og slut fred med dine tilhørere. Sig dem, at der er noget

herligt ved dyden. Det vil behage dem, det kan jeg forsikre dig."

Greven lo højt, og to af hans hvide mus inde i vesten styrtede ud, forskrækkede over dette jordskælv under dem, og ilede tilbage til deres bur.

"Det var damerne," sagde han, "der skulle fortælle mig noget om dyden, min gode Percival. De kan bedre dømme om det end jeg, for de ved hvad dyd er, og jeg ved det ikke."

"Hør ham," sagde sir Percival, "er det ikke forfærdeligt?"

"Det er sandt," sagde greven roligt. "Jeg er en verdensborger og har i mit liv allerede lært at kende så mange forskellige arter af dyd, at jeg nu på mine gamle dage ikke er i stand til at adskille den rette sort fra den urette. Her i England gives der én sort og i Kina en anden, John Englænder siger: min dyd er den ægte, og John Kinamand siger: nej, min er den ægte. Og jeg siger Ja til den ene eller Nej til den anden og er ganske på det urene med, hvad der er det rigtige hos John i ridestøvlerne og hos John med hårpisken … ak, mine søde, små mus, kom og kys mig. Hvad forstår du ved en dydig mand, min lillebitte, fine ven? en mand, der holder dig varm og giver dig nok at spise? Det er slet ingen dårlig idé, og jeg kan i hvert tilfælde godt forstå den."

"Et øjeblik, hr. greve," afbrød jeg ham, "Hvis jeg går ind på Deres eksempel, så har vi dog uden tvivl en dyd i England, der mangler i Kina. De kinesiske øvrigheder dræber uskyldige mennesker i tusindvis under et eller andet afskyeligt, tåbeligt påskud. I England holder vi os frie for enhver sådan brøde, vi begår ikke sådanne frygtelige forbrydelser, og vi afskyr af ganske hjerte enhver sådan hensynsløs blodsudgydelse."

"Det er ganske rigtigt, Marian," sagde Laura; "det er en god tanke og godt udtrykt."

"Jeg beder Dem lade greven fortsætte," sagde grevinden i en høflig, men streng tone. "De vil finde, mine damer, at han aldrig siger noget, som han ikke har de fortræffeligste grunde til."

"Jeg takker dig, min engel," sagde greven; "må jeg byde dig en bonbon?" Han tog en nydelig lille æske op af lommen og stillede den hen på bordet til alles benyttelse. "*Chocolat à la Vanille!*" råbte den uforklarlige mand, idet han muntert rystede æsken og bukkede til alle sider for selskabet. "En present fra Fosco, hvormed han bevidner dette elskværdige selskab sin hyldest."

"Vær så god at fortsætte, greve," sagde hans kone med et ondskabsfuldt blik på mig; "gør mig den tjeneste at gendrive miss Halcombe."

"Miss Halcombe er uigendrivelig," svarede den høflige italiener, – "det vil sige, hvis hun ikke går videre. Ja, jeg er fuldkommen enig med hende. John Bull afskyr John Kinamands forbrydelser. Der er i hele verden ikke nogen gammel herre, der er flinkere til at lægge mærke til andres fejl, og ingen, der er langsommere til at opdage sine egne. Men er han nu virkelig på sin måde så meget bedre end de folk, som han fordømmer? Det engelske samfund, miss Halcombe, er lige så ofte en medskyldig i forbrydelsen, som en fjende af den. Ja, ja! Forbrydelsen er i dette land netop det samme, som den er i andre lande – den er lige så ofte en god ven af en mand og dem, der hører ham til, som den er både hans og deres fjende. En stor skurk sørger for sin kone og sine børn: jo slettere han er, desto mere levende vækker han jeres deltagelse for sin familie. Tit sørger han også for sig selv. En udsvævende ødeland, der

altid låner penge, vil bringe mere ud af sine venner end den strengt retskafne ven, der kun låner én eneste gang af dem i den bitreste nødvendighed. I det første tilfælde vil vennerne slet ikke blive forbavsede og af den grund ikke betænke sig på at give; i det andet tilfælde vil de blive meget overraskede og derfor tøve med at tage til pungen."

"Er det fængsel," fortsatte greven, "hvori skurken får bolig ved udgangen af sin løbebane, et ubehageligere opholdssted end det arbejdshus på landet, som den skikkelige mand må ty til ved udgangen af *sin* bane? Når filantropen John Howard vil modarbejde elendigheden, så opsøger han den i fængslerne, hvor der er forbryderisk elendighed, men ikke i armodens hytter, hvor der er dydig elendighed. Hvem er den engelske digter, der erhvervede sig den almindeligste deltagelse og bedst giver stof til patetisk digtning og patetisk maleri? Det er den charmante unge mand, der begyndte sit liv med et falskneri og endte det med selvmord – jeres kære, romantiske og interessante Chatterton. Hvem af to forsultne syjomfruer er efter jeres anskuelser bedst faren, den, der modstår fristelsen og bevarer sin ærlighed, eller den, der giver efter for den og stjæler? I ved alle sammen meget godt, at den sidste person gør sin lykke ved dette tyveri; det er en reklame for hende fra den ene ende af det godmodige og velgørende England til den anden, og som den, der har overtrådt loven, bliver hun hjulpet, mens man havde ladet hende sulte ihjel, hvis hun havde holdt sig den efterrettelig. Kom herhen, min lystige lille mus! Hej, *presto!* rask! jeg forvandler dig i dette øjeblik til en respektabel dame. Ophold dig her, lille mus, på fladen af min ualmindeligt store hånd og hør på mig. Du gifter dig med den mand, som du

elsker, mus, og den ene halvdel af dine bekendte har medlidenhed med dig, mens den anden dadler dig. Men nu sælger du dig tværtimod for guld til en mand, som du ikke bryder dig det mindste om, så jubler alle dine bekendte, og den, der forretter den offentlige gudstjeneste, giver sin velsignelse til den skændigste af alle menneskelige handler og ler højrøstet ved dit bord, hvis du er så god at indbyde ham til frokost. Hej, *presto!* bliv nu mus igen og pib; for hvis du blev længere ved at være en dame, så ville du først sige mig, at samfundet afskyede forbrydelsen, og så, mus, ville jeg ikke være vis på om dine egne øjne og øren virkelig gjorde dig den ringeste nytte. Ak, jeg er en slet mand, lady Glyde, ikke sandt? Jeg udtaler, hvad andre folk blot tænker, og hvis hele den øvrige verden forener sig om at tage maske på, så er det min forvovne hånd, der river det plumpe pap af og peger på de nøgne kindben under masken. Jeg vil nu rejse mig på mine store elefantben, inden jeg nedsætter mig endnu mere i Deres uvurderlige dom, jeg vil rejse mig og tage en lille spadseretur. Mine dyrebare damer, jeg siger med Deres fortræffelige Sheridan: Jeg går og lader mit rygte blive tilbage i Deres hænder."

Han rejste sig, satte buret på bordet, og blev stående et øjeblik for at tælle musene i det. "Én, to, tre, fire, … ha!" råbte han med et forfærdet blik, "for Himlens skyld, hvor er den femte – den yngste, hvideste, elskværdigste af dem alle – min Benjamin?"

Hverken Laura eller jeg var i mindste måde oplagte til at være lystige, for grevens skammelige kynisme havde givet os et nyt indblik i hans karakter, som vi begge bævede tilbage for. Men der var noget uimodståeligt i at se denne kæmpestore mands

komiske sorg over tabet af en lillebitte mus. Vi lo imod vor vilje, og da grevinde Fosco rejste sig og gav signalet til at forlade bådehuset for at greven kunne anstille sine eftersøgninger i alle kroge, rejste vi os ligeledes og fulgte hendes eksempel.

Vi havde næppe fjernet os et par skridt, før grevens skarpe øje opdagede den tabte mus under den bænk, vi havde siddet på. Han flyttede den til side og tog det lille dyr i hånden; men pludselig knælede han ned og betragtede opmærksomt en plet på gulvet lige foran sig. Da han igen rejste sig op, skælvede hans hånd således, at han næppe formåede at sætte musen ind i dens bur, og han var ganske hvid i ansigtet.

"Percival!" sagde han hviskende, "Percival, kom herhen!"

Sir Percival havde i de sidste ti minutter slet ikke lagt mærke til os, han havde beskæftiget sig med at skrive tal i sandet, som han derpå slettede ud igen med sin stok.

"Hvad er der nu på færde?" sagde han, idet han sorgløst slentrede ind i bådehuset.

"Ser du ikke noget der?" spurgte greven, idet han med den ene hånd skælvende greb ham i kraven og med den anden pegede på det sted, hvor han havde fundet den lille hvide mus.

"Jeg ser ikke andet end tørt sand," svarede sir Percival, "og midt på det en smudsplet."

"Det er ikke smuds," hviskede greven, idet han pludselig også lagde den anden hånd på sir Percivals krave og i sin ophidsede tilstand trak ham hen til sig, "det er blod!"

Laura stod nær nok til at høre de sidste ord, hvor sagte de end blev udtalt. Hun vendte sig om til mig med et forskrækket blik.

"Det er ingenting, min kære," sagde jeg til hende. "Der er ingen grund til at blive forskrækket. Det er ikke andet end blodet af en forløben lille hund."

Alle stod forbavsede og fæstede deres øjne spørgende på mig.

"Hvor ved De det fra?" spurgte sir Percival, der var den første til at tage ordet.

"Jeg fandt hunden døende her den dag, da De alle kom hjem fra rejsen," svarede jeg. "Det stakkels dyr havde forvildet sig i anlægget og var blevet skudt af Deres forvalter."

"Hvis var den hund?" spurgte sir Percival, "det var dog ingen af mine?"

"Søgte du ikke at frelse det stakkels dyr?" spurgte Laura med et alvorligt ansigt. "O, vist, Marian, du forsøgte det?"

"Ja," sagde jeg, "husholdersken og jeg gjorde alt, hvad der stod i vor magt, men hunden var dødeligt ramt og omkom mellem hænderne på os."

"Hvis hund var det?" gentog sir Percival noget ophidset, "en af mine?"

"Nej, ingen af Deres."

"Hvis da? Vidste husholdersken det?"

I det øjeblik, han stillede dette spørgsmål, faldt det mig ind, at husholdersken havde sagt, at mrs. Catherick ikke gerne så, at sir Percival fik nys om, at hun havde været på Blackwater Park, og jeg betænkte mig derfor på, om det var rådeligt at besvare dette spørgsmål. Dog var jeg i min iver for at forjage den almindelige uro uforsigtigt nok gået for vidt til at jeg kunne træde tilbage uden at vække en mistanke, der endnu havde gjort ondt værre. Der blev mig altså intet andet tilbage end at svare straks uden at tage hensyn til følgerne.

"Ja," sagde jeg, "husholdersken kendte den. Hun sagde til mig, at den tilhørte mrs. Catherick."

Sir Percival var blevet inde i bådehuset med greven, mens jeg talte ind til ham gennem døren; men aldrig så snart nævnte jeg mrs. Cathericks navn, førend han trængte sig hastigt forbi greven og stillede sig tæt foran mig i det klare dagslys.

"Hvorledes kom husholdersken til at vide, at den hund tilhørte mrs. Catherick?" spurgte han, idet han fæstede sine øjne på mine med en skarphed og opmærksomhed, der gjorde mig halvt vred og halvt forskrækket.

"Hun vidste det," sagde jeg roligt, "fordi mrs. Catherick havde bragt den med sig."

"Bragt den med sig? Hvor havde hun bragt den med sig?"

"Til huset."

"Hvad fanden havde mrs. Catherick der at bestille?"

Den måde, han fremsatte dette spørgsmål på, var endnu mere fornærmende end selve spørgsmålet. Jeg lod ham forstå, at jeg var misfornøjet, ved tavs at vende mig fra ham.

I samme øjeblik lagde greven sin hånd på hans skulder og sagde i en overtalende tone:

"Min kære Percival! sagte, sagte!"

Sir Percival så sig opbragt omkring. Greven smilede kun og gentog sin beroligende formular. "Sagte, min gode ven, sagte!"

Sir Percival tøvede lidt, gik derpå et par skridt efter mig og gav mig til min største forbavselse en undskyldning.

"Jeg beder Dem om forladelse, miss Halcombe," sagde han. "Jeg har i den sidste tid ikke været rigtig vel, og jeg er bange for at det har gjort mig noget nervøs, men jeg gad dog gerne vide,

hvad i alverden mrs. Catherick ville her. Hvornår kom hun? Var husholdersken den eneste, der har set hende?"

"Så vidt jeg ved, var hun den eneste."

Greven lagde sig anden gang imellem.

"I det tilfælde ville jeg henvende mit spørgsmål til husholdersken. Hvorfor vil du ikke gå til kilden, Percival?"

"Det er ganske rigtigt," sagde sir Percival. "Husholdersken er naturligvis den, jeg har at henvende mig til. Det var meget dumt af mig, at jeg ikke kunne se det straks."

Med disse ord forlod han os øjeblikkelig og vendte tilbage til huset. Grevens bevæggrund til at være mellemmand forrådte sig, så snart sir Percival havde vendt os ryggen. Han kom frem med en masse spørgsmål om mrs. Catherick og hensigten med hendes besøg på Blackwater Park, som han ikke kunne komme med i sin vens påhør. Jeg svarede ham så kort, som høfligheden tillod det, for jeg havde allerede besluttet at ville modarbejde ethvert forsøg af greven på at komme med fortroligheder til mig. Laura hjalp ham imidlertid ubevidst, idet hun selv forelagde mig spørgsmål af den beskaffenhed, at jeg ikke havde andet valg end enten at lade dem ubesvarede eller at stå i begges øjne i et falsk og lidet misundelsesværdigt lys som sir Percivals medviderske. Enden på det blev, at greven omtrent ti minutter efter vidste lige så meget om mrs. Catherick og de begivenheder, der på en så forunderlig måde havde bragt os sammen med hendes datter Anne, som jeg selv, og det lige fra det øjeblik, da Walter Hartright mødte hende og til denne dag.

Virkningen af denne min beretning var i en vis henseende mærkelig nok. Hvor intim han end er med sir Percival, og hvor vel han end er indviet i dennes privatanliggender i

almindelighed, så er han dog åbenbart lige så langt som jeg fra at kende noget til den sande historie om Anne Catherick. Det gådefulde slør, der hviler over denne ulykkelige kvinde, bliver i mine øjne dobbelt så tæt, når jeg ser, at sir Percival ikke engang har meddelt sin fortroligste ven noget nærmere om denne historie. Det var umuligt at mistyde den ivrige nysgerrighed i grevens blik og opførsel, da han begærligt lyttede til ethvert ord, der faldt fra mine læber. Jeg ved meget vel, at der gives mange forskellige arter af nysgerrighed; men en pludselig overraskelse er dog noget ganske andet, og hvis jeg nogensinde har set den, så var det på grevens ansigt i dette øjeblik.

Under disse spørgsmål og svar var vi alle langsomt vendt tilbage gennem anlægget. Da vi nåede huset, var det første, vi så, sir Percivals gig, der holdt forspændt udenfor døren, og hans staldknægt, der holdt hesten. At dømme efter dette uventede syn, måtte husholderskens forhør allerede have ført til vigtige resultater.

"Det er en smuk hest, min ven," sagde greven med den mest fortryllende nedladenhed til staldknægten. "Vil De ud at køre?"

"Jeg kører ikke med," sagde manden og så ned på sin stalddragt; det undrede ham øjensynligt, at den fremmede herre kunne anse den for et liberi. "Min herre kører selv."

"Aha," sagde greven. "Det undrer mig virkelig, at han gør sig den ulejlighed, når han har Dem. Skal den smukke blanke hest på en lang tur?"

"Det ved jeg ikke," svarede manden. "Det er en følhoppe, sir, og det modigste dyr vi har på stalden, hun hedder Brune Molly, sir og løber, til hun styrter. På korte ture tager sir Percival som regel Isaak af York."

"Og på de lange, din Brune Molly?"

"Ja, sir."

"Den logiske slutning heraf, miss Halcombe," sagde greven, idet han hurtigt vendte sig om til mig, "er den, at sir Percival skal på en lang tur."

Jeg svarede intet. Jeg gjorde mig, efter hvad jeg havde hørt af husholdersken og efter hvad jeg så for mig, mine egne slutninger, og det var mig ikke om at gøre, at dele dem med grev Fosco.

Da sir Percival var i Cumberland (tænkte jeg ved mig selv), gik han ud på en lang spadseretur for at udspørge familien i Todd's Corner om Anne. Er han måske nu i Hampshire i begreb med at tage en endnu længere tur for at spørge efter Anne hos mrs. Catherick i Welmingham?

Vi gik alle ind i huset. Da vi kom ind i vestibulen, kom sir Percival os i møde fra biblioteket. Han syntes at have hastværk og så bleg og bekymret ud, men var ikke desto mindre i det høfligste lune af verden, da han i tiltalte os.

"Jeg beklager meget, at jeg må forlade Dem," begyndte han; "jeg har en lang tur for mig, og det er en sag, der ikke godt kan tåle at udsættes. I morgen tidlig tænker jeg at være tilbage; men inden jeg går, vil jeg gerne have den lille forretningsformalitet afgjort, som jeg i morges talte om. Laura, vil du komme ind i biblioteket? Jeg skal ikke opholde dig et minut, det er en blot formalitet. Tør jeg ligeledes bede Dem, fru grevinde? Jeg ønsker blot, at De begge, grevinden og De, grev Fosco, skal være vidner til en underskrift, slet ikke andet. Kom straks, og lad os få den sag afgjort."

Han holdt døren til biblioteket åben, til de alle var gået ind, fulgte efter dem og lukkede den sagte efter sig.

Jeg blev et øjeblik stående alene i forstuen, mens mit hjerte bankede heftigt, og slemme anelser bemægtigede sig mig. Derpå gik jeg langsomt op af trappen til mit værelse.

4

Den 17. juni, fortsat.

Just som jeg ville lukke døren op, hørte jeg sir Percivals stemme, der råbte op til mig:

"Jeg må endelig bede Dem igen om at komme ned. Det er Foscos skyld, ikke min, miss Halcombe. Han har gjort en tåbelig indvending imod, at hans frue skal være vidne, og nøder mig derfor til at anmode Dem om at komme ned til os i biblioteket."

Jeg gik straks ind i værelset med sir Percival. Laura stod ventende ved skrivebordet og drejede uroligt på sin havehat. Grevinden sad ved siden af hende i en lænestol og så beundrende hen på sin gemal, der stod henne ved vinduet i den anden ende af værelset og plukkede visne blade af potteplanterne.

Idet jeg trådte ind, kom greven mig i møde.

"Jeg beder Dem tusinde gange om forladelse, miss Halcombe," sagde han. "De ved, hvilken karakter man tillægger mine landsmænd. Vi italienere er efter den gode John Bulls mening alle sammen snedige eg mistænksomme. Antag De nu kun venligst, at jeg slet ikke er bedre end mine landsmænd. Jeg er en snedig, mistænksom italiener. De har allerede selv tænkt

det, min fortræffelige dame, ikke sandt? Nu godt! Det hører med til min snedighed og mistænksomhed, at jeg ikke vil tillade min kone at være vidne til lady Glydes underskrift, når jeg selv også er vidne."

"Der er ikke skygge af grund til at vægre sig ved det," sagde sir Percival. "Jeg har forklaret ham, at de engelske love tillade såvel hans kone som ham at være vidner til den samme underskrift."

"Det indrømmer jeg gerne," sagde greven. "De engelske love sige Ja, men Foscos samvittighed siger Nej." Han bredte sine tykke fingre ud over brystet og bøjede sig højtideligt, som om han ville præsentere os sin samvittighed. "Hvad det er for et dokument, som lady Glyde står i begreb med at undertegne," vedblev han, "ved jeg ikke og ønsker ikke at vide det. Jeg siger blot, at i en eller anden nær eller fjern fremtid kunne omstændighederne føje sig således, at sir Percival så sig nødsaget til at beråbe sig på begge vidnerne, og i dette tilfælde er det sikkert ønskeligst, at disse vidner repræsenterer to anskuelser, der er fuldkommen uafhængige af hinanden. Det er ikke tilfældet, når min kone undertegner tilligemed mig; for mellem os hersker der kun én anskuelse, og det er min. Jeg vil ikke have, at man nogensinde skal sige, at grevinden har handlet på min befaling, og at hun følgelig ikke er noget egentligt vidne. Jeg taler i Percivals interesse, når jeg foreslår, at mit navn kommer med som Percivals nærmeste vens og miss Halcombes som navnet på hans gemalindes nærmeste veninde. Jeg er en jesuit – hvis det behager Dem at tro det om mig – en ordkløver, en smålig person, en mand, der er fuld af griller og skrupler; men jeg håber, at De af barmhjertighed mod min

mistænksomme italienske karakter og min foruroligede italienske samvittighed vil lade mig råde." Han bukkede igen, trådte et par skridt fra bordet og trak sin samvittighed lige så artigt tilbage, som han havde præsenteret den.

Grevens skrupler kunne være nok så berettigede og fornuftige, men der var i den måde, han udtalte dem på, noget, der forøgede min utilbøjelighed til at have noget at gøre med denne underskrift. Kun hensynet til Laura kunne overhovedet bevæge mig til at være vidne; men et eneste blik på hendes urolige træk bestemte mig til hellere at vove alt end at forlade hende.

"Jeg er rede til at blive," sagde jeg, "og hvis jeg ikke ser nogen grund til for mit vedkommende at gøre indvendinger, så kan De regne med mig som vidne."

Sir Percival så skarpt på mig, som om han var i begreb med at sige noget; men i det samme øjeblik trak grevinden hans opmærksomhed hen på sig, idet hun rejste sig fra sin plads. Greven havde åbenbart sendt hende et blik, der befalede hende at forlade værelset.

"De behøver ikke at gå," sagde sir Percival.

Grevinden så sig anden gang om efter befaling fra sin gemal, fik den, sagde, at hun foretrak at overlade os til vort eget selskab, og gik rask ud af stuen. Greven tændte en cigaret, vendte tilbage til blomsterne ved vinduet og blæste små røgskyer ud over bladene, som om hele hans opmærksomhed var henvendt på at dræbe insekter på planterne.

Imidlertid trak sir Percival en skuffe ud under et af bogskabene og fremtog deraf et dokument, der var flere gange lagt sammen efter længden, han lagte det på bordet, åbnede

blot den sidste fold og lagde sin hånd på det øvrige. På denne sidste fold så man et stykke ubeskrevet papir, hvorpå der på visse steder var fastklæbet oblater. Alt det skrevne var skjult af den del af dokumentet, som han dækkede med hånden. Laura og jeg så på hinanden, hendes ansigt var blegt, men det forrådte hverken usikkerhed eller frygt.

Sir Percival dyppede en pen i blækhuset og rakte sin kone den.

"Skriv dit navn der," sagde han, idet han pegede på et bestemt sted. "De, miss Halcombe, og De, Fosco, vil derpå behage at skrive Deres navne ved disse oblater. Kom her hen, Fosco! det er ingen måde at være vidne på, at stå og gabe ud af vinduet og puste røg på blomsterne."

Greven kastede sin cigaret fra sig og trådte hen til bordet, idet han ubekymret stak sine hænder i det røde bælte og fæstede sine øjne skarpt på sir Percivals ansigt. Laura, der stod på den anden side af sin mand, holdt pennen i hånden og stirrede ligeledes på ham. Han stod imellem dem, idet han knugede dokumentet fast med hånden og betragtede mig, der sad overfor ham, med en sådan blanding af mistanke og forvirring, at han snarere så ud som en arrestant foran retsskranken end som en adelsmand i sit eget hus.

"Sæt dit navn der," gentog han, idet han pludselig vendte sig til Laura og endnu engang pegede hen på stedet.

"Hvad er det, jeg skal underskrive?" spurgte hun roligt.

"Jeg har ingen tid til at forklare dig det," svarede han, "for vognen holder for døren, og jeg må afsted. Selv om jeg havde tid til det, ville du forresten ikke forstå det. Det er en blot

formalitet, fuld af tekniske advokatudtryk. Kom, kom! underskriv nu og lad os få ende på det så snart som muligt!"

"Det forekommer mig, sir Percival, at jeg dog burde vide, hvad jeg underskriver, inden jeg sætter mit navn der."

"Snak! Hvad forstår kvinder sig på forretninger? Jeg gentager det endnu engang, at du ikke ville forstå det."

"Lad mig dog i det mindste gøre et forsøg på at forstå det. Når mr. Gilmore havde forretninger at afgøre med mig, forklarede han mig altid først, hvad det drejede sig om, og jeg forstod ham altid."

"Det er nok muligt. Han var din tjener og derfor nødt til at give dig forklaring. Jeg er din mand og har ikke denne forpligtelse. Hvor længe har du i sinde at lade mig vente? Jeg siger dig endnu engang, at der er ingen tid til at læse dokumentet, for vognen holder for døren. Jeg spørger dig derfor en gang for alle: vil du underskrive eller ikke?"

Hun holdt endnu stadig pennen i hånden uden dog at gøre mine til at underskrive.

"Hvis min underskrift forpligter mig til noget, har jeg dog vist ret til at vide, hvad det er for en forpligtelse," sagde hun.

Han tog dokumentet og slog det opbragt ned i bordet.

"Kun frem med det!" råbte han. "Du har jo altid haft et sjældent talent til at sige sandhed. Bryd dig ikke om miss Halcombe eller Fosco, men sig kun rent ud, at du har mistanke til mig."

Greven tog den ene hånd ud af sit bælte og lagde den på sir Percivals skulder. – Sir Percival stødte den opbragt bort. Greven lagde den igen på samme sted med uforandret rolighed.

"Behersk din ulyksalige heftighed, Percival," sagde han. "Lady Glyde har ret."

"Ret!" råbte sir Percival, "har en kone ret til at mistro sin mand?"

"Det er uretfærdigt at beskylde mig for at mistro dig," sagde Laura. "Spørg Marian, om jeg ikke har ret til at forlange, at man gør mig bekendt med indholdet af dette dokument, inden jeg underskriver det."

"Jeg vil på ingen måde, at der skal appelleres til miss Halcombe," svarede sir Percival; "miss Halcombe har ikke noget at gøre med den sag."

Jeg havde hidtil ikke sagt et ord og ville også helst have undladt at tale; men Lauras bekymrede ansigt, da hun vendte sig til mig, og hendes mands uforskammede urimelighed tvang mig til for hendes skyld at udtale min mening, så snart hun fordrede at høre den.

"Om forladelse, sir Percival," sagde jeg, "men som et af vidnerne vover jeg at formode, at jeg dog *har* noget med den sag at gøre. Lauras indvending synes mig fuldkommen rimelig, og hvad mig selv angår, kan jeg ikke påtage mig noget ansvar som vidne, hvis hun ikke i forvejen er tydeligt underrettet om, hvad det er, hun skal underskrive."

"Det er ved Gud rene ord for pengene," råbte sir Percival. "Når De engang igen, miss Halcombe, inviterer Dem selv til at flytte ind i en mands hus, så råder jeg Dem dog til, at De ikke tager hans kones parti imod ham i en sag, der slet ikke vedkommer Dem."

Jeg fo'r op, som om han havde slået mig. Hvis jeg havde været en mand, havde jeg slået ham til jorden i hans eget hus og

forladt det, for aldrig under nogen betingelse at betræde det igen. Men jeg var en kvinde – og elskede hans kone så højt!

Denne trofaste kærlighed hjalp mig, Gud være lovet, også til, at jeg satte mig igen, uden at sige et ord. Hun forstod, hvad jeg led og ilede med tårer i øjnene hen til mig.

"O, Marian," hviskede hun, "hvis min moder havde levet, kunne hun ikke have gjort mere for mig."

"Kom herhen og skriv under!" råbte sir Percival fra den anden side af bordet.

"Skal jeg?" spurgte hun hviskende. "Jeg vil gøre det, hvis du forlanger det."

"Nej," svarede jeg. "Ret og sandhed er på din side; underskriv intet, som du ikke i forvejen har læst."

"Kom herhen og skriv under!" gentog han i en opbragt skrigende tone.

Greven, der havde betragtet Laura og mig med tavs opmærksomhed, lagde sig nu for anden gang imellem.

"Percival," sagde han, "jeg tænker på, at her er damer til stede. Vil du ikke være så god at erindre det samme."

Sir Percival vendte sig målløs af raseri imod ham. Grevens jernhånd knugede hans skulder fastere, og med sin sikre stemme gentog han roligt: "Må jeg bede dig, at du vil være så god at erindre det samme."

De så på hinanden. Sir Percival trak sin skulder langsomt til sig, vendte langsomt sit ansigt bort fra greven, så et øjeblik mørkt på dokumentet, der lå på bordet og sagde derpå med et tæmmet dyrs fortrædelige underdanighed:

"Jeg ønsker ikke at fornærme nogen, men min kones halsstarrighed kunne bringe en helgen til at tabe

tålmodigheden. Jeg har sagt hende, at det dokument er en blot formalitet – hvad vil hun så mere? Du kan sige, hvad du vil, men det hører ikke med til en kones pligter at trodse sin mand. Endnu en gang og for sidste gang, lady Glyde, vil De underskrive eller ikke?"

Laura gik hen til ham og greb igen pennen.

"Jeg vil gerne underskrive," sagde hun, "når du blot ikke vil behandle mig som et væsen, der ikke er i stand til at dømme selv. Det er mig ligegyldigt, hvilket offer man forlanger af mig, når det blot ikke kan skade nogen eller have slemme følger."

"Hvem taler om offer?" afbrød hendes mand hende med et udbrud af den tidligere heftighed.

"Jeg vil blot sige," vedblev hun, "at jeg ikke vil vægre mig ved nogen som helst indrømmelse, som jeg kan gøre med ære. Hvorledes kan det opbringe dig så voldsomt imod mig, at jeg tøver med at underskrive et dokument, som jeg slet ikke kender noget til? Jeg finder det temmelig hårdt, at du tager langt mere hensyn til grev Foscos skrupler end til mine."

Denne ulyksalige om end meget naturlige hentydning til grevens mærkværdige magt over ham, bragte sir Percivals forbitrelse, der ligesom ulmede i asken, til igen at slå ud i lys lue.

"Skrupler!" gentog han. "Dine skrupler! Det er noget sent at komme med dem. Jeg havde troet, at du en gang for alle havde overstået sådanne svagheder, dengang du gjorde en dyd af nødvendigheden og giftede dig med mig."

Aldrig så snart havde han udtalt disse ord, førend Laura kastede pennen fra sig, så på ham med et udtryk i sine øjne,

som jeg aldrig før havde bemærket hos hende, og vendte ham derpå tavs ryggen.

Denne stærke tilkendegivelse af hendes dybeste og bitreste foragt lignede hende så lidt og lå så lidt i hendes karakter, at den bragte os alle til at forstumme. Uden tvivl lå der i disse plumpe ord en skjult hentydning, som jeg ikke kunne opfatte.

Der måtte ligge en eller anden lurende fornærmelse derunder, som jeg ikke kunne gætte, men som så tydeligt prægede sig på hendes ansigt, at selv en fremmed ville være i stand til at se det.

Greven, der ikke var nogen fremmed, indså dette lige så tydeligt som jeg. Da jeg rejste mig fra min stol for at gå hen til Laura, hørte jeg, at han hviskede til sir Percival: "Idiot!"

Laura gik foran mig hen til døren, just som jeg nærmede mig til hende, og på samme tid tiltalte sir Percival hende endnu engang.

"Du nægter altså bestemt at give mig din underskrift?" sagde han i en forandret tone, som den, der er sig bevidst, at han ved sit tøjlesløse sprog har skadet sig selv alvorligt.

"Efter hvad du her har sagt," svarede hun med fast stemme, "agter jeg ikke at underskrive noget, før jeg har læst hvert eneste ord i dette dokument fra begyndelsen til enden. Kom, Marian, vi har allerede været her for længe."

"Et øjeblik," råbte greven, inden sir Percival kunne komme til at svare, "jeg beder Dem indstændigt, lady Glyde, blot et øjeblik!"

Laura ville have forladt værelset uden at ænse ham, men jeg holdt hende tilbage.

"Gør dig ikke greven til fjende!" hviskede jeg til hende. "Hvad du end ellers har i sinde, *ham* må du ikke gøre dig til fjende."

Hun gav efter. Jeg lukkede døren igen, og vi blev stående ved den i en ventende stilling. Sir Percival satte sig ned ved bordet, lagde armen på dokumentet og støttede hovedet til den knyttede hånd. Midt imellem os stod greven som den, der beherskede den skrækkelige situation, vi befandt os i, ligesom han beherskede alt andet.

"Lady Glyde," sagde han med en blidhed, der syntes mere at gælde vor forladte stilling end os selv, "jeg beder Dem om at tilgive mig, his jeg vover at komme med et forslag, og jeg beder Dem om at tro, at det er min højagtelse og mit oprigtige venskab for fruen i dette hus, der dikterer mig mine ord." Han vendte sig til sir Percival og spurgte i en skarp tone: "Er det aldeles nødvendigt, at den ting der under din albue bliver underskrevet i dag?"

"Det er nødvendigt for mine planer og ønsker," svarede han gnavent; "men de betyde, som du sandsynligvis har bemærket, intet for lady Glyde."

"Svar mig tydeligt på mit bestemte spørgsmål: Kan det vente til i morgen med underskriften – ja eller nej?"

"Ja – hvis det forlanges."

"Hvorfor spilder du da din tid her? Lad underskriften vente til i morgen, når du kommer tilbage."

Sir Percival så på ham med en rynket pande og sagde så med en ed:

"Du tillader dig en tone imod mig, der ikke behager mig, og som jeg ikke tåler af nogen mand."

"Jeg råder dig til dit bedste," sagde greven med et foragteligt smil. "Giv dig tid og lad lady Glyde have tid til at betænke sig. Har du glemt, at din vogn holder for døren? Min tone overrasker dig, siger du? Det er nok muligt, for den tilhører en mand, der kan beherske sig. Hvor mange portioner gode råd har jeg ikke allerede givet dig? Flere end du kan tælle. Har jeg nogensinde haft uret? Jeg opfordrer dig til at bevise mig det. Gå! Kør! Underskriften kan vente til i morgen. Lad den da vente og lad os tale om det, når du kommer tilbage."

Sir Percival tøvede og så på sit ur. Hans bekymring ved tanken om den hemmelige rejse, han havde for, kæmpede åbenbart med hans frygt for, at Laura ikke skulle skrive under. Efter et øjebliks grublen rejste han sig fra sin stol.

"Det er meget let at overtale mig, når jeg ikke har nogen tid til at svare. Jeg vil følge dit råd, Fosco, ikke fordi jeg trænger til det eller anser det for godt, men fordi jeg ikke kan vente her længere." Han holdt inde og vendte sig med et mørkt blik til sin kone. "Hvis du ikke i morgen, så snart jeg kommer tilbage, giver mig din underskrift ..." Det øvrige overdøvedes af den støj, hvormed han åbnede skabet og lagde dokumentet derind. Derpå tog han sin hat og sine handsker fra bordet og gik hen til døren.

Laura og jeg trådte tilbage for at lade ham komme forbi. "Tænk på i morgen!" sagde han til sin kone og gik.

Vi ventede for at lade ham gå igennem vestibulen og komme afsted. Greven trådte hen til os, mens vi endnu stod ved døren.

"De har netop set Percival i hans allerugunstigste lys, miss Halcombe," sagde han. "Som hans gamle ven beklager jeg og skammer jeg mig over ham; men som hans gamle ven lover jeg

Dem også, at han ikke i morgen igen skal bære sig så uværdigt ad som i dag."

Laura havde grebet min arm, mens han talte, og hun trykkede den betydningsfuldt, da han holdt inde. Det ville for enhver kone være en tung prøve at høre på, at en ven af hendes mand anmassede sig til i hendes eget hus at gøre undskyldninger for hans opførsel, og det var det også for Laura. Jeg takkede greven høfligt og tog hende med mig. Ja, jeg takkede ham, for det var med en ydmygende følelse af min hjælpeløshed, at jeg indså, at mit ophold på Blackwater Park var afhængigt af hans lune eller interesse, og jeg vidste, at jeg efter sir Percivals opførsel imod mig ikke kunne vente at blive her uden hans indflydelse. Hans indflydelse, den indflydelse, som jeg frygtede mest af alle, var nu i denne nødens time den eneste magt, der holdt mig sammen med Laura.

Vi hørte vognhjulene knirke i gruset, da vi trådte ud i vestibulen. Sir Percival var kørt bort.

"Hvor kører han hen, Marian?" hviskede Laura. "Alt, hvad han gør, fylder mig med ny skræk for fremtiden. Har du nogen som helst mistanke?"

Efter alt det, hun i denne morgenstund havde gået igennem, ville jeg ikke sige hende noget om, hvad jeg tænkte.

"Hvorledes skulle jeg kende hans hemmeligheder?" sagde jeg undvigende.

"Mon ikke husholdersken ved det?" vedblev hun.

"Det ved hun sikkert ikke," sagde jeg; "hun er vist lige så uvidende om det som vi."

Laura rystede tvivlende på hovedet. "Hørte du ikke af husholdersken, at det hed her på egnen, at Anne Catherick

havde været her? Tror du ikke, at han måske er kørt hen for at opsøge hende?"

"Jeg ville hellere berolige mig, Laura, ved slet ikke at tænke på det, og efter hvad der netop er passeret ville du gøre vel i at følge mit eksempel. Kom med op på mit værelse og se til, at du kan fatte dig."

Vi satte os tæt hen til det åbne vindue og lod den friske sommerluft vifte om vore kinder.

"Jeg skammer mig for at se dig ind i ansigtet, Marian, efter alt det, du har måttet døje for min skyld. Mit hjerte er nær ved at briste, dyrebare søster, når jeg tænker på det. Men jeg vil forsøge at holde dig skadesløs for det – ja, det vil jeg ganske bestemt."

"Tys," svarede jeg, "tal ikke således. Hvad betyder det, at min stolthed er blevet krænket, imod det, at du har måttet ofre din lykke."

"Du hørte, hvad han sagde til mig," vedblev hun hurtigt og oprørt. "Du hørte ordene, men du ved ikke, hvad han ville sige med dem. Du ved ikke, hvorfor jeg kastede pennen fra mig og vendte ham ryggen."

Hun rejste sig heftigt bevæget og gik frem og tilbage i værelset.

"Jeg har skjult meget for dig, Marian, af frygt for at bedrøve dig og at gøre dig ulykkelig straks ved min hjemkomst. Du aner ikke, hvorledes han har behandlet mig – og dog kunne du ane det, da du så, hvorledes han behandlede mig i dag. Du hørte, hvorledes han forhånede mig, fordi jeg vovede at have skrupler, og du hørte ham sige, at jeg havde gjort en dyd af nødvendigheden, da jeg ægtede ham." Hun satte sig igen, og

hendes kinder blussede. "Jeg kan ikke fortælle dig noget om det nu," sagde hun, "for jeg ville straks briste i gråd, hvis jeg forsøgte det; men en anden gang, Marian, når jeg er mere fattet. Mit stakkels hoved smerter mig så grueligt og mit hjerte også. Giv mig noget at lugte til og lad os så tale om dig. Jeg ville ønske, at jeg havde skrevet dokumentet under, jeg ville ønske det for din skyld. Skal jeg gøre det i morgen? Jeg vil hellere kompromittere mig selv end dig. Nu, da du har taget mit parti, vil han tillægge dig hele skylden, hvis jeg vægrer mig igen. Hvad skal vi gøre? O, gid vi dog havde en ven, der kunne råde og hjælpe os, en ven, som vi virkelig kunne stole på!"

Hun sukkede bitterligt. Jeg læste i hendes ansigt, at hun tænkte på Walter Hartright og læste det så meget tydeligere, som hendes sidste ord ligeledes bragte mig til at tænke på ham. Næppe seks måneder efter hendes bryllup trængte vi allerede til den bistand, som han havde tilbudt os, da han tog afsked. Hvor lidt drømte jeg dengang om, at vi nogensinde skulle komme til at trænge til den!

"Vi må forsøge at hjælpe os selv," sagde jeg. "Lad os tale roligt om denne sag, Laura, og lad os gøre, hvad vi formår, for at beslutte os til det bedste."

Ved at sammenholde det, vi vidste om hendes mands pengeforlegenhed, med det, jeg havde hørt af hans samtale med advokaten, kom vi nødvendigvis til den slutning, at dokumentet, som vi havde set inde i biblioteket, var opsat for at låne penge, og at Lauras underskrift var nødvendig for at skaffe det den tilbørlige gyldighed.

Det andet spørgsmål angående beskaffenheden af det retslige dokument, hvorved pengene skulle skaffes til veje, og

det ansvar, som Laura pådrog sig ved at underskrive det uden at kende de enkelte poster nøjere, gik langt over vor forstand. Jeg for min del var overbevist om, at der bag ved dette dokument skjulte sig et bedrageri af den laveste og nedrigste slags.

Det var ikke den omstændighed, at sir Percival havde vægret sig ved at oplæse dokumentet, der påtrængte mig denne overbevisning, for denne vægring kunne blot være en følge af hans genstridige og herskesyge karakter. Min eneste bevæggrund til at tvivle om hans redelighed, hidrørte fra den forandring, der var foregået med hele hans opførsel, efter at jeg havde set ham på Blackwater Park, en forandring, der overbeviste mig om, at han under hele sin prøvetid i Limmeridge House havde spillet komedie med os alle. Hans opskruede delikatesse, hans ceremonielle høflighed, der havde gjort et så gunstigt indtryk på mr. Gilmore, som selv var af den gamle skole, hans beskedenhed overfor Laura, hans åbenhed mod mig, hans mådehold mod mr. Fairlie, alt havde kun været kunstgreb af en gemen, listig, brutal mand, der havde afkastet masken, så snart hans falskhed havde nået sit mål, og som i dag i biblioteket havde vist sig for os i sin sande skikkelse. Jeg taler her slet ikke om min smerte over denne opdagelse, for jeg finder ikke ord til at beskrive den. Jeg omtaler den kun, fordi den bestemte mig til at forhindre hende i, hvad følgen end skulle blive, at underskrive dette dokument, førend man havde gjort hende bekendt med dets indhold.

Under disse omstændigheder var vor eneste tilflugt den, at vi til den næste dag måtte forsyne os med en indvending, der hvilede på så tilstrækkelig faste kommercielle eller retslige grunde, at den kunne gøre sir Percival vaklende i hans

beslutning og bringe ham til at formode, at vi kvinder var lige så godt bekendte med love og forpligtelser som han selv.

Efter nogen overvejelse besluttede jeg at skrive til den eneste redelige mand, som vi i vor forladte stilling kunne henvende os til. Det var mr. Gilmores kompagnon, der havde overtaget vor vens forretninger, mens han på grund af sin helbredstilstand var borte fra London. Jeg forklarede Laura, at jeg havde mr. Gilmores hjemmel for, at vi kunne have den mest uindskrænkede tillid til hans kompagnons retskaffenhed, omtanke og dygtighed, og tog derpå straks, med Lauras fuldstændige samtykke, pennen i hånden for at skrive dette brev.

Jeg begyndte med at sætte vor stilling klart op og bad ham derpå om råd og det i klare og bestemte udtryk, for at forhindre alle mulige mistydninger eller misforståelser. Min skrivelse var så kort, som det efter omstændighederne var mig muligt, og fri for alle overflødige undskyldninger.

Just som jeg var i begreb med at skrive adressen på konvolutten, faldt der Laura en hindring ind, som jeg i min iver slet ikke havde tænkt på.

"Hvorledes skal vi få svar i rette tid?" spurgte hun. "Dit brev kommer først i morgen tidlig til London og først i overmorgen vil vi få svaret med posten."

Den eneste måde at fjerne denne vanskelighed på, bestod i, at man sendte os svaret direkte fra kontoret med et ilbud. Jeg skrev en efterskrift desangående og bad om, at man ville afsende buddet med det tog, der afgik klokken elleve om formiddagen; han ville da være klokken tyve minutter over et ved vor station, og ville senest kokken to kunne indtræffe på

Blackwater Park. Han skulle spørge efter mig, ikke indlade sig på at besvare noget som helst spørgsmål og kun overlevere sit brev i mine hænder.

"Skulle sir Percival komme tilbage i morgen inden klokken to," sagde jeg til Laura, "så er det rådeligt, at du tilbringer hele formiddagen med din dog eller med dit håndarbejde ud i anlægget, til buddet har fået tid til at aflevere brevet. Jeg vil vente hele formiddagen på ham her for at sikre os mod enhver fejltagelse eller misforståelse. På denne måde håber og tror jeg, at vi vil være beskyttet mod enhver overraskelse. Lad os nu gå ned – det kunne vække mistanke, hvis vi alt for længe bliver sammen."

"Mistanke?" gentog hun, "hvis mistanke kunne det vække nu, da sir Percival er taget bort? Tænker du på grev Fosco?"

"Måske, Laura."

"Du begynder at nære den samme modvilje imod ham som jeg, Marian?"

"Nej, det vil jeg ikke sige. Modvilje er altid mere eller mindre forbundet med foragt, og jeg kan ikke se noget foragteligt hos greven."

"Frygter du ham?"

"Måske – en smule."

"Hvad for noget – og det efter at han i går netop tog vort forsvar?"

"Ja. Jeg er mere bange for hans forsvar end for sir Percivals angreb. Tænk på, hvad jeg sagde dig inde i biblioteket. Hvad du end gør, Laura, så gør dig ikke greven til fjende."

Vi gik ned. Laura gik ind i selskabsværelset, mens jeg gik hen over vestibulen for at stikke mit brev i posttasken, der hang på

væggen på den anden side.

Indgangsdøren til huset stod åben, og idet jeg gik forbi den, så jeg greven og hans frue stå udenfor på trappen med ansigterne vendt imod mig.

Grevinden gik temmelig hurtigt ind i vestibulen og spurgte mig, om jeg havde fem minutter til overs til en samtale med hende i enrum. Noget forbavset over et sådant spørgsmål fra hende, stak jeg mit brev i posttasken og svarede, at jeg var til hendes tjeneste. Hun greb min arm med en usædvanlig venlighed og fortrolighed, og i stedet for at gå ind med mig i et af værelserne, førte hun mig ud på den græsplet, der omgav fiskedammen.

Idet vi gik forbi greven, smilede han, bukkede og gik straks efter ind i huset; han slog indgangsdøren i efter sig, dog uden at lukke den helt.

Grevinden gik langsomt med mig rundt om fiskedammen. Jeg ventede at høre en rigtig fortrolig meddelelse og blev derfor ikke så lidt forundret, da jeg mærkede, at alt, hvad hun havde at betro mig, indskrænkede sig til forsikringen om den oprigtigste deltagelse med hensyn til det, der i morges var foregået i biblioteket. Hendes gemal havde fortalt hende det hele og heller ikke skjult for hende, hvor uforskammet sir Percival havde opført sig imod mig. Dette havde i den grad krænket og bedrøvet hende for Lauras og min skyld, at hun havde besluttet, at hun, hvis noget lignende skulle gentage sig, ville tilkendegive sir Percival sin uvilje over hans fornærmende opførsel ved straks at forlade huset. Greven var heri ganske enig med hende, og hun håbede, at hendes beslutning også havde mit bifald.

Dette forekom mig højst påfaldende af en så ualmindelig tilbageholden dame som grevinden, især efter de bitre ord, vi havde vekslet med hinanden nede i bådehuset samme morgen. Imidlertid var det åbenbart min pligt at besvare ærligt og venligt en så høflig og venskabelig imødekommenhed fra en ældre dame. Jeg svarede altså grevinden i denne ånd og gjorde mig umage for at komme tilbage igen til huset, da det forekom mig, at den sag var tilstrækkelig udtømt.

Men grevinden syntes fast besluttet på ikke at ville af med mig og var til min utrolige forbavselse oplagt til at passiare. Efter at hun tidligere havde været tavsheden selv, forfulgte hun mig nu pludselig med en masse trivialiteter om ægteskab i almindelighed, om sir Percivals og Lauras ægteskab i særdeleshed, om hendes egen lyksalighed, om mr. Fairlies opførsel imod hende, da han gjorde sit testamente, og om et halvt dusin andre genstande, indtil hun havde opholdt mig en halv time endnu med at lade mig spadsere rundt omkring fiskedammen, og jeg var nær ved at omkomme af træthed. Om hun mærkede dette eller ikke, kan jeg ikke sige; men ligeså pludseligt, som hun havde begyndt med sine fortroligheder, lige så pludseligt holdt hun inde med dem, så hen til indgangsdøren, satte sit sædvanlige iskolde ansigt op og slap min arm af sig selv, inden jeg endnu havde kunnet finde på et påskud til at komme fra hende.

Da jeg åbnede døren og trådte ind i vestibulen, stod jeg igen overfor greven. Han var netop i begreb med at stikke et brev i posttasken.

Efter at han igen havde lukket tasken, spurgte han mig, hvor jeg havde efterladt grevinden. Jeg sagde ham det og han gik

straks udenfor for at træffe sin kone. Den måde, han talte til mig på, var så ualmindelig rolig, at jeg vendte mig om og så efter ham, idet jeg pludselig kom til at tænke på, om han skulle være syg eller nedslået.

Jeg skal ikke kunne sige, hvorfor jeg umiddelbart derefter gik lige hen til posttasken, tog mit brev frem, så på det med en ubestemt mistanke og pludselig kom på den tanke, at det var sikrest at sætte et segl på. Kvinderne handler, som enhver ved, altid efter impulser, som de for det meste ikke er i stand til at forklare sig selv, og jeg kan kun antage, at en sådan impuls har været den hemmelige årsag til min ubeskrivelige opførsel ved denne lejlighed.

Hvad der end kan have bevæget mig til det, havde jeg dog grund til at gratulere mig til min indskydelse, da jeg kom op på mit værelse og gav mig til at forsegle brevet. Jeg havde først lukket konvolutten på den sædvanlige måde, idet jeg havde vædet den med gummi bestrøgne side og trykket den til; men da jeg tre kvarter efter ville åbne den med fingrene, klæbede spidsen af konvolutten ikke længere til, og brevet åbnede sig ligesom af sig selv. Havde jeg måske ikke trykket fast nok til? Eller havde gummien måske ikke været tilstrækkelig klæbrig?

Eller var … nej! det er alt for oprørende at give en sådan formodning rum. Jeg vil ikke engang nedskrive den sort på hvidt.

Jeg frygter for den dag i morgen. Det kommer så meget an på min klogskab og selvbeherskelse. I alle tilfælde er der to forsigtighedsregler, som jeg ikke vil tabe af syne. Den ene er, at bevare i det mindste skinnet af venskab overfor greven, og den anden, at være på min post, når buddet kommer med brevet,

5

Den 17. juni, fortsat.

Da middagsmåltidet samlede os igen, var greven kommet i sit bedste humør. Han gjorde sig så megen umage for at underholde og more os, som om han havde foresat sig at ville udslette ethvert indtryk af den ubehagelige scene nede i biblioteket.

Livlige beskrivelser af hans rejseeventyr – morsomme anekdoter om mærkværdige folk, som han i udlandet havde truffet sammen med – snurrige sammenligninger mellem de forskellige nationers selskabelige skikke, oplyst ved eksempler, som han tog uden forskel fra mænd og kvinder i hele Europa – humoristiske bekendelser af hans dårskaber, da han var ung, da han gav tonen an i en lille italiensk provinsstad og skrev latterlige noveller efter fransk mønster i et provinsblad – alt dette gled så let og muntert fra hans læber og lagde i den grad beslag på vor interesse, at Laura og jeg fulgte hans fortællinger med lige så stor opmærksomhed og – hvor ukonsekvent det end kan synes – med lige så stor beundring som grevinden selv. Kvinder kan modstå en mands kærlighed, hæder, smukke udvortes og rigdom, men hans tunge, når han forstår at bruge den rigtigt, modstår de ikke.

Efter middagsbordet, mens det gunstige indtryk, som greven havde frembragt på os, endnu var fuldkomment levende, trak han sig beskedent tilbage til biblioteket for at læse. Laura foreslog, at vi skulle tage en lille spadseretur. Høfligheden fordrede, at vi indbød grevinden til at ledsage os; men denne

gang havde hun uden tvivl fået en anden ordre, for hun bad os om at undskylde sig.

"Greven vil sandsynligvis forlange friske cigaretter," sagde hun til sin undskyldning, "og der er ingen andre end mig, der kan lave ham dem tilpas."

Hendes kolde blå øjne strålede næsten, da hun sagde disse ord, og det så ud, som om hun ligefrem var stolt af at kunne være det tjenende værktøj.

Laura og jeg gik ud sammen alene.

Det var en tåget og lummer aften. Blomsterne i haven sænkede deres hoveder, jorden var udtørret, og ikke en dugdråbe så man i græsset. Den vestlige himmel, således som vi så den hen over træerne, havde et mat, gulligt skær, og solen gik ned i en tågekreds. Det trak op til regn, og sandsynligvis ville det blive regn ud på natten.

"Hvor skal vi gå hen?" spurgte jeg Laura.

"Hvis du vil, går vi ned til søen," svarede hun.

"Det lader til, at du rigtig har fået en uforklarlig forkærlighed for denne melankolske sø, Laura."

"Nej, ikke for søen, men for omgivelserne. Sandet, heden og grantræerne er i denne store park det eneste, der erindrer mig om Limmeridge. Wen vi kan også gå en anden vej, hvis du hellere vil det."

"Jeg har slet ingen yndlingspromenader på Blackwater Park, min kære. Den ene er for mig lige så god som den anden. Lad os gå ned til søen – der er frit og måske køligere end her."

Vi gik tavse ned igennem de skyggefulde træpartier. Aftenluften var tung og trykkende for os begge, og da vi nåede bådehuset, var vi glade over at kunne gå derind og hvile os.

En hvid damp lå hen over søen. Den tætte brune linje af træer på den overfor liggende bred så ud som en miniatureskov, der svævede i luften. Den sandede jordbund, der sænkede sig ned til siden fra det sted, hvor vi sad, tabte sig hemmelighedsfuldt i tågen. Der var noget skrækindjagende i denne stilhed. Det susede ikke i bladene, ikke en fugl sang inde i skoven, ikke en vandfugl skreg hen over den af tågen tilhyllede sø. Selv frøerne havde i aften ophørt at kvække.

"Her er meget sørgeligt og dunkelt," sagde Laura, "men vi er dog mere uforstyrrede her end noget andet sted."

Hun talte fattet og så med et roligt og tankefuldt blik ud over dette vildnis af tåge og sand. Jeg kunne se, at hendes ånd var alt for meget beskæftiget med sine egne tanker til, at hun rigtigt kunne føle det sørgelige indtryk af omgivelserne.

"Jeg lovede dig, Marian, at sige dig, hvorledes det i virkeligheden forholder sig med mit ægteskabelige forhold, i stedet for at lade dig vedblive at gætte," sagde hun. "Det var den første hemmelighed, jeg har haft for dig, min søster, og jeg har fast besluttet, at det skal være den sidste. Jeg tav, for din skyld og måske også en smule for min egen. Det er meget bittert for en kone at skulle tilstå, at den mand, hun har hengivet hele sit liv til, netop er den, der allermindst sætter pris på denne gave. Hvis du var gift, Marian, og især hvis du var lykkeligt gift, så ville du føle for mig, hvad en ugift kvinde, hvor god og tro hun end er, aldrig er i stand til at føle."

Hvad kunne jeg svare hende? Jeg kunne blot gribe hendes hånd og se hende med hele min sjæl ind i øjnene, for så vidt mine tårer ville tillade mig det.

"Hvor ofte," vedblev hun, "har jeg ikke hørt dig le af det, som du plejede at kalde din armod? Hvor ofte har du ikke holdt komisk patetiske lykønskningstaler til mig angående min rigdom! O, Marian, le aldrig mere ad det. Tak Gud for din armod – den gør, at du kan være din egen herre og spare dig for den lod, der er faldet på mig."

Det var en sørgelig begyndelse fra en ung kones læber og dobbelt sørgelig ved sin rolige, ligefremme sandhed. De få dage, vi alle havde tilbragt sammen på Blackwater Park, havde været mere end tilstrækkelige til at vise mig og enhver, hvorfor hendes mand havde ægtet hende.

"Jeg vil ikke gøre dig ulykkelig ved at sige dig, hvor snart mine skuffelser og prøvelser begyndte, eller hvad de bestod i. Det er slemt nok, at de lever i min erindring. Når jeg fortæller dig, hvorledes han optog mit første og sidste forsøg på at bringe ham til at forandre sig, så vil du deraf slutte, hvorledes han altid har behandlet mig. Vi var en dag i Rom redet ud sammen til Cæcilia Metellas grav. Himlen var smuk og klar, og erindringen om at en mands kærlighed engang havde oprejst dette mindesmærke til erindring om hans hustru, fyldte mig med en sådan ømhed for min mand, som jeg aldrig havde følt tidligere. 'Ville du rejse mig et sådant gravminde, Percival,' spurgte jeg ham; 'inden vi blev gift, plejede du at sige, at du elskede mig, men siden ...' Jeg kunne ikke fortsætte, Marian ... han så ikke engang på mig! Jeg lod mit slør falde ned, da jeg anså det for bedst, at han ikke så mine tårer. Jeg troede, at han slet ikke havde agtet på, hvad jeg havde sagt, men jeg bedrog mig. Han sagde: 'Kom og lad os ride videre,' og lo hen for sig, idet han hjalp mig op på hesten. Derpå steg han op på sin egen og lo

igen, da vi red derfra. 'Hvis jeg rejste dig et sådant gravminde,' sagde han, 'så ville det være for dine egne penge. Jeg gad nok vide, om Cæcilia Metella har været en rig arving og selv har betalt for sit?' Jeg svarede ikke et ord – jeg græd alt for bittert under mit slør til at kunne tale. 'Ak, I blonde kvindfolk er alle lige stædige,' sagde han. 'Hvad forlanger du egentlig? Komplimenter og smigrerier? Nu vel! Jeg er i denne morgenstund i godt lune – betragt det altså, som om jeg har sagt dig denne kompliment, og lad det så være forbi med det.' Mændene aner ikke, når de sige os sådanne bitterheder, hvor lidt vi glemmer dem, og hvor meget de bedrøver os ved det. Det havde været bedre for mig, om jeg var blevet ved at græde; men hans foragt tørrede mine tårer og forhærdede mit hjerte. Fra dette øjeblik af, Marian, bekæmpede jeg aldrig tanken om Walter Hartright. Jeg trøstede mig ved erindringen om de lykkelige dage, da vi hemmeligt elskede hinanden så højt. Hvilken anden trøst havde jeg endnu at vente? Hvis du havde været hos mig, ville du have bragt mig på bedre tanker. Jeg ved, at det var urigtigt af mig, men sig mig, om jeg ikke var undskyldt."

Jeg måtte vende mit ansigt bort.

"Spørg mig ikke," sagde jeg. "Har jeg lidt, som du har lidt? Hvad ret har jeg til at dømme om det?"

"Jeg plejede at tænke på ham," vedblev hun med sagtere stemme, idet hun rykkede nærmere hen til mig; "jeg plejede at tænke på ham, når Percival om aftenen lod mig alene og gik ud efter operaen. Jeg plejede at udmale mig, hvor lykkelig jeg havde kunnet være, hvis det havde behaget Gud at velsigne mig med armod, og jeg var blevet *hans* kone. Derpå så jeg mig sidde

i en tarvelig og simpel kjole og vente på ham, mens han tjente til det daglige brød … jeg sad og arbejdede med dobbelt kærlighed, fordi jeg måtte arbejde for ham … jeg så ham komme træt og mødig hjem, jeg tog hat og stok fra ham, og jeg overraskede ham ved at sætte hans små livretter på bordet, som jeg selv havde tilberedt. O Gud! jeg håber, at han aldrig har været så ensom og sørgmodig, at han har set mig således, og at han på den måde har fået at vide, hvor meget jeg tænkte på ham."

Da hun sagde disse kummerfulde ord, bævede hele hendes fordums ømhed i hendes stemme og hele hendes tidligere skønhed forklarede atter hendes ansigt. "Tal ikke mere om Walter," sagde jeg, så snart jeg igen havde fattet mig. "O, Laura, spar os dog begge for den sorg at tale om ham nu."

Hun rejste sig op og så ømt på mig.

"Jeg vil hellere for evigt tie om ham, end forårsage dig blot et øjebliks kummer," sagde hun.

"Jeg taler i din egen interesse," sagde jeg bedende … "kun for dit eget bedste. Hvis din mand hørte dig …"

"Det ville ikke overraske ham, hvis han virkelig hørte mig."

Hun gav dette besynderlige svar med en mat rolighed og kulde, og den forandrede stemme, med hun sagde disse ord med, overraskede mig næsten lige så meget som svaret selv.

"Ikke overraske ham," gentog jeg. – "Laura, tænk på, hvad du siger. Du forskrækker mig."

"Det er sandhed," sagde hun, "og det var netop det, jeg ville have fortalt dig, da vi i eftermiddags sad inde i din stue. Min eneste hemmelighed, da jeg i Limmeridge åbnede mit hjerte for ham, var fuldkommen uskyldig – det sagde du selv, Marian.

Navnet var det eneste, som jeg fortav ham, og det har han opdaget."

Jeg kunne ikke svare noget. Hendes sidste ord havde tilintetgjort den smule håb, jeg endnu havde næret.

"Det var i Rom," vedblev hun med den samme matte og kolde stemme som tidligere. "Vi var i et lille selskab, som nogle bekendte af sir Percival – mr. og mrs. Markland – holdt for de derværende englændere. Mrs. Markland havde ord for at tegne meget smukt efter naturen, og nogle af gæsterne formåede hende til at vise os sine tegninger. Vi beundrede dem alle; dog ledte en bemærkning af mig hendes særdeles opmærksomhed hen på mig. 'De tegner vist også?' sagde hun. 'Jeg har tidligere tegnet lidt,' svarede jeg, 'men nu har jeg opgivet det.' – 'Hvis De tidligere har tegnet,' sagde hun, 'så kommer De nok til at begynde på det igen, og når det sker, må De tillade mig at anbefale Dem en tegnelærer.' Jeg svarede ikke og søgte at lede samtalen hen på andre ting. Du kan nok vide hvorfor. Men mrs. Markland var ikke til at få fra dette tema. 'Jeg har haft alle mulige lærere,' vedblev hun, 'men den bedste af dem alle, den mest intelligente og opmærksomme var en vis mr. Hartright. Hvis De nogensinde begynder at tegne igen, må De tage ham til lærer. Det er en ung, beskeden mand og en gentleman – jeg er overbevist om, at han vil behage Dem.' – Tænk dig blot, Marian," vedblev Laura, "at jeg måtte høre på disse ord i overværelse af alle de fremmede folk, der var indbudt af det nygifte par? Jeg gjorde mit bedste for at beherske mig, sagde intet og bøjede mig dybt hen over tegningerne. Da jeg igen vovede at se i vejret, mødte mit blik min mands, og jeg vidste straks, at mit ansigt havde forrådt mig. 'Vi vil se at få fat på

ham,' sagde han, idet han vedblev at stirre på mig, 'så snart vi kommer tilbage til England. Jeg er af Deres mening, mrs. Markland, jeg tror også, at han vil behage lady Glyde.' Han lagde et eftertryk på de sidste ord, der fik mine kinder til at brænde og mit hjerte til at banke, så jeg var til mode, som jeg skulle kvæles. Der blev ikke talt mere, og vi tog tidligt bort. Under hele hjemkørslen sagde han intet, han hjalp mig som sædvanlig ud af vognen og fulgte efter mig, da jeg gik op ad trappen. Men aldrig så snart var vi oppe i dagligstuen, før han lukkede døren, stødte mig ned i en lænestol og blev stående foran mig med begge hænderne på mine skuldre. 'Lige siden den morgen i Limmeridge,' sagde han, 'da du kom med din uforskammede bekendelse, har det været mig om at gøre at erfare denne mands navn, og i aften har jeg læst det i dit ansigt. Det var din tegnelærer og hans navn er Hartright. I skal begge komme til at angre det til jeres sidste dag. Gå nu til sengs, og se ham, om du vil, i dine drømme med mærkerne af min hundepisk på hans ryg.' Så snart han nu bliver vred, alluderer han enten spottende eller truende til det, jeg i din nærværelse tilstod. Jeg har ikke magt til at hindre ham i at fortolke den tillid, jeg satte til han, på hans afskyelige måde. Jeg kan ikke formå ham til at tie. Du så forbavset ud, da du i dag hørte ham sige, at jeg havde gjort en dyd af nødvendigheden, da jeg giftede mig med ham. Når du hører ham gentage det næste gang, når han er opbragt, vil du ikke mere forbavses over det. O, Marian, forlad mig, forlad mig! Du bedrøver mig."

Jeg havde taget hende i mine arme, og mine nagende samvittighedskvaler bragte mig til at slutte dem så fast om hende som et jernbånd. Ja, samvittighedskvaler. Den blege

fortvivlelse på Walters ansigt, da jeg i lysthuset i Limmeridge traf ham midt i hjertet med mine grusomme ord, stod for mig med sine stumme og uudholdelige bebrejdelser. Min hånd havde anvist ham den vej, der førte den mand, som min søster elskede, skridt for skridt bort fra sit fædreland og sine kære. Jeg var trådt imellem de to unge hjerter og havde for bestandig skilt dem fra hinanden – og til vidne om dette lå nu hans liv og hendes liv ødelagte for mine blikke. Det havde jeg gjort, og for sir Percival Glydes skyld.

For sir Percival Glydes skyld!

Jeg hørte hende tale, og af hendes stemmes klang bemærkede jeg, at hun gjorde sig umage for at trøste mig – *mig*, der ikke fortjente andet end hendes bebrejdelser! Hvor længe det varede, før jeg var i stand til at beherske mine sørgelige tanker, kan jeg ikke sige. Det første, jeg var mig bevidst, var, at hun kyssede mig, og først da begyndte jeg at sanse genstandene omkring mig; mine øjne hvilede mekanisk på søen.

"Det bliver sent," hørte jeg hende hviske. "Der vil være mørkt imellem træerne." Hun trykkede min arm og gentog: "Marian, der vil være mørkt imellem træerne."

"Skænk mig blot et minut endnu," sagde jeg, "kun et minut endnu, at jeg kan fatte mig."

Jeg vovede ikke at se på hende og stirrede derfor stift ud over søen.

Det var virkelig blevet sent. Den tætte, brune linje af træerne, der aftegnede sig på himlen, tog sig i mørket ud som en lang,

hvirvlende røg. En højtidelig og hemmelighedsfuld tavshed var udbredt over hele egnen.

"Vi er langt hjemmefra," hviskede Laura, "lad os skynde os at komme tilbage."

Hun holdt pludselig inde og vendte sit ansigt bort fra mig og hen imod indgangen til bådehuset.

"Marian," sagde hun skælvende, "ser du ingenting? Se blot!"

"Hvor?"

"Dernede foran os."

Hun pegede med hånden hen for sig; jeg fulgte den samme retning, og nu så også jeg det.

En levende skikkelse bevægede sig i nogen afstand hen over den vidtstrakte hede. Den gik forbi bådehuset og os, stod derpå stille i nogen afstand, ventede og gik så videre. Den bevægede sig langsomt, idet den hvide rand af tågen syntes at hænge over den og at følge den langsomt, langsomt, til den ganske forsvandt for vore øjne.

Vore nerver var angrebet af det, der var foregået om aftenen, og der forløb derfor nogle minutter, inden Laura ville vove sig ud i anlægget, og jeg kunne bestemme mig til at ledsage hende hjem.

"Var det en mand eller en kvinde?" spurgte hun hviskende, da vi endelig trådte ud i den kolde natteluft.

"Jeg er ikke sikker på det."

"Hvad tror du?"

"Det så ud som en kvinde."

"Jeg frygtede for, at det kunne have været en mand i en lang kappe."

"Det var det måske også. I dette utydelige lys er det umuligt at sige det med bestemthed."

"Vent, Marian! Jeg er bange, jeg kan ikke se vejen for mig. Sæt, at skikkelsen fulgte efter os."

"Det er slet ikke sandsynligt, Laura. Du behøver virkelig ikke at være bekymret. Bredderne af søen går jo lige op til landsbyen, og dens beboere kan spadsere der, lige så meget som de vil, både ved dag og ved nat. Jeg undrer mig kun over, at vi ikke tidligere har mødt folk der."

Vi var nu i anlægget. Det var meget mørkt – så mørkt, at det faldt os vanskeligt at finde stien. Jeg gav Laura min arm, og vi gik, så hurtigt vi kunne, hjemad. Før vi endnu havde nået halvvejen, stod hun stille og tvang også mig til at blive stående. Hun lyttede.

"Stille," hviskede hun. "Jeg hører noget bagved os."

"Det er ikke andet end vissent løv," sagde jeg for at berolige hende, "eller måske en gren, der er faldet ned fra et træ."

"Det er sommer, Marian, og der rører sig ikke en vind. Lyt!"

Nu hørte jeg det også. Det lød, som om lette fodtrin fulgte efter os.

"Det er ligegyldigt, hvem det er eller hvad det er," sagde jeg, "lad os blot gå videre. Om et minut er vi så tæt ved hjemmet, at man kan høre os, hvis noget skulle forskrække os."

Vi gik hurtigt videre, så hurtigt, at Laura var aldeles forpustet, da vi havde de oplyste vinduer foran os. Vi ventede et øjeblik for at give hende tid til at trække vejret. Netop som vi igen var i begreb med at gå videre, holdt hun mig atter tilbage og gjorde med hånden et tegn til, at jeg skulle lytte. Vi hørte begge et langt, dybt suk bagved os i det mørke krat.

"Hvem er det?" råbte jeg.

Intet svar.

"Hvem er det?" gentog jeg.

Der påfulgte et øjebliks stilhed, og derpå hørte vi igen de lette fodtrin, svagere og svagere, indtil de ganske tabte sig i mørket.

Vi ilede ud af skoven, nåede den åbne græsplet, gik hurtigt hen over den og ankom til vort hjem uden at veksle et ord.

Nede i vestibulen brændte der en lampe; Laura så ganske bleg og forskrækket på mig.

"Jeg er halvdød af angst," sagde hun; "hvem kan det dog have været?"

"Vi vil i morgen se at få det at vide," svarede jeg. "Tal imidlertid ikke til nogen om, hvad vi har hørt og set."

"Hvorfor ikke?"

"Fordi tavshed er sikker, og fordi vi i dette hus trænger til at være sikre."

Jeg bad Laura om straks at gå op på sit værelse, ventede et øjeblik for at lægge min hat og glatte mit hår og gik derpå straks, under det påskud at jeg ville søge en bog, ind i biblioteket for at anstille mine efterforskninger.

Der sad greven og fyldte med sin kolossale person den rummeligste lænestol i hele huset; han røg og læste i den største gemytlighed med fødderne oppe på en stol; hans halstørklæde lå på hans knæ, og skjortekraven stod vidt åben. Og nær ved hans fødder sad grevinden, ligesom et artigt barn, og lavede cigaretter til ham. Hverken han eller hans gemalinde kunne have været ude og først nu være vendt tilbage. Jeg følte, idet jeg

kastede et blik på dem, at den hensigt, der havde ført mig hen til biblioteket, var opnået.

Da jeg trådte ind, rejste grev Fosco sig og bandt høflig og forlegen sit tørklæde om halsen.

"Lad mig endelig ikke forstyrre Dem," sagde jeg; "jeg kom kun for at hente mig en bog."

"Folk, der er så ulykkelige at have mit omfang, lider altid af hede," sagde greven, idet han med megen alvor gav sig til at vifte sig med en stor grøn vifte. "Jeg ville ønske, at jeg kunne bytte med min fortræffelige gemalinde. Hun er i dette øjeblik lige så kold som en af fiskene derude i dammen."

"Jeg er aldrig varm," sagde hun, idet hun med en beskeden mine nedlod sig til at gå ind på spøgen.

"Har De og lady Glyde været ude i aften?" spurgte greven, mens jeg, for at bevare skinnet, tog en bog ned fra hylden.

"Ja, vi har været lidt ude for at trække frisk luft."

"Tør jeg spørge i hvilken retning?"

"Hen ad søen til, lige til bådehuset."

"Ah, så langt, lige til bådehuset?"

Under andre omstændigheder var jeg uden tvivl blevet ærgerlig over hans nysgerrighed. I aften var det mig et velkomment bevis på, at hverken han eller hans kone havde noget at gøre med det hemmelighedsfulde syn ved søen.

"Der et dog ikke tilstødt Dem noget?" vedblev han. "De har dog ikke haft noget eventyr eller gjort nye opdagelser, som den gang De fandt den sårede hund?"

Han fæstede sine uudgrundelige grønne øjne på mig med denne kolde, klare, uimodståelige glans, der bestandig tvinger mig til at se på ham og samtidig forårsager mig en pinefuld

fornemmelse. Jeg overfaldes ved sådanne lejligheder af en ubeskrivelig mistanke om, at hans sjæl spejder ned i min, og den samme følelse havde jeg også denne gang.

"Nej," sagde jeg kort, "hverken eventyr eller opdagelse."

Jeg forsøgte at se bort fra ham og at forlade værelset – men hvor forunderligt det end kan synes, tror jeg dog ikke, at det ville tillades mig, hvis ikke grevinden ubevidst havde hjulpet mig, for hun tvang greven til at forandre sin stilling og til først at se bort.

"Du lader miss Halcombe stå?" sagde hun.

Idet han vendte sig om for at tage mig en stol, passede jeg mit snit, takkede ham, undskyldte mig og smuttede bort.

En time efter, da Lauras kammerjomfru kom op på mit værelse, lod jeg i forbigående nogle ord falde om den lumre aften for af hende at erfare, hvor og hvorledes tjenerskabet havde tilbragt aftenen.

"Har I ikke haft det meget varmt dernede?" spurgte jeg.

"Nej, miss," sagde hun, "ikke det, der er værd at tale om."

"Så var I vel ude i skoven?"

"Nogle af os tænkte rigtignok på at gå derud, men så sagde kokkepigen, at hun ville lade sin stol bære ud i den svale gård, og så gjorde vi andre det samme."

Husholdersken var nu den eneste, som jeg endnu ikke havde hørt noget om.

"Er mrs. Michelson allerede gået til sengs?" spurgte jeg.

"Hun tænker ikke på det," sagde pigen smilende. "Det er meget sandsynligere, at hun nu er ved at stå op end ved at gå til sengs."

"Hvorfor? Hvad skal det sige? Har mrs. Michelson tilbragt hele dagen i sengen?"

"Nej, miss, ikke just det, men dog noget lignende. Hun har ligget hele aftenen i sin stue på sofaen."

Når jeg holder det, jeg lagde mærke til i biblioteket, sammen med det, jeg hørte af pigen, så er det kun muligt at slutte én ting af det. Den skikkelse, vi havde set ved søen, var hverken greven, grevinden eller nogen af tjenestefolkene. De skridt, vi havde hørt bagved os, kom ikke fra nogen, der hørte til huset.

Hvem kunne det have været?

Det synes frugtesløst at anstille efterspørgsler om det. Jeg kan ikke engang selv sige med bestemthed, om skikkelsen var en mand eller en kvinde. Jeg kan kun sige, at jeg *tror*, det var en kvinde.

6

Den 18. juni.

De pinlige selvbebrejdelser, jeg gjorde mig i går aftes, efter at jeg havde hørt på Lauras fortælling i bådehuset, vendte tilbage med dobbelt magt i den ensomme nat og forhindrede mig mange timer i at sove.

Endelig tændte jeg et lys og så mine gamle dagbøger igennem for at overbevise mig om, hvilken andel jeg egentlig havde i det ulyksalige misgreb med dette giftermål, og hvad jeg egentlig skulle have gjort for at forhindre det. Resultatet beroligede mig nogenlunde, for det viste mig, at jeg, hvor blind og uvidende jeg end havde været, dog havde handlet efter moden overvejelse. At græde skader mig som regel, men i går

var det ikke tilfældet; jeg tror tværtimod, at det skaffede mig nogen lettelse. Jeg stod op i morges beroliget og med en fast beslutning. Jeg vil aldrig igen lade mig ophidse af, hvad sir Percival kan falde på at sige eller gøre, eller blot et øjeblik af den grund glemme, at jeg må trodse alle ærgrelser og trusler for at kunne tjene Laura og vise min kærlighed til hende ved at blive her.

De formodninger, som vi udtalte i morges angående skikkelsen ved søen og trinnene, vi hørte i anlægget, er nu alle glemt for et ubetydeligt uheld, der har vakt stor beklagelse hos Laura. Hun har tabt den lille broche, som jeg dagen før hendes bryllup gav hende til en erindring. Da hun havde den på i går aftes, må vi antage, at hun enten har tabt den i bådehuset eller under vor hurtige hjemtur. Tjenerne har allerede været ude for at søge efter den, men til ingen nytte, og nu er Laura selv gået ud for at søge efter den. Hvad enten hun nu finder brochen eller ikke, så vil tabet af den dog være en undskyldning for, at hun ikke er hjemme, hvis sir Percival skulle komme tilbage, inden brevet fra mr. Gilmores kompagnon er kommen mig i hænde.

Klokken er netop slået ét. Jeg tænker på, hvad der er bedst, om jeg venter på svaret fra London her, eller jeg roligt går ud for at gå buddet i møde på den anden side af portnerboligen. Min mistanke mod alle her i huset gør mig tilbøjelig til at antage det sidste for det klogeste. For greven er jeg sikker, for da jeg for to minutter siden løb op ad trappen, hørte jeg ham gennem den åbne dør til frokoststuen eksercere sine kanariefugle:

"Kom herud på mine fingre, mine småbitte pip-pip-pipfugle! Kom herud! Op med jer! Én-to-tre-oppe! Tre-to-én og igen ned! Én-to-tre-zirp-zirp-zirp-zirp- ziirp- ziirp – ziirp!"

Fuglene brød som sædvanlig ud i deres jublende sang, og greven fløjtede og gik nu omkring, som om han selv havde været en fugl. Min stuedør står åben, og jeg kan høre den skingrende fløjten og piben herop. Hvis jeg vil smutte bort, så er det nu det bedste øjeblik til at gøre det.

Klokken fire.

Jeg vender tilbage til disse blade med følelser, som det er mig umuligt at beskrive. De tre timer, der er forløbet, siden jeg skrev de sidste linjer, har ledet begivenhederne på Blackwater Park i en ny retning. Om det er til det gode eller til det slette, kan jeg ikke afgøre og vover det ikke heller.

Jeg må vende tilbage til det sted, hvor jeg standsede, ellers taber jeg aldeles tråden, så forvirrede er mine tanker.

Jeg gik, som jeg havde foresat mig, for at møde det bud, der skulle bringe mig brevet fra London. På trappen så jeg ingen. Da jeg kom igennem vestibulen, hørte jeg greven endnu stadig eksercere sine fugle. Da jeg gik henover gården, så jeg grevinden på hendes yndlingspromenade omkring fiskedammen. Jeg standsede straks mine skridt, for at det ikke skulle se ud, som om jeg havde haft hastværk, og gik endog så vidt i min forsigtighed, at jeg spurgte hende, om hun ikke ville gå ud inden frokosten. Hun smilede på det venligste til mig, sagde, at hun foretrak at blive i nærheden af huset, nikkede til mig og gik igen ind. Jeg så tilbage og bemærkede, at hun havde lukket indgangsdøren, inden jeg endnu havde åbnet lågen ved siden af den store vognport. På mindre end et kvarter havde jeg nået portnerboligen. Vejen på den anden side af den gjorde en

pludselig bøjning til venstre, gik derpå omtrent hundrede alen lige ud og bøjede så til højre ind i hovedgaden.

Imellem disse to bøjninger, der på den ene side forhindrede mig i at passe på portnerboligen og på den anden side berøvede mig synet af vejen til jernbanestationen, gik jeg afventende frem og tilbage. På begge sider af vejen var der høje hække, og i hele tyve minutter så og hørte jeg slet intet. Efter forløbet af denne tid trængte lyden af knirkende hjul hen til mit øre, og da jeg gik hen til den anden omdrejning, kom der en droske fra jernbanestationen hen imod mig. Jeg gav kusken et vink, at han skulle holde. Da han adlød, stak en mand hovedet ud af vognen for at se, hvad der var på færde.

"Jeg beder om forladelse," sagde jeg, "men må det være mig tilladt at spørge, om De ikke agter Dem til Blackwater Park?"

"Jo, ganske rigtigt."

"Og De har et brev at aflevere dér til nogen?"

"Ja, til miss Halcombe."

"Så kan De give det til mig. Jeg er miss Halcombe."

Manden tog hatten af, steg straks ud af vognen og rakte mig brevet.

Jeg åbnede det på øjeblikket og læste følgende linjer. Jeg afskriver dem her (idet jeg udelader adressen til mig og underskriften), da jeg anser det for det bedste, for forsigtigheds skyld at tilintetgøre originalen.

> "Kære frøken.
>
> Deres brev, som jeg har modtaget denne morgenstund, har indjaget mig stor frygt. Jeg vil besvare det så kort og så tydeligt, som det er mig muligt.

Efter at jeg omhyggeligt har tænkt over den meddelelse, De har givet mig og sammenholdt denne med mit kendskab til lady Glydes situation, således som den fremgår af ægteskabskontrakten, er jeg med beklagelse kommet til det resultat, at man har til hensigt at optage et lån på det depositum, der beror hos sir Percival (eller med andre ord på de tyve tusind pund, der udgør en del af lady Glydes formue), og at man vil trække hende ind i sagen for at sikre sig hendes samtykke til en skammelig gerning og forskaffe sig hendes underskrift, hvis hun bagefter skulle beklage sig. Det er umuligt ellers at forstå, hvorledes man i den stilling, hun befinder sig i, kan have brug for hendes underskrift.

Hvis lady Glyde underskrev et dokument af den beskaffenhed, som jeg formoder, at det omspurgte er, ville hendes kuratorer derved være berettigede til at lade sir Percival optage lån på hendes tyve tusind pund. Blev lånet ikke betalt tilbage, så ville formuen, hvis lady Glyde fik børn, være formindsket med den optagne sum, hvad enten den nu var stor eller lille. For at udtrykke mig endnu tydeligere, hele denne trafik vil, hvis lady Glyde ikke har beviser på det modsatte, være et bedrag mod hendes ufødte børn.

Under disse alvorlige omstændigheder vil jeg anbefale, at lady Glyde vægrer sig ved at underskrive og anfører som grund dertil, at hun først vil forelægge dokumentet for mig som hendes families konsulent i mr. Gilmores fraværelse. Der kan ikke rejses nogen fornuftig indvending imod en sådan fremfærd, for hvis sagen er ren og

hæderlig, så vil jeg naturligvis ikke have noget imod at give mit samtykke.

Med den oprigtige forsikring om min beredvillighed til fremdeles at stå Dem bi med råd og dåd, har jeg den ære, min frøken, at undertegne mig

Deres hengivne og tro tjener

William Kyrle."

Jeg læste dette venlige og forstandige brev igennem med stor taknemmelighed. Det gav Laura en grund til ikke at skrive under, som der intet var at indvende imod, og som vi begge var i stand til fuldkommen at forstå. Buddet ventede, mens jeg læste, for at høre, hvad jeg derefter havde at befale.

"Vil De blot være så venlig at sige, at jeg forstår brevet og takker hjerteligt for det," sagde jeg til ham. "Der er intet andet at gøre for øjeblikket."

Just i det øjeblik, jeg sagde disse ord og stod med det åbne brev i hånden, kom grev Fosco fra landevejen og drejede omkring hjørnet; han stod så pludselig for mig, som om han var skudt op af jorden.

At han så pludseligt viste sig på dette sted, hvor jeg allermindst havde ventet at se ham, gjorde mig målløs af forbavselse. Buddet anbefalede sig og steg igen ind i drosken – jeg kunne ikke sige et ord til ham, ikke engang besvare hans hilsen, men stod som forstenet ved tanken om, at jeg var gennemskuet, og det af den mand, som jeg frygtede mest for.

"Går De hjem, miss Halcombe?" spurgte han, uden at forråde det mindste tegn på overraskelse, og uden engang at se efter drosken, der kørte bort, da han tiltalte mig.

Jeg fattede mig så meget, at jeg kunne tilnikke ham et Ja.

"Jeg går også tilbage," sagde han; "vil De tillade, at jeg ledsager Dem? Tør jeg byde Dem min arm? De synes at se så forbavset på mig."

Jeg modtog hans arm. Det første, jeg var i stand til at gøre mig rede for, var, at jeg hellere ville ofre alt, end gøre ham til vor fjende.

"De synes at se så forbavset på mig?" gentog han roligt.

"Det forekommer mig blot, at jeg for lidt siden så Dem beskæftiget med Deres fugle inde i frokoststuen," sagde jeg i en så fast tone, som jeg var i stand til.

"Ganske vist, men mine små befjedrede børn ligner kun alt for meget alle andre små, de har også deres dage, hvor de er egensindige, og dette er netop en af dem. Min kone kom just, da jeg igen satte dem ind i deres bur, og sagde til mig, at De netop var gået ud at spadsere. Det havde De jo sagt til hende, ikke sandt?"

"Jo, ganske vist."

"Nå, miss Halcombe, at ledsage Dem er en fristelse for mig, som jeg ikke kan modstå. Når man er så gammel som jeg, behøver man ikke at skamme sig ved denne tilståelse, vel? Jeg greb min hat og ilede efter Dem for at tilbyde mig at være Deres ledsager. Selv en tyk gammel mand som jeg, er dog altid en bedre ledsager end slet ingen, ikke sandt? Jeg gik den forkerte vej, vendte om i fortvivlelse, og nu står jeg endelig – jeg tør vel nok sige det – ved min lykkes mål."

På denne artige måde blev han ved at tale, og det med en tungefærdighed, der gav mig lejlighed til at genvinde min fatning.

Han gjorde ikke den mindste hentydning til, hvad han netop havde set på vejen, lige så lidt som til brevet, jeg endnu stadig holdt i hånden. Denne betydningsfulde diskretion hjalp mig til at overbevise mig om, at han på den allermest ærreløse måde havde gjort sig bekendt med det brev, jeg havde skrevet i Lauras interesse, at han nu, da han havde overbevist sig om, på hvilken hemmelig måde, jeg havde modtaget svaret, vidste nok for sine planer, og at det nu kun var ham magtpåliggende at forjage den mistanke, som han havde vakt hos mig. Under disse omstændigheder var jeg klog nok til ikke at gøre noget forsøg på at komme til en forklaring, og havde grund nok til at føle, at min hånd blev besmittet ved at hvile på hans arm.

Uden for huset mødte vi giggen, der blev kørt hen til stalden. Sir Percival var netop vendt tilbage. Han kom os i møde ved indgangen og hilste på os. Hvad udbytte hans rejse end havde haft, var han dog endnu ikke i bedre humør.

"Her er endelig to af selskabet," sagde han med et mørkt blik. "Hvad skal det sige, at hele huset står tomt? Hvor er lady Glyde?"

Jeg fortalte ham om tabet af brochen, og at Laura var gået ud for at søge efter den.

"Broche eller ikke broche," brummede han gnavent, "jeg vil dog råde hende til ikke at glemme, at jeg venter hende om en halv time inde i biblioteket."

Jeg tog min hånd ud af grevens arm og gik langsomt op af trappen. Han beærede mig med et af sine allerartigste buk og vendte sig derpå glad til den vrantne sir Percival.

"Har du haft en behagelig tur?" spurgte han, "og er din smukke Brune Molly blevet dygtigt træt undervejs?"

"Fanden i vold med den Brune Molly og med turen! Er frokosten færdig? Jeg er sulten."

"Og jeg ville gerne tale med dig fem minutter først," svarede greven, "blot fem minutter, min ven, og herude på græsplænen."

"Om hvad?"

"Om sager, der angår dig ganske overordentligt."

Jeg tøvede længe nok med at gå igennem døren, til at jeg hørte både spørgsmål og svar og så, at sir Percival fortrædeligt stak hænderne i lommen.

"Hvis du vil plage mig med flere af dine forbandede skrupler, så vil jeg ikke høre på dig. Jeg er sulten."

"Kom hid og hør, hvad jeg har at sige dig," gentog greven, uden i mindste måde at lade sig tirre af sir Percivals grovhed.

Sir Percival gik ned af trapperne. Greven tog ham ved armen og førte ham langsomt bort. De "sager", der angik ham, drejede sig om underskriften, det var jeg vis på. De talte uden tvivl om Laura og om mig. Det måtte for os være af den største vigtighed at vide, hvad de i dette øjeblik talte sammen om, og dog var det en umulighed at opfange blot et ord af det.

Jeg gik omkring i huset fra det ene værelse til det andet med advokatens brev i lommen, for jeg frygtede endog for at gemme det under lås og lukke. Stadig så jeg ikke noget til Laura, og jeg tænkte allerede på at gå ud for at opsøge hende, men den angst og frygt, jeg havde levet i hele denne morgen, havde udtømt mig således, at heden nu overvældede mig ganske, og da jeg forsøgte på at gå ud af døren, var jeg nødt til at vende om og lægge mig i salonen på den nærmeste sofa, for først at komme mig igen.

Jeg var netop blevet noget roligere, da døren sagte blev åbnet, og greven stak hovedet ind.

"Jeg beder Dem tusinde gange om forladelse, miss Halcombe," sagde han, "jeg vover kun at lukke døren op, fordi jeg har en god efterretning til Dem. Percival, der, som De ved, er lunefuld i alting, har nedladt sig til at forandre sin mening i det sidste øjeblik, og historien med underskriften er opsat foreløbig. Det er en stor lettelse for os alle, hvad jeg også glæder mig over at læse i Deres ansigt, miss Halcombe. Tør jeg bede Dem om at anbefale mig på det bedste til lady Glyde, når De meddeler hende denne behagelige udgang på sagen?"

Han forlod mig, inden jeg endnu havde kunnet komme mig af min forbavselse. Der kunne ikke være nogen tvivl om, at denne mærkværdige forandring med hensyn til underskriften måtte tilskrives ham, og at hans kendskab til det brev, jeg i går havde skrevet til London, og det svar, jeg i dag havde modtaget, havde haft en væsentlig andel i denne forandrede beslutning.

Jeg følte det, og dog var min ånd næsten lige så mat som mit legeme; jeg var hverken i stand til at bringe disse tanker i forbindelse med den tvivlsomme nutid eller med den truende fremtid. Jeg forsøgte for anden gang at gå ud for at opsøge Laura, men jeg blev svimmel og mine knæ skælvede i den grad, at der ikke var andet for mig at gøre, end at vende tilbage til sofaen og lægge mig på den igen imod min vilje.

Stilheden i huset og den sagte summen af sommerinsekterne udenfor vinduerne beroligede mig. Mine øjne lukkede sig af sig selv, og jeg sank lidt efter lidt hen i en forunderlig tilstand, der ikke var vågen – for jeg vidste intet af, hvad der foregik omkring mig – men heller ikke søvn, for jeg var mig bevidst, at

jeg hvilede. I denne tilstand, jeg ved ikke hvad jeg skal kalde den, så jeg Walter Hartright. Jeg havde den hele dag slet ikke tænkt på ham; Laura havde ikke sagt et ord, der enten direkte eller indirekte stod i forbindelse med ham, og dog så jeg ham nu så tydeligt for mig, som om fortiden igen var vendt tilbage, og vi begge to atter var samen i Limmeridge.

Jeg så ham midt imellem andre mænd, hvis ansigter jeg ikke kunne skelne. De lå alle på trinnene af et uhyre stort ødelagt tempel. Kæmpemæssige tropiske træer, om hvis stammer der snoede sig uendelige slyngplanter, og bag hvis grene og blade afskyelige afgudsbilleder af sten grinede mig i møde, omgav templet, berøvede mig synet af himlen og kastede en mørk skygge hen over de slumrende mænd på trinene. Hvide tåger hvirvlede frem af jorden, nærmede sig de sovende ligesom små røgskyer, berørte dem, og strakte den ene efter den anden død hen på den plads, hvor de hvilede. Min dødsangst for Walters skyld løste min tunge, og jeg tiggede ham om at flygte.

"Kom tilbage! O, kom tilbage!" sagde jeg. "Husk på det løfte, som du har givet hende og mig. Vend tilbage til os, inden pesten griber dig og dræber dig med de andre."

Han så på mig med en overjordisk ro.

"Vent," sagde han, "jeg vil komme tilbage. Den nat, da jeg mødte den forladte kvinde på landevejen, har gjort mit liv til værktøj for et formål, som jeg endnu ikke kender. Her i denne ensomme ørken eller hist i min fødestavn vandrer jeg stadig ad en mørk sti, der fører mig og dig og hende, vi begge elsker, imod en ubekendt *gengældelse*, en uundgåelig *ende*. Vent og se. Pesten, der dræber de andre, vil gå mig forbi."

Jeg så ham for anden gang. Han var endnu stadig i skoven, og antallet af hans kammerater var sammensmeltet til nogle ganske få. Templet var borte tillige med afgudsbillederne, og i stedet for dem lurede bagved bladene og grenene mørke dværgeskikkelser, der holdt spændte buer i deres hænder. Jeg blev igen bange for Walter, og jeg skreg højt for at advare ham, men han vendte sig igen om til mig med den samme urokkelige ro i sit ansigt. "Gå et skridt videre på den mørke sti," sagde han. "Vent og se! Pilene, der træffer de andre, vil ikke røre mig."

Jeg så ham for tredje gang i et strandet skib, der var kastet ind på en vild og sandet strandbred. De overfyldte både sejlede bort fra ham ind imod land og lod ham blive alene tilbage på skibet for at gå under med det. Jeg råbte til ham, at han skulle kalde den sidste båd tilbage og gøre en sidste anstrengelse for at redde sit liv; men det ubevægelige ansigt så igen på mig, og hans rolige stemme gav mig det samme svar: "Endnu et skridt fremad på den dunkle sti, vent og se! De bølger, der opsluger de andre, vil skåne mig."

Jeg så ham for sidste gang. Han knælede ved et gravmæle af hvidt marmor, og skyggen af en tilsløret kvinde steg op af graven og stod ventende ved hans side. Den overjordiske ro i hans ansigt havde forvandlet sig til en overjordisk sorg; men hans ord var endnu lige så sikre som før.

"Mørkere og mørkere," sagde han, "videre og videre! Døden henter de gode, skønne og unge – og mig skåner den. Pesten, der ødelægger, pilen, der træffer, havet, der opsluger, graven, der lukker sig over kærlighed og håb, er kun fodtrin på min vandring og bringer mig nærmere og nærmere til enden."

Mit hjerte skælvede i en angst, som der ikke er ord for, i en sorg, som der ikke er tårer for. Mørket indhyllede pilgrimmen ved marmorstenen, den tilslørede kvinde ved graven og drømmersken, der stirrede hen på hende. Jeg så og hørte intet mere.

Jeg vågnede, idet jeg følte en hånd lægge sig på min skulder. Det var Lauras. Hun var knælet ned ved sofaen – hendes ansigt var uroligt og bevæget, og hendes øjne mødte mine med et forunderlig forvirret blik. Jeg fo'r op, så snart jeg så hende.

"Hvad er der sket?" spurgte jeg. "Hvad har forskrækket dig?"

Hun så hen mod den halvåbne dør, lagde sine læber tæt til mit øre og svarede hviskende:

"Marian ... skikkelsen nede ved søen ... trinnene i går aftes ... jeg har netop set hende! jeg har netop talt med hende!"

"For Guds skyld, med hvem?"

"Med Anne Catherick."

Jeg var så forskrækket over Lauras forstyrrede ansigt og eksalterede væsen, at jeg næppe engang var i stand til at fatte hvad det var, hun meddelte mig, da jeg hørte Anne Cathericks navn på hendes læber. Jeg blev stående som fastgroet og så tavs og åndeløs på hende.

Hun var alt for optaget af det, der havde tildraget sig, til at lægge mærke til den virkning, som hendes svar frembragte på mig. "Jeg har set Anne Catherick! Jeg har talt med Anne Catherick!" gentog hun, som om jeg ikke havde hørt hende. "O, Marian! Jeg har så mange ting at fortælle dig! Kom med, ... her kunne vi blive forstyrret ... kom straks op på mit værelse!"

Med disse ord greb hun ivrigt min hånd og førte mig gennem biblioteket ind det hjørneværelse i stueetagen, der var indrettet

til hende. Ingen som helst tredje person, med undtagelse af hendes kammerjomfru, havde kunnet finde et påskud til at overraske os der. Hun skød mig foran sig ind ad døren, lukkede den og trak de tæpper af glanslærred for, der hang på den inderste side af den.

Den forunderlige, bedøvende følelse, der havde grebet mig, varede endnu stadig ved; men den stigende overbevisning om, at det net, der allerede så længe havde truet med at trække sig sammen om os, pludselig havde fanget os begge, blev stadig fastere hos mig. Jeg kunne ikke udtrykke dette med ord – det var næppe nok, at jeg selv var mig det uklart bevidst. "Anne Catherick!" hviskede jeg hen for mig, "Anne Catherick!"

Laura drog mig hen på det nærmeste sæde – det var en firkantet sofa midt i stuen.

"Så," sagde hun, "se her!" og pegede på sit bryst.

Jeg opdagede nu først, at brochen igen sad på sit sted. I synet af den lå der noget virkeligt og i berøringen af den noget håndgribeligt, som på en gang syntes at standse mine tankers hvirvlende flugt og bragte mig til at fatte mig.

"Hvor fandt du din broche?" Det var de første ord jeg kunne få frem i dette vigtige øjeblik.

"*Hun* har fundet den, Marian."

"Hvor?"

"På gulvet i bådehuset. O, hvor skal jeg begynde … hvorledes skal jeg kunne fortælle dig det hele! Hun talte så forunderligt til mig, så så forfærdeligt lidende ud, forlod mig så pludseligt igen …"

Hendes stemme blev stærkere. Den rodfæstede mistænksomhed, der i dette hus tyngede på mig både nat og

dag, vågnede hos mig.

"Tal sagde," sagde jeg advarende. "Vinduet står åbent, og der går en allé lige under det. Begynd med begyndelsen. Sig mig ord for ord, hvad der har tildraget sig mellem dig og denne kvinde."

"Skal jeg lukke vinduet først?"

"Nej, tal blot sagte! Husk på, at Anne Catherick er et farligt tema under din mands tag. Hvor så du hende først?"

"I bådehuset. Jeg gik, som du ved, ud for at søge efter min broche, og gik langsomt gennem anlægget, idet jeg for hvert skridt så mig omhyggeligt for. Således varede det en rum tid, inden jeg nåede bådehuset, og aldrig så snart var jeg derinde, før jeg gav mig til at knæle ned og søge på jorden efter brochen. Jeg søgte endnu stadig med ryggen vendt imod indgangen, da jeg hørte en sagte fremmed stemme kalde bag ved mig: 'Miss Fairlie!'"

"Miss Fairlie!"

"Ja, det var mit gamle navn, det kære velkendte navn, som jeg troede, at jeg for bestandig havde taget afsked med. Jeg sprang op – ikke forskrækket, for stemmen var alt for blid og behagelig til at forskrække nogen – men meget overrasket. Henne ved indgangen stod en kvinde og så på mig; jeg kunne ikke erindre mig, at jeg nogensinde havde set hendes ansigt før."

"Hvorledes var hun klædt?"

"Hun var klædt i en ren, smuk hvid dragt, og over den havde hun et fattigt, tyndt, mørkt sjal. Hendes hat var af brunt strå og var lige så fattig og luvslidt som sjalet. Jeg blev overrasket ved den forskel, der var imellem hendes kjole og hendes øvrige påklædning, og hun så, at jeg lagde mærke til det. 'Se ikke på

min hat og mit tørklæde,' sagde hun hurtigt eg åndeløst; 'når jeg ikke kan gå med hvidt, er det mig ligegyldigt, hvad jeg har på. Se kun på min kjole, så meget De vil – den skammer jeg mig ikke over.' Var det ikke forunderligt? Inden jeg endnu havde kunnet sige hende et venligt ord, strakte hun en hånd ud, og jeg så min broche i den. Jeg blev så glad og lykkelig ved at se den, at jeg trådte tæt hen til hende for at sige hende, hvad jeg følte. 'Er De så taknemmelig, at De vil gøre mig en lille tjeneste?' spurgte hun. – 'Ja, bestemt,' sagde jeg; 'jeg vil med glæde gøre alt for Dem, hvad der står i min magt.' – 'Så tillad mig, at jeg sætter denne broche, som jeg har fundet, på sit sted.' Hendes bøn kom mig så uventet, og hun sagde dette så ivrigt, at jeg veg et par skridt tilbage og ikke ret vidste, hvad jeg skulle gøre. 'Ak,' sagde hun, 'Deres moder havde gerne ladet mig sætte en broche i hendes kjole.' Der lå i hendes stemme og i hendes blik såvel som i den bebrejdende tone, hvormed hun nævnte min moders navn, noget, der bragte mig til at skamme mig over min egen mistro. Jeg tog hendes hånd, som hun holdt brochen i, og lagde den blidt til mit bryst. 'De kendte min moder?' sagde jeg. 'Var det for meget lang tid siden? Har jeg tidligere set Dem?' Hendes hænder havde travlt med at fæste brochen, og hun trykkede dem ind til mit bryst. 'De husker vel ikke en smuk forårsdag i Limmeridge,' sagde hun, 'da Deres moder gik ad stien til skolen og havde en lille pige ved hver hånd? Jeg har siden den tid ikke haft andet at tænke på, og jeg erindrer det alt sammen. De var den ene af de to småpiger, og jeg var den anden. Den smukke, kloge miss Fairlie og den stakkels dumme Anne Catherick stod hinanden nærmere dengang end nogensinde.'"

"Kunne du huske hende, Laura, da hun sagde dig sit navn?"

"Ja, jeg huskede, at du en dag i Limmeridge spurgte mig om Anne Catherick og om jeg erindrede, at man havde fundet en lighed imellem os."

"Hvad var det, der erindrede dig om det, Laura?"

"Det var *hende*; idet jeg så på hende, da vi stod tæt foran hinanden, fo'r det mig pludselig igennem tanken, at vi lignede hinanden! Hendes ansigt var blegt, magert og kummerfuldt, men synet af det bragte mig til at fare sammen, fordi det forekom mig, at det var mit eget ansigt, som jeg efter en lang sygdom så i et spejl. Denne opdagelse rystede mig i den grad – jeg ved næppe hvorfor – at jeg et øjeblik ikke var i stand til at tale til hende."

"Lod hun til at blive fornærmet over din tavshed?"

"Jeg er bange for det. 'De har hverken Deres moders ansigt eller hjerte,' sagde hun. 'Deres moders ansigt var mørkt, og hun havde et hjerte som en engel, miss Fairlie.' – 'Da er det dog vist, at jeg vil Dem det hjerteligt vel, skønt jeg ikke er i stand til at udtrykke det, som jeg gerne ville. Hvorfor kalder De mig miss Fairlie?' – 'Fordi jeg elsker navnet Fairlie og hader navnet Glyde,' råbte hun heftigt. Jeg havde hidtil ikke lagt mærke til noget hos hende, der så ud som vanvid, men nu forekom det mig, at jeg læste noget sådant i hendes øjne. 'Jeg tænkte blot, at De måske ikke vidste, at jeg var gift,' sagde jeg, for at berolige hende, idet jeg tænkte på det brev, som hun havde skrevet til mig i Limmeridge. Hun sukkede dybt og vendte sig bort fra mig. 'Jeg skulle ikke vide, at De er gift?' gentog hun. 'Jeg er jo kun her, *fordi* De er gift. Jeg er her for at skaffe Dem oprejsning, før jeg går hen at møde Deres moder i den anden verden.' Hun traf sig stadig længere tilbage fra mig, til hun var udenfor bådebuset,

og der stod hun og lyttede et øjeblik. Da hun igen vendte sig om for at tale, blev hun stående på det samme sted og så på mig, mens hun med begge hænder holdt sig i dørkarmen. 'Så De mig i går aftes nede ved søen?' sagde hun. 'Hørte De, hvorledes jeg fulgte Dem gennem skoven? Jeg har allerede i mange dage ventet på at komme til at tale alene med Dem, miss Fairlie; den eneste veninde, jeg endnu har tilbage i verden, er fuld af angst og bekymring for min skyld; jeg har udsat mig for igen at blive spærret inde i dåreanstalten, og alt det har jeg gjort for Deres skyld, miss Fairlie – alt, for Deres skyld.' Hendes ord forskrækkede mig, Marian, og dog lå der i hele hendes væsen noget, som indgød mig dyb medlidenhed. Jeg føler, at min medlidenhed var ærligt ment, for den gav mig mod til at bede hende om at komme med ind i bådehuset og sætte sig hos mig."

"Gjorde hun det?"

"Nej, hun rystede på hovedet og sagde, at hun måtte blive, hvor hun var, for at passe på og lytte efter, at vi ikke skulle blive overrasket af en tredje person. Og der blev hun nu stående lige fra begyndelsen til enden af vor samtale, idet hun holdt sig med begge hænder i dørkarmen og snart bøjede sig frem for at tale til mig, eg straks efter igen tilbage for at se sig omkring. 'Jeg var her i går, inden det blev mørkt, og hørte Dem tale med den dame, der var hos Dem. Jeg hørte, at De fortalte hende om Deres mand. Jeg hørte Dem sige, at det ikke stod i Deres magt at formå ham til at tro Dem eller til at tie. Ak, jeg vidste, hvad disse ord havde at betyde. Min egen samvittighed sagde mig det, mens jeg lyttede. Hvorfor fandt jeg mig i, at De ægtede ham! O, min frygt, min afsindige, jammerlige, ugudelige frygt, …' Hun skjulte sit ansigt i sit fattige luvslidte sjal og

stønnede og mumlede hen for sig. Jeg begyndte at frygte for, at hun kunne geråde i en fortvivlelse, som hverken hun eller jeg ville være i stand til at få bugt med. 'Se at fatte Dem,' sagde jeg, 'og prøv på at sige mig, hvorledes De kunne have forhindret mit bryllup?' Hun tog sjalet bort fra sit ansigt og så på mig med et adspredt blik. 'Jeg skulle have haft mod til at blive i Limmeridge,' sagde hun. 'Jeg skulle ikke have ladet mig skræmme bort ved efterretningen om, at han ville komme. Jeg skulle have advaret og frelst Dem, inden det var for sent. Hvorfor havde jeg kun mod til at tilskrive Dem det brev. Hvorfor anrettede jeg kun ulykker, da jeg ville handle godt og rigtigt? O, min afsindige, jammerlige, ugudelige frygt …' Hun gentog disse ord og skjulte atter ansigtet i sjalet. Det var skrækkeligt at se og høre på hende."

"Du spurgte hende naturligvis om, Laura, hvad det var for en frygt, der således betog hende?"

"Ja, det gjorde jeg."

"Og hvad sagde hun?"

"Hun spurgte mig, om *jeg* ikke ville være bange for en mand, der allerede en gang havde spærret mig inde i en dåreanstalt, og ville gøre det igen, så snart det var ham muligt. Jeg sagde: 'Vær ikke bange for det! De ville ikke være her, hvis De endnu frygtede for det.' – 'Nej,' sagde hun, 'nu frygter jeg ikke mere.' Jeg spurgte: 'Hvorfor ikke?' Hun bøjede sig pludselig ind i bådehuset og sagde: 'Kan De ikke gætte det?' Jeg rystede på hovedet. 'Se på mig,' vedblev hun. Jeg sagde til hende, at det gjorde mig ondt at bemærke, at hun så så syg og lidende ud. Hun smilede for sidste gang. 'Syg!' gentog hun, 'jeg er lige ved at dø; nu ved De hvorfor jeg ikke mere er bange for ham. Tror

De, at jeg vil få Deres moder at se i Himlen? Mon hun vil tilgive mig?' Jeg var så forskrækket og rystede så stærkt, at jeg ikke kunne svare hende noget. 'Jeg har altid tænkt på det,' vedblev Anne Catherick, 'under min hele sygdom og i al den tid jeg har skjult mig for Deres mand. Mine tanker har drevet mig herhen; jeg må igen gøre alting godt.' Jeg bad hende så alvorligt som muligt at sige mig, hvad hun mente. Hun så på mig med et stift, åndsfraværende blik. '*Skal* jeg igen gøre det godt?' sagde hun tvivlende til sig selv. 'De har slægtninge, der vil stå Dem bi. Når De kender hans onde hemmelighed, så vil han være bange for Dem, og han vil ikke vove at handle mod Dem, som han har handlet imod mig. Han må for sin egen skyld behandle Dem godt, når han er bange for Dem og Deres pårørende. Og når han behandler Dem godt, og jeg kan sige, at jeg har været skyld i det …' Jeg lyttede ivrigt, men ved disse ord tav hun."

"Du søgte dog at formå hende til at blive ved?"

"Ja, jeg forsøgte det, men hun trak sig kun endnu længere tilbage og lænede sine arme og sit ansigt til bådehusets væg. 'O!' hørte jeg hende sige med en frygtelig, vanvittig ømhed i stemmen. 'O, gid jeg dog kunne blive begravet ved siden af hendes moder! Gid jeg dog kunne vågne ved hendes side, når englenes basuner skingrer, og graven åbner sig for de døde på opstandelsens dag!' Marian, jeg skælvede over mit hele legeme; det var frygteligt at høre på hende. 'Men det tør jeg ikke håbe,' vedblev hun, idet hun rettede sig en smule i vejret for at se på mig – 'det tør en stakkels fremmed som jeg ikke håbe. Jeg vil ikke komme til at hvile under det marmorkors, som jeg vaskede med mine hænder, og som jeg for hendes skyld har gjort så rent og så hvidt. O nej, nej! Guds barmhjertighed, ikke

menneskenes, vil føre mig til hende der, hvor de trætte vil finde ro.' Hun sagde disse ord roligt, men kummerfuldt og med et tungt, håbløst suk, og tav derpå en lille stund. Hendes ansigt var uroligt og forvirret; hun syntes at tænke efter eller i det mindste at forsøge på det. 'Hvad var det, jeg netop sagde?' spurgte hun efter en kort pause. 'Når jeg tænker på Deres moder, kan jeg slet ikke tænke på andet. Hvad sagde jeg? Hvad har jeg sagt? – Ak ja, ja,' vedblev hun lige så distræt som tidligere, 'De er hjælpeløs med Deres ugudelige mand. Ja, og jeg må gøre, hvad jeg kom herhen for at gøre, jeg må igen gøre det godt, at jeg engang har været bange for at tale, mens det endnu var tid.' – 'Hvad er det, De har at sige mig?' – 'En hemmelighed,' svarede hun, 'den hemmelighed, som Deres grusomme mand er bange for.' Hendes ansigt blev mørkt og hendes blik hårdt og vredt. Hun begyndte at vinke ad mig med hånden på en forunderlig intetsigende måde. 'Min moder kender denne hemmelighed,' sagde hun, idet hun for første gang talte langsomt og overvejede ethvert ord, inden hun sagde det. 'Min moder har under sin halve levetid sukket og lidt under denne hemmelighed. En dag, da jeg var voksen, fortalte hun den til mig; Deres mand fik at vide, at hun havde åbenbaret mig den, han fik det at vide til min skade. Ak, jeg stakkel! Han fik det at vide.'"

"Ja, ja! Hvad sagde hun videre?"

"Hun tav anden gang, Marian, efter disse ord ..."

"Og hun sagde slet intet mere!"

"Hun lyttede ivrigt. 'Stille,' hviskede hun, idet hun vinkede til mig med hånden, 'stille!' Hun forlod indgangen og gik

langsomt til side, skridt for skridt, indtil jeg ikke mere kunne se hende."

"Du fulgte dog efter hende?"

"Ja, min begærlighed efter at erfare mere gjorde mig dristig: jeg rejste mig og fulgte efter hende. Da jeg kom til indgangen, lod hun sig pludselig se igen ved hjørnet af bådehuset. 'Hemmeligheden!' hviskede jeg til hende. 'Bliv og sig mig hemmeligheden.' Hun greb min arm og så på mig med et vildt og frygtsomt blik. 'Ikke nu!' sagde hun, 'vi er ikke alene; man lurer på os. Kom igen i morgen på denne tid, men alene, hører De, alene.' Hun skød mig hastigt ind i bådehuset, og jeg så hende ikke mere."

"O, Laura, Laura, der er igen en lejlighed gået tabt! Havde jeg blot været hos dig, så skulle hun ikke være undsluppet os således. Ad hvilken kant forsvandt hun?"

"Hen til venstre, hvor terrænet skråner nedad, og hvor skoven er tættest."

"Løb du ikke ud og kaldte hende tilbage?"

"Hvor kunne jeg det? Jeg var alt for forskrækket til, at jeg kunne røre mig eller tale."

"Men da du endelig rejste dig og kom frem?"

"Så ilede jeg hjem for at fortælle dig, hvad der var sket."

"Så eller hørte du ikke nogen nede i anlægget?"

"Nej, alt syntes at være stille og roligt, da jeg gik igennem skoven."

Jeg tav et øjeblik for at tænke over, hvad jeg havde hørt. Var denne tredje person, der skulle have overhørt samtalen, virkelig eller kun et produkt af Anne Cathericks levende fantasi? Det var umuligt at sige dette med bestemthed. Det eneste sikre var, at

vi igen havde forfejlet vor hensigt, just som vi syntes at have nøglen til hemmeligheden i vore hænder – alt ville være uigenbringeligt tabt, hvis Anne Catherick ikke holdt sit ord og kom igen i morgen til bådehuset.

"Er du ganske vis på, at du har fortalt mig alt, hvad der foregik, ethvert ord der er blevet talt?" spurgte jeg.

"Ja, det tror jeg," svarede Laura. "Min hukommelse er ikke så god som din, Marian, men det gjorde et så dybt indtryk på mig, at jeg ikke kan have glemt noget af vigtighed."

"Min hære Laura, de ringeste småting er af vigtighed, når vi har at gøre med Anne Catherick. Tænk dig endnu engang om. Nævnte hun ikke tilfældigvis det sted, hvor hun nu opholder sig?"

"Ikke det jeg ved."

"Talte hun ikke om en veninde eller ledsagerinde, en kone, der hed mrs. Clements?"

"Jo, jo! Det glemte jeg. Hun sagde til mig, at mrs. Clements ønskede så inderligt at rejse med hende til søerne og bad hende indstændigt om, aldrig at vove sig alene herhen."

"Var det det eneste, hun sagde om mrs. Clements?"

"Ja, det var det hele."

"Sagde hun da slet ikke noget om, hvor hun var taget hen, efter at hun havde forladt Todd's Corner?"

"Nej – det er jeg sikker på."

"Ikke heller om, hvor hun senere havde opholdt sig, og hvad hendes sygdom havde bestået i?"

"Nej, Marian, ikke et ord. Sig mig, o sig mig, Marian, hvad du tænker om det. Jeg ved ikke, hvad jeg skal tænke eller gøre."

"Det skal jeg sige dig. Du skal i morgen i alle tilfælde gå ned til bådehuset. Det er umuligt at sige, hvor meget der afhænger af, at du igen får den stakkel at se. Dog skal du ikke for anden gang blive overladt til dig selv: Jeg vil følge dig i en vis afstand. Ingen skal se mig, men jeg vil være i din nærhed, hvis der skulle indtræffe noget. Anne Catherick er smuttet bort fra Walter Hartright og dig. Hvad der end vil følge efter, mig skal hun ikke smutte bort fra."

Laura så mig opmærksomt ind i øjnene, mens jeg talte.

"Du tror altså på, at der er en hemmelighed, som min mand frygter?"

"Ja, det gør jeg."

"Anne Catherick så vild ud, og hendes øjne fo'r åndsfraværende omkring, da hun sagde de ord. Ville du fæste tillid til hende i andre ting?"

"Jeg har ikke tillid til andet end mine egne iagttagelser, Laura. Jeg bedømmer Anne Cathericks ord efter din mands opførsel og handlinger og tror derfor, at han har en hemmelighed."

Jeg sagde ikke videre og rejste mig op for at forlade værelset; jeg pintes af tanker, som jeg måske havde meddelt hende, hvis jeg var blevet, men som det havde kunnet være farligt for hende at kende. Jeg følte, at en truende fremtid nærmede sig og fyldte mig med en ubeskrivelig rædsel. Jeg tænkte på Hartright, således som jeg havde set ham i virkeligheden, da han sagde mig farvel, og åndeligt i mine drømme, og også jeg greb mig i den tanke, om vi ikke ubevidst førtes hen til et forudbestemt uundgåeligt mål.

Mens jeg lod Laura gå alene op ad trappen, gik jeg selv udenfor for at se mig om på stierne umiddelbart rundt om huset.

De omstændigheder, Anne Catherick havde forladt hende under, havde vakt hos mig et hemmeligt ønske om at erfare, hvor og hvorledes greven havde tilbragt eftermiddagen, ligesom de også havde fremkaldt en hemmelig mistanke hos mig med hensyn til udfaldet af den rejse, som sir Percival for få timer siden var vendt tilbage fra.

Efter at jeg havde set mig omkring i alle retninger gik jeg igen ind i huset og gik nu alle stuerne igennem i den underste etage. De var alle tomme. Jeg kom igen ud i forstuen og ville gå op til Laura. Grevinden lukkede døren op, da jeg kom forbi hendes stue, og jeg stod stille for at spørge hende, om hun ikke vidste, hvor hendes gemal og sir Percival var henne. Jo, hun havde set dem begge fra vinduet for mere end en times tid siden. Greven havde set op med sin sædvanlige venlighed og sagt til hende med sin sædvanlige artighed, at han og hans ven havde i sinde at gå en lang tur.

En lang tur! Det var da første gang i al den tid, jeg havde set dem sammen. Sir Percival holdt ikke af nogen anden motion end af at ride, og greven var ingen ven af at røre sig (undtagen når han var så høflig engang imellem at tilbyde mig sit selskab).

Da jeg kom tilbage til Laura, fandt jeg, at hun, mens jeg var borte, havde tænkt på det uafgjorte spørgsmål om underskriften, som jeg aldeles havde glemt at tale om før, i den grad havde vi fordybet os i samtalen om Anne Catherick. Aldrig så snart var jeg trådt ind i hendes værelse, før hun udtalte sin

forbavselse over, at hun endnu ikke var blevet opfordret til at komme ind i sir Percivals bibliotek.

"På dette punkt kan du være ganske rolig," sagde jeg, "foreløbig vil hverken din eller min fasthed blive sat på nogen prøve. Sir Percival har forandret sin plan, og historien med underskriften er blevet udsat."

"Udsat?" gentog Laura, i højeste grad forbavset, "hvem siger det?"

"Jeg ved det fra grev Fosco. Jeg tror, at vi kan takke hans mellemkomst for, at din mand så pludseligt er blevet anderledes til sinds."

"Det synes mig umuligt, Marian. Hvis hensigten med underskriften var, som vi formodede, at skaffe sir Percival penge, som han nødvendigvis skulle bruge, hvorledes kan det da blive opsat?"

"Jeg tror, Laura, at der er intet i vejen for det. Har du glemt samtalen mellem sir Percival og hans forretningsfører, som jeg kom til at høre på, da de gik sammen igennem vestibulen?"

"Nej, men jeg husker dog ikke ..."

"Men det gør jeg. Advokaten foreslog to alternativer. Det ene var at få din underskrift på dokumentet, det andet var at vinde tid ved at udstede en tre måneders veksel. Denne sidste udvej er det uden tvivl, sir Percival nu har grebet til, og vi har således håb om i det mindste i nogen tid at blive forskånet for at blive indblandet i hans pengeforlegenheder."

"O, Marian, det lyder alt for godt til, at det kan være sandt."

"Tror du det, min kære? Før roste du min gode hukommelse, og nu har du slet ingen tillid til den. Jeg vil hente min dagbog, og så skal vi se efter, om jeg har ret eller uret."

Jeg gik straks bort og hentede bogen, og da vi bladede tilbage og kom til advokatens besøg, fandt vi, at hvad jeg havde sagt om alternativerne var fuldkommen rigtigt. Det var næsten en lige så stor lettelse for mig som for Laura at se, at min hukommelse ved denne lejlighed ikke bedrog mig. Når man lever på en så usikker fod som vi, er det ikke let at sige, hvor stor fordel man kan have af en regelmæssigt ført dagbog.

Lauras ansigt og hele væsen forrådte mig, at hendes mening om den sag var den samme som min. Forresten er det jo kun en bagatel, eg jeg skammer mig næsten ved at skrive noget om det – men det viser jo bedst, hvor vi følte os forladte. Vi måtte virkelig have meget lidt at stole på, når den opdagelse, at min hukommelse endnu var mig tro, kunne blive hilst med en glæde, som om vi havde fundet en ny ven.

Der blev ringet første gang til bords, og vi skiltes ad. Da ringningen var ophørt, vendte sir Percival og greven tilbage fra deres spadseretur.

Aftenen er forbi. Der har ikke tildraget sig noget særdeles; men jeg har opdaget visse ejendommeligheder i sir Percivals og grevens opførsel, der fylder mig med frygt for Anne Catherick og for hvad dagen i morgen kan føre i sit skød.

Jeg kender nu sir Percival tilstrækkeligt til at vide, at han aldrig er mere falsk og aldrig er mere at frygte, end når han engang imellem optræder høfligt. Den lange spadseretur med hans ven havde frembragt en mærkelig forandring i hans opførsel, navnlig i hans opførsel mod sin kone. Til stor forbavselse for Laura og mig tiltalte han hende med hendes

fornavn, spurgte hende, om hun for nylig havde hørt noget fra sin onkel, hvornår mrs. Vesey skulle få sin indbydelse til Blackwater Park osv. og viste hende mange andre små opmærksomheder, at han næsten mindede os om sin forhadte prøvetid i Limmeridge House. Det var et slemt varsel, og endnu værre var det, at han straks efter middagsbordet satte sig hen i dagligstuen og lod, som om han sov, mens hans øjne listigt fulgte med Laura og mig, når han ikke troede, vi bemærkede ham. Jeg har lige fra det første øjeblik ikke tvivlet om, at hans pludselige ensomme rejse har ført ham til Welmingham for der at udfritte mrs. Catherick – men de erfaringer, jeg har gjort i aften, lader mig frygte for, at hans rejse ikke har været forgæves, og at han har fået alle de oplysninger, som han kunne ønske sig. Hvis jeg blot vidste, hvor Anne Catherick er at finde, ville jeg i morgen stå op med solen for at advare hende.

Mens sir Percivals opførsel denne aften kun var mig alt for bekendt, viste greven sig derimod for mig fra en ganske ny side. Han lod mig i aften for første gang se, at han var en mand med følelse – og det en følelse, som jeg måtte anse for ægte og ikke lempet efter omstændighederne.

Han var rolig og tavs; men i hans øjne og hans stemme udtalte der sig en undertrykt rørelse. Som om der var en skjult forbindelse mellem hans smukkeste klæder og hans dybeste følelser, bar han denne gang den dejligste vest, som han endnu havde haft på. Den var af bleggrøn silke og meget smagfuldt besat med de fineste sølvsnore. Hans stemme bevægede sig i de allerblideste modulationer, og hans smil udtrykte en tankefuld og faderlig beundring, når han talte til Laura eller mig. Han trykkede sin kones hånd under bordet, da hun takkede ham for

en ubetydelig opmærksomhed. Han drak på hendes velgående: "Din skål, min engel!" sagde han med et forelsket og svømmende blik. Han spiste lidt eller intet, sukkede og sagde: "Den gode Percival!" når hans ven gjorde nar ad ham. Efter middagsbordet greb han Lauras hånd og spurgte hende, om hun ikke ville være så venlig at spille lidt for ham. Hun gjorde det i sin overraskelse. Han satte sig ned ved siden af klaveret, og hans urkæde faldt i slangebugter ned over vestens søgrønne bjerg. Hans uhyre hoved bøjede sig smægtende til den ene side, og to af hans hvidliggule fingre slog sagte takt. Han applauderede levende og udtalte sig med øm beundring om Lauras måde at spille på – ikke som den stakkels Walter plejede at rose hende: med en uskyldig glæde over de yndige toner, men med en klar, dannet, indtrængende indsigt i kompositionens fortjenester på den ene side og foredragets fortjenester på den anden. Senere på aftenen bad han om, at det smukke, hendøende dagslys endnu ikke måtte blive profaneret af lamper. Han listede sig utrolig sagte hen til det afsides vindue, hvor jeg havde stillet mig for at være så langt fra ham som muligt og for ikke at se ham, og opfordrede mig på det indstændigste til at understøtte hans protest mod lamperne. Hvis en af disse i dette øjeblik havde kunnet brænde ham til aske, skulle jeg gerne selv have hentet den ude i køkkenet.

"Der er ingen tvivl om, at De må elske dette beskedne, skælvende engelske tusmørke?" sagde han sagte. "Ak, jeg elsker det. Jeg føler, at den beundring for alt stort og skønt, der bor i mig, forklares og forherliges på en sådan aften. Naturen besidder i mine øjne så mange uforgængelige yndigheder og sådan en uudslukkelig kærlighed. Jeg er en tyk, gammel mand,

og sådanne ord, der ville klinge godt på Deres læber, bliver på mine næsten til spot eller til latter; det er hårdt at blive gjort nar ad i sine mest følelsesfulde momenter, ret som om min sjæl var blevet gammel og plump tillige med mit legeme. Ser De, min kære, hvorledes lyset skælver på træerne derhenne. Går det ikke Dem til hjertet ligesom mig?"

Han holdt inde, så på mig og reciterede Dantes berømte strofer til aftenen med et melodisk og dybtfølt udtryk, der gav digtningens uforlignelige skønhed et ganske eget trylleri.

"Bah!" råbte han pludselig, da den sidste strofe af disse smukke italienske ord døde på hans læber. "Jeg gør mig til en gammel nar og keder Dem blot alle sammen! Vi vil lukke hjertets vinduesskodder og vende tilbage til hverdagslivet. Percival, jeg finder mig i, at lamperne kommer på bordet. Lady Glyde, miss Halcombe, Eleanor, hvem af Dem vil gøre mig den glæde at spille et parti domino med mig?" Han talte til os alle, men han så kun på Laura. Hun havde lært ligesom jeg, at hun måtte frygte for at fornærme ham, og samtykkede derfor. Jeg havde ikke kunnet gøre det i dette øjeblik. For ingen pris i verden havde jeg kunnet sætte mig hen med ham ved det samme bord. Hans øjne syntes i dæmringen at se mig lige ind i sjælen, og hans stemme bragte mine nerver til at sitre og gjorde mig snart varm, snart kold. Det hemmelighedsfulde og forfærdende i min drøm, der med forskellige mellemrum forfulgte mig hele aftenen, tyngede på mig med mørke anelser. Jeg så igen det hvide gravmæle og den tilslørede kvinde ved Walters side. Jeg greb Lauras hånd, da hun gik forbi mig for at komme hen til bordet, og jeg kyssede hende, som om denne nat for evigt skulle adskille os. Mens alle så forbavset på mig, løb jeg

hurtigt ud i haven for at skjule mig for dem – skjule mig for mig selv.

Vi gik denne aften senere fra hinanden end sædvanlig. Hen imod midnat afbrød en susen af en sagte melankolsk vind i trætoppene den sommerlige stilhed. Vi følte alle, at det pludselig blev koldt, men greven var den første, der mærkede, at vinden tog til. Idet han tændte mit lys, holdt han pludselig inde og løftede advarende hånden: "Hør!" sagde han; "i morgen får vi et andet vejr."

7

Den 19. juli.

Begivenhederne i går advarede mig om før eller siden at være forberedt på det værste. Endnu er dagen ikke forbi, og det værste er allerede sket.

Efter den nøjagtigste tidsberegning, som Laura og jeg var i stand til at anstille, sluttede vi, at klokken måtte have været halv tre, da Anne Catherick i går eftermiddag ankom til bådehuset. Jeg blev derfor enig med Laura om, at hun blot skulle vise sig ved frokosten og benytte den første den bedste lejlighed til at smutte bort, men at jeg skulle blive tilbage, for at man ikke skulle fatte nogen mistanke og følge efter hende. På denne måde ville hun være i stand til, hvis der ikke stillede sig nogen hindring i vejen, at være inden klokken halv tre i bådehuset, og jeg kunne (så snart jeg var stået fra bordet), inden klokken tre indtage en sikker post i skoven. Omslaget i vejret, som vinden i

aftes havde forberedt os på, kom med morgenstunden. Det regnede heftigt, da jeg stod op, og blev ved på samme måde lige til middag, da skyerne splittede sig. Himlen blev blå igen, og det klare solskin lovede en smuk eftermiddag.

Min utålmodighed efter at erfare, hvorledes sir Percival ville tilbringe morgenen med greven, formindskedes ikke ved, at sir Percival straks efter morgenmaden forlod os og gik ud, til trods for at det regnede. Jeg så ham gå hurtigt forbi vinduet til morgenmadsværelset, med høje støvler på og i en vandtæt overkjole, og det var det hele.

Greven tilbragte morgenen roligt i huset, dels i biblioteket, dels i selskabsværelset, hvor han spillede små stumper af melodier og nynnede dem hen for sig. Det så ud til, at stadig var hans mening at vende den sentimentale side af sin karakter udad. Han var tavs og følelsesfuld og sukkede dybt ved den mindste lejlighed, således som kun korpulente folk er i stand til at sukke.

Frokosttiden kom, og sir Percival var endnu ikke vendt tilbage. Greven indtog sin vens plads ved bordet og spiste med bedrøvelige miner størstedelen af en frugtpostej, som han dyppede i et lille hav af fløde.

"At finde smag i det søde," sagde han med sin allerblødeste og fineste stemme, "er en uskyldig svaghed hos kvinder og børn. Jeg glæder mig over at dele den med dem – det er et nyt bånd mellem Dem og mig, mine dyrebare damer!"

Laura rejste sig fra bordet ti minutter efter. Jeg følte mig stærkt fristet til at ledsage hende, men hvis vi begge var gået ud på samme tid, havde vi ganske sikkert vakt mistanke, og, hvad der var endnu værre, hvis Anne Catherick havde set Laura

sammen med en anden person, der var hende fremmed, havde vi efter al sandsynlighed forskertset hendes tillid og måske aldrig igen vundet den tilbage.

Jeg ventede derfor så tålmodigt som muligt, til tjeneren kom og tog af bordet. Da jeg gik ud af stuen, så jeg hverken i huset eller udenfor det noget tegn til, at sir Percival var vendt tilbage. Da jeg gik, sad greven med et stykke sukker imellem læberne, og den ondskabsfulde kakadue klatrede op ad vesten efter det, mens grevinden, der sad overfor sin mand, betragtede fuglens manøvrer med en opmærksomhed, som om det var første gang i hendes liv, at hun så på det skuespil. Idet jeg gik ned til anlægget, sørgede jeg omhyggeligt for, at ingen skulle se mig fra frokoststuen. Ingen så mig eller fulgte efter mig. Klokken var dengang kvart i tre.

Da jeg kom hen under træerne, gik jeg hurtigt fremad, til jeg havde tilbagelagt over halvdelen af vejen. Derpå gik jeg langsommere og mere forsigtigt videre, men så ingen og hørte heller ingen stemmer. Lidt efter lidt fik jeg bagsiden af bådehuset i sigte – jeg stod stille og lyttede – derpå gik jeg videre, indtil jeg var ganske tæt bagved og nødvendigvis måtte kunne høre stemmerne, hvis der blev talt derinde. Der herskede en dyb stilhed, og hverken nær eller fjern var der noget tegn på et levende væsen at se eller høre.

Efter at jeg først var gået langs med den ene og så med den anden side af huset uden at opdage noget som helst, vovede jeg mig hen til forsiden og kastede et blik derind. Der var tomt.

Jeg råbte: "Laura!" først sagte og så stadig højere. Ingen svarede, og ingen kom. Så vidt jeg kunne høre og se, var der i

nærheden af søen og anlægget ikke et menneskeligt væsen at se med undtagelse af mig selv.

Mit hjerte begyndte heftigt at banke; dog fortsatte jeg min eftersøgning først i baghuset og så på jorden foran det for at opdage et eller andet tegn, der kunne sige mig, om Laura havde været der eller ikke. Jeg fandt intet i bådehuset, der kunne tyde på det; men udenfor i sandet opdagede jeg fodspor.

Jeg lagde mærke til fodsporene af to personer – nogle, der var temmelig store som af en mandfolkefod, og andre mindre, og ved at sammenligne dem med mine egne kom jeg til den overbevisning, at det var Lauras. Jordbunden var netop foran bådehuset dækket af mange sådanne uregelmæssige spor. Tæt ved den ene væg opdagede jeg et lille hul i sandet; at det var kunstigt frembragt kunne jeg slet ikke tvivle om. Jeg bemærkede det blot og vendte mig derpå bort for at følge fodsporene så langt, jeg kunne.

Fodsporene gik ud fra den venstre side af bådehuset; jeg fulgte dem i en strækning af omtrent tre hundrede alen langs med skovkanten, og derpå forsvandt de i sandet. I den overbevisning, at de personer, hvis fodspor jeg havde fulgt, her måtte være gået ind i skoven, gjorde jeg det samme. I begyndelsen kunne jeg ikke opdage nogen sti; men endelig fandt jeg en, svagt antydet mellem træerne, og slog ind på den. Den førte mig et stykke i retning med landsbyen, indtil jeg kom til et sted, hvor den blev gennemskåret af en anden sti. Tykke tornebuske voksede frem på begge sider af denne sti; jeg blev stående, uvis om hvilken af disse jeg skulle slå ind på, da jeg ved at se mig omkring fik øje på nogle i frynser af et damesjal på en tjørnegren. Jeg undersøgte frynserne nøjere og overbeviste mig

om, at de var revet af et sjal, der tilhørte Laura, hvorpå jeg øjeblikkelig slog ind på denne sti. Til min store beroligelse førte denne mig hen til bagsiden af huset. Jeg siger "til min store beroligelse", fordi jeg sluttede deraf, at Laura af en eller anden mig ukendt bevæggrund var gået hjem ad denne omvej uden at vente på mig. Jeg gik over gården og ind gennem sidebygningerne. Den første person, der mødte mig, da jeg gik forbi tjenerværelset, var husholdersken mrs. Michelson.

"Ved De tilfældigvis om lady Glyde er kommet hjem fra sin spadseretur?" spurgte jeg hende.

"Mylady kom for et øjeblik siden hjem med sir Percival," svarede husholdersken. "Jeg frygter, miss Halcombe, at der har tildraget sig noget meget bedrøveligt."

Mit mod sank i mig. "Der er dog ingen ulykke sket?" spurgte jeg med mat stemme.

"Nej, Gud ske lov, ingen ulykke. Men mylady løb grædende op på sit værelse og sir Percival har befalet mig at jage Fanny ud af huset inden en time."

Fanny er Lauras kammerpige, en god og forstandig person, der allerede i flere år har været i hendes tjeneste, og hun er tillige den eneste person i huset, hvis troskab og hengivenhed vi kan forlade os på.

"Hvor er Fanny?" spurgte jeg.

"I mit værelse, miss Halcombe. Pigen er ude af sig selv, og så sagde jeg til hende, at hun skulle sætte sig derind og søge at fatte sig."

Jeg gik hen til mrs. Michelsons værelse og fandt der Fanny, der sad i en krog og græd bitterligt; hendes rejsetøj lå ved siden af hende.

Hun kunne ikke give mig den ringeste forklaring på, hvad der kunne være årsag til denne pludselige adskillelse. Sir Percival havde befalet, at man i stedet for at opsige hende en måned i forvejen, skulle give hende en måneds løn og lade hende gå. Man havde ikke sagt hende nogen som helst grund, ikke heller havde man udtalt nogen som helst dadel over hendes opførsel. Man havde forbudt hente at anmode sin frue om at bede for hende, ja, man ville ikke engang tillade hende at se hende og tage afsked med hende. Hun skulle bort uden nogen forklaring og uden at sige farvel, og det på øjeblikket.

Efter at jeg med et par venlige ord havde søgt at berolige den stakkels pige, spurgte jeg hende, hvor hun havde tænkt sig at overnatte. Hun svarede, at hun tænkte at tilbringe natten i et lille værtshus i landsbyen; værtinden var en brav kone, der var velbekendt med tjenestefolkene på Blackwater Park. Hun håbede da, at hun næste morgen kunne tage direkte til Cumberland til sin familie, uden at skulle opholde sig i London, hvor hun var fuldkommen ubekendt.

Det faldt mig straks ind, at Fannys afrejse tilbød os en sikker lejlighed til at sende efterretninger til London og til Limmeridge House, og at det turde være af den største vigtighed for os at benytte denne lejlighed. Som en følge deraf sagde jeg til hende, at hun kunne vente i løbet af aftenen at høre enten fra sin frue eller fra mig, og at hun kunne forlade sig på, at vi begge to ville gøre alt, hvad der stod i vor magt for at komme hende til hjælp. Derpå gav jeg hende hånden og gik op ad trappen.

For at komme til Lauras værelse måtte man igennem et forværelse, der igen stod i forbindelse med vestibulen. Da jeg

søgte at åbne den, bemærkede jeg, at den var låset indefra.

Jeg bankede på, og straks efter blev døren åbnet af den samme kluntede tjenestepige, hvis dumhed jeg havde ærgret mig så ubeskriveligt over den dag, da jeg fandt den sårede hund. Jeg havde siden erfaret, at hun hed Margaret Porcher, og at hun var den udueligste, stædigste og uordentligste pige i hele huset.

Idet hun lukkede døren op, stillede hun sig midt i den og så på mig med sit dumme grin.

"Hvorfor står du der?" spurgte jeg. "Ser du ikke, at jeg vil ind."

"Jo, men det må De ikke," var svaret, der blev ledsaget af et endnu bredere grin.

"Hvor tør du understå dig i at svare mig således? Gå af vejen på øjeblikket."

Hun strakte et par store røde hænder ud imod mig for at spærre mig vejen og nikkede kejtet til mig.

"Det er efter herrens befaling," sagde hun og nikkede igen.

Jeg behøvede hele min selvbeherskelse for at huske på, at det ikke var hende, men hendes herre, jeg havde at tale med.

Jeg vendte mig fra hende og gik hurtigt ned ad trappen for at opsøge ham. Min tidligere beslutning om, at jeg ikke ville lade mig ophidse ved nogen som helst fornærmelse fra sir Percival, var nu fuldstændig glemt – jeg tilstår det med undseelse. Det var mig en velgerning, ja, efter alt, hvad jeg i dette hus havde tålt og fundet mig i, var det mig en formelig velgerning at føle, at jeg var opbragt til gavns.

Dagligstuen og frokoststuen var begge tomme. Jeg gik ind i biblioteket, og her fandt jeg sir Percival tilligemed grev Fosco og hans gemalinde. De stod alle tre tæt ved siden af hinanden, og

sir Percival holdt en lille papirstrimmel i hånden. Da jeg åbnede døren, hørte jeg greven sige: "Nej – tusinde gange nej!"

Jeg gik lige hen til sir Percival og så ham fast ind i ansigtet.

"Skal jeg antage, sir Percival, at Deres gemalindes værelse er et fængsel, og at Deres tjenestepige er hendes fangevogterske?" spurgte jeg.

"Ja, det kan De gerne antage," svarede han; "men tag Dem i agt for, at min tjenestepige ikke kommer til at passe på to, og at Deres værelse ikke også bliver gjort til et fængsel!"

"Tag Dem selv i agt for, hvorledes De behandler Deres kone, inden De understår Dem i at true mig," råbte jeg forbitret. "England har love, der kan beskytte kvinder imod grusomhed og fornærmelser. Hvis De vover at krumme blot et hår på Lauras hoved eller at berøve mig min frihed, så vil jeg, hvad der end skal følge efter, påkalde disse love til vor beskyttelse."

I stedet for at svare mig, vendte han sig om til greven.

"Hvad sagde jeg til dig?" spurgte han, "og hvad siger du nu?"

"Det samme, som jeg sagde før," svarede greven, "nej!"

Til trods for min heftige vrede følte jeg, at hans kolde, rolige, grå øjne hvilede på mit ansigt. Han vendte sig bort fra mig, efter at han havde sagt disse ord, og kastede et betydningsfuldt blik til sin kone. Grevinden trådte tæt hen til mig og tiltalte sir Percival, inden enten han eller jeg kunne komme til at tage ordet.

"Vil De være så god at skænke mig et øjeblik af Deres opmærksomhed," sagde hun med sin klare, iskolde stemme. "Jeg har at takke Dem for det gæstevenskab, De har vist mig, sir Percival, og agter ikke at gøre brug af det længere. Jeg kan ikke

blive i et hus, hvor man behandler damer således, som Deres gemalinde og miss Halcombe i dag er blevet behandlet."

Sir Percival trådte et skridt tilbage og stirrede tavs på hende. Den erklæring, han netop havde hørt, og som grevinden – det vidste han lige så godt som jeg – aldrig ville have vovet af komme frem med uden sin mands tilladelse, syntes næsten at forstene ham. Greven stod ved siden af og så med en virkelig begejstret beundring på sin kone.

"Hun er sublim!" sagde han hen for sig. Derpå trådte han hen til hende og lagde hendes hånd i sin arm. "Jeg er til din tjeneste, Eleanor," vedblev han med en rolig værdighed, som jeg aldrig før havde bemærket hos ham, "og jeg er også til miss Halcombes tjeneste, hvis hun vil gøre mig den ære at modtage den bistand, som jeg er i stand til at byde hende."

"For djævlen, hvad mener du med det?" råbte sir Percival, da greven roligt gik hen til døren med sin kone.

"I almindelighed mener jeg, hvad jeg siger, men denne gang, hvad min kone siger," svarede den urokkelige italiener. "Vi har i dag byttet roller, Percival, og grevindens anskuelse er denne gang ganske den samme som min."

Sir Percival knugede papiret sammen i sin hånd, og idet han trængte sig hen foran greven, stillede han sig med en ny ed mellem ham og døren.

"Du skal få din vilje," sagde han med et tilbagetrængt raseri og med en sagte, hviskende stemme. "Du skal få din vilje, og så skal du se, hvad det vil føre til." Med disse ord gik han ud af stuen.

Grevinden så spørgende på sin mand.

"Han gik pludselig bort," sagde hun, "hvad vil det sige?"

"Det vil sige, at vi har bragt den hidsigste mand i England til forstand," svarede greven. "Det vil sige, miss Halcombe, at der nu er en ende på de beskæmmelser, som lady Glyde har været udsat for, og at De ikke mere behøver at frygte for en gentagelse af de utilgivelige fornærmelser, der er tilføjet Dem. Vil De tillade mig at bevidne Dem min beundring over Deres modige opførsel i et kritisk øjeblik."

"*Vor* oprigtige beundring," tilføjede grevinden.

"Ja, vor oprigtige beundring," gentog greven som et ekko.

Jeg havde ikke længere den samme kraft som tidligere til at modstå fornærmelser og til at forblive rolig og fattet. Ønsket om at se Laura og mit ukendskab med, hvad der havde tildraget sig i bådehuset tyngede på mit sind med en centnervægt. Jeg søgte at tale med greven og grevinden i den samme tone, som de brugte overfor mig, men ordene døde på mine læber; jeg trak vejret kort og tungt, og mine øjne vendte sig længselsfuldt hen imod døren. Greven, der forstod min frygt, åbnede den, gik ud og lukkede den igen efter sig. I samme øjeblik hørte jeg sir Percivals tunge trin komme ned ad trappen; jeg hørte dem derpå begge to hviske sammen udenfor, mens grevinden med sin roligste hverdagsstemme gav den forsikring, at hun glædede sig for alles skyld over, at sir Percival ikke ved sin opførsel havde tvunget hende og hendes gemal til at forlade Blackwater Park. Inden hun endnu havde endt, hørte denne hvisken op, døren åbnede sig, og greven trådte atter ind.

"Miss Halcombe," sagde han, "jeg er så lykkelig at kunne underrette Dem om, at lady Glyde igen er herre i sit eget hus. Jeg mente, at det ville være Dem mindre ubehageligt at erfare

denne gunstige forandring af mig end af sir Percival, og jeg kom derfor alene tilbage for at underrette Dem om det."

"Uforlignelig delikat!" sagde grevinden, idet hun gav greven sine lovtaler tilbage med samme mønt. Han smilede og bukkede, som om en fremmed kunne have sagt ham en høflig kompliment, og trådte derpå til side for at lade mig gå forbi.

Sir Percival stod ude i forstuen. Da jeg gik op ad trappen, hørte jeg, hvor utålmodigt han råbte til greven, at han skulle komme ud af biblioteket.

"Hvad venter du efter?" sagde han, "jeg har noget at tale med dig om."

"Og jeg har først noget, som jeg må overlægge med mig selv," svarede den anden, "vent du kun, Percival, vent du kun."

Jeg nåede op ad trappen og løb igennem korridoren. I mit hastværk lod jeg døren til forværelset stå åben, dog lukkede jeg døren til sovekammeret, så snart jeg var trådt indenfor.

Laura sad alene i den anden ende af værelset; hendes arme hvilede træt på bordet, og hendes ansigt i hendes hænder. Da hun så mig, sprang hun i vejret med et mat glædesskrig.

"Hvorledes er du kommet herind?" spurgte hun. "Hvem har givet dig tilladelse? Vist ikke sir Percival?"

I min angst kunne jeg ikke svare, men blot stille hende spørgsmål igen. Laura var imidlertid så begærlig efter at vide, hvad der var foregået dernede, at hun ikke lod sig afvise. Hun gentog ivrigt sine spørgsmål.

"Naturligvis greven," sagde jeg utålmodig; "hvem har vel ellers så megen magt her i huset?"

Hun afbrød mig med en bevægelse, der forrådte hendes modbydelighed for at tale om ham.

"Nævn ikke ham!" råbte hun. "Greven er det elendigste menneske, der er til i verden! Han er en ussel spion!"

Inden hun eller jeg kunne komme til at sige et eneste ord mere, blev vi begge foruroliget ved en sagte banken på døren. Jeg havde endnu ikke sat mig og gik derfor hen for at se, hvem det kunne være. Da jeg åbnede døren, stod grevinden udenfor med mit lommetørklæde i hånden.

"De tabte dette dernede, miss Halcombe, og da jeg netop skulle her forbi, ville jeg give Dem det med det samme."

Hendes ansigt, der af naturen er blegt, var i dette øjeblik så spøgelsesagtigt hvidt, hendes hænder, der ellers er så sikre og rolige, skælvede heftigt, og hendes øjne kastede igennem den åbne dør et ulveagtigt blik forbi mig og hen på den stakkels Laura.

Hun havde lyttet ved døren, inden hun bankede på, det kunne jeg se på hendes hvide ansigt, hendes skælvende hænder og hendes vilde blik.

Efter at hun havde tøvet et minut, vendte hun sig om og gik langsomt bort.

Jeg lukkede igen døren. "O Laura, Laura! vi vil begge komme til at angre den dag, da du kaldte greven en spion."

"Du havde selv sagt det samme, Marian, hvis du havde vidst, hvad jeg ved. Anna Catherick havde ret. Der var virkelig i går en tredje persen til stede ved vor samtale, og det var …"

"Ved du også sikkert, at det var greven?"

"Ja, ganske sikkert. Han har spioneret for sir Percival, og det var ham, der har formået sir Percival til at lade Anne Catherick og mig belure hele denne morgen."

"Traf du Anne? Så du hende nede ved søen?"

"Nej, hun har sagtens frelst sig ved at blive borte. Da jeg kom ind i bådehuset, var der ingen derinde."

"Så? videre!"

"Jeg gik ind, satte mig og ventede i nogle minutter; men min uro fik mig igen til at rejse mig og gå rundt. Da jeg trådte udenfor, så jeg tæt ved bådehuset spor i sandet. Jeg bukkede mig ned for at se nøjere efter og så nu, at der var skrevet et ord i sandet med store bogstaver. Dette ord var: *Søg*."

"Og så gravede du sandet op og lavede et hul i jorden?"

"Hvor ved du det fra, Marian?"

"Det så jeg, da jeg fulgte efter dig ned til bådehuset. Men bliv ved – bliv ved."

"Ja, jeg gravede sandet op, og lidt efter fandt jeg en strimmel beskrevet papir. Under det skrevne stod der begyndelsesbogstaverne til Anne Cathericks navn."

"Hvor er det?"

"Sir Percival har taget det fra mig."

"Husker du ikke, hvad der stod skrevet på papiret? Tror du, at du kunne gentage det nøjagtigt for mig?"

"Indholdet kan jeg sige dig ganske nøjagtigt, Marian, for det var meget kort. Du ville ord for ord have kunnet beholde det i din hukommelse."

"Forsøg på at sige mig indholdet, inden vi går videre."

Hun gjorde det. Jeg skrev det ned, netop som hun havde sagt mig det. Det lød således:

> "Vi blev i går set sammen af en stor, stærk gammel mand, og jeg måtte løbe for at frelse mig. Han var ikke hurtig nok til bens, og jeg kom fra ham i skoven. Jeg vover nu ikke at gå herhen i dag på den samme tid. Jeg skriver dette

klokken seks om morgenen for at underrette Dem om det, og jeg vil skjule det i sandet. Når vi næste gang taler om Deres ugudelige mands hemmeligheder, så må det være på et sikkert sted eller slet ikke. Søg at finde Dem i Deres skæbne med tålmodighed. Jeg lover Dem, at De skal se mig igen, og det snart."

A. C.

Ordene en "stor, stærk gammel mand", som Laura erindrede sig tydeligt, lod ingen tvivl om, hvem det havde været. Jeg huskede nu på, at jeg i grevens nærværelse havde sagt til sir Percival, at Laura var gået ned til bådehuset for at søge efter sin broche. Sandsynligvis havde han i sin påtrængende tjenstfærdighed fulgt efter hende for også at berolige hende ved at fortælle hende, at sir Percival havde forandret sin mening angående dokumentet. I dette tilfælde kunne han imidlertid først have nået ned til bådehuset i det øjeblik, da Anne Catherick opdagede ham. Den mistænkelige hast, hun havde forladt Laura med, havde sandsynligvis bevæget ham til at gøre et frugtesløst forsøg på at følge hende, men den forudgående samtale kunne han ikke have hørt noget af.

Da jeg var blevet temmelig enig med mig selv om dette, var min nærmeste interesse henvendt på at erfare, hvilke opdagelser sir Percival havde gjort, efter at greven havde meddelt ham, hvad han vidste.

"Hvorledes kom du til at miste dette papir?" spurgte jeg hende. "Hvad gjorte du med det, efter at du havde fundet det i sandet?"

"Da jeg havde læst det én gang igennem," sagde hun, "tog jeg det ind med mig i bådehuset for at sætte mig hen og læse det endnu engang igennem. Mens jeg gjorde dette, bemærkede jeg, at der faldt en skygge hen over papiret. Jeg så i vejret og så da sir Percival stå i døren og betragte mig."

"Søgte du ikke at skjule brevet?"

"Jo, jeg forsøgte det, men han hindrede mig i det. 'Du behøver ikke at gøre dig umage for at skjule det der,' sagde han, 'jeg har allerede læst det.' Jeg kunne ikke svare, men så blot hjælpeløs på ham. 'Forstår du mig,' vedblev han, 'jeg *har* læst det. Jeg gravede det for to timer siden op af sandet, gravede det så ned igen, skrev igen ordet: *Søg* ovenpå og lod det hele ligge til dig. Nu lader du nok være at lyve dig fra det. Du har i går hemmeligt talt med Anne Catherick, og i dette øjeblik holder du hendes brev i din hånd. *Hende* har jeg endnu ikke fået fat på, men *dig* har jeg. Giv mig brevet.' Han trådte tæt hen til mig – jeg var alene med ham, Marian – hvad skulle jeg gribe til? Jeg gav ham brevet."

"Hvad sagde han, da du gav ham det?"

"Først sagde han intet, han greb mig ved armen, førte mig ud af bådehuset og så sig om til alle sider, som om han frygtede for, at man kunne høre eller se os. Derpå trykkede han min arm fast med sin hånd og hviskede: 'Hvad har Anne Catherick sagt dig i går? Jeg befaler dig at gentage det ord for ord fra begyndelsen til enden!'"

"Og det gjorde du?"

"Jeg var alene med ham, Marian, og hans grusomme hånd kneb mig i armen – hvad skulle jeg gøre?"

"Kan man endnu se stedet på din arm? Vis mig det."

"Hvorfor vil du se det?"

"Jeg vil se det, Laura, fordi vi i dag vil holde op med at tie og tåle og begynde på at gøre modstand. Dette sted er et våben, vi kan ramme ham med. Lad mig straks se det – jeg vil måske senere komme til at aflægge ed på, at jeg har set det."

"O, Marian, se ikke således på mig! Tal ikke således! Det gør jo ikke ondt mere!"

"Vis mig det!"

Hun viste mig stedet. Jeg var nu ikke længere i den sindsstemning, at jeg kunne komme til at klage eller græde over, hvad jeg så. Man siger, at vi kvinder er enten bedre eller slettere end mændene. Hvis den fristelse, der har gjort mange andre kvinder slettere, i dette øjeblik havde vist sig for mig … men Gud være lovet! mit ansigt forrådte intet, som hans kone havde kunnet læse. I sin uskyldighed troede hun blot, at jeg var bange for hendes skyld og opbragt på hendes vegne.

"Bedøm det ikke alt for strengt, Marian", sagde hun, idet hun roligt smøgede ærmet op. "Nu smerter det ikke mere."

"Jeg vil for din skyld tænke roligt over det. Det er nok! Det er nok! Du fortalte ham altså alt, hvad Anne Catherick havde sagt til dig, alt, hvad du har fortalt mig?"

"Ja, alt. Han fordrede det jo … jeg var alene med ham … jeg kunne ikke fortie ham noget."

"Sagde han noget, da du var færdig?"

"Han så på mig og lo bittert hen for sig. 'Jeg skal nok også pille alt det øvrige ud af dig,' sagde han, 'hører du? alt det øvrige.' Jeg forsikrede ham højtideligt, at jeg havde sagt ham alt, hvad jeg vidste. 'Bild mig ikke det ind!' sagde han. 'Du ved langt mere, end du behøver at sige. Du vil ikke ud med det, men du

skal nok få lov til at komme frem med det! Kan jeg ikke få det at vide her, skal jeg nok presse det ud af dig hjemme!' Derpå fulgte han mig hjem ad en sti, jeg ikke kendte, og hvor der ikke var megen udsigt til, at jeg skulle møde dig; forresten sagde han ikke et ord, før vi fik huset i sigte. Her stod han stille og sagde: 'Hvis jeg endnu en gang giver dig lejlighed til det, vil du så være fornuftig og sige mig det øvrige?' Jeg kunne blot gentage de ord, som jeg tidligere havde sagt. Han bandede over min stivsindethed og gik så videre hjemad. 'Du bedrager mig ikke,' sagde han, 'du ved mere, end du har lyst til at sige mig; men jeg skal nok plukke hemmeligheden ud af både dig og din søster. I kan ikke længere have lov til at lave komplotter imod mig. I får ikke hinanden at se, før du har tilstået det hele. Dag og nat skal jeg lade jer bevogte, til I siger mig alt.' Han var døv imod alt, hvad jeg kunne sige ham og førte mig straks op på mit værelse. Her sad Fanny og var beskæftiget med et arbejde for mig. Han lod hende øjeblikkelig gå ud af stuen. 'Jeg skal dog i det mindste sørge for, at De ikke også skal trækkes ind i sammensværgelsen,' sagde han. 'De forlader endnu i dag mit hus. Hvis min kone behøver en kammerjomfru, så skal det være en, som jeg udsøger til hende.' Han skubbede mig ind i værelset, lukkede døren efter mig og satte så den dumme tøs derude til at holde vagt! Han så ud og talte som en vanvittig; du vil næppe kunne forstå det, men det er virkelig sandt."

"Jeg forstår det, Laura. Han *er* virkelig vanvittig – vanvittig af frygt for, at hans ugudelige hemmelighed skal blive forrådt. Ethvert af dine ord overtyder mig fastere og fastere om, at du, da Anne Catherick forlod dig i går, var lige på nippet til at opdage en hemmelighed, der kunne blive din elendige mands

undergang, og han tror, at du allerede kender den. Alt, hvad du siger eller gør, vil ikke helbrede ham for hans mistro. Det er ikke for at forurolige dig, at jeg siger dig dette. Jeg siger det kun for at åbne øjnene på dig, for at du kan forstå din stilling, og for at du kan overtyde dig om, at det er uundgåelig nødvendigt, at jeg må handle og beskytte dig efter evne, så længe jeg endnu har lejlighed til det. Det er grevens mellemkomst, jeg kan takke for, at jeg i dag får lov til at tale med dig; men i morgen har han måske forandret sine tanker. Sir Percival har allerede afskediget Fanny, fordi hun var en forstandig pige og var dig af hjertet hengiven, og han har ladet hende afløse af en person, der ikke bekymrer sig om dig, og hvis forstandsevner står på det samme trin som lænkehundens nede i gården. Det er umuligt at sige, hvilke voldsomme forholdsregler han endnu vil gribe til, hvis vi ikke gøre den bedste brug af lejligheden, mens vi har den."

"Hvad kan vi gøre, Marian? O, hvis vi blot kunne forlade dette hus og aldrig mere se det igen!"

"Hør på mig, kære Laura, og søg at overbevise dig om, at du ikke er ganske hjælpeløs, så længe jeg er hos dig."

"Det vil jeg, det gør jeg, men glem ikke rent den stakkels Fanny, fordi du beskæftiger dig med mig. Også hun trænger til hjælp og trøst."

"Jeg skal ikke glemme hende. Jeg har talt med hende, inden jeg kom op til dig, og jeg har aftalt med hende, at hun endnu i aften vil høre fra mig. I posttasken her i huset er vore breve ikke sikre, og jeg vil i dag i anledning af dig skrive to, som kun skal gå gennem Fannys hænder."

"Hvad er det for breve?"

"Jeg agter for det første at skrive til mr. Gilmores kompagnon – han har jo tilbudt os sin bistand, hvis vi på ny skulle trænge til den. Hvor lidt jeg end kender til loven, er jeg alligevel sikker på, at den kan beskytte en kvinde mod sådan en behandling som den, du har lidt i dag. Jeg vil ikke gå ind på sagen om Anne Catherick, fordi jeg ikke kan sige noget bestemt om den; men advokaten skal vide besked om den overlast, der er tilføjet dig, og det inden jeg går til sengs."

"Men betænk hvilken opsigt det vil gøre, Marian."

"Jeg ved, at sir Percival vil være mere bange for det end du. Udsigten til at blive prostitueret vil måske bringe ham til fornuft, hvis der ikke er andet, der kan hjælpe."

Med disse ord rejste jeg mig, men Laura bad mig indstændigt om ikke at forlade hende.

"Du vil drive ham til fortvivlelse," sagde hun, "og vor situation bliver da ti gange misligere end nu."

Jeg følte det sande, det trøstesløst sande i disse ord; men jeg kunne ikke overtale mig til at tilstå det åbent. I vor skrækkelige stilling var der ingen hjælp, intet håb for os, hvis vi ikke ville vove det værste. Jeg sagde dette til hende så forsigtigt som muligt. Hun sukkede bitterligt, men gjorde ingen indvendinger. Derpå spurgte hun, hvem jeg agtede at skrive det andet brev til.

"Til din onkel," sagde jeg. "Mr. Fairlie er din nærmeste mandlige pårørende og familiens hoved. Han må og skal tage sig af det."

Laura rystede sørgmodigt på hovedet.

"Ja ja," vedblev jeg, "jeg ved meget godt, at din onkel er et svagt, selvkærligt og verdsligsindet menneske; men han er dog

langt fra nogen Percival Glyde, og har ikke sådan en ven om sig som grev Fosco. Jeg venter intet af hans kærlighed og godhed til dig eller til mig; men han vil gøre alt for at have lov til bagefter at pleje sin magelighed. Lad mig blot overbevise ham om, at han ved nu at sætte sig i bevægelse, sparer sig senere for en stor mængde ubehageligheder og et trykkende ansvar, så vil han sætte sig i bevægelse for sin egen skyld. Jeg ved, hvorledes man kan tage ham, Laura, jeg har haft nogen øvelse i det."

"Hvis du blot kunne bevæge ham til at lade mig tage tilbage til Limmeridge i nogen tid og leve der i ro med dig, Marian, så ville jeg næsten igen finde mig lige så lykkelig, som inden jeg blev gift."

Disse ord gav mine tanker en ny retning. Var det måske muligt at bringe sir Percival til at vælge imellem de to alternativer, enten at udsætte sig for øvrighedens indblanding i forholdet til hans kone, eller at tillade hende i nogen tid at tage bort? Og kunne man stole på, at han ville vælge det sidste? Det var tvivlsomt – mere end tvivlsomt, og alligevel – hvor håbløst eksperimentet end syntes, var det jo dog et forsøg værd. I min fortvivlelse og rådvildhed besluttede jeg at prøve på det.

"Din onkel skal blive underrettet om dit ønske," sagde jeg, "og jeg vil også spørge advokaten til råds. Som jeg håber, både kan og vil der komme noget godt ud af det."

Med disse ord rejste jeg mig endnu engang, og endnu engang forsøgte Laura at holde mig tilbage.

"Forlad mig ikke," sagde hun med et uroligt blik. "Min skrivepult står jo derhenne på bordet. Du kan godt skrive her."

Det skar mig i hjertet at skulle afslå hende det, selv om det var i hendes egen interesse; men vi havde allerede været alt for

længe sammen. Vor udsigt til at ses igen beroede måske alene på, at vi ikke vakte nogen yderligere mistanke. Det var på den høje tid, at jeg viste mig rolig og ubekymret for disse skurke, der måske i dette øjeblik netop tænkte på os og talte om os. Jeg forklarede Laura, at det var nødvendigt, jeg gik, og formåede hende til at erkende det.

"Jeg vil om en time eller endnu tidligere være tilbage hos dig," sagde jeg; "det værste er forbi for i dag. Forhold dig rolig og vær ikke bange for noget".

"Sidder nøglen i døren, Marian? Kan jeg lukke for mig indefra?"

"Ja, her er nøglen. Lås din dør til og luk den ikke op for nogen, før jeg igen kommer tilbage."

Jeg kyssede hende og gik. Det var mig ligesom en lettelse, da jeg hørte døren blive låset til indefra og altså vidste, at det nu beroede på hende selv at forblive alene.

8

Den 19. juni.

Jeg var næppe nået hen til trappen, før jeg tænkte på, at det måske ville være klogt, om også jeg låsede min dør af og bar nøglen hos mig, så længe jeg ikke var i mit værelse. Min dagbog lå rigtignok tillige med andre papirer under lås og lukke i mit skrivebord, men mine skriveredskaber lå fremme. Blandt disse befandt sig et signet med et meget almindeligt våben: to duer, der drikker af en skål, og nogle ark trækpapir, hvorpå der endnu fandtes aftrykket af de sidste linjer, som jeg havde skrevet i går aftes. I den mistænksomme stemning, jeg efterhånden var

kommet i, fik selv sådanne småting som denne et alt for farligt udseende til, at jeg kunne betragte dem med ligegyldighed.

Jeg så ikke noget kendetegn på, at der havde været nogen i min stue, mens jeg havde været hos Laura. Mine skriveredskaber (som jeg strengt havde forbudt stuepigen at røre ved) lå som sædvanlig spredt omkring på bordet. Den eneste omstændighed, der her var mig noget påfaldende, var, at signetet lå ordentligt ved siden af blyanten og lakket på en lille krystalkop. Det var (hvad jeg med beklagelse tilstår) ikke min vane at lægge disse ting så ordentligt på deres plads; ikke heller kunne jeg erindre, at jeg havde gjort det. Da jeg på den anden side ikke kunne huske, hvor jeg havde lagt dem sidst, og om jeg måske ikke ganske mekanisk eller tilfældigt havde lagt dem på deres rette plads, gjorde denne bagatel ikke noget synderligt indtryk på mig. Jeg lukkede døren af, stak nøglen i lommen og gik ned.

Grevinden stod i vestibulen og så på barometret.

"Det falder stadig; jeg er bange for, at vi kan vente endnu mere regn."

Hendes ansigt havde igen sit vante udtryk og sin sædvanlige farve; kun skælvede hånden en lille smule, da hun pegede hen på barometret. Kunne hun have fortalt sin mand, at hun havde hørt, hvorledes Laura havde omtalt ham for mig som en spion? Min stærke mistanke om, at hun måtte have sagt ham det, min uovervindelige angst for følgerne, der kunne flyde af det, min faste overbevisning om, at hun, til trods for sin påtagne høflighed, aldrig havde tilgivet sin niece, at hun havde været den uskyldige hindring, der havde stillet sig mellem hende og arven på de ti tusind pund – alt dette gik mig pludselig gennem

hovedet og bragte mig til at tage ordet i det tåbelige håb, at jeg ved min indflydelse og mine overtalelsesgaver kunne være i stand til at gøre Lauras fejl god igen.

"Tør jeg håbe, grevinde, at De vil være så god at undskylde, at jeg vover at tale til Dem om en højst pinlig sag?"

Hun foldede hænderne og bøjede højtideligt hovedet uden at sige et ord og uden at vende blikket fra mig.

"Da De var så venlig at bringe mig mit lommetørklæde," vedblev jeg, "er jeg bange for, at De tilfældigt kan have hørt nogle ord, som Laura sagde, og som jeg kun ugerne gentager og heller ikke vil forsøge på at undskylde. Tør jeg blot vove at tro, at de også i Deres øjne har været alt for ubetydelige til, at De skulle have meddelt dem til greven?"

"De er virkelig ganske ubetydelige i mine øjne," sagde grevinden hurtigt og skarpt. "Men," vedblev hun, idet hun igen påtog sig hele sit iskolde væsen, "jeg fortier intet for min mand, ikke engang ubetydeligheder. Da han netop lagde mærke til, at jeg så bekymret ud, var det min pinefulde pligt at sige ham årsagen, og jeg tilstår Dem åbent, miss Halcombe, at jeg ikke har fortiet ham det."

Jeg var forberedt på dette svar, og dog løb det mig koldt ned ad ryggen, da jeg hørte disse ord.

"Lad mig lægge Dem, fru grevinde, såvel som greven alvorligt på hjertet, at De tager hensyn til den sørgelige stilling, min søster for øjeblikket befinder sig i. Hun talte under indflydelsen af den smerte, som hendes mands hån og uretfærdighed havde forårsaget hende, og hun var ude af sig selv, da hun sagde disse ubetænksomme ord. Tør jeg håbe, at De hensynsfuldt og højmodigt vil tilgive dem?"

"Ganske sikkert," sagde greven bagved med sin rolige stemme. Han havde med sine sædvanlige lydløse skridt listet sig hen til os med en bog i hånden.

"Da lady Glyde sagde disse overilede ord," vedblev han, "begik hun en uretfærdighed imod mig, som jeg beklager og tilgiver. Lad os ikke mere omtale denne genstand, miss Halcombe, men lad os alle love hinanden gensidigt at glemme den fra dette øjeblik."

"De er meget venlig," sagde jeg, "og det letter mit sind ubeskriveligt ..." Jeg ville blive ved, men hans øjne fæstede sig på mig, og på hans glatte ansigt lå der et smil, der kunne skjule hvad det skulle være. Min anelse om, at han var uigennemskuelig i sin falskhed, og følelsen af min fornedrelse ved, at jeg forsøgte på at ville formilde ham og hans kone, alt dette forvirrede mig i den grad, at ordene pludselig døde på mine læber, og jeg blev stående tavs.

"Jeg beder Dem på mine knæ, miss Halcombe, ikke at sige et eneste ord mere om det – det er mig ligefrem smerteligt, at De har anset det for nødvendigt at tale om denne sag." Med disse høflige ord greb han min hånd og førte den til sine giftige læber. Aldrig havde jeg endnu i den grad været mig bevidst, hvor modbydelig han var mig. Denne uskyldige fortrolighed bragte mit blod til at koge, som om det var den største beskæmmelse, en mand havde kunnet tilføje mig. Alligevel skjulte jeg min modbydelighed for ham og forsøgte at smile. Jeg, der ellers så ubarmhjertigt fordømte kvindernes bedragerier, jeg var nu lige så falsk som den falskeste iblandt dem, lige så falsk som den Judas, hvis læber havde berørt min hånd.

Jeg havde ikke kunnet bevare min fatning – og bevidstheden om dette er det eneste, der giver mig min agtelse for mig selv tilbage – hvis han endnu var blevet ved at fiksere mig med sit blik. Hans kones tigeragtige skinsyge kom mig til hjælp og tvang ham til at se på hende, just som han havde grebet min hånd. Hendes kolde blå øjne gnistrede, hendes matte og blege kinder blussede, og hun så i dette øjeblik mange år yngre ud end sædvanlig.

"Greve!" sagde hun. "De engelske kvinder forstår sig ikke på sådanne høflighedsformer."

"Jeg beder om forladelse, min engel! den bedste og dyrebareste af alle engelske damer forstår dem." Med disse ord gav han roligt slip på min hånd og førte i stedet sin kones hånd til sine læber.

Jeg ilede op ad trappen for at finde en tilflugt i mit eget værelse. Hvis jeg havde haft tid til at tænke mig om, så ville mine tanker, så snart jeg var alene, have forårsaget mig bitre smerter, men der var ingen tid til sligt – det gav mig lykkeligvis mit mod og min rolighed tilbage, at der kun var tid til at handle.

Jeg skulle endnu skrive brevene til advokaten og til mr. Fairlie, og jeg satte mig derfor ufortøvet til at beskæftige mig med dette. Jeg havde kun få hjælpemidler at byde over – der var slet ingen i min nærhed, som jeg kunne forlade mig på uden mig selv. Sir Percival havde hverken bekendte eller pårørende i omegnen, som jeg kunne henvende mig til om bistand. Til de familier af samme stand som han, der var hans naboer, stod han i et koldt, og til nogle af dem endog i et fjendtligt forhold. Vi to kvinder havde hverken en fader eller en broder, der kunne komme til os og tage os under deres beskyttelse. Jeg havde ikke

noget andet valg end at skrive disse to mislige breve eller hemmeligt forlade Blackwater Park sammen med Laura, hvorved vi ikke kunne undgå at sætte os i et falsk lys og at umuliggøre ethvert fredeligt arrangement for fremtiden. Kun den mest truende fare kunne retfærdiggøre den sidste fremgangsmåde. Jeg måtte først forsøge med brevene, og derfor gav jeg mig til at skrive dem.

Til advokaten talte jeg ikke et ord om Anne Catherick, fordi denne omstændighed (hvad jeg allerede havde gjort Laura begribeligt) var forbundet med en hemmelighed, som vi endnu ikke kunne opklare, og som det derfor ville være aldeles unyttigt at omtale i et brev til en jurist. Jeg overlod det til min korrespondent at tænke sig, at sir Percivals uforskammede opførsel kunne være en følge af hans pengeforlegenheder, og foretrak ganske simpelt at spørge ham til råds om, hvorledes Laura skulle kunne forskaffe sig beskyttelse hos øvrigheden, hvis hendes mand modsatte sig hendes ønske om at forlade Blackwater Park for nogen tid og vende tilbage med mig til Limmeridge. Med hensyn til enkelthederne i dette arrangement henviste jeg ham til mr. Fairlie, men jeg forsikrede ham, at jeg skrev med Lauras samtykke og bad ham indstændigt i hendes navn at handle så kraftigt og hurtigt som muligt.

Nu kom brevet til mr. Fairlie. Ham forestillede jeg sagen i et sådant lys, som jeg måtte antage snarest ville formå ham til at handle; jeg indesluttede deri en afskrift af mit brev til advokaten, for at han deraf kunne se, at sagen var alvorlig, og erklærede ham, at et midlertidigt ophold i Limmeridge ville være den eneste måde, hvorpå man kunne forhindre, at ikke Lauras farlige og mislige stilling også kunne somme til at

indvirke forstyrrende på hendes onkels ro. Da jeg var færdig med dette og havde forseglet og adresseret begge brevene, tog jeg dem med mig til Laura for at vise hende, at det var sket.

"Har nogen fortrædiget dig?" spurgte jeg, da hun åbnede døren for mig.

"Der har ingen banket," svarede hun, "men jeg har hørt nogen i det forreste værelse."

"Var det en mand eller en kvinde?"

"Det sidste. Jeg hørte hendes kjole rasle."

"En raslen som af silke?"

"Ja, som af silke."

Grevinden havde åbenbart lyttet udenfor. Den skade, hun selv var i stand til at gøre os, behøvede vi ikke at frygte; men den, hun var i stand til at tilføje os, som et villigt instrument i hendes mands hænder, var af en alt for forfærdelig natur til, at vi turde overse dem.

"Hvad blev der så af den raslende kjole, da du ikke længere hørte den i forværelset?" spurgte jeg. "Hørte du den henne ved din væg og langs med korridoren?"

"Ja. Jeg forholdt mig rolig og lyttede, og jeg hørte den temmelig tydeligt."

"I hvilken retning gik lyden?"

"Hen imod dit værelse."

Jeg overtænkte endnu engang det hele. Selv havde jeg ikke hørt noget, men det beviste intet, for jeg havde siddet fordybet i mine breve; dertil kommer, at jeg skriver med en tung hånd og med en gåsefjer, der kradser stærkt på papiret. Det var derfor mere sandsynligt, at grevinden havde hørt min pen kradse, end at jeg havde hørt hendes kjole rasle. Det var nok en grund, hvis

jeg havde behøvet flere, til ikke at betro mine breve til posttasken.

Laura så, at jeg var hensunket i tanker.

"Endnu flere vanskeligheder," sagde hun med træt stemme; "stadig nye vanskeligheder og farer."

"Ingen farer," svarede jeg, "men vel nogle små vanskeligheder. Jeg tænker over, hvorledes jeg sikrest kan skaffe brevene i Fannys hænder."

"Du har altså virkelig skrevet? O, Marian, udsæt dig ikke for nogen fare, det beder jeg dig om."

"Nej, nej, vær du uden frygt. Lad os se, hvor mange klokken er."

Den var kvart i seks. Jeg havde altså tid nok til at kunne ile ned til landsbykroen og være tilbage endnu inden middagsbordet. Hvis jeg ventede til senere på aftenen, ville jeg næppe finde nogen anden lejlighed til at forlade huset i sikkerhed.

"Lad nøglen blive siddende i døren," sagde jeg, "og vær ikke bekymret for mig. Hvis man skulle spørge efter mig, så sig ud igennem døren, at jeg er gået ud at spadsere."

"Hvornår kan du komme tilbage?"

"Ganske sikkert før vi går til bords. Fat mod, min kære, i morgen på denne tid vil en klog og pålidelig mand handle for dig. I mr. Gilmores fraværelse er hans kompagnon vor bedste ven."

Da jeg igen var alene, forekom det mig rådeligst ikke at tage hat og sjal på, før jeg havde overbevist mig om, hvad der foregik i den underste etage. Jeg vidste endnu ikke, om sir Percival var hjemme eller ude.

Kanariefuglenes syngen inde i biblioteket og tobakslugten, der trængte ud til mig gennem den åbne dør, sagde mig straks, hvor greven var. Da jeg gik forbi døren, så jeg over mine skuldre og bemærkede til min store forbavselse, at han med den mest indtagende høflighed viste husholdersken, hvor lærevillige hans fugle var. Han måtte udtrykkelig have indbudt hende til det, for hun ville aldrig have tænkt på at gå uopfordret ind i biblioteket. For enhver af denne mands handlinger lå der en hemmelig hensigt til grund. Hvilken hensigt kunne han have med dette?

Det var dog ikke øjeblikket til at udforske dette. Jeg så mig først om efter grevinden og fandt hende på hendes yndlingspromenade omkring fiskedammen. Jeg var dog noget i tvivl med mig selv om, hvorledes hun vel ville opføre sig imod mig efter det udbrud af jalousi, som jeg for så kort tid siden havde foranlediget. Hendes mand måtte imidlertid have tæmmet hende, for hun talte igen til mig med sin sædvanlige høflighed. Min eneste hensigt med at tiltale hende var at få at vide, hvor sir Percival var gået hen. Jeg nævnte ham i forbigående, og efter nogle omveje og udflugter fra begge sider sagde hun endelig, at han ikke var hjemme.

"Hvilken hest rider han på?" spurgte jeg i en så ligegyldig tone som muligt.

"Slet ingen," svarede hun. "Han gik for to timer siden herfra til fods. Hvis jeg forstod ham ret, gik han ud for at indhente nærmere oplysninger om en vis person – jeg tror hun hedder Anne Catherick. Han synes mig at lægge en ganske utrolig iver for dagen for at finde hendes spor. Ved De måske, miss Halcombe, om hendes vanvid er af en farlig natur?"

"Nej, det ved jeg ikke, fru grevinde."

"Går De med ind?"

"Ja, det tænker jeg netop på. Det vil snart være tid til at klæde sig om til middag."

Vi gik sammen ind i huset. Grevinden gik langsomt ind i biblioteket og lukkede døren i efter sig. Jeg skyndte mig at hente hat og sjal. Hvert sekund var af vigtighed, hvis jeg ville træffe Fanny i kroen og være tilbage i rette tid til middagsbordet.

Da jeg igen gik henover vestibulen, var der ingen at se, og jeg hørte heller ikke længere fuglene synge i biblioteket. Jeg turde ikke opholde mig ved nye efterforskninger, men måtte nøjes med, at vejen var fri, og at jeg kunne forlade huset med begge mine breve, der lå nok så sikkert i min lomme.

På vejen ved til landsbyen forberedte jeg mig på den mulighed at møde sir Percival.

Så længe jeg overhovedet kun havde at gøre med ham alene, var jeg vis på ikke at tabe min åndsnærværelse. En kvinde, der kan stole på sit hoved, kan altid stå sig mod en mand, der ikke er i stand til at beherske sine lidenskaber. Jeg havde ikke den samme frygt for sir Percival som for greven. Det havde ikke ængstet mig, men tværtimod beroliget mig, at han var gået ud. Så længe han i den grad var beskæftiget med at efterspore Anne Catherick, turde Laura og jeg håbe, at han ville afholde sig fra yderligere at forfølge os; imidlertid håbede jeg af min inderste sjæl, at hun ikke skulle falde ham i hænderne, og det såvel for hendes som for vor egen skyld.

Jeg gik så hurtigt afsted som det var mig muligt i den stærke varme, indtil jeg kom til en korsvej, der førte ind i landsbyen; af og til så jeg mig omkring for at se, om nogen fulgte mig. Der

var på hele vejen intet andet at se end en tom fragtvogn, der kom bagefter mig. Støjen af de tunge, klaprende hjul var mig imod, og da jeg så, at vognen ligesom jeg skulle ned til landsbyen, stod jeg stille, for at lade den køre forbi. Da jeg noget opmærksommere så hen ad den kant, forekom det mig, at jeg så fødderne af en mand bagved vognen, mens kusken selv gik foran sine heste. Den del af vejen, som jeg netop havde passeret, var så snæver, at vognen strejfede hækken til begge sider, og for at overbevise mig om, at min formodning var rigtig, måtte jeg vente, til den var kørt mig forbi. Dog måtte jeg uden tvivl have taget fejl, for da vognen var forbi, så jeg ingen på hele vejen.

Jeg nåede endelig kroen, uden at have mødt sir Percival eller nogen som helst anden, og glædede mig over, at værtinden havde modtaget Fanny med den største venlighed. Man havde anvist hende et lille værelse, hvor hun ikke blev forulempet af støjen i skænkestuen, og hendes lille sovekammer var oppe i den øverste del af huset. Da hun så mig, brast det stakkels barn igen i tårer og sagde, at det var alt for skrækkeligt at blive jaget således ud af huset, som om hun havde begået en utilgivelig forbrydelse, mens dog ingen kunne bebrejde hente det mindste.

"Søg at forjage den tanke, Fanny," sagde jeg. "Din frue og jeg vil vedblive at være dine veninder, og vi vil sørge for, at ingen skal have noget ondt at sige dig på. Hør nu, hvad jeg har at sige dig. Jeg har meget lidt tid tilbage og er i begreb med at betro dig en sag af allerstørste vigtighed. Jeg ønsker, at du vil besørge begge disse breve for mig. Dette, der har et postmærke, kaster du i morgen i en postkasse i London; det andet, der er

adresseret til mr. Fairlie, må du levere til ham selv, så snart du kommer til Limmeridge. Behold begge brevene hos dig og lad ingen tage dem fra dig. De er af den største vigtighed for din frues fremtid."

Fanny stak begge brevene ind på sit bryst og sagde: "Der skal de blive, miss, til jeg kan aflevere dem efter Deres ønske."

"Se blot til, at du i morgen på rette tid er på jernbanestationen," vedblev jeg, "og når du ser husholdersken fra Limmeridge, så sig til hende, at du tjener hos mig, indtil du igen kan komme tilbage til lady Glyde. Måske ses vi igen, førend du aner det. Tab altså ikke modet og kom ikke for sent til toget, der afgår i morgen klokken syv."

"Tak, miss, jeg takker Dem ret af hjertet. Det giver én ordentligt mod at høre Deres stemme igen. Vil De ikke være så god at hilse mylady og sige til hende, at jeg skal besørge alt på det bedste. O, min Gud, hvem skal nu i dag klæde hende på, når hun skal til bords? Mit hjerte er nær ved at briste, når jeg tænker på det."

Da jeg kom tilbage til Blackwater Park, havde jeg kun et kvarters tid til at gøre toilette, og jeg kunne kun få sagt et par ord til Laura, inden vi gik til bords.

"Fanny har brevene," hviskede jeg ind ad døren til hende. "Kommer du ned og går med til bords?"

"O nej, nej, ikke for nogen pris!"

"Er der forefaldet noget? Har der været nogen hos dig?"

"Ja, sir Percival, i dette øjeblik."

"Kom han ind?"

"Nej, han forskrækkede mig ved at banke på døren. Jeg spurgte: 'Hvem er det?' og han svarede: 'Har du ikke betænkt dig endnu? Da skal jeg nok pille det ud af dig enten før eller senere. Du ved, hvor Anne Catherick opholder sig i dette øjeblik.' – 'Nej, nej,' sagde jeg, 'jeg ved det ikke.' – 'Du ved det,' råbte han igen, 'og jeg skal nok kurere dig for din halsstarrighed – husk på mine ord!' Med disse ord gik han bort, Marian, og det er næppe fem minutter siden."

Han havde altså ikke fundet hende, og i det mindste for i nat er hun i sikkerhed.

"Kommer du op til mig igen efter middagsbordet, Marian?"

"Ja, jeg gør. Vær ikke urolig, hvis jeg skulle komme noget sent, men jeg må sørge for ikke at vække nogen mistanke ved at forlade de andre for tidligt."

Der blev ringet til bords, og jeg ilede ned.

Sir Percival tog grevinden til bords, og greven bød mig sin arm. Han så rød og ophidset ud og var ikke påklædt med sin sædvanlige omhyggelighed. Havde måske også han været ude før bordet og var han først lige vendt tilbage? Eller led han blot mere end sædvanligt under heden?

Hvad der end var i vejen, så meget var tydeligt nok, at han pintes af en eller anden hemmelig sorg eller ubehagelighed, som han til trods for sin forstillelseskunst ikke var i stand til at skjule. Under hele middagsmåltidet var han næsten lige så tavs som sir Percival, og af og til så han hen på sin kone med en hemmelig uro, som jeg aldrig før havde bemærket hos ham, så længe jeg havde kendt han. Den eneste selskabelige pligt, han var i stand til at efterleve, var den at være høflig og artig overfor mig. Jeg kan endnu ikke forstå, hvad for et afskyeligt mål han

har for øje, men af hvad art det end er, så er en uforanderlig høflighed imod mig, en uforandret hengivenhed mod Laura, og en uforanderlig modstand mod sir Percivals fornærmende heftighed de midler, han har betjent sig af for at opnå dette mål, lige fra han første gang satte sin fod indenfor disse døre. Jeg havde allerede en formodning om det den dag, da dokumentet blev forelagt os til underskrift i biblioteket, og han optrådte som en forsvarer, men nu er jeg fuldkommen vis på det.

Da grevinden og jeg gik fra bordet, rejste greven sig ligeledes for at følge med os ind i dagligstuen.

"Hvorfor går du?" spurgte sir Percival. "Det er dig, jeg mener, Fosco."

"Jeg går, fordi jeg har spist og drukket nok," svarede greven. "Vær så god, Percival, at bære lidt over med mine udenlandske vaner; jeg holder mest af at gå med damerne fra bordet, ligesom jeg følger dem til bordet."

"Det er noget snak. Et glas bordeaux mere eller mindre kan ikke gøre dig nogen fortræd. Sæt dig igen ned som en fornuftig englænder. Jeg må tale en halv times tid med dig i fred, og det kan vi bedst gøre ved et glas vin."

"Jeg vil med fornøjelse snakke med dig i fred, blot ikke nu og ikke ved et glas vin. Senere, hvis det behager dig, senere."

"Det er meget artigt af dig," sagde sir Percival med et rasende blik. "Det er virkelig meget artigt mod en mand, man opholder sig som gæst hos."

Jeg havde, mens vi sad til bords, flere gange lagt mærke til, at han kastede urolige blikke til greven, og at greven lige så omhyggeligt undgik disse blikke. Denne omstændighed, i

forbindelse med sir Percivals ønske om at tale uforstyrret med greven, og dennes ulyst til at sætte sig hen hos ham, genkaldte mig sir Percivals anmodning til sin ven om at komme ud til ham fra biblioteket, da han havde noget at tale med ham om. Greven havde allerede om eftermiddagen søgt at slippe fri for denne samtale, og nu, da han anden gang blev opfordret, skød han det ligeledes fra sig. Hvad end genstanden for denne samtale måtte være, så var den i ethvert tilfælde af vigtighed for sir Percival, men efter grevens anskuelse uden tvivl ubehagelig eller farlig, hvis man skulle dømme efter hans åbenbare ulyst til at nærme sig til ham.

Disse betragtninger påtrængte sig mig, mens jeg gik fra spisestuen ind i salonen. Sir Percivals opbragte bemærkning over, at hans ven lod ham alene, havde ikke haft den ringeste virkning på denne. Greven ledsagede os ind til tebordet, blev et par minutter inde i værelset, gik derpå ud i vestibulen og kom tilbage med posttasken i hånden. Klokken var netop otte – det var just den tid, da brevene fra Blackwater Park blev afsendt.

"Har De breve til posten, miss Halcombe?" spurgte han, idet han trådte hen til mig med posttasken.

Jeg så, at grevinden, der var i færd med at lave te, stod stille med sukkertangen i hånden og lyttede efter svaret.

"Nej, greve, jeg takker Dem. Jeg har ingen breve i dag."

Han rakte tjeneren tasken, satte sig hen til klaveret og gentog et par gange melodien til en munter neapolitansk gadevise: *La mia Carolina!* Hans kone, hvis bevægelser i almindelighed var yderst afmålte, lavede te så hurtigt, som om det kunne have været mig selv, drak sin kop på et par minutter og gik ud af værelset.

Jeg rejste mig for at følge efter hende, dels fordi jeg havde den mistanke, at hun påtænkte et eller andet forræderi mod Laura, dels fordi jeg havde fast besluttet, at jeg ikke ville være alene i et værelse med hendes mand.

Inden jeg endnu kunne nå døren, kaldte greven mig tilbage ved at bede mig om en kop te. Jeg rakte ham denne og søgte igen at komme bort. Han holdt mig anden gang tilbage, denne gang ved at gå hen til klaveret og stille mig et musikalsk spørgsmål, som han påstod angik sit fædrelands ære.

Jeg beråbte mig forgæves på min totale ukendskab og min totale mangel på dømmekraft i sådanne sager. Han gentog blot sin tale med en heftighed, der trodsede enhver modstand fra min side. Englænderne og tyskerne (forsikrede han opbragt) forhånede stedse italienerne og beskyldte dem for, at de ikke kunne producere nogen musik af højere rang. Vi englændere snakkede altid om vore oratorier, og tyskerne om deres symfonier. Havde vi og havde de da aldeles forglemt hans udødelige ven og landsmand Rossini? Hvad var hans "*Mose in Egitto*" andet end et oratorium, kun med den forskel, at man opførte det på teatret i stedet for at synge det i en koncertsal. Hvad var ouverturen til *Vilhelm Tell* andet end en symfoni under et andet navn? Havde jeg hørt *Moses i Ægypten*? Ville jeg blot høre på det og det og det og så sige ham, om nogensinde en dødelig havde komponeret noget mere ophøjet, helligt og storartet. Og uden at afvente enten et samtykkende eller afslående ord fra min side, slog han, idet han stadig så mig fast ind i ansigtet, i tangenterne og sang med høj og lydelig begejstring, idet han afbrød sig selv engang imellem for at tilråbe mig navnene på de forskellige musikstykker: "Ægypternes kor i mørket, miss

Halcombe!" – "Moses' recitativ ved Lovens Tavler!" – "Israelitternes bøn på vandringen gennem det røde hav!" – "Aha, aha! er det ikke ophøjet? er det ikke helligt?" Klaveret bævede under hans mægtige hænder, og tekopperne dansede på bordet, da hans vældige basstemme udtordnede disse melodier, og hans tunge fod stampede takten til dem.

Der lå noget virkelig frygteligt, noget vildt og dæmonisk i udbruddet af hans henrykkelse over sin egen sang og spil og i den triumf, hvormed han lagde mærke til virkningen af det på mig, da jeg trak mig nærmere hen imod døren. Endelig blev jeg dog forløst, dog ikke ved min egen anstrengelse, men ved sir Percivals mellemkomst. Han lukkede døren op og spurgte opbragt, hvad denne fordømte larm skulle betyde. Greven rejste sig øjeblikkelig fra klaveret. "Ah, når Percival kommer," sagde han, "så er det forbi både med melodi og harmoni. Musikkens muse flyer fuld af forfærdelse, miss Halcombe, og jeg, den tykke gamle troubadour, udånder resten af min begejstring i den frie luft!" Han gik ud på verandaen, stak sine hænder i lommerne og gentog derude i haven et recitativ af *Moses* med sagte stemme.

Jeg hørte, hvorledes sir Percival råbte til ham fra vinduet i spisestuen; men han brød sig ikke om det, og syntes at have fast besluttet ikke at høre på ham. Den længe udsatte rolige samtale skulle udsættes endnu længere, og det lod til, at sir Percival skulle få lov til at vente, til det måtte behage greven at give ham gehør.

Han havde næsten holdt mig en halv time tilbage i salonen fra det øjeblik, da hans kone havde forladt os. Hvor havde hun været i mellemtiden, og hvad havde hun foretaget sig?

Jeg gik op for at overbevise mig om det, men jeg opdagede intet, og da jeg spurgte Laura, fandt jeg, at hun slet intet havde hørt. Ingen havde forstyrret hende, og hun havde ikke hørt den sagteste raslen af nogen silkekjole hverken i forværelset eller i korridoren.

Klokken var nu tyve minutter i ni. Efter at jeg var gået ind i mit værelse for at hente min dagbog, vendte jeg tilbage til Laura, hvor jeg satte mig til at skrive og holdt inde fra tid til anden for at tale med hende. Ingen forstyrrede os, og der tildrog sig intet. Vi blev sammen til klokken ti; så rejste jeg mig, sagde hende endnu et par opmuntrende ord og ønskede hende godnat. Hun lukkede sin dør igen, efter at vi var kommet overens om, at jeg om morgenen, så snart jeg var stået op, straks skulle komme til hende.

Før jeg gik til sengs, havde jeg endnu nogle ord at føre ind i min dagbog, og da jeg gik ned i salonen, efter at jeg havde sagt Laura farvel på denne sørgelige dag, besluttede jeg kun at vise mig der for at gøre en undskyldning, fordi jeg i dag trak mig en time tidligere tilbage end sædvanligt.

"Jeg frygter for, at De ikke er så rask som ellers, fru grevinde?" sagde jeg.

"Jeg ville netop gøre den samme bemærkning om Dem, min kære," svarede hun.

Min kære! Det var første gang, at hun betjente sig af denne fortrolige tiltale til mig! Der spillede også et impertinent smil om hendes mund, idet hun sagde det.

"Jeg har min slemme hovedpine," sagde jeg koldt.

"Ah, virkelig, De bevæger Dem da sandsynligvis ikke nok? En spadseretur inden bordet ville sikkert være Dem tjenlig." Hun

sagde disse ord med et forunderligt eftertryk. Havde hun måske set mig gå ud?

Det var lige meget – brevene var nu sikre nok i Fannys hænder.

"Kom og lad os ryge en cigar sammen, Fosco," sagde sir Percival, idet han rejste sig op og igen kastede et uroligt blik på sin ven.

"Med fornøjelse, Percival, så snart damerne har forladt os," svarede greven.

"Undskyld, fru grevinde, at jeg foregår Dem med mit eksempel," sagde jeg. "Det eneste, der hjælper mod en sådan hovedpine som min, er at gå til sengs."

Jeg sagde godnat, og da jeg gav hende hånden, så jeg det samme impertinente smil om hendes mund. Sir Percival tog ingen notits af mig. Han så utålmodigt hen på grevinden, der ikke gjorde mine til at ville forlade værelset. Greven smilede uforstyrret hen for sig, mens han stirrede i en bog. Den uforstyrrede samtale med sir Percival fik en ny udsættelse, og denne gang var det grevinden, der forhindrede den.

9

Den 19. juni.

Så snart jeg kom op på mit værelse, åbnede jeg min dagbog med det forsæt at nedskrive, hvad der endnu var tilbage af min dagsberetning.

Omtrent ti minutter eller lidt længere derefter, sad jeg ørkesløs med pennen i hånden og gennemgik i tankerne de sidst forløbne tolv timer. Da jeg endelig ville begynde at skrive,

faldt det mig tungere end nogensinde. Hvor meget jeg end bestræbte mig for at fæste mine tanker på min beskæftigelse, strejfede de dog stadig hen til sir Percival og til greven, og al den interesse, som jeg søgte at koncentrere på min dagbog, fæstede sig tværtimod på den private samtale mellem dem, der hele dagen igennem var blevet udsat, og som nu skulle finde sted i nattens ensomhed.

I denne sindstilstand formåede jeg ikke klart at erindre, hvad der havde tildraget sig siden om morgenen, og der var ikke andet for mig at gøre end at lukke min dagbog og lade den hvile en lille stund.

Jeg lukkede døren op, der førte fra mit sovekammer ind i min dagligstue, og trak den igen til efter mig for at forhindre, at lyset, der brændte på mit toiletbord, skulle gøre nogen skade i gennemtrækken. Vinduet i min dagligstue stod åbent, jeg bøjede mig tankeløst ud af det og stirrede ud i natten.

Alt var mørkt og stille. Der var hverken måne eller stjerner at se. I den stille, tunge luft truede regnen, og jeg strakte hånden ud for at føle den. Men nej! Regnen truede blot – den var der ikke endnu.

Jeg stod således omtrent i et kvarter og stirrede ud i mørket. Der var intet at høre uden af og til stemmen af en tjener eller lyden af en dør, der blev lukket i den nederste etage. Just som jeg var i begreb med at vende mig træt fra vinduet og at gå ind i mit sovekammer for at gøre et forsøg endnu på at fuldende min dagbogsberetning, sporede jeg pludselig lugt af tobak, der stjal sig op til mine vinduer. I det næste øjeblik så jeg gennem det tætte mørke en lille rød gnist, der kom fra den modsatte side af huset. Jeg hørte ingen skridt og kunne ikke se andet end

gnisten. Denne bevægede sig frem i mørket forbi mit vindue og blev stående lige overfor vinduet til mit sovekammer, hvor jeg havde ladet lyset brænde på toiletbordet.

Gnisten blev et øjeblik ubevægelig stående; derpå bevægede den sig tilbage i den samme retning, hvorfra den var kommet. Da jeg fulgte den med øjnene, så jeg en anden rød gnist, der var noget større end den sidste, nærme sig langt borte fra. Da jeg erindrede mig, hvem der røg cigarer og hvem cigaretter, sluttede jeg øjeblikkelig, at greven var kommet først for at lytte under mit vindue, og at den, der kom bagefter, var sir Percival. De måtte begge to have gået på græsset, ellers måtte jeg sikkert have hørt sir Percivals tunge skridt, selv om grevens lettere trin havde kunnet undgå min opmærksomhed. Jeg vendere roligt ved vinduet, overbevist om at de ikke kunne se mig i det mørke værelse.

"Hvad er der i vejen?" hørte jeg sir Percival sige med sagte stemme. "Hvorfor kommer du ikke ind og sætter dig roligt hen og passiarer med mig?"

"Jeg må først se, at lyset i det værelse bliver slukket," svarede greven sagte.

"Hvad kan det lys gøre dig?"

"Det siger mig, at hun endnu ikke er i seng. Hun er listig nok til at ane uråd og forvoven nok til at komme ned og lytte, hvis hun kan komme afsted med det. Tålmodighed, Percival, tålmodighed."

"Sludder! Du med din evige snak om tålmodighed."

"Jeg skal om få minutter tale om andre ting. Min gode ven, du står ved randen af din huslige afgrund, og hvis jeg tillader, at du

giver kvindfolkene endnu en eneste lejlighed til det, så sværger jeg dig til, at de støder dig ned i den."

"Hvad fanden vil du sige med det?"

"Det skal jeg forklare dig nærmere, Percival, så snart lyset er borte fra det vindue der, og jeg har kastet et lille blik på trappen og ind i stuerne på begge sider af biblioteket."

De gik langsomt videre, og jeg kunne nu ikke høre mere af deres samtale, der stadig blev ført med de samme hviskende stemmer. Men det var mig lige meget. Jeg havde hørt nok til at fatte den beslutning, at jeg ville retfærdiggøre grevens mening om min list og min forvovenhed. Inden jeg endnu havde tabt begge de røde gnister af syne, havde jeg allerede besluttet for mig selv, at de skulle have en tilhører, og denne tilhører ville jeg selv være. Jeg behøvede kun en eneste bevæggrund til at retfærdiggøre et sådant skridt for mig selv og give mig mod til at udføre det. Lauras ære, Lauras lykke og måske Lauras liv afhang rimeligvis i denne nat af min skarpe hørelse og min tro hukommelse.

Jeg havde hørt greven sige, at han ville undersøge trappen og de to værelser, der stødte op til biblioteket, inden han indlod sig nærmere med sir Percival. Dette var naturligvis nok for mig til at lade mig forstå, at han havde bestemt biblioteket til stedet for den forestående samtale. Det ene minut, hvori jeg var kommet til denne slutning, havde også været mig nok til at vise mig, hvorledes jeg skulle narre ham, trods al hans forsigtighed, eller med andre ord, hvorledes jeg skulle kunne høre, hvad han talte med sir Percival om, uden at gå ned i den underste etage.

I min beskrivelse af værelserne i stueetagen har jeg omtalt en veranda, som man trådte ind i gennem franske vinduer, der

nåede fra karnissen lige ned til gulvet. Taget til denne veranda var fladt, og regnvandet blev gennem render ledet ned fra det i gruber, der hjalp til at forsyne huset med vand. På det smalle blytag, der trak sig hen fra sovekamrene, og som lå, tror jeg, noget mindre end tre fod under vinduerne, stod der en række blomsterpotter opstillet med store mellemrum, som ved et pynteligt jerngitter omkring den ydre rand af taget beskyttedes mod vinden.

Den plan, der nu var faldet mig ind, var: at stige ned fra vinduet i min dagligstue på dette tag, at snige mig ganske lydløst henad det, til jeg kom til det sted, der befandt sig umiddelbart over biblioteksværelset, og da at sætte mig på hug mellem blomsterpotterne og lægge øret til jerngitteret. Hvis sir Percival og greven i aften satte sig hen at ryge tæt ved de åbne vinduer, som de gerne plejede, måtte ethvert ord, der ikke blev sagt i en hviskende tone (og ethvert menneske ved, at en lang samtale ikke vedvarende kan fortsættes i en hvisken) ufejlbarligt nå til mine øren. Skulle de imidlertid foretrække i aften at tage plads inde i værelset, så havde jeg udsigt til at høre lidt eller intet, og i dette tilfælde måtte jeg udsætte mig for en langt alvorligere fare ved at belure dem nedenunder.

Hvor meget jeg end ved det fortvivlede i vor stilling følte mig styrket i min beslutning, håbede jeg dog af mit ganske hjerte at undgå denne sidste nødvendighed. Mit mod var endnu stadig kun kvindemod, og det forlod mig næsten, da jeg tænkte på at vove mig ned i den stille nat og udsætte mig for muligheden af at blive overrasket af sir Percival og greven.

Jeg vendte sagte tilbage til mit sovekammer for først at forsøge det mindre farlige eksperiment på taget af verandaen.

En fuldstændig forandring af min påklædning var uundgåelig nødvendig, og det af flere forskellige grunde. For det første lagde jeg min silkekjole af, fordi den ringeste raslen af den ville have forrådt mig den stille nat; derefter tog jeg det hvide og tunge undertøj af, i hvid sted jeg tog en kjole på af mørkt, uldent stof og derefter en mørk rejsekappe, hvis hætte jeg trak over hovedet. I mit sædvanlige aftentoilette tog jeg plads op for tre; i mit nuværende kostume kunne jeg følge enhver mand gennem det snævreste rum. Den ringe plads på taget af verandaen mellem blomsterpotterne og husets vinduer gjorde dette til en uundgåelig betingelse. Hvem kunne sige, hvad følgen ville blive, hvis jeg stødte noget omkuld eller gjorde den ringeste støj?

Efter at jeg havde lagt svovlstikker ved siden af lyset, slukkede jeg dette og sneg mig igen tilbage til mit værelse. Jeg låsede dørene, ligesom jeg havde låset døren til mit sovekammer; derpå steg jeg sagte ud af vinduet og satte fødderne forsigtigt på verandaens blytag. Begge mine værelser lå på den indvendige side af den nye fløj, som vi alle beboede, og jeg måtte forbi fem vinduer for at nå til det sted, der lå umiddelbart over biblioteket. Det første vindue vendte ind til et gæstekammer, der for øjeblikket stod tomt; de to næstfølgende vendte ind til Laura værelser, det fjerde til sir Percivals og det femte til grevindens værelse. De øvrige, som jeg ikke behøvede at gå forbi, var vinduerne til grevens påklædningsværelse, til badeværelset og til det andet tomme gæstekammer.

Ingen lyd lod sig høre – dybt mørke omgav mig, da jeg havde sat fødderne på verandaen, med undtagelse af det sted, som grevindens vindue vendte ud til. Der, netop på det sted over

biblioteket, hvor jeg skulle indtage min post, netop der så jeg en lysstråle. Grevinden var endnu ikke gået til sengs.

Det var for sent at vende om, og jeg turde ikke vente. Jeg besluttede altså at trodse enhver fare og gå videre, idet jeg stolede på min forsigtighed og den mørke nat. "Jeg gør det for Lauras skyld," tænkte jeg ved mig selv, idet jeg gjorde det første skridt fremad på taget. Jeg holdt med den ene hånd min kappe fast om mig og med den anden følte jeg mig for langs med væggen. Jeg måtte hellere strejfe med mine klæder imod væggen end udsætte mig for at støde med mine fødder mod blomsterpotterne, der kun var få tommer borte fra mig på den anden side.

Jeg gik forbi det mørke vindue i gæsteværelset, idet jeg først med foden forsøgte, om blytaget var sikkert, inden jeg vovede mig ud på det med min hele vægt. Derpå kom jeg forbi Lauras mørke værelse ("O Gud velsigne hende og bevare hende i denne nat!") og så forbi sir Percivals mørke vindue. Så stod jeg et øjeblik stille; derpå knælede jeg ned og krøb, idet jeg støttede mig med hænderne, beskyttet af den lave mur under vinduet, hen ad verandaens tag under det oplyste vindue.

Da jeg vovede at se op til vinduet, bemærkede jeg, at kun det øvre vindue stod åbent, og at gardinet var rullet ned indenfor. Mens jeg endnu stirrede derind, så jeg skyggen af grevinden glide forbi på rullegardinets hvide felt og derpå svæve langsomt samme vej tilbage.

Jeg stillede mig med siden imod jerngitteret, efter at jeg først ved at føle mig for havde forvisset mig om blomsterpotternes stilling. Der var netop plads nok til, at jeg kunne bukke mig ned

bagved dem. De duftende blomster på min venstre side strejfede mit ansigt, da jeg sagte lagde hovedet til gitteret.

Den første lyd, der trængte op til mig, var den, at tre døre efter hinanden blev åbnet eller lukket, sandsynligvis det sidste – det var uden tvivl døren til forsalen og dørene til de to andre værelser, der stødte op til biblioteket, som greven havde erklæret, at han ville undersøge. Det første, jeg så, var igen gnisten, der atter kom frem i mørket under verandaen, svævede hen til mit vindue, tøvede der et øjeblik og vendte så tilbage til det sted, hvorfra den var gået ud.

"Pokker i vold med din uro! Hvornår agter du dog engang at sætte dig?" brummede sir Percivals stemme.

"Uf, hvor her er varmt," sagde greven med en mat stemme.

Efter dette udråb fulgte der en skraben af havestole på verandaens gulv, der bestod af kiselsten – en velkommen lyd, der sagde mig, at de var i begreb med at sætte sig som sædvanlig, tæt hen til vinduet. Hidtil havde lykken været mig gunstig. Uret i tårnet slog kvart i tolv, da de satte sig ned på deres pladser. Jeg hørte igennem vinduet, hvorledes grevinden gabte og så derpå hendes skygge endnu engang aftegne sig på rullegardinet.

Imidlertid begyndte sir Percival og greven nedenunder at tale sammen; deres stemmer blev af og til noget sagtere, men sank aldrig ned til hvisken. Det forunderlige og farefulde i min situation såvel som frygten for grevindens oplyste vindue, en frygt, jeg ikke kunne bekæmpe, gjorde det vanskeligt, ja næsten umuligt for mig at bevare min åndsnærværelse straks i begyndelsen, og at sætte min opmærksomhed udelukkende på samtalen dernede. I de første minutter lykkedes det mig blot at

opfatte det almindelige indhold af den. Jeg hørte greven sige, at det oplyste vindue var hans kones, at alt var til ro i stueetagen, og at de nu uden at frygte forstyrrelser eller andet uheld kunne tale sammen. Sir Percival bebrejdede sin ven, at han hele dagen på den uforsvarligste måde havde været ligegyldig ved hans ønsker og forsømt hans interesser, hvorimod greven forsvarede sig ved at erklære, at han havde været opfyldt af en vis uro og frygt, der havde lagt beslag på hele hans opmærksomhed, og at den eneste sikre tid til en samtale mellem dem efter hans anskuelse var denne, hvor de hverken kunne forstyrres eller belures. "Vi står foran en vigtig krise i vore anliggender, Percival," sagde greven, "og hvis vi overhovedet vil tage nogen beslutning med hensyn til fremtiden, så må det helst ske hemmeligt og i denne nat."

Denne grevens tale var det første, som jeg formåede at opfatte tydeligt. Fra dette udgangspunkt fæstede min hele interesse med visse korte afbrydelser sig til samtalen, og jeg fulgte den ord for ord.

"Krise," gentog sir Percival, "ja og det en værre krise end du tænker dig, det kan jeg forsikre dig."

"Det skulle man efter din opførsel i det sidste par dage rigtignok formode," svarede den anden tørt, "men vent et øjeblik. Inden vi begynder på det, som jeg ikke ved, så lad os komme på det rene med det, som jeg ved. Lad os først se, om jeg ved fuldkommen besked med det forbigangne, inden jeg kommer med forslag angående det tilkommende."

"Vent lidt og lad mig først hente rom og vand. Drik et glas med."

"Jeg takker dig, Percival, frisk vand, med fornøjelse, og så en ske og noget sukker. Ja, min ven, ikke andet end sukkervand."

"Sukkervand til en mand i dine år! Nå, ja, ja! lav det til, som du selv vil. I udlændinge er dog den ene som den anden."

"Hør nu på mig, Percival; jeg skal fremstille dig vor situation i al korthed, og så kan du sige mig, om jeg har ret eller uret. Vi vendte begge tilbage fra fastlandet til dette hus i den største pengeforlegenhed ..."

"Gør det kort! Jeg behøvede nogle tusinde og du nogle hundrede, og hvis vi ikke fik disse penge, havde vi begge den allerbedste udsigt til at ryge af pinden. Det er situationen. Gør nu med den, hvad du vil, og fortsæt."

"Nå ja, Percival, som du udtrykker dig i dit solide engelsk: Du behøvede nogle tusinde og jeg nogle hundreder, og den eneste måde, vi kunne få dem på, var den, at du med din kones hjælp optog penge til at dække dit eget deficit, og med det samme tænkte en smule på mit. Hvad har jeg sagt dig på vor hjemvej til England angående din kone? Og hvad har jeg sagt dig, da vi kom hertil, og jeg selv var i stand til at bedømme, hvad miss Halcombe var for en karakter?"

"Hvad ved jeg det? Du snakkede naturligvis syv lange og syv brede."

"Jeg sagde: den menneskelige skarpsindighed, min ven, har til dato kun opdaget to måder, hvorpå en mand kan regere en kvinde. Den ene består i at slå hende til jorden, en metode, der finder stor anklang blandt den brutale lavere klasse af folk, men er i højeste grad en rædsel for de højere og finere klasser. Den anden måde (der er meget langsommere og meget vanskeligere, men fører lige så sikkert til målet) består deri, at

man aldrig lader sig ophidse af en kvinde. Dette slår altid an hos dyr, hos børn og hos kvinder, hvilke sidste ikke er andet end voksne børn. Rolig fasthed er en egenskab, der fattes både dyr, børn og kvinder. Så snart det lykkes dem at bringe deres herre til at tabe denne overlegne egenskab, er han ikke længere herre; men lykkes det dem ikke, så er det ham, der regerer dem."

"Jeg sagde til dig," vedblev greven, "tænk på denne simple sandhed, når du vil rejse penge ved hjælp af din kone, og jeg sagde: tænk både to og tre gange på den overfor din kones søster, overfor miss Halcombe. Har du gjort det? Ikke en eneste gang i alle de forviklinger, der har omringet os, siden vi kom til dette hus! Du har ikke ladet en eneste lejlighed gå forbi uden at lade dig ophidse af din frue eller miss Halcombe. din afsindige heftighed var skyld i, at du gik glip af underskriften på dokumentet, at du mistede pengene og drev miss Halcombe til første gang at skrive til sin advokat."

"Første gang? Hvad vil det sige?"

"Det vil sige, at miss Halcombe i dag for anden gang har skrevet til sin advokat."

En stol blev væltet i det samme og det med en støj, som om den var blevet stødt omkuld med magt. Det var en lykke for mig, at grevens meddelelse i den grad satte sir Percival i raseri; for da jeg hørte, at jeg anden gang var blevet forrådt, tabte jeg i dette kritiske øjeblik al selvbeherskelse, og jeg fo'r sammen i den grad, at gitteret, som jeg lænede mig til, rystede lydeligt. Hvorledes i Himlens navn havde han erfaret det? Brevene havde ikke et sekund været ude af min lomme, førend jeg i kroen overgav dem til Fanny.

"Du kan takke din lykkestjerne for, at du har mig i huset," hørte jeg greven sige, "og at jeg så hurtigt har kunnet gøre din fadæse god igen. Tak din lykkestjerne for, at jeg sagde nej, da du var så afsindig at tale om at indespærre miss Halcombe, ligesom du i din galskab allerede havde indespærret din kone. Hvor har du dine øjne henne? Kan du da se på miss Halcombe uden at bemærke, at hun har hele en mands klogskab og fasthed? Havde jeg hende til veninde, brød jeg mig ikke en døjt om hele den øvrige verden, men da hun er min fjende, så går jeg, Fosco, der er så snu som en djævel – det har du hundrede gange selv sagt – på æg, som I siger her i England! Og denne prægtige kvinde – jeg drikker her hendes skål i et glas sukkervand – denne prægtige kvinde, der står så fast som en klippe mellem os to eg din jammerlige blondine af en kone, denne prægtige kvinde, som jeg beundrer af min hele sjæl, skønt jeg modarbejder hende både i din og i min interesse, hende driver du til det yderste, som om hun ikke var en smule klogere eller dristigere end hele sit øvrige køn. Percival, Percival! Du fortjener, at det mislykkes dig, og det *er* mislykket."

Der indtrådte en pause. Jeg skriver selv den elendiges ord om mig, fordi jeg ikke vil glemme dem, og fordi jeg endnu håber på, at der vil komme en dag, da jeg kan tale og kaste ham dem i øjnene ord for ord.

Sir Percival var den første, der igen brød tavsheden.

"Javist. Du kan støje op og skryde lige så meget du vil," sagde han vredt. "Pengeforlegenhed er ikke det eneste, vi har at kæmpe med. Du ville også stemme for at tage strenge forholdsregler overfor kvinderne, hvis du vidste, hvad jeg ved."

"Vi vil nok få lejlighed til at komme tilbage til den sag," vedblev greven. "Du kan forstyrre dig selv, lige så meget som du vil, Percival, men mig må du forskåne for det. Lad os først komme bort fra pengespørgsmålet. Har jeg overbevist dig om din halsstarrighed? Har jeg gjort dig det klart, at din heftighed ikke vil hjælpe dig noget? Eller skal jeg begynde forfra, og (som du udtrykker dig på dit kære engelsk) begynde at skryde og støje op på ny?"

"Bah! Det er let nok at beklage sig til *mig*. Sig hellere, hvad der er at gøre ved det – men det er måske en smule sværere."

"Så? mener du der? Bah! Det, der skal gøres, er følgende: Fra i dag af lægger du hele sagen i mine hænder og overlader det til mig at lede den fremdeles. Jeg taler jo til en praktisk englænder, ikke sandt? Nå, du praktiske englænder, hvad siger du så til det?"

"Hvad agter du at gøre, hvis jeg overlader det hele til dig?"

"Svar mig først på mit spørgsmål: Vil du lægge sagen i mine hænder eller ikke?"

"Lad os antage, at du har den i dine hænder – hvad så?"

"Tillad mig først et par spørgsmål, Percival; jeg må vente en smule før jeg kan lade mig lede af omstændighederne, og jeg må også vide, af hvad art disse omstændigheder sandsynligvis kan være. Der er ingen tid at tabe. Jeg har allerede sagt dig, at miss Halcombe i dag for anden gang har skrevet til advokaten."

"Hvorledes er du kommet efter det? Hvad har hun skrevet til ham?"

"Selv om jeg fortalte dig det, Percival, så ville vi til sidst kun komme til det punkt, som vi nu står på. Nok er det, at jeg kom efter det, og det var det, der hele dagen igennem gjorde mig

bekymret og forårsagede, at jeg ikke ville have noget at gøre med dig. Men nu gælder det om at opfriske min hukommelse med hensyn til dine anliggender, for det er allerede temmelig længe siden, at jeg talte med dig om dem. Pengene er, da vi manglede din kones underskrift, blevet rejst ved hjælp af en tre måneders veksel, og det med et sådant tab, at håret rejser sig på hovedet af mig, når jeg tænker på det. Når nu disse veksler forfalder, har du da ingen anden udvej til at betale dem end at ty til din kone?"

"Ingen."

"Hvad for noget! Har du slet ingen penge stående hos din bankier?"

"Et par hundrede pund, og jeg skal bruge lige så mange tusinde."

"Har du ingen anden sikkerhed, som du kan låne noget på?"

"Ikke en trævl!"

"Hvad fik du med samme med din kone?"

"Ikke andet end renterne af hendes tyve tusind pund, der næppe er tilstrækkelige til vore daglige udgifter."

"Hvad har du endnu at vente af hende?"

"Tre tusind pund i årlig rente, når hendes onkel dør."

"Det er en smuk formue, Percival. Hvad for en slags menneske er denne onkel? Er han gammel?"

"Nej, hverken gammel eller ung."

"Er det en munter, livslysten mand? Er han gift? Nej – det forekommer mig, at min kone har sagt, at han ikke er gift."

"Nej, naturligvis. Hvis han var gift og havde en søn, så var jo lady Glyde ikke den nærmeste arving til godserne. Jeg skal sige

dig, hvad han er. Han er en jammerlig, egoistisk nar, der keder alle mennesker til døde ved at snakke om sin sygelighed."

"Den slags folk lever længe, Percival, og når man mindst venter det af ham, går han hen og gifter sig af bare ondskab. Jeg giver dig ikke meget for din udsigt til de tre tusind om året, min kære ven. Har din kone ellers ikke bragt dig noget?"

"Nej."

"Slet intet?"

"Nej, slet intet – med mindre hun dør."

"Aha, med mindre hun dør?"

Der indtrådte igen en pause. Greven gik udenfor verandaen. Jeg kunne høre det på hans stemme. "Der har vi regnen," hørte jeg ham sige. Det var virkelig begyndt at regne. Min kappes tilstand sagde mig, at det allerede måtte have regnet en tid og det temmelig heftigt.

Greven gik igen ind i verandaen, og jeg hørte stolen knage under vægten af hans svære person, da han igen indtog sin plads.

"Nå, Percival," sagde han, "og hvad får du så, når lady Glyde dør?"

"Hvis hun ikke efterlader sig børn …"

"Det er vel ikke sandsynligt?"

"Nej."

"Hvad får du så?"

"Ih nu, så får jeg hendes tyve tusind pund."

"Kontant udbetalt?"

"Kontant udbetalt."

De tav atter. I dette øjeblik aftegnede grevindens skygge sig igen på rullegardinet, men i stedet for at glide forbi, blev den

denne gang stående ubevægelig. Jeg så, at hendes fingre greb om kanten af rullegardinet og trak det til side. Det utydelige, blege omrids af hendes ansigt viste sig bag ruden – jeg forholdt mig ganske rolig, indsvøbt fra top til tå i min mørke kappe. Regnen, der gennemblødte mig, slog mod vinduet og forhindrede hende i at se ud. "Igen regn!" hørte jeg hende sige til sig selv. Derpå lod hun atter rullegardinet falde, og jeg åndede friere.

Dernede blev samtalen fortsat, men denne gang var det greven, der begyndte.

"Percival, holder du meget af din kone?"

"Fosco, det er et temmelig ugenert spørgsmål!"

"Ja, jeg er altid ugenert, og jeg gentager det!"

"For pokker, hvorfor ser du således på mig?"

"Du vil ikke svare mig? Nuvel, så antager vi, at din kone dør inden sommerens udgang."

"Tal ikke om det."

"Lad os antage, at din kone døde."

"Hold op med den snak, siger jeg dig!"

"I det tilfælde ville du vinde tyve tusind pund, eg hvad ville du tabe?"

"Udsigten til tre tusind pund i årlig rente."

"Den *fjerne* udsigt, Percival, kun den *fjerne* udsigt. Og du behøver straks penge. Gevinsten er sikker nok – tabet er tvivlsomt."

"Du taler for din pung såvel som for min. En del af de penge, jeg nu behøver, har jeg lånt for *dig*, og når du taler om gevinst, så vil *min* kones død gøre *din* kone ti tusind pund rigere. Hvor fiffig du end er, så synes du ved denne lejlighed rent at have

forglemt grevinde Foscos arv. Se ikke således på mig! Jeg kan ikke lide det! Det løber mig virkelig iskoldt ned ad ryggen, når du taler således og ser således på mig."

"Jeg taler om din kones død som om en mulighed. Hvorfor skulle jeg ikke have lov til det? De højst agtværdige advokater, der kradser jeres testamenter op på papiret, forudsætter jo dog også, at folk kunne dø. Kan det bringe dig til at gyse? Jeg har i aften gjort mig det til opgave at gøre mig din stilling så klar, at jeg ikke kan tage fejl af den, og det har jeg nu gjort. Din stilling er denne: hvis din kone forbliver i live, er du nødt til at skaffe dig hendes underskrift, og dermed betale din veksel. Dør hun, så betaler du den med hendes død."

Mens han sagde disse ord, slukkedes lyset i grevindens værelse, og hele den anden etage af huset lå nu i mørke.

"Hvor du snakker," brummede sir Percival. "Når man hører dig tale således, skulle man tro, at jeg allerede havde min kones underskrift i min lomme."

"Du har givet sagen i mine hænder," svarede greven; "jeg har mere end to måneder for mig, og i den tid kan der udrettes meget. Tal nu ikke mere om det. Så snart vekslen er forfalden, vil du se, om min 'snak' har nyttet noget eller ikke. Og nu, Percival, da vore pengeforlegenheder er afgjort for i aften, er jeg ganske til din tjeneste, hvis du ønsker at tage mig på råd med om denne anden vanskelighed, der i den sidste tid har forandret dig på en så uheldig måde, at jeg næppe kan kende dig igen. Tal, min ven, og tilgiv mig, at jeg endnu engang sårer din nationalfølelse ved at lave mig endnu et glas sukkervand."

"Det er godt nok at sige: tal," svarede sir Percival i en langt roligere og høfligere tone end tidligere; "men det er ikke så let

at sige, hvorledes man skal begynde."

"Skal jeg hjælpe dig?" sagde greven. "Skal jeg sige dig navnet på denne anden vanskelighed? Hvad mener du, om jeg kaldte den – Anne Catherick?"

"Fosco, vi har kendt hinanden i lang tid, og hvis du allerede et par gange har hjulpet mig ud af klemmen, så har jeg på min side gjort alt muligt for at vise dig gentjenester, for så vidt jeg har kunnet gøre det med penge. Vi har gjort hinanden gensidige venskabstjenester, men vi har naturligvis også haft vore hemmeligheder for hinanden – ikke sandt?"

"Du har i hvert tilfælde haft en hemmelighed for mig, Percival. Du har her på Blackwater Park i et skab et skelet, der i det sidste par dage også har grinet andre folk i ansigtet end dig."

"Selv om så var, behøver du jo ikke at være nysgerrig efter det, hvis det ikke angår dig, vel?"

"Ser jeg da ud, som om jeg var nysgerrig efter det?"

"Ja, det gør du."

"Så! så! altså taler mit ansigt sandhed? Hvad der dog må være for en ualmindelig god grund i min natur, når man har nået min alder, og ens ansigt endnu stadig har den vane at tale sandhed! Kom, Glyde, og lad os være åbne imod hinanden. Denne din hemmelighed har opsøgt *mig*, i stedet for at jeg skulle have opsøgt *den*. Lad os antage, at jeg er nysgerrig, beder du mig da som din gamle ven om at agte din hemmelighed og overlade den til dig selv engang for alle?"

"Ja, det er netop det, jeg udtrykkeligt beder om."

"Så er det forbi med min nysgerrighed. Den er død fra dette øjeblik af."

"Mener du det alvorligt?"

"Hvorfor tvivler du?"

"Jeg kender noget til dine snig- og krogveje, Fosco, og er ikke vis på, at du dog ikke engang snapper hemmeligheden fra mig."

Stolen dernede knagede endnu engang ganske højt. Greven var sprunget i vejret og havde ganske opbragt slået med sin knyttede hånd mod en af gitterpillerne,

"Percival! Percival!" råbte han heftigt, "kender du mig endnu ikke bedre? Har du med al din kløgt endnu ikke kunnet trænge ind i min karakter? Jeg er en mand efter oldtidens typer. Jeg er skikket til de mest ophøjede og dydige handlinger, når der er lejlighed til dem. Det har været mit livs ulykke, at jeg kun har fundet få sådanne lejligheder. Min opfattelse af venskabet har noget guddommeligt ved sig! Er det min skyld, at dit skelet har kikket på mig? Hvorfor tilstår jeg min nysgerrighed? Du stakkels overfladiske englænder! kun for at vise min selvbeherskelse. Jeg kunne, hvis jeg ville, pille din hemmelighed ud af dig med den allerstørste lethed – det ved du også ret godt; men du har appelleret til mit venskab, og venskabets pligter er mig hellige. Se her, jeg træder denne nysgerrighed, der nedværdiger mig, under mine fødder. Mine ædlere følelser løfter mig højt op over den. Erkend dem, Percival! efterlign dem, Percival, giv mig din hånd, jeg tilgiver dig."

Hans stemme bævede ved de sidste ord – bævede, som om han græd.

Sir Percival søgte i sin forvirring at undskylde sig; men greven var alt for højhjertet til at lade ham tale ud.

"Nej!" sagde han, "når min ven har såret mig, så kan jeg tilgive ham, uden at han gør nogen undskyldninger. Sig mig

med ligefremme ord, om du trænger til min hjælp?"

"Ja, og det i høj grad."

"Og du kan fordre den af mig uden at blotte din hemmelighed?"

"Jeg kan i det mindste forsøge det."

"Så forsøg det."

"Godt, sagen forholder sig således: Jeg sagde dig i dag, at jeg havde gjort alt, hvad der var muligt, for at finde Anne Catherick, men at det ikke ville lykkes mig."

"Ja, ganske rigtigt."

"Fosco, det er ude med mig, hvis jeg ikke finder hende."

"Ah, sagen er så alvorlig?"

En lille lysstribe trængte sig frem fra verandaen og faldt henover grusvejen. Greven havde hentet lampen inde fra værelset for tydeligere at se sin vens ansigt.

"Ja," sagde han, "denne gang taler dit ansigt sandhed. Det er altså meget alvorligt – næsten lige så alvorligt som din pengeforlegenhed."

"Langt alvorligere! Så sandt jeg sidder her, langt alvorligere!"

Lyset forsvandt igen, og samtalen blev fortsat.

"Jeg viste dig jo brevet til min kone, som Anne Catherick havde skjult i sandet; i dette brev praler hun ikke, Fosco, for hun kender virkelig min hemmelighed."

"Tal i min nærværelse så lidt som muligt om den hemmelighed, Percival. Kender hun den igennem dig?"

"Nej, igennem sin moder."

"Der er altså to kvinder i besiddelse af din hemmelighed? Det er slemt, meget slemt, min ven. Tillad mig derfor et spørgsmål, inden vi går videre. Din bevæggrund til at indespærre datteren i

dåreanstalten er mig nu klar nok, men den måde, hun kunne iværksætte sin flugt på, er mig ikke så klar. Mistænker du de folk, hun var betroet til, for at de har ladet sig betale af en eller anden fjende til med forsæt at lukke øjnene?"

"Nej, hun var den lydigste og roligste af alle de kvindelige patienter i anstalten, og man var dum nok til at tro hende. Hun er akkurat vanvittig nok til at kunne blive indespærret og akkurat fornuftig nok til at kunne bringe mig i fordærvelse, når hun er på fri fod, hvis du forresten kan forstå det."

"Jeg forstår det. Gå blot lige til sagen, Percival, så skal jeg nok vide, hvad jeg har at gøre. Hvad er det, der gør din stilling så farlig for øjeblikket?"

"Anne Catherick er her på egnen og står i forbindelse med lady Glyde. *Det* er faren, og den synes mig tydelig nok. Hvem kan vel læse det brev, som hun skjulte i sandet, uden at se af det, at min kone kender hemmeligheden, hvor meget hun end vil nægte det."

"Et øjeblik, Percival. Hvis lady Glyde finder denne hemmelighed, så må hun tillige vide, at den kan bringe dig fare. Det ligger ganske naturligt i hendes interesse som din kone at bevare den."

"Så? mener du det? Det skal jeg straks komme tilbage til. Det lå måske i hendes interesse, hvis hun brød sig blot det allermindste om mig; men jeg står tilfældigvis en anden person i vejen. Hun var forelsket i ham, inden hun giftede sig med mig. Og hun er endnu forelsket i ham – det er en fordømt vagabond af en tegnelærer, der hedder Hartright!"

"Min bedste ven, er der da noget så overordentligt i det? De er alle sammen forelskede i en anden person. Hvem har vel

nogensinde været den første i sin kones hjerte? Så vidt mine erfaringer strækker sig, har jeg endnu aldrig truffet på nogen ægtemand, der har været nummer ét – undertiden nummer to og hyppigt nummer tre, fire eller fem. Men nummer ét – aldrig! Jeg vil ikke benægte muligheden, men jeg har aldrig truffet på det."

"Vent, jeg er endnu ikke færdig. Hvem tror du vel hjalp Anne Catherick til at få forspring, da folkene fra dåreanstalten var efter hende? – Hartright. Hvem tror du vel traf hende senere igen i Cumberland? Den samme Hartright. Begge gange talte han alene med hende. Holdt! Afbryd mig ikke. Den slyngel er lige så forgabt i min kone som hun i ham. Han kender hemmeligheden, og hun kender den. Lad dem engang komme sammen igen, så er det i begges interesse at bruge deres kendskab til sagen som et våben imod mig."

"Så sagte, Percival, så sagte! Du glemmer, at lady Glyde er en dydig person."

"Jeg giver ikke et skud krudt for lady Glydes dyd! Jeg tror ikke på andet hos hende, end på hendes penge. Ser du ikke, hvorledes sagerne står? Så længe hun er alene, kan hun være uskadelig nok, men så snart hun og denne vagabond, denne Hartright …"

"Ja, ja, jeg ser nok, hvor du vil hen. Hvor er mr. Hartright?"

"Ude af landet. Og hvis han ønsker at beholde sine lemmer hele, så råder jeg ham til ikke så snart at komme her igen."

"Ved du ganske sikkert, at han er ude af landet?"

"Ja, ganske sikkert. Jeg lod ham bevogte, fra det øjeblik han forlod Cumberland, og lige til han indskibede sig. O, jeg kan forsikre dig, at jeg har været forsigtig nok! Anne Catherick var

på besøg hos nogle folk, der boede på en gård i nærheden af Limmeridge. Jeg gik selv hen til dem, efter at hun var flygtet igen, og overbeviste mig om, at de intet vidste. Jeg gav hendes moder et brev, som hun skulle skrive af og sende til miss Halcombe, og heri frifandt hun mig for enhver slet bevæggrund til at sætte datteren under opsigt. Jeg har allerede givet så mange penge ud for at få fat på hende, at jeg ikke tør tænke på det, og trods alt dette kommer hun pludselig her og undslipper mig igen på min egen grund. Hvor kan jeg vide, hvem hun ellers ser og taler med? Hartright, denne spionerende slyngel, kan komme tilbage, uden at jeg ved af det, og allerede i morgen gøre fælles parti med hende ..."

"Nej, Percival, det gør han ikke! Så længe jeg er her, og den kvinde er her på egnen, forpligter jeg mig til at finde hende før mr. Hartright, selv om han skulle komme tilbage. Det nødvendigste for øjeblikket er at finde Anne Catherick – for alt det øvrige kan du være rolig. Din kone har du i dine hænder, – miss Halcombe er uadskillelig fra hende og derfor også i dine hænder – og mr. Hartright er slet ikke i landet. Denne usynlige Anne Catherick er den eneste, vi for øjeblikket har at tænke på. Har du hørt noget om hende?"

"Ja, jeg har været hos hendes moder, og senere har jeg gennemstøvet hele landsbyen, men uden resultat."

"Kan man forlade sig på hendes moder?"

"Ja."

"Hun har én gang forrådt din hemmelighed."

"Men hun skal ikke forsøge på det anden gang."

"Hvorfor ikke? Er hendes egen interesse i at beholde den for sig selv da lige så stor som din?"

"Ja, mindst lige så stor."

"Det glæder mig at høre for din skyld, Percival. Tab ikke modet, min ven. Til trods for vore pengeforlegenheder har jeg dog tid nok til at se mig omkring, og måske er jeg i morgen heldigere i mine efterforskninger, end du har været med dine i dag. Ét spørgsmål endnu, inden vi gå til sengs?"

"Hvad er det?"

"Hør! Da jeg gik ned til bådehuset for at underrette lady Glyde om, at ubehagelighederne med denne underskrift var udsat, førte tilfældet mig derhen i det øjeblik, da jeg så en fremmed kvinde på en meget mistænkelig måde tage afsked med din kone. Men tilfældet lod mig ikke komme så nær, at jeg tydeligt kunne skelne den fremmedes ansigt. Jeg må vide, hvad jeg skal kende vor usynlige Anne på. Hvorledes ser hun ud?"

"Hvorledes hun ser ud? Det skal jeg sige dig med to ord. Hun ser fuldstændig ud som en sygelig kopi af min kone."

Stolen knagede igen, idet greven sprang op – denne gang var han forbavset til gavns.

"Hvad!" råbte han.

"Tænk dig min kone efter en svær sygdom med et lille anstrøg af sindsforvirring, så har du Anne Catherick," svarede sir Percival.

"Er de i familie med hinanden?"

"Ikke det mindste."

"Og dog ligner de hinanden så meget?"

"Ja. Hvad ler du af?" råbte sir Percival.

"Måske af mine egne tanker, min bedste ven. Tilgiv mig min italienske humor. Hører jeg ikke til denne berømte nation, der har opfundet så mange narrestreger? Godt, godt, jeg skal kende

Anne Catherick, så snart jeg ser hende, – og dermed nok for i aften. Vær rolig, Percival. Sov, min søn, sov den retfærdiges søvn og se, hvad jeg vil gøre for dig, når dagslyset kommer og hjælper på os begge. Mit store hoved er fuldt af planer og projekter. Du skal betale disse veksler og finde Anne Catherick, det giver jeg dig mit æresord på. Er jeg nu en ven, som man skal bære i sit hjerte eller ikke? Fortjener jeg de pengeforskud, som du før på så delikat en måde erindrede mig om? Hvad du end gør, så lad være at såre mine følelser tiere. Erkend, at jeg har følelser, Percival, og efterlign mig, hvis du kan! Jeg tilgiver dig endnu engang! Giv mig endnu engang hånden. – Godnat!"

Der blev ikke talt mere. Jeg hørte, at greven lukkede døren til biblioteket, og at sir Percival lagde jernstængerne for vinduesskodderne. Det havde regnet hele tiden. Den tvungne stilling, jeg havde været nødt til at holde mine lemmer så længe uforandret i, havde næsten givet mig krampe, og jeg var aldeles stiv af regn og af kulde. Da jeg ville prøve på at røre mig, var anstrengelsen i begyndelsen så smertefuld, at jeg var nødt til at opgive den. Jeg forsøgte det anden gang, og nu lykkedes det mig at løfte mig op på mine knæ fra det våde tag.

Da jeg krøb hen til væggen og rejste mig op ved den, kastede jeg et blik tilbage og så, at der blev lyst inde i grevens påklædningsværelse. Jeg fik igen mod, og med blikket på hans vindue sneg jeg mig skridt for skridt igen tilbage langs med muren.

Uret i tårnet slog kvart over et, da jeg lagde hænderne på min vindueskarm. Jeg havde ikke set eller hørt noget, der kunne

lade mig formode, at nogen havde opdaget mit tilbagetog.

10

Den 20. juni, klokken otte.

Solen står højt på himlen. Jeg har ikke været et øjeblik i seng og har ikke en eneste gang lukket mine øjne. Igennem det samme vindue, hvorfra jeg i går aftes stirrede ud i mørket, ser jeg nu ud i den stille og klare morgen.

Jeg tæller timerne, der er forløbet, siden jeg forlod dette værelse – og at dømme efter, hvad jeg har oplevet, forekommer de mig som uger.

Hvor kort og dog hvor længe er det ikke siden, at jeg gennemvåd, med stive lemmer og kold lige ind til knoglerne sank til gulvet her i mørket som en stakkels hjælpeløs skabning!

Jeg ved næppe, hvornår jeg kom til mig selv. Jeg kan næppe erindre mig, hvornår det var, at jeg slæbte mig ind i mit sovekammer, tændte et lys og hentede mig tørre klæder for at varme mig op igen. Jeg erindrer meget godt, at jeg har gjort alt dette, men jeg kan ikke huske, hvornår det skete.

Kan jeg huske, hvornår det var, at denne følelse af en stivnende kulde fortrængtes af en glødende varme?

Det må have været før solopgang – ja, jeg hørte, at klokken slog tre. Jeg husker på denne tid, fordi der med den fulgte en feberagtig anspændelse af alle mine kræfter. Jeg husker på min beslutning, at jeg ville beherske mig selv og tålmodigt vente den ene time efter den anden på, at der ville tilbyde sig en lejlighed til at føre Laura bort fra dette forfærdelige sted, uden at vi behøvede at frygte for straks at blive opdaget. Jeg husker på,

hvorledes den overbevisning lidt efter lidt påtrængte sig mig, at det, som de to havde talt sammen om, ikke blot ville retfærdiggøre, at vi havde forladt huset, men også ville forsyne os med et forsvarsvåben mod vore fjender. Jeg husker på den impuls, der drev mig til at nedskrive disse ord, ganske som de havde talt dem, mens de endnu stod levende for min hukommelse. Alt dette husker jeg ganske tydeligt – der er endnu ikke spor af forvirring i mine tanker. Jeg erindrer også tydeligt, hvorledes jeg lidt før solopgang kom ud af mit sovekammer med pen, blæk og papir – hvorledes jeg satte mig hen til det åbne vindue for at få så megen frisk luft som muligt – hvorledes jeg i den skrækkelige mellemtid, mens alle endnu sov i huset, skrev uophørligt, hurtigere og hurtigere, blussede bestandig stærkere og stærkere og blev mere og mere vågen.

Hvorfor sidder jeg endnu stadig her? Hvorfor trætter jeg mine hede øjne og mit brændende hoved med endnu stadig at skrive videre? Hvorfor lægger jeg mig ikke ned og hviler ud og søger i søvnen at slukke den ild, der fortærer mig?

Jeg vover ikke at prøve på det. En frygt, jeg ikke har kendt til før, har grebet mig. Jeg ængstes over denne feberhede, der ligesom udtørrer min hud, og over denne banken og hamren i mit hoved. Hvorledes kan jeg vide, hvis jeg lægger mig ned, om jeg vil få kraft og besindelse til igen at rejse mig op?

O, den regn, den regn – denne grusomme regn, der i nat bragte mit blod til at stivne –

Klokken ni.

Var det ni klokken slog, eller otte? Det er ganske sikkert ni. Jeg gyser igen – jeg ryster over hele mit legeme. Har jeg siddet og

sovet her? Jeg ved ikke, hvorledes jeg har båret mig ad.

O, min Gud, skal jeg blive syg?

Syg på en tid som denne!

Mit hoved – jeg frygter så meget for mit hoved. Jeg kan skrive, men linjerne svømme alle ind i hinanden. Jeg ser ordene. Laura … jeg kan skrive Laura og læse det. Otte eller ni, hvad var det?

Det er så koldt, så koldt – o denne regn i går aftes? Og så urets slag – disse slag, som jeg ikke kan tælle, men de vedbliver at slå i mit hoved –

Anmærkning.

På dette sted begynder det, der er indført i dagbogen, at blive mere og mere ulæseligt. De to eller tre efterfølgende linjer indeholder blot brudstykker af ord, der næsten er ukendelige. De sidste tegn på papiret ligner begyndelsesbogstaverne (*l* og *a*) af lady Glydes navn.

På den næste side af dagbogen findes der en anden skrift. Det er håndskriften af en mand – trækkene er faste, regelmæssige og bestemte. Overskriften er "Den 21. juli", og indholdet er følgende:

Efterskrift af en oprigtig ven:

Den fortræffelige miss Halcombes sygdom har forskaffet mig en uventet åndelig nydelse.

Jeg tænker på gennemlæsningen af hendes interessante dagbog, som jeg netop er blevet færdig med.

Det er mange hundrede sider, og jeg kan med hånden på hjertet forsikre, at enhver af disse sider har interesseret, vederkvæget og henrevet mig.

For en mand med mine følelser er det ubeskrivelig glædeligt at kunne sige dette.

Beundringsværdige kvinde!

Jeg mener miss Halcombe.

En forbavsende anstrengelse!

Jeg tænker på dagbogen.

Ja, disse blade er forbavsende. Den takt, som jeg finder her, den omhu, det sjældne mod, den fine iagttagelsesevne, de henrivende udbrud af kvindelig følelse har i en utrolig grad forøget min beundring for dette væsen, denne fortræffelige Marian. Fremstillingen af min karakter er over al beskrivelse mesterlig. Jeg bevidner af mit ganske hjerte, at det er et tro portræt. Jeg føler, hvad for et levende indtryk jeg må have gjort, siden jeg er blevet fremstillet med sådanne rige, kraftige farver. Jeg beklager på ny den grusomme nødvendighed, der stillet vore interesser fjendtligt overfor hinanden. Hvis forholdene havde været lykkeligere, hvor ville miss Halcombe da ikke have været *mig* værdig.

De følelser, der rører sig i mit hjerte, forsikrer mig, at de linjer, jeg her har skrevet, ikke indeholder andet end sandhed.

Disse følelser hæver mig højt over rent personlige hensigter. Jeg fremhæver på den mest upartiske måde det fortræffelige i den krigslist, hvorved dette uforlignelige kvinde bragtes til at overvære min hemmelige samtale med sir Percival, og jeg

bevidner tillige, at hendes beretning om denne samtale er fuldkommen korrekt lige fra begyndelsen til enden.

Disse følelser har bevæget mig til at tilbyde lægen, der behandler hende, mine omfattende kundskaber i kemien og alle mine øvrige medicinske erfaringer, men han har hidtil ikke villet modtage min bistand. Den tåbe!

Endelig er det de samme følelser, der dikterer disse linjer – disse taknemmelige, deltagende og faderlige linjer. Jeg slutter bogen. Min strenge retskaffenhedsfølelse lægger den (ved min hustrus hjælp) igen hen på sin plads på hendes skrivebord. Begivenhederne driver mig fremad. Forholdene leder mig til alvorlige resultater. Omfattende perspektiver af, hvad der kan påfølge åbner sig for mit blik. Jeg går min skæbne i møde med en ro, der forekommer mig selv frygtelig. Kun min beundrings tribut tilhører mig. Jeg nedlægger den igen for miss Halcombes fødder med den mest anerkendende ømhed.

Jeg beder for hendes helbredelse.

Jeg bevidner hende min inderligste beklagelse over, at den plan, hun har lagt for sin søsters befrielse, uundgåeligt må mislykkes, men jeg beder hende tillige om at tro mig, at hvad jeg har læst i hendes dagbog ingenlunde bidrager til at den mislykkes. Det bestyrker mig kun ganske ligefremt i den plan, som jeg allerede tidligere har fattet. Jeg kan takke disse blade for, at de har vakt de fineste følelser i min natur, men heller ikke videre.

Den, der er i stand til at føle det samme, vil forstå, hvad jeg her siger og undskylde mig tillige.

Miss Halcombe er et væsen, der er i stand til at føle sligt. I denne overbevisning underskriver jeg mig

Fosco.

Note 2: **Mechanics' Institution:** En slags voksenundervisningsanstalt, ofte oprettet af veldædige fabriksejere, som havde interesse i at skaffe sig veluddannede arbejdere. *Red.anm.*

Frederick Fairlie, Esq., til Limmeridge House's beretning

(Den måde, hvorpå man har forskaffet sig denne udtalelse af mr. Fairlie og flere andre udtalelser, der vil følge efter, vil blive forklaret på et senere sted i fortællingen.)

Det er mit livs store ulykke, at man ikke vil lade mig have ro. Hvorfor – spørger jeg ethvert menneske – hvorfor plager man mig? Ingen svarer mig på dette spørgsmål, og ingen lader mig have ro. Slægt, venner og fremmede – alle forener sig om at plage mig! Hvad har jeg gjort? Jeg spørger mig selv, og jeg spørger min tjener Louis halvhundrede gange om dagen: hvad har jeg gjort? Ingen af os ved det. Højst ubegribeligt!

Den sidste plage, man har forfulgt mig med, er den, at man forlanger af mig, at jeg skal nedskrive dette udsagn. Hvor kan et menneske i min beklagelsesværdige forfatning og med mine nervøse lidelser være i stand til at nedskrive udsagn. Når jeg kommer med denne overordentlig fornuftige indvending, så siger man mig, at der mig vitterligt har tildraget sig meget alvorlige begivenheder, der i høj grad vedkommer min niece, og at jeg derfor netop er vel skikket til at beskrive dem. Hvis jeg undslår mig for at underkaste mig de anstrengelser, der er forbundet med det, så truer man mig med følgerne, som jeg ikke kan tænke på uden at føle mig fuldkommen sønderknust. Men det er virkelig ganske unødvendigt at true mig. Svækket ved min sørgelige sundhedstilstand og ved store familiebekymringer er al modstand mig umulig. Enhver, der

har noget at afgøre med mig, udnytter mig på det mest uretfærdige, og jeg er nødt til at finde mig i det. Jeg vil forsøge (med protest) at tilbagekalde så meget, som jeg kan, i min hukommelse og at nedskrive (ligeledes under protest) så meget, som jeg kan, og hvad jeg ikke erindrer eller hvad jeg ikke nedskriver, må Louis i mit sted erindre og nedskrive. Han er et æsel, og jeg er en syg mand, og vi vil sandsynligvis komme til at begå en mængde dårligheder i fællesskab. Hvor det er ubeskriveligt ydmygende!

Man forlanger, at jeg skal erindre mig datoer. Retfærdige Himmel! Jeg har aldrig i mit liv befattet mig med sådan noget. Hvorledes skal jeg da nu bære mig ad?

Jeg har spurgt Louis. Han er dog ikke slet så stort et æsel, som jeg hidtil har troet.

Han erindrer sig på et par dage nær begivenhederne, og jeg husker personerne. Den omspurgte dato var enten den femte, sjette eller syvende juli, og navnet var Fanny (der efter min anskuelse er et ubeskrivelig ordinært navn).

Hen imod midten af juli lå jeg altså i min sædvanlige forfatning i min lænestol, omgivet af de mangfoldige kunstgenstande, som jeg har samlet i den hensigt at uddanne smagen hos mine barbarer af naboer. Det vil sige: jeg havde liggende omkring mig fotografier af mine malerier, kobberstik, mønter osv., som jeg næste dag (jeg mener fotografierne, forudsat at dette afskyeligt tunge, engelske sprog overhovedet vil tillade mig at mene noget) ville sende til instituttet i Carlisle (et græsseligt sted!) i den hensigt at uddanne kunstsansen hos dets medlemmer (lutter gother og vandaler). Man skulle tro, at en mand, der står i begreb med at vise sine landsmænd en stor

national velgerning, burde være den mand, som man sidst på en følelsesløs måde plagede med ubehagelige familiesorger, men heri ville man, for mit vedkommende, bedrage sig meget.

Imidlertid hvilede jeg da, omgivet af mine kunstskatte, og håbede på en rolig, uforstyrret formiddag. Men just fordi jeg håbede på en rolig formiddag, kom naturligvis Louis styrtende ind. Det var ganske naturligt, at jeg spurgte ham, hvor pokker han kunne understå sig i at komme ind til mig, når jeg ikke havde ringet. Jeg bander sjældent – jeg finder det så simpelt –, men da Louis blot svarede mig ved at grine, tror jeg, at man vil finde det ganske naturligt, at jeg gav mig til at bande ham. Det gjorde jeg.

Denne skarpe behandlingsmåde bringer, det har jeg lagt mærke til, altid folk af den lavere klasse til deres besindelse. Den bragte også Louis til besindelse. Han havde den godhed at holde op med at grine og at underrette mig om, at der var "et ungt fruentimmer" derude. Derpå tilføjede han med den utålelige sladderagtighed, der er karakteristisk for tjenere, at "det var Fanny".

"Hvem er Fanny?"

"Lady Glydes jomfru, sir."

"Hvad vil lady Glydes jomfru mig?"

"Hun har et brev, sir."

"Tag det fra hende."

"Hun vægrer sig ved at aflevere det til nogen anden end Dem selv, sir."

"Fra hvem er det brev?"

"Fra miss Halcombe, sir."

Så snart jeg hørte miss Halcombes navn, overgav jeg mig på nåde og unåde. Det gør jeg altid uden modsigelse, når talen er om miss Halcombe. Jeg har gjort den erfaring, at det sparer mig for megen uro. Jeg overgav mig også ved denne lejlighed på nåde og unåde. Den kære Marian!

"Lad lady Glydes jomfru straks komme ind, lad hende komme ind, Louis! Stop! Hendes sko knirker vel ikke?" Jeg var nødt til at komme med dette spørgsmål, for knirkende sko ryster altid mine nerver for hele resten af dagen. Jeg havde givet mit samtykke til at se det "unge fruentimmer", men ikke til at lade mine nerver sønderrive af hendes sko. Selv *min* tålmodighed har sine grænser.

Louis erklærede bestemt, at jeg ikke behøvede at frygte for hendes sko – jeg gav ham et tegn med hånden, og han førte hende ind. Behøver jeg at sige, at hun udtrykte sin forlegenhed ved at lukke munden og trække vejret gennem næsen? Enhver filosof, der har studeret den kvindelige natur i de lavere klasser, ved det.

Jeg må dog lade pigebarnet vederfares retfærdighed. Hendes sko knirkede virkelig ikke. Men hvorfor har alle tjenende "unge fruentimmer" klamme hænder? Hvorfor har de alle tykke næser og hårde kinder? Og hvorfor er deres ansigter altid så ufærdige at se til, navnlig ved øjenkrogen? Jeg selv er ikke stærk nok til at tænke dybt over sådant, men jeg henvender det spørgsmål til sagkyndige folk, der er lykkeligere i dette punkt end jeg: hvorfor er der ingen mangfoldighed i denne race af unge tjenestepiger?

"De har et brev til mig fra miss Halcombe? Vær så god at lægge det der på bordet, men stød ikke til noget. Hvorledes befinder miss Halcombe sig?"

"Ganske vel, sir, jeg takker."

"Og lady Glyde?"

Jeg fik intet svar. – Det unge kvindemenneskes ansigt så endnu mere umodelleret ud end tidligere, og jeg tror, at hun begyndte at græde, i det mindste ved jeg ganske vist, at jeg lagde mærke til noget vådt i hendes øjne. Var det tårer eller transpiration? Louis (som jeg netop har udspurgt desangående) er af den mening, at det var tårer. Han hører til samme klasse som hun og må derfor bedst vide det. Lad os altså kalde det tårer.

Jeg er stik imod alt, hvad der hedder tårer, undtagen når de ved kunstens forædlende værk taber al lighed med naturen. Tårer betegnes af videnskaben som en udsondret fugtighed. Jeg kan nu godt begribe, at en sådan udsondret fugtighed kan være sund eller usund, men fra et poetisk synspunkt formår jeg ikke at afvinde den nogen interesse. Måske er det en fordom af mig, fordi alle mine egne udsondringer er i den største uorden. Men hvorledes det end forholder sig, hun opførte sig ved denne lejlighed med stor hensynsfuldhed og følelse. Jeg lukkede mine øjne og sagde til Louis:

"Forsøg at få at vide, hvad hun mener."

Louis forsøgte nu på det, og det unge fruentimmer forsøgte på at svare, og det lykkedes dem i den grad at forvirre hinanden, at de virkelig morede mig – det er en taknemmelighedspligt for mig at tilstå det. Jeg agter, når jeg næste gang er i dårligt humør, at lade dem begge komme til mig. Jeg har netop omtalt denne hensigt for Louis; besynderligt nok syntes den at berøre ham ubehageligt. Den stakkels fyr!

Man venter forhåbentlig ikke af mig, at jeg skal gentage, hvad min nieces kammerjomfru fremkom med for at undskylde sine tårer, eller hvorledes min schweiziske kammertjener oversatte alt dette til engelsk? Noget sådant er åbenbart umuligt. Måske vil det lykkes mig at gengive mine egne indtryk og følelser. Vil det være tilstrækkeligt? Jeg ønsker, at man vil sige Ja.

Det forekom mig, som om hun begyndte med at fortælle mig (gennem Louis), at herren havde afskediget hende af fruens tjeneste. (Jeg beder om, at man vil lægge mærke til det besynderligt usammenhængende i det unge kvindemenneskes beretning. Var det min skyld, at hun havde mistet sin stilling?) Efter hendes afskedigelse var hun gået hen i en kro for at tilbringe natten der. (Er jeg da en krovært, at hun behøver at tale om værtshuse til mig?) Mellem klokken seks og syv var miss Halcombe kommet til hende for at sige hende farvel og give hende to breve med, det ene til mig og det andet til en herre i London. (Jeg er dog ingen herre i London – pokker i vold med herrerne i London). Hun havde stukket begge breve omhyggeligt ind på sit bryst (hvad kommer hendes bryst mig ved?); hun havde været meget ulykkelig, da miss Halcombe havde forladt hende; hun havde ikke haft mod til at tage hverken vådt eller tørt til sig før sengetid, og først i lidt før klokken ni havde hun tænkt på, at hun ville drikke en kop te. Er jeg ansvarlig for sådant tåbeligt vankelmod, der begynder med en stor sorg og ender med en kop te?) Just som hun havde *sat potten til varme* (jeg nedskriver disse ord, men Louis må bære ansvaret for dem; han siger, at han ved, hvad de betyder, og har tilbudt at forklare dem, men jeg forbyder ham det af princip) – just som hun altså havde sat potten til varme, var døren gået op,

og hun *stod der som himmelfalden* (det er igen hendes egne ord, der denne gang var lige så uforståelige for Louis som for mig) ved at se Hendes Nåde fru grevinden træde ind i stuen. Jeg nedskriver denne titel, som min nieces kammerjomfru tildelte min søster, med en sand og virkelig nydelse. Min stakkels kære søster er en irriterende skabning, der har giftet sig med en udlænding. For imidlertid at komme tilbage til jomfruen: dørene åbnede sig, og Hendes Nåde, fru grevinden trådte ind ad den, og det "unge fruentimmer" stod som himmelfalden. Højst mærkværdigt!

Jeg må virkelig hvile mig en smule, inden jeg fortsætter. Når jeg får ligget et par minutter med lukkede øjne, og Louis har badet mine stakkels tindinger med *Eau de Cologne*, håber jeg at kunne fortsætte.

Hendes Nåde, fru grevinden … nej. Jeg er vel i stand til at fortsætte, men ikke til at sidde oprejst. Jeg vil lægge mig tilbage og diktere. Louis har en forfærdelig udtale, men han er det engelske sprog mægtig og kan skrive det. Hvor overordentlig bekvemt!

Hendes Nåde, fru grevinden, forklarede sit uventede besøg i værtshuset ved at sige hende, at hun havde endnu et par småærinder til hende, som miss Halcombe i sit hastværk havde glemt. Det "unge fruentimmer" var meget spændt på at høre disse ærinder, men grevinden var ikke at formå til at udtale sig om dem, før Fanny havde drukket sin te (det er modbydeligt, men det ligner ganske min søster!) Hendes Nåde var ganske

overordentlig god og hensynsfuld (det ligner *ikke på mindste måde* min søster) og sagde: "Jeg er overbevist om, min gode pige, at De trænger meget til en kop te. Det kan godt vente med ærinderne, til De har drukket. Hvis De ikke har noget imod det, så vil jeg lave teen og drikke en kop med." Det var ganske sikkert de ord, som det "unge fruentimmer", der var stærkt bevæget, betjente sig af i min nærværelse. I alle tilfælde vedblev grevinden at påstå, at hun ville lave teen, og drev derpå sin latterlige forestilling af nedladenhed så vidt, at hun selv tog den ene kop og tvang den unge pige til at tage den anden. Pigen drak teen, og denne ualmindelige historie endte efter hendes egen beretning med, at hun for første gang i sit liv sank ligesom død hen og faldt i afmagt. Jeg betjener mig igen af hendes egne ord. Louis vil vide, at hun ledsagede disse ord med en endnu betydeligere udsondring af tårer; dog kan jeg ikke sige noget med sikkerhed om det. Det var mig anstrengende nok at være tilhører, og jeg holdt derfor hele tiden øjnene lukkede.

Hvor var det jeg slap? Å jo … hun blev afmægtig, efter at hun havde drukket en kop med grevinden, noget, der muligvis havde interesseret mig, hvis jeg havde været hendes læge; men da det ikke i mindste måde var tilfældet, kedede det mig blot ubeskriveligt. Da hun omtrent en halv time efter igen kom til sig selv, lå hun på sofaen, og der var ingen anden hos hende end værtinden. Grevinden, der ikke turde opholde sig så længe i kroen, gik bort, så snart hun havde set, at pigen kom sig; og værtinden havde da været så venlig at bringe hende ovenpå og få hende til sengs. Så snart hun var blevet alene, havde hun følt efter brevene på sit bryst (jeg beklager meget, at jeg skal være nødt til at omtale denne genstand for anden gang); brevene var

der også, men de så meget forkrøllede ud. Hun havde om natten lidt af svimmelhed, men om morgenen havde hun været så rask, at hun kunne tage bort. Hun havde afleveret det ene brev til denne ligegyldige fremmede, denne herre i London, på posthuset, og overgav nu det andet til mig egenhændigt, som man havde befalet hende. Dette var den simple sandhed, og skønt hun ikke havde nogen forsætlig skødesløshed at bebrejde sig, så var hun dog meget urolig og trængte stærkt til et godt råd. Her, påstod Louis, kom der en ny udsondring af tårer. Det er nok muligt, men det er af uendelig større vigtighed, at jeg ligeledes tabte tålmodigheden her, slog øjnene op og lagde mig imellem.

"Og hvad skal så alt det føre til?" spurgte jeg. Min nieces forvirrede jomfru stod der og gabede ganske målløs på mig.

"Forsøg at tydeliggøre hende mit spørgsmål," sagde jeg til min kammertjener; "oversæt mig for hende."

Louis forsøgte på at oversætte det. Med andre ord, han rodede sig ud i en bundløs forvirring, og det unge fruentimmer fulgte ham. Jeg ved virkelig ikke, om jeg nogensinde har moret mig så godt. Jeg lod dem rode, så længe det morede mig; men da det ikke længere var tilfældet, gjorde jeg brug af min bedre indsigt og hjalp dem ud af deres komiske forlegenhed.

Det er overflødigt at tilføje, at det lidt efter lidt lykkedes mig at gøre mig bekendt med, hvad der egentlig var hensigten med kammerjomfruens beretning. Jeg opdagede da, at det foruroligede hende, at hun ved begivenhedernes gang havde været forhindret i at få at vide, hvilke de andre småærinder var, for hvis skyld miss Halcombe havde sendt grevinden til hende. Hun frygtede for, at disse ærinder kunne have været af stor

vigtighed for hendes frue; dog havde hendes frygt for sir Percival afholdt hende fra sent om aftenen at vende tilbage til Blackwater Park for at skaffe sig yderligere underretning, og miss Halcombes udtrykkelige befaling, at hun på ingen måde måtte komme for sent til jernbanetoget næste morgen havde gjort, at hun ikke turde opholde sig en dag længere i kroen. Hun var i høj grad bekymret over, at hende ulykkelige afmagt endnu skulle føre den ulykke med sig, at hendes frue anså hende for uefterrettelig, og hun ville derfor ydmygst spørge mig, om jeg rådede hende til at undskylde sig skriftligt for miss Halcombe og bede hende ligeledes skriftligt om at meddele hende sine kommissioner, hvis det endnu ikke var for sent. Jeg gør ingen undskyldning, fordi jeg fremstiller dette punkt så vidtløftigt – man har befalet mig at omtale det. Der gives folk – hvor utroligt det end kan synes – som det mere interesserer, hvad min nieces jomfru ved denne lejlighed sagde til mig, end hvad jeg sagde til hende. Højst komisk og forunderligt!

"Jeg ville være Dem meget taknemmelig, sir, hvis De ville være så god at sige mig, hvad jeg skal gøre," sagde det unge fruentimmer.

"Lad De sagen blive på sit nuværende standpunkt," sagde jeg, idet jeg søgte at afstemme mine ord efter hendes forstandsevner. "Det gør jeg altid selv. Er det det hele?"

"Hvis De mener, sir, at det ville være alt for dristigt af mig at skrive, så vil jeg heller ikke vove på det. Men jeg ønsker indstændigt at gøre alt, hvad der står i min magt, for at være min frue til nytte …"

Folk af de lavere klasser ved aldrig, når det er på tide at gå. De trænger på dette punkt stadig til hjælp af deres foresatte.

Det forekom mig at være på høje tid, at jeg kom det "unge fruentimmer" til hjælp. Og det gjorde jeg ganske simpelt med to forstandige ord:

"God morgen!"

Der var noget, der pludselig knirkede hos dette mærkværdige pigebarn enten udvendig eller indvendig. Louis, der så på hende (hvad der ikke kunne falde mig ind) siger, at hun knirkede, idet hun kniksede. Besynderligt. Var det måske hendes sko eller hendes snøreliv eller hendes lemmer? Louis mener, at det har været hendes snøreliv. Højst besynderligt!

Så snart hun havde ladet mig alene, tog jeg mig en lille søvn – jeg trængte virkelig i høj grad til den. Da jeg igen vågnede, bemærkede jeg den kære Marians brev. Havde jeg blot haft den fjerneste anelse om, hvad det indeholdt, ville jeg vist ikke have åbnet det. Men da jeg til ulykke for mig er aldeles umistænksom, læste jeg brevet. Det gav mig nådestødet for den øvrige del af dagen.

Jeg er af naturen det omgængeligste menneske af verden. Jeg beder enhver om undskyldning og lader mig ikke fornærme af nogen. Men, som jeg allerede har bemærket, også min tålmodighed har sin grænse. Jeg lagde Marians brev hen og følte mig med rette dybt fornærmet.

Jeg er i begreb med at gøre en bemærkning – denne min bemærkning står naturligvis i forbindelse med den meget alvorlige sag, der foreligger, ellers ville jeg ikke komme frem med den på dette sted.

Intet fremstiller efter min mening menneskenes forhadte egoisme i et så påfaldende frastødende lys som den behandling, der i alle samfundsklasser vises de ugifte af de gifte. Har du engang vist dig så hensynsfuld og uegennyttig, at du ikke vil bidrage til at forøge den allerede alt for store befolkning, så bliver du af dine gifte pårørende, der mangler denne hensynsfuldhed og uegennyttighed, udset til at dele alle deres ægteskabelige sorger og til at være en fast ven og beskytter af deres børn. Ægtefolk *taler* om ægteskabets sorger, men det er de ugifte, der må *bære* dem. Man sætter sig i mit sted: jeg har været så hensynsfuld at forblive ugift, og min stakkels gode broder Philip har været så hensynsløs at gifte sig. Hvad gør han nu, da han dør? Han efterlader mig sin datter! Hun er en god pige, men hun pålægger mig et frygteligt ansvar. Hvorfor bliver hun påbyrdet mig? Fordi jeg i min egenskab af ugift mand er forpligtet til at befri mine gifte pårørende fra alle deres sorger. Jeg gør mit bedste, for at ingen skal have noget at bebrejde mig; jeg gifter min niece bort efter uendelig mange vanskeligheder med den mand, som hendes fader har bestemt for hende. Hun bliver uenig med sin mand, og sagen har ubehagelige følger. Hun overlader den til *mig*, fordi jeg som ugift mand er forpligtet til at befri mine gifte pårørende for alle deres sorger. O, I stakkels ugifte! Du stakkels menneskenatur!

Det er ganske unødvendigt at tilføje, at Marians brev indeholdt trusler imod mig. Alle truer mig. Alle mulige rædsler skulle styrte ned over mit ulykkelige hoved, hvis jeg tøvede med at tilbyde min niece og alle de ubehageligheder, der er i følge med hende, tilflugt i Limmeridge House. Men jeg tøvede alligevel.

Jeg har allerede omtalt, at min sædvanlige fremgangsmåde ved sådanne lejligheder består i at føje mig efter Marian, for på denne måde at undgå spektakler. Men denne gang var de let forudselige følger af hendes overordentlig hensynsløse forslag så betænkelige, at de bragte mig til at tøve. Hvilken sikkerhed havde jeg, hvis jeg tilbød lady Glyde en tilflugt i Limmeridge House, hvilken sikkerhed havde jeg da for, at ikke sir Percival i et heftigt anfald af vrede, fordi jeg havde taget imod hans kone, ville følge hende herhen? Jeg så, at der med en sådan fremgangsmåde forbandt sig en sand labyrint af sorger og ubehageligheder for mig, og jeg besluttede derfor først at føle mig lidt for.

Jeg skrev derfor til den gode Marian og bad hende (da hun ikke har nogen mand, der kan gøre fordring på hende) om først at komme alene hertil for at tale om denne sag med mig. Hvis hun da skulle kunne imødegå mine indvendinger, så forsikrede jeg hende, at jeg med den største fornøjelse igen ville modtage vor kære Laura – i modsat fald ikke. Jeg følte naturligvis straks, at denne kapitulation fra min side sandsynligvis ville ende med, at Marian kom hertil fuld af dydig og støjende indignation, – den anden fremgangsmåde kunne derimod ende med, at sir Percival ligeledes kom hertil i en dydig og støjende indignation, og af disse to onder foretrækker jeg dog Marian, fordi jeg er vant til hende. Som en følge heraf sendte jeg mit brev afsted med omgående post; derved vandt jeg ligeledes tid – og, o min Gud! det er straks en stor gevinst.

Når jeg har fået et ordentligt nådestød (har jeg sagt, at Marians brev gav mig et ordentligt nådestød?) behøver jeg altid

tre dage til at komme mig igen. Det var meget urimeligt af mig at vente tre rolige dage – og dem fik jeg naturligvis heller ikke.

Den tredje dag bragte posten mig et meget impertinent brev fra et menneske, der er mig fuldkommen ubekendt. Han udgav sig for den aktive kompagnon af vor forretningsfører – den gode, halsstarrige, gamle Gilmore – og underrettede mig om, at han netop med posten havde fået et brev, hvis adresse var skrevet af miss Halcombe; men da han havde åbnet konvolutten, havde han til sin forbavselse ikke fundet andet end et stykke rent brevpapir inden i den. Denne omstændighed forekom ham så mistænkelig, (fordi den i hans urolige prokuratorånd straks fremkaldte tanken om, at der måtte være kæltringestreger med i spillet), at han øjeblikkelig havde skrevet til miss Halcombe, men ikke fået noget svar tilbage fra hende.

I stedet for nu at handle som en fornuftig mand og lade sagen gå sin naturlige gang, var han nu latterlig nok til at ulejlige *mig* ved at skrive mig til og spørge mig, om jeg kendte noget til sagen. Hvorfor ville han også forurolige *mig*, når han selv var foruroliget? Jeg skrev ham et brev til af dette indhold, og det var det skarpeste, jeg nogensinde har skrevet. Siden jeg sendte dette ualmindelig modbydelige menneske, mr. Hartright, sin afsked, har jeg i brevform ikke skrevet noget skarpere.

Mit brev frembragte den af mig tilsigtede virkning: Jeg hørte ikke mere fra advokaten. Dette var måske ikke så forunderligt. Men det var i ethvert tilfælde en højst mærkværdig omstændighed, at jeg ikke fik noget nyt brev fra Marian, og at jeg ikke hørte det mindste til, at hun ville komme. Hendes uventede udeblivelse gjorde en ualmindelig god virkning på

mig. Det var så beroligende og behageligt for mig at slutte af dette (hvad jeg naturligvis gjorde), at mine gifte pårørende igen var forsonet. Jeg nød nu i hele fem dage en uforstyrret ro og var fuldkommen lykkelig i min ensomhed – det helbredte mig ganske. Den sjette dag følte jeg mig så vel, at jeg igen kunne lade min fotograf komme og tage fat på de kunstsager, jeg, som jeg allerede har fortalt, agter at forære denne barbariske egn for at uddanne dens smag og dens kunstsans. Han var netop gået fra mig, og jeg var lige begyndt at sysle med mine mønter, da Louis pludselig trådte ind til mig med et kort i hånden.

"Igen et ungt fruentimmer?" spurgte jeg. "Jeg vil ikke se hende. I min forfatning er synet af den slags personer mig i højeste grad skadeligt. Jeg er ikke hjemme."

"Denne gang er det en herre, sir."

En herre – det var rigtignok noget andet.

Jeg så på kortet.

Retfærdige Himmel! Det var min kedsommelige søsters udenlandske gemal, grev Fosco!

Behøver jeg at sige, hvad min første følelse var, da jeg så på dette visitkort? Sikkert ikke. Da min søster havde giftet sig med en udlænding, kunne en mand, der er ved sin fulde forstand, kun komme til den slutning, at greven naturligvis kun kom for at låne penge.

"Louis", sagde jeg, "tror du, at det kan gå an, at du giver ham fem shillings?"

Louis så ganske fortørnet ud. Han overraskede mig ubeskriveligt ved at erklære, at min søsters gemal var superbt

klædt og så ud som den livagtige velstand. Under disse forhold forandrede mine første indtryk sig til en vis grad. Jeg anså det for afgjort, at greven ligeledes havde ægteskabelige ulykker på halsen, og at han kom for at vælte dem over på mig.

"Har han sagt, hvad der fører ham herhen?" spurgte jeg.

"Grev Fosco sagde, at han kom, sir, fordi det ikke var miss Halcombe muligt at forlade Blackwater Park."

Nye sorger sandsynligvis. Det er altså ikke hans egne, som jeg havde formodet, men den gode Marians. Det kommer så temmelig ud på ét. Sorger er det i hvert tilfælde. O, du min Gud!

"Bring ham herind," sagde jeg med resignation.

Grevens udseende forskrækkede mig ved første øjekast alvorligt. Hans personlighed havde så store dimensioner, at jeg formelig bævede. Jeg var overbevist om, at gulvet måtte ryste under ham, og at alle mine kunstskatte ville styrte om. Det var dog ikke tilfældet. Han havde en sommerdragt på, der gjorde et forfriskende indtryk; hans væsen var yderst charmant – roligt og elskværdigt – og der spillede et højst fortryllende smil om hans mund. Han gjorde et yderst gunstigt indtryk på mig. Dette er just ingen kompliment for min skarpsindighed, som det følgende vil vise; men jeg er af naturen en åben og frimodig mand og tilstår det alligevel.

"Tillad, at jeg præsenterer mig for Dem, mr. Fairlie," sagde han; "jeg kommer lige fra Blackwater Park og har den ære og lykke at være grevinde Foscos gemal. Lad mig for første og sidste gang gøre brug af denne forret, idet jeg beder Dem om ikke at betragte mig som en fremmed. Jeg håber, at De ikke vil lade Dem forstyrre og beder Dem om at blive roligt siddende."

"De er meget artig," svarede jeg; "jeg ville ønske, at jeg var så rask, at jeg kunne rejse mig. Det glæder mig meget at se Dem i Limmeridge. Vil De ikke være så god at tage plads?"

"Jeg frygter for, at De i dag er lidende?" sagde greven.

"Som sædvanlig," svarede jeg; "jeg er ikke andet end en klump nerver, som man har givet klæder på, for at de kan se ud som et menneske."

"Jeg har i min tid studeret mange ting," sagde dette deltagende væsen, "og deriblandt også det uudtømmelige tema: nerverne. Vil De tillade mig at komme med et forslag – det er den simpleste ting af verden og dog af yderste vigtighed. Vil De ikke tillade mig at gøre en forandring i Deres værelses belysning?"

"Jo, gerne – hvis De blot vil være så god at sørge for, at der ikke falder noget lys på mig."

Han gik hen til vinduet. Hvor aldeles forskellig fra den kære Marian! Hvor mageløst hensynsfuld var han ikke i enhver af sine bevægelser!

"Lys," sagde han i denne ubeskriveligt behagelige og fortrolige tone, der er så velgørende for en syg, "lys er den første fornødenhed. Lyset er et næringsmiddel, ligesom det er et pirrings- og opholdelsesmiddel. De kan lige så lidt eksistere uden lys, mr. Fairlie, som hvis De var en blomst. Vil De nu give agt. Her, hvor De sidder, lukker jeg vinduesskodderne for at mildne belysningen for Dem. Der, hvor De ikke sidder, ruller jeg gardinet op for at lade den styrkende sol komme ind. Lad kun lyset trænge ind i Deres værelse, om De end ikke kan tåle det på Deres legeme. Lys, sir, er Forsynets store bud. De

modtager Forsynet med en vis forbeholdenhed. Gør ganske det samme med lyset."

Dette forekom mig meget tydeligt og var meget opmærksomt af ham. Han havde indtaget mig for sig – han havde indtil dette øjeblik ganske indtaget mig for sig.

"Jeg er noget forlegen overfor Dem," sagde han, idet han vendte tilbage til sin plads. "På min ære, mr. Fairlie, jeg er virkelig i forlegenhed i Deres nærværelse."

"Det gør mig meget ondt at høre. Tør jeg spørge hvorfor?"

"Sir, kan jeg vel træde ind i dette værelse (hvor De sidder som en korsdrager) og se Dem, omgivet af disse herlige kunstgenstande, uden at opdage, at De er en mand med dyb følelse og med den mest levende sympati? Sig mig, om De anser det for muligt?"

Hvis jeg havde været rask nok til at stå op, ville jeg naturligvis have bukket for ham, men da jeg ikke var det, tilkendegav jeg ham med et smil, at jeg vidste at vurdere hans artighed. Det gjorde den samme virkning – vi forstod fuldkommen hinanden.

"Vil De ikke følge min tankegang," vedblev greven. "Jeg, der selv er en mand med forfinet følelse, sidder her overfor en mand, der ligeledes har en forfinet følelse. Jeg er mig bevidst, at jeg ville såre Deres følelse ved at tale om huslige begivenheder, der er af en meget bedrøvelig natur. Hvad er den uundgåelige følge heraf? Jeg har allerede tilladt mig at antyde den for Dem: De ser mig i forlegenhed."

Var det i dette øjeblik, at jeg begyndte at ane, at han ville kede mig? Jeg tror det næsten.

"Er det aldeles nødvendigt at tale om disse ubehagelige ting nu?" spurgte jeg. "Kunne vi ikke, som det hedder på godt bredt engelsk, slå en streg over det indtil videre?"

Greven rystede blot på en højst foruroligende måde på hovedet og sukkede.

"Jeg er altså virkelig nødt til at høre på Dem?"

Han trak på skuldrene og så på mig med et ubehageligt prøvende blik. Mit instinkt sagde mig, at jeg ville gøre bedst i at lukke øjnene. Jeg fulgte mit instinkt.

"Jeg beder Dem, vær forsigtig i, hvad De har at meddele mig," sagde jeg til ham. "Er der nogen død?"

"Død!" råbte greven med en unødvendig udenlandsk heftighed. "Mr. Fairlie, Deres nationale flegma indgyder mig rædsel. For Himlens skyld, hvad har jeg sagt eller gjort, der kan foranledige Dem til at anse mig for en dødens budbringer?"

"Jeg beder Dem indstændigt ikke at tage mig det ilde op," svarede jeg. "De har intet sagt eller gjort. I sådanne sørgelige tilfælde gør jeg mig det til regel altid at forudse det værste. Slagets heftighed brydes ved, at man møder det på halvvejen. Det er mig en ubeskrivelig lettelse at høre, at ingen er død. Er nogen syg?"

Jeg åbnede øjnene og så på ham. Var han måske allerede meget gul, da han kom ind, eller var han først blevet det i det sidste par minutter? Jeg kan ikke sige det med bestemthed, og jeg kan heller ikke spørge Louis om det, for han var ikke inde i værelset.

"Det udgør en del af mine slemme efterretninger. Ja, der er nogen syg."

"Jeg er virkelig meget bekymret. Hvem er det?"

"Det er, til min store sorg, miss Halcombe. Måske var De nogenledes forberedt på det? Måske har De i Deres kærlige bekymring frygtet det samme, da miss Halcombe hverken kom eller skrev Dem til anden gang?"

Jeg tvivler ikke om, at min kærlige bekymring til enhver anden tid ville have indjaget mig denne sørgelige frygt; men i dette øjeblik var denne omstændighed rent forsvundet af min kummerlige hukommelse.

Imidlertid sagde jeg Ja, for at lade mig selv vederfares retfærdighed. Jeg var meget rystet. Det var så aldeles ikke karakteristisk for en så robust personlighed som vor kære Marian at være syg, at jeg ikke kunne andet end antage, at der måtte være tilstødt hende en eller uden ulykke. Hun var måske styrtet af hesten eller ned af en trappe eller noget lignende.

"Er det noget alvorligt?" spurgte jeg.

"Alvorligt – ja, ganske bestemt," svarede han; "dog håber jeg af mit ganske hjerte, at det ikke er farligt. Miss Halcombe har ulykkeligvis udsat sig for at blive gennemblødt af en iskold regn; hun blev forkølet bagefter, og denne forkølelse var af en så heftig natur, at den er gået over til en feber."

Da jeg hørte ordet feber og i samme øjeblik erindrede mig, at det samvittighedsløse menneske, der talte med mig, kom lige fra Blackwater Park, var jeg til mode, som om jeg skulle blive afmægtig.

"Retfærdige Gud!" sagde jeg, "er den smitsom?"

"Endnu ikke," svarede han med en afskyelig rolighed; "den kan blive smitsom, men det var endnu ikke tilfældet, da jeg tog bort fra Blackwater Park. Jeg har den mest levende interesse, mr. Fairlie, for denne sag – jeg har lovet at yde lægen min

bistand med at iagttage sygdommen og kan personligt give Dem den forsikring, at feberen endnu ikke var smitsom, da jeg sidste gang så patienten."

Hans forsikring? Jeg havde aldrig i mit liv været fjernere fra at være forsikret om noget. Jeg havde ikke troet ham, selv om han havde aflagt en ed på det. Han så alt for gul ud, til at jeg havde kunnet tro ham. Han så ud som en personificeret vestindisk epidemi. Han var stor og tyk nok til at gå med tyfus i tøndevis i sig og til at fylde tæppet, som han gik på, med skarlagensfeber. Under visse presserende omstændigheder tager jeg meget hurtigt min beslutning. Jeg foresatte mig øjeblikkelig, at jeg ville skaffe mig ham fra halsen.

"De vil have den godhed," sagde jeg, "at undskylde en syg; men en lang samtale, af hvad art den end er, forværrer altid min tilstand. Tør jeg bede Dem at underrette mig nøjagtigt om, hvad det er, jeg kan takke for æren af Deres besøg?"

Jeg håbede inderligt, at dette ualmindelig tydelige vink skulle berøve ham hans ligevægt, gøre ham forvirret, tvinge ham til at komme med heftige undskyldninger, kort sagt drive ham i en hast ud af værelset. Men han sad tvært imod så meget fastere. Han blev nu dobbelt højtidelig, værdig og fortrolig. Han holdt to af sine afskyelige fingre i vejret og gav mig endnu et af sine ubehagelige gennemtrængende blikke. Hvad skulle jeg gribe til? Jeg var ikke stærk nok til at slås med ham. Prøv at sætte Dem ind i min stilling. Er noget sprog i stand til at beskrive den? Jeg tror det ikke.

"Hensigten med mit besøg," vedblev han uforstyrret, "er dobbelt. Jeg kommer for det første for at bevidne Dem min oprigtige beklagelse over den sørgelige uenighed mellem sir

Percival og lady Glyde. Jeg er sir Percivals ældste ven; jeg er ved mit giftermål beslægtet med lady Glyde og har været øjenvidne til alt, hvad der har tildraget sig i Blackwater Park. I disse tre egenskaber taler jeg med autoritet, med tillid og med oprigtig bedrøvelse. Sir! Jeg underretter hermed Dem som hovedet for lady Glydes familie om, at miss Halcombe intet har overdrevet i den skrivelse, hun for nylig har tilstillet Dem. Jeg bekræfter, at det middel, som denne agtværdige dame har foreslået, er det eneste, der kan forhindre en offentlig skandale. En midlertidig skilsmisse er den eneste fredelige løsning. Sørg De for, at de bliver skilt ad nu, og så snart striden er bilagt, forpligter jeg, der har den ære at tale med Dem i dette øjeblik, forpligter jeg mig til at bringe sir Percival til fornuft. Lady Glyde er uskyldig, er dybt fornærmet; men – vil De behage at følge min tankegang! – netop derfor er hun (jeg siger det med dyb beskæmmelse) årsag til al denne spænding, så længe hun bliver under sin gemals tag; intet andet hus end Deres kan passende optage lady Glyde, og jeg opfordrer Dem derfor til at åbne det for hende."

Yderst tørt. I det sydlige England rasede et ægteskabeligt haglvejr, og et menneske med en feber i enhver fold af sin kjole opfordrede mig til at ile til fra det nordlige, for at jeg kunne få min del af bygen. Jeg forsøgte at fremstille dette tydeligt for ham, ligesom jeg har gjort det her. Greven sænkede ganske koldblodigt den ene af sine gyselige fingre, men holdt den anden i vejret ligesom tidligere, og kørte mig på en vis måde over – uden at iagttage blot den almindelige kuskehøflighed at advare mig med et tilråb, inden han kørte mig over.

"Vil De endnu engang behage at følge min tankegang," vedblev han. "De har nu hørt, hvad der først var formålet for mit besøg. Det andet formål består i at gøre det, som miss Halcombes sygdom forhindrede hende i at gøre selv. I alle vanskelige sager rådfører man sig i Blackwater Park med mig, og det samme er også sket med hensyn til Deres interessante brev til miss Halcombe. Jeg begreb øjeblikkelig – for jeg deler ganske Deres sympatier – hvorfor De ønskede at se miss Halcombe her, inden De samtykkede i at se lady Glyde. Det er fuldkommen rigtigt af Dem, sir, at De tøver med at modtage damerne, før De har fået den forsikring, at gemalen ikke vil gøre sin autoritet gældende og fordre sin kone tilbage. Jeg er i dette punkt ganske af Deres mening, ligesom jeg også ved, at så delikate erklæringer som de, der her kunne fremkomme, ikke godt kan afgives skriftligt. At jeg sidder her (hvad der for mit vedkommende har været forbundet med store personlige opofrelser) er et bevis på min oprigtighed. Hvad erklæringerne selv angår, så forsikrer jeg Dem, jeg, Fosco, der kender sir Percival langt bedre, end miss Halcombe kender ham, at han ikke skal nærme sig dette hus eller sætte sig i nogen som helst forbindelse med det, så længe hans kone opholder sig her. Hans sager er i en meget dårlig forfatning. Tilbyd De ham hjælp på den betingelse, at lady Glyde får sin frihed. Jeg indestår Dem for, at også han vil gribe efter *sin* frihed med begge hænder, og at han over hals og hoved vil vende tilbage til fastlandet. Er dette Dem klart som krystal? Ganske sikkert. Har De nogen spørgsmål at forelægge mig? Jeg er her for at besvare den. Spørg De kun, mr. Fairlie, spørg så meget, som De behager."

Han havde allerede sagt så meget uden at tage hensyn til mig, og så ud til, at han kunne være i stand til at sige endnu meget mere; jeg indskrænkede mig derfor til et simpelt selvforsvar og afslog hans elskværdige opfordring.

"Jeg takker Dem hjerteligt," svarede jeg. "Jeg føler mig nu meget svækket. I min nuværende sundhedstilstand må jeg betragte mange ting som afgjort. Tillad mig også at gøre dette ved den nærværende lejlighed. Vi forstår hinanden fuldkommen. Javist. Jeg er Dem meget forbunden for Deres velvillige mægling. Skulle jeg nogensinde blive frisk igen og få lejlighed til at fortsætte vort bekendtskab ..."

Han rejste sig. Jeg tænkte, at han ville gå. Men nej, han havde endnu mere at tale om – han ville kun give sig endnu mere tid til at inficere mit værelse – *mit* værelse, jeg beder Dem betænke, *mit* værelse.

"Et øjeblik," sagde han, "et øjeblik endnu, inden jeg forlader Dem. Jeg beder Dem om, at jeg må gøre Dem opmærksom på en trængende nødvendighed. Den består i, sir, at De ikke må tænke på at vente med at indbyde lady Glyde, til miss Halcombe er rask. Miss Halcombe savner ikke pleje: lægen, husholdersken på Blackwater Park og en udmærket sygeplejerske tager sig af hende, og det er tre personer, for hvis troskab og omhu jeg tør stå inde med mit liv. Tillige vil jeg ikke skjule for Dem, at lady Glyde selv er så angrebet af uro og frygt for søsterens befindende, at hun dog ikke kan være til nogen gavn i sygeværelset. Hendes stilling i forholdet til hendes gemal bliver dagligt mere og mere misligt og beklagelsesværdigt. Hvis De lader Deres niece opholde sig længere på Blackwater Park, opnår De ikke alene slet ikke, at hendes søster kommer sig

tidligere, men De risikerer tillige en offentlig skandale, som De og jeg og vi alle i familiens interesse bør gøre alt for at undgå. Jeg råder Dem derfor af ganske hjerte til ikke at tøve længere med at opfordre lady Glyde til øjeblikkelig at komme hertil. Gør De faderligt og kærligt Deres pligt – hvad der da end senere vil ske, vil ingen kunne give Dem skylden. Jeg taler efter min overbevisning og tilbyder Dem mit venskabelige råd. Modtager De det – ja eller nej?"

Jeg så på ham – jeg så blot på ham – – idet enhver linje i mit ansigt udtalte min forundring over hans grænseløse frækhed og min uimodståelige lyst til at ringe på Louis og lade ham kaste på døren. Det er aldeles utroligt, men fuldkommen sandt, at mit ansigt ikke lod til at gøre det ringeste indtryk på ham. Det menneske er født uden nervesystem – uden noget som helst nervesystem.

"De tøver?" sagde han. "Mr. Fairlie, jeg begriber denne tøven. De vil indvende – De ser, hvorledes min sympati ganske går op i Deres tanker! – De vil indvende, at lady Glyde hverken i legemlig eller åndelig henseende befinder sig i en sådan tilstand, at hun alene kan rejse fra Hampshire og hertil. Hendes egen jomfru er, som De ved, fjernet fra hende, og blandt det øvrige tjenerskab på Blackwater Park er der ingen, der er skikket til at rejse med hende fra den ene kant af England til den anden. De vil igen indvende, at hun ikke godt kan blive i London for at hvile sig, fordi det ikke ret kan passe sig, at hun overnatter i et offentligt hotel, hvor hun er fuldkommen fremmed. I ét åndedrag kan jeg besvare begge disse indvendinger. Vil De behage at følge mig endnu engang og for sidste gang. Da jeg vendte tilbage til England med sir Percival,

var det min hensigt at etablere mig i omegnen af London. Denne hensigt har jeg netop lykkeligt gennemført. Jeg har i kvarteret St. John's Wood lejet et smukt møbleret hus for seks måneder. Vil De have den godhed at bevare dette i Deres erindring og at skænke det program, som jeg her udkaster, Deres opmærksomhed. Lady Glyde rejser til London – en ganske kort tur – jeg modtager hende selv på jernbanestationen, fører hende ind i mit hus, der tillige er hendes tantes, for at hun kan hvile og overnatte der; så snart hun er kommet til kræfter, ledsager jeg hende selv til stationen – hun rejser hertil, og hendes egen kammerjomfru (der for øjeblikket befinder sig under Deres tag) modtager hende ved vogndøren. På denne måde tages der hensyn både til hendes bekvemmelighed og til det passelige, og på den måde vil Deres pligt – den forpligtelse, De har til at yde hende beskyttelse og gæstfrihed – lettes Dem ganske betydeligt. Jeg opfordrer Dem hjerteligst, sir, til at understøtte mine bestræbelser i Deres families interesse. Jeg råder Dem alvorligt til at skrive og tilbyde den fornærmede og ulykkelige dame, hvis sag jeg her fører, en plads i Deres hus og Deres hjerte. Jeg påtager mig selv at besørge brevet."

Han vinkede til mig med sin forfærdelige store hånd, slog sig på dette bryst, der syntes at udånde smitte, og opførte sig så oratorisk, som om han havde siddet i Underhuset. Det var på højeste tid at fatte en fortvivlet beslutning og tillige på højeste tid at lade Louis komme og gennemrøge værelset.

I denne vanskelige situation fik jeg en idé – en uvurderlig idé, der ligesom slog to fluer med ét smæk. Jeg besluttede at opfylde denne modbydelige udlændings anmodning og skrive

det forlangte brev; derved blev jeg på engang befriet for grevens kedsommelige veltalenhed og lady Glydes kedsommelige udgydelser. Jeg var slet ikke bange for, at lady Glyde skulle modtage indbydelsen, for det var i højeste grad usandsynligt, at hun skulle forlade Blackwater Park, så længe hendes søster lå syg der. Hvorledes det var muligt, at denne velkomne hindring skulle være undgået grevens skarpe blik, kunne jeg ikke begribe. Og dog *var* det tilfældet. Min angst for, at han skulle komme til at indse dette, hvis jeg gav ham tid til overlæg, ansporede mig i en så forbavsende grad, at jeg tvang mig til at sidde oprejst, til at gribe skrivematerialierne (jeg greb dem i ordets virkelige forstand) og til at skrive dette brev med en hurtighed, som om jeg var en ganske ordinær afskriver i et eller andet kontor. "Kæreste Laura, jeg beder dig om at komme til mig, så snart du har lyst. Forkort din rejse ved at tilbringe natten i din tantes hus i London. Det gør mig ondt at høre, at den gode Marian er syg. Hjerteligst din …" Jeg rakte greven disse linjer, idet jeg strakte armen et godt stykke fra mig – derpå sank jeg tilbage i min lænestol og sagde: "Undskyld mig, jeg er aldeles udmattet og ikke i stand til at udrette mere. Vil De ikke hvile lidt ud og spise frokost dernede? Må jeg bede Dem om at hilse alle og bevidne dem min deltagelse? *God*–morgen."

Han holdt igen en tale – den mand er fuldkommen uudtømmelig. Jeg lukkede atter mine øjne og forsøgte at høre så lidt som muligt af den; dog var jeg, til trods for alle mine anstrengelser, endnu nødt til at høre på adskilligt. Min søsters endeløse gemal lykønskede både sig selv og mig til udbyttet af vor samtale; han havde endnu ubeskrivelig meget at sige både om sine sympatier og om mine; han beklagede mit dårlige

helbred; han tilbød sig at skrive mig en recept; han gjorde mig opmærksom på, hvor nødvendigt det var, at jeg ikke glemte, hvad han havde sagt mig om belysningen; han modtog min venlige indbydelse til at hvile ud og til at spise frokost; han sagde til mig, at jeg kunne vente lady Glyde i løbet af to eller tre dage; han bad mig om tilladelse til at håbe, at vi snart skulle genses, hvad der meget ville formindske hans sorg over at skulle skilles fra mig; han sagde mig endnu utallige andre ting, som jeg nu ikke kan huske, fordi jeg dengang ikke lagde mærke til dem. Jeg hørte hans deltagende stemme fjerne sig langsomt fra mig; men hvor stor og svær han end selv var – *ham* hørte jeg dog ikke. Han havde den negative fortjeneste at kunne være ganske lydløs. Jeg ved hverken, hvornår han åbnede døren, eller hvornår han lukkede den. Efter en lang pause vovede jeg at slå øjnene op. Han var borte.

Jeg ringede på Louis og trak mig tilbage til mit badekammer. Lunkent vand med en stærk tilsats af aromatisk eddike og en rigelig gennemrøgen af værelset var de forsigtighedsregler, der her kunne anbefales, og dem anvendte jeg naturligvis også. Det glæder mig at kunne sige, at de viste sig virksomme. Jeg nød min sædvanlige siesta og vågnede derefter frisk og afkølet. Mit første spørgsmål gjaldt greven. Var jeg virkelig blevet ham kvit? Ja, han var rejst med eftermiddagstoget. Havde han spist frokost, og hvad havde han spist? Ikke andet end frugttærte med flødeskum. Hvilket menneske! Hvilken fordøjelse!

Venter man endnu yderligere oplysninger af mig? Det tror jeg ikke. Jeg antager, at jeg har nået den grænse, der er blevet mig foreskrevet. De rystende begivenheder, der har tildraget

sig senere, skete heldigvis ikke – er jeg så lykkelig at kunne sig – under min deltagelse. Jeg beder og anmoder enhver om ikke at være så ubeskrivelig følelsesløs at ville vælte blot en lille del af skylden for disse begivenheder over på *mig*. Jeg gjorde alt i den bedste hensigt. Man må ikke gøre mig ansvarlig for en beklagelsesværdig ulykke, der umuligt kunne forudses. Dette slag har fuldkommen knust mig, og jeg har lidt mere derved end nogen som helst anden. Min kammertjener Louis, der på sin udannede måde er mig virkelig hengiven, mener, at jeg aldrig vil rejse mig rigtigt igen efter dette stød. Han ser, hvorledes jeg dikterer ham i dette øjeblik med mit lommetørklæde for øjnene. Jeg må være så billig mod mig selv at gentage, at det ikke er min skyld, at det har nedbøjet mig ganske og knust mit hjerte. Mere kan jeg ikke sige.

Eliza Michelson, husholderske på Blackwater Park's beretning

1

Man har opfordret mig til nøjagtigt at angive, hvad jeg ved om miss Halcombes sygdom og om de omstændigheder, under hvilke lady Glyde forlod Blackwater Park for at rejse til London.

Grunden til denne opfordring er, at man i sandhedens interesse trænger til mit vidnesbyrd. Som enke efter en præst i den engelske højkirke har jeg lært, efter at ulykken tvang mig til at søge en kondition, at sætte sandheden over alle mulige hensyn. Jeg opfylder derfor en bøn, som jeg ellers ville have haft betænkeligheder ved at gå ind på, da den nøder mig til at indblande mig i et højst sørgeligt familieanliggende.

Jeg har dengang ikke gjort optegnelser og kan derfor ikke med bestemthed angive datoer, men jeg tror ikke at tage fejl, når jeg siger, at miss Halcombes sygdom begyndte i den første uge af juli. Man spiste sen morgenmad på Blackwater Park, undertiden først klokken ti, men aldrig før kl. halv ti. Den morgen, jeg taler om, lod miss Halcombe, der ellers altid var den første ved morgenbordet, sig slet ikke se. Efter at herskabet havde ventet et kvarters tid på hende, sendte det den første stuepige op til hende, men hun kom ganske forskrækket styrtende ud af værelset. Jeg mødte hende på trappen og gik

straks ind i miss Halcombes værelse for at se, hvad der var på færde. Den stakkels dame var ikke i stand til at sige mig det. Hun gik fantaserende og i en heftig feber op og ned ad gulvet med en pen i hånden.

Lady Glyde (da jeg ikke mere er i sir Percivals tjeneste, tør jeg nok nu, uden at give noget anstød, kalde min tidligere frue ved sit navn i stedet for at sige *mylady*) var den første, der ilede til fra sit sovekammer. Hun blev så forskrækket, at det slet ikke kunne nytte at spørge hende om noget. Grev Fosco og hans gemalinde, der straks efter kom til, var yderst tjenstfærdige og forekommende. Fru grevinden hjalp mig med at bringe miss Halcombe til sengs, og Hans Nåde, hr. greven, lod sit rejseapotek bringe op i dagligstuen og tilberedte hende en drik og et kølende bad til hovedet, for at intet skulle blive forsømt, til lægen kom. Vi badede hendes hoved flittigt, men kunne ikke overtale hende til at tage medicin. Sir Percival tilbød at lade lægen hente; han sendte derpå en rideknægt til den nærmeste læge; det var mr. Dawson i Oak Lodge.

Mr. Dawson kom en lille times tid efter. Det var en agtbar, gammel mand, der var bekendt på hele egnen, og vi blev meget forskrækkede, da han kaldte anfaldet for højst betænkeligt. Hans Nåde, hr. greven underholdt sig meget venligt med hr. Dawson og udtalte sine anskuelser med en forstandig ugenerthed. Mr. Dawson spurgte – ikke just meget høfligt – om hr. greven var læge, og da denne sagde, at han var en mand, der havde studeret medicinen for sin fornøjelse, svarede mr. Dawson, at han ikke var vant til at have konsultationer med dilettanter. Greven smilede med ægte kristelig mildhed og forlod værelset. Men inden han gik, sagde han til mig, at hvis

man i løbet af dagen skulle trænge til ham, ville han være at træffe i bådehuset; hvorfor han just gik derhen, kan jeg ikke sige. Men han gik og blev borte hele den lange dag til klokken syv, da man gik til bords. Måske ville han foregå med et godt eksempel og opfordre alle i huset til at holde sig så rolige som muligt. Det lå ganske i hans karakter. Han var en overordentlig hensynsfuld herre.

Miss Halcombe tilbragte en meget slem nat, under hvilken feberen skiftevis kom og gik og tiltog hen imod morgenen i stedet for at lægge sig. Da der på hele egnen ikke var nogen sygeplejerske, der kunne pleje hende, påtog Hendes Nåde fru grevinden sig dette arbejde, og vi afløste hinanden. Lady Glyde var uforstandig nok til at påstå, at hun ville sidde oppe med os. Hun var alt for nervesvag og sygelig til, at hun med ro kunne bære denne frygt for miss Halcombe. Hun gjorde blot sig selv fortræd uden at være sin søster til ringeste nytte. Der har vist aldrig eksisteret en mere blid og elskelig dame, men hun græd og ængstede sig – og det er to svagheder, der slet ikke hører hjemme i et sygeværelse.

Sir Percival og greven kom om morgenen for at spørge til miss Halcombes befindende. Sir Percival syntes mig meget forvirret og urolig (hvad der uden tvivl var en følge af sorg over hans kones lidende tilstand og bekymring for miss Halcombe). Greven derimod var meget fattet og deltagende. Han havde sin stråhat i den ene hånd og en bog i den anden, og jeg hørte ham sige til sir Percival, at han atter ville gå ned i bådehuset for at studere. "Lad os sørge for, at her er så roligt som muligt. Lad os ikke ryge i huset, min ven," sagde han, "nu, da miss Halcombe

er syg. Gå du din vej, så går jeg min. Når jeg studerer, er jeg helst alene. Godmorgen, mrs. Michelson."

Sir Percival var ikke så artig – måske burde jeg hellere sige ikke så fattet – at han kunne vise mig den samme høflige opmærksomhed. Den eneste person i hele huset, der nogensinde har behandlet mig som en dame, det var gået tilbage for, var greven. Han opførte sig som en sand adelsmand og var hensynsfuld imod alle. Selv den unge kvinde (Fanny hed hun), der opvartede lady Glyde, værdigedes han at lægge mærke til. Da sir Percival jog hende ud af tjenesten, var hr. greven (der netop viste mig nogle af sine allersmukkeste fugle) særdeles bekymret for at få at vide, hvad der var blevet af hende, hvor hun ville tilbringe dagen, til hun skulle bort fra Blackwater Park osv. Det er særligt i sådanne små fine opmærksomheder, at den aristokratiske fødsel tydeligst viser sig. Jeg gør ingen undskyldninger, fordi jeg anfører disse enkeltheder; jeg omtaler dem med forsæt for at lade greven vederfares retfærdighed, da jeg ved, at visse folk ser hans karakter i et ufordelagtigt lys.

En adelsmand, der viser en dame, det er gået tilbage for, agtelse, og som tager faderlig del i en stakkels kammerpiges skæbne, viser derved, at hans principper er af en så ophøjet beskaffenhed, at man ikke har lov til letfærdigt at drage dem i tvivl. Jeg afholder mig fra at udtale meninger og indskrænker mig til at anføre fakta. Så længe jeg har levet, har mine bestræbelser gået ud på ikke at dømme, på det at jeg heller ikke selv skal dømmes. Det var teksten til en af min mands allersmukkeste prædikener. Jeg læser denne prædiken ofte – i et eksemplar af den udgave, der blev trykt på subskription, straks

efter at jeg var blevet enke – og den undlader aldrig at yde mig åndelig vederkvægelse og opbyggelse.

Det blev ikke bedre med miss Halcombe, og den anden nat var om muligt endnu værre end den første. Mr. Dawson kom med den største regelmæssighed. Fru grevinden og jeg skiftedes stadig til at pleje hende; men lady Glyde påstod, at hun ville sidde oppe med os, skønt vi begge på det indstændigste bad hende om at unde sig nogen hvile. "Min plads er ved Marians seng," var hendes eneste svar, "og enten jeg er syg eller rask, skal intet bevæge mig til at tabe hende af sigte."

Hen imod midnat gik jeg ned for at opfylde mine regelmæssige pligter. Da jeg en time senere igen vendte tilbage til sygeværelset, så jeg greven (der for tredje gang var gået ud tidligt om morgenen) komme ind i vestibulen, tilsyneladende i det allerbedste humør. Sir Percival stak på samme tid hovedet igennem biblioteksdøren og sagde med stor ivrighed følgende ord til sin ven:

"Har du fundet hende?"

Et tilfreds smil spillede på Hans Nådes store ansigt, men han svarede intet. I det samme øjeblik så sir Percival sig omkring, bemærkede, at jeg gik hen mod trappen, og stirrede efter mig på en højst uopdragen og opbragt måde.

"Kom herind og fortæl mig det hele," sagde han til greven, "når man har fruentimmer i huset, kan man altid være vis på at træffe dem på trapperne."

"Min kære Percival," sagde greven godmodigt, "mrs. Michelson har sine pligter. Jeg beder dig at agte hende, ligesom

jeg gør, fordi hun så beundringsværdigt opfylder sine pligter. Hvorledes går det vor patient, mrs. Michelson?"

"Ikke bedre, mylord, jeg tør desværre ikke sige andet."

"Det er sørgeligt, meget sørgeligt," sagde greven. "De ser lidende ud, mrs. Michelson. Det er visselig på høje tid at De og min kone får nogen bistand. Jeg tænker, at jeg nok vil være i stand til at forskaffe Dem nogen hjælp. Der har tildraget sig noget, som nøder grevinden til i morgen eller i overmorgen at rejse tilbage til London. Hun vil tage tidligt herfra og komme igen samme aften, og hun vil bringe en udmærket sygeplejerske med sig, der er min kone bekendt som en person, hun ubetinget kan forlade sig på. Jeg beder Dem, tal ikke om det til lægen, før hun er her, for han vil altid se skævt til en sygeplejerske, som jeg har valgt. Men så snart hun er her i huset, vil hun nok tale for sig selv og mr. Dawson vil blive nødt til at indrømme, at det var uforsvarligt om man ikke benyttede hendes tjeneste. Lady Glyde vil sige det samme. Må jeg bede Dem om at anbefale mig på det bedste til lady Glyde og forsikre hende om min oprigtigste deltagelse."

Jeg takkede Hans Nåde for denne godhed, men blev afbrudt af sir Percival (jeg beklager, at jeg må tilføje, at han ved denne lejlighed betjente sig af et meget profant udtryk); han råbte til sin ven, at han skulle komme ind i biblioteket og ikke lade ham vente en evighed.

Jeg gik op ad trappen. Vi er nogle stakkels vildfarende skabninger, og hvor faste vore principper end er, kan det dog ikke nytte at nægte, at vi er nysgerrige af naturen og har ondt ved at modstå denne fristelse. Jeg generer mig alvorligt ved at tilstå, at også mine principper ved denne lejlighed måtte ligge

under for en utidig nysgerrighed, der var blevet vakt ved det spørgsmål, som sir Percival netop havde rettet til sin ven. Hvem skulle greven have fundet i parken på sin tidlige udflugt? Efter sir Percivals ord at dømme måtte det være et kvindeligt væsen. Jeg tiltroede ikke greven noget upassende – dertil kendte jeg hans moralske karakter for godt. Det eneste spørgsmål, som jeg gentog for mig selv, var, om han havde *fundet hende*?

Men lad mig fortsætte. Natten gik hen uden at bringe miss Halcombe megen bedring. Den følgende dag syntes hun dog at komme sig en smule. Morgenen efter rejste fru grevinden med det første jernbanetog til London, uden at jeg havde hørt hende betro nogen som helst hensigten med sin rejse. Hendes gemal ledsagede hende med den sædvanlige opmærksomhed til stationen. Det var nu overladt til mig ganske alene at pleje miss Halcombe, og da hendes søster, til trods for alle overtalelser, ikke var at formå til at vige fra hendes seng, havde jeg de bedste udsigter til også snart at skulle pleje lady Glyde. Det eneste af vigtighed, der tildrog sig i løbet af dagen var en fornyet ordstrid mellem greven og doktoren.

Da Hans Nåde vendte tilbage fra jernbanestationen, kom han op i miss Halcombes værelse for som sædvanlig at høre til hendes befindende. Jeg gik ud for at tale med ham, da lady Glyde såvel som mr. Dawson i dette øjeblik var inde hos den syge. Greven forelagde mig flere spørgsmål med hensyn til patientens behandling og symptomer. Jeg sagde til ham, at behandlingen var af den slags, som man betegner med udtrykket "salinisk", og at symptomerne mellem feberanfaldene rigtignok tydede hen på en tiltagende svaghed og udmattelse.

Just som jeg omtalte denne sidste omstændighed, kom mr. Dawson ud fra sovekammeret.

"God morgen, sir," sagde greven, idet han med stor huldsalighed gik hen imod doktoren og spærrede vejen for ham. "Jeg frygter for, at De endnu ikke finder nogen bedring i symptomerne?"

"Jeg finder dem tværtimod på det bestemteste bedre," sagde mr. Dawson.

"De vedbliver endnu stadig at ville nedsætte dette feberanfald?" vedblev greven.

"Jeg anvender den kur, som jeg af praksis og erfaring ved er den rigtige," sagde mr. Dawson.

"Tillad mig et spørgsmål, som knytter sig til, hvad De der siger om praksis og erfaring," sagde greven. "Jeg vover ikke at give Dem et råd, men kun at henvende et spørgsmål til Dem. De lever i nogen afstand, sir, fra de gigantiske midtpunkter for al videnskabelig virksomhed: fra London og Paris. Har De ikke hørt, at man der søger at styrke patienten mod feberens hærgende virkning med rom, vin, ammonium eller kinin? Er dette nye kætteri hos de højeste medicinske autoriteter nogensinde nået herhen til Dem – ja eller nej?"

"Så snart en praktiserende læge forelægger mig dette spørgsmål, skal jeg have den fornøjelse at besvare ham det," sagde doktoren, idet han åbnede døren for at gå ud af den. "De er ikke praktiserende læge, og De vil derfor undskylde mig, når jeg ikke svarer Dem på."

Idet greven modtog dette meget uhøflige slag på den ene kind, vendte han som en god kristen også den anden til og sagde i al venskabelighed: "Godmorgen, mr. Dawson."

Hvis min kære, afdøde mand havde haft den lykke at kende Hans Nåde, hvor ville da ikke han og hr. greven have agtet hinanden indbyrdes!

Hendes Nåde fru grevinden vendte samme aften tilbage med det samme tog og bragte sygeplejersken med sig fra London. Man sagde mig, at denne person hed mrs. Rubelle. Af hendes udseende og ufuldkomne engelsk kunne jeg slutte, at hun var en udlænding. Jeg har altid gjort mig umage for at være menneskevenlig og overbærende mod udlændinge. De er ikke velsignet med de samme goder som vi og er for det meste opvoksede i pavedømmets blinde vildfarelser. Det har desuden altid været min grundsætning og min vane, ligesom det også var min kære mands grundsætning og vane (se prædiken XXIX i samlingen af Velærværdige Mag. art. Samuel Michelsons prædikener) at behandle andre, således som jeg venter at blive behandlet af dem. Af den grund omtaler jeg ikke heller, at mrs. Rubelle synes mig en lille stiv, listig person på omtrent et halvt hundrede år med en mørk, brun eller kreolsk hudfarve og urolige lysegrå øjne, ikke heller at hendes dragt, skønt den aldrig bestod af andet end en sort silkekjole, var af et for en person i hendes stilling upassende svært stof og forsynet med en unødvendig smagfuld besætning. Jeg ville ikke have, at nogen skulle sige sligt om mig, og det er derfor min pligt heller ikke at sige det om mrs. Rubelle. Jeg vil blot omtale, at hendes væsen, om det end ikke var ubehagelig stift, dog var påfaldende roligt og tilbageholdent, at hun så sig meget omkring og talte meget lidt, hvad der naturligvis lige så meget kunne være en følge af hendes beskedenhed som af hendes mistillid til sin stilling på Blackwater Park, og at hun ikke ville spise til aften

(hvad der måske er besynderligt, men dog ikke mistænkeligt) skønt jeg selv med den største høflighed indbød hende til at spise med mig i mit værelse.

Efter grevens særdeles ønske (og det lignede igen Hans Nådes forsonlighed!) blev der bestemt, at mrs. Rubelle ikke skulle tiltræde sin bestilling, førend lægen næste morgen havde set hende og givet sit samtykke. Jeg vågede denne nat. Lady Glyde syntes at være meget imod, at den nye sygeplejerske skulle have med miss Halcombe at bestille. En sådan mangel på hensynsfuldhed mod en fremmed af en dame med hendes dannelse og opdragelse overraskede mig. Jeg vovede at gøre den bemærkning: Mylady, vi bør ikke være alt for overilede i vor dom om underordnede personer, især når disse kommer fra et fremmed land. Lady Glyde syntes ikke at agte på mig. Hun sukkede blot og kyssede miss Halcombes hånd, der hvilede på sengetæppet. Det var just ingen meget fornuftig opførsel i en sygestue og hos en patient, der så lidt som muligt måtte komme i nogen affekt. Men den stakkels lady Glyde forstod sig ikke på at pleje syge, ikke det allermindste – det gør mig ondt at måtte tilstå det.

Den følgende morgen blev mrs. Rubelle sendt ind i dagligstuen for at tages i øjesyn af lægen, når han igennem dette værelse gik ind i miss Halcombes sovekammer. Jeg lod lady Glyde blive hos miss Halcombe, der i dette øjeblik lå i en blid slummer, og gik nu ind til mrs. Rubelle, for at hun ikke skulle føle sig alt for urolig og fremmed i anledning af sin uvisse stilling. Hun syntes dog ikke at se den i dette lys. Hun syntes allerede forud at være fuldkommen overbevist om, at mr. Dawson ville benytte hendes tjeneste, og satte sig roligt hen til

vinduet, hvor hun forfriskede sig ved den kølige landluft. Mange ville måske i denne opførsel have set en vis fræk sikkerhed. Jeg beder dog enhver at bemærke, at jeg ikke var så ukærlig, og at jeg snarere kun betragtede det som tegn på en ualmindelig sindsro.

I stedet for at lægen skulle komme op til os, lod man mig kalde ned til lægen. Denne ombytning af rollerne forekom mig noget besynderlig, men mrs. Rubelle syntes aldeles ikke at blive berørt af det. Da jeg forlod hende, sad hun endnu stadig rolig ved vinduet og vederkvægede sig tavs ved den friske landluft.

Mr. Dawson ventede på mig alene i morgenmadsværelset.

"Hvad denne nye sygeplejerske angår, mrs. Michelson …" sagde doktoren.

"Ja, sir?"

"… Så hører jeg, at konen til denne tykke gamle udlænding, der bestandig blander sig i mine affærer, har bragt hende med fra London. Mrs. Michelson, denne tykke gamle udlænding er en kvaksalver."

Det var en stor grovhed, og jeg var naturligvis opbragt over det.

"Ved De, sir," sagde jeg, "at De taler om en adelsmand?"

"Bah! han er ikke den første kvaksalver, der har haft en titel! de er jo grever alle sammen – Fanden i vold med dem!"

"Han ville ikke være sir Percival Glydes ven, sir, hvis han ikke tilhørte det højeste aristokrati – jeg undtager naturligvis det engelske."

"Ja, det er nok, mrs. Michelson, kald De ham for, hvad De vil, og lad os igen komme tilbage til sygeplejersken. Jeg har allerede haft et og andet at indvende mod hende."

"Inden De endnu har set hende, sir?"

"Javist, inden jeg har set hende. Hun kan for mig gerne være den bedste sygeplejerske i verden, men hun er dog ikke efter mit hoved. Jeg har også sagt dette til sir Percival, der er husets herre, men han vil ikke give mig ret. Han siger, at en sygeplejerske efter mit hoved også ville være en fremmed fra London, og han mener, at vi dog må forsøge hende, siden lady Glydes tante har gjort sig den ulejlighed at hente hende i London. Det er ikke andet end rimeligt, og jeg kan ikke godt sige nej til det; men jeg har gjort det til en betingelse, at hun øjeblikkelig skal jages på døren, hvis jeg har den mindste årsag til at være utilfreds med hende. Da det er noget, jeg som læge er berettiget til at forlange, har sir Percival givet sit samtykke til det. Jeg ved, mrs. Michelson, at jeg kan stole på Dem, og jeg opfordrer Dem derfor til at holde strengt øje med sygeplejersken i det første par dage og især at påse, at hun ikke giver miss Halcombe noget medicin, som jeg ikke har anordnet. Denne udenlandske adelsmand, som De nærer en så stor beundring for, dør af længsel efter at forsøge sine kvaksalverier, hvoriblandt der også hører magnetisme, på min patient, og en sygeplejerske, der er bragt hertil af hans kone, kunne nok lade sig friste til at være ham behjælpelig med det. Forstår De mig? godt! så kan vi gå ovenpå. Er sygeplejersken deroppe? Jeg vil tale med hende, inden jeg går ind til den syge."

Vi fandt mrs. Rubelle på det samme sted, hvor vi havde forladt hende. Da jeg forestillede hende for lægen, syntes hun ikke at blive i mindste måde forlegen, hverken over hans mistroiske blik eller over hans skarpe spørgsmål. Hun svarede ham med stor rolighed på dårligt engelsk, og skønt han gjorde

alt for at gøre hende forstyrret i hovedet, forrådte hun dog ikke det ringeste ukendskab til sine pligter. Dette var uden tvivl en følge af hendes åndsstyrke og ikke noget kendetegn på fræk sikkerhed, som jeg allerede tidligere har bemærket.

Vi gik alle ind i sovekammeret. Mrs. Rubelle så meget opmærksomt på den syge, hilste ærbødigt på lady Glyde, ordnede et par genstande i værelset og satte sig derpå roligt hen i en krog, til man skulle få brug for hende. Mylady syntes forskrækket og ærgerlig ved at se den fremmede sygeplejerske træde ind. Der var ingen, der talte, af frygt for at vække miss Halcombe, som endnu sov hele tiden, og kun doktoren forhørte sig hviskende om, hvorledes hun havde tilbragt natten. Jeg svarede sagde: "Omtrent som ellers," hvorefter mr. Dawson forlod os. Lady Glyde fulgte ham, formodentlig for at tale med ham om mrs. Rubelle. Hvad mig angik, så var jeg allerede enig med mig selv om, at denne rolige fremmede person var sin post voksen. Hun tog sig tydeligt sammen og forstod i alle tilfælde sin dont. Jeg havde ikke selv kunnet være mere omhyggelig ved sygesengen, end hun var det.

Idet jeg erindrede mig den påmindelse, mr. Dawson havde givet mig, holdt jeg i de første tre-fire dage skarpt øje med mrs. Rubelle. Jeg trådte flere gange sagte og uventet ind i værelset, men greb hende aldrig i nogen som helst mistænkelig handling. Lady Glyde, der holdt lige så opmærksomt øje med hende som jeg, opdagede heller aldrig noget som helst. Jeg bemærkede aldrig, at medicinflaskerne var byttet om; jeg så aldrig mrs. Rubelle tale et eneste ord til greven eller han til hende. Hun behandlede ubestrideligt miss Halcombe med omhyggelighed og klogskab. Den stakkels dame var enten et bytte for en slags

udmattelse, der havde lige så meget til fælles med afmagt som med søvn, eller for heftige feberanfald, der mere eller mindre var ledsaget af sindsforvirring. Mrs. Rubelle forstyrrede hende aldrig i den første tilstand eller forskrækkede hende i den sidste ved pludselig at træde hen til hendes seng. Ære den som æres bør (hvad enten det er en englænder eller en udlænding) – jeg må yde mrs. Rubelle den mest upartiske anerkendelse. Hun var overordentlig lidt meddelsom, hvad hendes egen person angik, og hun tog måske alt for lidt hensyn til de råd, der blev givet hende af erfarne folk, som også forstod sig på sygebehandling – men hun var alligevel en god sygeplejerske, og hverken lady Glyde eller mr. Dawson havde den mindste skygge af grund til at være utilfreds med hende.

Den næste omstændighed af nogen vigtighed, der tildrog sig i huset, var at greven gjorde en kort forretningsrejse til London. Han rejste den fjerde dag (tror jeg) efter mrs. Rubelles ankomst, og inden han tog bort, havde han en alvorlig samtale med lady Glyde angående miss Halcombe.

"Forsøg et par dage endnu med mr. Dawson," sagde han; "hvis De da ikke til den tid skulle spore nogen bedring, så send bud til London efter en dygtig læge – det må dette æsel af en doktor finde sig i, enten han vil eller ikke. Bryd dem ikke om at fornærme mr. Dawson, når det gælder om at frelse miss Halcombe. Jeg siger Dem dette ganske alvorligt, på mit æresord og ret af mit hjertes fylde."

Hans Nåde talte med dyb følelse og med stor godhed. Den stakkels lady Glydes nerver var i den grad angrebet, at hun syntes at være ganske forskrækket for ham. Hun skælvede over hele legemet og lod ham gå uden at svare et eneste ord. Da han

var borte, vendte hun sig om til mig og sagde: "O, mr. Michelson, mit hjerte bløder, når jeg tænker på min søster, og jeg har slet ingen ven, som jeg kan rådføre mig med. Tror De, at mr. Dawson er på vildspor? Han sagde selv i morges til mig, at der ikke mere var nogen fare, og at det slet ikke var nødvendigt at tilkalde nogen anden læge."

"Med al agtelse for mr. Dawson," sagde jeg, "ville jeg dog i Deres Nådes sted lægge hr. grevens råd på hjertet."

Lady Glyde vendte sig pludselig bort fra mig med et udtryk af fortvivlelse, som jeg ikke var i stand til at forklare mig.

"*Hans* råd!" sagde hun for sig selv. "Gud hjælpe os – *hans* råd!"

Greven blev, så vidt jeg mindes, omtrent en uges tid borte fra Blackwater Park.

Sir Percival syntes på mange måder at savne sin ven, og det forekom mig også, at han var meget nedtrykt og forstemt over al den sorg og sygdom i sit hus. Undertiden var han så urolig, at jeg ikke kunne lade være at lægge mærke til det; han kom og gik og spadserede da uophørligt rundt i anlægget. Han spurgte uafladeligt til miss Halcombe og sin gemalinde (hvis betænkelige sundhedstilstand syntes at indjage ham alvorlig frygt). Jeg tror, at hans hjerte var stærkt berørt i denne tid. Hvis en gejstlig ven – en sådan f.eks., som sir Percival ville have fundet i min fortræffelige afdøde mand – på denne tid havde været om ham, ville det have haft en særdeles glædelig moralsk indflydelse på ham. Jeg tager sjældent fejl i et punkt af denne art, da jeg i mine lykkelige ægtestandsdage har gjort erfaringer, som jeg roligt kan forlade mig på.

Hendes Nåde fru grevinden, der nu var sir Percivals eneste selskab, forsømte ham en hel del – i det mindste forekom det mig således. Eller måske var det ham, der forsømte hende. En fremmed havde næsten kunnet formode, at de begge, nu, da de var alene sammen, formelig undgik hinanden. Det kunne naturligvis ikke være tilfældet. Ikke desto mindre traf det sig altid således, at grevinden gjorde frokosten til sit middagsmåltid og kom op til os henad aften, skønt mrs. Rubelle nu ganske alene havde overtaget at pleje den syge. Sir Percival spiste alene, og jeg hørte William, hans tjener, gøre den bemærkning, at hans herre nu kun spiste halvt så meget som før, men drak dobbelt så meget vin. Slige impertinente bemærkninger af et tyende tillægger jeg ikke nogen videre vigtighed. Jeg tog ham dengang ordentligt i skole for det, og jeg ønsker hermed at lade enhver forstå, at jeg endnu stadig dadler det.

I løbet af det næste par dage forekom det os alle sammen, at miss Halcombe kom sig en smule. Vor tillid til mr. Dawson vågnede igen; han syntes at nære et godt håb selv, og han forsikrede lady Glyde, da hun talte med ham om denne sag, at han selv ville foreslå at tilkalde en anden læge, hvis der hos ham selv blot var skygge af tvivl om hendes helbredelse.

Den eneste iblandt os, som disse ord ikke syntes at berolige, var grevinden. Hun sagde hemmeligt til mig, at mr. Dawsons ord ikke kunne berolige hende angående miss Halcombes tilstand, og at hun med stor bekymring ventede på sin mands tilbagekomst for at høre hans mening. Ifølge hans breve ventede hun ham om tre dage. Greven og grevinden skrev nemlig dagligt til hinanden under hans fraværelse. De var også i

denne henseende, ligesom i enhver anden, et mønster på et ægtepar.

Den tredje dags aften bemærkede jeg en forandring hos miss Halcombe, der gjorde mig alvorligt bekymret. Mrs. Rubelle lagde mærke til det samme. Vi sagde imidlertid intet om det til lady Glyde, der, overvældet af træthed, var sovet ind på en sofa i dagligstuen.

Mr. Dawson kom denne aften senere end sædvanlig. Så snart han så sin patient, forandrede hans ansigt sig. Han forsøgte at skjule det, men han så både forlegen og forskrækket ud. Der blev sendt et bud hjem til ham for at hente hans medicinkasse; der blev røget i værelset, og efter hans anordning skulle der redes en seng til ham i huset. "Er feberen blevet smitsom?" hviskede jeg til ham. "Jeg frygter for det," svarede han; "dog vil vi i morgen tidlig bedre være i stand til at dømme om det."

Efter mr. Dawsons egen befaling skulle lady Glyde forblive uvidende om denne forandring til det værre. Han selv forbød hende, på grund af hendes helbredstilstand, at komme op til os denne aften. Hun forsøgte at sætte sig imod dette – det kom til en sørgelig scene – men han gjorde sin autoritet som læge gældende og gik af med sejren.

Næste formiddag klokken elleve blev en tjener sendt til London med et brev til en læge dér og med befaling til at bringe den nye doktor med sig med det første jernbanetog. En halv time efter at buddet var borte, ankom greven igen til Blackwater Park. Grevinden bragte ham på sit eget ansvar straks ind til den syge. Jeg så slet ikke noget upassende i det. Hans Nåde var en gift mand og så gammel, at han godt kunne være miss Halcombes fader. Desuden var der jo en kvindelig

pårørende, lady Glydes tante, til stede. Alligevel protesterede mr. Dawson imod, at han kom ind i værelset, men jeg kunne tydeligt mærke, at doktoren selv var alt for urolig til, at han skulle tænke på at gøre nogen alvorlig modstand ved denne lejlighed.

Den stakkels syge dame kendte slet ingen af dem, der stod omkring hende. Hun syntes at anse sine venner for fjender. Da greven nærmede sig til hendes seng, fæstede hun sine øjne, der hidtil havde flakket vildt omkring, på hans ansigt med et så forfærdet og stirrende blik, at jeg aldrig vil kunne glemme det, så længe jeg lever. Greven satte sig ned ved siden af hende, følte på hendes puls og hendes tindinger, betragtede hende meget opmærksomt og vendte sig derpå med et sådant udtryk af vrede og foragt om til doktoren, at ordene døde på dennes læber og han stod et øjeblik ganske tavs og målløs af vrede og forfærdelse.

Derpå vendte Hans Nåde sig om til mig.

"Hvornår indtrådte denne forandring?" spurgte han.

Jeg angav ham tiden.

"Har lady Glyde siden det øjeblik været i hendes værelse?"

Jeg benægtede det. Lægen havde i går aftes udtrykkelig forbudt hende det og gentaget sit forbud i denne morgenstund.

"Har man gjort Dem og mrs. Rubelle bekendt med omfanget af denne ulykke?" var hans næste spørgsmål.

Jeg svarede, at vi vidste, at sygdommen var smitsom. Han afbrød mig, inden jeg fik sagt mere.

"Det er en tyfus," sagde han.

I det minut, der hengik mellem disse spørgsmål og svar, kom mr. Dawson til sig selv og han vendte sig nu med sin sædvanlige

fasthed til greven.

"Det er *ikke* tyfus," sagde han skarpt. "Jeg protesterer mod enhver indblanding, sir! Her har ingen ret til at komme med spørgsmål undtagen jeg. Jeg har efter mine bedste kræfter gjort min pligt ..."

Greven afbrød ham ikke med ord, men ved at pege hen på sengen. Mr. Dawson syntes at føle denne tavse beskyldning for mangel på dygtighed og blev derved endnu hidsigere.

"Jeg siger, at jeg har gjort min pligt," gentog han. "Man har sendt bud til London efter en læge. Med ham vil jeg rådføre mig angående feberens natur, men ikke med nogen anden. Jeg forlanger, at De skal forlade dette værelse."

"Jeg har betrådt dette værelse i menneskelighedens hellige interesse," sagde greven, "og jeg vil betræde det igen i den samme interesse, hvis lægen lader for længe vente på sig. Jeg siger Dem endnu engang, at feberen har forvandlet sig til en tyfus, og at De ved Deres behandling har gjort Dem ansvarlig for denne sørgelige forandring. Hvis den ulykkelige dame skulle dø, vil jeg for domstolene erklære, at Deres uvidenhed og stædighed har foranlediget hendes død."

Inden mr. Dawson endnu kunne svare, og inden greven kunne forlade os, åbnedes døren til dagligstuen, og lady Glyde viste sig på tærsklen.

"Jeg *må* herind, og jeg *vil* herind," sagde hun med en usædvanlig fasthed.

I stedet for at standse hende, trådte greven tilbage og gjorde plads for hende. Ved alle andre lejligheder var han den mand i verden, der sidst kunne glemme noget; men i sin overraskelse

glemte han åbenbart, at tyfus var smitsom, og at det var yderst nødvendigt at tvinge lady Glyde til at tage sig i agt.

Til min forundring lagde mr. Dawson mere åndsnærværelse for dagen. Han holdt mylady tilbage, da hun gjorde det første skridt hen imod sengen.

"Jeg beklager oprigtigt … det smerter mig inderligt, men jeg er bange for, at feberen kan smitte. Indtil jeg har overbevist mig om det modsatte, beder jeg Dem indstændigt om ikke at komme ind i dette værelse."

Hun kæmpede et øjeblik, derpå sank armene pludselig ned, og hun styrtede om. Hun var besvimet. Grevinden og jeg tog hende ud af doktorens arme og bar hende ind i hendes værelse. Greven gik foran os og ventede derpå i korridoren, indtil jeg kom ud og sagde ham, at hun igen var kommet til sig selv. Jeg gik nu ind til doktoren for at sige ham, efter lady Glydes befaling, at hun øjeblikkelig måtte tale med ham. Han gik straks ind for at berolige mylady og underrette hende om, at der var tilkaldt en læge, som ville komme om få timer. Disse timer gik meget langsomt. Sir Percival og greven opholdt sig i værelserne nedenunder og lod fra tid til anden spørge til damernes befindende. Endelig ankom imellem klokken fem og seks lægen til vor store beroligelse.

Det var en yngre mand end mr. Dawson, men han var meget alvorlig og bestemt. Hvad han tænkte om den hidtidige kur, kan jeg ikke sige; men det var mig påfaldende, at han forelagde mig og mrs. Rubelle langt flere spørgsmål end doktor Dawson, og at han ikke just hørte synderlig opmærksomt på, hvad mr. denne sagde, mens han betragtede patienten. Efter alt, hvad jeg havde lejlighed til at bemærke, begyndte jeg at fatte mistanke om, at

greven fra begyndelsen af havde haft ret i sin betragtning af sygdommen, og denne formodning blev ganske naturligt bestyrket, da mr. Dawson efter nogen tøven kom med det eneste vigtige spørgsmål, for hvis skyld lægen var blevet hentet fra London.

"Hvad mener De om feberen?" spurgte han.

"Det er tyfus," svarede lægen, "aldeles utvivlsomt tyfus."

Mrs. Rubelle, der ellers var så rolig, foldede sine magre brune hænder og så på mig med et betydningsfuldt smil. Greven selv havde næppe kunnet se mere tilfreds ud, hvis han havde været inde i stuen og fået denne bekræftelse på, at hans mening var den rette.

Efter at lægen havde givet os nogle hensigtsmæssige anvisninger om, hvorledes den syge skulle plejes, og lovet, at han om fem dage ville komme igen, trak han sig tilbage med mr. Dawson, for at tale med ham alene. Han ville slet ikke udtale sig om, hvorvidt det var sandsynligt, at miss Halcombe kunne komme sig, da det, efter hans ord, på sygdommens nuværende stadium var umuligt for ham at dømme om det med sikkerhed.

De fem dage forløb under stor frygt hos os alle. Grevinde Fosco og jeg afløste på skift mrs. Rubelle, for miss Halcombes tilstand forværrede sig stadig og gjorde fordring på al vor omhu og opmærksomhed. Det var en meget, meget tung tid. Lady Glyde, der holdtes oppe ved den stadige spænding, hun gik i for sin søster, kom sig vidunderligt og lagde en fasthed og bestemthed for dagen, som jeg aldrig havde tiltroet hende. Hun stod fast på, at hun hver dag ville komme tre eller fire gange ind i værelset og se miss Halcombe med egne øjne, og hun lovede,

at hun ikke ville komme nær hen til sengen, hvis doktoren opfyldte dette hendes forlangende. Mr. Dawson tillod det, skønt meget nødigt; jeg tænker mig, at han indså, hvor unyttigt det ville være at trættes yderligere med hende om det. Hun kom hver dag og holdt sit løfte med stor selvfornægtelse. Det var mig personlig smerteligt (for det erindrede mig om alt, hvad jeg selv havde gået igennem under min kære mands sidste sygdom), at se, hvor meget hun led ved alt dette, og jeg beder derfor indstændigt om, at jeg må være fri for at dvæle længere ved denne genstand. Det er mig en langt behageligere opgave at berette, at det ikke kom til yderligere uenighed mellem Dawson og greven. Hans Nåde lod bestandig høre til hende på anden hånd og opholdt sig uafladeligt nede hos sir Percival.

Den femte dag kom lægen igen og gav os noget håb. Han sagde, at på den tiende dag, at regne fra den dag tyfusfeberen havde vist sig, ville det sandsynligvis være afgjort, hvad udfald sygdommen ville få, og han lovede at komme igen på denne dag. Mellemtiden gik som den forrige – med undtagelse af at greven en morgen igen rejste til London og kom tilbage om aftenen.

Den tiende dag befriede det barmhjertige Forsyn vort hele hus fra al yderligere angst og bekymring. Lægen gav os den forsikring, at miss Halcombe var ganske uden for fare.

"Hun behøver ingen læge mere," sagde han. "Alt, hvad hun nu trænger til, er omhyggeligt tilsyn og pleje, og det har hun jo, ser jeg."

Det var hans egne ord.

Samme aften læste jeg min kære mands rørende prædiken om helbredelse efter en sygdom, og den gjorde mig (jeg taler

her i åndelig forstand) mere lykkelig end nogensinde tidligere.

Virkningen af denne gode efterretning på den stakkels lady Glyde var til min beklagelse alt for overvældende. Hun var for svag til at tåle den heftige reaktion, og i et par dage derefter sank hun hen i en sådan kraftløshed, at hun ikke kunne forlade sit værelse. Fuldkommen ro og senere måske en forandring af luft var de eneste midler, som mr. Dawson kunne forordne; det var en lykke, at det ikke var værre med hende, for endnu samme dag, som hun måtte ty til sit værelse, havde greven og mr. Dawson igen en ordstrid med hinanden, og denne gang var den af så alvorlig en natur, at mr. Dawson forlod huset.

Jeg var ikke til stede, da striden fandt sted; men jeg hørte senere, at den var opstået i anledning af den næring, som miss Halcombe havde behov for under sin helbredelse for at styrke sig efter den udmattende feber. Mr. Dawson var nu, da hans patient var uden for fare, endnu mindre end tidligere tilbøjelig til at rette sig efter ukaldede rådgivere; og greven (jeg begriber ikke hvorfor) tabte al den selvbeherskelse, som han ved tidligere lejligheder så forstandigt havde bevaret, og forhånede doktoren gentagne gange, fordi han havde taget fejl af feberen, da den var gået over til tyfus. Denne ulykkelige historie endte med, at mr. Dawson appellerede til sir Percival og truede med (da miss Halcombe var uden fare) at forlade Blackwater Park aldeles, hvis det ikke bestemt blev forbudt greven fra dette øjeblik af at blande sig i hans sager. Skønt sir Percivals svar ingenlunde var forsætligt uhøfligt, havde det dog kun tjent til at forværre sagen, og mr. Dawson havde som en følge af den uhørte behandling, grev Fosco havde tilladt sig imod ham, forladt huset og morgenen efter indgivet sin regning.

Vi var altså nu uden lægehjælp. Skønt vi i virkeligheden ikke mere trængte til den – da omhu og pleje var det eneste efter lægens udsagn, som miss Halcombe nu trængte til, så havde jeg dog, hvis jeg havde haft noget at sige, blot for en forms skyld ladet hente en læge fra et eller andet sted i London. Sir Percival syntes imidlertid ikke at se sagen i dette lys. Han sagde, at det ville være tids nok at hente en ny læge, hvis miss Halcombe skulle få et tilbagefald. Imidlertid var greven der jo, som vi i ubetydelige tilfælde kunne spørge til råds, og det var unødvendigt at forstyrre og forurolige patienten i hendes nuværende nervøse tilstand ved at bringe en fremmed til hendes seng. Der var uden tvivl meget forstandigt i denne bemærkning; men jeg blev alligevel en smule bekymret. Desuden forekom det mig ikke ganske rimeligt at skjule for lady Glyde, at der ikke længere var nogen læge, og det gjorde vi. Jeg indrømmer, at det skete i den bedste mening, for hendes forfatning var ikke sådan, at hun var i stand til at tåle nye bekymringer. Men det var altid en afvigelse fra sandheden, og en sådan måtte for folk af mine grundsætninger, for at bruge et mildt udtryk, altid være mislig.

En anden omstændighed, der tildrog sig samme dag og overraskede mig ubeskriveligt, en omstændighed, der var ligefrem ubegribelig, forøgede endnu i en betydelig grad den følelse af uro, der stadig tyngede på mit sind.

Jeg blev kaldt ind til sir Percival i biblioteket. Greven, der var hos ham, da jeg trådte ind, rejste sig øjeblikkelig og lod os alene i værelset. Sir Percival var så høflig at opfordre mig til at sætte mig og tiltalte mig derpå til min forbavselse på følgende måde:

"Jeg har at tale med Dem, mrs. Michelson, om et anliggende, som jeg allerede tidligere ville have talt med Dem om, hvis ikke sorg og sygdom var draget ind i dette hus. Med få ord: jeg føler mig foranlediget til straks at hæve min husholdning her, idet jeg overdrager huset selv som ellers til Deres opsigt. Så snart lady Glyde og miss Halcombe er i stand til at rejse, vil begge damerne have godt af en forandret luft. Mine pårørende, greve og grevinde Fosco, vil allerede forlade os tidligere og flytte ind i en bolig i nærheden af London. Min hensigt med ikke at modtage gæster i dette hus er at leve så økonomisk som muligt. Jeg dadler ikke Dem – men mine udgifter her er alt for urimeligt store. Kort sagt, jeg agter at sælge mine heste og straks at afskedige hele mit tjenerskab. Jeg vil aldrig noget halvt, som De ved, eg det er derfor min hensigt, at mit hus i morgen ved denne tid skal være befriet for alle unyttige personer."

Jeg stod som forstenet og hørte på ham.

"Mener De dermed, sir Percival, at jeg skal afskedige alt det tyende, der står under min opsigt, uden at opsige dem en måned forud som sædvanligt?" spurgte jeg.

"Ja, det er min mening. Inden en måneds forløb vil vi sandsynligvis alle være ude af huset, og jeg har ikke i sinde at lade en hel mængde tjenestefolk gå og drive her til ingen nytte."

"Hvem skal koge for Dem, sir Percival, så længe De er her endnu?"

"Margaret Porcher kan koge og stege – hende kan De beholde. Hvad skal jeg med en kok, når jeg ikke agter at hold middagsselskaber?"

"Den person, De netop nævnte, er den dummeste stuepige, jeg kender ..."

"Lad De hende blive, siger jeg Dem, og lad der komme en kone nede fra landsbyen til at hjælpe hende at vaske op og gå igen, når hun er færdig. Der må og skal finde en øjeblikkelig indskrænkning sted i alle de ugentlige udgifter. Jeg har ikke ladet Dem kalde, for at De skal gøre indvendinger, mrs. Michelson, men for at De skal være mig behjælpelig med at indføre en fornuftig økonomi. I morgen afskediger De den hele bande af unyttige tjenestefolk, med undtagelse af Margaret Porcher. Hun er så stærk som en hest og skal også arbejde som en hest."

"De må undskylde mig, sir Percival, at jeg erindrer Dem om, at tyendet må have en måneds løn, når jeg ikke opsiger dem en måned i forvejen."

"Den kan De få til dem. Det bliver dog altid en besparelse, når de ikke kan husere i folkestuen, som de behager."

Denne sidste bemærkning indeholdt en højst fornærmende anklage imod mig som husholderske. Jeg havde imidlertid alt for megen agtelse for mig selv til at svare på en så grov beskyldning. Et kristeligt hensyn til lady Glydes og miss Halcombes hjælpeløse forfatning og de alvorlige følger, det kunne have for dem, hvis jeg tog bort, afholdt mig fra straks at opgive min stilling. Jeg rejste mig straks. Det ville have nedsat mig i mine egne øjne, hvis jeg havde fortsat denne samtale et øjeblik længere.

"Efter denne sidste bemærkning, sir Percival, har jeg intet videre at sige. Deres befalinger skal straks blive opfyldt." Med

disse ord hilste jeg koldt og forlod værelset. Den følgende dag blev hele tjenerskabet afskediget.

Sir Percival betalte selv rideknægtene og staldfolkene og sendte dem med alle hestene, på én nær, til London. De eneste personer, der blev tilbage, var Margaret Porcher, jeg selv og gartneren. Den sidste boede i sit eget hus og fik nu ordre til at passe den eneste hest, der var tilbage i stalden.

Huset var nu ensomt og forladt; lady Glyde lå syg i sit værelse; miss Halcombe var så hjælpeløs som et barn, og doktoren havde forladt os i fjendskab – det var derfor ikke at undres over, at jeg var nedslået og havde ondt ved at bevare min sædvanlige fatning. Jeg var ængstelig i mit sind og ønskede blot, at de to stakkels damer måtte komme sig snart, og at jeg selv kunne komme bort fra Blackwater Park.

2

Den næste begivenhed, der tildrog sig, var af en så besynderlig natur, at den ville have vakt en overtroisk forbavselse hos mig, hvis min religiøsitet ikke havde styrket mig imod sådanne hedenske svagheder. Jeg havde ikke blot den ubehagelige følelse, at der var noget i familien, som ikke var rigtigt, og som gjorde, at jeg ønskede mig bort fra Blackwater Park, men hvor forunderligt det end kan synes, jeg kom virkelig til at rejse bort. Det var rigtignok kun en kort fraværelse, men dette besynderlige sammentræf var dog efter min mening ikke mindre mærkværdigt af den grund.

Min afrejse fandt sted under følgende omstændigheder:

Samme dag som alle tjenestefolkene måtte forlade huset, blev jeg anden gang kaldt til sir Percival. Hans ufortjente og

fornærmelige hentydning til den måde, jeg bestyrede huset på, forhindrede mig dog ikke i at gengælde ondt med godt og at efterkomme hans ønske lige så beredvilligt som ellers. – Imidlertid kostede det mig dog nogen anstrengelse at bekæmpe mine følelser; men da jeg er vant til at overvinde mig selv, lykkedes det mig at bringe dette offer.

Jeg fandt grev Fosco igen hos sir Percival; men denne gang var greven til stede under vor samtale og hjalp sir Percival med at udvikle sine planer.

Den genstand, de nu henledte min opmærksomhed på, var i særdeleshed en forandring af luft, som vi alle ventede os underværker af, når talen var om lady Glydes og miss Halcombes helbredelse. Sir Percival sagde, at begge damerne sandsynligvis (efter en indbydelse af sir Frederick Fairlie, Esquire) ville tilbringe efteråret i Limmeridge House. Han var dog af den mening, og greven (der her tog ordet og beholdt det, til samtalen var til ende) stemte overens med ham i, at det ville være af stor fordel for dem, om de, inden de brød op til det nordlige, for en kort tid først kunne nyde det milde klima i Torquay. Man ønskede derfor alvorligt at leje en bolig på dette sted, der kunne tilbyde alle de bekvemmeligheder og fordele, som damerne trængte så højligt til; dog var vanskeligheden den at finde en erfaren person, der var i stand til at vælge sådan en bolig, som passede for dem. Under disse omstændigheder ønskede greven – efter sir Percivals opfordring – at høre, om jeg havde noget imod at yde damerne min bistand ved selv i deres interesse at tage til Torquay.

Det var for en person i min stilling umuligt at sige nej til en opfordring, der blev fremsat i sådanne udtryk.

Jeg kunne blot vove at hentyde til det upassende i, at også jeg tog bort fra Blackwater Park på samme tid, som det hele tyende med undtagelse af Margaret Porcher var afskediget, men både sir Percival og greven erklærede, at de ville meget gerne finde sig i enhver ubekvemmelighed, når det blot kunne være til gavn for de syge damer. Jeg gjorde dem da det ærbødige forslag at skrive til en kommissionær i Torquay; men man erindrede mig om, at det ville være en stor uforsigtighed at leje et hus, som man ikke først havde set. Man sagde mig desuden, at grevinden, der under andre forhold selv ville have rejst ned til Devonshire, ikke godt kunne forlade sine niecer i deres nuværende forfatning, og at sir Percival og greven havde forretninger sammen, der nødte dem til at blive på Blackwater Park. Kort sagt, man blev ved at gøre mig det indlysende, at hvis jeg ikke overtog sagen, var der slet ingen anden, man kunne betro den til. Under disse forhold kunne jeg blot svare sir Percival, at jeg ville gøre alt for at tjene miss Halcombe og lady Glyde.

Det blev derpå afgjort, at jeg skulle rejse næste morgen, beskæftige mig den følgende dag med at undersøge de mest passende huse i Torquay og vende tilbage den tredje med min beretning. Hans Nåde satte noget skriftligt op for mig, der indeholdt alle de egenskaber, det hus, jeg skulle leje, måtte besidde, og sir Percival tilføjede en bemærkning med hensyn til lejesummens størrelse.

Min mening var, efter at jeg havde læst disse instruktioner, at der på intet badested i hele England var at finde en bolig som den, der her var beskrevet, og at man, hvis der tilfældigvis skulle være en sådan, i ethvert tilfælde aldrig ville få den på de

foreskrevne betingelser. Jeg gjorde begge herrerne opmærksomme på disse vanskeligheder, men sir Percival (der påtog sig at svare mig) syntes ikke at kunne indse dem. Det var ikke min sag at diskutere med ham om dette punkt, og jeg sagde derfor intet videre; men jeg er fast overbevist om, at den sag, for hvis skyld man sendte mig bort, var behæftet med så mange vanskeligheder, at den måtte forekomme mig uudførlig.

Førend jeg rejste, overtydede jeg mig imidlertid om, at miss Halcombes helbredelse var i god fremgang. Dog havde hendes ansigt et forunderligt bekymret og smerteligt udtryk, der lod mig frygte for, at hendes sind ikke var ganske roligt. I legemlig henseende kom hun sig imidlertid hurtigere, end jeg kunne vente, og hun sendte lady Glyde den ene kærlige hilsen efter den anden, at hun allerede befandt sig ganske vel, og at hun indstændigt bad hende om ikke at anstrenge sig for tidligt.

Jeg overlod hende til mrs. Rubelles omhu, og hun var endnu stadig lige så uafhængig af alle de andre i huset som tidligere. Da jeg bankede på lady Glydes dør, sagde man til mig, at hun endnu stadig var meget svag og afkræftet; det var grevinden, som gav mig denne besked, og som just dengang opholdt sig inde hos sin niece.

Sir Percival og greven spadserede netop sammen på den vej, der førte til skovfogedens bolig, da jeg tog bort. Jeg hilste på dem og forlod nu hjemmet, hvori der ikke var et eneste tjenende væsen tilbage uden Margaret Porcher.

Ethvert menneske må føle, hvad jeg selv følte dengang, at disse omstændigheder var mere end usædvanlige, ja at de næsten var mistænkelige. Men man må tillade mig at gentage,

at det i min afhængige stilling var umuligt at gøre andet, end hvad jeg gjorde.

Udfaldet af min rejse til Torquay var ganske det, jeg havde forudset, der var på hele stedet ikke en bolig, der havde de foreskrevne egenskaber, og selv om der havde været en sådan, var den pris, jeg kunne byde, alt for lav til, at jeg havde fået den for det. Jeg vendte på den tredje dag tilbage til Blackwater Park og underrettede sir Percival, der mødte mig ved døren, om, at min rejse havde været forgæves. Han syntes alt for beskæftiget med andre ting til at bekymre sig om, at mit ærinde var mislykket, og de første ord, jeg hørte fra ham, underrettede mig om, at der i den korte tid, jeg havde været borte, var foregået en stor forandring i huset.

Greve og grevinde Fosco havde forladt Blackwater Park og var flyttet til deres nye bolig i St. Johns Wood.

Jeg fik intet at vide om årsagen til denne pludselige afrejse, men man sagde mig blot, at greven i særdeleshed havde bedt om at lade mig hilse på det venligste. Da jeg vovede at spørge sir Percival, om lady Glyde, efter at grevinden var rejst, havde haft nogen til at opvarte sig, svarede han, at hun havde haft Margaret Porcher, og føjede derpå til, at man havde ladet komme en kone nede fra landsbyen til at besørge køkkenet.

Jeg blev formelig oprørt over dette svar – man kan jo heller ikke tænke sig noget mere upassende end at tage sådan en person til at opvarte lady Glyde. Jeg gik straks derop og traf Margaret i værelset udenfor sovekammeret. Man havde ikke behøvet hendes tjeneste (naturligvis!); mylady havde om morgenen befundet sig så vel, at hun havde kunnet stå op. Jeg spurgte dernæst til miss Halcombe, men fik et så fortrædeligt

og uforståeligt svar, at jeg ikke blev klogere af det. Jeg afholdt mig fra at gentage mit spørgsmål for ikke at udsætte mig for et impertinent svar. Det var for en person i min stilling mere passende, at jeg straks begav mig til lady Glyde.

Jeg fandt, at mylady ganske vist i de sidste tre dage var kommet sig betydeligt. Skønt hun endnu stadig var mat og nervøs, var hun dog i stand til at rejse sig uden hjælp og gå langsomt omkring i værelset, uden at spore nogen værre virkning af det end en let udmattelse. Hun havde om morgenen været bekymret for miss Halcombe, da hun ikke havde fået nogen efterretning om hende. Det forekom mig at være en højst dadelværdig mangel på opmærksomhed af mrs. Rubelle, dog sagde jeg intet, men blev hos lady Glyde og hjalp hende med hendes toilette. Da hun var færdig, forlod vi værelset sammen for at gå hen til miss Halcombe.

I korridoren traf vi sir Percival. Han så ud, som om han havde ventet os der.

"Hvor vil du hen?" sagde han til lady Glyde.

"Til Marians værelse," svarede hun.

"Det vil måske spare dig en skuffelse," bemærkede sir Percival, "når jeg siger dig, at du ikke vil træffe hende der."

"At jeg ikke vil træffe hende?"

"Nej. Hun er i går taget herfra sammen med grev Fosco og hans gemalinde."

Lady Glyde var ikke stærk nok til at bære dette slag. Hun blev ved at høre denne forunderlige tidende så bleg, at jeg blev ganske bange; derpå lænede hun sig op til væggen, idet hun tavs så på sin gemal.

Jeg var selv så overrasket, at jeg næppe vidste, hvad jeg skulle sige. Jeg spurgte sir Percival, om han virkelig havde sagt, at miss Halcombe havde forladt Blackwater Park.

"Javist," svarede han.

"I den tilstand, hun var i, og uden at lade lady Glyde vide noget om det!"

Inden han endnu kunne give noget svar, var mylady kommet til sig selv.

"Det er umuligt!" råbte hun med høj og forskrækket stemme, idet hun fjernede sig et par skridt fra væggen. "Hvor var lægen? Hvor var mr. Dawson, da Marian tog bort?"

"Vi behøvede ikke mr. Dawson mere, og han var her ikke," sagde sir Percival. "Han tog bort af egen drift, hvad der tilstrækkeligt viser, at hun var rask nok til at kunne rejse. Hvorfor stirrer du således på mig? Hvis du ikke tror, at hun er borte, kan du se selv efter. Luk døren op og alle de andre døre med, hvis du behager."

Hun tog ham på ordet, og jeg fulgte efter hende. Der var ingen andre i miss Halcombes værelse end Margaret Porcher, der gik og ryddede op. I gæsteværelserne og i påklædningsværelset var der ingen, da vi så efter. Sir Percival ventede os igen i korridoren. Da vi forlod det sidste værelse, hviskede lady Glyde til mig: "Gå ikke fra mig, mrs. Michelson! for Guds skyld, gå ikke fra mig!"

Inden jeg endnu kunne svare et ord, var hun allerede ude i korridoren og talte med sin gemal.

"Hvad skal det betyde, sir Percival! Jeg fordrer det af Dem – jeg beder og tigger Dem om, at De vil sige mig, hvad det skal betyde?"

"Det betyder," svarede han, "at miss Halcombe i går morges var så vel, at hun kunne være oppe og lade sig klæde på, og at hun ønskede at benytte lejligheden og ledsage grev Fosco til London."

"Til London!"

"Ja, på gennemrejsen til Limmeridge."

Lady Glyde vendte sig om til mig.

"De så miss Halcombe sidst," sagde hun. "Fandt De, at hun så således ud, at hun kunne være i stand til at tiltræde en rejse om fire og tyve timer?"

"Nej, ikke efter min mening, mylady."

Sir Percival vendte sig ligeledes om til mig.

"Har De, inden De rejste bort," sagde han, "ytret til opvartersken, at miss Halcombe så langt raskere ud, eller har De ikke sagt disse ord?"

"Den bemærkning har jeg rigtignok gjort, sir Percival."

Han vendte sig, så snart jeg havde givet ham dette svar, igen hurtigt til mylady.

"Sammenlign roligt den ene af mrs. Michelsons udtalelser med den anden," sagde han, "og forsøg at tænke fornuftigt og klart over sagen. Tror du, at vi havde risikeret at lade hende rejse, hvis hun ikke havde været så vel, at hun kunne holde rejsen ud? Hun har tre pålidelige folk om sig, der har tilsyn med hende – Fosco, din tante og mrs. Rubelle, der udtrykkeligt fulgte med i dette øjemed. De havde en hel kupé for sig selv og havde på det ene lange sæde indrettet et leje for hende, hvis hun skulle føle sig for træt af at sidde op. I dag rejser Fosco og mrs. Rubelle videre med hende til Cumberland."

"Hvorfor rejser Marian til Limmeridge og lader mig blive her alene?" spurgte mylady.

"Forbi din onkel ikke vil tage imod dig, førend han har talt med din søster," svarede han. "Har du glemt det brev, han skrev til hende straks, da hun var blevet syg? Man viste dig det dog … Du læste det og burde kunne huske det."

"Det gør jeg også."

"Hvorfor undrer du dig da over, at hun har forladt dig? Du længes efter at vende tilbage til Limmeridge, og din søster er rejst dertil i forvejen for at udvirke din onkels tilladelse."

Den stakkels lady Glydes øjne fyldtes med tårer.

"Marian har endnu aldrig forladt mig uden at sige mig farvel."

"Hun ville også denne gang have sagt dig farvel," svarede sir Percival, "hvis hun ikke havde været bange for dig og sig selv. Hun vidste, at du ville forsøge på at holde hende tilbage, og at du ville bedrøve hende med dine tårer. Har du endnu flere indvendinger, så må du gå ned i spisestuen og komme med dine spørgsmål. Dette evindelige plageri keder mig, og jeg trænger til et glas vin."

Han forlod os pludselig.

Hans manerer under denne forunderlige samtale var ganske forskellige fra hans sædvanlige væsen. Han syntes næsten lige så bevæget og bekymret som hans gemalinde selv. Jeg havde aldrig troet, at han havde et så svageligt helbred, eller at han var så let til at bringe ud af fatning.

Jeg forsøgte at overtale lady Glyde til at gå tilbage til sit værelse; men det nyttede ikke. Hun blev stående i forsalen og så ud, som om hun var grebet af en panisk skræk.

"Der er tilstødt min søster noget!" sagde hun.

"Jeg beder Dem, mylady, at betænke, hvad for en forbavsende energi, miss Halcombe er i besiddelse af," sagde jeg. "Hun er nok i stand til at tåle en anstrengelse, som andre damer i hendes forfatning ville bukke under for. Jeg håber og tror, at der ikke er sket noget urigtigt – ja, det tror jeg ganske vist."

"Jeg må rejse efter Marian," sagde mylady med det samme forskrækkede blik, "jeg må derhen, hvor hun er; jeg må se med mine egne øjne, at hun er rask, og at hun lever. Kom med mig! Følg med ned til sir Percival."

Jeg tøvede, af frygt for at min nærværelse skulle blive betragtet som en påtrængenhed; jeg vovede at forestille mylady dette, men hun hørte ikke på mig. Hun klamrede sig fast til min arm for at tvinge mig til at ledsage hende ned, og hun hængte sig ved mig med al den kraft, som hun endnu havde tilbage, da jeg åbnede døren til spisestuen for hende.

Sir Percival sad ved bordet, og foran ham stod en karaffel med vin. Da vi trådte ind, satte han glasset til munden og tømte det i ét drag. Da jeg bemærkede, at han så vredt på mig, idet han satte glasset fra sig, forsøgte jeg at gøre en undskyldning, fordi jeg var til stede.

"Tror De, at vi har hemmeligheder," råbte han pludselig, "så tager De fejl – her er intet, som jeg behøver at lægge skjul på, intet, som ikke De og enhver anden gerne må vide." Efter at han havde sagt disse forunderlige ord med en høj og streng stemme, fyldte han igen sit glas og spurgte lady Glyde, hvad hun ønskede af ham.

"Hvis min søster er i stand til at rejse, så er jeg det også," sagde mylady med større fasthed, end hun tidligere havde lagt

for dagen. "Jeg beder dig derfor at undskylde, at jeg er bekymret for Marian, og at tillade mig straks at rejse bagefter hende med aftentoget."

"Du må vente til i morgen," svarede sir Percival, "og hvis jeg da ikke har andet at sige dig, kan du rejse. Jeg anser det ikke for sandsynligt, at der vil komme noget i vejen, og vil derfor skrive med aftentoget til Fosco."

Idet han sagde disse sidste ord, holdt han sit glas op for lyset og så på vinen, der funklede i det, i stedet for at se på sin kone. Under hele denne samtale så han i virkeligheden slet ikke på hende. En sådan mangel på opmærksomhed, det tilstår jeg, overraskede mig smerteligt hos en mand af sir Percivals rang.

"Hvorfor vil du skrive til grev Fosco?" spurgte hun med den største forbavselse.

"For at sige ham, at han skal vente dig med middagstoget," sagde sir Percival. "Han vil modtage dig på stationen og ledsage dig derfra til sig selv, for at du kan tilbringe natten i St. John's Wood hos din tante."

Lady Glydes hånd, der hvilede på min arm, begyndte heftigt at skælve – jeg begreb ikke hvorfor.

"Det er ikke nødvendigt, at grev Fosco afhenter mig på jernbanestationen," sagde hun; "jeg vil hellere blive om natten i London."

"Men det må du ikke. Du kan ikke foretage hele rejsen til Cumberland på én dag, du er nødt til at sove en nat i London – og jeg vil ikke have, at du skal tage alene ind i et hotel. Fosco har givet din onkel det tilbud, at han vil modtage dig i sit hus, og din onkel har taget imod det. Der! det er et brev til dig fra ham.

Jeg skulle have sendt dig det op i morges, men jeg glemte det. Læs det og se, hvad mr. Fairlie selv skriver om det."

Lady Glyde så et øjeblik på brevet og rakte det derpå hen til mig.

"Læs De det," sagde hun med mat stemme, "jeg ved ikke, hvad der fattes mig – jeg kan ikke læse det selv."

Brevet indeholdt kun tre linjer – det var så kort og udeltagende, at jeg forbavsedes over det. Hvis min hukommelse ikke bedrager mig, indeholdt det ikke andet end følgende ord:

> "Kom, kæreste Laura, så snart det behager dig. Forkort din rejse ved at ligge natten over i din tantes hus. Jeg beklager at høre, at den gode Marian er syg. Hjerteligst
>
> din
>
> *Frederick Fairlie."*

"Jeg ville helst slet ikke tage derhen – jeg ville helst ikke overnatte i London," sagde mylady ivrigt, inden jeg var færdig med at læse brevet, hvor kort det end var. "Skriv ikke til grev Fosco! Jeg beder indstændigt, skriv ikke til ham!"

Sir Percival tog endnu engang vinkaraflen i hånden og fyldte sit glas, men så ubehændigt, at han væltede det og spildte vinen henover bordet. "Det forekommer mig, at jeg bliver blind," brummede han hen for sig med en forunderlig hviskende stemme. Han satte glasset igen på dets fod, fyldte det, og tømte det atter i ét stræk. Jeg begyndte, efter hans udseende og væsen at dømme, at frygte for, at vinen steg ham til hovedet.

"Jeg beder Dem indstændigt, skriv ikke til grev Fosco!" sagde Laura, endnu bønligere end før.

"Jeg gad dog nok vide, hvorfor jeg ikke skulle gøre det!" råbte sir Percival med et vredesudbrud, der forskrækkede os begge.

"Hvor kan du mere passende tilbringe natten i London end i det hus, som din onkel selv har anvist dig – i din tantes hus? Spørg blot mrs. Michelson."

Det foreslåede arrangement var i den grad det rigtige og det mest passende, at jeg aldeles ikke kunne indvende noget imod det. Hvor meget jeg end i andre henseender sympatiserede med lady Glyde, kunne jeg ikke dele hendes uretfærdige fordom mod grev Fosco. Jeg har endnu aldrig kendt en dame af hendes rang og hendes dannelse med en så beklagelsesværdig modvilje mod alle udlændinge. Hverken hendes onkels brev eller sir Percivals tiltagende utålmodighed synes at gøre det ringeste indtryk på hende. Hun vægrede sig atter ved at tilbringe natten i London og gentog sine bønner til sin gemal om dog ikke at skrive til grev Fosco.

"Hold op!" sagde sir Percival, idet han uhøfligt vendte os ryggen. "Hvis du ikke selv har forstand nok til at indse, hvad der er godt for dig, så må andre indse det for dig. Jeg har nu engang bestemt det således, og dermed punktum. Du skal blot gøre, hvad miss Halcombe allerede har gjort før dig."

"Marian?" gentog mylady i et forvirret tonefald, "Marian skulle have tilbragt en nat i grev Foscos hus?"

"Ja, i grev Foscos hus. Hun sov der forrige nat for ikke at gøre hele rejsen i ét stræk. Og du skal nu følge hendes eksempel og gøre, hvad din onkel siger dig. Du skal i morgen aften hvile ud i Foscos hus for at forkorte rejsen for dig, ligesom din søster har gjort. Gør mig nu ikke alt for mange indvendinger, ellers

bringer du det så vidt, at jeg kommer til at angre, at jeg vil lade dig tage bort."

Han sprang op og gik hurtigt gennem den åbne glasdør ind i verandaen.

"Undskyld, mylady," sagde jeg, "når jeg vover at foreslå Dem ikke at blive her, til sir Percival kommer tilbage. Jeg er meget bange for, at han er ophidset af vinen." Med et adspredt og mat væsen gav hun sit samtykke til at forlade værelset.

Så snart vi begge igen var ovenpå, gjorde jeg alt, hvad der var mig muligt, for at berolige mylady. Jeg erindrede hende om, at mr. Fairlies breve til miss Halcombe og til hende i alle tilfælde billigede den foreskrevne fremgangsmåde, ja gjorde den endda nødvendig. Heri var hun enig med mig og indrømmede tillige, at begge brevene var skrevet nøjagtigt i hendes onkels særegne ånd – men hendes bekymring for miss Halcombe og hendes ubegribelige angst for at tilbringe natten i grev Foscos hus var ikke til at bekæmpe, trods alle mine modforestillinger. Jeg holdt det for min pligt at protestere mod lady Glydes ugunstige mening om Hans Nåde, og det gjorde jeg med al agtelse og skånsel.

"Mylady vil tilgive mig, at jeg tager mig den frihed," bemærkede jeg til sidst, "men der står skrevet: På deres frugter skulle I kende dem. Grevens utrættelige godhed og opmærksomhed lige fra begyndelsen af miss Halcombes sygdom fortjener virkelig hele vor tillid og agtelse. Selv Hans Nådes alvorlige uenighed med mr. Dawson hidrørte ene og alene fra hans bekymring for miss Halcombe."

"Hvilken uenighed?" spurgte mylady med et pludseligt udbrud af interesse.

Jeg fortalte hende de uheldige omstændigheder, under hvilke mr. Dawson havde trukket sig tilbage, og jeg gjorde dette så meget beredvilligere, fordi jeg aldeles ikke billigede, at sir Percival vedblev at skjule for lady Glyde, hvad der var foregået.

Mylady rejste sig heftigt og syntes at blive endnu mere bevæget og urolig ved det, der blev fortalt hende.

"Det er slemt! endnu meget værre, end jeg havde tænkt," sagde hun, idet hun i den heftigste forskrækkelse gik op og ned i værelset. "Greven vidste, at mr. Dawson aldrig ville give sit samtykke til Marians rejse, og han har derfor fornærmet ham med forsæt for at få ham ud af huset."

"O mylady! mylady!" sagde jeg i en bebrejdende tone.

"Mrs. Michelson," sagde hun heftigt, "intet i verden kan overbevise mig om, at min søster efter egen fri vilje befinder sig i den mands hus og i hans magt. Min skræk for ham er af den art, at intet af hvad sir Percival siger eller min onkel skriver kunne formå mig til at spise, drikke eller sove under hans tag, hvis jeg fik lov til at råde mig selv. Men min uvished og bekymring for Marian giver mig mod til at følge hende, hvorhen det end skal være – selv til grev Foscos hus."

Jeg anser det for rigtigt at omtale, at miss Halcombe efter sir Percivals angivelse allerede måtte være rejst til Cumberland.

"Jeg vover ikke at tro det," svarede mylady. "Jeg frygter for, at hun endnu stadig er i denne mands hus. Hvis jeg tager fejl, hvis hun virkelig allerede er på vej til Limmeridge, er det min faste beslutning ikke at tilbringe natten under grev Foscos tag. Min bedste veninde, hun, som jeg elsker højst efter min søster, bor i nærheden af London. De har formodentlig hørt mig og miss Halcombe tale om mrs. Vesey. Jeg vil skrive til hende og

underrette hende om, at jeg vil tilbringe natten i hendes hus. Jeg ved ikke, hvorledes jeg skal komme til hende, og jeg ved heller ikke, hvorledes jeg skal undgå greven, men vist er det, at jeg vil ty til hende, hvis min søster er rejst til Cumberland. Alt, hvad jeg beder Dem om, er, at De vil sørge for, at mit brev til mrs. Vesey afgår lige så sikkert i aften til London som sir Percivals brev til grev Fosco. Jeg har grund til ikke at stole på posttasken. Vil De bevare min hemmelighed og være mig behjælpelig med det? Det bliver rimeligvis den sidste villighed, jeg kommer til at bede Dem om."

Jeg tøvede – alt dette forekom mig meget besynderligt – jeg frygtede næsten for, at mylady var blevet noget forstyrret ved de netop udståede sorger og lidelser. Dog endte jeg med, at jeg ville vove på min egen risiko at sige ja. Hvis brevet havde været til en fremmed person eller til nogen som helst anden end den mig efter rygtet velbekendte mrs. Vesey, havde jeg sandsynligvis vægret mig. Jeg takker Gud – når jeg betænker, hvad der senere tildrog sig – jeg takker Gud for, at jeg hverken nægtede lady Glyde dette eller noget som helst andet ønske, som hun kom frem med denne sidste dag, hun opholdt sig i Blackwater Park.

Hun skrev brevet og gav mig det. Om aftenen bar jeg det selv ned i landsbyen og lagde det i brevkassen.

Hele den øvrige del af dagen så jeg ikke noget til sir Percival. Jeg sov efter lady Glydes ønske i det værelse, der stødte op til hendes, og døren imellem værelserne blev stående åben. Der lå i husets ensomhed og tomhed noget så besynderligt og ubehageligt, at jeg for min del var glad over at have nogen i nærheden. Mylady blev sent oppe; hun havde travlt med at læse

og brænde breve og med at udtage af sine skuffer og gemmer småting, der var hende dyrebare, som om hun ikke ventede nogensinde mere at vende tilbage til Blackwater Park. Hendes søvn, da hun endelig gik til sengs, var meget urolig; hun skreg flere gange højt, en gang så højt, at hun selv vågnede ved det. Men af hvad art hendes drømme end var, mig meddelte hun dem ikke. Måske havde jeg i min stilling heller ikke ret til at vente det af hende. Nu er den sag ligegyldig. Jeg var meget bekymret for hende – ja, det er sikkert nok, at jeg ikke desto mindre var meget bekymret for hende.

Den følgende dag var smuk og solklar. Sir Percival kom efter morgenmaden op til os og underrettede os om, at vognen ville være forspændt klokken kvart i elleve. Toget, vi skulle afgå med til London, standsede tyve minutter over tolv ved vor station. Han sagde, at han var nødt til at gå ud, men føjede til, at han håbede at være tilbage før hendes afrejse. Hvis han imidlertid ved en eller anden tilfældighed blev forhindret, så skulle jeg ledsage hende til stationen og bære omsorg for, at hun ikke kom for sent. Sir Percival gav os disse instruktioner i en hastig tone og gik i en stærk bevægelse op og ned i værelset. Mylady fulgte ham opmærksomt med øjnene. Han så ikke en eneste gang på hende.

Hun talte først, da han var færdig, og holdt ham da tilbage, da han ville gå ud af døren, ved at række hånden frem imod ham.

"Jeg får dig ikke mere at se," sagde hun meget tydeligt – "her skilles vi – måske for bestandig. Vil du forsøge at tilgive mig, ligesom jeg af hjertet tilgiver dig?"

En frygtelig bleghed lagde sig over hans ansigt, og sveden perlede i store dråber på hans skaldede pande. "Jeg kommer tilbage," sagde han og ilede hen til døren, som om hans kones ord havde jaget ham bort.

Jeg havde aldrig holdt meget af sir Percival, men den måde, han forlod lady Glyde på, gjorde, at jeg formelig skammede mig over, at jeg havde spist hans brød og været i hans tjeneste. Jeg ville sige den stakkels dame et par trøstende og kristelige ord, men der lå noget i hendes ansigt, da hun så efter sin mand, til han lukkede døren efter sig, der forstemte mig og bevægede mig til at tie.

Til den bestemte tid holdt vognen for døren. Mylady havde ret: Sir Percival kom ikke tilbage. Vi ventede til det sidste øjeblik på ham – men forgæves.

Der hvilede intet egentlig ansvar på mig, og dog var jeg ganske urolig.

"Det er dog vel myladys fri vilje," sagde jeg, idet vi kørte bort, "at De nu tager til London?"

"Jeg ville rejse, hvorhen det skulle være, for at blive fri for denne frygtelige uvished, der piner mig i dette øjeblik." – Hun havde bragt det så vidt, at jeg næsten var lige så urolig og bekymret for miss Halcombe som hun selv. Jeg vovede at bede hende om et par linjer, hvis alt gik godt i London; hun svarede:

"Meget gerne, mrs. Michelson."

"Hver har sit kors at bære, mylady," sagde jeg, da jeg så, at hun blev tavs og tankefuld, efter at hun havde lovet at skrive mig til. Hun svarede ikke; hun syntes at være alt for hensunken i sine egne tanker til at agte på mig. "Jeg er bange for, at mylady har sovet dårligt i nat," bemærkede jeg efter en lille pause.

"Ja," sagde hun, "jeg er blevet forstyrret af skrækkelige drømme."

"Virkelig, mylady?" Jeg tænkte, at hun nu skulle fortælle mig sine drømme, men nej. Da hun igen tog ordet, var det for at stille mig et spørgsmål.

"Har De med egen hånd lagt brevet til mrs. Vesey i postkassen?"

"Ja, mylady."

"Sagde sir Percival i går, at grev Fosco ville møde mig på stationen i London?"

"Ja, mylady."

Hun sukkede dybt, da jeg gav hende dette sidste svar, og talte ikke mere.

Vi kom næppe to minutter før togets afgang til stationen. Gartneren, der havde kørt for os, sørgede for bagagen, mens jeg gik købte billet. Der blev allerede fløjtet til afgang, da jeg vendte tilbage til mylady på perronen. Hun så meget besynderlig ud og pressede pludselig sin hånd imod hjertet, som om en heftig smerte eller skræk havde gennemfaret hende.

"Jeg ville ønske, at De fulgte med mig," sagde hun og greb mig hastigt ved armen, idet jeg rakte hende jernbanebilletten.

Hvis der havde været tid endnu til det, og hvis jeg dagen i forvejen havde følt, hvad jeg nu følte, så ville jeg have truffet mine forberedelser til at ledsage hende, selv om jeg derved skulle være blevet nødt til at forlade sir Percivals tjeneste på øjeblikket, Men nu blev jeg alt for sent bekendt med hendes ønske, til at jeg kunne opfylde det. Dette syntes hun selv at indse, inden jeg endnu fik tid til at forklare hende det, og hun gentog ikke mere sit ønske om, at jeg skulle ledsage hende.

Toget holdt foran perronen. Hun gav gartneren, inden hun steg ind i jernbanevognen, en foræring til hans børn og rakte mig på sin simple og hjertelige måde hånden.

"De er meget venlig imod mig og min søster," sagde hun, "jeg skal huske på Dem med taknemmelighed, så længe jeg kan erindre mig noget. Farvel, og Gud velsigne Dem."

Hun sagde disse ord i en tone og med et blik, så jeg fik tårer i øjnene – hun sagde dem, som om hun for bestandig ville sige mig farvel.

"Levvel, mylady," sagde jeg, idet jeg hjalp hende ind i vognen og søgte at opmuntre hende, "men kun levvel for denne gang! Mine bedste ønsker ledsager Dem."

Hun rystede på hovedet og fo'r sammen, da hun satte sig ind i vognen. Jernbanebetjenten lukkede døren. "Tror De på drømme?" hviskede hun ud til mig igennem vinduet. "Jeg har aldrig drømt sådanne ting som sidste nat, og jeg kan endnu ikke komme mig af min forfærdelse over dem."

Der blev fløjtet for sidste gang, inden jeg kunne svare noget, og toget satte sig i bevægelse. Hendes hvide, rolige ansigt så på mig – så endnu engang sorgfuldt og højtideligt gennem vinduet – derpå vinkede hun med hånden, og jeg så hende ikke mere.

Henimod klokken fem samme eftermiddag satte jeg mig et øjeblik hen i mit værelse – da mine talrige husholdningspligter kun levnede mig ringe tid – for at læse en af min kære mands prædikener og dermed berolige mit sind. For første gang i mit liv bemærkede jeg, at min opmærksomhed svævede bort fra de fromme og styrkende ord. Idet jeg sluttede, at lady Glydes

afrejse måtte have bedrøvet mig langt dybere, end jeg fra først af havde tilstået for mig selv, lagde jeg bogen fra mig og gik ud for at gå mig en lille tur i haven. Sir Percival var, så vidt jeg vidste, endnu ikke vendt tilbage, og jeg behøvede derfor ikke at genere mig for at lade mig se i parken.

Da jeg bøjede om husets hjørne og kunne se haven, blev jeg overrasket ved at bemærke, at en fremmed person spadserede derinde. Det var en kvinde, der langsomt og med ryggen imod mig gik gennem en allé og af og til plukkede sig en blomst.

Da jeg kom nærmere, hørte hun mig og vendte sig om.

Mit blod blev til is i mine årer. Den fremmede person i haven var mrs. Rubelle. Jeg kunne hverken røre mig eller tale. Hun trådte lige så rolig som sædvanlig hen til mig med blomsterne i hånden.

"Hvad fattes Dem, madame?" spurgte hun i en tør tone.

"*De* her?" stammede jeg. "Ikke i London! ikke i Cumberland?"

Mrs. Rubelle lugtede til sine blomster med et medlidende og ondskabsfuldt smil.

"Nej," sagde hun, "jeg har ikke været borte fra Blackwater Park."

Jeg samlede mod til at stille et nyt spørgsmål.

"Hvor er da miss Halcombe?"

Mrs. Rubelle lo mig denne gang lige ind i ansigtet og sagde:

"Miss Halcombe, madame, har lige så lidt forladt Blackwater Park."

Miss Halcombe havde ikke forladt Blackwater Park!

Da jeg hørte disse ord, fløj mine tanker hen til det øjeblik, da jeg sagde farvel til lady Glyde. Jeg kan ikke sige, at jeg gjorde mig bebrejdelser, men i dette øjeblik ville jeg gerne have givet

alt, hvad jeg i mange år surt havde sparet sammen, hvis jeg blot fireogtyve timer tidligere havde vidst, hvad jeg nu vidste.

Mrs. Rubelle stod roligt og pillede ved sine blomster, som om hun ventede på, at jeg ville sige noget.

Jeg kunne ikke sige noget. Jeg tænkte på lady Glydes kraftløshed og skrøbelige helbredstilstand og skælvede ved tanken om det øjeblik, da dette slag ville ramme hende. Min frygt for den gode dame bragte mig i et par minutter til at forstumme aldeles. Efter denne pause kastede mrs. Rubelle et blik til siden fra sine blomster og sagde:

"Der kommer sir Percival tilbage fra sit ridt, madame."

Jeg så ham i samme øjeblik som hun.

Han kom hen imod os og slog heftigt med ridepisken i blomsterne. Da han var kommet os så nær, at han kunne se mig i ansigtet, stod han stille, slog med pisken på støvlerne og brast ud i en så rå og modbydelig latter, at fuglene fløj forskrækkede bort fra det træ, som han stod under.

"Nå, mrs. Michelson," sagde han, "er De endelig kommet efter det?"

Jeg svarede intet, og han vendte sig nu om til mrs. Rubelle.

"Hvornår lod De Dem se her i haven?"

"For omtrent en halv time siden, sir. De sagde, at jeg havde min frihed, når lady Glyde var taget til London."

"Det er ganske rigtigt. Jeg bebrejder Dem intet. Det er kun et spørgsmål." Han tav et øjeblik og vendte sig derpå igen til mig. "De vil ikke rigtigt tro det?" sagde han spottende. "Godt, så kom med mig og overbevis Dem selv."

Han gik foran henimod husets facade. Jeg fulgte efter ham sammen med mrs. Rubelle. Så snart vi var kommet igennem

jernporten, pegede han med pisken hen på bygningens ubeboede centrum.

"Dér," sagde han, "se op til de vinduer der i første etage. De kender jo de gamle elizabethanske sovekamre? Miss Halcombe befinder sig i dette øjeblik godt og gemytligt i det bedste af dem. Før De hende ind til hende, mrs. Rubelle, De har dog Deres nøgle hos Dem? Før De mrs. Michelson ind til hende, for at hun med egne øjne kan overbevise sig om, at der denne gang intet bedrag finder sted."

Den tone, han talte til mig i, og de få minutter, der var forløbet, siden vi forlod haven, hjalp mig til at samle mig igen. Hvad jeg i dette kritiske øjeblik ville have gjort, hvis jeg havde tilbragt hele mit liv i en tjenende stilling, kan jeg ikke sige; men da jeg havde alle de følelser og grundsætninger, der findes hos en dannet og velopdragen dame, kunne jeg naturligvis intet øjeblik være i tvivl om, hvad jeg skulle gøre. Min pligt mod mig selv såvel som min pligt mod lady Glyde forbød mig at blive længere hos en mand, der på en så skammelig måde havde ført os begge bag lyset med en række af usandheder.

"Jeg må," sagde jeg, "bede Dem om tilladelse til at tale et par ord med Dem alene; jeg skal da straks være beredt til at gå med denne person til miss Halcombe."

Mrs. Rubelle, som jeg med en let hovedbevægelse havde tydet hen til, lugtede med en impertinent mine til sin buket og gik derpå med sin sædvanlige rolighed hen imod indgangen.

"Nå," sagde sir Percival skarpt, "hvad vil De så?"

"Jeg vil blot sige Dem, sir, at jeg hermed afgiver den post, som jeg for øjeblikket beklæder på Blackwater Park." – Dette var netop de ord, som jeg brugte.

Han så på mig med et mørkt blik og stak begge hænderne ned i lommerne på sin ridekjole.

"Hvorfor?" spurgte han; "jeg gad dog nok vide hvorfor?"

"Det tilkommer ikke mig, sir Percival, at udtale nogen mening om, hvad der har tildraget sig i dette hus. Jeg ønsker ikke at fornærme nogen, men vil blot bemærke, at jeg ikke længere finder det foreneligt med mine pligter mod lady Glyde og mod mig selv at forblive i Deres tjeneste."

"Er det da foreneligt med Deres pligter imod mig at stå der og kaste mistanke på mig?" skreg han rasende. "Jeg ser nok, hvor De vil hen. De har dannet Dem en lav og nederdrægtig mening om den lille komedie, der er spillet med lady Glyde til hendes eget bedste. Det var aldeles nødvendigt for hendes helbred, at hun straks kom i en anden luft, og De ved lige så godt som jeg, at hun aldrig var taget bort herfra, så længe hun vidste, at miss Halcombe var her endnu. Hun er blevet ført bag lyset til sit eget gavn, og det må enhver gerne vide. Gå De kun, hvis De vil – jeg kan få husholdersker nok, der er lige så gode som De. Gå De kun, hvis De vil – men tag Dem dog i agt for, at De ikke bagtaler mig og mine handlinger, når De er ude af min tjeneste. Sig De blot sandheden, intet uden sandheden, ellers vil det gå Dem galt! Gå De kun selv ind til miss Halcombe og overbevis Dem om, at hun er blevet lige så godt plejet i den ene del af huset som i den anden. Tænk på doktorens egne ord, at lady Glyde så snart som muligt måtte forandre luft. Tænk på alt dette og vov så, om De tør, at sige noget om mig og min opførsel."

Han udstødte disse ord med et sandt raseri og i ét åndedrag, og samtidig gik han op og ned og fægtede i luften med pisken.

Dog kunne intet af, hvad han sagde eller gjorde, bringe mig til at glemme alle de afskyelige usandheder, som han dagen i forvejen havde sagt i min nærværelse, eller det grusomme bedrageri, hvorved han havde skilt lady Glyde fra hendes søster og bragt den førstnævnte til i sin angst for miss Halcombe næsten at tabe forstanden. Jeg beholdt naturligvis disse tanker for mig selv og sagde intet, der kunne ophidse ham, men jeg var ikke desto mindre fast bestemt på, at jeg ville udføre min plan. Et blidt svar afvæbner vreden, og jeg betvang derfor mine egne følelser, da jeg var nødt til at svare ham.

"Så længe jeg er i Deres tjeneste, sir Percival," sagde jeg, "håber jeg at kende min pligt tilstrækkeligt til ikke at bekymre mig om Deres bevæggrunde. Men så snart jeg har forladt Deres tjeneste, kender jeg min stilling alt for godt til, at jeg skulle tale om ting, som ikke angår mig …"

"Hvornår vil De bort?" afbrød han mig uden al ceremoni. "Bild Dem blot ikke ind, at det er mig magtpåliggende at beholde Dem, eller at jeg er bedrøvet over, at De forlader mit hus. Jeg har fra begyndelsen af været fuldkommen ærlig i dette punkt. – Hvornår vil De bort?"

"Jeg vil gå, så snart det konvenerer Dem, sir Percival."

"Det har slet intet med det at gøre. Jeg forlader dette hus for bestandig i morgen tidlig og kan i aften gøre op med Dem. Hvis De vil tage hensyn til noget, så tænk hellere på miss Halcombe. Mrs. Rubelles tid er udløbet i dag, og hun har årsag til at ønske allerede i aften at være i London. Hvis De tager bort straks, vil der ikke være noget levende væsen tilbage til at pleje miss Halcombe."

Jeg håber, jeg ikke behøver at sige, at det ikke ligger i min natur at forlade lady Glyde og miss Halcombe i den stilling, de nu befandt sig i. Efter at jeg havde ladet sir Percival give mig den bestemte forsikring, at mrs. Rubelle ville rejse bort på øjeblikket, hvis jeg overtog hendes post, og efter at jeg fremdeles havde fået tilladelse til at kalde mr. Dawson tilbage, samtykkede jeg beredvilligt i at blive på Blackwater Park, til miss Halcombe ikke længere behøvede min tjeneste. Det blev afgjort, at jeg skulle skrive til sir Percivals advokat en uges tid før jeg ønskede at tage bort, og at denne da skulle træffe de nødvendige foranstaltninger til at finde en person, der kunne løse mig af. Sagen var afgjort med få ord, hvorpå sir Percival tillod mig at vende tilbage til mrs. Rubelle. Denne forunderlige fremmede havde i al denne tid siddet roligt på dørtærsklen og ventet, til jeg kunne ledsage hende til miss Halcombe.

Jeg var næppe nået halvt hen til huset, da sir Percival, der var gået fra mig i den modsatte retning, stod stille og igen kaldte mig tilbage.

"Hvorfor forlader De min tjeneste?" spurgte han. Dette spørgsmål var efter alt, hvad der netop var forefaldet imellem os, så mærkværdigt, at jeg næppe vidste, hvad jeg skulle svare på det.

"Husk på én ting: jeg ved ikke, hvorfor De går herfra," vedblev han; "men De vil formodentlig blive nødt til at angive en grund, når De søger Dem en ny plads. Hvad er da Deres grund? at familien har opløst sig? Er det således?"

"Jeg har, sir Percival, ikke noget særligt imod, at det kan gælde for grunden til …"

"Det er godt, og det er alt, hvad jeg ville vide. Når man altså forespørger sig hos Dem, så er det af den grund, som De netop har angivet. De forlader mig, fordi familien har opløst sig."

Han vendte sig igen om og gik, inden jeg kunne svare et ord, med hurtige skridt hen til anlægget. Hans væsen var lige så besynderligt som hans ord. Jeg tilstår, at han foruroligede mig. Selv med mrs. Rubelles tålmodighed var det forbi, da jeg omsider kom hen til hende.

"Endelig!" sagde hun, idet hun trak på skuldrene.

Hun gik foran ind i den beboede del af huset, op ad trappen og åbnede med sin nøgle den dør ved enden af korridoren, der førte til de gamle elizabethanske værelser, en dør, der endnu ikke var blevet åbnet, så længe jeg havde været på Blackwater Park.

Værelserne selv var mig velbekendte, da jeg ved forskellige lejligheder havde betrådt dem, men fra den anden side af huset. Mrs. Rubelle stod stille ved den tredje dør i det gamle galleri, rakte mig nøglen til den såvel som nøglen til mellemdøren og sagde til mig, at jeg ville finde miss Halcombe i dette værelse. Endelig anså jeg det for hensigtsmæssigt at give hende at forstå, at man ikke mere trængte til hendes hjælp. Som en følge deraf underrettede jeg hende kort og godt om, at jeg for eftertiden alene ville overtage at pleje den syge dame.

"Det glæder mig at høre, madame," sagde mrs. Rubelle. "Jeg længes meget efter at komme herfra."

"Vil De rejse i dag?" spurgte jeg, for at være vis i min sag.

"Ja, nu da De har overtaget min funktion, vil jeg forlade dette sted inden en halv time. Sir Percival har haft den godhed at stille vognen og gartneren til min disposition, så snart jeg

trænger til dem. Jeg vil behøve dem om en halv time til at køre mig hen til jernbanestationen, og jeg har i forventning om dette allerede pakket mine sager. Jeg ønsker Dem en god dag, madame."

Hun gjorde et hurtigt kniks og gik ned ad galleriet, idet hun nynnede en melodi hen for sig og slog muntert takt til den med sin buket. Jeg siger med oprigtig taknemmelighed, at det var den sidste gang, jeg så eller hørte noget til mrs. Rubelle.

Da jeg trådte ind i værelset, så jeg, at miss Halcombe sov. Jeg betragtede hende med bekymring, som hun lå der i den høje, mørke, gammeldags seng. I ethvert tilfælde havde hendes tilstand efter udseendet at dømme ikke forværret sig, siden jeg sidst havde set hende, og jeg må indrømme, at man, så vidt jeg kunne se, ikke havde forsømt hende. Værelset var trist, støvet og mørkt; men vinduet (der vendte ud til en ensom gård bagved huset) var lukket op, for at den friske luft kunne strømme ind, og der var gjort alt, hvad der kunne gøres, for at gøre stuen beboelig. Den, der altså mest måtte lide under sir Percivals grusomme bedrageri, var den stakkels lady Glyde.

Jeg listede mig igen ud af stuen, mens den syge dame lå i en rolig søvn, for at befale gartneren at hente lægen tilbage. Jeg bad ham om, at han, så snart han havde bragt mrs. Rubelle hen til jernbanestationen, ville køre hen til mr. Dawson og anmode ham fra mig om at komme til mig. Jeg vidste, at han ville gøre det for min skyld, når han fik at vide, at grev Fosco havde forladt huset.

Højere op ad dagen kom gartneren tilbage med den besked, at han var kørt hen til mr. Dawson, men at doktoren lod mig

sige, at han ikke selv var vel, men at han om muligt skulle komme næste morgen.

Da han havde udrettet sit ærinde, ville han gå, men jeg holdt ham tilbage for at bede ham om, at han ville komme igen, når det blev mørkt, og tilbringe natten i et af de tomme soveværelser, for at jeg kunne kalde på ham, hvis jeg skulle trænge til ham. Han begreb fuldkomment, at jeg kun nødigt ville tilbringe hele natten alene i denne ensomme del af det forladte hus og samtykkede beredvilligt i at komme tilbage mellem klokken otte og ni. Han kom punktligt, og jeg havde al grund til at ønske mig tillykke med, at jeg havde været så forsigtig at lade ham komme. Endnu før midnat brød sir Percivals forunderlige raseri ud på en så heftig og foruroligende måde, at jeg slet ikke tør tænke på, hvad der kunne være sket, hvis ikke gartneren havde været der.

Han havde hele eftermiddagen og aftenen flakket omkring i huset og haven med sit urolige væsen, efter at han, som jeg hørte, havde taget et betydeligt kvantum vin til sig ved sit ensomme middagsbord. Jeg hørte ham kalde og råbe med høj og opbragt røst i den nye fløj af huset, da jeg gik igennem galleriet kort før jeg ville lægge mig. Gartneren løb øjeblikkelig ned til ham og lukkede hurtigt mellemdøren, for at larmen ikke skulle trænge ind til miss Halcombe og vække hende. Det varede en god halv time, inden han kom tilbage. Han mente, at hans herre var rent fra forstanden – ikke fordi han havde drukket for meget vin, som jeg havde troet, men fordi han plagedes af en frygt og samvittighedsangst, som vi på ingen måde kunne forklare os. Han havde truffet sir Percival i vestibulen, hvor han gik heftigt op og ned som en rasende og

svor på, at han ikke ville blive et minut længere i sådan et jammerligt fængsel, som hans eget hus var, men at han straks ved nattetide ville tage hen til jernbanen. Han havde jaget gartneren fra sig med eder og trusler, da denne kom hen til ham, og befalede ham øjeblikkelig at spænde for og køre frem for døren. Et kvarter efter var sir Percival kommet ned til ham i gården; han sprang op i vognen, piskede på hesten, så den fo'r afsted i galop, og kørte således bort i måneskin, kridhvid i ansigtet. Gartneren havde derpå hørt, hvorledes han skreg og bandede, forbi man ikke hurtigt nok åbnede porten til parken for ham, hvorledes hjulene rullede afsted i en rasende fart, og derpå var alt igen stille.

Den følgende dag, eller måske et par dage senere (det husker jeg ikke mere så nøje), havde staldkarlen bragt vognen tilbage fra det gamle værtshus i Knowlesbury, den by, der var os nærmest. Sir Percival var rejst videre på jernbanen – men hvorhen, det vidste jeg ikke. Jeg hørte hverken fra ham selv eller gennem nogen anden, hvad der senere var blevet af sir Percival Glyde, og jeg ved ikke, om han i dette øjeblik er i England eller ikke. Han og jeg har aldrig mere mødt hinanden siden hin nat, da han flygtede fra sit eget hus som en fange, der bryder ud, og det er min inderlige bøn og mit alvorlige håb, at vi heller aldrig mere *vil* møde hinanden.

Min egen andel i denne sørgelige families historie nærmer sig nu sin ende.

Man har sagt til mig, at de enkeltheder, der knytter sig til miss Halcombes opvågnen og til det, der forefaldt imellem os,

da hun fandt mig siddende ved sin seng, ikke er af nogen vigtighed med hensyn til formålet med disse optegnelser. Det må altså være tilstrækkeligt, når jeg her blot siger, at hun ikke havde den mindste anelse om, hvorledes man havde bragt hende fra den beboede del af huset over i den ubeboede. Hun måtte dengang have ligget i en dyb søvn, men om denne havde været naturlig eller kunstig, var hun ikke i stand til at sige. Da jeg var i Torquay, og alt det øvrige tyende var borte (med undtagelse af Margaret Porcher, der ikke gjorde andet end at spise, drikke og sove), havde det været en let sag at flytte miss Halcombe fra den ene del af huset til den anden. Mrs. Rubelle havde (hvad jeg opdagede ved at se mig om i værelset) haft levnedsmidler og alt, hvad der behøvedes til at skaffe varmt vand eller til at koge suppe, ovre hos sig i de få dage, hun havde tilbragt der som fange med den syge dame. Hun havde vægret sig ved at besvare miss Halcombes spørgsmål, men forresten havde hun hverken behandlet hende uvenligt eller forsømt hende. Det eneste, jeg med nogen grund kan bebrejde mrs. Rubelle, er, at hun kunne være lav nok til at gøre sig til medskyldig i et sådant afskyeligt bedrageri. Man forlanger ikke af mig (og det er en stor lettelse for mig), at jeg skal fortælle, hvilken virkning efterretningen om lady Glydes bortrejse gjorde på miss Halcombe, eller at jeg skal meddele de langt sørgeligere begivenheder, som vi kun alt for snart hørte om på Blackwater Park. Jeg forberedte hende så blidt og skånsomt som muligt på begge dele. Det var en sørgelig tid, som jeg endnu ikke kan tænke på eller skrive om uden at blive inderlig bedrøvet. De velsignede religiøse trøstegrunde, jeg søgte at holde miss Halcombe oprejst med, ville i lang tid ikke nå til hendes hjerte;

men jeg håber og tror, at jeg til sidst fandt vejen dertil. Jeg forlod hende ikke, før hun var fuldkommen rask. Det jernbanetog, hvormed jeg forlod dette ulyksalige hus, bragte også hende bort fra det. Vi skiltes i London med meget sørgelige følelser. Jeg tog til en pårørende i Islington, og miss Halcombe rejste til Cumberland, til mr. Fairlie.

Jeg har endnu kun få linjer at tilføje, inden jeg slutter disse sørgelige optegnelser. Det er pligtfølelse, der bestemmer mig til at nedskrive dem.

Jeg ønsker at udtale, at det er min egen faste overbevisning, at grev Fosco står fuldkommen ren i hele denne sag. Man siger mig, at man nærer en frygtelig mistanke imod ham, og at Hans Nådes opførsel må give anledning til meget alvorlige betragtninger. Min tro på hans uskyldighed er dog fuldkommen urokkelig. Hvis han var enig med sir Percival om at sende mig til Torquay, så har han gjort det i en uvidenhed, hvorfor han som fremmed og som udlænding ikke fortjener dadel. Hvis han bidrog til, at mrs. Rubelle kom til Blackwater Park, så var det et uheld for ham, men han var dog ikke skyld i, at denne fremmede person var slet nok til at tage del i et bedrageri, som herren i huset havde udtænkt og udført. På moralitetens vegne protesterer jeg imod, at man letfærdigt og ufortjent drager grev Fosco ind i alt dette.

For det andet må jeg udtale min oprigtige beklagelse over, at jeg ikke er i stand til nøje at erindre den dato, da lady Glyde forlod Blackwater Park for at rejse til London. Jeg hører, at den nøjagtige angivelse af den dag, hvor denne beklagelsesværdige rejse blev foretaget, er af den største vigtighed, og jeg har på det samvittighedsfuldeste anstrengt min hukommelse i den

anledning; men al min umage har desværre ikke ført til noget. Så meget kan jeg kun erindre mig, at det var mod enden af juli. Enhver ved, hvor vanskeligt det er efter nogen tids forløb at angive en dato bestemt, når den ikke i rette tid er blevet noteret. Denne vanskelighed tiltager endnu mere for mit vedkommende ved alle de foruroligende og forvirrende begivenheder, der fandt sted samtidig med lady Glydes afrejse. Jeg ønsker af mit ganske hjerte, at jeg havde noteret mig denne dato dengang, eller at jeg lige så levende kunne erindre mig den, som jeg kan erindre mig den stakkels dames blege ansigt, da hun for sidste gang kummerfuldt så på mig gennem vinduet i vognen.

Historien fortsat ved forskellige beretninger

1. Beretning af Hester Pinhorn, kokkepige hos grev Fosco.

Nedskrevet efter hendes egen forklaring.

Jeg beklager at måtte sige, at jeg hverken har lært at læse eller skrive. Jeg har hele mit liv igennem måttet gøre hårdt arbejde og har altid beflittet mig på at bevare et godt rygte. Jeg ved, at det er syndigt og ugudeligt at sige noget, der ikke er sandt, og jeg skal trolig vogte mig for at gøre noget sådant ved denne lejlighed. Jeg vil sige alt, hvad jeg ved, og jeg beder ydmygst den herre, der nedskriver dette, om at rette på mit sprog og gøre undskyldninger på mine vegne, fordi jeg ikke har lært noget.

Sidste sommer var jeg tilfældigvis og uden egen brøde i nogen tid uden kondition; da hørte jeg, at man i St. John's Wood, Forest Road nummer 5, søgte en kokkepige. Jeg tog som et forsøg imod denne kondition. Min herres navn var Fosco. Min nådige frue var en englænderinde. Han var en greve og hun en grevinde. Da jeg kom dertil, havde de en pige, der gjorde arbejdet inden døre. Hun var ikke synderlig proper eller ordentlig, men ellers var der ikke noget ondt at sige hende på. Jeg og hun var de eneste tjenestefolk i huset.

Jeg havde ikke været længe i min nye kondition, da stuepigen kom ud til mig i køkkenet og sagde til mig, at vi kunne vente besøg fra landet. Det var en niece af min nådige frue, og

sovekammeret oppe på første sal blev straks gjort i stand til hende.

Min nådige frue sagde til mig, at lady Glyde – således hed hendes niece – havde et svageligt helbred, og at jeg måtte indrette maden derefter. Hun skulle indtræffe den følgende dag eller måske først dagen derefter eller endnu senere. Det gør mig ondt at måtte sige, at det ikke kan nytte at spørge mig om datoer eller sligt. Når jeg undtager søndagen, ved jeg aldrig, hvad dag det er, for jeg er lige så arbejdsom, som jeg mangler alt, hvad der hedder lærdom. Alt, hvad jeg ved, er, at det i al fald ikke varede længe, inden lady Glyde kom, og vist er det også, at hun lige ved sin ankomst indjog os en ordentlig skræk. Jeg ved ikke, hvorledes herren bragte hende til huset, for jeg var netop beskæftiget dengang; men det forekommer mig, at det var om eftermiddagen de kom, og at stuepigen lukkede dem op og førte dem ind i dagligstuen. Hun havde ikke længe været nede i køkkenet hos mig, førend vi hørte et svært spektakel ovenpå; der blev heftigt ringet, og jeg hørte min nådige frues stemme råbe om hjælp.

Vi ilede begge op ad trappen, og der så vi nu den unge dame ligge på sofaen, dødbleg i ansigtet, med knyttede hænder og nedhængende hoved. Hun var blevet pludselig forskrækket, sagde min nådige frue, og herren sagde, at det var tilfælde og konfusioner. Jeg løb ud af døren, da jeg er bedre bekendt med naboskabet end de andre, for at få fat på den første den bedste doktor.

Den nærmeste doktor var Goodricke og Garth, der praktiserede i forening, og, som jeg havde hørt, stod i stor anseelse i hele St. John's Wood og havde en udmærket praksis.

Mr. Goodricke var hjemme og fulgte straks med mig.

Det varede en stund, inden han kunne være hende til nogen nytte. Den stakkels ulykkelige dame faldt i den ene afmagt efter den anden, og således blev det ved, til hun var så svag og kraftløs som et nyfødt barn.

Derpå lagde vi hende til sengs. Mr. Goodricke gik hjem for at hente medicin og kom tilbage på mindre end et kvarter. Foruden medicinen bragte han også et stykke hult mahognitræ med sig, der så ud som en trompet, og efter at han havde ventet en stund, holdt han den ene ende af det hen på damens hjerte og lagde den anden til sit øre, hvorpå han syntes opmærksomt at lytte efter. Da han var færdig med dette, sagde han til min nådige frue, der også var i værelset: "Det er et meget misligt tilfælde; jeg må opfordre Dem til straks at skrive til lady Glydes pårørende." Derpå sagde min nådige frue til ham: "Er det en hjertesygdom?" og han svarede: "Ja, og af den allerfarligste slags." Han forklarede hende nu nøjagtigt, hvori sygdommen bestod, hvad jeg imidlertid ikke kunne forstå noget af, da jeg jo ikke har lært noget. Men så meget ved jeg, at han sluttede med, at han var meget bange for, at hverken han eller nogen doktor i verden var i stand til at hjælpe hende.

Min nådige frue fandt sig med mere rolighed i denne slemme efterretning end herren. Han var en tyk, stor, besynderlig gammel mand, der holdt af fugle og hvide mus og passiarede med dem, som om de kunne være hans egne børn. Det greb ham frygteligt.

"Ak, den stakkels lady Glyde! Den stakkels kære lady Glyde!" råbte han, idet han løb frem og tilbage i stuen, vred sine fede hænder og gebærdede sig mere som en komediant end som en

gentleman. – For hvert enkelt spørgsmål, som min nådige frue henvendte til doktoren angående den unge dames helbredstilstand, kom han i det mindste med et halvt hundrede. Han var os ligefrem os alle til byrde – og da han endelig gav sig tilfreds, gik han ned i den lille have bag huset, hvor han gav sig til at binde nogle ynkelige små blomsterbuketter, som han bad mig bære op og sætte ind i sygestuen. Som om *det* kunne hjælpe noget! Jeg bilder mig ind, at han til sine tider må være lidt småtosset. Men han var ingen ond herre. Han havde en uhyre høflig og sleben tunge og havde ellers et lystigt, sorgløst og indsmigrende væsen. Han behagede mig meget bedre end min nådige frue. Hvis man kan kalde nogen en hård og hjerteløs person, så var det rigtignok hende.

Ud på natten kom damen en smule til kræfter. Hun havde tidligere været så medtaget af konfusionerne, at hun hverken kunne røre hånd eller fod eller tale et ord med nogen. Hun rørte sig nu i sengen og så forvirret omkring i værelset og hen til os. Hun måtte, da hun endnu var rask, have været en meget smuk dame med blondt hår, blå øjne osv. Hun havde haft en meget urolig nat – det sagde i det mindste den nådige frue, der havde våget alene hos hende om natten. Jeg gik blot en eneste gang, før jeg gik til sengs, ind for at spørge, om jeg endnu kunne hjælpe med noget, og jeg hørte da, at hun talte med sig selv på en urolig og forvirret måde. Hun syntes at ville så gerne tale med én, der var et eller andet sted langt borte fra hende. Første gang kunne jeg ikke forstå navnet, og da hun nævnte det anden gang, bankede netop herren på døren – han havde som sædvanlig munden fuld af spørgsmål og hænderne fulde af sine kummerlige buketter.

Da jeg den næste morgen gik derind, var damen igen fuldkommen udmattet og lå i en slags mat søvn. Mr. Goodricke bragte sin kollega, mr. Garth, med sig, for at rådføre sig med ham. De sagde, at vi på ingen måde turde forstyrre hendes ro. Jeg hørte dem i den anden ende af værelset henvende en mængde spørgsmål til min nådige frue: hvorledes damens sundhedstilstand havde været tidligere, hvem der havde været hendes læge, og om hendes sindsro længe havde været forstyrret. Jeg erindrede mig, at min nådige frue svarede Ja til det sidste spørgsmål, hvorpå mr. Goodricke så på mr. Garth og denne igen på mr. Goodricke, og så rystede de begge på hovedet. De syntes at være af den mening, at damens forstyrrede tilstand måtte stå i forbindelse med hendes hjertesygdom. Hun var efter al anseelse kun et meget svagt væsen, den stakkels dame, og kunne, forekom det mig, aldrig have været synderlig stærk.

Noget senere samme morgen kom damen sig pludselig og befandt sig tilsyneladende meget bedre. Jeg fik ikke lov til at komme ind til hende – ikke heller stuepigen – for at hun ikke, som de sagde, skulle foruroliges af fremmede ansigter. Hvad jeg erfarede om hendes befindende, hørte jeg af min herre. Han var i ualmindeligt godt humør over denne forandring og stod nede i haven med sin store, hvide hat på med ombøjet skygge – han ville lige til at gå ud – og kiggede ind gennem køkkenvinduet. "Min gode fru Kok," sagde han, "lady Glyde befinder sig meget bedre. Jeg føler mig nu noget roligere og vil tage en smuk lille spadseretur i solen, for at opvarme mine stive lemmer. Skal jeg gøre noget for Dem, skal jeg gå på torvet for Dem? Hvad laver De der? En smuk frugttærte til

middagsbordet? Lad mig se, De sørger for, at randen bliver godt bagt, og at den smelter i munden." Sådan var nu han! Han var over tres år gammel og holdt alligevel af bagværk!

Doktoren kom om eftermiddagen igen og så selv, at damen var bedre, da hun vågnede. Han forbød os at tale til hende eller lade hende tale til os, hvis hun skulle føle sig oplagt til det, fordi hun skulle holde sig så rolig som muligt og sove så meget som muligt. Hun syntes forresten aldrig at være synderlig tilbøjelig til at tale, når jeg så til hende, undtagen den nat, da jeg ikke kunne forstå, hvad hun sagde – hun var dengang alt for udmattet til at kunne tale tydeligt. Mr. Goodricke var ikke så tilfreds med hendes tilstand som min herre. Han sagde ikke et ord, da han kom ned, undtagen at han henimod klokken fem ville komme igen. Omtrent på den tid (inden min herre endnu var kommet hjem) blev der ringet heftigt i soveværelset; min nådige frue kom ud i forsalen og råbte til mig, at jeg skulle hurtigt ile hen til mr. Goodricke og sige til ham, at damen var besvimet.

Jeg havde næppe taget hatten på og bundet mit tørklæde om mig, da doktoren lykkeligvis selv kom, som han havde lovet.

Jeg lukkede op for ham og ledsagede ham op ad trappen. "Lady Glyde syntes at befinde sig ganske som sædvanlig," sagde den nådige frue til ham i døren; "hun vågnede og så sig omkring på en besynderlig forvirret måde, da jeg pludselig hørte hende udstøde et lille skrig, hvorpå hun øjeblikkelig faldt i afmagt." Doktoren trådte hen til sengen og bøjede sig ned over den syge dame. Han så pludselig meget alvorlig ud, idet han betragtede hende og lagde sin hånd på hendes hjerte. Den nådige frue så ham spændt ind i ansigtet. "Hun er dog ikke

død?" spurgte hun hviskende, idet hun begyndte at skælve fra issen ned til fodsålen.

"Jo," sagde doktoren meget roligt og alvorligt. "Hun er død. Jeg frygtede allerede i går, da jeg undersøgte hendes hjerte, at det ville komme meget pludseligt." Den nådige frue gik bort fra sengen, da han sagde disse ord, og skælvede stadig stærkere. "Død!" hviskede hun hen for sig, "død! Så pludseligt, så snart! Hvad vil dog greven sige!" Mr. Goodricke rådede hende til at gå ned og søge at fatte sig.

"De har våget hele natten," sagde han, "og Deres nerver er angrebet. Denne kone," sagde han, og dermed mente han mig, "denne kone kan blive herinde i stuen, til det bliver mig muligt at sende den nødvendige hjælp."

Min nådige frue gjorde, hvad han sagde til hende.

"Jeg må forberede greven på det," sagde hun, "jeg må med stor forsigtighed forberede greven på det."

Og med disse ord forlod hun os, endnu stadig skælvende over hele legemet.

"Deres herre er en udlænding," sagde mr. Goodricke, da den nådige frue var gået bort. "Forstår han sig på at skrive en dødsanmeldelse?"

"Det kan jeg ikke sige," svarede jeg, "men det gør han formodentlig ikke."

Doktoren grublede et øjeblik og sagde derpå: "Jeg befatter mig ellers ikke med sligt, men i dette tilfælde vil det måske spare familien nogle ubehageligheder, når jeg selv anmelder denne dames død. Om en halv time kommer jeg forbi distriktskontoret og kan da let besørge det. Vil De ikke være så god at sige, at jeg har påtaget mig det?"

"Jo, sir," sagde jeg, "og det er meget smukt af Dem, at De er så god at tænke på den slags."

"De har vel ikke noget imod at blive her, til jeg kan sende en anden person herhen i Deres sted?" spurgte han.

"Nej, sir," sagde jeg, "jeg skal nok blive så længe hos den stakkels dame. Der kunne vel ikke være gjort mere for hende, end der er gjort?"

"Nej," sagde han, "på ingen måde; hun må allerede have lidt meget, længe før jeg så hende. Hendes tilstand var håbløs, da man lod mig kalde."

"Ak ja!" sagde jeg; "før eller siden skal vi jo alle den vej. Ikke sandt, sir?"

Han svarede mig ikke noget og syntes overhovedet ikke at være oplagt til at tale. Han sagde "Farvel" og gik.

Jeg blev da siddende ved sengen lige til det øjeblik, da mr. Goodricke sendte en anden. Den kvinde, han skikkede til os, hed Jane Gould og syntes mig at være en meget respektabel kone. Hun gjorde ingen anden bemærkning end den, at hun forstod, hvad hun påtog sig, og at hun allerede havde klædt mange lig før den dag.

Hvorledes min herre optog efterretningen om den unge dames død, ska! jeg ikke kunne sige, for jeg var ikke til stede derved. Da jeg så ham igen, så han forfærdelig angrebet ud. Han sad henne i en krog, hans fede hænder lå på hans tykke kræ, hans hoved var sunket dybt ned på brystet, og han stirrede hen for sig. Han syntes ikke at være så bedrøvet over, hvad der var sket, som forskrækket og forbløffet. Min nådige frue besørgede alt, hvad der hørte til begravelsen; det må have kostet en mængde penge; kisten i særdeleshed var yderst pragtfuld.

Den døde dames gemal var, som jeg hørte, ikke i landet; men min nådige frue, der var hendes tante, var blevet enig med hendes pårørende i Cumberland om, at hun skulle jordes dér i samme grav som hendes moder. Jeg gentager endnu engang, at alt blev ordnet på det prægtigste, og min herre rejste selv til Cumberland for at følge hende til jorden.

Han så udmærket ud i sin sørgedragt, med sit store, højtidelige ansigt, sin langsomme gang og sit brede crepebånd, det kan man ikke nægte.

Til sidst må jeg endnu tilføje som svar på de mig forelagte spørgsmål:

1) At hverken jeg eller stuepigen nogensinde har set, at min herre selv har givet lady Glyde medicin.

2) At han med mit vidende aldrig har været alene i stuen med lady Glyde.

3) At jeg ikke er i stand til at sige, hvad der forårsagede den unge dame en så pludselig skræk, da hun kom hertil. Hverken stuepigen eller jeg har nogensinde fået grunden hertil at vide.

Hele denne forklaring er blevet mig forelæst. Jeg har intet at tilføje og intet at forandre. Jeg bekræfter som en god kristen med min ed, at det er sandhed.

(Underskrevet)

Hester Pinhorn.

Hendes ✕ mærke.

2. Lægens beretning

Til registratorerne i det underdistrikt, hvori nedenstående dødsfald har fundet sted.

Jeg bevidner herved, at jeg har behandlet lady Glyde, der på sin sidste fødselsdag fyldte enogtyve år, i hendes sygdom, at jeg så hende sidste gang den 28. juli 1850, at hun døde den samme dag i Forest Road nr. 5, St. John's Wood, og at årsagen til hendes død var en aneurisme. Sygdommens varighed er mig ubekendt.

(Underskrevet)

Alfred Goodricke,

M.R.C.S. Eng., L.S.A.
12 Croydon Gardens, St. John's Wood.

3. Jane Goulds beretning

Jeg var den kone, der blev sendt af mr. Goodricke for at foretage det nødvendige med de jordiske levninger af en dame, der er død i det hus, som nævnes i ovenstående attest. Kokkepigen, Hester Pinhorn, sad ved liget, da jeg kom. Jeg blev der og klædte liget til behørig tid; senere var jeg til stede, da man skruede kisten til, inden den blev kørt bort. Efter at det var sket og ikke et øjeblik tidligere, fik jeg, hvad der tilkom mig og forlod derpå huset. Hvis nogen ønsker at indhente nærmere oplysninger, så beder jeg, at man desangående vil henvende sig til mr. Goodricke. Han har kendt mig i mere end seks år og vil bevidne, at man kan forlade sig på, at jeg taler sandhed.

(Underskrevet)

Jane Gould.

4. Gravstenen

Sat

til erindring om

Laura

Lady Glyde

Gift med sir Percival Glyde, baronet

til Blackwater Park i Hampshire

– og –

Datter af afdøde Philip Fairlie, Esquire

til Limmeridge House i dette sogn.

Født den 27. marts 1829

Gift den 23. september 1849

Død den 28. juli 1850.

5. Walter Hartrights beretning

I forsommeren 1850 forlod jeg og de tilbageblevne af mine kammerater Centralamerikas skove og ørkener og tiltrådte vor hjemrejse. Så snart vi nåede kysten, indskibede vi os til Europa. Skibet strandede i Golfen ved Mexico, og jeg var en af de få, der blev frelst. Det var tredje gang, at jeg blev frelst af dødsfare. Jeg

har været lige ved at dø af sygdom, dø for de vildes hånd og dø i skibbrud, og jeg er lykkeligt undgået disse tre dødsfarer.

De, der frelstes ved skibbruddet, blev optaget af et amerikansk skib, der var bestemt til Liverpool. Det nåede i havn den tredje oktober 1850. Vi kom i land ud på eftermiddagen, og endnu samme aften ankom vi til London.

Disse blade er ikke bestemt til at underrette andre om mine vandringer og farer i fremmede lande. Man kender allerede de bevæggrunde, der fik mig til at forlade mit hjem og mine pårørende og søge hen til en ny verden med eventyr og farer. Fra denne forvisning, som jeg selv havde pålagt mig, vendte jeg fuldkommen forandret tilbage, således som jeg havde håbet og ønsket. I et nyt livs vande havde jeg forfrisket og styrket min natur. I farernes strenge skole og i den yderste nød havde min vilje lært at blive fast, mit hjerte at blive roligt og min ånd at stole på sig selv. Jeg rejste bort for at gå af vejen for min fremtid. Jeg vendte tilbage for at gå den i møde som en mand.

Jeg havde fast besluttet at træde den i møde med resignation. Fortidens bitterheder havde jeg så temmelig overvundet, men ikke erindringen om hin uforglemmelige tids smerte og kærlighed. Jeg havde aldrig ophørt at føle til fulde det uforanderlige i min sørgelige skæbne – jeg havde kun lært at bære den. Laura Fairlie fyldte mit hele hjerte; hun var min eneste tanke, da skibet førte mig bort, og mine sidste blikke faldt på England – og da jeg vendte tilbage, og morgenlyset viste mig de hjemlige kyster, var min eneste tanke igen Laura Fairlie.

Min pen skriver de gamle bogstaver, ligesom mit hjerte vender tilbage til sin gamle kærlighed. Jeg kalder hende endnu

stadig Laura Fairlie. Det er alt for bittert at tænke på hende eller tale om hende under hendes mands navn.

Jeg har, da jeg nu optræder her anden gang i disse blade, ingen yderligere forklaringer at tilføje og kan derfor, hvis jeg har kraft og mod nok til det, igen optage fortællingen og føre den til ende.

Mine første tanker og forhåbninger, da morgenen kom, gjaldt min moder og min søster. Jeg følte, at det var nødvendigt, efter en fraværelse, hvor det i hele måneder havde være umuligt at give dem efterretninger om mig, at forberede dem på den glade overraskelse, at jeg vendte tilbage. Tidligt om morgenen sendte jeg et brev ud til det lille hus i Hampstead, og en time efter var jeg der selv.

Da vore første hilsner var ovre, og da vi begyndte at fatte os, så jeg i min moders træk noget, der sagde mig, at der hvilede en hemmelig byrde på hendes hjerte. Der lå mere end kærlighed – der lå sorg og kummer i det blik, som hun ømt fæstede på mig. Jeg sporede medlidenhed i hendes lange, kærlige håndtryk. Vi havde aldrig skjult noget for hinanden. Hun vidste, hvad det var, mit livs håb var strandet på – hun vidste, hvorfor jeg havde forladt hende.

Jeg havde lige på tungen at spørge hende så roligt som det var mig muligt, om der ikke var noget brev til mig fra miss Halcombe – om man ikke havde efterretninger fra hendes søster, som jeg turde høre på. Men da jeg så min moder øjnene, tabte jeg modet til at komme selv med dette frygtsomme

spørgsmål. Jeg kunne blot sige med en tvivlende og tvungen stemme:

"Du har noget at meddele mig."

Min søster, der sad overfor os, rejste sig pludselig uden at sige et ord – og forlod værelset.

Min moder satte sig tættere hen til mig på sofaen og slyngede armene om min hals. De trofaste arme skælvede, og hendes kærlige ansigt badedes i tårer.

"Walter," hviskede hun, "mit kæreste, kæreste barn! Det er for din skyld, at mit hjerte er så tungt. O, min søn, min søn, forsøg at erindre dig, at du i det mindste har mig tilbage endnu!"

Mit hoved sank ned på hendes bryst. Med disse ord havde hun sagt mig alting.

Det var den tredje dags morgen efter min tilbagekomst – morgenen til den sekstende oktober.

Jeg var blevet hos dem i Hampstead, og jeg havde gjort alt, hvad der var mig muligt, for ikke at forbitre dem glæden over min hjemkomst, således som den var forbitret for mig. Jeg havde opbudt alt, hvad der stod i en mands magt, for at rejse mig efter dette slag, for ikke at fortvivle. Det var til ingen nytte, der kom ingen tårer i mine brændende øjne; min søsters deltagelse og min moders kærlighed bragte mig ingen trøst.

På denne tredje morgen åbnede jeg mit hjerte for dem. Nu først kunne jeg udtale de ord, som jeg allerede gerne ville have sagt den på den dag, da min moder fortalte mig, at hun var død.

"Lad mig rejse herfra en kort tid alene," sagde jeg; "jeg vil bedre kunne bære min skæbne, når jeg endnu engang ser det sted, hvor jeg så hende første gang, og jeg har knælet og bedt på den grav, hvor man har lagt hende til hvile."

Jeg tiltrådte min rejse – min rejse til Laura Fairlies grav. Det var på en stille høsteftermiddag, at jeg forlod den afsides jernbanestation og gik alene til fods hen ad den velkendte vej. Efterårssolen lyste mat gennem de tynde, hvide skyer; luften var mild og stille; den fred, der hvilede over det ensomme landskab, fik et melankolsk anstrøg ved følelsen af, at året gik til hvile.

Jeg kom ud på heden; jeg stod igen på toppen af højen; jeg så ned af stien, og derhenne, langt borte stod de bekendte havetræer og de høje hvide mure af Limmeridge House. De mange omskiftelser og farer, jeg på min lange vandring havde udstået, forsvandt pludselig, som de aldrig havde eksisteret. Det forekom mig, som om det var først i går, at jeg var vandret hen over dette duftende hedelandskab. Det forekom mig, at jeg måtte se hende komme mig i møde med den runde stråhat, der beskyggede hendes ansigt, den simple kjole, der flagrede i vinden, og den velfyldte tegnemappe i hånden.

Død, hvor er din brod? Grav, hvor er din sejr?

Jeg vendte mig om, og dernede lå den ensomme grå kirke; der var det lille våningshus, hvor jeg havde ventet på den hvidklædte kvinde; der lå de bakker, der omkransede den stille kirkegård, og der var bækken, som rislede over det kolde stenleje. Der stod endelig det høje, hvide marmorkors på graven – den grav, der nu omsluttede både moder og datter.

Jeg nærmede mig til graven. Jeg steg endnu engang over stentrinene og blottede hovedet, da jeg betrådte den indviede jord. Jeg stod stille foran gravmælet, hvorfra korset hævede sig. På den ene side af dette – på den side, der var mig nærmest – mødte den nylig indhuggede indskrift mit blik. Jeg så de hårde, tydelige, grusomme bogstaver, der fortalte historien om hendes liv og hendes død. Jeg forsøgte at læse den og kom så lang som til navnet: "Sat til erindring om Laura."

Jeg forsøgte endnu engang at læse indskriften. Jeg så til allersidst hendes dødsdag; og derover …

Derover stod nogle linjer på marmoret – og i disse linjer et navn, der bragte forvirring i mine tanker. Jeg gik om på den anden side af graven, hvor der intet var at læse – hvor ingen jordisk slethed trængte sig mellem hendes ånd og min.

Jeg knælede ned ved graven. Jeg lagde mine hænder og mit hoved på den store hvide sten og lukkede mine trætte øjne. Jeg kaldte hende til mig. "O, min elskede! min elskede! Nu tør mit hjerte tale til dig! Det er igen som i går, at vi skilles – som i går, at mine øjne ser dig for sidste gang. O, min elskede! min elskede!"

Tiden gik hen, og stilheden havde udbredt sig over stedet.

Den første lyd, der fulgte på denne himmelske ro, var en let raslen, som om vinden viftede i græsset på kirkegården. Denne lyd kom stadig nærmere – nu klang det i mine øren ligesom fodtrin, der nærmede sig og pludselig standsede.

Jeg så op.

Det var lige ved solnedgang. Skyerne havde spredt sig; den dalende sol kastede et mildt lys hen over gravhøjene.

I nogen afstand så jeg to kvindeskikkelser, hvis blikke var fæstet på graven – på mig.

To.

De kom en smule nærmere – og stod igen stille. Deres slør skjulte deres træk for mig. Da de standsede, slog den ene af dem sit slør tilbage, I det rolige aftenlys genkendte jeg Marian Halcombe.

Men hvor forandret! Forandret, som om mange år var forløbet. Øjnene var store og vilde og så på mig med en forunderlig forfærdelse. Ansigtet var blegt og indfaldent. Sorg, angst og kummer stod skrevet i dem som med ildbogstaver.

Jeg gik et skridt henimod hende. Hun rørte sig ikke – hun talte ikke. Den tilslørede kvindeskikkelse ved siden af hende udstødte et mat skrig. Jeg stod stille, det var, som om livets kilder stivnede i mig, og en gysen gennemfo'r mig fra isse til fod.

Den tilslørede forlod miss Halcombe og gik langsomt henimod mig. Da Marian var alene, begyndte hun at tale. Stemmen var den samme – ikke forandret som hendes øjne og hendes ansigt.

"Min drøm! min drøm!" I den dybe stilhed hørte jeg hende udråbe disse ord. Hun sank på knæ og løftede de foldede hænder imod himlen: "Styrk ham, o Gud! Stå ham bi, fader! hjælp ham i nødens time!"

Den tilslørede skikkelse kom nærmere – langsomt og tavst nærmede hun sig stadig mere. Jeg så på hende – og fra dette øjeblik så jeg kun hende og intet andet.

Den stemme, der bad for mig, skælvede og tav – derpå rejste hun sig pludselig og råbte til mig med angst og fortvivlelse, at jeg skulle gå bort.

Men den tilslørede fængslede mig med legeme og sjæl. Hun var nu nået hen til den ene side af graven. Vi stod overfor hinanden med gravstenen imellem os. Hun stod tæt ved indskriften på gravmælet, så tæt, at hendes dragt berørte de sorte bogstaver.

Stemmen trængte sig igen hen til mig, stadig mere lidenskabelig. "Skjul Deres ansigt! Se ikke på ham! For Guds skyld – skån ham!"

Skikkelsen løftede sit slør.

"Sat til minde om LAURA Lady Glyde ..."

Laura, lady Glyde stod ved siden af indskriften og så over graven hen på mig ...!

Walter Hartrights beretning – Anden afdeling.

1

Jeg begynder på et nyt blad og optager min fortælling en uge senere.

Jeg springer de dage over, der ligger imellem. Mit hjerte begynder at standse, og min ånd formørkes og forvirres, når jeg tænker på dem. Det må ikke være tilfældet, hvis jeg, der skriver, skal give dem, som læser, en tydelig beretning, og hvis tråden, der går i ad krogede veje gennem denne fortælling, fra begyndelsen til enden skal forblive i mine hænder.

Et liv, der pludselig er forandret, hvis mål pludselig bliver et nyt, hvis håb og frygt, hvis kamp, interesser og ofre, alle på én gang og for bestandig får en ny retning – det er den udsigt, der pludselig åbner sig for mig, ligesom udsigten oppe fra en bjerghøjde, når solen sønderriver skysløret omkring den.

Jeg afbrød min fortælling i de stille skygger af kirken i Limmeridge; jeg optager den en uge efter i den forvirrede tummel og larm på en af Londons gader.

Det er en gade i et fattigt, men meget befolket kvarter. Stueetagen i et af husene dér bebos af én, der forhandler aviser, og den første og anden etage udlejes som møblerede boliger af den mest fordringsløse art.

Jeg har lejet begge disse etager under et påtaget navn. I den øverste bor jeg; den består af et sovekammer og et arbejdsværelse. I etagen nedenunder bor, ligeledes under påtagne navne, to kvinder, der går for mine søstre. Jeg tjener det daglige brød ved tegninger og træsnit til et af de billige tidsskrifter. Mine søstre hjælper mig, som det hedder, ved håndarbejde. Vor fattige bolig, vor beskedne beskæftigelse, vort foregivne slægtskab og vore påtagne navne tjener os alle som midler til at skjule os i denne skov af gammeldags huse. Vi hører ikke mere til de folk, hvis liv ligger åbent for alle. Jeg er en obskur, ubemærket mand, uden nogen ven og beskytter, der kan yde mig hjælp. Marian Halcombe er nu ikke andet end min ældste søster, der ved sine hænders arbejde sørger for at holde huset i orden. Begge er vi ofre for et forvovent bedrageri, og begge gør vi os på samme tid skyldige i et lignende. Vi er den vanvittige Anne Cathericks medskyldige, og hun gør fordring på den afdøde lady Glydes navn, stilling og ejendom.

Det er vor stilling. Det er den forandrede karakter, hvori vi tre fra nu af må optræde på en mængde blade i denne fortælling.

Efter fornuften og loven, efter hendes pårørende og nærmestes mening og efter enhver almindelig opfattelse lå "Laura lady Glyde" ved siden af sin moder i graven på kirkegården i Limmeridge. Philip Fairlies datter og Percival Glydes gemalinde turde i det højeste eksistere enten for hendes søster og for mig; men for hele den øvrige verden var hun død. Hun var død for sin onkel, der har fornægtet hende – død for husets tyende, der ikke har kendt hende, død for øvrigheden, der har overgivet hendes formue til hendes mand og hendes

tante, død for min moder og min søster, der tror, at jeg er et offer for en eventyrerskes bedragerier.

Og dog lever hun. Hun lever fattig og skjult. Hun lever under en fattig tegnelærers beskyttelse, og han vil igen tilkæmpe hende plads imellem de levende.

Rørte der sig hos mig, der selv har været vidne til ligheden mellem hende og Anne Catherick, rørte der sig hos mig ikke nogen mistanke, da hun første gang blottede sit ansigt for mig? Nej, jeg nærede ikke nogen skygge af mistanke, dengang hun løftede sit slør i vejret ved siden af den gravskrift, der forkyndte hendes død.

Førend endnu solen var gået ned den dag, førend endnu hjemmet, der havde lukket sine døre for hende, var forsvundet for vore blikke, havde vi begge tænkt på de afskedsord, som jeg havde udtalt, da vi skiltes i Limmeridge House; jeg havde udtalt dem, og hun erindrede dem: hvis der nogensinde skulle komme en tid, hvor jeg med hengivelse af mit hjerte, min sjæl og alle mine kræfter kunne skænke dem et øjebliks lykke eller spare dem for et øjebliks sorg, så skulle de tænke på den stakkels tegnelærer, der havde undervist dem. Hun, der nu erindrede sig så lidt af den nærmest forgangne tids rædsler og sorger, hun erindrede sig dog hine ord og lagde sit stakkels hoved uskyldigt og tillidsfuldt til den mands bryst, der havde udtalt dem.

I det øjeblik, da hun nævnte mig ved mit navn, idet hun sagde: "De har forsøgt på at bringe mig til at glemme alt, Walter; men jeg husker dog på Marian og husker på *dig* ..." i dette øjeblik gav jeg, der for længe siden havde skænket hende hele min kærlighed, hende mit liv og takkede Gud for, at han havde bevaret det for mig.

Ja, denne tid var kommet. Fra en afstand af tusinder af mile, gennem store og ørkener, hvor kammerater var faldet, der var kraftigere end jeg, og efter at jeg tre gange var undgået dødsfare, havde den hånd, der leder menneskene på fremtidens dunkle veje, ført mig hen til dette mål. Nu, da hun var forladt og fornægtet, hårdt prøvet og sørgeligt forandret, da hendes skønhed var afbleget og hendes ånd omtåget; nu, da hun var berøvet sin stilling i verden og sin plads blandt de levende, turde jeg uden frygt for at gøre noget forkert lægge mit hjertes hengivenhed og alle mine kræfter for hendes kære fødder. Gennem hendes store modgang og forladthed var hun endelig blevet min med rette – min, for at jeg kunne beskytte hende, opretholde hende, ære hende og indsætte hende i hendes rettigheder! min, for at jeg på én gang kan elske og ære hende som fader og broder – min, for at jeg gennem alle farer og ofre, gennem en håbløs kamp mod rang og magt, gennem en langvarig strid, med tabet af mit rygte og mine pårørende, igen kan skaffe hende hendes ret, idet jeg vover mit liv.

2

Jeg har nu beskrevet min tilstand og forklaret mine bevæggrunde, og nu må Marians og Lauras beretninger følge efter.

Jeg vil meddele dem begge, dog ikke med fortællerindernes egne ord (der, hvad der ikke lod sig undgå, ofte var afbrudte og forvirrede), men efter det korte, tydelige og simple udtog, som jeg har gjort af dem til vejledning for mig selv og min advokat. På denne måde vil hele dette forvirrede væv hurtigst og forståeligst oprulle sig for læseren.

Marians beretning begynder der, hvor husholdersken tog bort fra Blackwater Park.

Da lady Glyde havde forladt sin mands hus, underrettede husholdersken miss Halcombe om dette, såvel som om de omstændigheder, der havde ledsaget hendes afrejse. Det var nogle dage senere (mrs. Michelson kunne ikke nøjagtigt sige, hvor mange dage senere, da hun intet havde skrevet ned), at der kom et brev fra grevinde Fosco, der meddelte lady Glydes pludselige død i grev Foscos hus. Brevet indeholdt ellers intet og overlod det til mrs. Michelsons eget skøn, om hun straks ville meddele miss Halcombe denne efterretning eller udsætte meddelelsen, til denne var kommet sig.

Efter at hun havde rådført sig med mr. Dawson (hvis ildebefindende havde forhindret ham i indtil da at aflægge sygebesøg på Blackwater Park), meddelte mrs. Michelson den syge efterretningen i doktorens nærværelse, men, efter hans tilskyndelse, hverken på den samme dag eller den næste.

Det er unødvendigt her at dvæle ved den virkning, som efterretningen om lady Glydes pludselige død frembragte på hendes søster. For vort nærværende øjemed er det blot nødvendigt at tilføje, at hun i hele tre uger ikke var i stand til at rejse. Efter den tids forløb begav hun sig, ledsaget af husholdersken, til London. Her skiltes de, efter at mrs. Michelson først havde givet miss Halcombe sin adresse, for det tilfælde at denne sidste i fremtiden skulle have nogen befalinger og ønsker at meddele hende.

Så snart miss Halcombe havde taget afsked med husholdersken, gik hun til de herrer Gilmores og Kyrles kontor, for at konsultere den sidste i mr. Gilmores fraværelse. Hun

udtalte for mr. Kyrle, hvad hun havde fundet det rådeligst at skjule for alle andre (mrs. Michelson ikke engang undtaget): sin mistanke med hensyn til de omstændigheder, under hvilke lady Glyde skulle være afgået ved døden. Mr. Kyrle, der allerede tidligere havde givet venskabelige beviser på sin beredvillighed i at tjene miss Halcombe, påtog sig straks det hverv at anstille alle de efterforskninger, som undersøgelsens mislige og farlige natur ville tillade.

For at afslutte denne del af sagen, inden jeg går videre, vil jeg her blot bemærke, at grev Fosco ydede mr. Kyrle al den bistand, han ønskede sig, da denne sidste sagde til ham, at han var afsendt af miss Halcombe for at indsamle så mange efterretninger som muligt om lady Glydes død. Mr. Kyrle blev henvist til lægen mr. Goodricke og til begge tjenestepigerne, kokkepigen og stuepigen. I mangel af noget middel til at komme efter, hvad dato lady Glyde var taget bort fra Blackwater Park, måtte lægens og de to pigers vidnesbyrd, såvel som grev Foscos og hans frues forklaringer forekomme mr. Kyrle tilstrækkelige. Han kunne ikke antage, at miss Halcombes dybe smerte over tabet af søsteren på en beklagelig måde havde ledet hendes dømmekraft på vildspor, og med denne overbevisning skrev han til hende, og tilføjede yderligere, at den skrækkelige mistanke, hun for ham havde ladet sig forlyde med, efter hans anskuelser ikke i fjerneste måde var begrundet. Således begyndte og endte de efterforskninger, der anstilledes af mr. Gilmores kompagnon.

Imidlertid var miss Halcombe vendt tilbage til Limmeridge House og havde der indhentet alle de oplysninger, som hun var i stand til at skaffe sig.

Mr. Fairlie havde fået de første efterretninger om sin nieces død gennem sin søster grevinde Fosco, hvis brev heller ikke indeholdt nogen antydning om en dato. Han havde samtykket i sin søsters forslag om, at den afdøde måtte komme til at hvile ved siden af sin moder på kirkegården i Limmeridge. Grev Fosco havde ledsaget liget til Cumberland og deltaget i begravelsen, der havde fundet sted den tredivte juli. For at lægge deres kærlighed og respekt for dagen, fulgte alle landsbyens beboere og en mængde naboer kisten. Den følgende dag blev gravskriften (der, som hed, var forfattet af den afdødes tante og derpå, approberet af hendes broder, mr. Fairlie) indhugget på marmortavlen.

På begravelsesdagen og de derpå følgende dage havde grev Fosco været gæst i Limmeridge House, men efter mr. Fairlies ønske havde der ikke fundet nogen samtale sted mellem de to herrer. De havde skriftligt underholdt sig med hinanden, og grev Fosco havde på denne måde gjort mr. Fairlie bekendt med de enkeltheder, der ledsagede hans nieces død. Brevet, som indeholdt disse, føjede ingen nye oplysninger til det allerede kendte, kun efterskriften indeholdt en bemærkelsesværdig sætning, som havde hensyn til Anne Catherick.

Indholdet af denne efterskrift var i det væsentlige følgende: Grev Fosco begyndte med at underrette mr. Fairlie om, at Anne Catherick (om hvem miss Halcombe ville kunne fortælle ham nærmere, så snart hun kom til Limmeridge House) igen var blevet truffet i nærheden af Blackwater Park, og at hun derfra atter var blevet sat under det samme lægetilsyn, som hun ved sin flugt havde unddraget sig.

Dette var den første del af efterskriften. Den anden forberedte mr. Fairlie på, at Anne Cathericks sindssygdom havde forværret sig betydeligt, og at hendes vanvittige had mod sir Percival Glyde endnu stadig eksisterede, skønt under en ny form. Den ulykkelige skabning havde nu den fikse idé, at hun for at krænke sir Percival Glyde og hæve sig i patienternes og de tjenendes omdømme – udgav sig for hans gemalinde, en idé, som hun havde fået i hovedet efter en hemmelig sammenkomst, hun havde vidst at forskaffe sig med lady Glyde, og hvor hun sandsynligvis havde lagt mærke til den påfaldende lighed, der var mellem den afdøde og hende selv. Det var i højeste grad usandsynligt, at det nogensinde skulle lykkes hende igen at flygte bort fra anstalten, men det var dog ikke umuligt, at det kunne lykkes hende at falde den afdøde lady Glydes pårørende til besvær gennem sine breve, og mr. Fairlie var altså nu advaret mod sligt.

Denne efterskrift blev forevist miss Halcombe, da hun kom til Limmeridge, og alle de klæder og andre effekter, som lady Glyde havde ført med sig til sin tantes hus blev tillige overgivet til hende. Disse var omhyggeligt blevet indpakkede af grevinde Fosco og sendt til Cumberland.

Således var sagernes stilling, da miss Halcombe i begyndelsen af september ankom til Limmeridge.

Kort tid efter fængslede et tilbagefald hende til hendes værelse, og hendes svækkede legemskraft måtte bukke under for de sjælesmerter, som hun endnu stadig led under efter Lauras død. Da hun efter omtrent en måneds forløb kom sig, var hendes mistanke med hensyn til omstændighederne, som ledsagede søsterens død, endnu stadig den samme.

Hun havde imidlertid ikke hørt noget fra sir Percival Glyde. Grev Fosco og hans frue havde gentagne gange hjerteligt forespurgt til miss Halcombes befindende. Det var hver gang fruen, der skrev. I stedet for at besvare disse breve, havde miss Halcombe imidlertid ladet pålidelige folk holde øje med huset i St. John's Wood og alt, hvad dets beboere foretog sig. Intet mistænkeligt var imidlertid blevet opdaget. De efterforskninger, som hun i al hemmelighed anstillede angående mrs. Rubelle havde det samme resultat. Hun var omtrent et halvt år tidligere ankommet med sin mand til London. De kom fra Lyon og havde ved deres ankomst til London lejet et hus i nærheden af Leicester Square, som de indrettede til logi for fremmede, som i ualmindelige mængder ventedes til England i 1851 i anledning af den store Industriudstilling. Ingen i nabolaget havde noget at sige dem på, og de havde hidtil redeligt betalt enhver sit.

Hendes sidste efterspørgsler gjald sir Percival Glyde. Han havde nedsat sig i Paris, hvor han levede stille og roligt i en lille kreds af franske og engelske bekendtskaber.

Til trods for, at alle disse undersøgelser ikke førte til noget resultat, kunne miss Halcombe dog ikke falde til ro. Hun besluttede nu at besøge den anstalt, hvori Anne Catherick for anden gang holdtes indespærret. Hun havde allerede tidligere følt en vis nysgerrighed vedrørende det stakkels væsen, og denne var nu fordoblet. Hun ønskede for det første at overbevise sig om, hvorvidt det var sandt, at Anne Catherick forsøgte at udgive sig for Lady Glyde, og dernæst (hvis det virkelig var det) at søge at finde ud af, hvad der bevægede den stakkels kvinde til at forsøge dette bedrageri.

Skønt grev Foscos brev til mr. Fairlie ikke indeholdt adresse på dåreanstalten, gav denne omstændighed dog ikke miss Halcombe noget besvær. Dengang mr. Hartright havde mødte Anne Catherick på kirkegården i Limmeridge, havde hun underrettet ham om stedets beliggenhed, og miss Halcombe havde straks nedskrevet denne oplysning nøjagtigt i sin tegnebog.

Som en følge deraf så hun efter i bogen og fandt også adressen; hun bevæbnede sig med brevet fra grev Fosco til mr. Fairlie som en slag introduktion, der måske kunne vise sig nyttig, og tog derpå den 11. oktober uden nogen ledsagelse afsted til dåreanstalten.

Hun tilbragte natten i London. Det havde været hendes hensigt at sove i huset hos lady Glydes tidligere opdragerinde, men mrs. Vesey blev så smertelig berørt ved at se hende, at hun anså det for rådeligst ikke at blive hos hende, men at opsøge et anstændigt hotel i nabolaget, som blev hende anbefalet af mrs. Veseys gifte søster.

Den følgende dag fortsatte hun til anstalten, som lå ikke synderlig langt borte, lidt nord for London.

Hun blev straks indladt og fik bestyreren i tale. Denne var i begyndelsen bestemt imod at lade hende se sin patient. Da hun præsenterede ham grev Foscos efterskrift og lod ham forstå, at hun var den miss Halcombe, der blev hentydet til, og at hun var en nær pårørende af den afdøde lady Glyde og altså ganske naturligt var interesseret i at overbevise sig om Anne Cathericks selvbedrag med hensyn til sin afdøde søster – forandrede hans tone og opførsel sig ganske, og han fremkom ikke med yderligere indvendinger. Han følte sandsynligvis, at

en fortsat afvisning under disse omstændigheder ikke alene ville være uhøfligt, men at det tillige kunne give anledning til mistanker om, at hans anstalt ikke var af en beskaffenhed, som tålte nærmere undersøgelser af respektable udenforstående.

Miss Halcombes indtryk var, at grev Fosco og sir Percival ikke havde inddraget bestyreren i deres fortrolighed; dette bevistes ikke mindst af hans samtykke i hendes ønske om at se patienten, noget som en medsammensvoren næppe ville have indladt sig på.

Han underrettede i løbet af samtalen miss Halcombe om, at Anne Catherick var blevet bragt til ham den 27. juli af grev Fosco med de behørige attester og vidnesbyrd, og at greven tillige havde leveret ham et brev fra sir Percival Glyde, der indeholdt oplysninger og instruktioner. Han selv (anstaltens bestyrer) tilstod, at han, da han genså sin patient, havde lagt mærke til nogle påfaldende forandringer i hendes udseende. Sådanne forandringer var imidlertid efter de erfaringer, han havde haft lejlighed til at gøre, ingenlunde uden eksempel hos sindssyge. Disse ulykkelige kunne til forskellige tider være højst forskellige såvel i det indre som i det ydre, idet en forandring til det bedre eller til det værre i den åndelige tilstand nødvendigvis også frembringer en forandring i patientens udseende. Alligevel bragte det ham af og til i forlegenhed, at den patient, der var flygtet fra ham, var forskellig fra den patient, der var bragt ham tilbage. Disse forskelligheder var rigtignok for ubetydelige til, at de kunne beskrives. Han kunne naturligvis ikke sige, at de var afgjort forskellige i størrelse, figur, ansigtsfarve eller ansigtsform; det var en forandring, som han mere følte end så. Kort sagt, hele dette tilfælde havde fra

begyndelsen af været ham en gåde, der nu blev ham bestandig dunklere.

Det tør ikke siges, at denne samtale i virkeligheden forberedte miss Halcombe blot delvis på det, der skulle følge efter; men den gjorde alligevel et meget alvorligt indtryk på hende. Hun følte sig i den grad grebet af det, at der hengik en god stund, før hun var i stand til at følge anstaltens bestyrer hen til den del af huset, der beboedes af de syge.

Det viste sig, at Anne Catherick netop gik og spadserede i de haveanlæg, der hørte til anstalten. En af sygeplejerskerne tilbød sig at føre miss Halcombe til hende, mens anstaltens bestyrer var tvunget til at blive tilbage i nogle minutter, da hans nærværelse var nødvendig i en sag af vigtighed; alligevel lovede han, at han om kort tid ville følge efter miss Halcombe.

Plejersken ledsagede miss Halcombe til en fjern, smagfuldt anlagt del af haven og trådte, efter at hun havde set sig omkring, ind på en sti, der var beskygget af buske til begge sider. Da hun havde nået omtrent halvvejen af denne sti, kom der hende langsomt to kvindelige skikkelser i møde. Plejersken sagde, idet hun pegede hen på dem:

"Det er Anne Catherick med sin plejerske, der vil besvare Dem de spørgsmål, som De måtte ønske at stille hende."

Med disse ord forlod konen hende for at vende tilbage til sine pligter i huset.

Miss Halcombe gik videre, og begge kvinderne gjorde det samme. Da de omtrent var et dusin skridt fra hinanden, stod den ene af de to kvindelige skikkelser pludselig stille, stirrede ivrigt hen på den fremmede dame, stødte hurtigt plejerskens

hånd fra sig og lå i næste øjeblik i miss Halcombes arme. Miss Halcombe genkendte sin søster, genkendte den levende døde.

Til alt held havde ingen andre end plejersken været vidne til denne genkendelsesscene. Det var en ung pige, og hun var blevet så overrasket over det, at det havde været hende umuligt at forhindre det. Men så snart hun havde fattet sig, måtte hun henvende hele sin opmærksomhed på miss Halcombe, som den heftige bevægelse og overraskelsen havde berøvet sans og samling. Efter nogle minutters forløb kom hun til sig selv igen, og dertil bidrog både den friske luft, den kølige skygge og hendes naturlige energi og kraftige vilje; hun indså selv, hvor nødvendigt det var for hendes stakkels søsters skyld, at hun samlede hele sin åndsnærværelse,

På den betingelse, at de ikke måtte fjerne sig længere fra hende, end at hun kunne se dem, tillod plejersken dem at tale alene med hinanden.

Der var ingen tid til at spørge – miss Halcombe kunne blot med indstændige bønner gøre den ulykkelige dame opmærksom på, hvor nødvendigt det var, at hun fattede sig og beherskede sig, og hvis hun gjorde det, lovede hun hende hurtig hjælp og frelse.

Udsigten til at blive udfriet af denne anstalt var tilstrækkelig til at berolige lady Glyde og til at gøre hende begribeligt, hvad der blev forlangt af hende. Miss Halcombe vendte derpå tilbage til plejersken, gav hende alle de penge, hun havde hos sig (tre sovereigns), og spurgte hende, hvornår hun kunne komme til at tale alene med hende.

Pigen var i begyndelsen forbavset og mistroisk, men da miss Halcombe erklærede hende, at hun kun havde nogle spørgsmål

at stille hende, og at det slet ikke var hendes hensigt at forlede hende til at overtræde sine pligter, modtog hun pengene og lovede næste eftermiddag klokken tre at være til hendes tjeneste. Hun kunne da, når de syge havde spist til middag, smutte bort en halv times tid og tale med damen på et forborgent sted udenfor den høje mur imod nord, der begrænsede haveanlægget.

Miss Halcombe fik endnu blot tid til at samtykke heri og til at hviske til sin søster, at hun den næste dag skulle høre fra hende, for anstaltens bestyrer kom i det samme hen til dem. Han lagde mærke til miss Halcombes bevægelse, hvilket hun forklarede med, at samtalen med Anne Catherick havde angrebet hende noget. Hun tog derpå afsked så hurtigt som muligt, det vil sige så snart hun følte sig stærk nok til at skilles fra sin ulykkelige søster.

Da hun igen var i stand til at tænke roligt efter, behøvede hun kun et øjebliks eftertanke for at indse, at ethvert forsøg på at bevise lady Glydes identitet for retten og på denne måde befri hende, måtte medtage en tid, der ville være ødelæggende for hendes søsters åndskræfter, som allerede havde lidt ved alle de sidste begivenheder. Førend miss Halcombe igen ankom til London, havde hun besluttet hemmeligt at befri lady Glyde og det ved plejerskens hjælp.

Hun gik straks hen til sin mægler og solgte de aktier, der udgjorde hendes lille formue, som beløb sig omtrent til syv hundrede pund. Med den faste beslutning, at hun, hvis det var nødvendigt, ville give sin sidste hvid for sin søsters frihed, begav hun sig med hele summen i banknoter hos sig hen til det sted på den side af anstaltens mur, der var bestemt til mødet.

Plejersken ventede hende. Gennem flere foreløbige spørgsmål kom miss Halcombe forsigtigt ind på genstanden for sine ønsker. Hun erfarede blandt andet, at man havde gjort den plejerske, der tidligere havde tilsyn med den virkelige Anne Catherick, ansvarlig for hendes flugt (skønt hun slet ikke havde været medviderske derved), og frataget hende hendes post. Den samme straf, tilføjede pigen, ville også overgå hende, hvis den foregivne Anne Catherick ligeledes undveg; hun havde desuden en særlig interesse i at beholde sin ansættelse: hun var forlovet og ventede på, at hendes forlovede skulle få sammensparet mellem to og tre hundrede pund for dermed at begynde en forretning, som kunne sætte dem i stand til at gifte sig. Hun fik en god løn og håbede ved streng sparsommelighed i løbet af et par år at kunne tilvejebringe sin andel af den nødvendige sum.

Miss Halcombe underrettede nu plejersken om, at den foregivne Anne Catherick var en nær slægtning af hende, at hun ved en misforståelse var bragt ind i anstalten, og at det ville være en kristelig handling af hende – plejersken – hvis hun var hende behjælpelig med at befri den stakkels dame. Uden at give den stakkels pige tid til at komme med nogen indvending, tog miss Halcombe fire banknoter, hver på hundrede pund, ud af sin tegnebog og tilbød hende dem som erstatning for den risiko, hun løb, og for tabet af hendes post.

Plejersken tøvede – hun var så overrasket, at hun ikke ville tro sine egne øjne; men miss Halcombe vedblev rask at trænge ind på hende.

"De vil gøre en god gerning," sagde hun, "når De hjælper en ulykkelig dame, der er blevet blodigt forurettet. Her er Deres medgift. Bring mig hende sikkert hen på dette sted, og jeg giver

Dem disse fire banknoter, inden jeg modtager hende af Deres hånd."

"Vil De give mig et brev, hvori alt dette står, og som jeg kan vise min forlovede, når han spørger mig, hvor jeg har pengene fra?" spurgte pigen.

"Jeg vil skrive brevet og bringe det underskrevet med mig," sagde miss Halcombe.

"Så vil jeg vove det," sagde pigen.

"Hvornår?"

"I morgen."

De kom nu hurtigt overens om, at miss Halcombe skulle komme tidligt igen næste morgen og holde sig skjult imellem træerne, men dog forblive i nærheden af dette sted bagved den nordlige mur. Plejersken kunne ikke sige bestemt, hvornår hun ville komme, da forsigtigheden fordrede, at hun måtte lade dette bero på omstændighederne. Dermed skiltes de.

Miss Halcombe var allerede den næste morgen inden klokken ti på det bestemte sted med det lovede brev og med banknoterne. Hun ventede mere end halvanden time. Endelig kom plejersken hurtigt omkring hjørnet med lady Glyde ved armen. Så snart de stod overfor hinanden, gav miss Halcombe hende brevet og banknoterne – og de to søstre var igen forenede.

Plejersken havde været så betænksom at iføre lady Glyde hat, slør og sjal, der tilhørte hende. Miss Halcombe holdt hende endnu kun et øjeblik tilbage, for at aftale med hende, hvorledes man skulle lede forfølgerne på vildspor, så snart flugten blev bekendt i anstalten. Hun skulle gå tilbage, derpå ligesom tilfældigt omtale i de andres påhør, at Anne Catherick for nylig

havde erkyndiget sig om, hvor langt der var til Hampshire, vente til det sidste øjeblik, da flugten ikke længere kunne skjules, og så gøre alarm i anledning af Anne Cathericks forsvinden. Forespørgslen om, hvor langt der var til Hampshire skulle bringe anstaltens bestyrer på den formodning, at hans patient, der i sin sindsforvirring endnu stadig udgav sig for lady Glyde, skulle være vendt tilbage til Blackwater Park; hun ville altså efter al sandsynlighed blive eftersporet i denne retning.

Plejersken lovede at følge denne plan. Hun vendte straks tilbage til anstalten, og miss Halcombe spildte ikke nogen tid med at bringe søsteren i sikkerhed til London. De kom tidsnok til at kunne afgå uro med eftermiddagstoget til Carlisle og nåede endnu samme aften uden noget uheld til Limmeridge.

Under den sidste del af rejsen var de alene i waggonen, og det lykkedes her miss Halcombe at bringe søsteren til at fortælle alt, hvad hendes forvirrede og svækkede hukommelse var i stand til at genkalde sig. Hvor ufuldkomne disse meddelelser end var, må de dog berettes her.

Lady Glydes erindringer, efter at hun havde forladt Blackwater Park, begyndte med hendes ankomst til stationen på Sydvestbanen i London. Hun havde ikke tænkt på at notere dagen, hvor hun foretog denne rejse. Man måtte derfor opgive ethvert håb om at komme på sporet af denne vigtige dato ved hendes eget vidnesbyrd eller ved husholderskens, mrs. Michelsons. Da toget standsede ved perronen, så lady Glyde, at grev Fosco ventede hende der. Han var straks henne ved vogndøren, så snart jernbanebetjenten åbnede den. Toget

bragte ualmindelig mange passagerer med sig, og der var derfor stor trængsel og stor forvirring henne ved bagagen. Lady Glydes rejsetøj blev skaffet til veje af en person, som greven havde bragt med sig. Det var alt sammen forsynet med hendes navn. Hun kørte derfor alene bort med greven i en vogn, som hun dengang ikke synderlig lagde mærke til.

Det første, hun spurgte efter, da de forlod stationen, var miss Halcombe. Greven underrettede hende om, at miss Halcombe endnu ikke var rejst til Cumberland, da han efter modent overlæg havde tvivlet om, at det ville være rådeligt at lade hende foretage en så lang rejse, inden hun først havde hvilet et par dage. Lady Glyde spurgte derfor, om hendes søster for øjeblikket opholdt sig i grevens hus.

Hvad greven havde svaret på dette, kunne hun kun utydeligt mindes; så meget huskede hun dog, at greven havde sagt til hende, at han ville føre hende til miss Halcombe. Lady Glyde var så ubekendt med London, at hun ikke kunne sige, hvilke gader de var kommet igennem. Men hun var vis på, at de ikke havde forladt gaderne, og at de ikke var kommet forbi hverken haver eller træer. Vognen holdt endelig stille i en snæver gade bag en stor plads – en plads med butikker, offentlige bygninger og en stor menneskemasse. Af alt dette, som lady Glyde tydeligt kunne erindre sig, syntes det at fremgå, at grev Fosco ikke havde bragt hende hen til sin egen bolig i forstaden St. John's Wood. De gik ind i huset og op i en bagstue på første eller anden sal. Bagagen blev omhyggeligt båret ind; en pige åbnede døren, og en mand med skæg, der efter udseendet at dømme var en udlænding, modtog dem i forstuen og førte dem derpå med stor høflighed op ad trappen. På lady Glydes spørgsmål

svarede greven, at miss Halcombe befandt sig der i huset, og at hun straks skulle få underretning om sin søsters ankomst. Han gik derpå bort med den fremmede mand og lod hende være alene i værelset, der var fattigt møbleret.

Der var påfaldende stille i huset; ingen trin hørtes på trappegangen, og kun en utydelig mumlen af mandsstemmer trængte op til hende fra det værelse, der lå nedenunder hendes eget. Hun havde ikke været længe alene, før greven kom tilbage for at sige hende, at miss Halcombe sov for øjeblikket og ikke turde forstyrres foreløbig. En herre ledsagede ham (en englænder), og han bad om at turde præsentere ham for hende som sin ven.

Efter denne besynderlige præsentation, hvor intet navn blev nævnt, så vidt lady Glyde kunne erindre – blev hun alene med den fremmede. Han var fuldkommen høflig, men han forskrækkede og forvirrede hende ved nogle besynderlige spørgsmål angående hende selv, og ved sit forunderlige blik, mens han henvendte disse spørgsmål til hende. Et øjeblik efter gik han igen bort, og et par minutter efter trådte en anden fremmed (ligeledes en englænder) ind til hende. Denne præsenterede sig selv som en ven af grev Fosco og begyndte nu også at forvirre hende med forunderlige blikke og spørgsmål, hvorved han ikke en eneste gang, så vidt hun kunne mindes, nævnte hende ved hendes navn. Derpå forlod også han værelset ligesom den første.

Hun var nu blevet så ængstelig og bekymret for sin søster, at hun tænkte på at gå ned igen for at søge bistand hos det eneste kvindelige væsen, hun havde set i huset: nemlig hos pigen, der havde lukket hende ind i huset.

Da hun rejste sig fra sin stol, kom greven igen ind i værelset. Hun spurgte ham straks fuld af bekymring om, hvor længe hendes sammenkomst med søsteren endnu skulle blive udsat? Først gav han hende et undvigende svar, men da hun stadig ængsteligere trængte ind på ham, tilstod han, tilsyneladende meget modstræbende, at miss Halcombe slet ikke befandt sig så vel, som han hidtil havde ladet hende tro. Den tone og den måde, hvorpå han gav dette svar, foruroligede lady Glyde i den grad, eller rettere forøgede således den pinefulde frygt, de to fremmede herrer havde indjaget hende, at hun blev overfaldet af et pludseligt ildebefindende og var nødt til at bede om et glas vand. Greven gik hen til døren og råbte, at man skulle bringe ham et glas vand og en flaske med lugtesalt. Vandet havde, da lady Glyde forsøgte at drikke det, en så besynderlig smag, at det forværrede hendes ildebefindende, og hun tog hurtigt lugteflasken ud af hånden på greven for at lugte til den. Hun blev ganske svimmel, greven snappede den lille flaske, der faldt ud af hænderne på hende, og det sidste, hun var sig bevidst, var, at han anden gang lod hende lugte til den.

Fra dette tidspunkt af var hendes erindringer uklare, afbrudte og i det hele taget lidet sandsynlige. Efter hendes egen opfattelse vendte hendes bevidsthed først tilbage sent om aftenen; hvad hun kunne erindre sig var, at hun derpå forlod huset, at hun (som hun tidligere havde besluttet i Blackwater Park) gik hen til mrs. Vesey, drak te og tilbragte natten der. Hun var slet ikke i stand til at angive, hvorledes eller hvor eller i hvilket selskab hun havde forladt det hus, som grev Fosco havde ført hende ind i. Hun vedblev at påstå, at hun havde været hos mrs. Vesey, og, hvad der var endnu mærkværdigere, at mrs.

Rubelle havde bragt hende til sengs! Hun kunne slet ikke komme på, hvad man havde talt om hos mrs. Vesey, hvem hun havde set der foruden denne dame, eller hvorfor mrs. Rubelle havde været der i huset og havde hjulpet hende.

Hendes erindring om det, der havde tildraget sig den følgende morgen, var endnu mere uklar og utilforladelig. Hun havde en utydelig idé om, at hun var kørt ud med greven og med mrs. Rubelle; dog kunne hun ikke sige, hverken til hvad tid eller hvorledes eller hvorfor hun havde forladt mrs. Vesey. Lige så lidt kunne hun erindre sig, hvilken retning vognen tog, eller hvor hun steg ud, eller om greven og mrs. Rubelle stadig blev hos hende eller ikke. På dette tidspunkt i hendes sørgelige historie var der en fuldkommen lakune. Hun havde end ikke det svageste indtryk af nogen som helst slags at meddele – ingen idé om, hvorvidt der var forløbet én eller flere dage, før hun pludselig kom til besindelse på et fremmed sted, hvor ubekendte kvinder omringede hende.

Det var dåreanstalten. Her hørte hun sig første gang kalde Anne Catherick, og her – det var den sidste mærkværdige omstændighed i fortællingen om det forræderi, der var begået imod hende – her så hun med egne øjne, at hun var iført Anne Cathericks klæder.

Plejersken havde den første aften, da hun klædte hende af, vist hende et navnemærke på hvert enkelt stykke af hendes undertøj, og derpå uden nogen uvenlighed eller hidsighed sagt til hende:

"Se dog Deres eget navn på Deres egne klæder og plag os nu ikke længere med den idé, at De er lady Glyde. Hun er død og begravet, og De lever og er frisk. Se dog engang på Deres tøj!

der står det jo med godt navneblæk, og på det samme sted står det jo på alt det tøj, vi i dag har haft mellem hænderne: 'Anne Catherick' står der så tydeligt, som om det var trykt."

Og det forholdt sig også rigtigt – det så miss Halcombe, da hun samme aften, som de ankom til Limmeridge House, så sin søsters linned efter.

Det var omtrent denne fortælling, som miss Halcombe på turen til Cumberland fik ud af sin søster gennem mangfoldige spørgsmål. Miss Halcombe afholdt sig fra at trænge ind på hende med spørgsmål om, hvad der havde tildraget sig i anstalten, da hendes sindstilstand tydeligvis ikke var sådan, at hun kunne tåle disse erindringer. Man erfarede ved den frivillige forklaring, som bestyreren for anstalten afgav, at hun den 27. juli var blevet optaget der. Fra denne dag af og til den femtende oktober (dagen, da hun blev fri) havde hun været under bevogtning, idet man systematisk påstod, at hun var Anne Catherick, og lige fra den første dag til den sidste frakendte hende hendes sunde forstand. Sjæle, der er mindre fint udviklede, og naturer, der er mindre fint organiserede, ville have bukket under i en sådan ildprøve. Ingen mand kunne have gennemgået den og være gået uforandret ud af den.

Da de først sent om aftenen ankom til Limmeridge House, besluttede miss Halcombe klogeligt at udsætte sit forsøg på at gøre lady Glydes identitet gældende til den følgende dag. Det første, hun foretog sig næste morgen, var at gå til mr. Fairlie; hun fortalte ham nu med al optænkelig forsigtighed og i rene og klare ord, hvad der havde tildraget sig. Så snart han

nogenlunde var kommet sig af sin første forbavselse og overraskelse, erklærede han med vrede ord, at miss Halcombe havde ladet sig holde for nar af Anne Catherick. Han henviste hende til grev Foscos brev og til det, hun selv havde sagt om ligheden mellem Anne og hans afdøde niece, og han vægrede sig bestemt ved blot et øjeblik at lade en vanvittig komme ind til sig, idet han erklærede, at det var allerede oprørende nok, at et sådant væsen var bragt ind i hans hus.

Miss Halcombe forlod værelset og ventede, til hans første forbitrelse havde lagt sig; hun besluttede efter modent overlæg, at mr. Fairlie i menneskelighedens interesse skulle se sin niece, inden han lukkede sin dør for hende som for en fremmed. Uden at forberede ham med et ord førte hun lady Glyde ind i værelset til ham. Tjeneren ville forhindre hende i at komme ind, men hun blev ved sit forsæt, og med søsteren ved hånden trængte hun ind i mr. Fairlies stue.

Den scene, der nu fulgte, var, skønt den kun varede få minutter, alt for smertelig til at kunne beskrives. Miss Halcombe selv kunne ikke overvinde sig til at tale om den. Det må være nok at sige, at mr. Fairlie i de allerbestemteste udtryk erklærede, at han ikke kendte den person, som hun førte ind til ham, at der var intet i hendes ansigt eller manerer, der et øjeblik kunne bringe ham til at tvivle om, at hans niece lå begravet på kirkegården i Limmeridge, og at han ville påkalde øvrighedens beskyttelse, hvis denne person ikke havde forladt hans hus inden aften.

Selv om man betragtede mr. Fairlies egoisme, dovenskab og medfødte mangel på følelse fra det allerværste standpunkt, var det dog åbenbart umuligt at antage, at han skulle være i stand

til en sådan skændighed, at fornægte sin broderdatter mod sit bedre vidende.

Miss Halcombe forklarede på en højst human og forstandig måde hans opførsel som en virkning af hans fordom og hans forskrækkelse; men da hun foretog den samme prøve med tjenestefolkene og fandt, at også de var fuldkommen uvisse om, hvad enten den dame, man forestillede dem, var deres unge frue eller Anne Catherick (hvis indbyrdes lighed de alle havde hørt tale om), kunne miss Halcombe ikke længere tvivle om, at den forandring, som det lange ophold i dåreanstalten havde fremkaldt på lady Glydes udseende og væsen, måtte være langt betydeligere, end hun selv fra begyndelsen havde antaget. Det skændige bedrageri, der påstod, at hun var død, trodsede enhver opdagelse, selv i det hus, hvor hun var født, og blandt de folk, hun havde levet mellem.

Under mindre kritiske forhold ville man ikke have behøvet straks at opgive forsøget som håbløst.

Kammerjomfruen Fanny for eksempel, der tilfældigvis på den tid ikke var i Limmeridge, ventedes tilbage om et par dage. Her åbnede sig en udsigt til et lykkeligere resultat, da hun havde levet i fortrolig omgang med sin unge frue og havde været hende langt inderligere hengiven end det øvrige tyende. Desuden kunne lady Glyde også gerne forblive hemmeligt i huset eller i landsbyen så længe, til hun var fuldkommen rask både på sjæl og legeme; for så snart hun igen kunne forlade sig på sin hukommelse, ville hun naturligvis kunne genkalde sig både personer og begivenheder fra fortiden, og det med en sikkerhed og nøjagtighed, som ingen bedragerske kunne

efterligne, og således ville hun med tiden bedst ved sine egne ord kunne bevise sin identitet.

Men de forhold, under hvilke hun havde genvundet sin frihed, gjorde denne sidste udvej uanvendelig. Efterlysningen fra dåreanstalten, der kun for øjeblikket var rettet mod Hampshire, måtte ufejlbarligt med det første vende sig til Cumberland. Da personer, der var udsendt fra dåreanstalten, i løbet af få timer kunne indtræffe i Limmeridge, og i den stemning, mr. Fairlie befandt sig i, kunne disse folk med sikkerhed gøre regning på, at han ville yde dem sin bistand. Hensynet til lady Glydes sikkerhed tvang derfor miss Halcombe til at opgive kampen og til at fjerne hende fra hendes eget hjem som det sted, der nu var hende farligst af alle.

Straks at vende tilbage til London ville være klogest og sikrest. I den store stad måtte ethvert spor af dem bedst kunne skjules. Man behøvede ikke at gøre forberedelser til rejsen – og der var ingen, man behøvede at tage hjerteligt afsked med.

Om eftermiddagen på hin mærkværdige sekstende oktober opmuntrede miss Halcombe sin søster til en sidste kraftanstrengelse, og uden at tage afsked fra nogen levende sjæl gik de begge alene ud i verden og vendte Limmeridge House ryggen for bestandig.

De havde nået bakken på den anden side kirkegården, da lady Glyde påstod, at hun ville vende om og endnu engang se sin moders grav. Miss Halcombe forsøgte at bringe hende fra denne tanke, men det lykkedes hende ikke. Hun var ikke til at bevæge. Hendes matte øjne lyste med en pludselig ild og strålede gennem det slør, der dækkede hendes ansigt; de magre fingre sluttede sig fastere og kraftigere om den trofaste arm,

som de hidtil havde støttet sig til. Jeg tror i mit hjertes inderste, at Guds hånd viste dem vejen tilbage, og at det forundtes den uskyldigste og mest prøvede af alle hans skabninger i dette tunge øjeblik at se det.

De vendte tilbage ad vejen til kirkegården, og beseglede derved tre menneskers skæbne.

3

Det var historien om det forbigangne – for så vidt som det lå åbent for os.

To slutninger kunne jeg uddrage, efter at jeg havde hørt hende til ende. Jeg erkendte for det første dunkelt naturen af dette komplot: hvorledes man havde iagttaget tilfældigheder og benyttet omstændigheder, for at sikre en forvoven og kompliceret forbrydelse mod at blive straffet. Mens de fleste enkeltheder endnu var en hemmelighed, var den skændige måde, hvorpå man havde benyttet den tilfældige lighed mellem den hvidklædte kvinde og lady Glyde, mig fuldkommen klar. Det var mig indlysende, at Anne Catherick var blevet indført i grev Foscos hus som lady Glyde, at lady Glyde var blevet sat ind i dåreanstalten i den afdødes sted, og at alt dette var blevet udført således, at uskyldige folk (i det mindste lægen og begge pigerne og sandsynligvis også bestyreren af dåreanstalten) uafvidende var blevet medskyldige i forbrydelsen.

Den anden slutning var en nødvendig følge af den første. Vi tre turde ikke vente nogen barmhjertighed af greven eller sir Percival. Udfaldet af denne forbrydelse havde indbragt disse to mænd en ren indtægt på tredive tusinde pund – den ene tyve og den anden på konens vegne ti tusinde. Såvel denne fordel, som

andre flere, måtte opfordre dem til af alle kræfter at sikre sig mod en opdagelse, og de ville derfor ikke sky noget offer, ikke lade noget bedrageri uforsøgt, for at finde deres offers skjulested og rive hende bort fra de eneste venner, hun havde i verden: Marian Halcombe og mig.

Bevidstheden om denne truende fare – en fare, som for hver dag og hver time kom os nærmere – bestemte mig til at søge vort tilflugtssted i en lille bolig i det afsides liggende østlige kvarter af byen, hvor der var de færreste lediggængere og dagdrivere til at holde øje med os. Jeg valgte denne fattige og tæt befolkede del af byen, fordi min fornuft sagde mig, at jo mere folkene i vort nabolag måtte kæmpe for deres eget underhold, desto mindre havde de tid og lejlighed til at bekymre sig om de fremmede, som tilfældet førte hen til dem. Det var de store fordele, som jeg hovedsagelig havde for øje; men vor uanselige bolig var også i en anden og måske ikke mindre vigtig henseende en gevinst for os. Vi kunne her leve billigt ved mine hænders arbejde og endda lægge lidt penge op til at fremme vort formål – og det formål, som jeg nu fast og urokkeligt havde for øje, var jo at gøre en eksempelløs uretfærdighed god igen.

På en uge var Marian Halcombe og jeg kommet overens om, hvorledes vi ville indrette vort nye liv.

Foruden os boede der ingen i huset, og vi kunne gå ind og ud, uden at behøve at gå igennem butikken. Jeg bestemte, at i det mindste foreløbig, hverken Marian eller Laura måtte forlade huset uden mig, og at de i min fraværelse ikke måtte indlade nogen under noget som helst påskud. Så snart vi var blevet enige om dette, gik jeg hen til en bekendt fra tidligere dage – en

træskærer, der havde fuldt op at bestille – for at søge beskæftigelse, idet jeg tillige underrettede ham om, at jeg havde mine grunde til, at jeg ønskede at forblive ukendt.

Han sluttede straks heraf, at jeg havde gæld, udtalte på sædvanlig måde sin beklagelse over det og lovede at gøre, hvad han kunne for at hjælpe mig. Han vidste, at han kunne forlade sig på min flid og erfaring. Jeg besad netop, hvad han søgte: udholdenhed og færdighed, og skønt min fortjeneste kun var lille, var den dog tilstrækkelig til vort udkomme. Så snart Marian Halcombe og jeg var beroliget i den henseende, lagde vi vore små kapitaler sammen. Hun havde endnu mellem to og tre hundrede pund tilbage af sin lille formue, og jeg omtrent den samme sum, som jeg havde fået ind ved salget af min forretning, inden jeg drog til Sydamerika; tilsammen ejede vi noget over fire hundrede pund. Jeg satte denne lille formue ind i en bank for med den at bestride de hemmelige efterforskninger og undersøgelser, som jeg havde besluttet at anstille og gennemføre alene, hvis jeg ikke fandt nogen, der kunne hjælpe mig.

Vi beregnede vore ugentlige udgifter til den mindste hvid og angreb aldrig vor lille kapital, undtagen når talen var om Laura og Lauras anliggender.

Den husgerning, som en tjenestepige skulle have overtaget, hvis vi havde vovet at tage en fremmed person til os, påtog Marian Halcombe sig straks fra den første dag, som om det fulgte af sig selv, at den tilfaldt hende. "Hvad kvindehænder kan udrette," sagde hun, "det skal mine gøre fra morgen til aften," og hun skælvede, idet hun rakte dem frem. De magre arme fortalte deres sørgelige historie, idet hun smøgede ærmerne op

på den beskedne dragt, hun nu bar for vor sikkerheds skyld; men hendes utrættelige ånd flammede endnu klart og lyst i hendes bryst. Jeg så store tårer langsomt rulle ned ad hendes kinder, idet hun så på mig. Hun tørrede dem bort med sin gamle energi og smilede til mig med et mat genskin af sit gamle gode humør.

"Tvivl ikke om mit mod, Walter," sagde hun, "det er min svaghed, der græder, ikke *jeg*. Husarbejdet skal overvinde den, hvis *jeg* ikke er i stand til det."

Og hun holdt ord: sejren var vundet, da vi om aftenen igen kom sammen og satte os hen for at hvile. Hendes store rolige, sorte øjne stirrede på mig og strålede med deres forrige klare bestemthed.

"Jeg er endnu ikke ganske udmattet," sagde hun, "og man kan nok betro mig min del af arbejdet."

Inden jeg endnu kunne svare, føjede hun hviskende til:

"Og min del af faren også. Tænk på det, hvis den tid kommer."

Jeg tænkte på det, da tiden kom.

Allerede før månedens udgang var vi i en så rolig gænge og så fuldkomment afsondrede fra alle andre i vort lille skjul, som om det hus, vi boede i, havde været en øde ø, og det store net af gader, der omgav os med deres bølgende menneskemasse, havde været vandene i et umådeligt hav.

Jeg turde nu gøre regning på nogen ro til at overveje mine planer med hensyn til, hvad der var at gøre for fremtiden, og til

at overtænke, hvorledes jeg straks fra begyndelsen bedst kunne væbne mig til den forestående kamp med sir Percival og greven.

Jeg opgav ethvert håb om, at den omstændighed, at jeg og Marian havde genkendt Laura, skulle kunne påberåbes som et bevis på hendes identitet. Havde vi elsket hende mindre inderligt, og havde det instinkt, som denne kærlighed havde indplantet i os, ikke været meget sikrere end alle bevisgrunde og meget skarpere end alle de skarpeste iagttagelser, så ville vi selv måske have været usikre, da vi første gang så hende igen.

De forandringer i det ydre, som skræk og lidelser havde foranlediget, havde bragt hende til endnu mere end nogensinde at ligne Anne Catherick. I mine meddelelser om begivenhederne i Limmeridge House har jeg efter mine egne iagttagelser af dem begge omtalt, at denne lighed, hvor påfaldende den end var i det hele, dog ikke holdt stik på en mængde punkter, når man indlod sig på en nøjagtigere sammenligning. Tidligere ville ingen, hvis man havde set dem begge ved siden af hinanden, kunne have forvekslet dem, hvad der jo så ofte er tilfældet med tvillinger. Men det kunne jeg ikke længere påstå. Sorg og lidelser havde nu i virkeligheden sat deres ødelæggende stempel på hendes unge og yndige ansigt, og den ulyksalige lighed, som jeg engang havde set, og som engang havde bragt mig til at gyse, var nu blevet til en virkelig, levende lighed, som jeg selv ikke kunne benægte. Fremmede, bekendte og pårørende, der ikke kunne se på hende med vore øjne, ville, hvis man havde vist dem hende i de første dage efter at hun var kommet ud af dåreanstalten, have kunnet tvivle på, om hun var den Laura Fairlie, de tidligere havde kendt, og man havde ikke kunnet fortænke dem i det.

Den eneste udsigt, der endnu var tilbage, og som jeg endnu havde håbet på, nemlig udsigten til at vække hendes erindringer om personer og begivenheder, som ingen bedragerske kunne være bekendt med, viste sig snart ikke at føre til noget. De eneste begivenheder fra tidligere dage, som vi vovede at erindre hende om, var ubetydelige små huslige begivenheder fra de første lykkelige dage i Limmeridge, da jeg lærte hende at tegne. Den dag, da jeg ved at vise hende tegningen af den sommerhytte, som hun ved afskeden havde givet mig, og som aldrig siden havde forladt mig, vakte hendes erindringer om dette øjeblik, fyldte os med nyt håb. Minderne om de gamle spadseregange og spadsereture dukkede dog kun sparsomt og lidt efter lidt frem hos hende. Jeg købte en lille farvekasse til hende og en tegnemappe ligesom den, jeg havde set i hendes hænder på den morgen, da jeg første gang så hende. Atter – o min Gud, atter sad jeg nu ved hendes side i de timer, jeg kunne frigøre mig fra min arbejdstid, men i et dårligt lys og i en fattig lille stue i London, og atter søgte jeg at føre hendes svage og usikre hånd. Langt om længe bragte hun det så vidt, at hun igen kunne tænke på sin tegning, tale om det, øve sig tålmodigt og alene i det og igen glæde sig uskyldigt over mine opmuntringer og de fremskridt, hun gjorde.

På denne simple måde lykkedes det os langsomt at helbrede hendes ånd; når vejret var smukt, tog vi hende ud med os, for at hun kunne spadsere i et roligt gammelt haveanlæg i City, der lå tæt ved os, og hvor intet kunne forskrække eller forvirre hende. Vi tog et par pund ud af vor kapital for at skaffe hende vin og styrkende næringsmidler, som hun behøvede, og om aftenen underholdt vi hende med at spille kort med hende eller vise

hende billedbøger, som jeg lånte af den kobberstikker, jeg arbejdede for.

Ved disse og lignende små midler beroligede og befæstede vi hendes sind og ventede med et glad mod hendes fuldkomne helbredelse af tiden og af den omhu og kærlighed, der aldrig fornægtede sig og heller aldrig fortvivlede.

Men at rive hende ud af hendes ro og hendes ensomhed, at bringe hende sammen med fremmede eller bekendte, der for hende ikke var stort andet end fremmede, at genvække de smertelige erindringer, som vi med så megen møje havde bragt til ro, det dristede vi os i hendes egen interesse ikke til. Hvilke ofre det end ville kræve, hvor længe og smerteligt vi endnu skulle vente: den uret, der var tilføjet hende skulle uden hendes medvidende og hjælp gøres god igen, hvis menneskelige kræfter var i stand til at bekæmpe den.

Så snart jeg var enig med mig selv om dette, var det allerførst nødvendigt, at jeg besluttede mig til, hvad jeg først havde at gøre.

Efter at have rådslået med Marian bestemte jeg mig til at begynde at samle så mange fakta som muligt og derpå rådføre mig med mr. Kyrle (som vi var overbeviste om, at vi kunne stole på) og af ham få at vide, om vi havde noget grundet håb om, at retten ville stå os bi. Jeg skyldte Laura ikke at overlade hendes fremtid til mine bestræbelser alene, så længe jeg endnu havde den ringeste udsigt til at styrke vor stilling ved nogen som helst pålidelig bistand.

Den sidste kilde, jeg henvendte mig til med hensyn til mine efterforskninger, var den dagbog, som Marian Halcombe havde ført på Blackwater Park. Dog fandtes der meget optegnet i den,

som hun anså det for rådeligst, at jeg ikke så. Som en følge deraf oplæste hun selv sine optegnelser for mig, mens jeg gjorde de nødvendige notitser for mig selv. Vi kunne kun bruge nattetimerne til dette; dog var tre nætter tilstrækkelige til at underrette mig om alt, hvad Marian kunne meddele mig. Det næste, jeg gjorde, var at skaffe mig så mange oplysninger fra andre, som jeg var i stand til uden at vække mistanke. Jeg gik selv hen til mrs. Vesey for at skaffe mig vished om, hvorvidt Lauras angivelse af, at hun havde været der, var rigtig eller ikke. Af hensyn til mrs. Veseys alderdom og svagelighed vogtede jeg mig vel for ved denne lejlighed at omtale Laura anderledes end som "den afdøde lady Glyde".

Mrs. Veseys svar på mine spørgsmål bekræftede desværre mine formodninger. Laura havde rigtignok skrevet, at hun ville tilbringe natten i sin gamle venindes hus, men hun havde ikke ladet sig se.

I dette tilfælde, og jeg frygtede endnu i flere andre, havde hun blandet det, hun *ville have* gjort, med det, hun virkelig *havde* gjort. På denne måde lod de ubevidste modsigelser hos hende sig let forklare – men de kunne let føre til alvorlige misgreb. Allerede dette måtte virke nedslående på os.

Da jeg derfor bad om at måtte se det brev, som Laura havde skrevet fra Blackwater Park til mrs. Vesey, gav man mig det uden konvolutten, der for længe siden var kastet bort. Brevet selv var uden dato og angav ikke engang, hvilken dag i ugen det var, men indeholdt blot følgende linjer:

> "Kæreste mrs. Vesey.
> Jeg har været i stor nød og vil i morgen aften komme til Dem for at bede Dem om et natteleje. Jeg kan ikke sige

Dem noget nærmere i dette brev, for jeg skriver i sådan en angst for at blive overrasket, at jeg ikke er i stand til at fastholde mine egne tanker. Jeg beder Dem om at blive hjemme for at modtage mig. Jeg vil give Dem tusinde kys og sige Dem det hele.

Hjerteligst

Deres Laura."

Hvilken hjælp var der for os i disse linjer? Ikke den ringeste.

Da jeg vendte tilbage fra mrs. Vesey, bad jeg Marian om at skrive til mrs. Michelson, men at udtrykke sig angående den "afdøde lady Glyde" med den samme forsigtighed som jeg selv. Hun kunne, hvis hun anså det for rådeligt, udtale en mistanke i almindelighed til grev Fosco og bede husholdersken om at give os en tydelig og ren fremstilling af, hvad der var foregået – alt sammen i sandhedens interesse. Mens vi ventede svaret på dette brev, der indtraf en uge efter, gik jeg til lægen i St. John's Wood, for hvem jeg præsenterede mig son afsendt fra miss Halcombe; mit ærinde var, sagde jeg, om muligt at indhente flere oplysninger om søsterens sidste sygdom, end mr. Kyrle havde haft tid til at tilvejebringe. Ved mr. Goodrickes hjælp fik jeg en afskrift af dødsattesten og kom til at tale med den kone (Jane Gould), der havde haft det hverv at klæde liget. Af denne sidste erfarede jeg, på hvilken måde jeg kunne forskaffe mig oplysninger af Hester Pinhorn; denne sidste havde for nylig, på grund af en uenighed med sin frue, forladt sin stilling og boede nu hos nogle folk i nærheden af mrs. Gould, som denne kendte. Således skaffede jeg mig de udsagn fra lægen, husholdersken,

Jane Gould og Hester Pinhorn, der ordret er blevet indført i disse blade.

Forsynet med de vidnesbyrd, der indeholdtes i disse dokumenter, anså jeg mig for tilstrækkelig forberedt til at have en sammenkomst med mr. Kyrle, og Marian skrev følgelig til ham for at gøre ham bekendt med mit navn og opgive ham, på hvilken dag og time jeg ønskede at tale alene med ham i et privat anliggende.

På denne dags morgen havde jeg endnu tid nok til at spadsere som sædvanlig med Laura og derpå beskæftige hende med hendes tegninger. Da jeg rejste mig for at gå, så hun mig bekymret ind i ansigtet, og hendes fingre begyndte efter gammel vane at lege mekanisk med penslerne og blyanterne på bordet.

"Du er dog vel ikke træt af mig?" sagde hun. "Du går dog ikke bort, fordi du er ked af mig? Jeg skal nok se at gøre det bedre – jeg skal nok se at komme mig. Holder du endnu lige så meget af mig som tidligere, Walter, nu, da jeg er så bleg og affalden og så langsom til at lære?"

Hun talte, som om hun var et barn og åbenbarede mig sine tanker, som et barn ville have gjort det. Jeg blev et par minutter længere – jeg blev for at sige hende, at hun nu var mig dyrebarere end nogensinde.

"Søg blot igen at komme dig," sagde jeg opmuntrende, "prøv blot for Marians og min skyld at blive rask igen."

"Ja," sagde hun til sig selv, idet hun igen tog fat på sin tegning, "jeg må jo forsøge det, fordi de begge holder så meget af mig." Derpå så hun pludselig op igen fra papiret. "Bliv ikke

for længe borte, Walter, jeg kan ikke gøre min tegning færdig, når du ikke er her og kan hjælpe mig med den."

"Jeg skal snart være tilbage igen, min dyrebare, og se, hvad du har tegnet."

Min stemme svigtede mig, og jeg måtte gøre vold på mig selv for at komme bort. Nu var det ikke tid til at tabe sin fatning, for jeg kunne måske behøve den mere end nogensinde.

Da jeg åbnede døren, gav jeg Marian et vink, at hun skulle følge mig ud på trappen. Det var nødvendigt at forberede hende på et resultat, som, det følte jeg, før eller senere måtte blive følgen af, at jeg viste mig på offentlig gade.

"Jeg vil efter al sandsynlighed om få timer være tilbage," sagde jeg, "og du vil naturligvis i min fraværelse, som du altid gør, bære omsorg for, at her ingen kommer ind. Skulle der imidlertid ske noget ..."

"Hvad kan der ske?" afbrød hun mig hurtigt. "Sig mig det lige ud, Walter, om der er nogen fare på færde; jeg vil da vide at møde den."

"Den eneste fare, vi har at frygte for," svarede jeg, "er den, at sir Percival Glyde har fået underretning om Lauras flugt, og derfor er vendt tilbage til London. Du erindrer, at han lod mig efterspore, inden jeg forlod England, og sandsynligvis kender han mit udseende, uden at jeg nogensinde har set ham."

Hun lagde sin hånd på min skulder og så ængstelig og tavs på mig. Det var mig tydeligt, at hun indså, hvilken fare der truede os.

"Det er ikke sandsynligt," sagde jeg, "at jeg snart skulle blive opdaget her i London af sir Percival eller hans folk; men det er dog muligt, at der kan indtræffe et uheld af denne natur. I dette

tilfælde må du ikke blive ængstelig, hvis jeg for eksempel ikke skulle komme tilbage i aften, og du må da se at forklare min udeblivelse på bedste måde, hvis Laura skulle spørge efter mig. Hvis jeg har den mindste grund til at frygte for at blive beluret, skal jeg nok sørge for, at der ingen spion skal følge mig herhen. Tvivl ikke om, at jeg kommer tilbage, Marian, selv om det skulle trække i langdrag – og frygt ikke for noget."

"Nej, ikke for noget!" svarede hun fast. "Du skal ikke behøve at angre, Walter, at du kun har en kvinde til at hjælpe dig." Hun tav og holdt mig endnu et øjeblik tilbage. "Tag dig i agt!" sagde hun, idet hun bekymret trykkede min hånd, "tag dig i agt!"

Jeg forlod hende og gik ud for at bane vejen for nye opdagelser – en mørk og usikker vej, der begyndte ved advokatens dør.

4

På min vej til de herrer Gilmores og Kyrles kontor i Chancery Lane hændte der sig intet, der kunne have den ringeste betydning.

Mens man bragte mr. Kyrle mit kort, faldt der mig noget ind, som jeg alvorligt angrede, at jeg ikke havde tænkt på tidligere. Af meddelelserne i Marians dagbog, var det blevet mig ganske klart, at grev Fosco havde åbnet hentes første brev, som hun fra Blackwater Park havde skrevet til mr. Kyrle, og at han med sin kones hjælp havde bemægtiget sig det andet. Han kendte derfor fuldkommen vel mr. Kyrles adresse, og han måtte naturligvis formode, at Marian igen ville henvende sig til mr. Kyrle, hvis hun trængte til råd og bistand i anledning af søsterens undvigelse. I dette tilfælde var kontoret i Chancery Lane netop

det sted, som sir Percival først og fremmest ville lade bevogte, og hvis han til det brugte de samme personer, der havde forfulgt mig inden min afrejse fra England, så måtte det sandsynligvis allerede nu være dem bekendt, at jeg var kommet tilbage. Jeg havde nok i almindelighed tænkt på det tilfælde, at jeg kunne blive genkendt på gaden, men at mr. Kyrles kontor netop var det farligste sted, var hidtil ikke faldet mig ind. Nu var det for sent at råde bod på denne ulykkelige forseelse – for sent til at foranstalte en ny sammenkomst på et tredje sted. Jeg kunne blot love mig selv at være så forsigtig som muligt, når jeg forlod Chancery Lane, og at jeg under ingen omstændigheder ville tage derfra lige tilbage til mit hjem.

Efter at jeg havde ventet i nogle minutter, blev jeg ført ind i mr. Kyrles privatværelse. Han var en bleg, mager, rolig og åbenhjertig mand, med et meget opmærksomt blik, en meget sagte stemme, et lidenskabsløst væsen, temmelig udeltagende, hvor talen var om fremmede, og slet ikke tilbøjelig til at lade sig bringe ud af sin prokuratorholdning. Jeg havde vanskelig kunnet træffe på en mand, der passede bedre for mig i dette øjeblik. Hvis han nedlod sig til at have en mening, og denne var gunstig for os, så var fra det øjeblik af vor sag i de bedste hænder.

"Inden jeg går ind på det anliggende, der fører mig til Dem," sagde jeg, "må jeg forberede Dem på, at jeg må berøve Dem noget af Deres tid, selv om jeg vil være nok så kortfattet."

"Miss Halcombe kan byde over min tid," svarede han; "når det gælder hendes interesser, repræsenterer jeg min kompagnon både som menneske og som forretningsmand. Det var hans ønske, da han hørte op med at tage aktiv del i forretningen."

"Tør jeg spørge, om mr. Gilmore er i England?"

"Han er ikke her, men opholder sig for øjeblikket hos sin familie i Tyskland. Han er så temmelig rask igen, men det er endnu ikke bestemt, hvornår han vender tilbage."

Mens vi vekslede disse foreløbige ord, havde han søgt imellem de papirer, der lå foran ham, og fremtog nu et forseglet brev af denne bunke. Jeg troede, at det var hans hensigt at give mig det, men han syntes at forandre sin hensigt, for han lagde det ved siden af sig på bordet, satte sig tilbage i sin lænestol og ventede tavs på, hvad jeg havde at sige ham. Uden at indlade mig på nogen længere fortale, begyndte jeg på, hvad jeg havde at meddele ham, og gjorde ham nu fuldstændig bekendt med de begivenheder, der er blevet fortalt tidligere i disse blade.

Trods det, at han var advokat fra top til tå, bragte jeg ham dog ud af hans påtagne ro. Udbrud af forbavselse og vantro, som han ikke var i stand til at undertrykke, afbrød mig den ene gang efter den anden, inden jeg kom til ende med mine meddelelser. Jeg lod mig alligevel ikke forstyrre og fremkom endelig med det vigtige spørgsmål:

"Hvad er Deres mening, mr. Kyrle?"

Han var alt for forsigtig til at indlade sig på at svare, før han havde givet sig tid til at genvinde sin fatning.

"Førend jeg udtaler min mening," sagde han, "må jeg bede om tilladelse til at komme med et par spørgsmål."

Han forelagde mig sine spørgsmål – skarpe, mistænksomme og vantro spørgsmål, der tydeligt viste mig, at han betragtede mig som et offer for et eller andet bedrag, og at han, hvis miss Halcombe ikke havde anbefalet mig til ham, måske endog ville have troet, at jeg var en bedrager, der ville føre ham bag lyset.

"Tror De, at jeg har talt sandhed, mr. Kyrle?" spurgte jeg ham, da han var til ende med sin eksaminering.

"For så vidt talen er om Deres egen personlige overbevisning," svarede han, "så tror jeg, at De har talt sandhed. Jeg nærer den største agtelse for miss Halcombe og har derfor årsag til også at agte den, som hun betror at være mellemhandler i en sådan sag. Jeg vil endda, hvis det behager Dem, gå endnu videre og være så høflig at indrømme, at det for miss Halcombe og Dem kan være en kendsgerning, at lady Glyde endnu er i live. Men De er kommet til mig for at hente juridisk rådgivning hos mig, og som retslærd – men kun som sådan – er det min pligt at sige Dem, mr. Hartright, at jeg ikke har skygge af håb om at kunne vinde Deres sag."

"De udtrykker Dem stærkt, mr. Kyrle."

"Jeg vil forsøge tillige at udtrykke mig klart. Beviset for at lady Glyde er død er tilsyneladende klart og tilstrækkeligt. Der foreligger hendes tantes vidnesbyrd, som beviser, at hun kom til Foscos hus, at hun blev syg og døde der. Der foreligger lægens vidnesbyrd, som godtgør, at hun er død, og det under ganske naturlige omstændigheder. Der foreligger endnu andre fakta, f.eks. begravelsen i Limmeridge og indskriften på gravstenen. Og alt det vil De omstyrte. Hvilke vidnesbyrd har De på Deres side, som De vil understøtte Deres erklæring med, at den afdøde og begravede ikke er lady Glyde? Lad og gennemgå hovedpunkterne i Deres opgivelse eg se, hvad de er værd. Miss Halcombe kommer til en vis dåreanstalt og ser der en patient. Det er bekendt, at en person, som hedder Anne Catherick, og som har en påfaldende lighed med lady Glyde, er flygtet bort fra anstalten; det er bekendt, at den person, som

blev optaget der i juli, var den tidligere bortflygtede Anne Catherick; det er endvidere bekendt, at den herre, der bragte hende tilbage, meddelte mr. Fairlie, at hendes vanvid bl.a. viste sig ved, at hun udgav sig for hans niece, og det er endelig bekendt, at hun i dåreanstalten (hvor intet menneske har skænket hende tiltro) gentagne gange har udgivet sig for lady Glyde. Alt dette er kendsgerninger. Hvad har De at opstille imod det? At miss Halcombe genkender denne person, men at senere begivenheder modsiger denne genkendelse og gør den retsligt ugyldig. Påstår nu miss Halcombe overfor anstaltens bestyrer, at det virkelig er hendes søster, og griber hun nu til lovlige midler for at befri hende? Nej; hun bestikker hemmeligt en plejerske til at lade hende flygte. Da den syge på denne mislige måde har fået sin frihed og bliver bragt til mr. Fairlie – genkender han hende da? Er hans tro på niecens død et eneste øjeblik blevet rokket? Nej. Genkender tjenestefolkene hende da? Nej. Bliver hun i omegnen for at forsvare sin identitet og underkaste sig en yderligere prøvelse? Nej; hun bliver hemmeligt bragt til London. Imidlertid har De ligeledes genkendt hende; men De er ingen pårørende, ikke engang en gammel ven af familien. Tjenerne modsiger Dem, mr. Fairlie modsiger miss Halcombe, og den foregivne lady Glyde modsiger sig selv. Hun påstår, at hun har tilbragt en nat i et vist hus i London, og De selv indrømmer, at hun ikke har sat sin fod der, og at hendes sindstilstand forhindrer Dem i at bringe hende noget sted hen, hvor hun kan blive forhørt eller komme til at tale for sig selv. For at spare tid forbigår jeg nogle mindre vigtige punkter i vidnesbyrdene på begge sider, og jeg spørger Dem: hvis denne sag kommer for retten og bliver bragt for en

jury, hvis pligt det er at betragte kendsgerningerne, således som de virkelig forefindes – hvor har De da Deres beviser?"

Jeg var nødt til at vente og at samle mig, inden jeg kunne svare ham. Det var første gang, at Lauras og Marians historie blev stillet frem for mig efter en fremmeds opfattelse – den første gang, at de frygtelige hindringer, der lå på vor vej, viste sig for os i deres sande karakter.

"Der kan ikke være nogen tvivl om," sagde jeg, "at kendsgerningerne, således som De har stillet dem sammen, taler imod os; men ..."

"Men De tror, at disse kendsgerninger lader sig bortforklare," afbrød mr. Kyrle mig. "Lad mig med hensyn til dette punkt meddele Dem resultatet af mine erfaringer. Når en engelsk jury har valget mellem et klart faktum, der ligger *for hånden*, og en lang forklaring, der ligger *skjult*, så foretrækker den altid kendsgerningen for forklaringen. For eksempel: lady Glyde (jeg nævner for bevisets skyld den dame, hvis interesser De forfægter, ved dette navn) lady Glyde erklærer, at hun har sovet i et vist hus, og det modsatte er blevet bevist. De forklarer denne omstændighed ved at gå ind på hendes sindstilstand og heraf udlede en metafysisk konklusion. Jeg siger ikke, at Deres konklusion er forkert, men kun, at juryen vil foretrække hendes åbenbare selvmodsigelse for Deres forklaring, uanset hvilke grunde De måtte kunne anføre."

"Men," vedblev jeg, "er det ikke muligt ved tålmodighed og fortsatte bestræbelser at komme på sporet af yderligere vidnesbyrd? Miss Halcombe og jeg besidder et par hundrede pund ..."

Han så på mig med halvt undertrykt medlidenhed og rystede på hovedet.

"Betragt De sagen fra Deres eget standpunkt," sagde han. "Hvis De har ret overfor sir Percival Glyde og grev Fosco (vil De behage at bemærke, at jeg ikke dermed indrømmer, at De *har* ret), så ville der blive lagt Dem alle mulige hindringer i vejen for at tilvejebringe nye beviser. Man ville forsøge på enhver måde at forhindre en proces, man ville systematisk bestride hvert eneste punkt af sagen – og selv om vi endelig havde udgivet vore tusinder i stedet for vore hundreder, så ville dog til sidst resultatet efter al sandsynlighed gå os imod. I identitetsspørgsmål, hvor den personlige lighed er med i spillet, er det allermest vanskeligt at fælde en dom – allermest vanskeligt, selv når disse spørgsmål ikke er så besynderligt forviklede, som tilfældet er med dette. Jeg indser virkelig ikke, at der kan være håb om at kaste noget som helst lys over denne ualmindelige sag. Selv om den person, der ligger begravet på kirkegården i Limmeridge, ikke er lady Glyde, så lignede hun hende dog i den grad, da hun levede – det siger De jo selv – at der ikke ville være noget vundet ved, om vi skaffede os den nødvendige tilladelse til at lade liget opgrave. Kort sagt, det er en aldeles trøstesløs sag, mr. Hartright – en komplet trøstesløs sag."

Jeg var fast besluttet på at tro det modsatte og greb derfor sagen an fra en anden side.

"Gives der ingen andre beviser, der kunne nytte os, end identitetsbeviserne?" spurgte jeg.

"Ingen," svarede han. "Det sikreste og simpleste bevis af alle, det, der ville fremkomme ved at sammenligne de forskellige

tidsangivelser, kan man ikke fremskaffe, efter hvad De selv siger. Hvis De kunne bevise, at datoen på lægens vidnesbyrd eg den dag, da lady Glyde viste til London, modsagde hinanden, så ville sagen få et ganske andet udseende, og jeg ville være den første, der sagde til Dem: 'Lad os kun gå videre'."

Jeg tænkte efter. Husholdersken kunne ikke hjælpe os – Laura og Marian ikke heller. De eneste levende personer, der kendte denne dato, var efter al sandsynlighed sir Percival og greven.

"Jeg ser for øjeblikket intet middel til at skaffe mig vished om denne dato," sagde jeg, "fordi jeg ikke ved nogen andre end grev Fosco og sir Percival, der kunne opgive den nøjagtigt."

Mr. Kyrles rolige og opmærksomme ansigt fortrak sig for første gang til et smil,

"Når De har den mening om begge disse herrers opførsel, venter De sagtens ingen hjælp fra den kant! Hvis de er blevet enige om at sætte sig i besiddelse af en stor kapital ved et komplet, er det ikke sandsynligt, at de ville tilstå det."

"Så skal de da blive tvunget til det, mr. Kyrle."

"Af hvem?"

"Af mig."

Vi rejste os begge. Han så mig ind i ansigtet med mere opmærksomhed og mere interesse, end han hidtil havde lagt for dagen. Jeg kunne se på ham, at jeg havde bragt ham til at vakle.

"De er meget bestemt," sagde han. "De har uden tvivl en personlig bevæggrund til at forfølge denne sag, som det ikke tilkommer mig at blande mig i. Hvis De i fremtiden på en eller anden måde skulle få bedre udsigter, så kan jeg forsikre Dem om, at al min bistand med glæde skal være til Deres tjeneste.

Men på samme tid må jeg gøre Dem opmærksom på – da pengespørgsmål jo blander sig ind i alle retsspørgsmål – at der kun er lidt håb for lady Glyde om, at hun ville få sin formue tilbage, selv om hun til sidst kunne bevise sin identitet. Italieneren ville sandsynligvis have forladt England, inden sagen endnu var påbegyndt, og sir Percival er altid i en sådan pengeforlegenhed, at enhver pengesum, han får fat på, straks spadserer over til hans kreditorer. De ved naturligvis …"

Jeg afbrød han.

"Jeg beder Dem om, at vi slet ikke rører ved lady Glydes formuesomstændigheder," sagde jeg. "Jeg har tidligere ikke kendt noget til dem og ved heller ikke nu andet om dem, end at hun har mistet sin formue. De har ret, når De formoder, at jeg har personlige bevæggrunde til at forfølge denne sag. Det er mit ønske, at disse bestandig må være lige så uegennyttige, som de er i dette øjeblik …"

Han søgte at afbryde mig og forklare sig nærmere. Jeg var måske en smule ophidset ved tanken om, at han havde tvivlet om min ærlighed, og vedblev noget mut, uden at høre på ham:

"I de tjenester, som jeg har i sinde at vise lady Glyde, skal der ikke indblandes nogen tanke om penge eller personlig fordel. Hun er blevet udstødt som en fremmed af det hus, hvor hun er født – en løgn, der fortæller om hendes død, er indskrevet på hendes moders grav – og der går to mænd, som bærer ansvaret for det, levende og ustraffet omkring. Dette hus skal igen åbne sig for hende i påsyn af alle dem, der har overværet hendes falske begravelse; denne løgn skal efter familieoverhovedets befaling igen udviskes offentligt af gravstenen; og disse to mænd skal stå *mig* til ansvar for deres forbrydelse, hvis

retfærdigheden, der sidder på dommersædet ikke har magt til at forfølge dem. Jeg har besluttet at ofre mit liv for dette mål, og alene som jeg er, håber jeg at fuldbringe det, hvis Gud lader mig leve."

Han trådte tilbage til sit bord og svarede ikke. I hans ansigt stod der tydeligt skrevet, at han troede, at jeg ikke var rigtig klog, og at han anså det for unyttigt at give mig flere råd.

"Vi beholder begge vor mening og må vente, til fremtiden dømmer os imellem. Imidlertid er jeg Dem meget forbunden for den opmærksomhed, De har skænket mine meddelelser. De har vist mig, at lovens hjælp i enhver betydning af ordet er os afskåret. Vi er ikke i stand til at tilvejebringe det retslige bevis og er ikke rige nok til at bestride procesomkostningerne. Det er allerede en fordel at vide det."

Jeg bukkede og gik hen til døren. Han kaldte mig tilbage og gav mig det brev, som jeg ved vor samtales begyndelse havde set ham lægge hen på bordet.

"Det er for nogle dage siden ankommet med posten," sagde han; "vil De måske have den godhed at aflevere det. Jeg beder Dem om at sige miss Halcombe med det samme, at jeg oprigtigt beklager, at jeg ikke er i stand til at hjælpe hende, undtagen med råd, der måske vil være hende lige så uvelkomne som Dem."

Jeg betragtede brevet, mens han talte. Det var adresseret til "Miss Halcombe, c/o messrs. Gilmore og Kyrle, Chancery Lane." Håndskriften var mig fuldkommen ubekendt.

Idet jeg forlod værelset, kom jeg med et spørgsmål endnu: "Ved De måske tilfældigvis, om sir Percival Glyde er kommet tilbage fra Paris?"

"Han er kommet tilbage til London," svarede mr. Kyrle, "i det mindste er det blevet mig sagt af hans sagfører, som jeg mødte i går."

Efter dette svar gik jeg. Idet jeg forlod kontoret, bestræbte jeg mig for ikke at henlede opmærksomheden på mig ved at blive stående eller se mig om. Jeg gik henimod en af de store pladser nord for Holborn, stod derpå pludselig stille og så mig om på et sted, hvor jeg havde et langt fortov bag ved mig.

På et hjørne af pladsen så jeg to mænd, der ligeledes stod stille og talte sammen. Efter en kort betænkning gik jeg tilbage, for at gå forbi dem. Da jeg kom nærmere, gik den ene omkring det hjørne, der førte fra pladsen hen imod gaden. Den anden blev stående. Jeg så på ham, idet jeg gik forbi ham, og genkendte i ham øjeblikkelig en af de mænd, som havde forfulgt mig, inden jeg forlod England.

Hvis jeg havde haft lov til at følge mit eget instinkt, så havde jeg sandsynligvis begyndt at tiltale denne mand og endt med at slå ham til jorden. Men jeg var nødt til at tage hensyn til følgerne. Hvis jeg en gang offentligt gjorde mig skyldig i en fejl, gav jeg straks sir Percival våben i hænde mod mig. Der blev mig derfor intet andet valg end at sætte list imod list. Jeg bøjede ind i den gade, hvor den anden mand var forsvundet for mig, og idet jeg gik ned ad den, så jeg ham vente i en port. Han var mig fremmed, og jeg var glad over, at jeg havde fundet denne lejlighed til at indprente mig hans træk. Derpå gik jeg videre nordpå, indtil jeg nåede New Road. Da jeg kom der, gik jeg imod vest (mændene fulgte stadig efter mig) og ventede der på et sted, hvor jeg vidste der lå en droskestation ikke så langt borte, på at en hurtig tohjulet cabriolet, der var tom, kom forbi.

Der kom da også én et par minutter efter. Jeg sprang ind i den og befalede kusken at køre hurtigt hen til Hyde Park. Der var ingen anden cabriolet i nærheden, som spionerne kunne benytte. Jeg så dem løbe over på den anden side af gaden og at følge efter mig i fuldt trav, indtil de kunne træffe på en cabriolet eller en droskestation. Men jeg havde fået for langt forspring, og da jeg befalede kusken at holde og steg ud, var de ingen steder at se. Jeg gik igennem Hyde Park og forsikrede mig på den åbne slette om, at jeg ikke blev forfulgt. Da jeg endelig vendte mine skridt hjemad, var det allerede mørkt.

Marian ventede alene på mig i den lille dagligstue. Hun havde formået Laura til at gå til sengs og havde lovet hende at vise mig hendes tegning, så snart jeg kom hjem. Den stakkels utydelige lille skitse var omhyggeligt opstillet på bordet mellem to bøger, og således, at det ene lys, som vi altid nøjedes med, belyste den så fordelagtigt som muligt. Jeg satte mig hen for at se på tegningen og fortalte Marian hviskende, hvad der havde tildraget sig. Væggen, der adskilte os fra det tilstødende værelse, var så tynd, at vi næsten kunne høre Laura trække vejret, og vi ville have vækket hende, hvis vi havde talt højt.

Marian var fuldkommen fattet, mens jeg meddelte hende min samtale med mr. Kyrle; men hendes ansigt fik et meget bekymret udtryk, da jeg fortalte hende om sir Percivals tilbagekomst og om de to mænd, der havde fulgt efter mig fra kontoret.

"Det er dårlige efterretninger, Walter," sagde hun; "de dårligste, som du kunne bringe os. Har du intet andet at

fortælle mig."

"Jeg har noget til dig," svarede jeg, idet jeg gav hende det brev, som mr. Kyrle havde leveret mig.

Hun så på adressen og genkendte straks håndskriften.

"Du kender denne hånd?" spurgte jeg.

"Kun alt for godt, det er grev Foscos."

Med disse ord åbnede hun brevet. Blodet steg hende op i kinderne, mens hun læste det, og hendes øjne glimtede af forbitrelse, idet hun rakte brevet hen til mig.

Det indeholdt følgende:

> "Tilskyndet af en ærefuld beundring – ærefuld for Dem og ærefuld for mig – tilskriver jeg Dem, herlige Marian, for at sige Dem to trøstende og beroligende ord.
>
> Frygt intet!
>
> Følg Deres naturlige fine forstand og hold Dem skjult. Dyrebare, beundringsværdige kvinde, bryd Dem ikke om at træde offentligt frem – det er alt for farligt. Hengivelse er ophøjet – vær De hengiven. Den beskedne ro, der følger med et husligt, tilbagetrukkent liv – nyd De den! Livets storme går sporløst henover forborgenhedens dal – vedbliv at bo i denne dal, dyrebare kvinde.
>
> Gør De dette, så forsikrer jeg Dem om, at De har intet at frygte. Ingen nye bekymringer skal da krænke Deres følelser – følelser, der er mig lige så dyrebare som mine egne. Disse følelser, der trøster Dem i Deres ensomhed, skal ikke blive krænkede.
>
> De har fundet et nyt tilflugtssted i Deres hjerte, et uvurderligt tilflugtssted, som jeg misunder Dem!

Endnu et sidste ord med en faderlig advarsel, og da river jeg mig løs fra den trolddom, der for mig ligger i at skrive til Dem – da slutter jeg disse varme og inderlige linjer.

Gå ikke videre, end De nu er gået; kompromittér ikke alvorlige interesser; tro ingen. Tving ikke mig, det beder jeg Dem om, til at handle, mig, der er en mand af handling, så meget mere som det er mit inderlige ønske at holde mig rolig. Hvis De har dumdristige venner, så se at holde igen på dem og deres beklagelsesværdige iver. Hvis mr. Hartright er vendt tilbage til England, så hav ingen omgang med ham. Jeg går min vej, og Percival følger mig i hælene. Den dag, da mr. Hartright krydser denne vej, er han fortabt."

Underskriften indskrænkede sig til begyndelsesbogstavet F, omgivet af et kunstfærdigt sving.

Jeg kastede brevet hen på bordet med al den foragt, som det indgød mig.

"Han forsøger at indjage dig frygt," sagde jeg; "det er et sikkert tegn på, at han selv er bange."

Hun var alt for meget kvinde til, at hun skulle optage brevet, således som jeg optog det. Det impertinente fortrolige sprog var alt for meget for hende. Idet hun så over bordet hen på mig, knyttede hendes hænder sig krampagtigt i hendes skød, og den gamle lidenskab brændte igen på hendes kinder og i hendes øjne.

"Walter," sagde hun, "hvis du nogensinde skulle få de to mænd i din magt, og du skulle være nødt til at skåne en af dem – så lad det *ikke* blive grev Fosco."

"Jeg vil beholde hans brev, Marian, for at huske på det, når tiden kommer."

Hun så opmærksomt på mig, da jeg lagde brevet i min tegnebog.

"Når tiden kommer," gentog hun. "Kan du tale om fremtiden, som om du var vis på den – og det efter, hvad du i dag har hørt af mr. Kyrle og efter hvad der i dag er hændet dig selv?"

"Jeg regner ikke fra i dag, Marian. Alt, hvad jeg i dag har gjort, indskrænker sig til, at jeg har bedt en anden mand om at handle for mig. Jeg regner fra i morgen af."

"Hvorfor fra i morgen af?"

"Fordi jeg fra i morgen af agter at handle for mig selv."

"Hvorledes det?"

"Jeg vil rejse med det sidste tog til Blackwater Park."

"Til Blackwater?"

"Ja. Jeg har, siden jeg forlod mr. Kyrle, fået tid til at tænke mig om. Hans anskuelser bekræfter mine egne på ét punkt. Vi må til det sidste øjeblik bestræbe os for at efterspore, hvilken dato Laura er rejst bort. Det eneste svage punkt i komplottet og sandsynligvis den eneste udsigt til at kunne bevise, at hun er i live, hviler på opdagelsen af denne dato."

"Du mener," sagde Marian, "på opdagelsen af, at Laura først har forladt Blackwater Park *efter* den dato, der er opgivet på lægens attest som hendes dødsdag?"

"Ja, helt bestemt."

"Hvad bevæger dig da til at tro, at det var *efter*? Laura selv kan jo intet sige os om det tidspunkt, da hun ankom til London."

"Men bestyreren af dåreanstalten sagde til dig, at hun var blevet optaget hos dem den syvogtyvende juli, jeg betvivler, at

det har været greven muligt at beholde hende længere end én nat i London og lade hende være uvidende om alt, hvad der foregik omkring hende. I dette tilfælde må hun være afrejst den seksogtyvende juli og være indtruffet i London én dag efter den dato, der er opgivet i lægeattesten som hendes dødsdag. Hvis vi kan fastholde denne dato, får vi beviser i hænde mod sir Percival og greven."

"Ja, javist – det forstår sig! Men hvorledes skal vi få dette bevis i hænde?"

"Mrs. Michelsons udsagn har antydet os to måder, dette kan ske. Den ene er at henvende sig til lægen mr. Dawson, der må vide, når hun fornyede sine besøg på Blackwater Park, efter at Laura havde forladt huset. Den anden er at anstille efterforskninger i det værtshus, hvor sir Percival tog ind alene om natten. Vi ved, at han rejste bort få timer efter Laura og kan måske på denne måde komme efter datoen. I ethvert tilfælde er det et forsøg værd, og jeg er fast besluttet på at gøre dette forsøg i morgen."

"Men sæt, at det mislykkes – jeg ser nu sagen fra den værste side, men hvis der kommer nye skuffelser, skal jeg gerne prøve at se den fra den bedste – sæt, at der er ingen på Blackwater, der kan hjælpe dig?"

"Så er der i London to mænd, der kan og skal hjælpe mig: det er sir Percival og greven. Folk, der er uskyldige, kan let glemme en dato – men *de* to er skyldige, og *de* kender den nok. Skulle alt andet mislykkes, så skal jeg nok bringe bekendelsen ud af en af dem eller af dem begge, og det på mine egne betingelser."

Marians kinder blussede, da jeg sagde disse ord.

"Gør begyndelsen med greven," hviskede hun ivrigt. "O Walter, gør begyndelsen med greven, for min skyld!"

"Vi må for Lauras skyld gøre begyndelsen dér, hvor vi har bedst udsigt til at komme til et resultat," svarede jeg.

Farven forlod hendes ansigt, og hun rystede sørgmodigt på hovedet.

"Ja," sagde hun, "du har ret. Det var egoistisk og småligt af mig at sige det. Jeg søger at være tålmodig, Walter, og det lykkes mig nu bedre end i tidligere lykkelige dage. Der er imidlertid endnu noget tilbage af min gamle heftighed – og den overvælder mig imod min vilje, når jeg tænker på greven."

"Turen vil nok komme til ham," sagde jeg. "Men betænk, at vi endnu ikke kender noget som helst svagt punkt i hans liv."

Jeg tav et øjeblik for at give hende tid til igen at fatte sig og sagde derpå i en afgørende tone: "Marian, vi ved begge, at der i sir Percivals liv er et svagt punkt."

"Du mener hemmeligheden!"

"Ja, hemmeligheden. Det er det eneste sted, hvor jeg kan angribe ham, og jeg har intet andet middel til at rive ham ud af hans tryghed og lægge hans skurkestreger for dagen. Hvad greven end kan have gjort, så har sir Percival haft en bevæggrund endnu, foruden den pekuniære fordel, til at tage del i komplottet. Hørte du ikke ham selv sige til greven, at han troede, at hans kone vidste nok til at ruinere ham, og at det var ude med ham, hvis Anne Cathericks hemmelighed blev bekendt?"

"Jo, jo, det hørte jeg."

"Nuvel, Marian, hvis alle hjælpekilder glipper mig, er det min hensigt at trænge ind i denne hemmelighed. Min gamle overtro

klæber endnu stadig ved mig. Jeg gentager stadig, at den hvidklædte kvinde endnu efter sin død har indflydelse på os alle tre. – Hvorledes det vil ende, er afgjort, og Anne Catherick, der ligger kold i sin grav, viser os endnu stadig vejen."

5

Historien om mine første efterforskninger i Hampshire er snart fortalt.

Jeg rejste så tidligt bort fra London, at jeg allerede om eftermiddagen holdt udenfor doktor Dawsons hus. Vor samtale førte ikke til noget tilfredsstillende resultat med hensyn til formålet for mit besøg.

Mr. Dawsons bøger viste os rigtignok, hvornår han igen havde fornyet sine besøg hos miss Halcombe i Blackwater Park; men det var umuligt at regne nøjagtigt tilbage fra denne dato uden mrs. Michelsons hjælp, og den vidste jeg, at hun ikke var i stand til at yde os. Hun kunne ikke sige os efter hukommelsen (og hvem kan vel det i lignende tilfælde?), hvor mange dage der var forløbet mellem lady Glydes afrejse og doktorens fornyede besøg hos sin patient. Hun var fast overbevist om, at hun havde omtalt lady Glydes afrejse for miss Halcombe, men det var hende lige så umuligt at opgive på hvilken dato hun havde talt til hende om det, som at opgive datoen på den dag, der gik forud for lady Glydes afrejse. Lige så lidt kunne hun nøjagtigt beregne den tid, der var hengået mellem lady Glydes afrejse og modtagelsen af det udaterede brev fra grevinde Fosco. Og endelig, for at gøre antallet af vanskelighederne helt fuldstændig, havde doktoren undladt, fordi han på den tid selv

var syg, at indføre den dag i sine bøger, da gartneren fra Blackwater Park havde bragt ham buddet fra mrs. Michelson.

Idet mit håb om at få nogen bistand hos mr. Dawson forsvandt, besluttede jeg allerførst at forsøge, om jeg ikke kunne erfare med bestemthed, på hvilken dag sir Percival var ankommet til Knowlesbury.

Der syntes at hvile en ond stjerne over hele mit foretagende. Da jeg kom til Knowlesbury, var værtshuset lukket, og der var slået en plakat op på muren. Siden jernbanen var blevet forlagt derhen, havde det været småt med søgningen, og det nye hotel ved stationen havde trukket alle gæsterne til sig; det gamle værtshus, hvor vi vidste, at sir Percival var taget ind, havde været lukket i et par måneder. Ejermanden havde forladt byen med alt, hvad han besad, og jeg kunne ikke få at vide af nogen med bestemthed, hvor han var taget hen. De fire personer, jeg henvendte mig til, gav mig fire forskellige beretninger om hans planer og hensigter, efter at han havde forladt Knowlesbury.

Jeg havde endnu nogle få timer tilbage, inden det sidste tog til London kom til stationen, og kørte derfor med en droske tilbage til Blackwater Park for at tale med gartneren og opsynsmanden. Hvis heller ikke de var i stand til at hjælpe mig, så vidste jeg ingen anden at ty til for øjeblikket, og jeg kunne da vende tilbage til London.

Omtrent en fjerdingvej fra parken lod jeg drosken holde og fortsatte derpå min rejse alene og til fods, efter at jeg havde ladet kusken vise mig vejen. Da jeg fra landevejen bøjede om ad en lille markvej, så jeg en mand med en natsæk i hånden gå hurtigt foran mig hen til opsynsmandens bolig. Det var en lille mand i en luvslidt sort dragt og med en påfaldende stor hat. Jeg

antog ham for en skriver hos en prokurator og stod på øjeblikket stille, for at der kunne blive større afstand imellem os. Han havde ikke hørt mig komme og gik videre, uden at se sig om, indtil jeg rent tabte ham af syne. Da jeg noget efter ligeledes gik gennem porten, var det ikke muligt at opdage ham – han var åbenbart gået ind i hovedbygningen.

Der var to kvinder i opsynsmandens bolig. Den ene af dem var gammel, men i den anden genkendte jeg straks efter Marians beskrivelse Margaret Porcher.

Jeg spurgte først, om sir Percival var hjemme, og efter at man derpå havde svaret mig med et Nej, forhørte jeg mig om, hvornår han var afrejst. Ingen af de to kvinder kunne med bestemthed sige mig andet om det, end at han var taget bort i den forløbne sommer. Jeg kunne ikke bringe andet ud af Margaret Porcher end et intetsigende smil og en rysten på hovedet. Den gamle kone var en smule forstandigere, og det lykkedes mig dog at bringe hende så vidt, at hun talte om den måde, sir Percival var rejst bort på, og om den skræk, han havde indjaget hende. Hun huskede på, at hendes herre havde kaldt hende ud af sengen, og at han havde forfærdet hende ved de frygteligste eder – men hvad dato dette foregik, det gik, som hun ærligt tilstod, "langt over hendes horisont."

Da jeg forlod opsynsmandens bolig, fik jeg i nærheden øje på gartneren, der var i fuld beskæftigelse. Da jeg tiltalte ham, så han først noget mistænksomt på mig; men da jeg betjente mig af mrs. Michelsons navn og tilføjede nogle høflige talemåder angående ham selv, gik han temmelig beredvilligt ind på samtalen. Det er unødvendigt at beskrive, hvad der forefaldt imellem os: samtalen endte på samme måde, som alle mine

andre bestræbelser for at opdage den famøse dato. Gartneren vidste, at hans herre var "kørt derfra om natten i juli måned enten i de sidste fjorten eller i de sidste ti dage" og ikke videre.

Mens vi talte sammen, så jeg den sortklædte mand med den store hat på hovedet komme nede fra hovedbygningen; han stod stille i nogen afstand for at betragte os.

Der var allerede faret mig en mistanke gennem hovedet om, hvad der kunne føre denne person til Blackwater Park. Denne tiltog nu, da gartneren ikke kunne eller ville sige mig, hvem denne mand var, og jeg besluttede at skaffe mig oplysning om det ved at tiltale ham selv. Det naturligste spørgsmål, jeg som en fremmed kunne komme med, var det, om det var fremmede tilladt at bese bygningen. Jeg gik straks hen til manden og henvendte dette spørgsmål til ham.

Hans udseende og væsen forrådte tydeligt, at han vidste, hvem jeg var, og at han ønskede at komme i strid med mig. Hans svar var så impertinent, at han ville have opnået sin hensigt, hvis jeg ikke fast havde besluttet, at jeg ikke ville tabe min ligevægt. Nu besvarede jeg hans grovhed med den mest udsøgte artighed, gjorde undskyldninger for, at jeg havde forstyrret ham (hvad han kaldte en "uforskammet påtrængenhed") og forlod haven. Sagen forholdt sig ganske, som jeg havde formodet. Sir Percival var blevet underrettet om, at jeg var blevet set og genkendt, da jeg forlod mr. Kyrles kontor, og den sortklædte mand var allerede sendt forud i forventning om at jeg ville henvende mig der for at indhente oplysninger i huset eller på egnen. Havde jeg givet ham den allermindste årsag til at rejse nogen som helst anklage imod mig, så havde han uden tvivl henvendt sig til øvrigheden der på stedet for

således at standse mig i mine bestræbelser og i det mindste i nogen tid skille mig fra Marian og Laura.

Jeg ventede, at man ville udspionere mig på min vej fra Blackwater Park til jernbanestationen, ligesom man den foregående dag havde båret sig ad imod mig i London. Men jeg kunne ikke opdage, om man ved denne lejlighed fulgte efter mig eller ikke. Den sortklædte mand havde måske midler i hænde til at efterspore mig, der var mig ubekendte. I ethvert tilfælde så jeg ham hverken på min vej til jernbanestationen eller senere om aftenen på perronen, da jeg ankom til London. Jeg gik til fods hjem, efter at jeg dog havde anvendt den forsigtighed at gå igennem de ensomste gader og stå stille flere gange for at se mig omkring, inden jeg gik hen til vort hus. Jeg havde lært denne krigslist i Centralamerikas ørkner og bragte den nu i anvendelse i samme hensigt og med en endnu større forsigtighed midt i hjertet af det civiliserede London.

Mens jeg var borte, havde der ikke tildraget sig noget, der kunne forurolige Marian. Hun spurgte mig ivrigt om, hvorledes det var gået mig, og da jeg havde fortalt hende det hele, kunne hun ikke skjule sin forundring for mig over den ligegyldighed, jeg talte om mine efterforskningers uheldige udfald med. Sandheden var imidlertid den, at disse uheld endnu ikke i mindste måde havde berøvet mig mit mod. Jeg var begyndt på disse efterforskninger uden at vente mig noget af dem. I den sindstilstand, jeg befandt mig, var det næsten en lettelse for mig at vide, at kampen nu indskrænkede sig til en væddekamp i list imellem sir Percival Glyde og mig. Mit motiv til at hævne mig havde fra begyndelsen af blandet sig med mine andre og bedre bevæggrunde, og jeg tilstår, at det var mig en

tilfredsstillelse at føle, at den sikreste, ja den eneste måde, jeg kunne være Laura til gavn på, var at hænge mig fast ved den skurk, der havde ægtet hende.

Mens jeg tilstår, at jeg ikke var stærk nok til at bekæmpe denne hævnfølelse, kan jeg på den anden side sige noget med sandhed, der måske vil tale til min fordel. Jeg tænkte intet øjeblik på de personlige fordele, som jeg muligvis kunne aftvinge sir Percival, hvis jeg engang fik ham i min magt. Jeg sagde ikke en eneste gang til mig selv: Hvis det lykkes mig, så skal resultatet af mine bestræbelser blive det, at jeg gør det umuligt for hendes mand igen at tage hende fra mig. Jeg kunne, når jeg så på hende, ikke nære sådanne tanker om fremtiden. Det sørgelige syn af den forandring, der var foregået med hende, havde forvandlet min kærlighed til en øm medlidenhed med hende, og hvad jeg følte for hende var det samme, som en fader eller broder ville have følt for hende. Målet for alle mine forhåbninger var alene at se hende helbredet. At hun igen skulle blive sund og lykkelig og igen kunne se og tale med mig som tidligere, var målet for alle mine kæreste tanker og ønsker.

Jeg nedskriver ikke disse ord i ørkesløs selvbetragtning. Der vil snart følge punkter i min fortælling, hvor andre vil dømme om mit forhold. Det er derfor rimeligt, at man vejer både det onde og det gode mod hinanden.

Dagen efter at jeg var vendt tilbage til Hampshire, tog jeg Marian op med mig på mit arbejdsværelse og gjorde hende bekendt med den plan, som var modnet hos mig, hvorved jeg ville angribe sir Percival på det følelsigste sted.

Vejen til *hemmeligheden* gik igennem den for alle uigennemtrængelige anden hemmelighed, der knyttede sig til kvinden i hvidt. Nøglen til den måtte findes hos Anne Cathericks moder, og det eneste middel, hvorved mrs. Catherick kunne bringes til at tale eller handle, beroede på, hvad jeg var i stand til at få ud af mrs. Clements. Efter at jeg omhyggeligt havde overlagt sagen, kom jeg til den overbevisning, at jeg måtte begynde mine nye efterforskninger med at træde i forbindelse med Anne Cathericks trofaste veninde og beskytterinde.

Den eneste vanskelighed var altså i første omgang at finde mrs. Clements.

Marian tilbød sig at skrive til folkene i Todd's Corner og forhøre sig hos dem, om de ikke i det sidste par måneder havde hørt fra mrs. Clements. Det var os umuligt at gætte, på hvilken måde Anne var blevet skilt fra mrs. Clements; men efter at denne skilsmisse havde fundet sted, måtte mrs. Clements nødvendigvis være faldet på især at erkyndige sig om hende i den egn, som hun vidste, at den forsvundne havde størst forkærlighed for: egnen om Limmeridge. Jeg indså øjeblikkelig, at Marians forslag lovede et resultat, og hun skrev følgelig med den næste post til mrs. Todd.

Mens vi ventede på svaret, lod jeg Marian, så vidt hun var i stand til det, sætte mig ind i sir Percivals familieforhold og tidligere liv. Hun kunne her kun gentage, hvad hun havde hørt af andre, men det lidet, hun vidste, vidste hun med bestemthed.

Sir Percival var eneste søn. Hans fader, sir Felix Glyde, havde lige fra sin fødsel lidt af en smertelig og uhelbredelig sygdom og

havde fra sin tidligste barndom skyet alt selskab. Hans eneste lykke havde været musikken, og han havde ægtet em dame, der delte hans smag og, efter hvad man sagde, var en begavet musiker. Han arvede Blackwater Park, da han endnu var en ung mand; men hverken han eller hans hustru nærmede sig, efter at de havde taget godset i besiddelse, til nogen på hele egnen, og der var heller ingen, der gjorde sig umage for at komme i berøring med dem, med undtagelse af sognepræsten.

Denne var en overdrevent nidkær mand – altid den værste race af ulykkesmagere. Han havde hørt tale om, at sir Felix, da han forlod universitetet, havde haft ry for at være en revolutionær i politisk henseende og en vantro i religiøs henseende, og han kom derfor samvittighedsfuldt til den slutning, at det var hans pligt at opfordre godsejeren til at høre på hans ortodokse anskuelser fra prædikestolen i hans egen kirke. Sir Felix blev rasende over præstens velmente, men slet anbragte indblanding, og fornærmede ham så groft og så offentligt, at familierne på egnen sendte ham breve med opbragte modforestillinger, og at selv godsets forpagtere udtalte deres anskuelser så tydeligt, som de efter deres stilling dristede sig til. Baronetten, der i ingen henseende fandt smag i landlivet eller havde nogen forkærlighed for stedet selv, eller nogen, der levede der, erklærede, at de omboende ikke oftere skulle få lejlighed til at fortrædige ham og rejste øjeblikkelig bort. Efter et kort ophold i London tog han med sin frue til fastlandet og vendte aldrig igen tilbage til England. De levede dels i Frankrig og dels i Tyskland, men bestandig i en tilbagetrukkenhed, der var blevet sir Felix til en nødvendighed på grund af hans dårlige helbred. Deres søn, Percival, var født i

udlandet og opdraget der af privatlærere. Af sine forældre mistede han moderen først. Faderen døde et par år efter hende, enten i året 1825 eller 1826. Sir Percival havde et par gange tidligere som ung mand været i England, men hans bekendtskab med den afdøde mr. Fairlie begyndte først efter hans faders død. De blev snart meget fortrolige venner, skønt sir Percival på hin tid sjældent eller aldrig kom til Limmeridge House. Med mr. Frederick Fairlie var han måske et par gange stødt sammen i mr. Philip Fairlies selskab, men han kunne hverken dengang eller senere have hørt meget om ham. Sir Percivals eneste intime ven i familien Fairlie havde været Lauras fader.

Dertil indskrænkede sig de enkeltheder, som Marian var i stand til at meddele mig. Jeg så intet i dem, der kunne tjene mit nuværende formål, men jeg noterede dem omhyggeligt ned for det tilfælde, at de i fremtiden kunne blive af vigtighed.

Mrs. Todds svar (hvilket hun efter vor anmodning havde adresseret til postkontoret i nærheden) var allerede kommet, da jeg gik derhen for at spørge om det. Lykken, der hidtil havde været os så stadig imod, begyndte at tilsmile os fra dette øjeblik. Mrs. Todds brev indeholdt det første fingerpeg angående det, vi forskede efter.

Mrs. Clements havde, som vi formodede, skrevet til mrs. Todd, og efter at hun havde undskyldt sig, fordi hun og Anne så pludseligt havde forladt deres bekendte (morgenen efter den dag, da jeg traf sammen med den hvidklædte på kirkegården i Limmeridge), havde hun underrettet mrs. Todd om, at Anne var forsvundet og indstændigt bedt hende om at anstille efterspørgsler i omegnen, i forventning om at den forsvundne

havde taget vejen til Limmeridge. Med denne bøn havde mrs. Clements ladet følge den adresse, man ville kunne skrive til hende på med sikkerhed, og denne adresse sendte mrs. Todd nu til Marian. Det var et sted i London, omtrent en halv times vej fra vor bolig.

Jeg huskede på ordsproget: "ikke at lade noget græs gro under mine fødder" og gav mig allerede den følgende morgen på vej for at forskaffe mig en samtale med mrs. Clements. Dette var mit første fremskridt i mine undersøgelser, og her begynder fortællingen om de fortvivlede forsøg på at trænge ind i denne hemmelighed, som jeg nu indledte.

6

Den af mrs. Todd opgivne adresse førte mig hen til et logihus i en respektabel gade i nærheden af Grays Road.

Da jeg bankede på, blev døren åbnet af mrs. Clements selv. Hun syntes ikke at kende mig, og spurgte mig, om hvad der førte mig til hende. Jeg erindrede hende om vort møde på kirkegården i Limmeridge og bar tillige omsorg for samtidig at erindre hende om, at det var mig, der havde hjulpet Anne Catherick til at flygte ud af dåreanstalten (hvad Anne selv havde fortalt hende). Det var min eneste adkomst til mrs. Clements fortrolighed. Hun erindrede det selv, da jeg omtalte det, og bad mig, i forventning om at jeg bragte hende efterretning fra Anne, at træde ind i hendes dagligstue.

Det var mig umuligt at sige hende hele sandheden, uden tillige at gå ind på sådanne enkeltheder med hensyn til det forræderi, der havde fundet sted, som det ville have været farligt at betro til en fremmed. Jeg kunne blot i al forsigtighed

holde mig fra at vække falske forhåbninger og derpå forklare hende, at formålet for mit besøg netop var at opdage de personer, der var skyld i, at Anne var forsvundet. Jeg føjede endog til, for at sikre mig mod enhver selvbebrejdelse, at jeg ikke havde det mindste håb om at komme på sporet efter hende, at jeg troede, vi aldrig mere ville få hende at se levende, og at min indblanding i denne sag gik ud på at få de to mænd draget til ansvar, som jeg havde mistænkt for at have bortført hende, og af hvem både jeg og personer, der var mig dyrebare, allerede havde lidt stor uret. Efter disse erklæringer overlod jeg det til mrs. Clements at bedømme, om vi ikke havde fælles interesse, hvor forskellige vore motiver end kunne være, og om hun kunne have noget imod at være mig behjælpelig i min plan med alle de oplysninger, som hun var i stand til at give mig.

Den stakkels kone var i begyndelsen alt for forvirret og bevæget til at forstå mig rigtigt. Hun kunne blot sige til mig, at hun til tak for min godhed imod Anne ville sige mig alt, hvad hun vidste; men da hun aldrig havde været meget hurtig til at opfatte noget, når hun talte med fremmede, så bad hun mig om at hjælpe hende ved at sige hende, hvor hun skulle begynde.

Da jeg af erfaringen ved, at den tydeligste beretning, man kan få af folk, der ikke er vant til at ordne deres tanker, er den, der straks fra begyndelsen går meget langt tilbage, og hvorved man sparer sig ethvert tilbageblik, så bad jeg mrs. Clements om at sige mig først, hvad der havde tildraget sig, efter at hun havde forladt Limmeridge, og på denne måde førte jeg hende ved forsigtige spørgsmål fra det ene punkt til det andet, indtil vi kom til Anne Cathericks forsvinden.

De oplysninger, jeg på denne måde fik, gik ud på følgende:

Efter at mrs. Clements og Anne havde forladt Todd's Corner, tog de til Derby, hvor de opholdt sig en hel uge for Annes skyld. De var derpå vendt tilbage til London og boede omtrent en måned i mrs. Clements' logi, hvorefter forhold, der stod i forbindelse med huset og værten, havde nødet dem til at skifte bolig. Annes angst for at blive opdaget, hver gang hun spadserede i London eller omegnen, havde lidt efter lidt indvirket på mrs. Clements, og hun havde derpå besluttet at opslå sin fremtidige bolig på et af de mest afsides steder i England: i staden Grimsby i Lincolnshire, hvor hendes afdøde mand havde henlevet sin hele ungdom. Hendes pårørende var der ansete borgerfolk, der stedse havde modtaget mrs. Clements med stor venlighed, og det forekom hende, at hun ikke kunne gøre noget bedre end at tage derhen for at få råd hos sin mands familie. Anne ville ikke høre noget om at tage tilbage til sin moder i Welmingham, fordi det var derfra, hun var blevet bragt til dåreanstalten, og fordi sir Percival sikkert ville vende tilbage dertil og finde hende der. Denne indvending var vel begrundet, og mrs. Clements følte, at hun ikke ville være i stand til at sige noget imod den.

I Grimsby havde de første alvorlige symptomer til Annes sygdom vist sig. Det skete, straks efter at efterretningen om lady Glydes formæling havde stået i aviserne og på denne måde var nået hende.

Lægen, der var blevet kaldet til den syge, opdagede straks, at hun led af en farlig hjertesygdom. Sygdommen varede længe, svækkede hende meget, og vendte tilbage med visse mellemrum, dog stadig i en mildere grad. Som en følge deraf forblev de i den første halvdel af det nye år i Grimsby og ville

sandsynligvis være blevet der endnu længere, hvis ikke Anne pludselig havde fattet den beslutning at ville vende tilbage til Hampshire, for at forskaffe sig en hemmelig samtale med lady Glyde.

Mrs. Clements gjorde alt, hvad der stod i hendes magt, for at forhindre udførelsen af denne dristige og ubegribelige beslutning. Anne ville ikke indlade sig på nogen anden forklaring end den, at hun troede, at hun skulle snart dø, og at hun havde noget på hjertet, som hun, hvad det end skulle koste, måtte meddele lady Glyde. Hendes beslutning var så urokkelig, at hun erklærede, at hun ville tage alene til Hampshire, hvis mrs. Clements ikke skulle være tilbøjelig til at ledsage hende. Lægen, der blev spurgt til råds, var af den mening, at hvis man bestemt modsatte sig hendes ønske, ville dette sandsynligvis have et nyt og dødeligt anfald til følge, hvorfor mrs. Clements på hans råd gav efter for nødvendigheden og bekvemmede sig til, skønt med tunge anelser, at lade Anne Catherick få sin vilje.

På rejsen fra London til Hampshire fandt mr. Clements, at en af hendes rejsekammerater var nøje bekendt med omegnen af Blackwater Park og kunne give hende enhver oplysning med hensyn til lokaliteterne, som hun kunne behøve. På den måde erfarede hun, at det eneste sted, hvor hun kunne opholde sig uden fare for at komme i berøring med sir Percival, var en stor landsby, der hed Sandon. Den lå mellem tre og fire engelske mil fra Blackwater Park – og denne strækning tilbagelagde Anne Catherick til fods frem og tilbage, hver gang hun vovede sig hen i parkanlægget ved søen.

I de få dage, de havde tilbragt i Sandon uden at blive opdaget, havde de boet i et lille hus hos en skikkelig enke, der havde et

sovekammer at udleje; mrs. Clements havde i det mindste i den første uge været så heldig at sikre sig hendes tavshed. Også havde hun gjort alt, hvad der var hende muligt, for at bevæge Anne til i begyndelsen at lade sig nøje med at skrive til lady Glyde. Men da den advarsel mislykkedes, som Anne anonymt havde sendt til Limmeridge, havde hun besluttet at ville tale med den unge dame og hun blev nu hårdnakket ved sin beslutning, at ville udføre sit forehavende ganske alene.

Mrs. Clements fulgte ikke desto mindre hver gang hemmeligt efter hende ned til søen, uden dog at vove sig så nær til bådehuset, at hun kunne se og høre, hvad der foregik derinde. Da Anne sidste gang vendte tilbage fra denne farlige udflugt, havde de anstrengelser, der var forbundet med hver dag at gå et stykke vej til fods, der langt oversteg hendes kræfter, i forbindelse med den oprørte sindsstemning, hun befandt sig i, medført de følger, som mrs. Clements længe havde befrygtet. Den gamle smerte i hjertet og de øvrige sygdomssymptomer, hun havde lidt af i Grimsby, viste sig atter eg fængslede Anne til sengen i det lille hus.

Under disse lidelser var det – det vidste mrs. Clements af erfaring – frem for alt nødvendigt at berolige Anne, hvorfor også den gode kone den følgende dag gik hen til søen for at se, om hun ikke kunne komme til at tale med lady Glyde (der efter Annes sigende dagligt ville spadsere ned til den) og overtale hende til hemmeligt at følge med sig til deres bolig. Da mrs. Clements nåede anlægget, mødte hun ikke lady Glyde, men en stor, tyk, ældre herre, der havde en bog i hånden – altså med andre ord grev Fosco.

Greven spurgte hende, efter at han et øjeblik havde betragtet hende opmærksomt, om hun ventede nogen der, og føjede til, inden hun endnu kunne svare noget, at han selv ventede der med et bud fra lady Glyde, men at han ikke var sikker på, om hun var den person, som han efter beskrivelsen skulle træffe.

Mrs. Clements betroede ham da straks sit anliggende og bad ham indstændigt om at være sig behjælpelig med at berolige Anne Catherick ved at meddele hende sit budskab. Greven var straks beredt til på den venligste måde at opfylde hendes begæring. Hvad lady Glyde havde pålagt ham at sige, var af den største vigtighed. Hun bad Anne og hendes gode veninde indstændigt om ufortøvet at vende tilbage til London, da hun var overbevist om, at sir Percival ville opdage dem, hvis de opholdt dem længere i nærheden af Blackwater Park. Hun selv ville om kort tid tage til London, og hvis mrs. Clements og Anne ville rejse i forvejen og derpå meddele hende deres adresse, så skulle de i løbet af mindre end fjorten dage enten se eller høre noget fra hende. Greven føjede til, at han allerede havde forsøgt at give Anne selv en venskabelig advarsel, men at hun ved at se en fremmed var blevet så forskrækket, at han ikke havde været i stand til at nærme sig til hende og at komme til at tale med hende.

Mrs. Clements svarede på dette med den største uro og bestyrtelse, at hun kun alt for gerne ville bringe Anne i sikkerhed til London, men at der for øjeblikket ikke var noget håb om at fjerne hende fra dette farlige naboskab, da hun var syg og lå til sengs. Greven forhørte sig derpå, om mrs. Clements havde tilkaldt nogen læge, og da han erfarede, at hun af frygt for at vække opsigt i landsbyen havde undladt dette, erklærede

han hende, at han selv var læge, og at han ville følge med hende tilbage for at se, hvad der kunne gøres for Anne. Mrs. Clements (der naturligvis måtte have tillid til en mand, som lady Glyde havde givet et hemmeligt ærinde) tog med taknemmelighed imod dette tilbud, og de gik nu begge i forening tilbage til det lille hus.

Anne sov, da de nåede det. Greven fo'r overrasket sammen ved synet af hende (åbenbart af forbavselse over hendes lighed med lady Glyde); men den stakkels mrs. Clements troede, at han blev forskrækket ved at se hendes tilstand. Han ville ikke tillade, at hun måtte blive vækket, men nøjedes med at spørge mrs. Clements om symptomerne, at betragte hende og føle hendes puls. Landsbyen var så stor, at den var i besiddelse af en slags apotek, og derhen begav greven sig nu for at skrive recepten og lade medicinen fremstille. Han bragte den selv tilbage og underrettede mrs. Clements om, at det var et stærkt pirringsmiddel, og at det ville give Anne kraft til at stå op og foretage den korte rejse til London. Medicinen skulle tages på bestemte tider denne og den næstfølgende dag; den tredje dag ville hun da være stærk nok til at kunne rejse, og han aftalte nu med mrs. Clements, at han ville træffe dem på stationen ved Blackwater og sørge for, at de kom med middagstoget. Hvis de ikke kom, ville han antage, at Annes tilstand havde forværret sig, og han skulle da øjeblikkelig komme for at se til hende.

Denne sidste nødvendighed indtrådte ikke.

Medicinen havde en forbavsende virkning på Anne, og resultatet af den blev endnu mere overraskende, da mrs. Clements tillige turde forsikre hende om, at hun inden kort tid ville få lady Glyde at se i London.

På den aftalte dag og time ankom de til stationen – de havde da i det hele opholdt sig en uge i Hampshire. Greven ventede dem der og stod netop og talte med en ældre dame, der ligeledes syntes i begreb med at afgå med toget. Han ydede dem den omhyggeligste hjælp, da de skulle stige i vognen, og bad mrs. Clements om ikke at glemme at sende sin adresse til lady Glyde. Den ældre dame fulgte ikke med i den samme kupé, og de så ikke noget til hende, da de ankom til London. Mrs. Clements lejede en anstændig bolig i et stille kvarter og skrev derpå, som hun havde lovet, for at underrette lady Glyde om deres adresse. Der forløb over fjorten dage, inden der kom svar.

Efter dette tidsrum kom en dame (den samme ældre dame, som de havde set på stationen) kørende hen til dem i en droske og sagde, at lady Glyde, der for øjeblikket var i et hotel i London, havde sendt hende for at sige dem, at hun ønskede at se mrs. Clements og at blive enig med hende om en tid, hvor hun – lady Glyde – og Anne kunne komme til at tale med hinanden. Efter Anne Cathericks indstændige anmodning erklærede mrs. Clements sig villig, så meget mere som hun ikke behøvede at være mere end en halv time borte fra hjemmet. Hun og den ældre dame (der ikke kunne være nogen anden end grevinde Fosco) kørte nu bort i en droske. Efter at de havde kørt et temmelig langt stykke, lod damen drosken holde udenfor en butik, førend de nåede hotellet, og bad mrs. Clements om at vente et par minutter, mens hun stod af og købte noget, som hun havde glemt. Hun lod sig ikke se mere.

Da mrs. Clements havde ventet en stund, blev hun urolig og befalede kusken at vende tilbage til hendes bolig. Da hun efter lidt over en halv time kom tilbage til den, var Anne borte.

De eneste oplysninger, hun havde kunnet skaffe sig om, hvad der var sket, fik hun fra en pige, der opvartede husets lejere. Denne havde lukket gadedøren op for en dreng, der havde givet hende et brev "til den unge dame på anden sal" (den del af huset, som mrs. Clements beboede). Pigen havde afleveret brevet, var derpå vendt tilbage til køkkenet og havde fem minutter efter set Anne gå ud af huset iført hat og sjal. Hun havde sandsynligvis taget brevet med sig, for det var ingen steder at finde, og det var derfor umuligt at sige, med hvilket middel man havde bevæget hende til at forlade huset. Anledningen måtte have været vigtig, for i London forlod hun aldrig af egen drift huset alene. Hvis mrs. Clements ikke havde vidst dette af erfaring, så ville intet have formået hende til at lade hende blot en halv time alene.

Så snart mrs. Clements var i stand til at samle sine tanker, var hendes første idé den at gå hen til anstalten, da hun frygtede for, at Anne Catherick skulle blive bragt derhen.

Dette udførte hun også den næste dag, da Anne Catherick selv havde sagt hende, hvor anstalten var. Det svar, hun der fik, var, at der ikke var bragt nogen sådan person tilbage. Hun skrev da til mrs. Catherick i Welmingham for at spørge hende, om hun ikke havde hørt eller set noget til sin datter, og fik også derfra et benægtende svar. Herefter vidste hun ikke mere, hvad hun skulle gøre og vidste heller ikke, hvor hun skulle anstille efterspørgsler eller hvad hun skulle foretage sig. Fra det øjeblik og til nu havde hun været fuldstændig uvidende om, hvad der havde været grunden til, at Anne var forsvundet, og hvad der senere var blevet af hende.

7

Indtil dette øjeblik var alle de oplysninger, jeg fik af mrs. Clements, blot af en indledende natur, skønt de indeholdt fakta, der hidtil havde været mig ubekendte.

Det var klart, at den række af bedragerier, hvorved Anne Catherick var blevet bragt til London og der skilt ved mrs. Clements, ene og alene hidrørte fra grev og grevinde Fosco, og spørgsmålet om, hvorvidt disse to menneskers opførsel på ét eller andet punkt havde været af en art som gjorde, at de kunne bringes i øvrighedens hænder, var nok værd at undersøge på et senere tidspunkt. Det mål, som jeg imidlertid først og fremmest havde for øje, førte mig i en anden retning. Den umiddelbare hensigt med mit besøg hos mrs. Clements, var i det mindste at gøre et forsøg på at komme på sporet af sir Percivals hemmeligheder, og hun havde hidtil intet sagt, der bragte mig dette mål blot et eneste skridt nærmere. Jeg følte, hvor nødvendigt det var at forsøge, om jeg ikke kunne vække erindringer hos hende om andre tider, personer og begivenheder end dem, hendes tanker hidtil havde dvælet ved, og hvad jeg nu tilføjede, gik nærmest ud dette.

"Jeg ville ønske, at jeg i denne ulykke kunne være Dem til nogen nytte," sagde jeg; "dog kan jeg ikke gøre videre for Dem, end tage hjertelig del i Deres sorg. Hvis Anne havde været Deres eget barn, mrs. Clements, havde De ikke kunnet gøre mere for hende, end De allerede har gjort."

"Det er ikke nogen stor fortjeneste for mig, sir," sagde mrs. Clements i en jævn tone. "Den stakkels pige var så godt som mit eget barn. Jeg har haft hende lige fra lille af, og det var vanskeligt nok at få hende til at trives. Hendes tab ville måske

ikke gå mig så meget til hjertet, hvis jeg ikke havde syet hendes første kjoler til hende og lært hende at gå. Jeg plejede altid at sige, at den kære Gud havde sendt mig hende, fordi jeg selv ikke havde børn. Og nu, da jeg har mistet hende, dukker de gamle tider op i min hukommelse, og hvor gammel jeg er, kan jeg dog ikke afholde mig fra at græde, nej, det kan jeg ikke, sir."

Jeg ventede en smule for at give mrs. Clements tid til at berolige sig. Mon det lys, som jeg så længe havde søgt, nu dæmrede frem af den gode kones erindringer om Anne Cathericks barndom?

"Kendte De mrs. Catherick, inden Anne blev født?" spurgte jeg.

"Ikke længe, sir – ikke mere end fire måneder. Vi kom dengang meget sammen, men vi var ikke rigtigt fortrolige med hinanden."

Hendes stemme blev igen fastere. Hvor smertelige end mange af hendes erindringer var, så lagde jeg dog mærke til, at det var hende en lettelse at dvæle ved fortiden i stedet for ved nutiden.

"Var De og mrs. Catherick naboer?" spurgte jeg, idet jeg søgte at opfriske hendes hukommelse.

"Ja, sir, i Old Welmingham."

"*Old* Welmingham? Der er altså i Hampshire to steder af dette navn?"

"Ja, sir, dengang – det vil sige for mere end treogtyve år siden. Så byggede de senere to mile derfra en ny by lige nede ved floden – og Old Welmingham, der aldrig havde været andet end en landsby, blev lidt efter lidt forladt. Den nye by er det sted, som de nu kalder Welmingham, men den gamle

sognekirke er sognekirke endnu. Den står ganske alene, for husene omkring den er enten revet ned eller styrtet sammen af sig selv. Jeg har aldrig i mit liv set så sørgelig en forandring, for i min tid var det en smuk og venlig by."

"Boede De der, før De blev gift, mrs. Clements?"

"Nej, sir, jeg er fra Norfolk, og min mand var heller ikke fra den egn. Han var, som jeg allerede har sagt Dem, fra Grimsby og havde stået i lære der. Men da han havde bekendte i det sydlige og hørte, at der var plads for ham der, nedsatte han sig i Southampton. Det var kun en lille forretning, men han bragte dog så meget ud af det, at han med sine beskedne fordringer kunne trække sig tilbage og nedsætte sig i Old Welmingham. Jeg fulgte ham derhen, da han giftede sig med mig. Vi var begge to ikke længere unge, men vi levede meget lykkeligt med hinanden – lykkeligere end vor nabo, mr. Catherick, levede med *sin* kone, da de omtrent halvandet år senere kom til Welmingham."

"Var Deres mand allerede tidligere bekendt med dem?"

"Ja, med manden, sir, men ikke med konen. Hun var os begge fremmed. En herre havde ved sin indflydelse skaffet mr. Catherick en ansættelse som kirkebetjent ved sognekirken i Welmingham, og det var af den grund, at han flyttede ind ved siden af os. Han bragte sin unge kone med, og vi hørte senere, at hun havde været kammerjomfru hos en familie, der boede i Varneck Hall ved Southampton. Det havde kostet Catherick mange anstrengelser, inden han fik hende overtalt til at gifte sig med ham, for hun var den gang meget fornem på det. Han havde friet flere gange til hende og til sidst opgivet det dele, da han så, at hun blev ved at give ham kurven. Men pludselig slog

hun om og kom ham nu tilsyneladende uden grund ganske af sig selv i møde. Min kære mand plejede at sige, at det nu ville være den rette tid til at give hende en ordentlig lære; men Catherick var alt for forelsket i hende til at indlade sig på sådan noget, og han lagde hende aldrig noget halmstrå i vejen hverken før eller efter brylluppet. Han var en lidenskabelig mand og lod sig ofte rive hen af sine følelser, snart på den ene og snart på den anden måde; han ville have fordærvet en bedre kone end mrs. Catherick, hvis han da havde ægtet en bedre kone. Jeg taler ikke gerne ondt om andre folk, sir; men hun var et hjerteløst fruentimmer og egensindig over al beskrivelse; hun holdt af at blive gjort kur til, at pynte sig og at blive beundret, og hun brød sig ikke engang om at vise sin mand, der altid behandlede hende så godt, den simpleste ydre agtelse. Min mand sagde straks, da de flyttede hen til vort nabolag, at det ville tage en dårlig ende med dem, og hans ord gik kun alt for snart i opfyldelse. Inden de endnu havde opholdt sig fire måneder der på stedet, kom det til en skrækkelig skandale, hvorefter der fulgte en skilsmisse. De havde begge skyld – jeg frygter for, at de havde begge skyld."

"De mener, at både manden og konen havde skyld?"

"O nej, sir! jeg mener ikke Catherick … ham kunne man kun have medlidenhed med – jeg mener hans kone og den …"

"Og den, der var skyld i skandalen?"

"Ja, sir. Han var af fødsel og opdragelse en gentleman og skulle have givet et bedre eksempel. De kender ham, sir og min stakkels kære Anne kendte ham kun alt for godt."

"Sir Percival Glyde?"

"Ja, sir Percival Glyde."

Mit hjerte bankede heftigt – og jeg troede, at jeg allerede havde nøglen til gåden i min hånd. Hvor lidt kendte jeg endnu dengang alle de labyrintiske krumninger, jeg senere skulle blive ledt vild i!

"Boede sir Percival dengang i Deres nabolag?" spurgte jeg hende.

"Nej, sir. Han kom til os fra udlandet. Hans fader var for ikke så længe siden død udenfor England. Jeg husker endnu, at han gik i sorg. Han indkvarterede sig i det lille værtshus ved floder, hvor herrerne plejede at bo, når de kom for at fiske; værtshuset er senere blevet revet ned. Der blev ikke synderlig lagt mærke til ham, da han kom første gang; det var noget ganske almindeligt, at der kom herrer fra alle dele af England for at fiske i vor flod."

"Kom han til landsbyen, inden Anne blev født?"

"Ja, sir. Anne blev født i juni måned 1827, og han kom, tror jeg, i slutningen af april eller i begyndelsen af maj."

"Og han var ikke kendt af nogen? Hverken af mrs. Catherick eller de øvrige naboer?"

"Det troede man ikke i begyndelsen, sir; men da skandalen brød ud, troede intet menneske længere, at de havde været hinanden fremmede. Jeg erindrer mig det hele lige så godt, som om det var sket den dag i går. Catherick kom engang sent om natten ind i vor have og vækkede os ved at kaste en håndfuld grus op på vore vinduer. Jeg hørte ham bede min mand 'for Guds skyld' komme ned, han måtte endelig tale med ham. De talte nu en god stund sammen nede i forhuset. Da min mand kom op igen, skælvede han over hele legemet. Han satte sig på kanten af sengen og sagde: 'Lizzie, jeg har altid sagt til dig, at den kone derinde er en slem én, og at det engang vil tage en

ende med forskrækkelse – jeg er bange for, at enden allerede er her. Catherick har fundet en mængde kniplingslommetørklæder, to kostbare ringe og et nyt guldur med kæde i sin kones skuffe – ting, som kun fornemme damer kan gå med – og hans kone vil ikke sige ham, hvorledes hun er kommet til dem.' – 'Tror han, at hun har stjålet dem?' – 'Nej,' sagde han, 'det ville allerede have været slemt nok, men sagen er endnu værre – hun har ikke haft nogen lejlighed til at stjæle sådanne ting, og selv om hun havde haft lejligheden, så er hun ikke af den slags. Det er foræringer, Lizzie – hendes egne initialer står indvendig i uret, og Catherick har set hende tale privat og opføre sig, som ingen gift kvinde burde gøre, med denne sørgeklædte herre, sir Percival Glyde. Tal ikke om det; jeg har beroliget Catherick for i aften. Jeg har rådet ham til at lade sagen gå sin gang i et par dage og at være rigtig på sin post, til han er kommet til vished.' – 'Jeg tror, at de begge er i en vildfarelse,' sagde jeg; 'man kan ikke antage, at mrs. Catherick, der lever i en agtet og behagelig stilling, skulle indlade sig med forløben fremmed herre som sir Percival Glyde.' – 'Javist, men er han også fremmed for *hende*?' sagde min mand. 'Du glemmer, hvor længe mrs. Catherick var om at bekvemme sig til at ægte ham. Dengang kom hun af sig selv til ham, efter at hun tidligere havde sagt Nej den ene gang efter den anden. Det er ikke første gang, Lizzie, at en slet kvinde bruger en redelig mand, som elsker hende, til at frelse sit rygte – og jeg frygter meget for, at denne mrs. Catherick er lige så slet som den sletteste iblandt dem. Vi vil få at se,' sagde min mand, 'vi vil snart få det at se.' Og næppe to dage efter så vi det også."

Mrs. Clements ventede et øjeblik, inden hun fortsatte. Selv i dette øjeblik begyndte jeg at tvivle om, at den nøgle, jeg troede at have fundet, virkelig ville bringe mig nærmere til den hemmelighed, der fandtes i labyrintens midtpunkt. Var denne almindelige, alt for almindelige historie om en mands troløshed og en kvindes svaghed virkelig nøglen til en hemmelighed, som i så mange år havde været en rædsel for sir Percival Glyde?

"Nuvel, sir, Catherick fulgte min mands råd og ventede," fortsatte mrs. Clements. "Og som sagt, han behøvede ikke at vente længe. Allerede dagen efter traf han sin kone og sir Percival tæt ved sakristiet til kirken, hvor de i al fortrolighed hviskede sammen. Formodentlig tænkte de, at kirken var det sted, hvor man allermindst ville søge dem – men hvorledes det nu gik eller ikke, der traf han dem. Sir Percival forsvarede sig i sin overraskelse og forvirring så dårligt, at den stakkels Catherick, hvis lidenskabelige temperament jeg allerede har omtalt for Dem, gerådede i et sandt raseri over sin egen skændsel og styrtede ind på sir Percival. Han var dog ikke så stærk som den mand, der havde forsyndet sig så hårdt imod ham, og blev derfor på det grusomste mishandlet af denne, inden naboerne, der var kommet til ved støjen, kunne skille dem fra hinanden. Alt dette tildrog sig hen imod aften, og endnu før det blev nat, var Catherick borte og ingen vidste, hvor han var blevet af. Ingen levende sjæl i hele landsbyen har senere set noget til ham. Catherick vidste nu kun alt for godt, af hvilken afskyelig grund hans kone havde giftet sig med ham, og efter hvad der havde tildraget sig mellem ham og sir Percival, måtte han nu dobbelt føle sin skam og sin skændsel. Præsten der på stedet lod indrykke nogle linjer i avisen, hvor han bad

ham om at vende tilbage, og lovede ham, at han hverken skulle miste sin stilling eller sine venner. Men Catherick havde for megen stolthed, som nogle siger, eller, efter min mening, for megen følelse, til at han igen ville lade sig se af sine naboer. Han skrev til min mand, inden han forlod England, og siden skrev han endnu engang, da han havde bosat sig i Amerika, hvor det gik ham ganske godt. Der lever han endnu, så vidt jeg ved, og det er ikke sandsynligt, at nogen af os her, – og allermindst hans onde hustru – nogensinde vil få ham at se igen."

"Hvad blev der af sir Percival?" spurgte jeg; "blev han her på egnen?"

"O nej, sir. Her var det blevet ham for hedt. Man hørte, at han endnu samme aften havde haft en højrøstet ordstrid med mrs. Catherick, og næste morgen rejste han bort."

"Og mrs. Catherick? Hun blev dog ikke i landsbyen og mellem de folk, som kendte hendes skændsel?"

"Jo, sir, hun blev. Hun var hård og følelsesløs nok til at trodse alle sine naboer. Hun forsikrede præsten og dem alle, at hun var et offer for en frygtelig vildfarelse, og at alle sladdersøstrene i landsbyen ikke skulle formå at fordrive hende fra den, som om hun havde nogen skyld på sig. I al den tid jeg boede i Old Welmingham blev hun der, og da man begyndte at bygge den nye by, og de fleste folk drog derhen, drog hun ligeledes med, som om hun havde fast besluttet at blive ved at give dem forargelse til det sidste. Der lever hun endnu, og der bliver hun, til trods for enhver, lige til sin dødsdag."

"Men hvad har hun da levet af i alle disse år?" spurgte jeg. "Har hendes mand kunnet og villet understøtte hende?"

"Ja, begge dele, sir, han har både kunnet og villet det," sagde mrs. Clements. "I sit andet brev til min kære mand sagde han, at hun havde båret hans navn og levet under hans tag, og at, hvor slet hun end var, skulle hun dog ikke gå omkring som en tiggerske og sulte. Han var i stand til at udsætte en lille pension for hende, og den kunne hun hvert kvartal hæve hos en bankier i London."

"Modtog hun denne pension?"

"Ikke en hvid, sir. Hun sagde, at hun ikke ville have Catherick at takke for en eneste bid brød, om hun så skulle blive hundrede år gammel. Og hun har stadig holdt ord. Da min stakkels gode mand døde og efterlod mig det hele, kom jeg også til at læse Cathericks brev, og jeg sagde da til hende, at hun skulle lade mig det vide, hvis hun nogensinde kom til at lide mangel. 'Hvis jeg nogensinde kommer til at lide mangel, så skal jeg hellere fortælle det til hele England, end sige et eneste ord om det til Catherick og hans venner. Her har De mit svar, og det kan De give ham igen, hvis han skulle falde på at skrive til Dem på ny.'"

"Tror De, at hun har nogen formue?"

"Meget lidt, sir, hvis hun overhovedet har nogen. Man sagde, og jeg frygter med rette, at hun hemmeligt fik understøttelse fra sir Percival."

Efter dette sidste svar tænkte jeg en smule over det, jeg havde hørt. Hvis jeg uden forbeholdenhed betragtede historien som sand, så var det nu klart, at jeg hverken direkte eller indirekte var i mindste måde kommet nærmere på sporet af hemmeligheden, og at mine forsøg i denne retning igen var slået fejl, og det på den føleligste og mest nedslående måde af verden.

Men der var ét punkt i fortællingen, der lod mig i tvivl om, at det ganske forholdt sig således, og som vakte den tanke hos mig, at der lå noget skjult under overfladen.

Jeg kunne ikke forklare mig den omstændighed, at den strafværdige kone frivilligt skulle blive på det sted, der havde været vidne til hendes skændsel. Hvad man sagde mig om konens egne ord, at hun troede ved denne sin opførsel i gerningen at bevise sin uskyldighed – det tilfredsstillede mig ikke. Det syntes mig naturligere og sandsynligere at antage, at hun i denne sag ikke havde haft ganske så frit valg, som hun havde påstået. Men hvem var i dette tilfælde den person, som man med størst sandsynlighed kunne tiltro magt nok til at tvinge hende til at forblive i Welmingham? Det måtte uden tvivl være den samme, hun fik understøttelse af. Hun havde ikke villet modtage nogen hjælp fra sin mand, hun havde selv ingen formue og var en venneløs og vanæret kvinde – fra hvilken kilde kunne hun få hjælp undtagen fra den, som rygtet netop udpegede: sir Percival Glyde.

Idet jeg uddrog mine slutninger af disse præmisser og vedblivende holdt det faktum for øje, at mrs. Catherick var i besiddelse af hemmeligheden, så begreb jeg let, at sir Percivals interesse fordrede, at hun blev i Welmingham, fordi det rygte, hun havde på sig, udelukkede hende fra alt samkvem med hendes naboersker og således berøvede hende lejligheden til at indlade sig med veninder på uforsigtig tale. Men hvad bestod denne hemmelighed i? Ikke i den andel, som sir Percival havde i mrs. Cathericks vanære, for den var hele naboskabet bekendt. Ikke i den mistanke, at han var Annes fader, for Welmingham var det sted, hvor mistanken om dette netop uundgåeligt måtte

holde sig. Hvis jeg lige så let som andre gik efter skinnet og deraf uddrog den samme overfladiske slutning som mr. Catherick og hans naboer – hvad blev der så af den formodning, at der bestod en farlig hemmelighed mellem mrs. Catherick og sir Percival, og at denne hemmelighed lige indtil nu var forblevet skjult?

Og dog lå der i hine hemmelige sammenkomster og i hin fortrolige hvisken mellem kirkebetjentens kone og den sørgeklædte herre uden tvivl en oplysning på denne gåde.

Var det muligt i dette tilfælde, at skinnet havde peget hen i én retning, mens sandheden uformodet lå i en ganske anden? Kunne mrs. Cathericks påstand, at hun var offeret for en frygtelig vildfarelse, muligvis være sand? Eller sæt at denne var falsk, kunne da den slutning, hvorefter sir Percival delte hendes brøde, være grundet på en eller anden ubegribelig vildfarelse? Havde måske sir Percival selv givet den falske mistanke næring for at afvende den rigtige mistanke fra sig? Her lå nøglen til hemmeligheden – hvis det nogensinde skulle lykkes mig at finde den – her lå den skjult under overfladen af den tilsyneladende håbløse fortælling, som jeg netop havde hørt på.

Mine næste spørgsmål var nu vendt mod det ene punkt, om mr. Catherick fuldkommen havde overbevist sig om sin kones brøde eller ikke. Mrs. Clements svar lod ikke den ringeste tvivl blive tilbage hos mig. Mrs. Catherick havde efter de klareste beviser som ugift pige været i en strafværdig forbindelse med en person, som man ikke kendte, og for at redde sit gode navn og rygte, havde hun skyndt sig at gifte sig. Ved steds- og tidsbestemmelser, som jeg her ikke behøver nærmere at gå ind på, var man kommet til den bestemte overbevisning, at den

datter, der bar hendes mands navn, ikke var hendes mands barn.

Det næste omspurgte punkt, om det nemlig var lige så vist, at sir Percival var Annes fader, var langt vanskeligere at afgøre. Jeg kunne ikke her gå efter andet end den personlige lighed.

"De har formodentlig set sir Percival ofte, da han opholdt sig i Deres landsby?" sagde jeg.

"Ja, meget ofte," sagde mrs. Clements.

"Har De nogensinde bemærket, om Anne lignede ham?"

"Hun lignede ham ikke det mindste, sir."

"Lignede hun da sin moder?"

"Nej, heller ikke sin moder, sir. Mrs. Catherick havde et mørkt og rundt ansigt."

Hun lignede altså hverken sin moder eller sin (foregivne) fader! Jeg vidste vel, at man ikke kan slutte nøjagtigt efter den personlige lighed – men på den anden side var den heller ikke ganske at forkaste. Var det måske muligt, at jeg kunne give mine beviser større gyldighed, hvis jeg skaffede mig bestemte oplysninger om mrs. Cathericks og sir Percivals liv, inden de kom til Welmingham? På dette punkt rettede jeg nu mit spørgsmål.

"Da sir Percival første gang kom til Welmingham, hørte De da, hvor han kom fra?" spurgte jeg.

"Nej, sir. Nogle sagde, at han kom fra Blackwater Park, og andre, at han kom fra Skotland, men ingen vidste noget bestemt om det."

"Tjente mrs. Catherick i Varneck Hall, umiddelbart før hun blev gift?"

"Ja, sir."

"Og havde hun tjent der længe?"

"Tre eller fire år, sir, det ved jeg ikke så nøje."

"Har De nogensinde hørt navnet på den herre, der dengang ejede Varneck Hall?"

"Ja, sir, han hed major Donthorne."

"Vidste Catherick eller nogen anden af Deres bekendtskab, om sir Percival var en vin af major Donthorne, eller om han nogensinde var blevet set i nærheden af Varneck Hall?"

"Nej, sir, så vidt jeg kan mindes, vidste hverken mrs. Catherick eller nogen anden af mit bekendtskab det mindste om den sag."

Jeg skrev major Donthornes navn og adresse ned for det tilfælde, at han levede endnu, og det engang i fremtiden kunne være mig til nytte at søge oplysninger hos ham. Imidlertid var jeg ganske kommet bort fra den anskuelse, at sir Percival var Annes fader, og kommet til den slutning, at den hemmelighed, der knyttede sig til hans stjålne sammenkomster med mrs. Catherick, ingenlunde stod i forbindelse med den vanære, som hun havde bragt over sin mand. Der faldt mig slet ingen spørgsmål ind, som jeg kunne komme med, for at bestyrke mig heri – jeg kunne blot på ny opmuntre mrs. Clements til at tale om Annes barndom og således henvende hele min opmærksomhed på enhver tilfældig omstændighed i hendes fortælling.

"Jeg har endnu ikke erfaret, mrs. Clements," sagde jeg, "hvorledes det gik til, at det stakkels barn, der blev født i så megen skam og elendighed, blev overladt til Dem?"

"Der var ingen anden, sir, der kunne tage sig af det stakkels lille væsen," svarede mrs. Clements. "Den afskyelige moder

syntes at hade det lige fra den dag, det blev født, som om det stakkels lille væsen kunne gøre for noget. Mit hjerte blødte, når jeg så på barnet, og jeg tilbød, at jeg ville tage mig af det og opdrage det, som om det kunne være mit eget."

"Blev Anne fra den tid af udelukkende under Deres opsigt?"

"Ikke ganske, sir. Mrs. Catherick havde også sine luner og nykker på det punkt, og plejede engang imellem at fordre barnet tilbage, som om hun ønskede at ærgre mig, til tak for at jeg havde taget mig af det. Men disse anfald varede aldrig længe. Den stakkels lille Anne blev altid bragt tilbage igen og var altid glad, når hun igen kom til mig, skønt hun just ikke førte noget muntert liv hos mig; for der var ingen små legekammerater for hende her. Den sidste gang, vi skiltes ad, var dengang, da hendes moder tog hende med til Limmeridge. Netop dengang mistede jeg min gode mand, og jeg følte, at det var lige så godt, at Anne ikke var hjemme i en så sørgelig tid. Hun gik dengang i sit ellevte år; hun var kun langsom til at lære, den stakkels lille, og ikke så munter som andre børn – men den smukkeste lille pige var hun, man kunne se for sine øjne. Jeg ventede i Welmingham, til hendes moder bragte hende tilbage, og tilbød da, at jeg ville tage hende med til London; for når jeg skal være ganske ærlig, så var stedet blevet mig så sørgeligt og så forandret efter min mands død, at jeg ikke havde lyst til at leve der længere."

"Og mrs. Catherick samtykkede i dette?"

"Nej, sir, hun vendte mere forbitret end nogensinde tilbage fra det nordlige. Folk sagde, at hun først havde måttet udbede sig sir Percivals tilladelse til at rejse, og derpå var rejst hen for at pleje i Limmeridge en dødssyg søster, om hvem det hed, at hun

havde en del penge til på kistebunden, mens hun i virkeligheden næppe efterlod sig så meget, at det kunne bestride begravelsesomkostningerne. Det er let at forstå, at alt dette forbitrede mrs. Catherick endnu mere; i alle tilfælde ville hun ikke høre det mindste om, at jeg tog barnet med mig. Det syntes at være hende en glæde at bedrøve os begge ved at skille os ad. Det eneste, jeg kunne gøre, var at give Anne min adresse og sige hemmeligt til hende, at hun skulle komme til mig, hvis hun nogensinde kom i nød. Men der hengik flere år, inden jeg igen fik hende at se. Jeg så ikke den stakkel igen, før den nat, da hun var flygtet bort fra anstalten."

"Ved De, mrs. Clements, hvorfor sir Percival lod hende holde i forvaring der?"

"Jeg ved blot, sir, hvad Anne selv har fortalt mig om det. Det stakkels barn plejede at tale forskrækkelig forvirret om det. Hun sagde, at hendes moder var i besiddelse af en hemmelighed, der angik sir Percival, og at hun en dag havde betroet hende denne hemmelighed, længe efter at jeg havde forladt Hampshire. Aldrig så snart havde sir Percival erfaret dette, førend han lod hende bringe til dåreanstalten. Hun har forresten aldrig villet sige mig denne hemmelighed, når jeg spurgte hende om den. Alt, hvad hun ville sige mig, var, at hendes moder kunne gøre sir Percival ulykkelig, hvis hun ville. Det er muligt, at mrs. Catherick netop har sagt så meget og heller ikke mere. Jeg er næsten vis på, at jeg ville have fået hele sandheden at høre af Anne, hvis hun havde kendt den, sådan som hun påstod, og som hun sandsynligvis indbildte sig selv at gøre."

Denne tanke havde også flere gange påtrængt sig mig. Jeg havde allerede sagt til Marian, at jeg tvivlede om, at Laura virkelig havde været i begreb med at gøre en vigtig opdagelse, da hun og Anne så pludseligt var blevet forstyrret af grev Fosco i bådehuset. Det hang fuldkommen sammen med Annes forstyrrede åndskræfter, at hun på grund af en aldeles ubestemt mistanke, der var blevet vakt ved nogle utydelige vink, som hendes moder havde ladet falde i hendes nærværelse, troede sig i besiddelse af hemmeligheden. Sir Percivals mistro måtte ufejlbarligt indgive ham den falske idé, at Anne havde erfaret alt af sin moder, ligesom den senere havde forfulgt ham med den lige så falske tanke, at hans kone havde erfaret alting af Anne.

Tiden gik hen; morgenen var næsten til ende. Det var tvivlsomt, om jeg, selv om jeg blev endnu længere, ville få noget som helst mere at vide af mrs. Clements, der kunne gavne mit formål. Jeg havde allerede hørt de enkeltheder, der stod i forbindelse med mrs. Cathericks familie- og stedsanliggender, som jeg forskede efter, og heraf havde jeg uddraget visse slutninger, som var mig fuldkommen nye og kunne være mig til betydelig nytte med hensyn til de skridt, jeg i fremtiden agtede at gøre. Jeg rejste mig for at tage afsked og for at takke mrs. Clements for den venlige beredvillighed, hun var kommet mine efterspørgsler i møde med.

"Jeg frygter for, at De må anse mig for meget nysgerrig," sagde jeg; "jeg har plaget Dem med flere spørgsmål, end nogen som helst anden ville havde haft lyst til at svare på."

"Jeg giver Dem med glæde enhver oplysning, sir, som jeg er i stand til," svarede mrs. Clements. Hun tav og så betydningsfuldt på mig; "men jeg ville gerne ønske," vedblev

den stakkels kone, "at De havde kunnet meddele mig noget mere om Anne. Det forekom mig, at der var noget i Deres ansigt, da De kom, der sagde mig, at De kunne gøre det. De kan ikke tænke dem, hvor hårdt det er, ikke engang at vide, om hun er død eller levende. Jeg ville tåle det bedre, hvis jeg blot havde vished. De sagde, at De ikke ventede, at vi nogensinde ville få hende at se levende. Ved De, sir, ved De det sikkert, at det har behaget Gud at tage hende til sig?"

Jeg var ikke i stand til at modstå dette bønlige spørgsmål, og det ville have været både utaknemmeligt og grusomt af mig, om jeg havde kunnet det.

"Jeg frygter," sagde jeg med deltagelse, "at der slet ikke er nogen tvivl om det; jeg er personligt overbevist om, at hendes lidelser i denne verden er til ende."

Den stakkels kone sank tilbage på stolen og skjulte sit ansigt i sine hænder. "O, sir," sagde hun, "hvorfra ved De det? Hvem kan have sagt Dem det?"

"Ingen har sagt mig det, mrs. Clements; men jeg har grunde til at være overbevist om det – grunde, som jeg lover at meddele Dem, så snart jeg uden fare kan gøre det. Jeg er vis på, at hun ikke er blevet forsømt i sine sidste dage, og jeg er fast overbevist om, at den hjertesygdom, som jeg har set hende lide så meget under, er den sande årsag til hendes død. De skal snart blive lige så fast overbevist om det, som jeg er det, og De skal om kort tid erfare, at hun ligger begravet på en stille kirkegård, og det på en så smuk og fredelig plet, som om hun selv kunne have udsøgt sig den."

"Død!" sagde mrs. Clements; "død … så ung endnu … og jeg skal leve for at høre det! Jeg syede den første korte kjole til

hende, og jeg lærte hende at gå. Den første gang, hun sagde ordet *Moder*, sagde hun det til mig – og nu er jeg her, og Anne er død! Sagde De ikke, sir," vedblev den stakkels kone, idet hun tog tørklædet fra sit ansigt og så op på mig, "sagde De ikke, at hun var blevet anstændigt begravet? Var begravelsen sådan, som den ville have været, hvis Anne havde været mit eget barn?"

Jeg forsikrede hende, at det var tilfældet. Mit svar syntes at gøre hende ubeskriveligt glad og lod til at trøste hende.

"Det ville have fået mit hjerte til at briste," sagde hun i en jævn tone, "hvis Anne ikke havde fået nogen anstændig begravelse – men hvorfra ved De det? hvem har sagt Dem det, sir?"

Jeg bad hende endnu engang at vente, til jeg engang kunne tale uforbeholdent med hende.

"De skal ganske bestemt se mig igen," sagde jeg; "for så snart De har fattet Dem noget – måske om et par dage – har jeg noget at bede Dem om."

"Opsæt det ikke for min skyld," sagde mrs. Clements, "bryd Dem ikke om mine tårer, hvis der er noget, jeg kan tjene Dem med. Hvis De har noget på hjertet, som De ønsker at sige mig, så beder jeg Dem om at sige mig det nu."

"Jeg ønsker blot nu at forelægge Dem et sidste spørgsmål," sagde jeg; "jeg ville gerne vide, hvor mrs. Catherick bor i Welmingham?"

Mit spørgsmål rystede mrs. Clements i den grad, at hun rent glemte efterretningen om Annes død. Hun holdt pludselig op med at græde og så på mig med den ubeskriveligste forbavselse.

"Jeg beder Dem for Himlens skyld," sagde hun, "hvad har De at gøre med mrs. Catherick?"

"Det skal jeg sige Dem, mrs. Clements. Jeg må vide, hvad det er for en hemmelighed, der knytter sig til hendes sammenkomster med sir Percival. I alt det, De har fortalt mig om denne kones tidligere opførsel og om sir Percivals tidligere forhold til hende, ligger der mere, end De og Deres naboer nogensinde har anet. Der er en hemmelighed imellem disse to, som ingen af os gætter – og det er min faste beslutning at tage hen til mrs. Catherick for at lære den at kende."

"Overvej De den sag vel i forvejen," sagde mrs. Clements, idet hun forskrækket rejste sig og lagde sin hånd på min arm. "Det er en frygtelig kvinde – De kender hende ikke, således som jeg kender hende. Tænk Dem godt om."

"Jeg er overbevist om, at Deres advarsel er vel ment, mrs. Clements; men jeg har fast besluttet, at jeg vil tale med denne kvinde – det må så gå, som det vil."

Mrs. Clements så mig bekymret ind i ansigtet.

"Jeg ser, at De er ubevægelig," sagde hun. "Jeg skal give Dem hendes adresse."

Jeg skrev den op i min tegnebog og tog hendes hånd for at sige hende farvel.

"De skal snart høre fra mig," sagde jeg; "De skal erfare alt, hvad jeg har lovet at meddele Dem."

Mrs. Clements sukkede og rystede tvivlende på hovedet.

"En gammel kones råd fortjener undertiden at blive hørt," sagde hun. "Betænk Dem vel, inden De tager til Welmingham."

8

Da jeg kom tilbage til hjemmet efter min samtale med mrs. Clements, var det mig påfaldende, at Lauras udseende havde forandret sig.

Den urokkelige blidhed og tålmodighed, som lange lidelser så grusomt havde sat på prøve og aldrig havde overvundet, syntes nu pludselig at have forladt hende. Hun var med ét blevet ganske uimodtagelig for alle Marians bestræbelser for at more hende og formilde hende; hun havde stødt sin tegning utålmodigt til side og sad med nedslagne øjne ved bordet og bevægede fingrene utålmodigt i skødet. Marian rejste sig, da jeg trådte ind i stuen, ventede et øjeblik med et smerteligt udtryk i ansigtet for at se, om Laura ikke ville se op, når jeg nærmede mig, og hviskede derpå til mig: "Se til, om du kan formilde hende," og forlod derpå værelset.

Jeg satte mig på Marians plads, tog blidt fat om hendes magre, urolige fingre og lagde begge hendes hænder i mine.

"Hvad tænker du på, Laura? Sig mig, min dyrebare, forsøg at sige mig, hvad du tænker på?"

Hun kæmpede med sig selv og løftede øjnene op til mig. "Jeg kan ikke være lykkelig," sagde hun, "jeg kan ikke lade være at tænke på ..." Hun tav, bøjede sig en smule fremad og lænede sit hoved på en så hjælpeløs måde til min skulder, at det skar mig i hjertet.

"Forsøg at sige mig det," gentog jeg blidt, "forsøg at sige mig, hvorfor du ikke er lykkelig?"

"Jeg er til ingen nytte – jeg er kun en byrde for jer begge," svarede hun med et mat og håbløst suk. "Du arbejder og tjener penge, Walter, og Marian hjælper dig. Hvorfor kan jeg ikke gøre

noget? Det vil ende med, at du holder mere af Marian end af mig, ja, det vil du, fordi jeg er så hjælpeløs! O, jeg beder dig, behandl mig dog ikke som et barn!"

Jeg løftede hendes hoved op og glattede hendes hår, der faldt forvirret ned over hendes ansigt, og kyssede hende – min stakkels afblegede blomst! min tabte, hårdt hjemsøgte søster! "Du *skal* hjælpe os, Laura," sagde jeg, "du skal allerede i dag begynde på det, min eneste yndling." Hun så på mig med en feberagtig iver, der bragte mig til at skælve.

Jeg rejste mig, samlede hendes tegneredskaber og lagde dem til rette ved siden af mig.

"Du ved, at jeg tjener penge ved at tegne," sagde jeg; "nå, da du gør dig så megen umage og har gjort så gode fremskridt, skal også du begynde at arbejde for at tjene penge. Forsøg at gøre denne lille skitse færdig og gør det så godt, som du formår. Så vil jeg tage den med, og den mand, der køber alle mine tegninger, skal også købe den. Du skal da gemme din fortjeneste i din egen pung, og Marian skal også komme til dig og få penge, ligesom hun kommer til mig. Betænk, hvilken nytte du da vil gøre os begge, Laura, og da vil du snart blive lige så lykkelig, som dagen er lang."

Hendes ansigt oplivedes og forklaredes af et smukt smil. I dette øjeblik, da hun igen tog blyanten op, som hun havde lagt fra sig, så hun næsten ud som Laura fra den forgangne tid.

Jeg havde rigtigt udtydet disse kendetegn på, at hendes ånd vågnede igen. Da jeg fortalte Marian, hvad der var sket, indså hun godt, at søsteren længtes efter igen at indtage sin egen plads og at hæve sig i sin egen mening lige så vel om i vor – og fra dette øjeblik af understøttede vi kærligt denne ærgerrighed,

der gav os et løfte om en håbefuld, lykkeligere fremtid, der måske ikke længere var fjern. Hendes tegninger modtog jeg, så snart hun havde gjort dem færdige eller i alt fald forsøgt på det; Marian fik dem da igen af mig og skjulte dem på det omhyggeligste, og jeg lagde af min fortjeneste en lille ugentlig tribut til side, der blev leveret hende som betaling for disse dårlige, utydelige og værdiløse tegninger, som ingen anden end jeg ville købe.

Det var undertiden vanskeligt nok at fortsætte vort uskyldige bedrag, når hun stolt tog sin pung frem for at bidrage sin del til husholdningsudgifterne og ganske alvorligt gav sig til at drøfte, hvem af os to, der i den forløbne uge havde tjent mest. Jeg besidder endnu alle disse tegninger, som hemmeligt blev lagt til side, og jeg betragter dem som min største skat – jeg ser i dem dyrebare erindringer, som jeg ønsker at vedligeholde, gamle minder fra en ulykkelig periode, minder, som mit hjerte ikke kan rive sig løs fra, og som min kærlighed ikke kan glemme.

Leger jeg her med min opgave? ser jeg allerede her hen imod en lykkeligere tid, som min fortælling endnu ikke har nået? Ja. Derfor tilbage – tilbage til de tvivlens og sorgens dage, hvor min ånd kæmpede tungt og i en stadig spænding for at holde sig oppe. Jeg har et øjeblik gjort holdt på min bane og hvilet ud. Måske er det ikke nogen tabt tid, hvis også de venner, der læser disse blade, samtidig har gjort holdt og hvilet ud.

Jeg greb den første lejlighed, der tilbød sig, for at komme til at tale alene med Marian og meddele hende udfaldet af de efterforskninger, jeg havde gjort i denne morgenstund. Med

hensyn til min forestående rejse til Welmingham syntes hun at være af den samme mening som mrs. Clement.

"Det forekommer mig, Walter," sagde hun, "at du næppe ved så meget, at du kan håbe, at mrs. Catherick vil skænke dig tillid. Er det klogt at gribe til det sidste middel, inden du først har forsøgt alle de sikrere og simplere midler, der kunne føre til målet? Da du sagde til mig, at sir Percival og greven var de to eneste levende, der kendte den dato, da Laura tog bort, glemte du, lige så vel som jeg, at der endnu er en tredje person, der sikkert kender den lige så godt – jeg mener mrs. Rubelle. Ville det ikke være lettere og mindre farligt at affordre hende en bekendelse, end at ville aftvinge sir Percival den?"

"Det kan muligvis være lettere," svarede jeg; "men vi ved slet ikke, i hvilken udstrækning mrs. Rubelle har taget del i komplottet, og kan derfor heller ikke sige med bestemthed, om hun så nøje har indpræget sig denne dato, som tilfældet er med sir Percival og greven. Det er nu for sent at spilde tid på mrs. Rubelle, når hvert øjeblik er os ubetaleligt med hensyn til opdagelsen af det eneste punkt i sir Percivals liv, hvor han kan angribes. Tænker du ikke måske noget for meget på den fare, jeg udsætter mig for, ved at vende tilbage til Hampshire? Begynder du ikke at frygte for, at jeg, når alt kommer til alt, dog ikke er sir Percival voksen?"

"Det frygter jeg ikke," sagde hun i en bestemt tone, "for han har ikke længere den slette greve til medhjælper imod dig."

"Hvoraf slutter du det?" spurgte jeg temmelig forbavset.

"Det slutter jeg af hans egen halsstarrighed og utålmodighed over den tvang, greven holdt ham i," svarede hun. "Jeg er af den mening, at han vil forlange at kæmpe alene imod dig, ligesom

han i begyndelsen i Blackwater Park forlangte at handle på egen hånd. Det tidspunkt, da man må frygte for grevens indblanding, indtræder først, hvis du skulle få sir Percival i din magt. Hans egen interesse vil da stå på spil, og til sit eget forsvar vil han da udfolde en frygtelig virksomhed."

"Vi kunne måske gøre ham uskadelig i forvejen," sagde jeg. "Måske kunne vi bringe et og andet af det, vi har hørt af mrs. Clements, i anvendelse mod ham, og måske besidder vi endnu andre midler til at befæste os imod ham. Der er enkelte sætninger i mrs. Michelsons beretning, der viser, at greven anser det for nødvendigt at sætte sig i forbindelse med mr. Fairlie, og måske gives der omstændigheder, der kompromitterer han i denne fremgangsmåde. Skriv du til mr. Fairlie, mens jeg er borte, Marian, og bed ham om at meddele dig nøjagtigt, hvad der foregik mellem ham og greven, og hvad han ved denne lejlighed har erfaret med hensyn til sin niece. Sig til ham, at man før eller senere vil affordre ham denne forklaring, hvis han endnu skulle vægre sig ved at give den godvilligt."

"Jeg skal skrive til ham, Walter. Wen har du virkelig fast besluttet, at du vil tage til Welmingham?"

"Ja, det har jeg. Jeg vil anvende de to næste dage til at tjene så meget, som vi bruger i den følgende uge, og dagen efter rejser jeg til Hampshire."

Den tredje dag stod jeg færdig til at tiltræde min rejse.

Da det var muligt, at min fraværelse kunne trække i langdrag, blev Marian og jeg enige om at ville dagligt skrive til hinanden. Så længe jeg regelmæssigt hørte fra hende, kunne jeg antage, at alt var i orden; men hvis morgenposten ikke bragte

mig noget brev, skulle jeg med det næste tog vende tilbage til London. Det lykkedes mig at forsone Laura med min afrejse ved at sige til hende, at jeg tog ud på landet for at søge nye købere til hendes og mine tegninger; hun blev dobbelt flittig og glad, og Marian fulgte mig ned af trappen og lige til døren.

"Betænk, hvilke bekymrede hjerter du efterlader her," hviskede hun, da vi stod sammen i korridoren, "og tænk på alle de forhåbninger, der knytter sig til din sikre tilbagekomst. Hvis der indtraf noget på denne rejse, hvis du og sir Percival stødte sammen ..."

"Hvad foranlediger dig til at tro, at vi skulle støde sammen?" spurgte jeg.

"Det ved jeg ikke. Jeg har bekymringer og anelser, som jeg ikke er i stand til at forklare. Le kun ad det, hvis du vil, Walter; men jeg beder dig for Guds skyld, forhold dig rolig, hvis du skulle komme i berøring med denne mand."

"Frygt ikke, Marian, jeg indestår dig for, at jeg skal vide at beherske mig."

Med disse ord skiltes vi. Jeg gik med hurtige skridt hen til stationen med en stadigt tiltagende indvortes overbevisning om, at min rejse denne gang ikke ville være forgæves. Det var en smuk, klar, kold morgen; mine nerver havde hele deres spændkraft, og jeg følte, at en kraftig beslutning besjælede mig.

Da jeg gik hen over perronen og kastede et blik rundt på menneskemassen for at se, om der var kendte ansigter imellem dem, rejste der sig en tvivl hos mig, om det ikke ville have været bedre, hvis jeg havde iført mig en forklædning, inden jeg tiltrådte rejsen til Hampshire. Men der lå noget modstræbende i den tanke – noget så lavt og beslægtet med den gemene hær af

spioner og snushaner i at skulle forklæde sig – at jeg næsten lige så hurtigt forjog denne tanke, som den var opstået. Selv spørgsmålet om, hvorvidt det var rigtigt, var yderst tvivlsomt. Hvis jeg forklædte mig hjemmefra, ville værten i huset før eller senere opdage det og fatte mistanke; men gjorde jeg det udenfor huset, kunne ved det mindste tilfælde de samme personer se mig i min forklædning, som tidligere havde set mig uden, og jeg ville på denne måde pådrage mig en mistanke, som det netop måtte være mig i højeste grad nødvendigt at undgå. – Jeg havde hidtil handlet i min egen person og havde besluttet at føre sagen til ende på samme måde.

Jeg ankom tidligt om eftermiddagen med toget til Welmingham.

Gives der i Arabiens sandørkener eller iblandt Palæstinas ruiner et trøstesløst syn, der gør en mere frastødende virkning på øjet eller er mere nedtrykkende for sindet, end en engelsk provinsby i det første stadium af dens tilbliven og under dens overgangsperiode til velstand? Dette spørgsmål henvendte jeg til mig selv, da jeg gik igennem den pyntelige ørken, den velordnede hæslighed, den udsmykkede forstening, som gaderne i Welmingham frembød. Og købmændene, der stirrede efter mig fra deres ensomme butikker; træerne, der hjælpeløse lod hovederne hænge i deres ufrugtbare forvisning fra den ufuldendte haveplads; de døde huses skeletter, der forgæves ventede på det menneskelige element, som skulle skænke dem liv og åndedræt; ethvert væsen som jeg så, enhver genstand, som jeg gik forbi, syntes enstemmigt at svare mig: I Arabiens ørkener er der intet af vor civiliserede tomhed, og iblandt

Palæstinas ruiner er der intet, der kan sammenlignes med vor nymodens dysterhed. Jeg spurgte efter vejen, der førte til det kvarter, hvor mrs. Catherick boede, og da jeg kom derhen, fandt jeg, at det bestod af en firkant af små enetages bygninger. I midten af disse var der en lille nøgen græsplet, omgivet af et simpelt ståltrådsgitter. En ældre barnepige og to børn stod henne i en krog af det indhegnede parti og betragtede en mager ged, der var tøjret i græsset. To personer stod og talte sammen på den modsatte side, og på den tredje gik en lille dreng med en hund i snor. I nogen afstand hørte jeg den matte klimpren af et klaver, hvori der blandede sig lyden af hammerslag tæt ved mig. Det var alt, hvad jeg så og hørte, da jeg bøjede ind i firkanten.

Jeg gik straks hen til døren til nummer tretten – det var nummeret på mrs. Cathericks hus – og bankede på, uden først at overveje, hvorledes jeg bedst skulle præsentere mig, når jeg var blevet indladt. Det første og nødvendigste var at se mrs. Catherick. Jeg kunne da altid overveje, hvorledes jeg sikrest og lettest skulle bringe hensigten med mit besøg på bane.

Døren blev åbnet af en midaldrende, melankolsk udseende pige. Jeg gav hende mit kort og spurgte hende, om jeg kunne få mrs. Catherick i tale. Kortet blev bragt ind i det forreste værelse, og pigen kom straks efter tilbage for at bede mig nævne mit ærinde.

"Vil De være så god at sige, at mit ærinde drejer sig om mrs. Cathericks datter," sagde jeg. Det var det bedste påskud, jeg i øjeblikket kunne finde på for at forklare mit besøg.

Pigen gik igen ind i stuen, kom ud igen og bad mig med et blik, der udtrykte hendes forbavselse, om at træde indenfor.

Jeg kom ind i et lille værelse med et afstikkende stormønstret tapet. Alt skinnede derinde – stole, borde, sofa og kommode – med det klistrede skær, der er ved billige møbler. På det største bord midt i stuen lå der en smukt indbundet Bibel på en dug af gult og rødt uldgarn, lige på bordets centrum; henne ved et andet bord sad der en aldrende kone med en sort tyllskappe, en sort silkekjole og skiferfarvede handsker; hun havde en strikkekurv på skødet, og en gammel spaniel med rindende øjne og hvæsende åndedræt lå ved hendes fødder. Hendes isgrå hår hang i fletninger ned på begge sider af hendes ansigt, og hendes mørke øjne så med en hård, trodsig stirren lige frem for sig. Hun havde fremstående kindben, en lang, fast hage og tykke, sanselige, farveløse læber. Hendes skikkelse var korpulent og robust, og der var i hendes maner noget forunderlig stridbart. Det var mrs. Catherick.

"De kommer for at tale med mig om min datter," sagde hun, inden jeg endnu kunne få et ord frem; "vær så god at lade mig høre, hvad De har at sige mig."

Klangen i hendes stemme var lige så hård, trodsig og ubevægelig som udtrykket i hendes øjne. Hun pegede hen på en stol og betragtede mig opmærksomt fra top til tå, idet jeg tog plads på den. Jeg så, at mit eneste håb overfor denne kone ville være afhængigt af, om jeg kunne tale med hende i hendes egen tone og bære mig ad imod hende på samme måde, som hun selv bar sig ad mod mig.

"De ved," sagde jeg, "at Deres datter er forsvundet?"

"Det ved jeg meget godt."

"Har De nogensinde frygtet for, at det næste, De kunne komme til at høre om hende, var, at hun var død?"

"Ja. Kommer De for at sige mig, at hun er død?"

"Ja."

"Hvorfor?"

Hun stillede dette mærkværdige spørgsmål, uden at hverken hendes ansigt, stemme eller maner forrådte den mindste forandring. Hun havde ikke kunnet se mere ubekymret ud, om jeg havde sagt til hende, at geden, der stod ude i indhegningen, var død.

"Hvorfor?" gentog jeg. "Spørger De, hvorfor jeg er kommet for at lade Dem vide, at Deres datter er død?"

"Ja, hvordan kan De interessere Dem for mig eller for hende? Hvorledes kommer De overhovedet til at vide noget om min datter?"

"Det skal jeg sige Dem: jeg mødte hende den nat, da hun var flygtet bort fra dåreanstalten, og hjalp hende til at finde et sikkert tilflugtssted."

"Det gjorde De meget forkert i."

"Jeg beklager, at jeg skal høre hendes moder tale således."

"Hendes moder siger det alligevel. Hvorfra ved De, at hun er død?"

"Jeg har ikke i sinde at sige Dem, *hvorfra* jeg ved det – men jeg ved det."

"Har De da i sinde at sige mig, på hvad måde De har fået at vide, hvor jeg bor?"

"Å ja, det hørte jeg af mrs. Clements."

"Mrs. Clements er en tosset kælling. Har hun rådet Dem til at gå hen til mig?"

"Nej."

"Så spørger jeg Dem endnu engang: Hvad kommer De her for?"

Da hun så ivrigt forlangte et svar på dette spørgsmål, gav jeg hende det også, og det så tydeligt som muligt. "Jeg kom," sagde jeg, "fordi jeg formodede, at Anne Cathericks moder ville interessere sig for at høre, om hendes datter var død eller levende."

"Ja vist," sagde mrs. Catherick med den største ro. "Har De ingen anden bevæggrund?"

Jeg tøvede. Det var ikke let i øjeblikket at finde på det rette svar.

"Hvis De ikke har nogen anden bevæggrund," sagde hun, idet hun med stor ro trak de skiferfarvede handsker af og lagde dem sammen, "så kan jeg blot sige Dem, at jeg takker Dem for Deres besøg, og at jeg ikke vil opholde Dem her længere. Deres underretning ville være mere tilfredsstillende, hvis De ville sige mig, hvorledes De var kommet til den. Imidlertid berettiger den mig formodentlig til at anlægge sorg. Jeg behøver ikke at gøre mange forandringer i min dragt, som De ser. Når jeg blot tager et par andre handsker på, er jeg ganske sort." Hun søgte efter i sin kjolelomme, tog et par sorte silkehandsker frem, trak dem på med den største rolighed og foldede derpå hænderne i sit skød.

"Jeg ønsker Dem en god morgen," sagde hun.

Den kolde foragt, hun viste mig, opbragte mig i den grad, at jeg uden videre tilstod, at hensigten med mit besøg endnu ikke var opnået.

"Der er endnu en anden bevæggrund, der fører mig til Dem," sagde jeg.

"Ah, det tænkte jeg mig nok," bemærkede mrs. Catherick.

"Deres datters død ..."

"Hvad døde hun af?"

"Af en hjertesygdom."

"Godt. Bliv De kun ved."

"Deres datters død er blevet benyttet til at tilføje en mig dyrebar person en bitter uret. To mænd har, efter hvad jeg sikkert ved, del i denne uret; den ene af dem er sir Percival Glyde,"

"Virkelig?"

Jeg så opmærksomt på hende for at se, om hun ikke ville fare sammen, når hun pludselig hørte dette navn. Hun bevægede ikke en muskel, og det hårde, trodsige, stirrende udtryk i hendes blik forandrede sig ikke et øjeblik.

"Det undrer Dem sagtens, at man har kunnet benytte Deres datters død til at gøre en anden person uret."

"Nej," sagde mrs. Catherick, "på ingen måde. Det lader til at være noget, der kun vedkommer Dem. De interesserer Dem for mine anliggender, men jeg interesserer mig ikke i mindste måde for Deres."

"Så vil De måske vide, hvorfor jeg omtaler denne sag i Deres nærværelse," vedblev jeg.

"Ja, det vil jeg gerne vide."

"Fordi jeg har besluttet at kræve sir Percival Glyde til regnskab for denne skændighed, han har begået."

"Og hvad har jeg at gøre med denne beslutning?"

"Det skal De få at høre. Der er begivenheder i sir Percivals tidligere liv, som det er mig nødvendigt at blive nøjere bekendt med. De kender dem, og derfor kommer jeg til Dem."

"Hvilke begivenheder mener De?"

"Begivenheder, som fandt sted i Old Welmingham, dengang Deres mand var kirketjener der, og før Deres datter blev født."

Endelig var jeg trængt igennem den forskansning, som hun havde rejst imellem os. Jeg så lidenskaben flamme i hendes øjne lige så tydeligt, som jeg så hendes hænder blive urolige, løsne sig fra hinanden og pludselig få travlt med at glatte kjolen mekanisk over knæet.

"Hvad ved De om disse begivenheder?" spurgte hun.

"Alt, hvad mrs. Clements har kunnet fortælle mig om dem," svarede jeg.

En flygtig rødme dækkede pludselig hendes stive og kantede ansigt, og det var tydeligt, at der var et udbrud af forbitrelse i anmarch, hvori hun sagtens ville forglemme sig selv. Dog nej – hun bekæmpede sit raseri, lagde sig tilbage sin lænestol, lagde armene over kors på sit brede bryst og så mig med et spottende smil om de tykke læber endnu fastere ind i ansigtet end tidligere.

"Ah, nu begynder jeg at forstå det hele," sagde hun, idet hendes tilbageholdte raseri alene forrådte sig i en påtagen spottende tone og lige så påtagne manerer. "De er personligt opbragt på sir Percival Glyde, og jeg skal være Dem behjælpelig med, at Deres vrede kan få luft. Jeg skal fortælle Dem både løst og fast om sir Percival, ikke sandt? Ja, nu forstår jeg Dem. De har blandet Dem ind i mine sager, og De tror nu, at De har at gøre med et berygtet fruentimmer, der blot bliver tålt her, og som med beredvillighed vil gå ind på alt, hvad De kan falde på at fordre af hende, for at De ikke skal skade hende hos hendes naboer. Jeg gennemskuer Dem og Deres smukke planer – ja,

det gør jeg, og det morer mig, hahaha!" Hun tav et øjeblik, lagde armene over kors igen og lo højt – hendes latter var hård, rå og opbragt.

"De ved ikke, hvorledes jeg har levet på dette sted, og hvad jeg har bestilt her, min nysgerrige herre," vedblev hun. "Det skal jeg sige Dem, inden jeg ringer og lader Dem følge til døren. Jeg kom hertil som en uretfærdigt anklaget kone, som man havde frastjålet sit gode navn, og jeg havde fast besluttet, at jeg ville vinde det tilbage. Jeg har anvendt mange år på det, og nu er det endelig sket. Jeg har trådt åbent eg frit op imod alle. Hvis De nu har noget at sige imod mig, så må det ske i hemmelighed, for højt og offentligt kan De ingenting sige mig på. Jeg står nu så højt i den almindelige mening, at jeg er hævet over Deres angreb. *Præsten hilser på mig!* Aha, det havde De nok ikke drømt om, da De kom hertil. Gå De kun hen til kirken og spørg om mig, så skal De høre, at mrs. Catherick har sit stolestade der, ligesom de andre, og betaler for det. Gå De hen på rådhuset! Der kan De finde en supplik fra de respektable folk her på stedet, hvori man anholder om, at det ikke må tillades en kunstberidertrup at komme hertil og fordærve vore sæder – ja, *vore* sæder. Jeg har i morges underskrevet denne supplik. Gå hen til boghandleren! Der indbydes til subskription på præstens onsdagsforelæsninger over temaet: 'Troen gør salig', og mit navn er med på listen. Doktorens frue lagde efter den sidste missionsprædiken kun en shilling på tallerkenen, men jeg lagde en halfcrown. Kirkeforstanderen mr. Seward, der gik omkring med tallerkenen, bukkede for mig. For ti år siden sagde han til Pigrum, apotekeren, at jeg skulle piskes ud af byen. Lever Deres moder? har hun en smukkere Bibel liggende på sit bord, end jeg

har på mit? har hun aldrig givet mere ud, end hun havde? jeg har aldrig gået over min evne. Ah! der kommer præsten ude på pladsen … vil De se, vil De bare se!"

Hun sprang op med en lethed, som om hun var en ung kone, gik hen til vinduet, ventede, til den gejstlige kom forbi, og hilste højtideligt på ham. Den gejstlige tog ceremonielt hatten af og gik videre. Mrs. Catherick vendte tilbage til sin plads og så endnu mere spottende og fortørnet på mig end tidligere.

"Nå!" sagde hun, "synes De endnu, at jeg har et slet rygte på mig? Hvad har de nu i sinde at stille op?"

Den besynderlige måde, hvorpå hun forsøgte at forsvare sin plads og at retfærdiggøre sig overfor stedets beboere, havde i den grad overrasket mig, at jeg hørte på hende med tavs forbavselse. Jeg havde ikke desto mindre besluttet, at jeg ville gøre endnu et forsøg på at bringe hende ud af fatning. Hvis hun skulle lade sig henrive af sin rasende lidenskabelighed og fare løs på mig, så ville hun måske dog sige ord, der kunne give mig nøglen i hænderne.

"Hvad har De så i sinde at stille op?" gentog hun.

"Det samme som før," svarede jeg. "Jeg betvivler aldeles ikke, at det er lykkedes Dem at skaffe Dem en stilling her i landsbyen, og jeg ønsker heller ikke at angribe den, selv om det virkelig stod i min magt. Jeg kom hertil, fordi jeg bestemt ved, at sir Percival er Deres fjende lige så vel som min. Hvis jeg er forbitret på ham, så er De det ikke mindre. De kan nægte det, om De vil; De kan mistro mig, så meget som De vil, og De kan gøre Dem så vred, som De vil – men af alle kvinder i England bør De, hvis De blot har den fjerneste erindring om den uret, han har tilføjet

Dem, være den, der skal hjælpe mig med at tilintetgøre denne mand."

"Tilintetgør De ham selv," sagde hun, "og så kan De komme her igen og høre, hvad jeg har at sige Dem."

Hun sagde disse ord hurtigt, vredt og hævngerrigt. Jeg havde opstøvet en gammel slanges had i dens hule, men kun for et øjeblik. Som en lurende hugorm fo'r det løs på mig, idet hun ivrigt bøjede sig henimod mig, og som en lurende reptil trak det sig lige så hurtigt igen tilbage, da hun et øjeblik efter igen indtog sin tidligere stilling.

"De vil ikke tro mig?" sagde jeg.

"Nej."

"De er bange?"

"Ser jeg ud, som om jeg var bange?"

"De er bange for sir Percival Glyde."

"Tror De?"

Hun blev igen rød i ansigtet, og hendes hænder begyndte igen at glatte på kjolen. Jeg trængte hurtigt ind på hende, uden at give hende tid til at smutte fra mig.

"Sir Percival indtager en høj stilling i verden," sagde jeg; "det var derfor ikke så underligt, om De *var* bange for ham. Sir Percival er en mægtig mand, en baronet, han besidder et smukt gods … nedstammer fra en fornem familie …"

Hun forbavsede mig over al beskrivelse ved at opslå en skingrende latter.

"Ja," gentog hun med en utrolig foragt, "han er baronet, besidder et smukt gods og nedstammer fra en fornem familie. Ja, det forstår sig! Fra en fornem familie – især på mødrene side."

Der var ingen tid til at overveje de ord, der i dette øjeblik undslap hende, men jeg følte dog, at de fortjente at bliver nærmere betænkt, så snart jeg igen gik derfra.

"Jeg er ikke kommet her for at trættes med Dem om familiesager," sagde jeg. "Jeg ved ikke noget om sir Percivals moder ..."

"Og lige så lidt om sir Percival selv," afbrød hun mig i en spids tone.

"Det råder jeg Dem dog til ikke at være så vis på," svarede jeg. "Om ham ved jeg adskilligt og har ham mistænkt for endnu mere."

"Hvad har De ham mistænkt for?"

"Jeg vil sige Dem, hvad jeg *ikke* har ham mistænkt for. Jeg har ham ikke mistænkt for at være Annes fader."

Hun sprang op og trådte med et rasende blik henimod mig.

"Hvor tør De understå Dem til at tale til mig om Annes fader! Hvor tør De vove at sige, hvem der er Annes fader og hvem ikke!" råbte hun med en stemme, der bævede af raseri.

"Hemmeligheden mellem Dem og sir Percival drejer sig ikke om dette," vedblev jeg roligt. "Den hemmelighed, der formørker sir Percivals liv, blev ikke født med Deres datter og er heller ikke død med hende."

Hun trådte et skridt tilbage. "Gå!" sagde hun og pegede imod døren.

"Der var ingen tanke om barnet hverken i Deres hjerte eller i hans," blev jeg ved i den faste beslutning at drive hende til det yderste. "Der var ingen syndige kærlighedsbånd mellem Dem og ham, da de havde hine skjulte stævnemøder sammen, og De blev overrasket af Deres mand ved sakristiet til kirken."

Hendes hånd sank pludselig ned, og den mørke vredesrødme veg fra hendes kinder. Jeg så, hvilken forandring der foregik med hende, jeg så, hvorledes den hårde, trodsige og frygtløse kvinde begyndte at skælve af skræk, da hun hørte disse sidste ord: *ved sakristiet til kirken*.

Vi stod et minut og så tavse på hinanden.

Jeg var den første, der talte.

"Vægrer De Dem endnu stadig ved at tro mig?" spurgte jeg.

Hun kunne ikke få farven til at vende tilbage i sit ansigt – men hun havde igen sin stemme i sin magt, og hun havde genvundet hele sin trodsige holdning, da hun svarede mig: "Ja, det gør jeg."

"Ønsker De endnu stadig, at jeg skal gå?"

"Ja. Gå – og kom aldrig mere tilbage."

Jeg gik hen til døren, tøvede et øjeblik, inden jeg åbnede den, og vendte mig derpå endnu engang om til hende.

"Det er muligt, at jeg kan bringe Dem efterretninger om sir Percival, som De ikke er forberedt på," sagde jeg, "og i det tilfælde kommer jeg tilbage."

"Der er ingen efterretninger om sir Percival, som jeg ikke er forberedt på, med undtagelse af ..."

Hun holdt inde; hendes blege ansigt blev mørkt, og hun sneg sig med sagte, katteagtige trin hen til sin plads.

"Med undtagelse af efterretningen om hans død," sagde hun, idet hun igen satte sig ned; der spillede i dette øjeblik et hånligt smil om hendes grusomme læber og hadet luede igen op i hentes røde øjne.

Da jeg åbnede døren for at gå ud af stuen, så hun sig hurtigt om efter mig. Det grusomme smil spillede endnu stadig om

hendes læber, men hun målte mig fra top til tå med en forunderlig, hemmelig interesse, og i ethvert af hendes træk lejrede der sig en ubeskrivelig forventning. Spekulerede hun i sin slethed på min ungdom og kraft, på mine krænkede følelser og på grænserne for min selvbeherskelse? Beregnede hun måske, hvorvidt jeg ville lade mig rive hen, hvis sir Percival og jeg nogensinde skulle træffe sammen? Den blotte tanke om, at det var det, der foregik i hendes hjerte, drev mig bort fra hende og bragte endog de sædvanlige afskedsord til at forstumme på mine læber. Jeg forlod værelset, uden at der faldt et ord mere på nogen af siderne.

Da jeg åbnede døren, så jeg den samme gejstlige, der allerede én gang var gået forbi huset, igen komme tilbage. Jeg ventede på tærsklen, til han var gået forbi, og holdt samtidig øje med vinduerne.

Mrs. Catherick havde hørt ham nærme sig og stod allerede igen ved vinduet og ventede på ham. End ikke styrken af de frygtelige følelser, jeg havde opvækket i denne kvindes bryst, kunne løsne hendes desperate greb om det beskedne tegn på social anerkendelse, som års stædige indsats havde formået at gengive hende. Der stod hun så altså igen, ikke et øjeblik efter at jeg havde forladt hende, og havde anbragt sig i den stilling, som gjorde det til et anliggende af almindelig høflighed for præsten at hilse på hende igen. Og han tog atter hatten af. Jeg så, hvorledes det hårde og kolde ansigt ligesom formildedes, idet hun bøjede hovedet med den grimme sorte kappe og hilste igen. Præsten havde – i min nærværelse – hilst på hende to gange på én dag!

9

Jeg forlod huset, idet jeg følte, at mrs. Catherick imod sin vilje havde hjulpet mig et skridt fremad. Inden jeg endnu nåede torvet, blev min opmærksomhed vakt ved en dør, der lukkede sig bag ved mig.

Jeg så mig om og fik øje på en lille mand i sort dragt, der stod i en dør ikke langt fra mrs. Cathericks hus. Han gik hurtigt henimod mig. Jeg genkendte i ham prokuratorskriveren, som jeg havde truffet i Blackwater Park, og som der ville yppe klammeri med mig, da jeg spurgte, om jeg måtte se huset.

Jeg blev stående og ventede for at se, hvad han denne gang agtede at gøre. Til min forbavselse gik han mig hurtigt forbi uden at sige et ord, ja uden engang at se mig i ansigtet. Det var så ganske det modsatte af, hvad jeg havde ventet mig af ham, at min nysgerrighed eller snarere min mistanke blev vakt derved, og ved mig selv besluttede jeg straks, at jeg ville holde øje med ham og se at finde ud af, hvad det var for en forretning, han nu drev. Uden at bryde mig om, hvad enten han så mig eller ikke, gik jeg efter ham. Han så sig ikke en eneste gang om og gik igennem gaderne lige hen til jernbanestationen.

Toget skulle lige til at gå, og to eller tre passagerer, der var kommet i det sidste øjeblik, stod henne ved den lille åbning for at købe billet. Jeg gik hen til dem og hørte ganske tydeligt den lille prokuratorskriver forlange en billet til stationen ved Blackwater. Jeg gik ikke bort, før jeg havde overbevist mig om, at han virkelig var taget bort med toget.

Jeg kunne kun på én måde forklare mig, hvad jeg netop havde set og hørt. Jeg havde set manden træde ud af et hus, der var tæt ved mrs. Cathericks. Uden tvivl havde han, efter sir Percivals

befaling, logeret sig ind der, i forventning om, at mine efterforskninger før eller senere ville føre mig til mrs. Catherick. Han havde sandsynligvis set mig gå ind der og komme ud derfra igen, og nu ilede han bort med det første tog for at aflægge sin beretning i Blackwater Park – hvorhen sir Percival naturligvis måtte begive sig for at være på stedet, når jeg vendte tilbage fra Hampshire. Efter al sandsynlighed ville der ikke hengå mange dage, inden vi stødte sammen.

Hvorledes udfaldet end ville blive, besluttede jeg at gå min egen vej og gå lige løs på målet, uden at vige tilbage hverken for sir Percival eller nogen som helst anden. Det store ansvar, der hvilede så tungt på mig i London, og som gjorde, at jeg bestandig først og fremmest måtte have for øje, at ikke en tilfældighed skulle forråde Lauras opholdssted, dette ansvar trykkede mig ikke i Hampshire. I Welmingham kunne jeg efter behag komme og gå, og hvis jeg tilfældigvis forsømte en eller anden nødvendig forsigtighedsregel, så traf de umiddelbare følger deraf ingen anden end mig selv.

Aftenen brød frem, da jeg forlod stationen. Der var kun lidt håb om, at mine efterforskninger på et mig fremmed sted skulle føre til noget resultat, efter at det var blevet mørkt. Som en følge deraf gik jeg hen til det nærmeste gæstgiversted og bestilte min middagsmad og en seng. Derpå skrev jeg til Marian for at sige hende, at jeg var uden fare og havde udsigt til et lykkeligt udfald. Jeg havde ved afskeden anmodet hende om at adressere sit brev (som jeg ventede næste morgen) til Welmingham, *poste restante*, og jeg bad hende nu om at bære sig ad på samme måde med det næste. Hvis jeg tilfældigvis skulle

være borte, når posten kom, kunne jeg med lethed lade postmesteren sende mig brevet.

I gæstestuen i hotellet blev der ud på aftenen aldeles ensomt og øde, og jeg kunne nu overtænke, hvad jeg havde udrettet om dagen, lige så uforstyrret, som jeg havde været hjemme. Førend jeg begav mig til ro, havde jeg opmærksomt gennemtænkt hele min mærkværdige samtale med mrs. Catherick, og jeg havde nu lejlighed til at tænke mig, hvad den med nogenlunde sikkerhed kunne føre til. Sakristiet i kirken var mit udgangspunkt.

Da mrs. Clements første gang nævnte mig sakristiet ved kirken som det sted, sir Percival havde valgt til sine hemmelige sammenkomster, havde det allerede forundret mig, at man havde valgt et så besynderligt og ubegribeligt sted til dette formål. Det var også kun indtrykket heraf og slet ikke andet, der havde bragt mig til på lykke og fromme at omtale sakristiet ved kirken i min samtale med mrs. Catherick. Jeg havde været forberedt på, at hun enten ville blive vred eller forlegen, når hun hørte disse ord; men den forfærdelige skræk, der greb hende, da jeg udtalte dem, overraskede mig i højeste grad. Jeg havde allerede for længe siden sat sir Percivals hemmelighed i forbindelse med en skjult forbrydelse, som mrs. Catherick måtte vide besked med – men jeg var heller ikke gået videre i mine formodninger. Hendes rædsel bragte nu forbrydelsen – enten direkte eller indirekte – i forbindelse med sakristiet og overbeviste mig om, at hun ikke alene havde været vidne til den, men uden tvivl også var medskyldig.

Af hvad art havde denne forbrydelse været? Den måtte uden tvivl både have en foragtelig og en farlig side, ellers havde mrs. Catherick ikke gentaget min bemærkning om sir Percivals rang

og magt med en så påfaldende foragt. Det var altså en foragtelig så vel som en farlig forbrydelse, og hun havde haft del i den, og den stod i forbindelse med sakristiet i kirken.

Det næste punkt, som jeg havde at overveje, førte mig nu et skridt videre.

Mrs. Cathericks ufordulgte foragt for sir Percival udstrakte sig åbenbart også til dennes moder. Hun havde med den bitreste spot hentydet til den fornemme familie, som han nedstammede fra – "navnlig på mødrene sive". Hvad skulle dette betyde? Kun to forklaringer forekom mig mulige. Enten var hans moder af lav herkomst, eller også havde hendes rygte ikke været pletfrit, og sir Percival og mrs. Catherick kendte begge denne hemmelighed. Jeg kunne skaffe mig oplysninger om det første ved at opsøge hendes vielsesattest i kirkebogen, og den underretning, jeg på den måde forskaffede mig om hendes pigenavn og hendes familie, kunne altid være en indledning for mig til yderligere efterspørgsler.

Hvis derimod det andet tilfælde var det rette, af hvad art var da den plet, der hvilede på hendes rygte? Idet jeg huskede på, hvad Marian havde fortalt mig om sir Percivals fader og moder og om deres uselskabelige og besynderligt isolerede levemåde, spurgte jeg mig selv, om det ikke var muligt, at hans moder slet ikke havde været gift? Her kunne kirkebogen igen ved vielsesattesten i det mindste godtgøre, hvorvidt denne mistanke var begrundet eller ikke. Men hvor var denne kirkebog at finde? Ved dette punkt kom jeg igen ind på min slutningsrække, og den samme tankegang, der havde opdaget lokaliteten for den skjulte forbrydelse, bragte nu også

kirkebogen i forbindelse med sakristiet til kirken i Old Welmingham.

Dette var resultatet af min samtale med mrs. Catherick – og alle de betragtninger, som denne samtale gav anledning til, stødte sammen i ét punkt og foreskrev mig, hvilken fremgangsmåde jeg den næste dag havde at følge.

Morgenen var mørk og skyfuld, men uden regn. Jeg lod min natsæk blive tilbage i værtshuset, til jeg kunne afhente den, og efter at jeg havde forhørt mig om vejen, gik jeg til fods til kirken i Old Welmingham.

Det var en spadseretur på næsten to mil og på en vej, der bestandig gik op ad bakke.

På det højeste punkt stod kirken, en gammel forfalden bygning med et plumpt udseende og et stort firkantet tårn. Sakristiet ved bagsiden var bygget ud af kirken og syntes at have alter til fælles med den øvrige kirke. Rundt omkring så man resterne af den landsby, hvori mrs. Clements mand tidligere havde boet, og som indbyggerne for længe siden havde forladt, for at drage hen til den nye by. Nogle af de tomme huse var nedrevet lige til ydermurene, andre var blevet overladt til tidens ødelæggelse, og nogle enkelte var endnu beboede, men åbenbart af folk af de allerlaveste klasser. Det var et sørgeligt syn, men hvor forfalden den gamle by var, så den dog ikke så øde ud som den nye, jeg for lidt siden havde forladt. Her hvilede øjet dog i det mindste på den brune flade af de omliggende marker; her bragte dog træerne, hvor bladløse de end var, en

afveksling ind i stedets ensformighed og fik fantasien til at beskæftige sig med sommer og med skygge.

Da jeg vendte mig bort fra kirkens bagside og gik forbi nogle af de nedrevne huse for at opsøge en eller anden, der kunne sige mig, hvor jeg skulle finde kirkebetjenten, opdagede jeg to mænd, der kom frem bag en mur og gik efter mig. Den største af dem, en firskåren, muskuløs person, der var klædt som en skovbetjent, var mig fremmed; men den anden var en af de to mænd, der havde fulgt efter mig den dag, da jeg forlod mr. Kyrles kontor. Jeg havde dengang lagt nøje mærke til ham og var derfor nu fuldkommen vis på hans identitet.

Hverken han eller hans ledsager forsøgte på at indlade sig i samtale med mig, men begge holdt sig i en ærbødig afstand; alligevel var hensigten med at de opholdt sig i nærheden af kirken tydelig nok. Sagen forholdt sig ganske således, som jeg havde formodet: sir Percival var beredt på at tage mod mig. Mit besøg hos mrs. Catherick var blevet ham meddelt om aftenen, og disse to mænd var nu blevet sendt ud for at vente mig i Old Welmingham, og posteret i nærheden af kirken. Havde jeg endnu behøvet et yderligere bevis for, at mine efterforskninger endelig var på rette vej, så havde jeg nu fået det i hænde.

Jeg gik længere bort fra kirken, til jeg nåede et af de beboede huse med en smule køkkenhave udenfor, hvori der gik en mand og arbejdede. Han underrettede mig om, hvor kirketjeneren boede; det var i et lille hus, der stod ganske alene i den yderste ende af den forladte landsby. Kirketjeneren var hjemme og var netop i færd med at iføre sig en stor overfrakke. Det var en munter, skikkelig, højrøstet gammel mand, der, som jeg snart mærkede, kun havde en meget ringe mening om det sted, hvor

han boede, men desto bedre mening om sig selv og sine personlige fortrin frem for sine naboer, hvilket især begrundede sig på, at han engang havde været i London.

"Det træffer sig lykkeligt, sir, at De kommer så tidligt," sagde den gamle mand, efter at jeg havde gjort ham bekendt med hensigten af mit besøg. "Om ti minutter havde jeg været borte. At trave omkring i kirkelige anliggender fra morgen til aften er ikke noget for en mand i mine år. Imidlertid er jeg, Gud være lovet, endnu ganske rørig og rask, og så længe en mand er herre over sine ben, kan han endnu gøre sin pligt. Er De ikke også af den mening, sir?"

Mens han talte, tog han nøglen fra en krog bag kaminen og lukkede døren forsigtigt efter sig, da vi var kommet udenfor. "Jeg har ikke en sjæl derinde til at holde hus for mig," sagde han med et udtryk af behagelig følelse af, at han var fri for alle familiebyrder. "Min kone ligger derovre på kirkegården, og mine børn er allesammen gift. Det er et ynkeligt sted dette, ikke sandt, sir? Men det er et stort sogn – og jeg tror, at der er ingen, der ekspederer det så let som jeg. Det kommer af, at man har nogen dannelse, og det har jeg. Jeg kan tale dronningens engelsk, (Gud bevare dronningen!) og det er mere end de fleste folk heromkring er i stand til. De kommer vel fra London, sir, kan jeg tænke? Jeg har også været for omtrent femogtyve år siden i London. Er der noget nyt der, sir, om jeg tør spørge?"

Under sådan passiar førte han mig tilbage til sakristiet. Jeg så mig omkring for at se efter, om jeg havde mine to spioner i hælene på mig, men de var ingensteds at se. Efter at de havde overbevist sig om, at jeg var gået hen til kirkebetjenten, havde

de sandsynligvis skjult sig på et eller andet sted, hvorfra de, uden at blive bemærket, kunne holde øje med mig.

Døren til sakristiet var af stærkt gammelt egetræ og beslået med store søm, og kirkebetjenten stak den store nøgle ind i låsen med en mine, som om han godt vidste, at han havde en vanskelig opgave for sig og ikke var ganske vis på, at han ville komme hæderligt fra den.

"Jeg er nødt til, sir, at føre Dem ind fra denne side," sagde han, "for døren, der fra kirken fører derind, er låst fra den anden side. Det er ret en stædig gammel lås, denne her. Den er så stor, som om den sad for en fængselsport, og har mange gange været i baglås; der skulle for mange tider siden være sat en anden for, det har jeg sagt til kirkeforstanderen over hundrede gange, og han siger hver gang: 'Det skal jeg nok sørge for,' men han gør det ikke. Ak ja, det er et ynkeligt hul at bo i. Det er ikke som i London, vel? Gud fri os, her sover vi jo allesammen og det falder os ikke ind at holde skridt med tiden."

Efter at han længe havde arbejdet med nøglen, gav låsen endelig efter, og døren åbnede sig. Sakristiet var større, end jeg efter det ydre at dømme havde formodet. Det var et mørkt, støvet, melankolsk gammelt værelse med et lavt bjælkeloft. På de to sider, der lå nærmest til kirkens indre, stod store, tunge og ormstukne træskabe. I et af disse hang der på en knage flere messedragter; tre pakkasser stod på gulvet, lågene var kun halvt tillukkede, og halm og strå trængte ud af enhver sprække. Bag ved disse lå der i en krog en uordentlig masse af støvede papirer, af hvilke nogle var sammenrullede ligesom bygningstegninger, andre derimod var trukket løst på et sejlgarn ligesom breve eller regninger. Værelset havde tidligere

fået lys fra et lille sidevindue, men dette var nu blevet tilmuret og erstattet af et vindue oppe i hvælvingen. Der var en tung gravluft derinde, som blev endnu mere trykkende ved, at døren ind til kirken var lukket. Denne dør var ligeledes af stærkt egetræ og låset ind til sakristiet, både foroven og forneden.

"Vi kunne gerne have lidt mere orden i vore ting, sir," sagde den muntre kirketjener, "men hvad kan man vente sig af folk, der skal bo i sådan et kummerligt hul? Vil De blot se på disse pakkasser. Der har de nu stået i mere end et år for at blive sendt til London – der står de og fylder op, og der vil de få lov til at stå så længe, til de falder sammen. Nej, jeg siger blot, hvad jeg før sagde, det er ikke noget London. Vi sover allesammen og tænker ikke på at gå frem med tiden."

"Hvad er der i disse pakkasser?" spurgte jeg.

"Småstumper af udskåret træarbejde fra prædikestolen og altertavlen og udskårne billeder fra orglet," sagde kirkebetjenten, "portrætter i træ af de tolv apostle – hvoraf ikke én har en hel næse – alt er ormstukkent, skrøbeligt og lige ved at smuldre bort – lige så skrøbeligt som lervarer, sir, og lige så gammelt som kirken, hvis ikke ældre."

"Og hvorfor skal disse ting til London? For at repareres?"

"Rigtigt, sir; og hvor de ikke kan repareres, skal de eftergøres i massivt træ. Men, Vorherre velsigne dem! de kom til kort med pengene, og nu står det stads der og venter på, at der skal gøres nye indsamlinger; men der er ingen, der vil give penge til. Der blev for år og dag siden begyndt på den historie, sir. Seks herrer levede godt sammen i gæstgivergården i den anledning. De holdt taler, fattede beslutninger, skrev deres navne under og lod trykke planer i tusindvis. Det var dejlige planer, sir, bemalede

med gotiske sindbilleder i rød farve, og de fortalte, at det var en stor skam, at man ikke lod kirker sætte i stand og udbedrede det berømte træskærerarbejde osv. osv. Der henne i krogen bagved pakkasserne ligger prospektusserne og byggeplanerne og regningerne og overslagene og hele korrespondancen, der tog en ende med forskrækkelse. I begyndelsen kom der nogle få penge drattende – men jeg beder Dem, hvad kan man vente sig af sligt udenfor London? Det var akkurat tilstrækkeligt til at lade det itubrækkede træskærerarbejde pakke ned og til at betale trykningsomkostningerne – men så var der heller ikke en eneste hvid mere tilbage. Således står sagerne, som jeg allerede har fortalt Dem. Vi kan på ingen måde røre os, og folkene i den nye stad bryder sig ikke om at behage *os* – vi lever her i et afsides hul, og det er et meget uordentligt sakristi; men jeg spørger blot om, hvem skal gøre en ende på det?"

Mit ivrige ønske efter at komme til at se kirkebogen bevægede mig til ikke at opmuntre den snaksomme gamle mand alt for meget. Jeg gav ham ret i, at intet menneske var i stand til at bringe orden i den kaotiske forvirring, sakristiet befandt sig i, og foreslog ham, at vi ufortøvet skulle tage fat på, hvad vi var kommet for.

"Ja ja, kirkebogen, javist!" sagde han, idet han tog et nøglebundt frem af lommen, "hvor langt vil De søge tilbage, sir?"

Marian havde, dengang vi talte sammen om Lauras forlovelse med sir Percival Glyde, underrettet mig om hans alder. Efter hendes angivelse var han dengang femogfyrre år. Når jeg gik tilbage fra den tid, fandt jeg, at han måtte være født i året 1804,

og at jeg med sikkerhed kunne begynde at slå efter i kirkebogen fra denne tid.

"Jeg ønsker at begynde med året 1804," sagde jeg.

"Og i hvilken retning, sir," spurgte han, "fremad eller tilbage?"

"Fra 1804 tilbage."

Han åbnede døren til det af skabene, hvor præstekjolerne hang, og tog en stor bog frem, der var indbundet i smudsigt brunt læder. Jeg blev overrasket over, at denne bog var så dårligt opbevaret. Døren til skabet var krummet og revnet af alderdom, og låsen var af den mindste og simpleste slags. Jeg kunne mageligt have sprængt den med min spadserestok.

"Er det en tilstrækkelig sikker plads for en kirkebog?" spurgte jeg. "Det forekommer mig, at en bog af den vigtighed skulle forvares under en bedre lås og i et jernskrin."

"Nej, det er dog mærkværdigt," sagde kirkebetjenten, idet han lukkede bogen, som han havde åbnet, og slog lystigt på den med hånden. "Ganske det samme plejede min gamle principal at sige, da jeg endnu var en dreng. 'Hvorfor,' sagde han, 'bliver kirkebogen' (og hermed mente han den, som jeg her holder i hånden) 'ikke gemt i et jernskrin?' Det har jeg hørt ham sige ikke én gang, men hundrede gange. Han var dengang advokat her, sir, og var tillige kirkeskriver i sognet. Det var en prægtig, rank gammel herre – og den besynderligste gamle herre, som man kan tænke sig. Så længe han levede, havde han på sit kontor i Knowlesbury en afskrift af denne bog, og fra tid til anden lod han os indføre i den de attester, der senere kom til. De skulle næppe tro det, men han havde sine bestemte dage, en eller to gange hvert kvartal, hvor han red på sin gamle hvide pony hen til den gamle kirke, for med egen hånd at kontrollere

afskrifterne. 'Hvorledes kan jeg vide,' plejede han at sige, 'hvorledes kan jeg vide, om ikke denne kirkebog engang bliver stjålet eller tilintetgjort? hvorfor forvarer man den ikke i et jernskrin? Der kan en dag passere noget uhørt – og når kirkebogen da er borte, vil man lære at sætte pris på min afskrift.' Når han sagde dette, plejede han altid at tage sig en pris og at se sig så stolt omkring som en lord. Ak! en sådan forretningsmand finder man ikke så snart igen. De kan gerne tage til London, og måske finder De ikke engang dér hans lige. Hvad for et år var det, sir? Atten hundrede og hvad?"

"Atten hundrede og fire," svarede jeg med det hemmelige forsæt, at jeg ikke ville give den gamle mand nogen som helst lejlighed til at snakke igen, førend jeg var færdig med kirkebogen.

Kirkebetjenten satte sine briller på og vendte bladene i bogen, idet han ved hvert tredje blad omhyggeligt vædede tommel- og pegefingeren. "Der er det, sir," sagde han, idet han igen lystigt slog på bogen. "Der er det år, som De søger efter."

Da jeg ikke vidste, hvilken måned sir Percival var født, begyndte jeg min eftersøgning med januar. Kirkebogen var en af den gamle slags: attesterne var skrevet på tomme blade og adskilt fra hinanden ved linjer, der med blæk var trukket hen over hele siden tæt under hver attest.

Jeg kom til slutningen af året atten hundrede og fire uden at finde ægteskabet, og gik derpå tilbage til atten hundrede og tre, gennem december, november, oktober, gennem …

Nej! ikke gennem september. Under denne måneds overskrift fandt jeg vielsen.

Jeg beså opmærksomt, hvad der var indført. Det stod nederst på en side og var af mangel på plads sammentrængt på et mindre rum end vielsesattesterne ovenover. Den vielsesattest, der stod umiddelbart foran, indprægede sig i min erindring ved den omstændighed, at brudgommens døbenavn var det samme som mit. Den umiddelbart efterfølgende attest (øverst på den næste side) var mig påfaldende af en anden grund, for den indtog en større plads end de øvrige, fordi den drejede sig om to brødres samtidige giftermål. Sir Felix Glydes vielse havde ingen anden mærkelighed ved sig end den snævre plads, det skrevne var sammentrængt på. Angående hans gemalinde indeholdt den de samme oplysninger, som almindeligt anføres i lignende tilfælde. Hun var anført som: "Cecilia Jane Elster fra Park View Cottages, Knowlesbury, eneste datter af afdøde Patrick Elster, Esquire, tidligere fra Bath." Jeg førte disse enkeltheder ind i min tegnebog, og på samme tid overfaldt der mig en slags tvivl og modløshed ved tanken om, hvilke skridt jeg dernæst ville have at gøre. Den hemmelighed, jeg til dette øjeblik havde troet, at jeg allerede havde grebet, den syntes nu at ligge mig fjernere end nogensinde.

Hvilke antydninger af uopklarede hemmeligheder havde mit besøg i sakristiet bragt mig? Jeg så slet ingen. Hvilke fremskridt havde jeg gjort for at opdage den plet, der kunne hvile på moderens rygte? Det eneste faktum, jeg havde skaffet mig vished om, talte netop fuldkomment til hendes fordel. Nye tvivl, nye vanskeligheder, ny tidsspilde lå atter for mig. Hvad skulle jeg først tage fat på? Den eneste umiddelbare hjælpekilde, der endnu blev mig tilbage, syntes at være følgende: Jeg kunne anstille efterspørgsler om "miss Elster af

Knowlesbury" med udsigt til, at jeg måske på den måde kunne komme efter, hvorfor mrs. Catherick foragtede sir Percivals moder.

"Har De fundet, hvad De søgte, sir?" spurgte kirkebetjenten, da jeg lukkede kirkebogen.

"Ja," svarede jeg, "men jeg har endnu nogle spørgsmål at stille Dem. Den præst, der i året atten hundrede og tre holdt gudstjenester i denne kirke, er uden tvivl ikke mere i live?"

"Nej, sir, han var allerede død for tre eller fire år siden, inden jeg kom hertil, og det var i året atten hundrede og syv og tyve. Jeg fik posten," vedblev min snakkesalige ven, "fordi min forgænger opgav den. Man siger, at hans kone jog ham fra embedet, og hun lever endnu derovre i den nye by. Jeg selv ved ikke rigtigt, hvorledes den historie hænger sammen. Det eneste, jeg ved, er, at jeg fik embedet. Mr. Wansborough, en søn af min gamle principal, som jeg før talte til Dem om, skaffede mig den. Han er en rask, venlig mand, der elsker jagt, holder hunde og den slags. Han er nu vor kirkeskriver, ligesom faderen var det før ham."

"Sagde De ikke, at Deres tidligere herre boede i Knowlesbury?" spurgte jeg, idet jeg tænkte på den lange historie om den nøjeregnende gamle herre, som min snakkesalige ven tidligere havde kedet mig med.

"Jovist, sir," svarede han, "den gamle mr. Wansborough boede i Knowlesbury og den unge mr. Wansborough bor der ligeledes."

"De omtalte før, at han, ligesom hans fader tidligere, var kirkeskriver her. Jeg ved ikke rigtig, hvad en kirkeskriver egentlig er?"

"Virkelig ikke, sir, og De kommer dog fra London! Ethvert kirkesogn, må De vide, har både en kirkeskriver og en sogneskriver. Sogneskriveren er en mand som jeg (med undtagelse af, at jeg har en god del mere dannelse end de fleste af dem, skønt jeg ikke praler med det). Kirkeskriverens post tilfalder gerne en advokat, for at denne, hvis kirken har nogle forretninger at gøre, da straks kan overtage dem. Således går det i London også. Enhver kirke har sin kirkeskriver, og De kan tro mig på mit ord, at det er en advokat."

"Så er formodentlig også den unge mr. Wansborough advokat?"

"Det forstår sig, sir! Advokat, og han bor i hovedgaden i Knowlesbury, det samme sted, hvor hans fader havde sit kontor. Hvor utallige gange har jeg ikke set den gamle mand, når jeg stod og gjorde rent i huset, trave ned ad gaden til sine forretninger, og under alt det så han så venligt til højre og til venstre og nikkede til alle. Det var en prægtig mand, kan jeg sige Dem, han skulle have levet i London!"

"Hvor langt er der herfra til Knowlesbury?"

"Et godt stykke vej, sir," sagde kirketjeneren, "henved fem miles, tør jeg nok påstå."

Det var endnu tidligt på formiddagen, og der var endnu god tid til at spadsere til Knowlesbury og derfra tilbage til Welmingham. Sandsynligvis var der ingen i byen, der bedre kunne meddele mig noget om sir Percivals moder før hendes bryllup, end advokaten der på stedet. Jeg besluttede derfor straks at begive mig på vejen til Knowlesbury og gik foran kirkebetjenten ud af sakristiet.

"Mange tak, sir," sagde han, da jeg trykkede ham nogle småpenge i hånden. "Vil De virkelig gå til fods hele den lange vej til Knowlesbury? Nå, ja, De er jo rask til bens, og det er en stor lykke. Der går vejen – De kan aldrig tage fejl af den. Jeg ville ønske, jeg skulle samme vej, for det er meget behageligt at være sammen med folk fra London, så hører man dog engang hvad der foregår i verden. Jeg ønsker Dem en god morgen, sir, og takker Dem endnu en gang på det bedste."

Vi forlod hinanden. Da kirken lå bag mig, vendte jeg mig om – nede på vejen så jeg igen de to mænd, til hvem der nu havde sluttet sig en tredje; denne tredje var den lille, sortklædte mand, som jeg om aftenen havde fulgt til jernbanestationen.

De tre stod en stund og talte sammen; derpå skiltes de. Den lille sortklædte mand gik alene til Welmingham; de to andre blev stående og ventede åbenbart på, at jeg skulle gå videre, for at de igen kunne gå efter mig.

Jeg fortsatte min vej uden at lade dem mærke, at jeg havde set dem. Jeg var i dette øjeblik ikke synderlig opbragt på dem – tværtimod oplivede de igen mit synkende håb. I min overraskelse over at finde ægteskabsattesten, havde jeg aldeles glemt, hvilken slutning jeg var kommet til, da jeg havde set de to mænd i nærheden af sakristiet. At de lod sig se her igen, erindrede mig om, at sir Percival havde forudset, at den nærmeste følge af min samtale med mrs. Catherick ville være, at jeg tog til kirken i Old Welmingham – i modsat fald ville han ikke have sendt sine spioner hen for at vente mig der. Hvor åbent og naturligt alt end var gået til i sakristiet, måtte der dog skjule sig noget forkert under det – der var noget i kirkebogen, som jeg måske endnu ikke havde udforsket.

10

Aldrig så snart var kirken mig ude af sigte, før jeg i en munter stemning fortsatte min gang til Knowlesbury. Vejen var for det meste lige og jævn. Hver gang jeg så mig omkring, så jeg de to spioner roligt følge efter mig. Under den største del af vejen holdt de sig i en sikker afstand bag ved mig; men et par gange gik de rask til, som om de ville indhente mig, stod derpå stille, rådslog og blev tilbage i den forrige afstand. De havde åbenbart et eller andet særegent mål for øje og syntes at være uenige eller tvivlrådige om, hvorledes dette bedst lod sig udføre. Jeg kunne ikke gætte, hvad det var for et mål, men jeg nærede en alvorlig bekymring for, at jeg ikke uden et eller andet uheld ville nå til Knowlesbury. At denne bekymring ikke var uden grund, viste sig snart.

Jeg havde netop nået et ensomt sted på vejen, hvorfra jeg så, at den gjorde en bøjning i nogen afstand, og var allerede kommet til den slutning ved at gøre en tidsberegning, at jeg måtte nærme mig til byen, da jeg pludselig hørte mandfolkeskridt bag mig.

Inden jeg endnu kunne se mig om, gik den ene af de to mænd (den af dem, der var fulgt efter mig i London) hurtigt forbi mig på min venstre side og stødte til mig med skulderen. Jeg var ved den måde, hvorpå han og hans kammerat havde forfulgt mig fra Welmingham, blevet heftigere, end jeg selv var mig bevidst, og lod mig derved ulykkeligvis friste til at støde dette menneske temmelig rask fra mig med den flade hånd. Han begyndte øjeblikkelig at råbe om hjælp, hvorpå hans kammerat, en firskåren mand i jagtdragt, sprang hen på den

højre side af mig, og i det næste øjeblik havde de grebet fat på mig og holdt mig midt imellem sig.

Overbevisningen om, at man havde lagt mig en fælde, og ærgrelsen over at jeg var gået i den, afholdt mig lykkeligvis fra at forværre min stilling ved en unyttig kamp med to mænd, af hvilke sandsynligvis den ene allerede var langt stærkere end jeg. Jeg bekæmpede den første naturlige bevægelse, hvorved jeg havde forsøgt at unddrage mig deres kløer, og så mig omkring for at opdage, om der ingen var i nærheden, hvis hjælp jeg kunne anråbe.

En bonde arbejdede på den nærliggende mark. Han måtte have set, hvad der havde tildraget sig, og jeg opfordrede ham til at gå ind med til byen for at aflægge et vidnesbyrd. Han rystede dumt på hovedet og gik hen til et lille hus, der lå i nogen afstand fra vejen. På samme tid erklærede de to mænd, der holdt mig imellem sig, at det var deres hensigt at anklage mig, fordi jeg havde overfaldet dem. Jeg var nu blevet så rolig og klog, at jeg ikke gjorde flere indvendinger. "Slip min arm," sagde jeg, "så skal jeg følge jer ind til byen." Manden i jagtdragten ville ikke, men den anden var listig nok til at tænke på følgerne. Han gav sin kammerat et tegn, og jeg fik nu lov til at gå frit imellem dem.

Vi nåede nu det sted, hvor vejen slog en bugt, og tæt foran os lå nu forstaden til Knowlesbury. En af konstablerne fra byen gik henne på en sti langs med vejen. Mændene råbte ham øjeblikkelig an. Han svarede, at magistraten netop var samlet oppe på rådhuset, og befalede os straks at begive os derhen, vi gik hen til rådhuset. Retsskriveren udfærdigede en stævning, og anklagen imod mig blev nu fremført med alle de ved en

sådan lejlighed brugelige overdrivelser og fordrejelser. Dommeren, en uvenlig mand, spurgte, om nogen på vejen havde været vidne til overfaldet, og til min store overraskelse nævnte klagerne bonden ude på marken. Jeg kom dog ved de følgende ord af dommeren på det rene med, hvad dette skulle betyde, for han befalede mig straks at føre vidnet frem, idet han tillige udtalte sin beredvillighed til at modtage kaution for min tilbagekomst, hvis jeg var i stand til at byde ham en sådan. Havde jeg været kendt i byen, ville han have ladet mig løs mod min egen underskrift, men da jeg var fuldkommen fremmed, var det nødvendigt, at jeg stillede en ordentlig kaution.

Hensigten med det puds, man havde spillet mig, gik nu op for mig. Man havde indrettet det således, at der måtte begæres varetægtsfængsling for mig på et sted, hvor jeg var fuldkommen fremmed, og hvor det ville være umuligt for mig ved nogen kaution igen at komme på fri fod. Denne fængsling ville kun medtage tre dage: det vil sige, til det næste retsmøde. Men imidlertid kunne sir Percival, mens jeg sad i arrest, betjene sig af alle mulige midler – måske ganske sikre sig mod opdagelse – og det uden at frygte den mindste hindring fra min side. Efter de tre dages forløb ville klagen uden tvivl blive trukket tilbage, og det ville da være fuldkommen unødvendigt at fremstille vidner.

Min forbitrelse, jeg kunne næsten sige min fortvivlelse, over denne ulykkelige forstyrrelse af alle mine planer gjorde mig ganske uskikket til at overveje, ved hvilke midler jeg var i stand til at drage mig ud af min knibe. Jeg var tåbelig nok til at forlange skrivematerialier og til at tænke på at betro hele min stilling til øvrigheden. Det håbløse og uforsigtige i en sådan

fremgangsmåde faldt mig ikke ind, førend jeg havde skrevet de første linjer af brevet. Jeg havde allerede skubbet papiret fra mig, og, jeg må til min skam tilstå det, jeg var lige ved at bukke under ved tanken om min hjælpeløse tilstand, da der pludselig frembød sig en udvej for mig, som sir Percival sandsynligvis ikke havde gjort regning på, og som i løbet af få timer kunne skaffe mig min frihed tilbage. Jeg besluttede at skrive til mr. Dawson i Oak Lodge og underrette ham om den stilling, jeg befandt mig i.

Jeg havde, som man vil erindre, besøgt denne herre, da jeg anstillede mine første efterforskninger i omegnen af Blackwater Park, og havde bragt ham et brev fra miss Halcombe, hvori denne havde anbefalet mig i de allervarmeste udtryk. Jeg skrev nu og beråbte mig på dette brev såvel som på det, jeg dengang havde betroet dr. Dawson om mine efterforskningers farlige og mislige natur. Jeg havde ikke gjort ham bekendt med sandheden med hensyn til Laura, men jeg havde blot sagt ham, at mit forehavende var af den største vigtighed for miss Halcombe og hendes familie. Jeg brugte endnu den samme forsigtighed og forklarede ham på samme måde, hvorfor jeg befandt mig i Knowlesbury, og overlod det nu til ham selv at bestemme om den tillid, en dame, han kendte godt, havde haft til mig, og det gæstevenskab, jeg havde nydt i hans hus, berettigede mig til at bede ham om at komme mig til hjælp på et sted, hvor jeg var fuldkommen ubekendt.

Jeg fik tilladelse til at leje et bud, der øjeblikkelig kørte bort med mit brev og kunne bringe doktoren tilbage på samme vogn.

Oak Lodge lå imellem Knowlesbury og Blackwater. Manden forsikrede, at han kunne køre dertil på fyrre minutter og være tilbage igen på andre fyrre. Jeg befalede ham da, at han skulle opsøge doktoren overalt, hvis han ikke var hjemme, og satte mig derpå hen for at vente på udfaldet med al den ro og tålmodighed, jeg var i stand til at opdrive.

Klokken var næppe halv to, da vognen rullede bort, og inden den endnu var halv tre, vendte den allerede tilbage og bragte doktoren med sig. Doktorens venskab og delikatesse bragte straks sagen i orden; kautionen blev tilbudt og modtaget, og inden klokken endnu var fire samme eftermiddag, var jeg atter en fri mand og kunne takke den gode doktor med et varmt og hjerteligt håndtryk.

Mr. Dawson indbød mig venligt til at tage tilbage med sig til Oak Lodge og tilbringe natten i hans hus. Jeg kunne blot svare ham, at jeg ikke var herre over min tid, og bede ham om tilladelse til at besøge ham om nogle dage for at gentage forsikringerne om min taknemmelighed og give ham alle de oplysninger, som jeg indså, at han var berettiget til, men som jeg i øjeblikket ikke var i stand til at give ham. Vi skiltes med gentagne venskabsforsikringer, og jeg begav mig straks på vejen til Wansboroughs kontor.

Tiden var nu af den største vigtighed. Efterretningen om at jeg var blevet sat i frihed mod kaution måtte ufejlbarlig nå sir Percival inden nattens frembrud. Hvis det næste par timer ikke stillede mig således, at han uden frelse var givet i min magt, så var jeg udsat for at tabe hver tomme af det terræn, jeg havde vundet, og aldrig mere få det tilbage. Mandens samvittighedsløse karakter, hans indflydelse der på egnen, den

fare, der truede ham igennem mine hensynsløse efterforskninger – alt dette lod mig føle nødvendigheden af ikke at tabe et minut. Mens jeg ventede på mr. Dawson, havde jeg haft tid til at tænke mig om, og denne tid havde jeg gjort brug af. Enkelte afsnit i den snakkesalige kirkebetjents fortælling fremstillede sig nu for mig i et mere betydningsfuldt lys, og der vågnede nu en dunkel mistanke hos mig, som ikke var faldet mig ind i sakristiet. På min vej til Knowlesbury havde jeg ikke haft anden hensigt end at udspørge mr. Wansborough angående sir Percivals moder. Nu besluttede jeg tillige at undersøge afskriften af kirkebogen i Old Welmingham.

Mr. Wansborough var i sit kontor, da jeg spurgte efter ham.

Det var en jovial, rødmosset og imødekommende mand; han så mere ud som en veltilfreds landmand end som en advokat, og han syntes både at forbavses og at more sig over mit anliggende. Han havde rigtignok hørt om sin faders afskrift af kirkebogen. Man havde aldrig spurgt efter den, og den måtte uden tvivl ligge vel forvaret mellem en mængde andre papirer, der aldrig var blevet rørt siden faderens død. Mr. Wansborough mente, at det var en stor skade, at den gamle herre ikke levede, for at han kunne høre, at der endelig var én, der spurgte efter hans dyrebare afskrift. Han ville da have redet endnu ivrigere på sin kæphest end tidligere. Hvorledes var jeg kommet til at høre noget om denne afskrift? fra nogen inde i byen?

Jeg undgik, så godt jeg kunne, at besvare disse spørgsmål. Jeg kunne umuligt i dette øjeblik være forsigtig nok, og jeg talte derfor ikke engang til mr. Wansborough om, at jeg allerede havde undersøgt originalen. Jeg gav ham blot at forstå, at jeg indhentede oplysninger i et familieanliggende, og at hvert

øjeblik var mig kostbart. Jeg ønskede i særdeleshed, endnu inden posten gik, at kunne sende nogle oplysninger i denne sag til London, og et eneste blik på afskriften (som jeg naturligvis ville betale det sædvanlige honorar for) kunne sige mig, hvad jeg behøvede, og spare mig rejsen til Old Welmingham. Jeg føjede endnu til, at hvis jeg i fremtiden skulle behøve en afskrift af originalen, ville jeg desangående henvende mig til mr. Wansborough.

Efter denne erklæring fra min side, havde han ikke noget imod at vise mig afskriften. En skriver blev beordret til at hente bogen og kom lidt efter tilbage med den. Den havde ganske den samme størrelse som den i sakristiet, og den eneste forskel på dem var den, at afskriften var smukkere indbundet. Jeg bar den hen til den tomme pult. Mine hænder skælvede; min pande brændte, jeg var mig bevidst, at jeg var nødt til at skjule min bevægelse for de fremmede folk i stuen, inden jeg slog bogen op.

På den tomme side foran i bogen, som jeg først betragtede, stod nogle linjer skrevet med falmet blæk. De indeholdt følgende ord: Afskrift af ægteskabsprotokollen i sognekirken i Old Welmingham. Skrevet efter min befaling og senere af mig selv nøjagtig sammenlignet med originalen (undertegnet:) Robert Wansborough, kirkeskriver.

Under denne anmærkning stod en linje med en anden håndskrift: Gennemset fra den 1. januar 1800 til 30. juni 1815. Jeg slog op på september måned 1803, jeg fandt den mands bryllup, der havde samme døbenavn som jeg. Jeg fandt den dobbelte attest for de to brødre, der havde giftet sig samtidigt. Og mellem disse to nede på foden af siden …

Intet! Ikke det mindste spor af den attest, der i kirkebogen berettede om sir Felix Glydes formæling med Cecilia Jane Elster!

Mit hjerte bankede, som om jeg skulle kvæles. Jeg så endnu engang derhen; jeg frygtede for, at jeg ikke kunne tro mine egne øjne.

Nej, der var ingen tvivl. Brylluppet var ikke indført. Attesterne i afskriftsprotokollen var nøjagtigt indført på de samme steder af siden som i originalen, den sidste på den ene side var attesten fra manden, der havde samme døbenavn som jeg. Derunder var der en tom plads, der åbenbart var blevet holdt tom, fordi den ikke havde været stor nok til at rumme den dobbelte attest for de to brødre, der såvel i afskriften som i originalen begyndte øverst på den næste side. Dette åbne rum fortalte hele historien! I kirkebogen måtte det have været således fra 1803 til 1827, da sir Percival ankom til Old Welmingham.

Det svimlede for mig, og jeg holdt mig fast ved pulten for ikke at falde. Den tanke, at denne mand slet ikke var sir Percival Glyde og ikke havde mere ret til baroniet og Blackwater Park end den usleste husmand der på stedet, var intet øjeblik faldet mig ind. Der var en tid, jeg tænkte, at han måske var Anne Cathericks fader; siden, at han havde været gift med hende – men den forbrydelse, han i virkeligheden havde gjort sig skyldig i, havde jeg ikke haft den fjerneste anelse om.

Jeg overvældedes ved at tænke på de usle midler, forfalskningen var tilvejebragt med, og ved at tænke på, hvor stor og dristig forbrydelsen var, og hvilke forfærdelige følger dens opdagelse ville medføre. Hvem kunne nu undre sig over

den brutale uro, der var over denne elendige, over hans fortvivlede tvetungethed og hensynsløse voldsomhed, over hans brødefulde mistro, der havde bragt ham til at indespærre Anne Catherick i dåreanstalten, og over det skændige forræderi mod hans kone på den blotte mistanke om, at den ene eller den anden af dem kendte hans hemmelighed? Afsløringen af denne hemmelighed ville i tidligere år være blevet straffet med henrettelse og nu med en livsvarig deportation. Den måtte, selv når de var døde, der havde lidt ved hans bedrageri, med et eneste slag berøve ham hans navn, hans ejendomme og hele den stilling i samfundet, som han havde anmasset sig. Deri bestod hemmeligheden, og denne hemmelighed var nu min! Et ord af mig, og han havde på samme tid tabt hus, gods og titel og ville blive stødt ud i verden som en navnløs og venneløs forbryder! Hans hele fremtid hang ved mine læber – og i dette øjeblik vidste han dette lige så godt som jeg selv! Denne sidste tanke gengav mig min fasthed. Interesser, der var langt kostbarere end mine egne, stod på spil i dette øjeblik, og jeg var nødt til at anvende den største forsigtighed. Der gaves ikke nogen optænkelig skændighed, som sir Percival ikke ville gøre brug af imod mig. I sin farefulde og fortvivlede stilling ville han ikke lade sig skræmme tilbage for noget vovestykke, nogen forbrydelse – han ville bogstavelig talt ikke sky *noget*, der kunne frelse ham.

Jeg tænkte et øjeblik efter. Det første og nødvendigste for mig var at få en skriftlig attest om den opdagelse, jeg havde gjort, og at anbringe den således, for det tilfælde, at der skulle ramme mig et eller andet, at sir Percival ikke kunne få fat på den. Afskriften af kirkebogen var vel forvaret hos mr. Wansborough;

men det var på ingen måde tilfældet med originalen i sakristiet, som jeg med egne øjne havde overbevist mig om. I denne overhængende fare besluttede jeg at vende tilbage til kirken, at henvende mig endnu engang til kirkebetjenten og at gøre de nødvendige uddrag af kirkebogen, inden jeg lagde mig til at sove. Dengang var det mig ikke bekendt, at en juridisk attesteret afskrift var nødvendig, og at intet dokument, som jeg alene havde affattet, ville blive antaget som et tilstrækkeligt bevis. Min største og eneste sorg var den at vende tilbage til Welmingham. Mr. Wansborough havde lagt mærke til den oprørte stemning, hvori jeg befandt mig; jeg søgte at forklare den så godt som muligt, lagde honoraret på bordet, blev enig med ham om, at jeg ville skrive til ham om få dage og forlod derpå hans kontor, mens blodet sydede i alle mine årer.

Det begyndte netop at blive mørkt. Den tanke påkom mig, at man måske lå på lur efter mig og ville overfalde mig på landevejen.

Min spadserestok var alt for spinkel og duede kun lidt til forsvarsvåben. Inden jeg forlod Knowlesbury, gik jeg ind i en butik og forsynede mig med en stærk knippel, der var temmelig kort og meget vægtig i den ene ende. Med dette simple våben kunne jeg forsvare mig mod enhver enkelt mand, der fik i sinde at angribe mig. Skulle der komme mere end en, kunne jeg forlade mig på mine bens hurtighed. I min skoletid havde jeg været kendt for mit hurtige løb og senere havde det under mine mangfoldige eventyr i det centrale Amerika ikke manglet mig på øvelse.

Jeg forlod byen med hurtige skridt og holdt mig midt på vejen.

Der faldt en tågeagtig, fin støvregn, og det var mig derfor under den første halvdel af vejen umuligt at opdage, om jeg blev forfulgt eller ikke. Men da jeg nåede den sidste halvdel og bildte mig ind at være omtrent to miles borte fra kirken, så jeg en mand løbe forbi mig i regnen og hørte en port blive slået heftigt i ved vejen. Jeg gik hurtigt til, holdt min knippel parat til forsvar og anstrengte mine øjne og øren så meget som muligt for at gennemtrænge mørket. Inden jeg endnu var kommet hundrede alen videre, raslede det i et buskads til højre, og tre mænd styrtede frem på vejen.

Jeg sprang øjeblikkelig til side. De første to mænd fo'r forbi mig; den tredje havde passet sit spring bedre. Han stod nu stille, vendte sig halvt om og slog ud efter mig med sin stok. Han slog på må og få og traf min venstre skulder, uden at tilføje mig synderlig skade. Jeg gav ham et slag i hovedet, så han tumlede tilbage på sine to kammerater, der netop ville fare på mig. Denne omstændighed gav mig en øjeblikkelig fordel. Jeg smuttede forbi dem, kom igen midt ud på vejen og løb så hurtigt derfra, som mine fødder kunne bære mig.

De to, der ikke var såret, forfulgte mig. De løb begge to godt. Vejen var glat og lige, og i de første fem minutter mærkede jeg godt, at afstanden mellem dem og mig ikke blev større. Det var en farlig sag at løbe længe i mørket. Jeg kunne næppe skimte den utydelige sorte linje af hækkene på begge sider af vejen, og den ringeste hindring på vejen ville have bragt mig til at snuble. Snart mærkede jeg, at terrænet forandrede sig: ved en bøjning gik det nedad og begyndte derpå igen at stige opad. Ned ad kom mine forfølgere mig noget nærmere, men da det gik opad, fik jeg et betydeligt forspring. Den raske, regelmæssige

stampen af deres fødder trængte stadig svagere hen til mig, og efter lyden beregnede jeg nu, at jeg måtte være langt nok fra dem til at ty ind på marken, hvor jeg kunne håbe, at de i mørket ville løbe forbi mig.

Jeg sprang ind på fodstien og kastede mig ind gennem den første åbning i hækken, som jeg troede at se; det viste sig, at det var en lukket låge. Jeg svang mig over den og løb nu hen over marken med ryggen imod landevejen. Jeg hørte, at mændene løb forbi lågen, og et minut efter råbte de til hinanden. Nu var det mig ligegyldigt, hvad de foretog sig, for jeg var allerede sikker på, at de ikke kunne nå mig. Jeg blev ved at løbe tværs henover marken, og da jeg nåede den modsatte side, stod jeg et øjeblik stille for at trække vejret.

Det var mig umuligt at vove mig tilbage til landevejen; alligevel havde jeg fast besluttet, at jeg endnu i denne aften ville vende tilbage til Old Welmingham.

Der var ingen stjerner på himlen. Jeg vidste blot, at jeg havde haft vinden og regnen i ryggen, da jeg forlod Knowlesbury, og hvis jeg blev ved i den samme retning, kunne jeg ikke komme synderlig bort fra vejen.

Jeg ilede nu hen over markerne uden at træffe på andre forhindringer end grøfter, hække og buskadser, der af og til tvang mig til at afvige noget fra min retning – indtil jeg befandt mig på en høj, hvor terrænet pludselig sænkede sig stejlt. Jeg steg ned ad højen, trykkede mig igennem en hæk, og stod nu på en bivej. Da jeg havde vendt mig til højre, efter at jeg havde forladt landevejen, gik jeg nu igen til venstre i det håb, at jeg så ville træffe på den samme linje, som jeg havde forladt. Efter at jeg omtrent i to minutter var gået fremad på den smudsige

bivej, opdagede jeg et lille hus, hvis vinduer var oplyst. Hoveddøren ud til vejen stod åben, og jeg trådte straks indenfor for at spørge om vej. Inden jeg endnu fik banket på døren, blev denne pludselig åbnet, og en mand kom løbende ud med en tændt lygte. Han stod stille og holdt lygten i vejret, og vi blev begge lige overraskede ved at se hinanden. Mit løb havde ført mig uden om landsbyen og bragt mig ind i den igen ved den sydlige udkant. Jeg stod i Old Welmingham, og manden med lygten var ingen anden end min bekendt fra den samme morgen: den gamle kirkebetjent.

Hans væsen havde forunderligt forandret sig, siden jeg sidst så ham. Han så mistænksom ud, hans kinder var blussende røde, og de første ord, han tiltalte mig med, var mig fuldkommen uforståelige.

"Hvor er nøglerne?" spurgte han. "Har De taget dem?"

"Hvilke nøgler?" spurgte jeg. "Jeg kommer i dette øjeblik tilbage fra Knowlesbury. Hvilke nøgler taler De om?"

"Nøglerne til sakristiet, Herren forbarme sig over os! Hvad skal jeg gribe til? Nøglerne er borte – hører De," skreg den gamle mand, idet han i sin ophidselse holdt lygten lige hen imod mig, "nøglerne er borte!"

"Hvorledes? Hvornår? Hvem kan have taget dem?"

"Det ved jeg ikke," sagde han, idet han stirrede vildt omkring sig i mørket. "Jeg er for nylig kommet hjem. Jeg sagde til Dem i morges, at jeg havde fuldt op at gøre i dag – jeg lukkede døren og vinduet med og nu står det åbent – vinduet står åbent. Ser De! der er nogen steget ind og har taget nøglerne med."

Han vendte sig med disse ord om til vinduet for at vise mig, at det stod åbent. Idet han drejede sig om, sprang døren på

lygten op, og et vindpust blæste lyset ud.

"Hent hurtigt et andet lys!" råbte jeg, "og lad os så ile sammen hen til sakristiet. Hurtigt, hurtigt!"

Jeg drev ham ind i huset. Det listige anslag, som jeg havde haft al grund til at vente mig, og som kunne berøve mig enhver fordel, jeg tidligere havde vundet, var i dette øjeblik måske lige ved at blive udført.

Min utålmodighed efter at komme hen til kirken var så stor, at jeg, mens kirkebetjenten søgte efter lys, ikke kunne holde mig rolig inde i hytten. Jeg gik gennem alleen i haven ud på vejen. Inden jeg endnu var gået ti skridt, kom en mand mig i møde nede fra kirken. Han tiltalte mig ærbødigt, idet han kom nærmere. Jeg kunne ikke se hans ansigt, men efter stemmen at dømme var han mig fuldkommen fremmed.

"Jeg beder Dem om forladelse, sir Percival ..." begynde han.

Jeg afbrød ham, inden han fik sagt mere.

"Mørket bedrager Dem," sagde jeg, "jeg er ikke sir Percival."

Manden trådte hurtigt tilbage.

"Jeg troede, at det var min herre," mumlede han usikkert og forvirret.

"De ventede at træffe Deres herre her?"

"Jeg havde ordre til at vente ham på denne bivej."

Med dette svar gik han igen tilbage i samme retning, han var kommet. Jeg så hen mod hytten, og i det samme kom kirkebetjenten med sin lygte. Jeg greb den gamle mands arm for at få ham hurtigere afsted. Vi ilede langs ad vejen og kom forbi den mand, der havde tiltalt mig. Så vidt jeg kunne se ved lygteskinnet, var det en tjener uden liberi.

"Hvem er det?" spurgte kirkebetjenten. "Ved han noget om nøglerne?"

"Vi vil ikke sinke os ved at spørge ham ad," svarede jeg, "men først ile hurtigt hen til sakristiet."

Kirken kunne man selv om dagen ikke se, førend man stod ved enden af bivejen. Da jeg steg op ad den lille høj, der fra dette punkt førte op til bygningen, kom et barn fra landsbyen, en dreng, tæt hen til os og kendte kirkebetjenten ved lygteskinnet.

"Ved I vel," sagde drengen, idet han trak kirkebetjenten i kjolen, "at der er nogen inde i kirken? Jeg hørte nogen lukke døren efter sig og tænde lys."

Kirkebetjenten skælvede og lænede sig tungt til min arm.

"Kom, kom!" sagde jeg i en opmuntrende tone. "Vi kommer tidsnok. Vi vil se at fange ham, hvem det så er. Hold De lygten fast og følg mig, så hurtigt som De kan."

Jeg steg hurtigt op ad højen. Kirketårnets mørke masse var det eneste, som jeg så tydeligt aftegne sig på den mørke nattehimmel. Da jeg bøjede om til siden for at komme ind i sakristiet, hørte jeg tunge skridt ved siden af mig. Tjeneren var fulgt med os hen til kirken.

"Jeg vil ikke gøre Dem nogen fortræd," sagde han, da jeg hurtigt vendte mig om til ham; "jeg søger blot min herre." Den tone, hvori han sagde disse ord, forrådte tydeligt, at han var bange.

Jeg tog ingen notits af ham og gik videre.

Så snart jeg kom omkring hjørnet og kunne se sakristiet, bemærkede jeg, at tagvinduet var oplyst. Det lyste med en blændende klarhed imod den mørke, stjerneløse himmel.

Jeg løb igennem kirkegården hen til døren.

Da jeg kom nærmere, stjal der sig en besynderlig lugt hen til mig gennem den klamme og stille luft. Jeg hørte en knitren derindenfor – jeg så lyset oppe på taget blive klarere og klarere – en glasrude sprang i stykker – jeg løb hen imod døren. Sakristiet brændte!

Inden jeg endnu kunne røre mig, inden jeg efter denne opdagelse kunne trække vejret, fyldte et tungt fald imod døren indenfor mig med forfærdelse. Jeg hørte, at nøglen blev heftigt drejet omkring i låsen – jeg hørte bagved døren en skingrende mandsstemme råbe fortvivlet om hjælp.

Tjeneren, der var fulgt efter mig, fo'r gysende tilbage og faldt på sine knæ. "O min Gud!" råbte han, "det er sir Percival!"

Idet disse ord slap fra af hans læber, trådte kirkebetjenten hen til os, og i dette øjeblik blev nøglen endnu engang og for sidste gang drejet om i låsen.

"Herren være hans sjæl nådig!" råbte kirkebetjenten. "Han er dødsens. Han har drejet nøglen i baglås!"

Jeg styrtede henimod døren. Den eneste tanke, der havde opslugt alle andre, der i flere uger havde fyldt hele mit indre og ledet alle mine handlinger, var glemt i dette sekund. Alle erindringer om den grænseløse elendighed, som denne mands hjerteløse forbrydelse havde forårsaget, om den kærlighed, den uskyldighed og den lykke, han ubarmhjertigt havde trådt under fødder, om den ed, jeg havde svoret i mit eget hjerte, at jeg ville fordre et frygteligt regnskab af ham – alt det var som en drøm forsvundet af min hukommelse. Jeg tænkte ikke på andet end på det forfærdelige i hans stilling; jeg følte ikke andet end den

naturlige menneskelige trang til at redde ham fra en frygtelig død.

"Forsøg det ved den anden dør!" råbte jeg til ham, "søg at komme ud af den dør, der fører ind til kirken! Døren her er i baglås. De er dødsens, hvis De spilder et eneste øjeblik endnu."

Efter at nøglen for sidste gang havde drejet sig om i låsen, havde vi ikke hørt noget nyt råb om hjælp, og der var intet, vi kunne slutte ud fra, om han endnu var i live. Jeg hørte ikke andet end flammernes stadig tiltagende knitren og den klirrende lyd af ruderne, der sprang oppe i tagvinduet.

Jeg så mig om efter mine to ledsagere. Tjeneren var stod oprejst, havde grebet lygten og holdt den ligesom åndsfraværende stift henimod døren. Rædslen syntes at have gjort ham rent til idiot – han gik i hælene på mig og fulgte mig, hvor jeg gik og stod, som en hund. Kirketjeneren sad stønnende og skælvende på en gravsten. Det blik, jeg kastede på dem begge, var nok til at overbevise mig om, at jeg ikke kunne vente nogen hjælp af nogen af dem.

Uden at vide, hvad jeg gjorde, fulgte jeg blot min følelse og greb fat i tjeneren. Jeg trykkede ham op imod muren til sakristiet og sagde til ham: "Buk Dem, og hold Dem fast ved muren. Jeg vil stige op på taget – jeg vil slå tagvinduet ind og forsøge at skaffe ham luft."

Manden skælvede over hele legemet, men stod fast. Med min knippel i munden steg jeg op på ryggen af ham og havde på et øjeblik svinget mig op på taget. I øjeblikkets vanvittige ophidselse faldt det mig slet ikke ind, at jeg blot ville skaffe flammerne en udgang i stedet for at skaffe frisk luft ind i sakristiet. Jeg slog på tagvinduet og knuste de allerede

sprungne ruder med et eneste slag. Flammerne fo'r ud ligesom et vildt dyr fra et baghold. Havde vinden ikke lykkeligvis drevet den bort fra mig, ville alle mine bestræbelser med det samme have haft en ende. Jeg dukkede mig ned på taget, idet røg og flammer væltede ud over mig. I flammeskæret så jeg ansigtet af tjeneren, der tomt stirrede op til mig, kirketjeneren, der havde rejst sig og vred hænderne i fortvivlelse, og landsbyens sparsomme befolkning, nogle blege mandfolk og forskrækkede kvinder, der stimlede sammen udenfor kirkegården – et øjeblik efter skjulte den sorte kvælende røg hele denne scene igen for mine øjne. Og manden dernede! Han, der var os alle så nær, og som vi dog umuligt kunne komme til, han kvaltes og brændte op!

Denne tanke gjorde mig næsten vanvittig. Jeg lod mig glide ned af taget og faldt ned på jorden.

"Nøglen til kirken!" råbte jeg til kirketjeneren. "Vi må forsøge det fra den anden side – vi kan måske endnu redde ham, hvis vi sprænger den indre dør."

"Nej, nej, nej!" skreg den gamle mand, "der er intet håb. Nøglen til kirkedøren og nøglen til sakristiet sidder i den samme ring – de er begge to derinde. O, sir, han kan ikke mere frelses – han er allerede støv og aske."

"De vil se ilden inde fra byen," råbte en stemme til mig. "De har en sprøjte derinde. Kirken bliver nok reddet."

Jeg råbte hen til manden – han havde i det mindste endnu nogen åndsnærværelse – jeg råbte til ham, at han skulle komme hen til mig.

Det måtte vare et godt kvarter, inden sprøjten kunne komme os til hjælp. Den gruelige tanke, at jeg så længe skulle holde mig

ganske uvirksom, var mere end jeg kunne udholde. Til trods for alt, hvad min egen fornuft sagde mig, overtalte jeg mig til at tro, at den ulykkelige lå bevidstløs på gulvet i sakristiet, og at han endnu ikke var død. Kunne vi ikke redde ham, hvis vi sprængte døren? Jeg vidste, hvor stærk låsen var, og at døren var af tykke egeplanker, beslået med søm – jeg vidste, hvor lidt håb der var om at få bugt med den. Men var der da ingen bjælker i de forfaldne hytter rundt omkring? Kunne vi ikke skaffe os en sådan og bruge den til stormbuk mod døren?

Jeg sagde til den mand, der sidst havde talt om sprøjten: "Har De spidsøkser her?" Ja, det havde man. "Og økser, save og reb?" Ja! Ja! Ja! "Fem shillings til enhver, der hjælper mig!" De ord gav dem nyt liv, begærligheden efter penge satte dem straks i bevægelse og virksomhed. "To af jer henter lygter, hvis I har nogle! To andre henter økser og de andre redskaber! Resten følger med mig for at finde en bjælke!" De skingre, grådige stemmer råbte hurra, kvinderne og børnene fløj fra hinanden. Vi styrtede sammen ned ad kirkegårdsstien til den første tomme hytte. Den eneste, der blev tilbage, var kirketjeneren, den stakkels gamle kirketjener, der igen havde sat sig på en gravsten og jamrede og hylede over tabet af kirken.

Tjeneren fulgte mig endnu stadig i hælene; hans blege og forskrækkede ansigt kiggede hen over skulderen på mig, da vi trængte ind i hytten. Der lå lægter i overflod fra det nedrevne tag, men de var alt for lette. En bjælke lå over vore hoveder, men vi havde svært ved at få fat i den. Endelig lykkedes det dog, men den sad fast i murene til begge sider, og stenen og kalken gjorde modstand. Vi greb den an med vore hakker og økser. Endelig løsnede den sig ved den ene ende og styrtede ned sammen med

en masse murbrokker. Kvinderne, der alle havde trængt sig hen til indgangen for at se til, udstødte et hvinende skrig. Mændene råbte højt – to af dem lå på jorden, men dog uden at være sårede. Endnu et indhug i bjælken, så faldt den. Vi løftede den op og befalede at gøre plads ved indgangen. Så til værket! Nu løs på døren! Der er ilden; den hvirvler imod himlen, klarere end nogensinde! Forsigtigt hen ad stien, forsigtig med bjælken – nu løs på døren! Én, to, tre! Tilråbene blev stærkere og stærkere. Døren vakler allerede; hængslerne må give efter, hvis låsen ikke gør det. Endnu et stød med bjælken! Én, to, tre! den giver efter! Ilden baner sig allerede vej gennem enhver spalte. Endnu et sidste stød! Døren styrter ind med et brag. En forventningsfuld stilhed indtræder. Vi søger efter legemet. Den fortærende hede, der slår os i møde, driver os tilbage: vi ser intet – hverken foroven eller forneden – overalt ser vi kun et stort ildhav.

"Hvor er han?" hviskede tjeneren, idet han stirrede tomt ind i flammerne.

"Han er støv og aske," sagde kirketjeneren, "og bøgerne er også støv og aske … og kirken vil snart være det med!"

De var de eneste to, der talte. Da de igen tav, hørte man ikke andet end flammernes knitren og bragen.

Lyt!

En raslende lyd nærmer sig – man hører en hul trampen af hestehove i fuld galop – hundrede stemmer råber pludselig i munden på hinanden. Endelig kommer sprøjten.

Folkene rundt omkring mig ilede alle fra branden henimod højen. Den gamle kirketjener forsøgte at følge dem, men han havde ingen kraft længere. Jeg så, at han støttede sig til en gravsten. "Frels kirken!" råbte han med mat stemme, som om han troede, at brandfolkene kunne høre ham. "Frels kirken!"

Den eneste, der ikke rørte sig, var tjeneren. Han stod med det samme åndsfraværende blik og stirrede på flammerne. Jeg tiltalte ham og rystede ham ved armen, men han kunne ikke komme til sig selv, han hviskede blot endnu stadig: "Hvor er han?"

I løbet af ti minutter var sprøjten opstillet; fra brønden bag kirken forsynede man den med vand og rettede derpå slangen mod indgangen til sakristiet, hvis man nu havde behøvet nogen hjælp fra mig, havde jeg ikke kunnet yde den. Mine kræfter var udtømte, og oprøret i mine tanker havde nu, da jeg vidste, at han var død, pludselig sat sig. Jeg stod nu selv hjælpeløs og stirrede ind i det brændende sakristi. Jeg så, hvorledes man langsomt bekæmpede ilden. Flammerne slukkedes efterhånden – røgen løftede sig op i hvide skyer, og på jorden lå der en glødende askehob. Der indtrådte en stilhed – et par af brandfolkene og et par af politiet begav sig hen til indgangen – man rådslog sagte med hinanden – derpå blev et par mand kommanderet ud fra kirkegården, og hoben gjorde plads for at lade dem komme igennem.

Et øjeblik efter udbredte der sig en stor forfærdelse i menneskemængden, og den levende allé blev bredere og bredere. Mændene vendte tilbage med en dør fra den tomme hytte. De bar den hen til sakristiet og gik ind. Politiet omringede det igen; nogle listede sig hen bag politiet for at

høre bedre, andre ventede i nærheden for at være de første til at høre, hvad der gik for sig. Kvinder og børn var blandt til de sidste.

"Har de fundet ham?" hed det. – "Ja." "Hvor?" – "Ved døren, med ansigtet op ad døren." – "Hvilken dør?" – "Døren, der fører ind til kirken." – "Er hans ansigt forbrændt?" – "Nej." – "Jo." – "Nej, svedet, men ikke forbrændt, han lå med ansigtet op ad døren, siger jeg jo." – "Hvem var det? En lord, siger man." – "Nej, ikke en rigtig lord. En sir." – "Sir, det vil vel sige det samme som ridder." – "Men baronet er han dog?" – "Nej." – "Jovist!" – "Hvad ville han da derinde?" – "Ikke noget godt, kan du tro." – "Gjorde han det med forsæt?" – "Om han brændte sig op med forsæt?!" – "Jeg mener ikke, om han brændte sig selv op med forsæt, men sakristiet." – "Ser han meget slem ud?" – "Forfærdelig!" – "Men ikke i ansigtet?" – "Nej, nej, i ansigtet ser han ikke så slem ud." – "Er der ingen, der kender ham?" – "Jo, der er en mand, der siger at han kender ham." – "Hvem er det?" – "Det er en tjener. Men han synes at være ganske tosset, og politiet tror ham ikke." – "Er der ingen, der ved, hvem det er?" – "Stille ...!"

En klar, befalende stemme bragte denne summende sladder øjeblikkelig til at forstumme.

"Hvor er den herre, der søgte at redde ham?" spurgte stemmen.

"Her, sir, – her er han!"

Et dusin ivrige folk trængte sig omkring mig og jog mængden til side rundt om mig. Manden med den myndige stemme trådte hen til mig med en lygte i hånden.

"Vil De behage at træde herhen," sagde han roligt,

Det var mig ikke muligt et tale til ham eller at gøre modstand, da han greb min arm. Jeg forsøgte at forklare ham, at jeg aldrig havde set den døde i levende live, og at der ikke var noget håb om, at en fremmed som jeg skulle kunne godtgøre hans identitet, men ordene døde mig på læberne. Jeg var ganske hjælpeløs og forholdt mig rolig.

"Kender De ham, sir?"

Jeg stod midt i en kreds af mænd. Tre af dem stod foran mig og holdt lygterne tæt ned til jorden. Deres øjne og alle de øvrige øjne var forventningsfuldt fæstede på mit ansigt. Jeg vidste, hvad dét var, der lå for mine fødder – jeg vidste, hvorfor de holdt lygterne ned imod jorden.

"Kan De bekræfte hans identitet, sir?"

Mit blik søgte langsomt hen til ham. Først så jeg ikke andet end et stykke groft stof. Jeg kunne tydeligt høre regnen dryppe på det. Mit blik fulgte stoffet, og der så jeg nu ved enden af det – hans døde ansigt, hæsligt og sort, i det gule lygteskær.

Således så jeg ham for første og sidste gang. Det var Guds vilje, at han og jeg skulle mødes således!

11

Der blev af visse lokale grunde, som havde vægt for øvrigheden, hurtigt afholdt et ligskue. Dette fandt sted den følgende eftermiddag. Jeg var nødvendigvis imellem vidnerne, der var blevet stævnet til at indfinde sig.

Den næste morgen var det første, jeg gjorde, at gå hen på posthuset og forlange det brev, jeg ventede fra Marian. Ingen ændring i forholdene, hvor voldsom den end måtte være, kunne fortrænge den ene store ængstelse, der tyngede mig på hjertet,

mens jeg var borte fra London. Brevet med morgenposten, der garanterede mig, at der under min fraværelse ikke var sket noget uheld, imødeså jeg med den mest udelte interesse.

Til min beroligelse fandt jeg Marians brev på posthuset.

Der havde ikke tildraget sig noget – de befandt sig begge lige så vel og var lige så sikre, som dengang jeg havde forladt dem. – Laura sendte mig en hilsen og bad mig om at lade hende vide min tilbagekomst en dag i forvejen. Hendes søster tilføjede, for at forklare mig dette ønske, at hun af sin egen fortjeneste havde sparet næsten "en sovereign", og at hun havde udbedt sig tilladelse til selv at bestille og anordne den lille middag, min hjemkomst skulle fejres med. Jeg læste disse få hjemlige meddelelser i det klare morgenlys, men med en frygtelig levende erindring om det, der havde tildraget sig i går aftes. Nødvendigheden af at beskytte Laura mod alt for pludseligt at få sandheden at vide, var den første tanke, dette brev fremkaldte hos mig. Jeg skrev øjeblikkelig til Marian og fortalte hende alt, hvad der var forefaldet, idet jeg så forsigtigt som muligt forberedte hende på denne efterretning og advarede hende imod at lade Laura under min fraværelse få fat på nogen avis. Overfor en mindre modig og mindre pålidelig kvinde ville jeg have tøvet med således uden forbehold at afdække den nøgne sandhed; men jeg skyldte Marian at være tro imod de erfaringer, jeg tidligere havde gjort med hensyn til hende, og at stole på hende, ligesom jeg stolede på mig selv.

Mit brev måtte nødvendigvis blive temmelig langt, og det beskæftigede mig lige til det øjeblik, da jeg måtte bryde op til ligskuet.

En mængde forviklinger og vanskeligheder lagde sig i vejen for den retslige undersøgelse.

Man skulle ikke blot komme på det rene med, hvorledes den forulykkede havde fundet sin død, men der rejste sig alvorlige spørgsmål om, hvorledes ilden var opstået, hvorledes nøglerne var blevet fjernet, og hvorledes en fremmed mand kunne have været i sakristiet, da ilden brød ud. Selv undersøgelsen af den døde mands identitet havde endnu ikke fundet sted. Tjenerens hjælpeløse tilstand havde gjort, at politiet ikke ville antage hans påstand om, at han genkendte sin herre, for fyldestgørende. De havde om natten sendt bud til Knowlesbury for at skaffe sig vidner, der var nøjere bekendte med sir Percival Glydes udseende, og havde tidligt om morgenen sendt bud til Blackwater Park. Disse forholdsregler satte dem, der deltog i ligskuet, og juryen i stand til at afgøre spørgsmålet om identiteten og bekræfte rigtigheden af tjenerens påstand. Hans vidnesbyrd blev yderligere stadfæstet ved adskillige andre fakta, ved kompetente vidners udsagn og ved undersøgelsen af den afdødes ur, der indvendigt havde graveret sir Percival Glydes navn og våben.

De følgende spørgsmål, der fremsattes, drejede sig om branden.

Tjeneren, jeg selv og den dreng, der havde hørt, at der blev tændt lys i sakristiet, var de første vidner, som blev fremkaldt. Drengens angivelse var klar og tydelig nok, men tjeneren var endnu ikke kommet sig efter det slag, der havde ramt ham – det var tydeligt, at han ikke var i stand til at fremme undersøgelsen ved sin forklaring, og han fik derfor lov til at træde ned.

Til min store lettelse varede mit forhør ikke længe. Jeg havde ikke kendt den afdøde, havde aldrig set ham, havde ikke vidst noget om, at han havde været i Old Welmingham, og havde heller ikke været inde i sakristiet, da man fandt liget. Alt, hvad jeg kunne bevidne, var, at jeg var kommet ind i kirketjenerens bolig for at erkyndige mig om vejen, og at jeg havde hørt ham beklage sig over, at nøglerne var borte, at jeg havde ledsaget ham til kirken for at hjælpe ham så godt jeg kunne, at jeg havde set ilden, at jeg havde hørt, hvorledes en mand, der var mig ubekendt, forgæves havde søgt at få låsen op inde fra sakristiet, og at jeg – alene af menneskekærlige hensyn – havde gjort alt, hvad der stod i min magt, for at frelse denne mand. Andre vidner, der havde kendt den afdøde, blev spurgt, om de kunne forklare, hvorfor han havde bemægtiget sig nøglerne og hvad han havde haft at gøre inde i det brændende sakristi. Men den, der forestod ligsynet, anså det naturligvis for en afgjort sag, at jeg, der var fremmed på egnen og fremmed for sir Percival, ikke var i stand til at af give noget som helst vidnesbyrd om disse to punkter. Hvad jeg havde at gøre, efter at mit forhør var sluttet, syntes mig fuldkommen klart. Jeg følte mig ikke kaldet til af mig selv at udvikle, hvad der var min personlige overbevisning; for det første, fordi det ville være uden noget praktisk resultat nu, da ethvert bevis for mine gisningers rigtighed var tilintetgjort sammen med kirkebogen, for det andet, fordi jeg ikke kunne fremsætte min anskuelse på en forståelig måde uden at afsløre hele historien om komplottet og uden at gøre det samme utilfredsstillende indtryk på øvrigheden og juryen, som jeg tidligere havde gjort på mr. Kyrle.

Men på disse blade, efter et så langt tidsrum, behøver sådanne hensyn ikke længere at hindre mig i frit at meddele mine anskuelser. Jeg vil derfor, inden min pen igen beskæftiger sig med andre begivenheder, i al korthed antyde, hvorledes jeg efter min egen overbevisning forklarer mig, at nøglerne var blevet fjernet, at ilden brød ud, og at sir Percival omkom.

Efterretningen om, at jeg mod forventning var blevet sat fri mod kaution havde, kan jeg tænke mig, bragt sir Percival til at tænke på sine sidste ressourcer. En af disse var at lade mig angribe på landevejen, og den anden og sikreste var at skaffe ethvert faktisk bevis for hans forbrydelse af vejen ved at tilintetgøre det blad i kirkebogen, hvorpå forfalskningen havde fundet sted. Hvis jeg ikke havde kunnet tilvejebringe et udtog af den originale kirkebog, der kunne sammenlignes med den beedigede udskrift i Knowlesbury, havde jeg ikke noget afgørende bevis imod ham, og jeg kunne da ikke true ham med at tilintetgøre ham ved at blotte ham. Alt, hvad han behøvede til sit formål, var at slippe uset ind i sakristiet, at rive bladet ud af kirkebogen og forlade sakristiet lige så ubemærket, som han var kommet.

Efter denne forudsætning er det let at begribe, hvorfor han ventede til nattens frembrud, og hvorfor han benyttede kirketjenerens fraværelse til at forskaffe sig nøglerne. Han var nødt til at tænde et lys for at finde kirkebogen, og almindelig forsigtighed fordrede, at han lukkede døren indefra for det tilfælde, at en eller anden nysgerrig fremmed, eller måske jeg selv, hvis jeg tilfældigt var i nærheden, skulle komme bag på ham og forstyrre ham.

Jeg kan ikke tro, at det har ligget i hans plan at stikke sakristiet i brand for at tilintetgøre kirkebogen. Den blotte mulighed af, at der kunne komme hurtig hjælp, og at bøgerne da kunne blive reddet, måtte efter kort overvejelse have bragt ham til at opgive denne tanke. Når jeg tænker på den masse af let fængelige genstande, der fandtes i sakristiet – halm, papirer, pakkasser, tørt træ og ormstukne gamle skabe – så er der efter min mening al sandsynlighed for, at branden har været en følge af en uforsigtighed enten med den antændte tændstik eller med lyset.

Hans første tilskyndelse under disse omstændigheder var uden tvivl at slukke ilden, og den anden, da dette mislykkedes (og han ikke kendte noget til låsens tilstand) var naturligvis at flygte gennem den samme dør, som han var kommet ind af. Da jeg råbte til ham, havde flammerne uden tvivl bredt sig rundt om den dør, der førte ind til kirken, for på begge sider af denne stod der jo skabe, og rundt om dem lå der alle mulige brændbare sager. Efter al sandsynlighed var han, midt under sit forsøg på at flygte gennem den indre dør, blevet overvældet af røgen og flammerne, der ikke kunne få nogen udvej. Lige i det øjeblik, da jeg sprang op på taget og slog vinduet ind, må han være sunket afmægtig om på det sted, hvor man fandt ham. Selv om vi senere var trængt ind i kirken og havde sprængt døren fra den side, ville opsættelsen dog have været dødbringende for ham. På dette tidspunkt kunne han ikke mere frelses. Vi havde da kun givet flammerne frit indpas i kirken, der nu var reddet, men som ellers ville have delt skæbne med sakristiet. Der er næppe nogen tvivl om, at han allerede

har været død, inden vi var nået til den tomme hytte og begyndte med al magt at arbejde på at få bjælken løs.

Ligskuet blev udsat en dag mere, for der var intet kommet for lyset, der for øvrigheden indeholdt en tilfredsstillende forklaring over de hemmelighedsfulde omstændigheder, der var forbundet med dødsfaldet.

Man blev enige om at forhøre endnu flere vidner og at lade den afdødes sagfører tilkalde fra London. Også fik lægen ordre til at give en forklaring angående tjenerens mentale tilstand, da han i det mindste for øjeblikket syntes aldeles ude af stand til at afgive noget som helst vidnesbyrd af vigtighed. Han kunne blot på en åndsfraværende måde gentage, at han, samme aften som branden fandt sted, havde fået ordre til at vente ved en sidevej, og at han ikke vidste af andet, end at den afdøde ganske bestemt havde været hans tidligere herre.

Min egen overbevisning gik ud på, at man (uden at gøre ham til medvider) havde brugt ham til at skaffe sig vished om, at kirkebetjenten var fraværende og ladet ham vente ved en sidevej for at yde sir Percival bistand, hvis jeg skulle undslippe angriberne på landevejen og her træffe sammen med ham. Jeg må dog tilføje, at mandens eget udsagn aldrig har bestyrket denne min anskuelse. Lægens beretning om ham gik ud på, at hans ringe åndsevner havde lidt ganske betydeligt; ved den fornyede undersøgelse kom man heller ikke til noget tilfredsstillende resultat, og, så vidt jeg ved, er han endnu ikke kommet sig til dato.

Jeg vendte derpå, åndeligt og legemligt udmattet, tilbage til værtshuset i Welmingham, og jeg var så afkræftet og nedtrykt, at jeg ikke i mindste måde var i stand til at besvare alle de

trivielle spørgsmål, som gæsterne i skænkestuen henvendte til mig. Efter at jeg havde spist mit tarvelige middagsmåltid, trak jeg mig tilbage til mit simple tagkammer for at være i ro og for at kunne tænke uforstyrret på Laura og Marian.

Hvis jeg havde været rigere, end jeg var, ville jeg straks tage til London for endnu samme aften at glæde mig ved synet af de to kære ansigter. Men jeg var forpligtet til at møde ved undersøgelsen næste dag og dobbelt forpligtet til at møde for øvrigheden i Knowlesbury, der havde modtaget kaution for min tilbagekomst. Vor lille kapital havde desuden allerede lidt en del, og den tvivlsomme fremtid, der nu var tvivlsommere end nogensinde, lod mig frygte for at forringe den til ingen nytte, selv om udgiften ikke var betydeligere end en dobbelt jernbanetur på anden klasse.

Den følgende dag – det vil sige den dag, der fulgte umiddelbart efter ligskuet – havde jeg ganske til min egen rådighed. Jeg begyndte morgenen med at hente Marians brev på posthuset som sædvanlig. Det var der, og var skrevet helt igennem med et godt lune. Jeg læste det med stor taknemmelighed og begav mig derefter på vejen til Old Welmingham for at tage skuepladsen for branden i øjesyn ved dagslys.

Hvor forandret var ikke det hele ved min ankomst. Overalt i vor ubegribelige verden går det trivielle hånd i hånd med det frygtelige. Forholdenes ironi skåner intet. Da jeg kom til kirken, var den nedtrampede kirkegårdsplads det eneste, der endnu bar noget spor af branden og døden. Der var opslået en afskærmning af rå brædder foran indgangen til sakristiet. Der var allerede tegnet plumpe karikaturer på det, og

bønderbørnene skreg og sloges om at komme hen til det bedste kighul for at se ind på brandtomten. På det sted, hvor jeg havde hørt nødråbene fra det brændende sakristi, på det sted, hvor den forfærdede tjener havde kastet sig på knæ, kradsede nu en geskæftig hønsefamilie efter regnorme – og på jorden foran mig, hvor døren havde ligget med sin rædselsfulde byrde, stod nu en arbejders middagsmåltid i en gul skål, ombundet med et tørklæde, og hans tro hund, der bevogtede den, gøede af mig, da jeg nærmede mig til stedet. Den gamle kirketjener, der ørkesløs så på, hvor langsomt det gik med arbejdet, havde nu kun én ting at tale om, og det var, at han selv var aldeles uskyldig i, hvad der var foregået. En af kvinderne i landsbyen, hvis blege og vilde ansigt havde stået for mig som et billede på forfærdelse, da vi rev bjælken ned, stod nu og fniste med et andet kvindfolk ved vaskebaljen. Der er intet alvorligt i denne timelige verden! selv for Salomon i al sin herlighed lurede elementerne til det foragtelige i enhver fold af hans gevandter, i enhver krog af hans palads.

Da jeg forlod stedet, overvejede jeg – ikke for første gang – hvorledes i det mindste for øjeblikket ethvert håb om at hævde Lauras identitet, var blevet tilintetgjort ved sir Percivals død. Han var død – og med ham den udsigt, jeg havde bygget mine største forhåbninger på.

Kunne jeg ikke se det mislykkede i mine bestræbelser fra et bedre synspunkt?

Sæt, at han endnu havde været i live, ville udfaldet da have været anderledes? Umuligt! Hvis sir Percival var havde forblevet i live, havde det ikke ligget i min magt at fortie eller offentliggøre, efter som jeg selv fandt det rigtigt, den

opdagelse, jeg havde ventet mig så meget af. Efter de alleralmindeligste regler for redelighed og ære havde jeg straks måttet henvende mig til den, hvis arveret sir Percival havde anmasset sig – jeg havde måttet give slip på min sejr i samme øjeblik, jeg havde vundet den, idet jeg uden forbehold måtte lægge opdagelsen i denne fremmedes hænder – og jeg havde anden gang måttet træde alle de vanskeligheder i møde, der optårnede sig imellem mig og mit livs mål – ligesom jeg også nu i mit hjertes inderste havde fast besluttet at gå dem i møde.

Jeg vendte med et roligere sind tilbage til Welmingham, idet jeg følte mig mere fast i mine beslutninger end nogensinde tidligere.

På min vej til gæstgivergården kom jeg forbi den plads, hvor mrs. Catherick boede. Skulle jeg gå tilbage til huset og gøre endnu et forsøg på at se hende? Nej. Den efterretning om sir Percivals død, der var den sidste efterretning, hun ventede at høre, måtte for længe siden være nået til hende. Alt, hvad der foregik ved ligskuet, var vidtløftigt blevet genfortalt i samme dags avis; jeg havde intet at føje til, som hun ikke allerede vidste. – Min interesse i at få hende til at tale var ikke nær så stor som tidligere. Jeg tænkte på det hemmelige had, der udtalte sig i hendes ansigt, da hun sagde: "Der er ingen efterretning om sir Percival, som jeg ikke er forberedt på – undtagen efterretningen om hans død." Jeg tænkte på det lurende blik, hvormed hun betragtede mig ved disse ord. Et instinkt i mit hjerte, som jeg følte var rigtigt, gjorde mig tanken om at gense hende i højeste grad modbydelig – jeg vendte mig bort fra pladsen og gik lige tilbage til gæstgivergården.

Da jeg nogle timer efter sad alene i skænkestuen, bragte opvarteren mig et brev. Det var adresseret til mig og var blevet bragt af en kone, just som det blev mørkt, og inden gassen endnu var blevet tændt. Hun havde ikke sagt noget og var gået bort igen, inden man endnu havde fået tid til at tale til hende eller forhøre sig om, hvem hun var.

Jeg åbnede brevet. Det havde hverken dato eller underskrift, og håndskriften var synligt fordrejet. Men inden jeg endnu havde læst den første sætning til ende, vidste jeg, hvem brevskriveren var – det var mrs. Catherick.

Brevet lød således – jeg afskriver det ord for ord:

Mrs. Cathericks beretning

"Sir, De kom ikke igen, som De sagde, at De ville. Det er lige meget. Jeg har fået den efterretning, som jeg ønskede at få, og skriver Dem til for at sige Dem det. Så De noget besynderligt i mit ansigt, da De forlod mig? Jeg tænkte i mit hjerte på, om øjeblikket til hans undergang nu var kommet, og om De skulle være redskabet dertil. De var det – og De *har* foranlediget hans undergang.

Efter hvad man siger, har De været svag nok til at ville forsøge at redde hans liv. Hvis det var lykkedes Dem, så havde jeg betragtet Dem som min fjende. Nu, da det slog Dem fejl, betragter jeg Dem som min ven. Deres efterforskninger drev ham om natten fuld af angst til sakristiet; Deres efterforskninger har, uden at De ved af det, tjent mit treogtyve år gamle had og fuldbyrdet min hævn. Jeg takker Dem, sir, imod Deres vilje.

Den mand, der har gjort dette, skylder jeg ikke så lidt. Hvorledes kan jeg betale min gæld? Jeg er nu en gammelt kone og kan kun betale den ved at tilfredsstille Deres nysgerrighed. Da De kom til mig, var De jo meget nysgerrig efter at erfare visse privatanliggender af mig – sager, som De med al Deres list ikke har kunnet komme efter, og som De indtil nu ikke har opdaget. Nu skal De erfare dem. Deres nysgerrighed skal blive tilfredsstillet. Jeg vil ikke spare nogen ulejlighed for at være Dem til behag, min fortræffelige unge ven.

I året syvogtyve var De formodentlig endnu kun en dreng. Jeg var dengang en smuk ung kone, gift med en foragtelig gammel nar, og boede i Old Welmingham. Desuden havde jeg den ære at kende (lige meget på hvilken måde) en vis herre (lige meget hvem), jeg vil ikke nævne ham ved navn. Hvad kunne også det nytte? Det var jo ikke engang hans eget. Han har aldrig haft noget navn. De ved det nu, lige så godt som jeg ved det.

Det vil være mere hensigtsmæssigt, når jeg siger Dem, på hvilken måde han sneg sig ind i min gunst. Jeg var født med en fornem dames tilbøjeligheder, og han tilfredsstillede dem – med andre ord, han beundrede mig og gjorde mig foræringer. Ingen kvinde kan modstå beundring og foræringer, i særdeleshed ikke foræringerne, når disse netop er af den slags, hun har brug for. Han var snu nok til at vide det – ligesom de fleste mænd. Naturligvis ville han også – ligesom de fleste mænd – have noget til gengæld. Og hvori tror De vel, at dette noget bestod? En ren bagatel. Ikke andet end nøglen til sakristiet og nøglen til skabet der, når min mand engang var fraværende. Naturligvis løj han mig noget for, da jeg spurgte ham, hvorfor han så hemmeligt ville have fat i disse nøgler. Han havde gerne kunnet spare sig ulejligheden, for jeg troede ikke på ham; men jeg fandt behag i hans foræringer, og jeg ville gerne have flere endnu. Jeg forskaffede ham derfor nøglerne, uden at min mand vidste af det, og jeg holdt øje med ham, uden at han selv vidste af det. Én gang, to gange, fire gange udspionerede jeg ham – og den fjerde gang kom jeg efter hans streger.

Jeg har aldrig været overdreven samvittighedsfuld, når det gjaldt om andre folks anliggender, og det foruroligede mig

derfor ikke synderligt, at han på egen hånd føjede en vielsesattest til de øvrige.

Naturligvis vidste jeg, at den var urigtig, men mig gjorde den jo ingen fortræd, og det var mere end grund nok for mig til ikke at gøre ophævelser over det. En endnu bedre grund var, at jeg dengang ikke havde hverken guldur eller guldkæde; men dagen i forvejen havde han lovet at lade begge dele komme til mig fra London, og det var endnu den bedste grund. Havde jeg vidst, hvorledes loven betragter denne forbrydelse, og hvorledes man straffer den, så havde jeg vel taget mig i agt og uden tvivl straks angivet ham. Men det vidste jeg intet om, og jeg længtes efter et guldur. Den eneste betingelse, jeg stillede, var, at han skulle skænke mig sin fortrolighed og sige mig det hele. Jeg var dengang lige så nysgerrig efter at kende hans anliggender, som De nu er efter at kende mine. Han gik ind på min betingelse – De skal straks erfare hvorfor.

Hvad jeg fik at vide af ham er i korthed følgende. Det, jeg fortæller Dem her, fortalte han mig ingenlunde af egen drift. Noget fik jeg ud ved overtalelse og noget ved mine spørgsmål. Jeg havde fast besluttet, at jeg ville vide den hele sandhed, og jeg tror også, at jeg fik den at vide.

Han vidste efter sin moders død lige så lidt som andre folk, hvilket forhold der i virkeligheden havde været mellem hende og hans fader. Da hun var død, tilstod hans fader ham det og lovede ham tillige, at han ville gøre for sin søn, hvad han var i stand til. Han døde, uden at han havde gjort noget som helst, og uden at han engang havde skrevet noget testamente. Sønnen (hvem kan dadle ham for det?) var klog nok til at sørge for sig selv. Han kom straks til England og tog sin grundejendom i

besiddelse. Der var ingen, der kunne fatte mistanke til ham eller sætte sig imod det. Hans fader og hans moder havde altid levet sammen som ægtefolk, og blandt de få, der kendte dem, var der ingen, der anede, at det forholdt sig anderledes. Hvis man havde kendt sandheden, var den retmæssige arving en fjern slægtning, der ikke i mindste måde tænkte på, at ejendommen nogensinde kunne falde i hans hænder, og han levede i udlandet, dengang faderen døde. Der stillede sig altså slet ingen hindringer i vejen for ham, og han tog godserne i besiddelse, som om det fulgte af sig selv.

To ting krævedes, inden han kunne gøre dette. Det første var en dåbsattest og det andet forældrenes vielsesattest. Dåbsattesten var let at få fat på, for han var født i udlandet, og attesten var til stede i gyldig form.

Den anden attest frembød en vanskelighed, og det var denne vanskelighed, der førte ham til Old Welmingham. Hvis han ikke havde taget hensyn til én omstændighed, ville han i stedet for være taget til Knowlesbury.

Hans moder havde levet der under sit pigenavn, inden hun havde kendt hans fader. Sandheden er den, at hun i virkeligheden var en gift kone, gift i Irland, hvor hendes mand havde mishandlet hende, og hvorfra hun var løbet bort med en anden person. Jeg meddeler Dem disse fakta efter den bedste kilde. Sir Felix anførte dem for sin søn som den rette grund til, at han ikke havde ægtet hans moder. De undrer Dem formodentlig over, at sønnen, der dog vidste, at hans forældre havde lært hinanden at kende i Knowlesbury, ikke gav sig til at forfalske kirkebogen der, da man dog med rimelighed kunne forudsætte, at forældrene var blevet viet i den kirke. Grunden

hertil var, at den gejstlige, der i 1803 var præst ved kirken i Knowlesbury (i hvilket år hans forældre efter dåbsattesten måtte være blevet gift), endnu levede i 1827, da han tog sin ejendom i besiddelse.

Denne uheldige omstændighed tvang ham til at ty hen til vort nabolag. Her var der intet at frygte af den slags, for den tidligere præst ved vor kirke var allerede død flere år tidligere.

Old Welmingham passede lige så godt for hans hensigter som Knowlesbury. Hans fader havde taget moderen med sig fra Knowlesbury og havde levet med hende i en lille villa ved floden i ringe afstand fra vor landsby. De folk, der havde vidst, hvor tilbagetrukket han levede, så længe han var alene, undrede sig ikke over, at han levede på samme måde, efter at han var blevet gift. Havde han ikke været så hæslig, som han var, ville hans tilbagetrukne liv med denne dame måske have vakt mistanke; men der var ingen, der undrede sig over, at han skjulte sin hæslighed og sin vanskabthed. Han levede i vort nabolag, indtil han arvede Parken. Hvem kunne nu efter treogtyve år sige, at hans bryllup ikke havde fundet sted i Old Welmingham på samme skjulte og hemmelighedsfulde måde, som han ellers levede på?

Således fandt altså sønnen, at vor egn var den sikreste til i al hemmelighed at ordne disse sager til sin fordel. Det vil måske overraske Dem at høre, at han foretog forfalskningen i kirkebogen blot efter et øjebliks indskydelse og uden at have overlagt det i forvejen.

Hans første idé var blot at rive et blad ud på det rette sted i bogen, at tilintetgøre dette blad, at vende tilbage til London og pålægge sin advokat at skaffe sig den nødvendige vielsesattest,

idet han ganske uskyldigt opgav den dato, der skulle have stået på det afrevne blad. Der kunne da ingen sige, at hans forældre ikke havde været gift – og hvad enten man under disse omstændigheder ville have lånt ham pengene eller ikke, ville han i ethvert tilfælde have et svar i beredskab, hvis der skulle vise sig nogen indsigelse mod hans ejendomsret eller titel.

Men da det lykkedes ham at kaste et hemmeligt blik i kirkebogen, fandt han på den nederste del af siden i året 1803 en plads, der sandsynligvis ikke var blevet udfyldt, fordi det ikke var stort nok til at rumme en lang attest, som derfor var blevet indført øverst på den næste side. Dette syn bragte ham til at forandre alle sine planer. Her var en lejlighed, som han aldrig havde tænkt på, og som han aldrig havde håbet på, og den benyttede han sig nu af – De ved allerede hvorledes. For at stemme nøje overens med dåbsattesten, skulle det tomme rum have været i protokollens februarmåned, men i stedet for havde han måttet ty til april. Skulle der have vist sig nogen mistanke i denne anledning, ville forklaringen have været meget simpel: han behøvede da kun at fortælle, at han havde været en dreng på syv måneder, da han blev døbt.

Jeg var tåbelig nok til at føle nogen deltagelse for ham og have nogen medlidenhed med ham, da han fortalte mig sin historie og det havde han netop gjort regning på, som De vil få at se. Det var ikke hans skyld, at hans forældre ikke havde været gift, ejheller var det hans forældres skyld. En mere samvittighedsfuld kone end jeg, en kone, der ikke higede efter guldure og guldkæder, havde også nok fundet nogen undskyldning for ham. Jeg indskrænkede mig til at tie stille og at hjælpe ham med, hvad han havde for. Det varede nogen tid,

inden han fik blækket således tilberedt, at han kunne bruge det (han gik længe og blandede det i små flasker og krukker, som han fik hos mig), og så brugte han igen nogen tid til at øve sig i at efterligne håndskriften. Endelig lykkedes begge dele for ham, og han gjorde nu sin moder til en retmæssig ægtehustru, efter at hun allerede længe havde hvilet i sin grav. Indtil da opførte han sig ganske redeligt imod mig. Han gav mig ur og kæde og sparede derved ikke på pengene; begge dele var af det fortrinligste arbejde – jeg har dem endnu – uret går udmærket.

De sagde til mig, at mrs. Clements havde sagt Dem alt, hvad hun vidste. I det tilfælde behøver jeg ikke at skrive noget om den jammerlige skandale, hvis offer – hvis *uskyldige* offer jeg blev, hvad jeg her på det bestemteste forsikrer Dem om. De ved da, lige så godt som jeg, hvad det var for en idé, min mand satte sig i hovedet, da han fandt mig og min fornemme ven i en hemmelig sammenkomst med hinanden. Men hvad De ikke ved, det er, hvorledes sagen endte mellem mig og min fornemme ven. De skal nu få at læse og se, hvorledes han handlede imod mig.

De sidste ord, jeg sagde til ham, da jeg så, hvad man tænkte om det dele, var følgende: "Lad mig vederfares retfærdighed – befri mit rygte fra en plet, som De ved, at det ikke fortjener. Jeg forlanger ikke, at De skal aflægge noget formeligt skriftemål for min mand – sig De ham blot og giv ham Deres æresord som gentleman på, at han tager fejl, og at jeg ikke er strafværdig, som han tror. Lad mig i det mindste, efter alt, hvad jeg har gjort for Dem, vederfares denne retfærdighed." Han afslog mig det med tydelige og bestemte ord. Han sagde mig ganske uforbeholdent, at det lå i hans interesse at lade min mand og

naboerne tro på denne usandhed, fordi de, så længe de gjorde det, ikke ville falde på at søge efter sandheden. Jeg var ikke så let at forknytte og sagde til ham, at så skulle de få sandheden at høre af mig. Hans svar var kort og bestemt. Hvis jeg talte, så var jeg fortabt ligesom han selv.

Ja, så vidt var det kommet. Han havde bedraget mig med hensyn til den fare, jeg udsatte mig for ved at hjælpe ham; han havde benyttet sig af min uvidenhed; han havde forlokket mig ved sine foræringer; han havde vakt min deltagelse ved sin historie, og enden på visen var, at han nu gjorde mig til sin medskyldige. Dette indrømmede han ganske roligt, og han sluttede med for første gang at sige mig, hvilken frygtelig straf loven havde sat på hans forbrydelse og enhver, der var behjælpelig med at udføre den. Dengang var loven ikke så eftergivende i dette punkt, som jeg hører, at den nu er. Mordere var dengang ikke de eneste, der blev hængt, og kvindelige forbrydere blev dengang ikke behandlet som damer, der var gerådet i ufortjent ulykke. Jeg tilstår, at han gjorde mig bange, den jammerlige bedrager, den feje skurk! Begriber De nu, hvorfor jeg må hade ham? Begriber De, hvorfor jeg gør mig al denne ulejlighed for Dem, der har tilintetgjort ham?

Nu videre. Han var ikke så tosset at drive mig lige til fortvivlelse. Jeg var ikke en kvinde, som det var klogt at bringe til det yderste – det vidste han, og han beroligede mig klogeligt med planer for sin fremtid.

Jeg fortjente en belønning (var han så god at sige) for den tjeneste, jeg havde ydet ham, og en erstatning (som han var så venlig at tilføje) for det, jeg havde lidt derved. Han ville gerne være villig til – den ædelmodige skurk! – at udsætte en

klækkelig årlig sum for mig, der skulle blive betalt mig hvert kvartal, men kun under to betingelser. For det første skulle jeg tie, og det såvel i min egen som i hans interesse. For det andet skulle jeg aldrig forlade Welmingham uden at underrette ham om det og få hans tilladelse. Her kunne ingen agtværdig kone være min veninde og således bringe mig i fristelse til at gøre hende fortrolige og farlige meddelelser ved tebordet – og her ville han altså stadig vide at finde mig. Denne sidste betingelse var meget hård – men jeg gik ind på den.

Hvad kunne jeg vel også gøre andet? Jeg stod ganske forladt, med udsigt til at få et barn. Hvad kunne jeg gøre andet? Overgive mig til min dumme mands nåde og barmhjertighed, og glemme, at det var ham, der var skyld i hele denne skandale? Nej, så ville jeg hellere dø. Og forresten var det et ganske smukt årligt gehalt. Jeg havde bedre indkomster, bedre tag over hovedet og bedre tæppe under fødderne, end de fleste af de koner, der rynkede næsen ved at se mig. Dydens dragt på vor egn var af broget kattun – *jeg* gik i silke.

Jeg gik altså ind på hans betingelser og benyttede dem på det bedste til min fordel; jeg førte min sag med mine naboer på deres eget terræn og vandt den i tidens løb – som De har set.

Om jeg bevarede hans og min hemmelighed i alle disse år lige til denne dag, og om min afdøde datter Anne nogensinde sneg sig ind i min fortrolighed og ligeledes kom efter hemmeligheden, er spørgsmål, som De formodentlig gerne vil have besvaret? Godt! Min taknemmelighed nægter Dem intet. Jeg skal besvare Dem Deres spørgsmål, men De må undskylde mig, mr. Hartright, at jeg begynder med at udtale min forbavselse over den interesse, som De har følt for min afdøde

datter. Den er mig fuldkommen ubegribelig. Hvis De på grund af denne interesse ønsker at få detaljerede efterretninger om hendes barndom, så må jeg desangående henvise Dem til mrs. Clements, der ved mere om den sag end jeg. Lad mig endelig sige Dem, at jeg aldeles ikke foregiver, at jeg har næret nogen overvættes kærlighed til min datter. Hun har været en byrde for mig fra først til sidst, og der var desuden det ubehagelige ved hende, at hun ikke var rigtig i hovedet; De elsker åbenhed, og jeg håber, at jeg i dette punkt kan tilfredsstille Dem.

Det er unødvendigt at besvære Dem med hensyn til fortiden med mange personlige enkeltheder. Det må være Dem nok, når jeg siger Dem, at jeg for min del holdt, hvad jeg havde lovet, og at jeg derfor havde gode indkomster, som hvert kvartal blev udbetalt til mig.

Af og til rejste jeg bort og skaffede mig således nogen afveksling, efter at jeg først af min herre og mester havde udbedt mig tilladelse, der også i reglen blev mig tilstået. Han var, som jeg allerede har sagt Dem, ikke så dum at genere mig meget, og han kunne også med rimelighed forlade sig på, at jeg ville tie, om ikke for hans skyld, så for min egen. Min længste fraværelse var min rejse til Limmeridge, som jeg tog hen til for at pleje en halvsøster, der lå for døden. Man sagde, at hun havde samlet penge sammen, og jeg anså det for rigtigt i den retning at være på min egen fordel, hvis det tilfælde skulle indtræde, at jeg pludselig mistede mit årlige gehalt. Dog viste det sig snart, at det kun var spildt ulejlighed: jeg fik intet, fordi der var intet.

Jeg havde taget Anne med mig til det nordlige; af og til havde jeg mine egne ideer med min datter og blev da gerne jaloux over mrs. Clements indflydelse på hende. Denne mrs. Clements har

jeg aldrig kunnet lide. Hun var en jammerlig, dum og lidenskabsløs person – og fra tid til anden morede det mig at plage hende ved at tage Anne fra hende. Da jeg ikke vidste, hvad jeg skulle gøre med pigebarnet under mit ophold i Cumberland, så satte jeg hende i skole i Limmeridge. Fruen oppe på herregården, mrs. Fairlie, (en bemærkelsesværdigt ordinært udseende kone, der så længe havde haft sine garn ude efter en af de smukkeste mænd i England, til han til sidst havde giftet sig med hende), morede mig meget, for hun fattede en inderlig tilbøjelighed for den unge pige. Følgen deraf var, at hun ikke lærte noget i skolen, og at hun blev forkælet i Limmeridge House. Blandt andre dumheder, som man lærte hende, var også den, at hun aldrig sås at gå i andet end i hvidt. Da jeg selv hader hvidt og holder af muntre farver, besluttede jeg at drive de dumheder ud af hende igen, så snart vi kom hjem.

Hvor forunderligt det end vil forekomme Dem, så er det dog vist, at min datter her gjorde modstand. Når hun en gang havde sat sig noget i hovedet, så var hun, ligesom de fleste sindssvage folk, så stivsindet som et mulæsel. Vi skændtes frygteligt, og mrs. Clements, der sandsynligvis ikke gerne så dette, tilbød at tage Anne med sig til London og beholde hende hos sig. Jeg ville have sagt Ja, hvis mrs. Clements ikke i alt, hvad den hvide dragt angik, havde holdt med min datter. Men da jeg var fast bestemt på, at hun ikke skulle gå i hvidt, og desuden holdt mindre af mrs. Clements end nogensinde, fordi hun gav min datter medhold, så sagde jeg Nej og atter Nej, og derved blev det. Følgen deraf var, at min datter blev hos mig, og følgen heraf var igen den første alvorlige uenighed imellem mig og ham i anledning af *hemmeligheden*.

Denne omstændighed tildrog sig imidlertid først længe efter. Jeg havde allerede for flere år siden nedsat mig i den nye by, hvor jeg ved min vandel gjorte de onde tunger til skamme og lidt efter lidt erhvervede mig alle respektable folks agtelse. At min datter levede hos mig, bidrog betydeligt til, at jeg kom så vidt. Hendes uskyldighed og hendes idé med de hvide klæder vakte en slags deltagelse for hende. Af den grund følte jeg mig heller ikke længere imod hendes grille, for jeg indså jo nok, at en del af denne deltagelse også måtte komme mig til gode. Og således gik det. Denne deltagelse tilskriver jeg, at man overlod mig at vælge mellem de to bedste pladser i kirken, og jeg daterer præstens første hilsen fra det tidspunkt, da jeg fik denne plads.

Nå, da jeg på denne måde havde slået fast bo, modtog jeg en dag et brev fra sir Percival som svar på et andet, jeg havde skrevet til ham, og hvori jeg efter vor overenskomst underrettede ham om, at jeg for en forandrings skyld ønskede at forlade byen.

I det øjeblik, da han modtog mit brev, må han uden tvivl have været i sit mest skurkagtige humør, for i sit svar nægtede han mig tilladelse, men på en så afskyelig og impertinent måde, at jeg kom ganske ud af fatning og i min datters nærværelse skældte ham ud for en "gemen bedrager", som jeg kunne tilintetgøre, hvad øjeblik jeg ville, hvis jeg ville tale og forråde hans hemmelighed. Jeg holdt pludselig inde, da jeg kom til at se på min datter, der så på mig med et så ivrigt og nysgerrigt blik, at det igen bragte mig til besindelse. Jeg befalede hende at gå straks ud af stuen, til jeg igen havde fattet mig.

Jeg kan sige Dem, at mine følelser ikke var behagelige, da jeg igen blev så rolig, at jeg kunne tænke over min dårskab. Anne havde i den sidste tid været mere forunderlig og forskruet end sædvanlig, og når jeg tænkte på den mulighed, at hun kunne gentage mine ord inde i byen og bringe hans navn i forbindelse med dem, hvis nysgerrige folk spurgte hende ud, overfaldt der mig en ordentlig angst for følgerne af, hvad jeg havde sagt. Min værste frygt for mig selv og min største angst for, hvad han kunne falde på at gøre gik dog ikke så vidt, at jeg kunne være forberedt på det, der allerede næste dag i virkeligheden tildrog sig.

Han kom, uden i forvejen at underrette mig om sit besøg.

Hans første ord og den tone, han talte i, viste mig tydeligt, at han allerede fortrød sit impertinente svar, og at han, skønt han var i meget dårligt humør, alene var kommet for at gøre alting godt igen, inden det var for sent. Da han så min datter inde i værelset hos mig (jeg havde frygtet for at lade hende slippe bort fra mit opsyn siden mit raserianfald), befalede han hende at gå udenfor.

De to holdt ikke meget af hinanden, og han plejede gerne at lade sit onde lune gå ud over hende, når han ikke vovede at komme med det til mig.

"Lad os være alene," sagde han, idet han så over skulderen hen på hende. Hun målte ham med det samme blik og blev, som om hun slet ikke hørte, hvad hans hensigt var. "Hører De ikke?" skreg han til hende. "Gå ud af stuen!" – "Tal høfligt til mig," sagde hun og blev blodrød i ansigtet. – "Kast den forrykte ud," henvendte han sig til mig. Hun har altid haft forunderlige ideer om sin egen værdighed og dette ord "den forrykte"

opbragte hende forskrækkeligt. Inden jeg endnu kunne sige et ord og lægge mig imellem, gik hun rasende hen til ham. "Vil De øjeblikkelig bede mig om forladelse, ellers det skal komme Dem dyrt at stå. Jeg forråder Deres hemmelighed. Jeg kan tilintetgøre Dem, hvad øjeblik jeg vil, hvis jeg blot vil tale."

Det var mine egne ord – de samme, som jeg havde sagt dagen før. Han blev ganske målløs, og mens jeg skubbede hende ud af værelset, blev han så hvid i ansigtet som det papir, jeg her skriver på. Da han havde fattet sig noget …

Nå, jeg er en alt for dannet kone, til at jeg skulle gentage, hvad han sagde, da han havde fattet sig noget. Min pen tilhører et medlem af sognekirken, der subskriberer på onsdagsforelæsningerne over at troen gør salig – hvor kan De vente, at jeg skal bringe den til at nedskrive hans onde ord? Tænk blot på de allerafskyeligste eder af den gemeneste skurk i hele England og lad os så hurtigt komme videre. Det endte, som De sandsynligvis allerede har gættet, med, at han erklærede, at han for sin egen sikkerheds skyld ville lade hende indespærre.

Jeg forsøgte at gøre det godt igen. Jeg sagde til ham, at hun blot havde gentaget disse ord ligesom en papegøje, efter hvad hun havde hørt mig selv sige, og at hun ikke vidste det mindste om nogen enkelthed, da jeg aldrig havde talt til hende om det. Jeg forklarede, at hun i sin heftighed havde ladet, som om hun vidste besked med noget, som hun i virkeligheden ikke havde nogen anelse om, at hun blot havde villet ærgre og drille ham, fordi han havde talt således til hende, og at det var mine egne ulyksalige ord, som hun til det formål betjente sig af. Jeg erindrede ham om hendes forresten forrykte væsen og om de erfaringer med sindssvage personer – det nyttede alt sammen

intet: han var fast overbevist om, at jeg havde forrådt hele hemmeligheden, og han ville ikke tro mig på mine eder. Kort sagt, han ville ikke høre om andet end at få hende spærret inde.

Under disse omstændigheder gjorde jeg min pligt som moder. "Det må ikke være noget almindelig fattig-dåreanstalt," sagde jeg. "Jeg vil aldrig tillade, at hun bliver indespærret i en sådan. Det må være en privatanstalt. Jeg må holde på mine følelser som moder og på at bevare mit gode rygte her i byen; skal hun noget sted hen, må det være i en privatanstalt af den slags, som en af mine fornemme naboer netop har ladet en pårørende bringe hen til." Det var mine ord, og jeg føler med tilfredsstillelse, at jeg har gjort min pligt. Skønt jeg aldrig havde nogen overdreven kærlighed til min datter, var jeg dog stolt på hendes vegne. Efter at jeg havde sat min vilje igennem, kunne jeg ikke andet end indse, at der var vundet visse fordele ved at få hende indespærret. For det første fik hun det bedste tilsyn og den omhyggeligste pleje og blev, hvad jeg ikke glemte at udbrede i hele byen, behandlet som en virkelig dame. For det andet var hun kommet bort fra Welmingham, hvor hun ved at gentage mine uforsigtige ord kunne have vakt mistanke og have foranlediget nysgerrige spørgsmål. Den eneste skyggeside ved hendes indespærring var temmelig beskeden. Vi gjorde derved hendes tomme praleri om, at hun kendte hemmeligheden til en blot og bar fiks idé. Selv var hun listig nok til at indse, at hun havde skræmt sir Percival alvorligt, og senere var hun klog nok til at opdage, at han havde fingrene med i spillet ved hendes indespærring. Følgen heraf var, at hun brændte af raseri imod ham, da man bragte hende til anstalten, og de første ord, hun sagde til sine opvartersker, der ville berolige hende, var, at man

spærrede hende ind, fordi hun kendte hans hemmelighed, men at hun, så snart øjeblikket var inde, ville tale og tilintetgøre ham.

Uden tvivl har hun sagt det samme til Dem, da De så ubetænksomt hjalp hende på hendes flugt. I ethvert tilfælde sagde hun det til den ulykkelige kone, der ægtede vor elskværdige, navnløse, nylig afdøde herre. Hvis De eller denne ulykkelige dame havde trængt ind på min datter for at få hende til at erklære, hvad hun egentlig mente, da ville De sikkert have fundet, at hun pludselig var blevet usikker, urolig og forvirret – De ville have opdaget, at hvad jeg her skriver til Dem er ikke andet end den rene sandhed. Hun vidste, at der var en hemmelighed, vidste, hvem den angik, og hvem der kunne komme til at lide ved, at den blev bekendt, men ud over det vidste hun lige til sin dødsdag ikke det mindste.

Har jeg nu tilfredsstillet Deres nysgerrighed? I alt fald har jeg gjort mig umage nok for at gøre det, for jeg ved virkelig nu ikke noget, jeg yderligere kunne falde på at fortælle Dem om mig og min datter. Hvad hende angår, var mit værste ansvar forbi, da hun blev bragt ind i anstalten. Om den måde, hvorpå dette var sket, gav man mig nogle linjer at afskrive som et svar på en forespørgsel fra en vis miss Halcombe, der uden tvivl må have hørt en hel mængde løgnehistorier desangående. Senere gjorde jeg, hvad jeg kunne, for at komme på sporet af min bortløbne datter og for at forhindre, at der tilstødte hende noget ondt, idet jeg anstillede efterspørgsler overalt på den egn, hvor man falskelig havde berettet mig, at hun var blevet set. Men både dette og andre lignende småting er alt for ubetydelige til, at det

kan have nogen interesse for Dem oven på det, De allerede har hørt.

Indtil dette øjeblik har jeg skrevet med de allervenskabeligste følelser; men jeg kan ikke slutte mit brev, uden at lade indflyde nogle dadlende og bebrejdende ord.

I løbet af vor sidste samtale havde De den dristighed at lade falde nogle forblommede ord og udtale en tvivl om, hvem der var fader til min datter. Det var i højeste grad upassende af Dem og slet ikke smukt. Skulle vi møde hinanden igen, så beder jeg Dem om at erindre, at jeg ikke tillader, at man leger med mit gode navn og rygte, og at den moralske atmosfære i Welmingham (for at bruge et yndlingsudtryk af min ven præsten) ikke tåler at blive forpestet ved nogen som helst løs tale. Hvis De understår Dem i at tvivle om, af min mand var Annes fader, så tilføjer De mig personlig den allergroveste fornærmelse. Hvis De har følt eller føler endnu en upassende nysgerrighed i dette punkt, så beder jeg Dem til Deres eget bedste om, en gang for alle at lade denne nysgerrighed fare. På denne side af graven vil denne nysgerrighed aldrig blive tilfredsstillet, hvad der end vil ske på den anden.

Måske vil De, efter hvad jeg her har sagt, føle Dem forpligtet til at give mig en undskyldning. Gør det, og jeg vil tage imod den. Jeg vil da, hvis De skulle ønske endnu en gang at tale med mig, gå et skridt videre og tage imod Dem selv. Mine omstændigheder, der forresten slet ikke har forværret sig ved, hvad der er sket, tillade mig blot at indbyde Dem til te. Jeg er altid, som jeg tror at have sagt Dem, kommet ud af det med mine indtægter, og således har jeg i de sidste tyve år sammensparet mig så meget, at jeg kan se fremtiden roligt i

møde. Jeg har endnu ikke i sinde at forlade Welmingham. Der er nogle små fordele, som jeg endnu må se at forskaffe mig. Præsten hilser på mig, som De har set. Han er gift, men hans kone er ikke nær så høflig som han. Det er nu min hensigt at slutte mig til Dorcasselskabet og på den måde bringe det så vidt, at præstens kone hilser på mig også.

Hvis De vil skænke mig Deres behagelige selskab, så beder jeg Dem at lægge vel mærke til, at samtalen må indskrænke sig til almindelige genstande. Enhver hentydning til dette brev vil være fuldkommen spildt – jeg har fast besluttet at nægte, at jeg har skrevet det. Beviset er tilintetgjort af ilden, det ved jeg; men alligevel forekommer det mig bedst at være forsigtig.

Af visse, hensyn har jeg heller ikke nævnt noget navn og agter heller ikke at underskrive disse linjer; håndskriften er helt igennem fordrejet, og jeg vil selv aflevere brevet, og det på en måde, der udelukker al fare for, at man kunne tilskrive mig det. De kan aldeles ikke have nogen årsag til at beklage Dem over denne min forsigtighed, da jeg på grund af de særdeles tjenester, De har gjort mig, forresten slet ikke har lagt skjul på noget, som De kunne ønske at vide. Min tetid er klokken halv seks, og mit varme ristede brød lader ikke vente på sig.

Walter Hartrights beretning, fortsat

1

Det første jeg ville gøre, efter at jeg havde læst mrs. Cathericks besynderlige brev, var at tilintetgøre det. Den skamløse fordærvelse, der gik igennem hele skrivelsen – den afskyelige perversitet, hvormed hun gjorde fordring på at bringe mig i forbindelse med en ulykke, som jeg på ingen måde var ansvarlig for, og med et dødsfald, som jeg havde vovet mit liv for at forhindre – alt dette var mig i den grad modbydeligt, at jeg stod i begreb med at sønderrive brevet, da der faldt mig en tanke ind, som bevægede mig til hellere at vente lidt endnu med at tilintetgøre det.

Dette havde slet ikke noget at gøre med sir Percival. Hvad der var mig meddelt om ham var egentlig ikke andet end en bekræftelse på, hvad jeg selv havde formodet. Han havde begået forbrydelsen, som jeg havde ventet det, og den omstændighed, at mrs. Catherick slet ikke omtalte den afskrift af kirkebogen, der blev opbevaret i Knowlesbury, bestyrkede mig i min tidligere overbevisning om, at sir Percival ikke havde vidst noget om denne afskrift og de følger, den kunne have for ham. Min eneste hensigt med at bevare dette brev var nu at benytte det i fremtiden til at opklare det ene punkt, der endnu var mig dunkelt, nemlig hvem der egentlig var Anne Cathericks fader. – Hendes moder havde i sit brev ladet falde et par bemærkninger,

der kunne hjælpe mig hertil, så snart de sager, der nu var de vigtigste, levnede mig tid til at beskæftige mig med den sag. Jeg tvivlede ikke om, at jeg nok skulle skaffe mig vished i dette punkt, og det var endnu stadig mit ønske, ligesom tidligere, at bringe for dag, hvem der var faderen til det stakkels væsen, som nu var lagt til hvile i mrs. Fairlies grav. Som en følge af dette forseglede jeg brevet og lagde det i min lommebog, for at have det på rede hånd, så snart øjeblikket var der til igen at optage den sag.

Den følgende dag var den sidste, jeg tilbragte i Hampshire. Så snart jeg igen havde fremstillet mig for øvrigheden i Knowlesbury og været til stede ved den udsatte undersøgelse, stod det mig frit for at vende tilbage til London med eftermiddags- eller aftentoget.

Den næste morgen var min første tur som sædvanligt hen til posthuset. Marians brev var der, men det forekom mig, da jeg tog det i hånden, at det var usædvanlig let. Jeg åbnede bekymret konvolutten. Der var ikke andet i den end en lille papirstrimmel, der var lagt en gang sammen. De få hurtigt skrevne og halvt udslettede linjer, som fandtes på den, var følgende:

> "Kom tilbage så hurtigt, som du kan. Jeg har været nødt til at forlade vor bolig. Kom til Gowers Walk nr. 5, Fulham. Jeg venter dig. Vær ikke urolig for min skyld: vi befinder os begge vel og i sikkerhed. Men kom tilbage.
>
> *Marian*"

Denne efterretning – en efterretning, som jeg straks bragte i forbindelse med nye rænker fra grev Foscos side – overvældede mig ganske. Jeg stod åndeløs og knugede papiret i mine hænder. Hvad var der sket? Hvilke skændigheder havde greven lagt planer til i mit fravær? Siden Marians brev var skrevet, var der gået en nat – der måtte endnu hengå mange timer, inden jeg kunne komme tilbage til dem – der kunne allerede være sket en ulykke. Og her, så mange mile fra dem, her måtte jeg blive – til disposition, ja to gange til disposition for øvrigheden.

Jeg ved ikke, om ikke min angst og frygt kunne have drevet mig til at glemme mine forpligtelser, hvis ikke min tillid til Marian havde haft en beroligende indflydelse på mig. Min absolutte tro på hende var det eneste, der hjalp mig til at fatte mig og gav mig mod til at vente. Den udsatte undersøgelse var den første hindring, der stillede sig i vejen for mig. Jeg indfandt mig til rette tid, da rettens formaliteter fordrede min tilstedeværelse; dog var jeg, som det viste sig, ikke nødt til at gentage mit udsagn. Denne unødvendige tidsspilde havde jeg ondt ved at finde mig i, skønt jeg gjorde mig al umage for at beherske min utålmodighed og at følge rettens fremgangsmåde med den største opmærksomhed.

Den afdødes advokat, mr. Merriman, var ankommet hertil fra London og befandt sig blandt de tilstedeværende, men var på ingen måde i stand til at fremme undersøgelsernes gang. Han kunne blot sige, at han var usigelig overrasket og rystet, men at han ikke formåede at kaste noget som helst lys på denne hemmelighedsfulde begivenhed. Han foreslog fra tid til anden at forelægge nogle spørgsmål, der da af medlemmerne af ligsynskommissionen rettedes til vidnerne, men uden at lede til

noget resultat. Efter en samvittighedsfuld undersøgelse, der næsten varede i tre timer og ikke forbigik noget som helst, udtalte juryen den mening, at en ulykkelig hændelse her havde fremkaldt en pludselig død. Den føjede endnu den bemærkning til, at der ikke forelå beviser for, hvorledes nøglerne var blevet taget, og at hensigten med, at den afdøde havde begivet sig ind i sakristiet, vedvarede at være en gåde. Dermed sluttede undersøgelsen. Man overlod det til den afdødes retmæssige repræsentant at sørge for hans begravelse, og vidnerne fik nu lov til at aftræde.

Med den faste beslutning, at jeg ikke ville spilde et minut mere end nødvendigt, betalte jeg min regning i værtshuset og bestilte mig en hyrevogn for at komme desto hurtigere af sted. En herre, der hørte, at jeg bestilte vognen, og så, at jeg ville køre alene, lod mig vide, at han boede i nærheden af Knowlesbury og spurgte, om jeg havde noget imod, at han delte vognen og udgifterne med mig. Jeg modtog hans tilbud som noget, der faldt ganske af sig selv.

Vor samtale under kørslen drejede sig naturligvis om den genstand, der havde hele øjeblikkets interesse.

Min rejsekammerat kendte lidt til den afdøde sir Percivals advokat og havde haft en samtale med denne om hans formue og om, hvem der var hans nærmeste arving. Sir Percivals pengeforlegenheder var så vel bekendte på hele egnen, at hans advokat gjorde en dyd af nødvendigheden og heller ikke lagde noget skjul på, hvorledes det forholdt sig. Han var død uden at efterlade noget testamente, og selv om han havde gjort testamente, besad han ingen personlig ejendom, som han kunne disponere over, for hans kreditorer havde allerede

opslugt hele den formue, som hans kone havde bragt ham. Arvingen til ejendommen var, da sir Percival ikke havde livsarvinger, en søn af en fætter til sir Felix Glyde, der var officer i den engelske marine. Han ville finde godset uhyre forgældet; dog kunne det mok genrejses, og hvis "kaptajnen" var en god økonom, kunne han endnu blive en rig mand, inden han døde.

Hvor meget jeg end beskæftigede mig med den tanke at vende så hurtigt som muligt tilbage til London, havde disse meddelelser, der senere viste sig fuldkomment rigtige, dog nogen interesse for mig. Derefter forekom det mig, at jeg havde ret til at holde min opdagelse angående sir Percivals forfalskning af kirkebogen hemmelig. Arvingen, hvis rettigheder han havde anmasset sig, var den, som nu tog godset i besiddelse. Indkomsterne af dette i de sidste treogtyve år, der med rette skulle være tilfaldet ham, havde sir Percival fortæret til den sidste hvid. Selv om jeg offentliggjorde sandheden, kunne den dog ikke nytte nogen det allermindste. Bevarede jeg derimod hemmeligheden, så beskyttede min tavshed den mands rygte, der ved sine bedragerier havde formået Laura til at ægte sig. Kun for hendes skyld ønskede jeg at holde det hemmeligt – og for hendes skyld fortæller jeg her denne historie med fingerede navne.

I Knowlesbury skiltes jeg fra min rejsekammerat og gik derpå hen til rådhuset. Det gik, som jeg havde ventet: der mødte ingen for at fortsætte sagen imod mig, de nødvendige formaliteter blev iagttaget, og jeg fik lov til at gå. Da jeg forlod rådstuen, leverede man mig et brev fra mr. Dawson. Denne underrettede mig om, at han for øjeblikket var borte på en forretningsrejse, og at han gentog sit tilbud om at yde mig al

den bistand, som han var i stand til. Jeg skrev tilbage og takkede ham på det varmeste for hans godhed imod mig og undskyldte, at jeg ikke kunne gøre det personligt, da en vigtig forretning hurtig kaldte mig til London.

En halv time efter gik jeg med et iltog tilbage til London.

2

Klokken var imellem ni og ti, inden jeg nåede Fulham og fandt vejen til Gowers Walk.

Marian og Laura kom mig begge i møde i døren. Jeg tror, at ingen af os vidste, hvilket inderligt bånd, der forenede os, for denne aften. Vi hilste på hinanden, som om vi havde været adskilt i måneder i stedet for i få dage. Marians stakkels ansigt så meget bekymret og elendigt ud. Jeg så ved første øjekast, hvilke bekymringer hun havde gennemgået, mens jeg var borte. Lauras muntre blik og blomstrende udseende sagde mig, at man havde holdt enhver bekymring borte fra hende.

Flytningen syntes at have opmuntret hende. Hun talte om den, som om det havde været en lykkelig tanke af Marian, at ville overraske mig ved min hjemkomst med denne modsætning mellem den forrige snævre og støjende gade og de nuværende muntre omgivelser; for hvor man så hen, faldt øjet på grønne træer og marker og floden, der slyngede sig igennem dem. Hun var fuld af planer for fremtiden, og hun talte kun om de tegninger, som hun havde fuldendt, om de købere, hun havde fundet til dem, og om de penge, hun havde sparet sammen, og som gjorde hendes pung så tung, at jeg absolut måtte tage den i hånden og veje den. Den lykkelige forandring,

der i de sidste dage var foregået med hende, var en overraskelse for mig, som jeg ikke var forberedt på.

Da Laura havde forladt os, og Marian og jeg uforbeholdent kunne tale sammen, var jeg nødt til at udtrykke hende min taknemmelighed og min beundring. Men hun ville slet ikke lade mig komme til orde. Med en selvforglemmelse, der giver alt og fordrer intet i stedet, søgte hun at lede tankerne bort fra sig selv og over på mig.

"Jeg havde kun et øjeblik at råde over, inden posten gik," sagde hun, "ellers havde jeg ikke skrevet så kort. Du ser meget angreben ud, Walter – jeg er bange for, at mit brev har foruroliget dig alt for meget."

"Kun i det første øjeblik," svarede jeg. "Min tillid til dig, Marian, bragte igen ro i mit sind. Havde jeg ret i min formodning, at det er et eller andet truende skridt af grev Fosco, der har foranlediget denne pludselige flytning?"

"Ja, netop," svarede hun; "jeg har set ham i går, og, hvad der er endnu værre, jeg har også talt med ham."

"Har du talt med ham? Vidste han, hvor vi boede? Kom han hjem til dig?"

"Ja, men han kom ikke op til os. Laura har ikke set ham og aner ikke noget. Jeg skal fortælle dig, hvorledes det er gået til. Jeg tror og håber, at faren nu er forbi. I går, da Laura sad og tegnede ved bordet i vor tidligere dagligstue, kom jeg tilfældigt hen til vinduet og kastede et blik ud på gaden. Lige foran mig så jeg greven, der stod og talte med en mand …"

"Fik han øje på dig ved vinduet?"

"Nej, i det mindste tror jeg det ikke. Jeg blev alt for forskrækket til, at jeg kan vide det med bestemthed."

"Hvem var den anden mand? Var det en fremmed?"

"Nej, Walter, det var ingen fremmed – det var bestyreren af dåreanstalten."

"Viste greven ham huset?"

"Nej, de talte sammen, som om de tilfældigt havde mødt hinanden på gaden. Jeg blev stående ved vinduet og holdt øje med dem bag gardinet. Havde jeg vendt mig om, så havde Laura i dette øjeblik set mit ansigt … men jeg takker Gud, at hun kun var beskæftiget med sin tegning. De skiltes ad; bestyreren af dåreanstalten gik til den ene side og greven til den anden. Jeg begyndte at håbe, at det hele var et tilfældig møde, da jeg igen så greven komme tilbage, standse lige overfor os, tage sin tegnebog frem, skrive nogle ord på et kort og derpå komme over til os og gå ind i butikken nedenunder. Jeg løb forbi Laura og sagde blot, at jeg havde glemt noget ovenpå. Jeg løb ned af trappen, og det var min faste beslutning at holde ham tilbage, hvis han skulle forsøge på at komme op til os. Det gjorde han dog ikke. Pigen fra butikken kom gennem mellemdøren ud i gangen og gav mig hans kort, et stort forgyldt kort med hans navn og en krone over. På kortet havde han skrevet følgende linjer: 'Dyrebare dame' (ja, den skurk vovede endnu at tiltale mig således) 'dyrebare dame, jeg beder Dem indstændigt at forunde mig at tale et par ord med Dem om noget, der meget alvorligt angår os begge.' Når man i et farefuldt øjeblik overhovedet er i stand til at tænke, så tænker man hurtigt. Jeg følte straks, at det ville være en utilgivelig forseelse, hvis jeg ville holde mig skjult her, hvor en mand som greven var med i spillet. Jeg følte, at uvisheden om, hvad han kunne foretage sig, mens du var borte, ville være langt værre at udholde, end at tale

med ham. 'Bed herren om at vente mig i butikken,' sagde jeg, 'så skal jeg straks være hos ham.' Jeg løb op og tog mit tøj på, da jeg på ingen måde ville tale med ham i huset. Jeg kendte hans dybe, gennemtrængende stemme alt for godt og frygtede for, at Laura skulle kunne høre den nede fra butikken. På mindre end ét minut var jeg igen dernede og havde åbnet døren. Han kom ud af butikken og gik hen imod mig. Der stod han – i dyb sorg, med sin glatte pande og sit dræbende smil, og omkring ham havde der samlet sig nogle ørkesløse koner og børn, der stirrede på hans store korpus, hans smukke sorte sørgedragt og hans spadserestok med den store guldknap. Hele den forfærdelige tid, jeg havde tilbragt i Blackwater, stod igen for mig, de jeg så ham. Min gamle modbydelighed for ham vendte tilbage, da han med en elegant bevægelse tog sin hat af og tiltalte mig, som om vi var skiltes som de bedste venner af verden."

"Husker du, hvad han sagde?"

"Jeg kan ikke gentage det, Walter. Du skal straks få at høre, hvad han sagde om *dig*, men hvad han talte til *mig*, kan jeg ikke gentage. Jeg havde den største lyst til at slå ham, som om jeg kunne have været en mand. Jeg holdt mig kun tilbage ved at lade det gå ud over hans kort, som jeg rev i stykker under mit sjal. Uden at sige et eneste ord gik jeg ud af huset; han fulgte efter mig. I den første tværgade blev jeg stående, og spurgte, hvad han forlangte af mig. Han forlangte to ting. For det første at få lov til at udtale sine følelser, hvis jeg ikke havde noget imod det. Jeg erklærede, at jeg ikke ville høre noget om det. For det andet at gentage den advarsel, der indeholdtes i hans brev. Jeg spurgte, hvorfor han var nødt til at gentage den. Han bukkede smilende og sagde, at det skulle han forklare mig. Denne

forklaring stadfæstede fuldkommen den frygt, som jeg udtalte, inden du forlod os. Jeg sagde til dig, hvis du kan mindes det, at sir Percival var alt for stædig til, at han ville tage imod sin vens råd, når talen var om dig, og at vi ikke havde noget at frygte af greven, førend hans egne interesser blev truet, og han selv blev nødt til at handle."

"Det husker jeg, Marian."

"Godt, således er det også gået. Greven tilbød ham sit råd; men det blev vist tilbage. Sir Percival ville kun lyde sin egen stædighed og sit had imod dig. Greven lod ham da have sin vilje, efter at han først hemmeligt havde udspioneret, hvor vi boede, for det tilfælde at hans egne interesser skulle trues. Man fulgte dig, Walter, den aften, da du vendte tilbage fra din første rejse til Hampshire – på det første stykke vej fra stationen, var det advokatens spioner, der fulgte dig, men derfra til vort hjem var det greven selv. Hvorledes det er lykkedes ham ikke at blive set af dig, har han ikke sagt mig; men således fandt han vort spor. Efter at han havde gjort denne opdagelse, lod han den være ubenyttet, lige til han modtog efterretningen om sir Percivals død – og da begyndte han, som jeg havde forudsagt dig, at handle for sig selv, idet han troede, at du nu ville angribe den, der havde haft mest del i den døves komplot. Han traf straks sine forberedelser til at mødes i London med bestyreren af dåreanstalten og føre ham hen til det sted, hvor hans bortløbne patient befandt sig, i den tanke, at følgen heraf i ethvert tilfælde ville blive den at se dig indviklet i en sådan mængde retslige stridigheder og vanskeligheder, at det ville blive dig umuligt at rette dine angreb mod ham. Det var hans

formål, som han selv tilstod mig. Det eneste, der i det sidste øjeblik bragte ham til at tøve, var …"

"Ja?"

"Det er hårdt at måtte tilstå det, Walter, og dog må jeg gøre det! Det var mig. Jeg har ikke ord til at sige dig, hvor dybt denne tanke ydmyger mig – men det eneste svage punkt i denne mands jernhårde karakter er den oprigtige beundring, han nærer for *mig*. Jeg har så længe som muligt bestræbt mig for ikke at ville tro dette; men hans blik og handlinger tvinger mig til den beskæmmende overbevisning. Dette uhyres øjne blev våde, mens han talte til mig – ja, Walter, han erklærede, at i det øjeblik, da han viste bestyreren for dåreanstalten huset, kom han til at tænke på min smerte, når jeg igen blev skilt fra Laura, og hvilken forlegenhed jeg ville komme i, hvis jeg ville blive draget til regnskab, fordi jeg havde foranlediget hendes flugt – og at han nu for *min* skyld udsatte sig for alt det værste, du kunne gøre imod ham. Det eneste, han bad mig om, var, at jeg måtte erindre mig dette offer og hindre dig i din ubesindighed af hensyn til mig selv, et hensyn, som han måske ikke anden gang var i stand til at tage. Jeg traf ingen sådan overenskomst med ham; men du kan tro ham eller ikke – hvad enten det nu er sandt eller ikke, at han under et eller andet påskud lod bestyreren rejse hjem igen med uforrettet sag – så meget er vist, at jeg så manden gå fra ham uden at kaste et eneste blik til vore vinduer eller uden så meget som at se over til den anden side af gaden."

"Det tror jeg på, Marian. De bedste mennesker er ikke konsekvente i det gode – hvorledes skulle da de værste være det i det onde? Men på samme tid har jeg ham mistænkt for, at han

blot har forskrækket dig med noget, som han i virkeligheden ikke kan udføre. Jeg tvivler på, at han er i stand til nu, da sir Percival er død, og mrs. Catherick er fri for enhver tvang, at formå bestyreren for dåreanstalten til at berede os nye vanskeligheder. Men lad mig høre videre. Hvad sagde greven om mig?"

"Han talte sidst om dig. Hans øjne fik et hårdere udtryk, og hans væsen og udseende fik et anstrøg af skånselsløs bestemthed og teatralsk spot, som jeg tidligere ofte har bemærket hos ham. 'Advar mr. Hartright,' sagde han med sin mest storpralende mine. 'Han har at gøre med en klog mand, med en mand, der er vant til at knipser med sine store fingre ad loven – lad ham ikke falde på at måle sig med mig. Havde min afdøde stakkels ven fulgt mit råd, så havde det ikke været sir Percival, men mr. Hartright, ligskuet var blevet holdt over. Men min stakkels afdøde ven var stædig. Ser De, jeg sørger over hans tab både indvendig i min sjæl og udvendig med mine klæder. Dette flor på min hat udtrykker følelser, som jeg opfordrer mr. Hartright til at agte. Det kunne let forandre sig til et uendeligt fjendskab, hvis han vover at forstyrre dem. Lad ham være tilfreds med det, han har opnået – med det, som jeg for Deres skyld vil lade ham beholde uforstyrret. Sig De ham, at hvis han rører ved mig, vil han få at gøre med Fosco, og at Fosco ikke viger tilbage for noget! – Min dyrebare dame, godmorgen.' Hans kolde, grå øjne fæstede sig på mit ansigt – han tog højtideligt sin hat af, bukkede og gik."

"Uden at vende sig? Uden at tilføje det mindste andet?"

"Ved enden af gaden vendte han sig om, gjorde en bevægelse med hånden og lagde den derpå teatralsk på sit bryst, derpå

tabte jeg ham af syne og ilede igen tilbage til Laura. Inden jeg kom hjem, havde jeg allerede fattet den beslutning, at vi måtte bort. Nu, da greven kendte dette hus, ville det, især når du var borte, ikke længere være et tilflugtssted for os, men det farligste sted af alle. Havde jeg været vis på, at du snart kom tilbage, ville jeg have udsat at udføre min beslutning; men det vidste jeg ikke og handlede derfor blot efter min impuls. Inden du forlod os, havde du sagt, at du for Lauras sundheds skyld ville se at finde en roligere bolig med en renere luft. Jeg behøvede blot at minde hende om dette og at foreslå hende, at vi skulle spare dig ulejligheden og flytte, mens du var borte, så gik hun straks ind på denne tanke med den største iver. Hun hjalp mig at pakke dine sager sammen, og her i din nye dagligstue har hun alene arrangeret alting."

"Hvorledes faldt du på den tanke at flytte her hen?"

"Fordi jeg var ubekendt med alle de andre kvarterer i London. Jeg følte, at det var nødvendigt at flytte så langt som muligt bort fra vor gamle bolig, og jeg kendte en smule til Fulham, fordi jeg engang har været i pension her. I det håb, at denne pensionsanstalt endnu eksisterede, sendte jeg bud til bestyrerinden. Anstalten bestod endnu, men den bestyredes af en datter af min gamle lærerinde, der efter mit ønske straks lejede os et logi. Vi tog bort, inden det blev mørkt, og ankom hertil uden at blive bemærkede. Har jeg gjort ret, Walter? Har jeg retfærdiggjort din tillid til mig?"

Jeg svarede hende med en varme og taknemmelighed, som jeg virkelig følte; men det bekymrede udtryk forlod alligevel ikke hendes ansigt, mens jeg talte, og da jeg var færdig, begyndte hun igen at tale om Fosco.

Jeg så, at hun nu tænkte anderledes på ham end før. Dog undslap hende intet vredesudbrud, ingen gentagne bønner om at påskynde gengældelsens dag. Hendes overbevisning om, at denne mands oprørende beundring for hende var oprigtig, syntes at give hendes mistanke ny næring og at forøge i det uendelige hendes dybt rodfæstede frygt for hans ondskab og hans handlekraft. Hendes stemme blev svagere, og hendes øjne læste i mine med en forunderlig angst, da hun spurgte mig, hvad jeg mente om det budskab, han havde sendt mig, og om hvad jeg nu havde i sinde at gøre.

"Der er kun forløbet få uger siden min samtale med mr. Kyrle," sagde jeg; "da han og jeg skiltes fra hinanden, var mine sidste ord til ham angående Laura disse: 'Hendes onkels hus skal igen åbne sig for hende og optage hende i påsyn af alle dem, der har været til stede ved denne falske begravelse; den løgn, der melder om hendes død, skal offentligt og efter befaling af familiens overhoved udslettes af ligstenen; og de to mænd, der har tilføjet hende en så bitter uret, skal stå *mig* til regnskab for deres forbrydelse, hvis retfærdigheden, der sidder på dommersædet, ikke er i stand til at forfølge dem.' Den ene af disse mænd har jeg ingen magt over længere, den anden lever, og min beslutning lever." Hendes øjne strålede, og hendes kinder fik farve. Hun sagde intet, men jeg så på hendes ansigt, at hun delte mine følelser.

"Jeg skjuler hverken for dig eller mig," vedblev jeg, "at vore udsigter er i højeste grad tvivlsomme. De farer, som vi allerede har været udsat for, er måske småting i sammenligning med dem, der endnu truer os i fremtiden – men alligevel vil vi vove forsøget. Jeg er ikke så ubesindig, at ville måle mig med en

mand som grev Fosco uden at være forberedt. Jeg har lært tålmodighed, og jeg kan vente. Vi vil lade ham tro, at hans ord til mig har gjort sin virkning; vi vil ikke lade ham høre eller mærke noget til os; vi vil give ham tid til at føle sig fuldkommen tryg – og hans egen pralesyge karakter vil da, hvis jeg ikke tager meget fejl, fremskynde katastrofen. Dette er én grund til at vente, men jeg har en anden, der er endnu vigtigere. Min stilling, Marian, overfor dig og Laura må være endnu mere bestemt, end den er, inden jeg forsøger den sidste chance."

Hun bøjede sig overrasket hen imod mig.

"Hvorledes kan den blive mere bestemt?" spurgte hun.

"Det skal jeg sige dig, når tiden kommer," sagde jeg. "Endnu er den ikke kommet, og måske kommer den aldrig. Måske må jeg for bestandig tie om det til Laura, og selv for dig må jeg endnu fortie det, til jeg ser, at jeg kan tale åbent og ærligt. Nu vil vi ikke tale mere om det. Der er en anden genstand, der har mere krav på os i dette øjeblik. Du har af medlidenhed ladet Laura være uvidende om sin mands død ...?"

"Ja, og vil det ikke længe endnu være nødvendigt?"

"Nej, Marian, det er bedre, at du siger hende det nu, end at et tilfælde, som det ikke er muligt at beskytte os imod, senere skulle forråde det. Forbered hende nu meget omhyggeligt og skån hende for alle enkelthederne, men sig til hende, at han er død."

"Du har foruden den grund, som du anfører, endnu en anden, der bringer dig til at ønske, at hun skal vide sin mands død?"

"Ja."

"En grund, der står i forbindelse med den genstand, som vi nu ikke vil tale om, og som måske aldrig skal blive omtalt for Laura?"

Hun sagde disse sidste ord med en vis stærk betoning, og jeg gav hende atter et bekræftende svar.

Hun blegnede og så et øjeblik på mig med en vis sørgmodig deltagelse. En usædvanlig ømhed bævede i hendes mørke øjne og gav hendes faste læber et blødere udtryk, idet hun så hen mod den tomme stol, som vor kære lidelsesfælle netop havde forladt.

"Jeg tror, at jeg forstår dig," sagde hun. "Jeg tror, at jeg skylder dig og hende at meddele hende hendes mands død."

Hun sukkede og holdt et øjeblik min hånd fast imellem sine – derpå slap hun den pludselig og forlod værelset. Den følgende dag vidste Laura, at døden havde gjort hende fri, og at hendes livs fejltagelse og ulykke var begravet med ham.

Hans navn blev aldrig mere udtalt iblandt os. Vi undgik fra nu af at berøre enhver omstændighed, der stod i forbindelse med hans død, og lige så samvittighedsfuldt afholdt Marian og jeg os fra at omtale den anden genstand, som vi var blevet enige om ikke at berøre foreløbig; men vi betragtede begge Laura opmærksommere end nogensinde, snart med forventninger og håb, snart med bekymring og frygt – indtil tiden kom.

Lidt efter lidt vendte vi tilbage til vor sædvanlige levemåde. Jeg tog igen fat på mit daglige arbejde, som jeg var blevet afbrudt i ved min rejse til Hampshire. Vor nye bolig kostede mere end den forrige, som vi havde forladt, og det tvivlsomme i vore fremtidsudsigter tvang mig til at anstrenge mig dobbelt. Der kunne indtræffe tilfælde, som aldeles kunne opsluge den

smule formue vi havde tilbage, og det kunne let komme så vidt, at vi alene var henvist til at leve af mine hænders arbejde. Det var derfor nødvendigt, at jeg så mig om efter en fastere og mere indbringende beskæftigelse.

Man må ikke tro, at jeg i denne periode aldeles opgav at forfølge det mål, som alle mine tanker var henvendt på. Dette mål vedblev at beskæftige mig gennem flere måneder. Det modnedes så langsomt, at jeg fik rigelig tid til at træffe mine forholdsregler, til at opfylde en taknemmelighedspligt og til at løse et indviklet spørgsmål.

Mine forholdsregler gjaldt naturligvis grev Fosco. Det var af højeste vigtighed om muligt at erfare, om hans planer nødte ham til at blive i England – eller med andre ord indenfor min omkreds. Det lykkedes mig på en meget simpel måde at komme ud over denne tvivl. Da hans adresse i St. John's Wood var mig bekendt, anstillede jeg efterspørgsler i nabolaget, og da jeg havde fundet ud af, hvem der var vicevært i det møblerede hus, greven havde lejet, spurgte jeg denne, om nr. 5 i Forest Road snart blev til leje. Svaret var benægtende, man underrettede mig om, at den fremmede herre, som beboede det, havde fornyet sin kontrakt på seks måneder og ville blive boende der til udgangen af juni næste år. Vi var nu først i begyndelsen af december. Jeg gik bort med en beroligende følelse af, at greven i det mindste foreløbig ikke ville slippe fra mig.

Den taknemmelighedspligt, som jeg havde at opfylde, førte mig endnu engang til mrs. Clements. Jeg havde lovet hende at komme igen og fortælle hende de nærmere omstændigheder ved Anne Cathericks død og begravelse, hvilket jeg havde været nødt til at fortie hende ved vor første samtale. Under de

nuværende forandrede forhold var der intet, der kunne forhindre, at jeg betroede den gode kone så meget, at hun var i stand til at se klart i denne sag.

Såvel min deltagelse som mine venskabelige følelser for den stakkels kone drev mig til hurtigt at opfylde denne pligt, og jeg opfyldte den omhyggeligt og samvittighedsfuldt. Det er unødvendigt at fylde disse blade med, hvad der tildrog sig ved denne samtale. Det vil høre mere til sagen, når jeg siger, at hun nødvendigvis erindrede mig om det eneste svævende spørgsmål, der endnu ikke var løst: spørgsmålet om, hvem der var Anne Cathericks fader.

En mængde små betragtninger, der i sig selv var ubetydelige nok, men sammenlagt fik en overraskende betydning, havde nylig ført mig til en formodning, som jeg besluttede at skaffe mig vished om. Jeg fik tilladelse af Marian til at skrive til major Donthorne på Varneck Hall, i hvis hus mrs. Catherick havde tjent nogle år, før hun blev gift, for at henvende nogle spørgsmål til ham. Jeg gjorde dette i Marians navn og undskyldte min anmodning med, at sagen var af vigtighed for visse personlige familieinteresser. Da jeg skrev dette brev, vidste jeg ikke, om major Donthorne endnu var i live; jeg sendte det afsted i håb om at han levede, og at han både formåede og var tilbøjelig til at svare mig.

To dage efter kom der et brev, der sagde mig, at majoren levede og var parat til at hjælpe os.

Beskaffenheden af de spørgsmål, jeg havde henvendt til ham, vil let fremgå af hans svar. Det indeholdt følgende vigtige fakta:

For det første havde "den afdøde sir Percival Glyde til Blackwater Park" aldrig i sit liv sat sin fod i Varneck Hall.

Personlig havde han været major Donthorne og hans familie fuldkommen ubekendt.

For det andet havde den "afdøde mr. Philip Fairlie til Limmeridge House" i sine yngre dage været en fortrolig ven af major Donthorne og en flittig gæst i hans hus. Efter at major Donthorne havde opfrisket sin hukommelse ved at se efter i gamle breve og papirer, kunne han sige med vished, at mr. Philip Fairlie i august 1826 havde besøgt ham på Varneck Hall og var blevet der hele september og oktober for at jage. Derfra rejste han, så vidt majoren erindrede det, til Skotland og vendte først efter rum tid tilbage igen til Varneck Hall og denne gang som nygift.

I sig selv var denne meddelelse måske af ringe positivt værd, men i forbindelse med visse kendsgerninger, der var såvel Marian som mig fuldkommen bekendte, førte de til en slutning, der for os var iøjnefaldende nok.

Efter at det var blevet os bekendt, at mr. Philip Fairlie i efteråret 1826 havde opholdt sig som gæst på Varneck Hall, hvor mrs. Catherick tjente på samme tid, vidste vi desuden for det første, at Anne Catherick var født i juni 1827, for det andet, at hun altid havde haft en ganske påfaldende personlig lighed med Laura, og for det tredje, at Laura selv havde været et livagtigt portræt af sin fader. Mr. Philip Fairlie havde været en af de smukkeste mænd på sin tid. I karakter og tænkemåde havde han været sin broder Frederick fuldkommen ulig; som en behagelig og elskværdig mand med et varmt hjerte havde han været den erklærede yndling i ethvert selskab, i særdeleshed damernes; han havde været ædelmodig i en overdreven grad, uden særdeles faste grundsætninger og kendt som aldeles

hensynsløs i moralsk henseende overfor det smukke køn. Det var de fakta, der var os bekendt, og således var mandens karakter. Hvilken slutning der lader sig drage heraf, behøver jeg ikke at udvikle nærmere.

Da der således var gået et nyt lys op for mig, bidrog mrs. Cathericks brev imod hendes vilje sin skærv til at bestyrke mig i denne min overbevisning. Hun havde i sit brev til mig beskrevet mrs. Fairlie som ordinær, og hun havde føjet til, at hun så længe havde lagt en fælde for den smukkeste mand i England, at han til sidst havde giftet sig med hende. Begge disse påstande havde hun uopfordret udtalt, og begge var forkerte. Jalousi og had (der hos en person som mrs. Catherick hellere ville give sig luft i smålig ondskab end slet ikke komme til udbrud) måtte være den eneste begribelige årsag til, at hun omtalte mrs. Fairlie på en så uforskammet måde under omstændigheder, der på ingen måde nødte hende til at tale således om hende.

Den omstændighed, at mrs. Fairlies navn bliver nævnt her, bringer endnu et andet spørgsmål med sig. Anede hun nogensinde, hvis barn den lille pige kunne være, som man havde bragt til Limmeridge?

Marians vidnesbyrd på dette punkt var afgørende. Mrs. Fairlies brev til sin mand, der tidligere engang var blevet forelæst mig – dette brev, der beskrev Annes lighed med Laura og omtalte hendes egen godhed for den lille fremmede – var uden tvivl skrevet i hendes hjertes uskyldighed. Det syntes endog tvivlsomt, om mr. Philip Fairlie selv har haft nogen mistanke om sandheden. De uværdige, bedrageriske omstændigheder, mrs. Catherick var blevet gift under, og årsagen, der havde bevæget hende til det, bragte hende til at tie

af forsigtighed eller måske også af stolthed – selv om man ville antage, at hun havde været i stand til at korrespondere med faderen til det nyfødte barn under hans fraværelse.

Da denne formodning havde påtrængt sig mig, tænkte jeg på de ord af den hellige skrift, der så ofte dukker frem i sjælen og fylder os med skræk og ærefrygt: "Fædrenes synder skulle hjemsøges på børnene." Hvis der ikke havde været den usalige lighed mellem de to døtre af den samme fader, så var der aldrig blevet udtænkt en sådan plan, hvis uskyldige værktøj Anne havde været, og hvis uskyldige offer Laura var blevet.

Disse tanker og andre, der ledsagede dem, førte min sjæl hen til den lille kirkegård i Cumberland, hvor Anne Catherick lå begravet. Jeg tænkte på hin forbigangne tid, da jeg havde fundet hende ved mrs. Fairlies grav og for sidste gang var stødt sammen med hende; jeg tænkte på hendes stakkels hjælpeløse hænder, da de lagde sig på ligstenen, og på de trætte, længselsfulde ord, som hun hviskede ned til sin døde veninde og beskytterinde. "O, hvis jeg dog kunne dø og hvile hos dig!" Lidt mere end et år var forløbet, siden hun havde hvisket dette ønske ned i graven, og på hvilken uudgrundelig og frygtelig måde var det ikke allerede gået i opfyldelse! De ord, hun havde udtalt til Laura nede ved bredden af søen, var nu blevet til sandhed. "O, gid jeg dog kunne hvile hos Deres moder! Gid jeg måtte vågne ved hendes side, når englens basun skingrer, og gravene giver deres døde tilbage!" Gennem hvilke dødelige forbrydelser og rædsler, gennem hvilke mørke drejninger af vejen til døden var det forladte væsen under Guds ledelse endelig kommet til at hvile således, som hun havde ønsket? Jeg

lader hende ligge i denne hellige fred – der skal hun hvile uforstyrret hos sin døde veninde!

Og således synker da denne spøgelsesagtige skikkelse, der har sneget sig gennem disse blade og gjort mit liv uhyggeligt, ned i det uigennemtrængelige mørke. Som en skygge kom hun først til mig i nattens stilhed. Som en skygge svinder hun igen bort i dødens ensomhed.

3

Der forløb fire måneder. April kom – forårets og forandringernes måned.

I vinterens løb var tiden gledet fredelig og lykkelig hen for os hjemme. Jeg havde brugt min tid godt, havde betydeligt udvidet min virksomhed, og min hele stilling hvilede nu på en fastere grundvold. Marian, der var befriet fra den angstfulde uvished og frygt, som så længe havde tynget på hende, kom sig efterhånden, og hendes energiske karakter gjorde sig igen gældende med al den frihed og kraft, der i tidligere dage havde kendetegnet den.

Laura, der bedre end søsteren havde føjet sig i omvekslingerne, viste endnu tydeligere, hvilken helbredende indflydelse den sidste tid havde udøvet på hende. Det udtærede og elendige udseende, der havde gjort hendes ansigt gammelt før tiden, var forsvundet, og det udtryk, der i tidligere dage havde udgjort hendes ansigts væsentligste trylleri, var atter vendt tilbage. Jeg kunne nu, hvor meget jeg end gjorde mig umage, kun se en eneste alvorlig følge af det skændige komplot,

der engang havde truet hendes liv og hendes fornuft. Hos hende var erindringen om, hvad der var foregået fra det øjeblik, hun forlod Blackwater Park, og til det øjeblik, da vi stod foran hinanden på kirkegården i Limmeridge, aldeles forsvundet. Ved den mindste hentydning til den tid skælvede hun endnu stadig, og hendes udtryk forandredes; hendes ord blev forvirrede; hendes hukommelse flakkede ustadigt omkring og tabte sig lige så hjælpeløst som tidligere. Her – og kun her alene – lå det forgangnes spor alt for dybt til, at de kunne lade sig udslette.

I alt øvrigt var hun nu kommet sig i den grad, at hun på sine bedste dage undertiden talte og så ud ligesom Laura Fairlie fra den tidligere tid. Denne lykkelige forandring havde en naturlig følge hos os begge. Såvel hos hende som hos mig vågnede nu efter den lange slummer de uudslettelige erindringer om vort tidligere samliv i Cumberland – erindringerne om vor kærlighed.

Lidt efter lidt og umærkeligt blev vort daglige forhold til hinanden mere tvungent. De kærlighedsfulde ord, som jeg, da hun var lidende og kummerfuld, havde haft så let ved at udtale, kom nu kun frygtsomt over mine læber. På den tid, da min frygt for at miste hende var allerstærkest, havde jeg hver dag kysset hende morgen og aften. Det holdt nu op. Vore hænder begyndte at skælve, når de mødtes. Når Marian ikke var til stede, så vi sjældent længe på hinanden, og vi var begge to meget ordknappe. Når jeg ved et tilfælde kom til at berøre hende, begyndte mit hjerte at banke hurtigere, ligesom tidligere i Limmeridge – og jeg så rødmen farve hendes kinder, ligesom om vi igen levede sammen i Cumberland som lærer og elev. Der var tider, hvor hun hensank i grublerier, og når Marian spurgte

hende om, hvad hun tænkte på, ville hun ikke sige det. Jeg greb mig en dag i, at jeg forsømte mit arbejde for at drømme om den lille akvarelskitse, som jeg havde malet i lysthuset, hvor vi første gang så hinanden – ligesom jeg tidligere plejede at forsømme mr. Fairlies tegninger for at betragte det samme portræt, der netop dengang var blevet færdigt. Hvor forandret forholdene end var nu, syntes vor stilling til hinanden igen at være den samme som i de gyldne dage i Limmeridge House, da vor kærlighed begyndte at vågne. Det var, som om tiden drev os tilbage til den hjemlige strandbred på vraget af vore første forhåbninger.

Til enhver anden kvinde ville jeg kunne sige det afgørende ord, som jeg endnu stadig tøvede med at sige til hende. Hendes hjælpeløse stilling, min frygt for at give mine følelser luft for tidligt, og mange andre hensyn af samme slags gjorde mig forsagt og tvang mig til at tie. Og alligevel vidste jeg, at denne tvang på begge sider måtte have en ende, at det forhold, vi stod i til hinanden, måtte forandres, og at det var min sag, først at anerkende det nødvendige i denne forandring. Jo mere jeg overtænkte vor stilling, desto vanskeligere forekom mig ethvert forsøg på at forandre den, så længe de huslige forhold, vi alle tre havde levet sammen i hele vinteren, var uforstyrrede. Jeg kan ikke forklare mig, hvorledes denne følelse opstod hos mig – men den tanke havde efterhånden rodfæstet sig hos mig, at der måtte indtræde en eller anden forandring i vort opholdssted og forhold, en eller anden pludselig forstyrrelse i vort livs rolige ensformighed, der kunne give mig lejlighed til at tale og gøre det lettere for Laura og Marian at høre på mig.

Med denne hensigt for øje sagde jeg en morgen, at jeg troede, vi alle kunne have fortjent en lille adspredelse og stedforandring. Efter nogen overvejelse blev det bestemt, at vi ville tilbringe en fjorten dages tid ved kysten.

Som en følge deraf forlod vi den følgende dag Fulham og rejste til en stille søstad ved den sydlige kyst. På denne tidlige tid af året var vi de eneste badegæster. Klipperne, stranden og spadserestierne var så ensomme, som vi kunne ønske. Luften var mild; udsigten over bakkerne, skovene og klitterne var rige og afvekslende, og det urolige hav dansede foran vore vinduer, som om også det glædede sig til varmens og forårets tilbagekomst.

Jeg skyldte Marian at tage hende på råd med, inden jeg talte med Laura, for at lade mig lede alene af hende.

Den tredje dag efter vor ankomst fandt jeg en lejlighed til at tale alene med hende. I samme øjeblik vi så på hinanden, opdagede hendes hurtige blik, hvad der foregik i min sjæl, endnu førend jeg kunne udtale tanken. Med hendes sædvanlige energi og ligefremhed tog hun straks ordet.

"Du tænker på den genstand, som vi omtalte den aften, du kom tilbage fra Hampshire," sagde hun. "Jeg har allerede nogen tid ventet på, at du igen skulle bringe den på tale. Der må ske en forandring i vor lille husholdning, Walter; det kan ikke blive ved at gå således længere. Det indser jeg lige så tydeligt som du – lige så tydeligt som Laura indser det, skønt hun ikke siger noget. Hvor forunderligt er ikke den gamle tid i Cumberland vendt tilbage! Du og jeg er igen sammen, og den eneste genstand for vor interesse er igen Laura. Jeg kunne næsten bilde mig ind, at dette værelse var vort lille lysthus i

Limmeridge, og at disse bølger var de samme, som skyllede op imod vor strand."

"I hine dage lod jeg mig lede af dit råd, Marian," sagde jeg, "og nu vil jeg igen lade mig lede af det, kun med langt mere fortrøstning."

Hun svarede ikke, men trykkede mig i hånden. Jeg så, at hun var dybt bevæget ved erindringen om fortiden. Vi sad ved siden af hinanden ved vinduet, og mens jeg talte og hørte på hende, stirrede jeg ud på det prægtige sollys over det majestætiske hav.

"Hvad der end bliver udbyttet af denne samtale," sagde jeg, "hvad enten den ender lykkeligt for mig eller bedrøveligt, så skal Lauras vel bestandig være mit livs vigtigste formål. Når vi forlader dette sted, så er jeg igen fast besluttet på, at jeg vil fravriste grev Fosco den bekendelse, som det ikke lykkedes mig at få ud af hans medskyldige. Det er os begge umuligt at sige, hvad han vil foretage sig med mig, når jeg bringer ham i knibe; vi ved kun af hans egne ord og handlinger, at han uden at betænke sig et øjeblik vil ramme mig ved at ofre Laura. I vor nuværende stilling har jeg ingen af samfundet billiget og af loven anerkendt ret til at beskytte *hende* og modsætte mig *ham*. Jeg er derved i en højst ufordelagtig stilling. Hvis jeg skal indlade mig i en kamp med greven for Lauras sikkerhed, så må det være en kamp for min hustru. Er du enig med mig i dette, Marian?"

"Fuldkommen," svarede hun.

"Jeg vil ikke," vedblev jeg, "beråbe mig på min kærlighed, der har overlevet alle omskiftelser og rystelser – jeg vil kun begrunde mit ønske om at få hende til hustru, på det, jeg netop har sagt. Hvis udsigten til at aftvinge greven en tilståelse er,

som jeg formoder, det eneste, hvorved vi offentligt kan bevise, at Laura eksisterer, så er det en tilstrækkelig grund til vor forening. Men det er muligt, at jeg tager fejl, det er muligt, at der er endnu andre midler til at opnå vort mål, der er mindre usikre og mindre farlige. Jeg har samvittighedsfuldt søgt efter dem, men jeg har ikke fundet dem. Har du, Marian?"

"Nej. Jeg har ligeledes tænkt over det, men forgæves."

"Sandsynligvis," vedblev jeg, "har du ved at overveje denne vanskelige sag, forelagt dig selv de samme spørgsmål som jeg. Skal vi nu, da hun igen ligner sig selv, bringe hende tilbage til Limmeridge, og stole på, at landsbyfolkene og skolebørnene vil kende hende? Skal vi anstille et praktisk forsøg med hendes håndskrift? Sæt, at vi gjorde det. Vi vil antage, at man genkendte hendes håndskrift. Ville udfaldet i begge tilfælde da bevirke andet, end at der var et udmærket grundlag for en proces. Ville mr. Fairlie derved blive overbevist om hendes identitet, og ville han deraf lade sig bestemme til igen at optage hende i sit hus, til trods for hendes tantes vidnesbyrd, til trods for lægeattesten, begravelsen og indskriften på ligstenen? Nej! Vi turde kun håbe, at det ville lykkes os at rejse en alvorlig tvivl om, at hun var død, en tvivl, som kun en retslig undersøgelse ville være i stand til at løse. Jeg vil antage (hvad der ingenlunde er tilfældet), at vi har penge nok til at føre denne undersøgelse gennem alle stadier. Jeg vil antage, at man kunne helbrede mr. Fairlie for sin fordom, at man kunne gendrive grevens, hans gemalindes og alle de øvriges falske vidnesbyrd – alt sammen forudsætninger, der strider mod al sandsynlighed, men vi vil dog antage det – så spørger jeg blot om, hvad vil følgen blive, når man begynder at tage Laura i forhør. Vi ved kun alt for godt,

hvad følgen vil blive, for vi ved, at hun endnu ikke har nogen erindring om hvad der i London er foregået med hende. Hvad enten man vil forhøre hende privat eller offentligt, så vil hun være lige uskikket til at støtte sin egen sag. Hvis du, Marian, ikke indser det lige så tydeligt som jeg, så vil vi i morgen tage til Limmeridge og vove forsøget."

"Jeg indser det, Walter. Selv om vi havde midler til at bestride alle sagens omkostninger, og selv om vi til sidst sejrede, ville det dog trække så langt ud, at vi ikke kunne holde denne pinefulde venten ud; at gå i en stadig uvished efter alt, hvad vi allerede har tålt, ville dræbe os. Du har ganske ret, når du siger, at det ikke ville nytte at tage til Limmeridge. Jeg ville ønske, at jeg var lige så overbevist om, at du har ret, når du bliver ved din beslutning endnu at gøre et sidste forsøg hos greven. Er der virkelig endnu nogen udsigt?"

"Ja, der er. Der er den udsigt, at vi kunne finde ud af, hvilken dag Laura er rejst til London. Uden igen at omtale de grunde som jeg for nogen tid siden har nævnt dig, er jeg endnu lige så fast som tidligere overbevist om, at der er en modsigelse mellem denne dato og den dato, der findes på dødsattesten. Det er det svage punkt i den hele plan – og den hele bygning vil styrte sammen, når den angribes fra dette punkt. Hvis det lykkes mig at fravriste greven en tilståelse om dette, så er både dit og mit mål opnået. Mislykkes det for mig, så vil den uret, som Laura har lidt i dette liv, aldrig mere kunne gøres god igen."

"Frygter du selv for, at det skal mislykkes, Walter?"

"Jeg vover ikke at vente noget godt udfald, og derfor udtaler jeg mig netop så åbent og tydeligt, som jeg her har gjort. Efter

min inderlige overbevisning er Lauras fremtidsudsigter yderst ubetydelige. Jeg ved, at hendes formue er borte. Jeg ved, at hendes sidste udsigt til at indtage den plads i verden, der tilkommer hende, er i hænderne på hendes værste fjende, på en mand, der for øjeblikket slet ikke kan angribes og måske heller ikke senere. Og nu, da alle verdslige fordele mangler hende, da hendes udsigter til igen at indtage sin tidligere rang og stilling er mere end tvivlsomme, da hun ikke har nogen anden fremtid for sig end den, hendes mand er i stand til at byde hende – nu tør den fattige tegnelærer endelig give sit hjerte luft uden at udsætte sig for alt for megen dadel. I hendes lykkelige dage var jeg kun den lærer, der førte hendes hånd – nu, da ulykken er styrtet ind over hende, beder jeg om denne hånd for at beholde den."

Marian så kærligt på mig. Jeg kunne ikke sige mere, for mit hjerte var fuldt, og mine læber bævede. Imod min vilje stod jeg i fare for at skulle henvende mig til hendes medlidenhed. Jeg rejste mig op for at gå. Hun rejste sig i samme øjeblik, lagde sin hånd blidt på min skulder og holdt mig tilbage.

"Walter!" sagde hun, "engang adskilte jeg jer til hendes og dit eget bedste. Bliv her, min broder! vent, min eneste, bedste ven! til Laura kommer igen og siger dig, hvad jeg nu agter at gøre."

For første gang siden hin morgen i Limmeridge, da vi skiltes, berørte hun igen min pande med sine læber, og samtidig faldt der en tåre på mit ansigt. Hun vendte sig hurtigt bort, pegede hen på den stol, jeg netop havde siddet på, og gik ud af stuen.

Jeg satte mig alene ved vinduet og ventede på afgørelsen. Jeg var næppe i stand til at ånde, og det forekom mig, at alle genstande omkring mig fik en hidtil ukendt og næsten

skærende intensitet. Solen fik en blændende klarhed; de hvide måger, der flakkede langt ude på havet, syntes nu at flagre mig ganske tæt omkring mig, og den sagte plasken af bølgerne inde ved strandbredden slog som en torden mod mine øren.

Døren åbnede sig, og Laura kom alene ind. Således trådte hun også ind i værelset den morgen i Limmeridge, da vi sagde hinanden Farvel. Langsomt og tøvende, fuld af sorg og fortvivlelse, kom hun dengang hen til mig. Nu kom hun med glade, ilende fjed og med et lykkeligt, strålende ansigt. Hendes arme omslyngede mig, og hendes søde læber fæstede sig på mine. "Min sjæls elskede!" hviskede hun, "tør vi nu tilstå, at vi elsker hinanden?" Hun lagde med blid tilfredshed sit hoved til mit bryst. "Oh!" sagde hun uskyldigt, "endelig er jeg lykkelig!"

Ti dage efter var vi endnu lykkeligere. Vi var gift.

4

Denne fortællings gang fører mig nu på sin uafbrudt fremskridende bane bort fra vort ægteskabelige liv hen imod enden.

I løbet af fjorten dage var vi alle tre igen vendt tilbage til London. Marian og jeg sørgede for at holde Laura i uvidenhed om, hvad det var for en årsag, der igen drev os tilbage – nødvendigheden af, at vi sikrede os, hvad greven foretog sig. Vi var nu i begyndelsen af maj, og grevens lejekontrakt betræffende huset i Forest Road udløb i juni. Hvis han fornyede den (og jeg havde grunde, som jeg i korthed vil nævne, til at antage dette), så kunne jeg være temmelig sikker på, at han ikke

ville slippe fra mig. Men hvis han skuffede mine forventninger og forlod landet, så havde jeg ingen tid at spilde, men måtte straks efter evne se at bevæbne mig imod ham.

I min første lyksaligheds rus havde jeg haft øjeblikke, hvor min beslutning vaklede – øjeblikke, hvor jeg følte mig fristet til at være tilfreds, nu da mit livs højeste ønske var gået i opfyldelse ved besiddelsen af Lauras kærlighed. For første gang tænkte jeg med en vis frygtsomhed på vovestykkets storhed, på den modstand, jeg ville få at kæmpe med, på de skønne løfter, som vort nye liv havde bragt mig, og på den fare, jeg udsatte den lykke for, som jeg så tungt havde tilkæmpet mig. Ja, jeg vil tilstå det ganske ærligt: i en kort tid bragte kærligheden mig bort fra det mål, som jeg var blevet tro under strengere prøvelser og i mørkere dage. Laura havde, uden at vide det, ført mig bort fra denne vej, og, uden at vide det, var hun også bestemt på at føre mig tilbage på den igen.

Undertiden bragte usammenhængende drømme om den frygtelige fortid de begivenheder frem for hende, som hun i vågen tilstand aldeles havde mistet hukommelsen for. Da jeg en aften (næppe to måneder efter vort bryllup) betragtede hende, som hun lå og slumrede, så jeg tårer langsomt snige sig frem gennem hendes lukkede øjenlåg, og jeg hørte hende hviske sagte ord, der sagde mig, at hun i drømme var optaget af den skæbnesvangre rejse fra Blackwater Park. Denne ubevidste opfordring, der blev dobbelt rørende ved hendes slummer, fo'r som en flamme igennem mig. Den følgende dag vendte vi tilbage til London, og på denne dag vågnede min beslutning igen og det ti gange stærkere end tidligere. Det første, der var mig nødvendigt, var at erfare noget om denne mand. Hidtil

havde hans virkelige livsforhold været en uigennemtrængelig hemmelighed for mig.

Jeg begyndte med at vende mig til de sparsomme kilder, der stod til min rådighed. Mr. Frederick Fairlies vigtige beretning (som Marian havde afnødet ham, da hun i vinterens løb fulgte mine anvisninger) var mig nu til slet ingen nytte. Mens jeg gennemlæste den, kom jeg endnu engang til at overveje de meddelelser, som jeg havde fra mrs. Clements, angående den række af bedragerier, hvorved man havde lokket Anne til London og der forræderisk ofret hende. Heller ikke ved denne lejlighed havde greven åbenlyst kompromitteret sig; heller ikke her kunne jeg ramme ham.

Jeg vendte mig dernæst til Marians dagbog fra Blackwater Park. Efter mit ønske forelæste hun mig endnu engang det sted i den, der handlede om hendes tidligere nysgerrighed med hensyn til greven, og om de få oplysninger, hun havde været i stand til at forskaffe sig om ham. Det sted, jeg her hentyder til, fandtes i den del af hendes dagbog, hvor hun beskriver hans karakter og hans personlighed. Hun skriver, at han "i flere år ikke havde betrådt sit fædrelands jordbund" – at han havde erkyndiget sig, "om der i den by, der lå nærmest Blackwater Park, opholdt sig italienere" og at han modtog breve med al verdens poststempler, hvoriblandt også et med et "stort segl, der så officielt ud". Hun er tilbøjelig til at tro, at hans lange fraværelse fra sit fædreland kan forklares ved den antagelse, et han var en politisk flygtning. Men på den anden side lader denne idé sig ikke godt forene med den omstændighed, at han modtog breve fra udlandet med store segl, der så officielle ud, da breve til politiske flygtninge sædvanligvis allermindst på

denne måde søger at tiltrække sig postkontorernes opmærksomhed.

De betragtninger, der påtrængte sig mig efter at have læst dagbogen, og visse anelser, der stod i forbindelse med dem, bragte mig på en slutning, som det undrede mig, at jeg ikke tidligere var faldet på. Jeg sagde til mig selv, hvad Laura engang havde sagt i Blackwater Park til Marian, og hvad grevinde Fosco havde hørt, da hun lyttede ved døren: Greven er en *spion*!

Laura havde brugt dette ord på lykke og fromme og i sin naturlige forbitrelse over hans opførsel imod hende. Men jeg brugte det med den velovervejede overbevisning, at spioneriet var hans levebrød. Efter denne forudsætning blev hans forbliven i England, så længe efter at målet for komplottet var nået, fuldkommen forståelig.

Det år, jeg nu skriver om, var netop det år, da der var den store industriudstilling i Krystalpaladset i Hyde Park i London. En stor mængde udlændinge var allerede ankommet til England, og antallet af dem forøgedes dagligt. Der var mænd iblandt dem, hvis forskellige regeringer med mistænksomhed forfulgte ved hemmelige agenter lige til vore kyster. Det faldt mig intet øjeblik ind at sammenligne en mand med grev Foscos begavelse og stilling i samfundet med den almindelige klasse af spioner. Jeg havde ham mistænkt for, at han indtog en officiel stilling, at den regering, som han hemmeligt tjente, havde overdraget ham at organisere og lede særlige agenter i dette land, såvel mandlige som kvindelige, og jeg troede, at mrs. Rubelle, som man havde fundet så belejligt, og som i Blackwater Park havde spillet sygeplejerske, efter al sandsynlighed var en af dem.

I den forudsætning, at denne min formodning var rigtig, var grevens stilling ingenlunde så uangribelig, som jeg i begyndelsen havde frygtet. Hvem kunne jeg henvende mig til for at erfare noget mere om denne mand og hans historie, end jeg hidtil vidste?

I denne vanskelige stilling faldt det mig ganske naturligt ind, at hvis der var en landsmand af greven, som jeg kunne forlade mig på, ville en sådan være den mand, som jeg netop her trængte til. Den første, jeg under disse omstændigheder tænkte på, var tillige den eneste italiener, som jeg var en intim ven af – det var min sære lille ven, professor Pesca.

Det er så længe siden, at professoren er trådt bort fra scenen på disse blade, at jeg næsten er bange for, at mine læsere ganske har glemt ham.

Det er en nødvendig betingelse ved en fortælling som denne, at de handlende personer kun optræder, når begivenhedernes gang fører det med sig – de kommer og går ikke efter min bestemmelse, men efter som de kommer i umiddelbar forbindelse med de begivenheder, der fortælles. Af denne grund er ikke blot Pesca, men også min moder og min søster i løbet af denne fortælling blevet trængt i baggrunden. Mine besøg i villaen i Hampstead, min moders overbevisning om Lauras død, mine bestræbelser for at overbevise hende og min søster om det modsatte (hvad der ikke ville lykkes mig, på grund af deres skinsyge kærlighed til mig), den pinefulde nødvendighed, at jeg måtte lade dem være uvidende om mit giftermål – alle disse små familiebegivenheder har jeg ikke berettet, fordi de

ikke har noget at gøre med det, denne historie væsentligt drejer sig om.

Af denne grund har jeg heller ikke her talt noget om den trøst, som jeg fandt i Pescas broderlige hengivenhed for mig, da jeg genså ham efter min pludselige tilbagekomst fra Limmeridge House. Jeg har ikke talt noget om den trofasthed, min oprigtige lille ven fulgte mig til indskibningsstedet med, da jeg sejlede bort til Centralamerika, eller om den glade jubel, han hilste mig med, da vi atter genså hinanden i London. Havde jeg følt mig berettiget til at modtage de tjenester, som han tilbød mig ved min tilbagekomst, så ville han for længe siden igen være optrådt i disse blade, men skønt jeg vidste, at jeg turde forlade mig på hans ære og hans mod, var jeg dog ingenlunde lige så fast overbevist om, at jeg turde stole på hans forsigtighed – og det var hele grunden til, at jeg fortsatte mine efterforskninger alene. Heraf vil det være klart, at Pesca intet øjeblik har været fremmed for mig eller mine interesser, skønt han ikke er optrådt senere i denne fortælling. Han var mig endnu stadig en lige så trofast og tjenstvillig ven, som han nogensinde havde været.

Inden jeg skaffede mig Pescas bistand, var det nødvendigt, at jeg selv overbeviste mig om, hvad for en mand jeg havde at gøre med. Indtil dette øjeblik havde jeg ikke en eneste gang haft lejlighed til selv at se grev Fosco. Tre dage efter vor tilbagekomst til London begav jeg mig om morgenen mellem klokken ti og elleve alene på vej til Forest Road, St. John's Wood. Det var en smuk dag – jeg var fri, og jeg anså det for sandsynligt, at hvis jeg ventede nogen tid, ville greven lade sig lokke ud af det

smukke vejr. Jeg havde ingen synderlig grund til at frygte for, at han skulle kende mig, for den eneste gang, han havde set mig, var den aften, da han i nogen afstand havde fulgt efter mig fra jernbanen. Der lod sig ingen se ved vinduerne i huset. Jeg gik ind i en lille tværgade, der løb langs med den ene side af huset, og så ind over en lav havemur. Et vindue til en bagstue stod åbent, og der var trukket et net for åbningen. Jeg så ingen; men inde fra værelset hørte jeg en skingrende syngen og kvidren af fugle og derpå den dybe gennemtrængende stemme, som Marians beskrivelse havde gjort mig bekendt med. "Kom ud på mine fingre, mine små pib-pib-pibfugle!" råbte stemmen; "kom ud og så hop! én-to-tre og op igen. Tre-to-én og ned igen! Én-to-tre-zirp-zirp-zirp-ziiiirp!" Greven eksercerede sine kanariefugle, ligesom han i Marians tid havde plejet at eksercere dem på Blackwater Park.

Jeg ventede en lille stund, indtil al denne syngen og kvidren ophørte. "Kom nu og kys mig!" sagde den dybe stemme. Derpå hørte jeg en fløjten og piben – så en munter, halvkvalt latter – så indtrådte der et par minutters tavshed – og derpå blev døren til huset åbnet. Jeg vendte mig om og trak mig tilbage. Den ophøjede melodi af Bønnen fra Rossinis *Moses*, foredraget af en velklingende basstemme, gav imponerende genlyd i den stille forstad. En lille haveport åbnedes og lukkedes igen. Greven var kommet udenfor.

Han gik hen ad vejen til den vestlige ende af Regent's Park. Jeg holdt mig på den anden side af vejen en smule tilbage og fulgte efter i samme retning. Marian havde forberedt mig på denne skikkelse, hans uhyre korpulens og hans afstikkende sørgedragt – men ikke på hans uhyrlige friskhed, munterhed

og livskraft. Han bar sine tres år, som om han næppe havde været fyrre, han slentrede henad vejen med lette, muntre skridt, og hatten en smule på sned; idet han svang sin store stok, nynnede han hen for sig, og fra tid til anden kastede han et stolt, nedladende blik på de huse og haver, der afgrænsede vejen til begge sider. Havde man sagt til en fremmed, at hele nabolaget tilhørte denne mand, så ville dette ingenlunde have overrasket denne. Han så sig ikke en eneste gang omkring; han tog tilsyneladende lige så lidt notits af mig som af nogen anden, han mødte på vejen – det skulle da være, at han med et slags faderligt godt humør af og til smilede til de børn og barnepiger, han traf på. På denne måde førte han mig stadig videre, indtil vi kom til en lille koloni af butikker udenfor de vestlige terrasser af parken.

Her trådte han ind i en postejbagers butik (sandsynligvis for at afgive en bestilling) og kom et øjeblik efter igen ud med en lille frugtkage i hånden. Foran butikken spillede en italiensk dreng på en lirekasse, og ovenpå den sad der en trist lille indskrumpen abe. Greven stod stille, tog selv først en mundfuld af kagen og rakte så det øvrige med en alvorlig mine til aben. "Stakkels fyr!" sagde han med en grotesk ømhed i stemmen: "Du ser meget sulten ud. I menneskehedens hellige navn giver jeg dig her noget frokost." Liredrejeren vovede at bede den velgørende fremmede om en penny, men greven trak foragteligt på skuldrene og gik videre.

Vi kom nu til en finere koloni af butikker mellem New Road og Oxford Street. Greven standsede anden gang og gik ind til en optiker, der havde en plakat i vinduet, hvoraf det fremgik, at alle reparationer dér foretoges på den omhyggeligste måde.

Han kom igen ud med en operakikkert i hånden; derpå gik han et par skridt videre og stod atter stille, for at læse en teaterplakat udenfor en musikhandel. Dette gjorde han meget opmærksomt, syntes at betænke sig et øjeblik og kaldte så på en tom cab. "Til operaen," sagde han til kusken og kørte bort.

Jeg gik over for også at se på plakaten. Det var *Lucrezia Borgia*, og forestillingen skulle finde sted endnu samme aften. Kikkerten i grevens hånd, den omhyggelige måde, han studerede plakaten på, og hans befaling til kusken gjorde mig det sandsynligt, at han agtede at overvære forestillingen. Jeg kendte fra tidligere dage en dekorationsmaler ved teatret; ved at henvende mig til ham ville jeg om fornødent kunne skaffe mig billetter til forestillingen. Der var da i det mindste nogen udsigt til, at jeg og min ledsager kunne få øje på greven imellem tilskuerne, og i det tilfælde ville jeg endnu samme aften kunne erfare, om Pesca kendte sin landsmand eller ikke.

Denne tanke bestemte mig til at tilbringe aftenen i teatret. Jeg forskaffede mig billetter, og på tilbagevejen afleverede jeg nogle linjer i professorens bolig. Klokken kvart i otte vendte jeg tilbage for at tage ham med mig i operaen. Min lille ven stod parat med en blomst i knaphullet og en uhyre teaterkikkert under armen.

"Er du færdig?" spurgte jeg,

"Rigtigt-alt-er-rigtigt!" sagde Pesca.

Vi begav os på vej til teatret.

5

De sidste buestrøg af ouverturen lød netop til os, og alle pladserne i parterret var fyldt, da Pesca og jeg trådte ind; dog

var der rigelig plads for os til at stå i den gang, der omringer parterret, og det var netop den plads, der passede mig bedst – herfra kunne jeg overskue hele tilskuerrummet.

Jeg gik først hen til skranken, der adskilte os fra parkettet, og så mig her om efter greven. Han var der ikke. Da jeg gik tilbage til Pesca, opdagede jeg ham. Han havde en fortræffelig plads, omtrent den tolvte eller fjortende fra enden af stolerækken og kun tre rækker bag parkettet. Jeg stillede mig i lige linje med ham og beholdt Pesca ved siden af mig. Professoren vidste endnu ikke, af hvilken grund jeg havde taget ham med i teatret, og var meget forbavset over, at vi ikke gik nærmere hen til scenen.

Tæppet gik op, og operaen begyndte.

Under hele den første scene blev vi på vor plads; greven var så fordybet i musikken og i opførelsen, at han ikke engang kastede et tilfældigt blik i den retning, hvor vi stod. Ikke en node af Donizettis henrivende musik undgik ham. Han sad og ragede højt op over sine naboer, smilede fra tid til anden og nikkede bifaldende med sit store hoved. Når folk ved siden af ham gav sig til at applaudere efter en arie (og det er noget, som et engelsk publikum holder meget af) uden at bryde sig det mindste om orkestermusikken, som sluttede sig til den, så han bønligt på dem og løftede den ene hånd i vejret, som om han høfligt ville bede dem om at lade være. På sådanne steder, hvor andre ikke applauderede, klappede han tit ganske sagte med sine kulsorte handsker som en musikalsk mand, der ved at vurdere, hvad der betyder noget. Ved sådanne lejligheder undslap der ham også et svagt *Bravo!* eller *Brava!*, der lød igennem salen, som når en stor kat giver sig til at spinde. Hans

nærmeste naboer – brave, rødmossede folk fra landet, som lidt fortumlet solede sig i den fashionable hovedstads fornøjelser – begyndte at følge hans eksempel, og mangt et bifaldsråb i rette tid blev der på denne aften givet signal til af de kulsorte handsker. Han syntes at føle sin triumf, og af og til fløj der et smil hen over hans tykke ansigt. Når der var en pause i musikken, så han sig selvtilfreds omkring, og hans ansigt syntes da at sige: "Jo jo, disse barbariske englændere kan nok lære noget af *mig*. – Her, der og alle vegne øver jeg, Fosco, min indflydelse – jeg behersker alle!" Hvis nogensinde et ansigt har talt, så talte hans ansigt i dette øjeblik, og det var dette sprog, det førte.

Tæppet faldt efter den første akt, og publikum rejste sig op for at se sig omkring. Det var det øjeblik, jeg ventede på, det øjeblik, hvor det skulle vise sig, om Pesca kendte ham eller ikke. Han rejste sig ligesom de øvrige og lod sin kikkert glide hen over logerækkerne. Først havde han vendt ryggen til os, men snart drejede han sig igen om mod os og betragtede logerne over os gennem kikkerten – så tog han den bort igen, men vedblev alligevel at se op. Det var det øjeblik, jeg valgte til at henlede Pescas opmærksomhed på ham.

"Kender du den mand der?" spurgte jeg.

"Hvilken mand, kære ven?"

"Den høje, tykke mand derhenne, der vender ansigtet imod os."

Pesca løftede sig op på tåspidserne og betragtede greven.

"Nej," sagde han, "jeg kender ikke den tykke mand. Er det en berømthed? Hvorfor viser du mig ham?"

"Fordi jeg har særlige grunde til at ønske at vide noget om ham. Han er en landsmand af dig og hedder grev Fosco. Kender du det navn?"

"Aldeles ikke; navnet og manden er mig lige ubekendte."

"Er du også vis på, at du ikke kender ham? Betragt ham endnu engang; se omhyggeligt på ham. Jeg skal sige dig, når vi går fra teatret, hvorfor det ligger mig så meget på hjertet. Vent lidt og lad mig hjælpe dig, så du bedre kan se ham."

Jeg hjalp den lille mand op på den afsats, hvor stolene i parkettet er anbragt – her hindrede hans lidenhed ham ikke i at se, hvad han ville; han kunne se hen over hovederne på damerne yderst i rækken.

En slank mand med blondt hår, som jeg tidligere ikke havde lagt mærke til, en mand med et ar på den venstre kind, så i det samme opmærksomt på Pesca, fulgte derpå retningen af hans blik og kom derved ligeledes til at se hen på greven. Måske havde han hørt vor samtale, og måske var hans opmærksomhed blevet vakt derved.

Imidlertid stirrede Pesca opmærksomt på det store, runde, let smilende ansigt lige overfor ham.

"Nej," sagde han, "denne store, tykke mand har jeg aldrig set i mit liv."

Idet han sagde disse ord, så greven nedad, og hans blik søgte hen mod parterrelogerne bagved os.

De to italieneres øjne mødtes.

Et øjeblik i forvejen havde jeg været overbevist om, at Pesca, som han selv sagde, ikke kendte greven. Nu var jeg lige så overbevist om, at greven kendte Pesca!

Ja, jeg var endog vis på, at han ikke blot kendte ham, men at han, hvad der var endnu mere overraskende, *frygtede ham!* Den forandring, der foregik med skurkens ansigt, var umiskendelig. Den blygrå ligfarve, der et øjeblik lagde sig over hans ellers gullige ansigt, den pludselige forstening af alle hans træk, det stjålne, forskende blik, han kastede omkring sig – alt dette talte tydeligt nok. En dødelig frygt havde grebet ham, og det var synet af Pesca, der havde fremkaldt den.

Den slanke mand med arret på kinden stod endnu stadig lige ved siden af os. Han havde tilsyneladende lige så godt som jeg lagt mærke til, hvilken virkning synet af Pesca gjorde på greven. Det var en elskværdig og dannet gentleman; efter det ydre at dømme var det en udlænding, og den interesse, han fulgte vor samtale med, havde slet ikke noget fornærmende ved sig.

Hvad mig selv angår, var jeg så forbavset over denne forandring i grevens ansigt, over denne uventede forandring i begivenhederne, at jeg ikke vidste, hvad jeg først skulle gøre eller sige. Pesca kaldte mig tilbage til mig selv, idet han atter stillede sig hen ved siden af mig og sagde:

"Hvor den tykke mand dog stirrer! Er det på mig? Er jeg måske en berømthed? Hvor kan han kende mig, når jeg ikke kender ham?"

Jeg fæstede mit blik endnu engang på greven. Jeg så, hvorledes han fulgte Pesca med øjnene og vendte sig således, at han ikke mere tabte den lille mand af syne, selv om han nu igen indtog en lavere plads. Jeg var nysgerrig efter, hvad der ville ske, når Pescas opmærksomhed vendte sig et andet sted hen og spurgte derfor denne, om han ikke blandt damerne oppe i logerne kunne finde nogle af sine elever. Pesca løftede

øjeblikkelig sin store operakikkert, lod den langsomt glide hen over logerækken og gav sig med den største samvittighedsfuldhed til at se efter elever.

I samme øjeblik, han begyndte at beskæftige sig på denne måde, vendte greven sig om, søgte at komme forbi sine sidemænd og forsvandt i parterrets mellemgang. Jeg greb Pesca ved armen og drog ham til hans ubeskrivelige forbavselse med mig hen til baggrunden af parterret, for at afskære greven vejen, inden han endnu kunne nå hen til udgangen. Til min store forbavselse var den slanke mand allerede ilet forud, tilsyneladende i samme hensigt. Da vi kom ud i forhallen, var greven forsvundet – og udlændingen med arret ligeså.

"Kom," sagde jeg, "kom, og lad os gå hjem til dig, Pesca – jeg må tale alene med dig – og det straks."

"Ih du min gode Gud," udbrød professoren i den største forbavselse, "hvad i alverden er der på færde?"

Jeg ilede hurtigt afsted uden at svare. De omstændigheder, under hvilke greven havde forladt teatret, bragte mig på den tanke, at hans ubegribelige iver efter at slippe bort fra Pesca måske kunne drive ham til at tage endnu yderlige forholdsregler – måske ved at forlade London over hals og hoved og derved også slippe mig ud af hænderne. Jeg tvivlede om fremtiden, hvis jeg blot gav ham en eneste dags frihed til at handle, som han selv ville. Jeg frygtede også for udlændingen, der var ilet forud, og havde ham mistænkt for, at han med forsæt var fulgt efter ham.

Under disse omstændigheder behøvede jeg ikke lang tid til at gøre Pesca bekendt med, hvad jeg ville. Så snart vi var alene i hans værelse, bragte jeg hans forvirring og forbavselse på det

højeste ved ganske tydeligt at forklare ham, hvad jeg havde i sinde.

"Men kære ven, hvad kan *jeg* gøre?" råbte professoren, idet han med en ynkelig mine strakte begge hænder hen imod mig. "Hvorledes kan jeg hjælpe dig, Walter, når jeg ikke kender denne mand?"

"*Han* kender dig – han er bange for dig – han har forladt teatret for at undgå dig. Pesca, det må der være en grund til! Tænk tilbage på dit liv, inden du kom til England. Du forlod Italien, som du selv har sagt mig, af politiske grunde. Du har aldrig omtalt disse grunde nærmere for mig, og jeg forlanger heller ikke nu at kende dem. Jeg beder dig kun at tænke dig om og at sige mig, om det ikke er dig muligt at komme på, hvorfor denne mand blev så rædselsslagen ved at se dig."

Til min store forbavselse frembragte netop disse ord den samme virkning på Pesca, som synet af ham havde haft på greven. Min lille vens blomstrende ansigt blev i et nu kridhvidt, og han trak sig langsomt tilbage fra mig, skælvende over hele legemet.

"Walter," sagde han, "du ved ikke, hvad du forlanger."

Han talte hviskende og så på mig, som om jeg pludselig havde vist ham en hemmelig fare, der truede os begge. I mindre end et minut var han så forskellig fra den muntre, livlige og original lille mand, jeg kendte, at jeg ganske sikkert ikke havde kendt ham, hvis jeg havde mødt ham på gaden i denne tilstand.

"Tilgiv, hvis jeg imod min hensigt har forskrækket dig eller forårsaget dig smerte," sagde jeg; "men betænk al den uret, som grev Fosco har tilføjet min hustru, betænk at denne uret aldrig kan gøres god igen, hvis jeg ikke finder midler til at få ham i

min magt og tvinge ham til at lade hende vederfares retfærdighed. Det er i hendes interesse, jeg har talt, Pesca, og jeg beder dig endnu engang om at tilgive mig – mere kan jeg ikke sige."

Jeg rejste mig op og ville gå – han holdt mig tilbage, inden jeg endnu var nået hen til døren.

"Vent," sagde han, "du har rystet mig dybt. Du ved ikke, hvorledes og hvorfor jeg har forladt mit fædreland. Lad mig se at fatte mig – lad mig tænke efter, hvis det er mig muligt."

Jeg vendte tilbage til min plads. Han gik op og ned i værelset og talte usammenhængende med sig selv på sit eget sprog. Pludselig gik han hen til mig og lagde sine små hænder med en forunderlig ømhed og højtidelighed på mit bryst.

"Ved dit liv og ved din sjæl, Walter," spurgte han, "ved du ikke nogen anden måde at ramme denne mand end gennem mig?"

"Nej, ingen anden," svarede jeg.

Han gik igen fra mig, lukkede døren op, så forsigtigt ud i korridoren, lukkede døren igen og kom tilbage,

"Du har ret til at gøre med mig, hvad du vil, Walter, fra den dag, da du frelste mit liv. Det har fra det øjeblik tilhørt dig, hvis du skulle få lyst til at tage det. Tag det nu. Ja, jeg mener, hvad jeg siger, for de næste ord af mig vil, så sandt der er en Gud over os, give mit liv i dine hænder."

Den skælven og den alvor, hvormed han sagde disse mærkværdige ord, overbeviste mig om, at han talte sandhed.

"Husk vel på," vedblev han, idet han eksalteret slog ud med hånden, "at jeg ikke selv husker, at der skulle findes en forbindelse mellem denne Fosco og mig. Jeg skal vise dig enhver tråd, der kan være imellem ham og min fortid. Hvis du finder

den rette tråd, så behold den hos dig selv … sig mig intet … på mine knæ beder og besværger jeg dig om at lade mig blive i den samme uvidenhed og uskyldighed om fremtiden, som jeg nu er i!"

Han sagde endnu nogle heftige og usammenhængende ord og tav igen.

Jeg så, at hans anstrengelse for i en sag af så alvorlig en natur at udtrykke sig på engelsk, uden at betjene sig af alle de sære ord og vendinger, der ellers var ham ejendommelige, gjorde ham det endnu vanskeligere at tale med mig. Da jeg i vort første bekendtskabs tid havde lært at læse og forstå hans modersmål, omend ikke at tale det, foreslog jeg ham at tale italiensk og at tillade mig at henvende mine spørgsmål til ham på engelsk. Han gik ind på dette forslag, og i hans eget velklingende sprog talt med en voldsom sindsbevægelse, som røbede sig ved hans minespil og vilde gestus, men ikke en eneste gang ved højlydt tale, hørte jeg nu de ord, der væbnede mig til den sidste kamp, som jeg endnu har at berette på disse blade [Note 3)].

"Du ved intet om hvad der foranledigede mig til at forlade Italien, intet, undtagen at det var af politiske grunde. Hvis det havde været forfølgelser fra regeringens side, der havde drevet mig til dette land, så ville jeg hverken have fortiet dem for dig eller nogen anden; men jeg har fortiet dem, fordi ingen regeringsautoritet nogensinde har udtalt en forvisningsdom over mig. Du har hørt om de politiske foreninger, der skjuler sig i enhver af Europas store stæder. Jeg var medlem af et af disse selskaber i Italien og er det endnu her i England. Da jeg kom til dette land, var det efter mine foresattes befaling. Jeg var i min ungdom alt for tjenstivrig og var derfor udsat for at

kompromittere både mig selv og andre. Af denne grund fik jeg befaling til at tage til England og at vente der. Jeg tog afsted – jeg har ventet – og jeg venter endnu. I morgen kan jeg kaldes bort, hvis det skal være. Det er mig ligegyldigt, for jeg er her, ernærer mig ved undervisning og kan vente. Jeg bryder ikke nogen ed (du skal straks høre hvorfor), når jeg fuldstændiggør min beretning ved at sige dig navnet på det selskab, jeg tilhører. Alt, hvad jeg her gør, er at jeg giver mit liv i dine hænder. Hvis noget menneske erfarer, at det, jeg her vil sige dig, er kommet over mine læber, så er jeg dødsens, så sandt som vi sidder her."

Han hviskede mig de følgende ord i øret. Jeg fortier den hemmelighed, som han meddelte mig på denne måde. Det forbund, han tilhørte, vil være tilstrækkeligt beskrevet i denne fortælling, når jeg på de få steder, jeg bliver nødt til at nævne det, kalder det for "Selskabet".

"Selskabets formål," vedblev Pesca, "er ganske det samme som andre lignende selskabers – at styrte tyranniet og at forfægte folkenes ret. De grundsætninger, dette selskab hviler på, er to slags. Så længe en mands liv er nyttigt eller blot uskadeligt, har han ret til at leve, men så snart hans liv er til hinder for hans medmenneskers fremgang og lykke, har han forbrudt sit liv, og det er ikke alene ingen forbrydelse, men en positiv fortjeneste at berøve ham det. Det tilkommer mig ikke her at fortælle, under hvilke trykkende og tyranniske forhold dette selskab er opstået. Og det vedkommer heller ikke jer, I englændere, der har tilkæmpet jer jeres frihed for så lang tid siden, at I aldeles har glemt, hvor meget blod den har kostet – det tilkommer ikke jer at dømme om, til hvilken yderlighed et underkuet og tyranniseret folk er i stand til at blive drevet. Det

jern, der er trængt ind i vort bryst, er gået alt for dybt ind, til at I kan find det. Lad flygtningen i fred! Le ad ham, mistro ham, klag over hans hemmelighedsfulde væsen, men fordom ham ikke! Under jeres Charles den Første havde I måske ladet os vederfares retfærdighed, men nu har den lange nydelse af jeres egen frihed gjort jer uskikkede til at hjælpe os til den."

Alle de dybeste følelser hos ham syntes at give sig luft i disse ord; for første gang i vort liv udøste han hele sit hjerte for mig – men stadig med en hviskende stemme; for frygten for hvad han meddelte mig forlod ham intet øjeblik.

"Indtil nu," vedblev han, "står dette selskab for dig som ethvert andet selskab. Dets formål er, efter jeres engelske anskuelser, anarki og revolution. Det berøver en slet fyrste eller en dårlig minister livet, som om både den ene og den anden var farlige og vilde dyr, der ved den første den bedste lejlighed måtte skydes. Det indrømmer jeg. Men i sine love er Selskabet forskelligt fra alle andre selskaber i verden. Medlemmerne kende ikke hinanden. Der er en præsident i Italien, og der er præsidenter i udlandet. Enhver af disse har sin sekretær. Præsidenten og sekretærerne kender medlemmerne; men medlemmerne er indbyrdes fremmede for hinanden, indtil deres foresatte anser det for nødvendigt at gøre dem bekendt med hinanden, enten af politiske årsager eller som følge af Selskabets interne forhold. som en følge deraf behøver vi ikke at aflægge nogen ed ved optagelsen. Vi optages i Selskabet ved et hemmeligt tegn, som vi alle bærer, og som vi skal bære til vort livs ende. Vi har befaling til at passe vore sædvanlige forretninger, og for resten fire gange om året at melde os hos præsidenten eller sekretæren for det tilfælde, at man skulle

behøve vor tjeneste. Vi har den vished, at hvis vi forråder Selskabet eller skader det ved at tjene andre interesser, må vi efter Selskabets love dø – enten for en fremmeds hånd, der kommer fra den anden ende af verden for at fuldføre dommen, eller for en af vore kæreste venners hånd, som vi i mange år har levet i fortrolig omgang med uden at vide, at han var medlem. Undertiden udsættes døden, men undertiden følger den umiddelbart i hælene på forræderiet. Vor første pligt er at vente, vor anden at adlyde, når befalingen kommer. Nogle af os kan leve et helt liv uden at blive brugt, andre tages i brug samme dag, som de bliver optaget. Jeg selv, som du kender som en livlig og munter lille mand, og som af egen drift ikke kan nænne at dræbe en flue – jeg trådte i min ungdom ind i dette selskab, og det i en så frygtelig eksalteret stemning, at jeg ikke kan beskrive den. Nu nå jeg blive i det og det til min død, hvor meget end mine tanker nu, da jeg er blevet roligere, med årene har forandret sig. Da jeg var i Italien, blev jeg valgt til sekretær, og alle medlemmerne fra den tid, der blev forestillede præsidenten, måtte også præsentere sig for mig."

Jeg begyndte at forstå ham og at skimte udgangen af hans fortælling. Han tav et øjeblik, betragtede mig opmærksomt og gættede åbenbart, hvad der foregik i mig.

"Du har allerede draget din slutning," sagde han, "det læser jeg i dit ansigt. Sig mig intet. Behold dine tankers hemmelighed for dig selv. Lad mig bringe dig dette offer – og lad os så bestandig tie om denne genstand."

Han gjorde tegn til mig, at jeg ikke måtte tale, rejste sig, trak sin kjole af og smøgede det venstre skjorteærme op.

"Jeg lovede dig, at denne beretning skulle være fuldstændig," hviskede han mig ind i øret, mens han med blikket opmærksomt vogtede på døren. "Hvad følgen end vil blive, skal du dog aldrig kunne gøre mig den bebrejdelse, at jeg har fortiet dig noget, som var nødvendigt at vide til dit formål. Jeg har sagt, at Selskabet kender sine medlemmer på et tegn, der går i graven med dem. Se her stedet, og dette er tegnet."

Han løftede sin blottede arm og viste mig på indersiden af overarmen et blodrødt mærke, der var brændt dybt ind i kødet. Jeg afholder mig fra nærmere at beskrive dette mærke. – Så meget må være tilstrækkeligt, at det var rundt i sin form og så lille, at den mindste pengemønt kunne have dækket det.

"Enhver, der har dette tegn indbrændt på dette sted," sagde han, idet han igen tildækkede sin arm, "er medlem af Selskabet. Enhver, der er Selskabet utro, vil før eller siden blive opdaget af præsidenten eller sekretæren, der kender ham. Og enhver, der af disse foresatte stemples som forræder, er dødsens. Ingen menneskelig lov kan beskytte ham. Tænk over, hvad du har set og hørt, drag dine slutninger og gør, hvad du vil. Men for Guds skyld, hvad du end opdager, hvad du end foretager dig, så sig mig intet! Lad mig blive fri for et ansvar, som jeg gyser ved at tænke på. Jeg siger dig for sidste gang, ved min ære som gentleman, ved min ed som kristen: hvis den mand, som du viste mig i operaen, kender mig, så er han så forandret eller maskeret, at jeg ikke kender ham. Jeg ved intet om, hvad han foretager sig i England, eller hvilke hans hensigter er – jeg har aldrig set ham – jeg har aldrig, så vidt jeg ved, hørt hans navn før i aften. Jeg siger ikke mere. Forlad mig et øjeblik, Walter; jeg føler mig overvældet af det, der har tildraget sig, og rystet af

det, jeg har meddelt dig. Lad mig forsøge på igen at blive mig selv, inden vi atter mødes."

Han sank om på en stol og vendte sig bort fra mig, idet han skjulte sit ansigt i sine hænder. Jeg åbnede sagte døren for ikke at forstyrre ham, og sagde et par ord til afsked med sagte stemme, så at han kunne høre dem eller ikke, ligesom han selv ville.

"Jeg vil bevare erindringen om denne aften i mit inderste hjerte," sagde jeg. "Du skal aldrig komme til at angre, at du har skænket mig din fortrolighed. Må jeg komme til dig allerede igen i morgen? Må jeg komme til dig klokken ni?"

"Ja, Walter," svarede han og så venligt op på mig, idet han atter begyndte at tale engelsk, som om det var nu hans største ønske, at vort tidligere forhold til hinanden atter skulle være oprettet. "Kom og del mit tarvelige morgenbord med mig, inden jeg går til mine elever."

"Godnat, Pesca."

"Godnat, kære ven."

6

Da jeg igen befandt mig på gaden, var jeg overbevist om, at der var ikke andet tilbage for mig at gøre, end at handle efter de meddelelser, jeg havde modtaget: jeg måtte enten sikre mig grevens person i denne nat eller udsætte mig for den fare at tilintetgøre Lauras sidste håb, hvis jeg ventede til i morgen. Jeg så på mit ur. Klokken var ti. Jeg nærede ikke skygge af tvivl om, hvad der var grevens hensigt, da han forlod teatret. At han havde listet sig bort fra operaen var sikkert kun indledningen til, at han også ville se at slippe bort fra London.

Selskabets tegn var på hans arm, det var jeg lige så overbevist om, som om han selv havde vist mig det indbrændte mærke – og et forræderi mod Selskabet tyngede på hans samvittighed – det havde jeg set på hans ansigt, dengang han genkendte Pesca. Det var let at forstå, hvorfor denne genkendelse ikke var gensidig. En mand af grevens karakter ville aldrig udsætte sig for de frygtelige følger af at blive spion, uden at sørge lige så godt for sin personlige sikkerhed som for en rigelig belønning. Det glatragede ansigt, som jeg havde set i operaen, havde på Pescas tid måske været dækket med et stort skæg, hans mørkebrune hår var måske en paryk, og hans navn var åbenbart påtaget. Tid og tilfældighed havde uden tvivl hjulpet med – han var måske først i de senere år blevet så uhyre korpulent. Der var grunde nok for hånden til, at Pesca ikke genkendte ham – ligesom der også var grunde nok til, at han straks kendte Pesca, hvis ejendommelige lille person altid var påfaldende.

Jeg har allerede sagt, at jeg var overbevist om at kende grevens hensigt, idet han smuttede fra os i teatret. Hvorledes kunne jeg være i tvivl, når jeg så med mine egne øjne, at han, til trods for sit forandrede ydre, troede sig genkendt af Pesca og som en følge deraf i livsfare? Hvis jeg i denne nat kunne komme til at tale med ham og vise ham, at også jeg kendte den dødelige fare, han svævede i, hvad ville så blive følgen? Ganske simpelt den, at en af os ville være herre over situationen – en af os måtte ufejlbarligt få den anden i sin magt.

Jeg skyldte mig selv nøje at overveje de chancer, der var for og imod mig, før jeg udsatte mig for faren, og jeg skyldte min kone at gøre alt muligt for at formindske den. Chancerne imod mig var lette at beregne: de endte alle sammen i én og den samme.

Hvis greven ved min egen bekendelse erfarede, at den lige vej til hans sikkerhed gik over mit lig, var han sandsynligvis ikke den, der ville tøve med at slå ind på denne vej, når han havde mig alene i sin magt. De eneste forsvarsmidler imod ham, jeg kunne håbe på ville formindske faren, stod også tydeligt for mig, efter at jeg omhyggeligt havde overvejet situationen. Førend jeg i hans nærværelse kom med nogen tilståelse om den opdagelse, jeg havde gjort, måtte jeg placere opdagelsen selv således, at den øjeblikkelig kunne bruges imod ham, og at den kunne sikre os mod ethvert forsøg fra hans side på at gøre den uskadelig. Hvis jeg lagde minen under hans fødder, inden jeg nærmede mig til ham, og overdrog det til en tredje person at antænde den efter et vist tidsrum, såfremt der ikke forinden fra min hånd eller fra mine læber udgik en befaling i modsat retning, så måtte grevens sikkerhed ganske afhænge af mig, og jeg ville da være ham overlegen selv i hans eget hus.

Denne tanke påtrængte sig mig, da jeg var lige ved den nye bolig, som vi havde lejet ved vor tilbagekomst fra badestedet. Uden at forstyrre nogen, lukkede jeg mig ind med min egen nøgle. Der stod et lys i forstuen, og med dette listede jeg mig sagte op på mit arbejdsværelse for at træffe mine forberedelser og lægge planen til en sammenkomst med greven, inden hverken Marian eller Laura kunne få den fjerneste anelse om, hvad jeg havde til hensigt.

Et brev til Pesca syntes at være den sikreste forholdsregel, jeg i dette øjeblik kunne træffe. Jeg skrev følgende til ham:

> "Den mand, som jeg i går viste dig i operaen, er medlem af Selskabet og tillige forræder imod det. Overtyd dig straks om sandheden i disse to påstande. Du kender det navn,

han lever under i England. Hans adresse er nummer Forest Road nr. 5, St. John's Wood. Ved den kærlighed, du altid har haft til mig, besværger jeg dig at bringe den magt, der er forlenet dig, i anvendelse uden tøven og uden barmhjertighed."

Jeg lagde disse linjer i en konvolut og forseglede den. Udenpå skrev jeg følgende: "Lad denne konvolut ligge uåbnet til i morgen tidlig klokken ni. Hvis du ikke før denne tid ser eller hører noget fra mig, så bryd seglet på det angivne klokkeslæt og læs indholdet." Jeg underskrev dette med mine initialer og lagde det hele i en anden og forseglet konvolut, som jeg adresserede til Pesca.

Efter alt dette blev der for mig intet andet tilbage end at skaffe brevet øjeblikkelig til sit bestemmelsessted, og jeg ville da have gjort alt, hvad der stod i min magt. Hvis der i grevens hus tilstødte mig noget, så havde jeg i det mindste sørget for, at han ville komme til at bøde for det med livet.

At det lå i Pescas magt at kunne forhindre grevens flugt under hvilke som helst forhold, tvivlede jeg intet øjeblik om. Den overordentlige iver, hvormed han havde udtalt sit ønske om ikke at blive oplyst om grevens forhold, eller med andre ord at have lov til at være i uvished om ham for at kunne forsvare for sin egen samvittighed, at han forholdt sig passiv – forrådte tydeligt, at han havde midler i hænde til at gøre Selskabets frygtelige gengældelse gældende, skønt det var ham som en af naturen venlig og menneskekærlig mand imod at sige dette i min nærværelse. Den dræbende sikkerhed, fremmede politiske selskabers hævn ved at ramme en forræder med, havde også jeg set så mange eksempler på, at jeg ikke kunne være i tvivl om

det. Hvis jeg betragtede sagen blot som avislæser, huskede jeg på tilfælde nok, såvel i London som i Paris, hvor udlændinge var fundet gennemborede på gaderne, uden at man nogensinde var kommet på sporet efter morderne – på døde legemer eller dele af sådanne, der var blevet kastet i Themsen eller i Seinen af hænder, som aldrig var blevet opdaget – på dødsfald, der var forårsaget ved hemmelig vold, som man kun på én måde kunne forklare sig. Jeg har i disse blade ikke lagt skjul på noget, der angår mig selv og fordølger heller ikke her, at jeg tror, at jeg, hvis den skrækkelige nødvendighed indtrådte, der autoriserede Pesca til at åbne mit brev, havde skrevet grev Foscos dødsdom.

Jeg forlod mit værelse for at gå ned i den underste etage og bede værten om at besørge mig et bud. Han kom tilfældigvis op af trappen i det samme. Da han hørte, hvad jeg ønskede, foreslog han mig selv sin søn, der var en ualmindelig kvik dreng. Jeg lod ham komme op til mig og indskærpede ham det fornødne. Han skulle tage en droske, levere brevet i Pescas egne hænder og bringe et par ord tilbage fra ham, der kunne sige mig, at han havde modtaget min skrivelse; derpå skulle han komme tilbage med drosken og lade den blive holdende. Klokken var nu næsten halv elleve. Jeg beregnede, at drengen kunne være tilbage på tyve minutter, og at jeg efter andre tyve minutter kunne være i St. John's Wood.

Da drengen var borte, gik jeg igen op i mit arbejdsværelse og ordnede nogle papirer, for at man med lethed kunne finde dem, hvis det værste skulle ske. Jeg lagde nøglen til det gammeldags skrivebord, hvori jeg gemte papirerne, i en forseglet konvolut, skrev Marians navn udenpå og lagde den på mit arbejdsbord. Derpå gik jeg ned i dagligstuen, hvor jeg troede at finde Laura

og Marian, som uden tvivl ventede på, at jeg skulle komme hjem fra operaen. Jeg følte, at jeg skælvede, da jeg lagde hånden på dørklinken.

Marian var alene i værelset. Hun læste, og så forbavset på uret da jeg trådte ind.

"Hvor du kommer tidligt tilbage," sagde hun. "Du må være gået, inden operaen var forbi."

"Ja," sagde jeg, "hverken Pesca eller jeg ville blive, til det var forbi. Hvor er Laura?"

"Hun havde sin slemme hovedpine i aften, og jeg rådede hende derfor til, at hun skulle gå til sengs, så snart vi havde drukket te."

Jeg gik ud af stuen under påskud af, at jeg ville se efter, om Laura sov. Marians skarpe blik fæstede sig prøvende på mit ansigt. Hendes skarpe instinkt sagde hende, at der tyngede *noget* på mit sind.

Da jeg trådte ind i sovekammeret og sagte nærmede mig til sengen, så jeg ved det matte lampeskær, at min kone sov.

Vi havde endnu ikke været en måned gift. Hvis mit hjerte blev tungt, hvis min beslutning igen begyndte at vakle, da jeg så hendes kære ansigt, i søvne vendt mod min hovedpude, da jeg så hendes hånd ligge åben på tæppet, som ventede den min – kunne det da ikke nok undskyldes? Jeg knælede et par minutter ned ved sengen for at betragte hende ganske nær, så nær, at jeg følte hendes ånde på min kind.

Jeg berørte til afsked blot hendes pande med mine læber. Hun bevægende sig i søvne og hviskede mit navn, men uden at vågne. Jeg tøvede et øjeblik ved døren for endnu engang at se på

hende. "Gud velsigne og bevare dig, min trofaste veninde!" hviskede jeg og forlod hende.

Marian stod på trappen og ventede på mig. Hun holdt en sammenlagt papirstrimmel i hånden.

"Værtens søn har bragt dette til dig," sagde hun. "Der holder en vogn udenfor døren; drengen siger, at du har befalet, at den skal vente på dig."

"Det er ganske rigtigt, Marian. Jeg skal bruge denne vogn – jeg må endnu engang ud."

Jeg gik ned af trappen og trådte ind i dagligstuen for at læse, hvad der stod på papiret.

Det indeholdt følgende ord med Pescas håndskrift:

> "Jeg har modtaget dit brev. Hvis jeg ikke ser dig inden den nævnte tid, bryder jeg på klokkeslættet seglet."

Jeg lagde papiret i min tegnebog og vendte mig om til døren, Marian trådte mig i møde på tærsklen og drog mig igen ind i stuen, så at det fulde skær af lampen faldt på mit ansigt. Hun greb begge mine hænder og så forskende på mig.

"Jeg ser," sagde hun hviskende, "at du vil i aften forsøge den sidste chance."

"Ja, den sidste og den bedste," svarede jeg.

"Men ikke alene! For Guds skyld, Walter, ikke alene! Lad mig gå med dig. Nægt mig det ikke, blot fordi jeg er en kvinde. Jeg må og vil følge med! Jeg vil vente udenfor i vognen."

Nu måtte jeg holde hende tilbage. Hun forsøgte at rive sig løs og at ile først ned.

"Hvis du vil hjælpe mig," sagde jeg, "så bliv her og sov i nat inde hos min hustru. Sørg blot for, at jeg kan være rolig for

Laura, så står jeg inde for det øvrige. Kom, Marian, kys mig og vis mig, at du har mod til at vente, til jeg kommer tilbage."

Jeg vovede ikke at give hende tid til at sige mere. Hun forsøgte endnu engang at holde mig tilbage, men et øjeblik efter var jeg ude af værelset. Drengen hørte mig løbe ned af trapperne og åbnede døren. Jeg sprang ind i vognen, inden kusken endnu kunne komme ned fra bukken. "Forest Road, St. John's Wood!" råbte jeg til ham ud af det forreste vindue. "Jeg giver dobbelt betaling, hvis vi er der om et kvarter."

"Det skal vi nok, sir."

Jeg så på mit ur. Klokken var elleve – der var ikke et øjeblik at spilde.

Den hurtige bevægelse af drosken, bevidstheden om at hvert minut bragte mig greven nærmere, og visheden om, at jeg endelig havde indladt mig på dette dristige foretagende, satte mit blod i den grad i oprør, at jeg den ene gang efter den anden råbte til kusken, at han skulle køre hurtigere. Da vi kom ud af gaderne og kørte ind i St. John's Wood, var jeg så overvældet af min utålmodighed, at jeg rejste mig op i vognen og stak hovedet ud af vinduet for at se målet for min kørsel, før jeg nåede det. I samme øjeblik som et kirkeur langt borte slog kvart over elleve, drejede vi ind i Forest Road. Jeg lod kusken holde i nogen afstand fra grevens hus, betalte ham, sendte ham bort, og gik så til fods videre.

Da jeg nærmede mig til den lille havelåge, så jeg en person fra den modsatte side ligeledes gå hen imod den. Vi traf sammen under gaslygten og så på hinanden. Jeg genkendte øjeblikkelig den blonde udlænding med arret i ansigtet, og det forekom mig, at han også kendte mig. Han sagde intet, men i stedet for

at gå ind i huset fortsatte han sin vej. Var han ved et tilfælde kommet til Forest Road, eller havde han fulgt efter greven fra operaen?

Jeg går ikke videre ind på disse spørgsmål. Efter at jeg havde ventet et par sekunder, til jeg havde tabt den fremmede af syne, trak jeg i klokkestrengen. Klokken var nu tyve minutter over elleve – og det var så sent, at greven let kunne være blevet mig kvit ved at undskylde sig med, at han var gået til sengs.

Den eneste måde, dette kunne undgås på, var at lade mig melde straks ved mit navn og at sige ham med det samme, at jeg havde vægtige grunde til, at jeg ønskede at tale med ham så sent på aftenen. Mens jeg ventede på, at man skulle lukke op, tog jeg derfor et kort frem og skrev under mit navn "I et vigtigt anliggende". En pige åbnede døren, mens jeg endnu skrev de sidste ord, og spurgte mig i en mistroisk tone om "hvad herren ønskede".

"Vil De være så god at levere dette til Deres herre," svarede jeg, idet jeg rakte hende kortet.

Jeg kunne se på hendes tøven, at hvis jeg havde spurgt hende, om hendes herre var hjemme, ville hun have fulgt sine ordrer og svaret mig, at der var ingen hjemme. Men den frimodighed, jeg gav hende kortet med, gjorde hende tvivlrådig. Efter at hun havde stirret lidt på mig med en blanding af forlegenhed og forbavselse, gik hun ind i huset med mit kort, men lukkede døren efter sig og lod mig blive stående i haven.

Et par minutter efter kom hun igen tilbage. Hun skulle hilse fra sin herre og spørge, om jeg ikke ville være så god at sige, hvad jeg ønskede at tale med ham om? – "Vil De hilse Deres herre igen og sige ham, at det kan jeg kan ikke tale om med

andre end ham selv." Hun gik atter ind i huset, kom igen ud – og denne gang bad hun mig om at træde indenfor.

Jeg fulgte hende straks. Et øjeblik efter stod jeg i grev Foscos hus.

7

Der var ingen lampe i forstuen; men ved det matte skær af det lys, som pigen havde bragt med fra køkkenet, så jeg en ældre dame ganske lydløst gå ud af bagværelset i stueetagen. Hun kastede et giftigt blik på mig, da jeg trådte ind i forstuen, men sagde intet og gik langsomt op ad trappen uden at besvare min hilsen. Af mit bekendtskab til Marians dagbog vidste jeg, at denne dame måtte være grevinde Fosco.

Pigen førte mig til det værelse, som grevinden netop havde forladt. Jeg trådte ind og stod nu overfor greven.

Han var endnu i samme dragt som tidligere i operaen, med undtagelse af at han havde trukket kjolen af og kastet den over en stol. Skjorteærmerne var smøget op ved håndleddene, men ikke højere. Ved siden af ham stod en rejsekuffert og en natsæk. Bøger, papirer og klæder lå spredt omkring i værelset. På et bord ved den ene side af døren stod en pagode, der var mig velbekendt efter beskrivelsen og indeholdt hans hvide mus. Kanariefuglene og kakaduen var sandsynligvis i et andet værelse. Da jeg trådte ind, sad han og pakkede rejsekufferten; han rejste sig med nogle papirer i hånden og tog imod mig. Hans ansigt bar endnu tydelige spor af den skræk, der overfaldt ham i operaen. Hans tykke kinder hang slappe, hans kolde, grå øjne veg ikke fra mig, og hans blik, stemme og væsen var fuldt

af mistro, da han kom mig et skridt i møde og med en vis afmålt høflighed bad mig om at tage plads.

"De har et 'vigtigt anliggende' at afgøre med mig, sir?" sagde han. "Jeg kan ikke gætte, af hvad art det skulle være."

Den nysgerrighed, han betragtede mig med, sagde mig tydeligt, at han ikke havde lagt mærke til mig i operaen. Han havde først fået øje på Pesca, og fra det øjeblik af og til han forlod teatret, havde han åbenbart ikke set andet end ham. Mit navn måtte naturligvis have sagt ham, at det kun kunne være et fjendtligt formål, der bragte mig til ham – men han syntes endnu stadig at være fuldkommen uvis om, hvad hensigten var med mit besøg.

"Jeg har lykken med mig, siden jeg træffer Dem endnu " sagde jeg, "for jeg ser, at De står på nippet til at foretage en rejse."

"Har Deres besøg noget at gøre med min rejse?"

"I en vis henseende, ja."

"I hvilken henseende? Ved De, hvor jeg rejser hen?"

"Nej, jeg ved blot, *hvorfor* De forlader London."

Som et lyn smuttede han forbi mig, lukkede døren i og stak nøglen i lommen.

"De og jeg, mr. Hartright, kender hinanden udmærket af omtale, mr. Hartright. Skulle det ikke være faldet Dem ind, da De nærmede Dem til dette hus, at jeg ikke just er en mand, som man kan spøge med?"

"Ganske vist," svarede jeg, "og jeg er heller ikke kommet her for at drive spøg med Dem. Jeg kommer i en sag, der angår liv og død – og selv om den dør, som De netop har lukket og låst,

stod åben, skulle dog intet af, hvad De er i stand til at sige eller gøre, formå mig til at forlade dette værelse."

Jeg gik længere ind i værelset og stillede mig på kamintæppet lige foran ham. Han skød en stol hen foran døren, satte sig på den og støttede sig med den ene arm på bordet. Pagoden med de små hvide mus stod tæt ved siden af ham, og de hvide smådyr styrtede ud af deres huller, da han med sin tunge arm bragte bordet til at ryste, og stirrede på ham gennem det brogede ståltrådsgitter.

"I en sag, der angår liv og død," gentog han hen for sig. "De ord betyder måske mere, end De tænker. Hvad vil De sige med det?"

"Hvad jeg siger."

Sveden begyndte at perle på hans brede pande. Hans venstre hånd stjal sig hen over kanten af bordet. Der var en tillåset skuffe i det, og nøglen sad i skuffen. Hans pege- og tommelfinger greb om nøglen, men han drejede den ikke.

"De ved altså, hvorfor jeg forlader London?" vedblev han. "Behag at nævne mig grunden." Idet han sagde disse ord, drejede han nøglen om og trak skuffen ud.

"Jeg kan gøre endnu mere end det," sagde jeg. "Jeg kan *vise* Dem grunden, hvis De ønsker det."

"Hvorledes kan De vise mig den?"

"De har allerede lagt Deres kjole af," sagde jeg. "Vil De smøge Deres venstre skjorteærme op, så vil De se den."

Den samme askegrå farve, der lagde sig over hans ansigt i teatret, dækkede atter hans træk. Hans øjne brændte og fæstede sig gennemborende på mig. Han sagde ikke et ord, men hans venstre hånd skjulte sig i det samme i skuffen. Jeg hørte en lyd,

som om han tog fat på en tung genstand, som jeg dog ikke fik at se. Den stilhed, der fulgte efter, var så dyb, at jeg på det sted, hvor jeg stod, tydeligt kunne høre de små hvide mus gnave på deres gitter. Mit liv hang i et hår, og jeg vidste det.

I dette afgørende øjeblik tænkte jeg med hans hjerne, følte jeg med hans fingre – jeg vidste lige så bestemt, som om jeg havde set det, hvad det var, han skjulte for mig i skuffen.

"Vent et øjeblik," sagde jeg. "De har lukket døren. De ser, at jeg rører mig ikke, og at mine hænder er tomme. Vent et øjeblik – jeg har endnu noget at sige Dem."

"De har sagt nok," svarede han med en pludselig ro, der havde noget så unaturligt og spøgelsesagtigt ved sig, at det gjorde mere indtryk på mig end det voldsomste udbrud af raseri. "Jeg trænger selv til at tænke mig om et øjeblik. Ved De, hvad jeg tænker på?"

"Måske."

"Jeg tænker på," sagde han med stor ro, "om jeg skulle forøge den uorden, der er i dette værelse, endnu mere ved at jage Dem en kugle gennem hovedet og sprede Deres hjerne ud over kamintæppet."

Jeg så på hans ansigt, at han ville have gjort det, hvis jeg havde rørt mig i dette øjeblik.

"Jeg råder Dem til, inden De tager nogen bestemmelse om den sag, at læse et par linjer, som jeg har hos mig," svarede jeg.

Dette forslag syntes at vække hans nysgerrighed. Han nikkede. Jeg tog Pescas bekræftelse af, at han havde modtaget mit brev, frem af min tegnebog, og holdt den hen imod ham; derpå vendte jeg igen tilbage til min plads foran kaminen.

Han læste højt: "Jeg har modtaget dit brev. Hvis jeg ikke ser dig igen før den tid, du har nævnt, bryder jeg på klokkeslættet seglet."

En anden i hans stilling ville have behøvet nogle ord til forklaring – hos ham var det unødvendigt. Han behøvede blot at læse disse linjer én gang igennem for at sige sig selv, hvad det var for forholdsregler, jeg havde taget. Hans ansigtsudtryk forandrede sig, og hans hånd kom atter op af skuffen.

"Jeg lukker ikke min skuffe, mr. Hartright, og jeg siger ikke, at jeg ikke vil sprede Deres hjernemasse på tæppet," sagde han. "Men jeg er retfærdig selv imod min fjende, og jeg vil foreløbig tilstå, at han har et klogere hoved, end jeg havde troet. Kom altså til sagen, sir! De har noget at forlange af mig?"

"Ja, og jeg har også i sinde at få det."

"På visse betingelser."

"Uden betingelser."

Hans hånd sank igen ned i skuffen.

"Bah! vi bevæger os i cirkler, og Deres kloge hjernevindinger svæver atter i fare. Den tone, De fører, er i høj grad uforsigtig, sir – moderér Dem på øjeblikket! Der er mindre risiko for mig ved at skyde Dem ned der, hvor De står, end ved at lade Dem slippe levende ud af dette hus – med mindre det sker på betingelser, som jeg agter at foreskrive. De har ikke at gøre med min afdøde ven, De står overfor Fosco. Selv om jeg skulle behøve ligene af tyve mr. Hartrights for selv at komme i sikkerhed, så ville jeg skride hen over dem med den mest fuldkomne ligegyldighed og med den urokkeligste ro. Hav mere agtelse for mig, hvis Deres liv er Dem kært. Jeg beder Dem besvare mig tre spørgsmål, inden De igen åbner Deres mund

for at sige noget som helst andet. Hør på dem – de er nødvendige for denne samtale! Besvar dem – de er nødvendige for mig." Han strakte en finger i vejret på den højre hånd. "Første spørgsmål," sagde han. "De er her i besiddelse af en hemmelighed, som kan være sand eller usand – hvor har De den fra?"

"Jeg afslår at besvare dette spørgsmål."

"Det er lige meget – jeg skal nok få det at vide. Hvis denne hemmelige meddelelse er sand – læg vel mærke til, at jeg med al mulig styrke siger: *hvis* – så driver De, enten ved Deres eget eller en andens forræderi, en handel med den. Jeg noterer dette i min hukommelse, der aldrig glemmer, hvad der senere kan komme til nytte. Og nu videre." Han løftede igen en finger i vejret. "Andet spørgsmål: De linjer, De før viste mig, er uden underskrift! Hvem har skrevet dem?"

"En mand, som jeg har al grund til at forlade mig på, og som De har al grund til at frygte."

Mit svar traf ham denne gang temmelig hårdt. Hans venstre hånd skælvede hørligt i skuffen.

"Hvor lang tid har jeg," spurgte han i en roligere tone, "inden seglet bliver brudt?"

"Så megen tid, som De behøver til at gå ind på mine betingelser."

"Giv mig et tydeligere svar, mr. Hartright. Hvad er det for et klokkeslæt, der er tale om?"

"Klokken ni i morgen tidlig."

"Klokken ni i morgen tidlig? Ja, ja, det har De arrangeret meget godt – inden den tid kan jeg ikke få mit pas viseret eller komme bort fra London. Jeg vil altså tro, at det ikke er endnu

tidligere? Nå, det kan vi komme tilbage til siden – jeg kan jo beholde Dem her som gidsel og slutte en handel med Dem om, at De lader brevet hente, inden jeg giver slip på Dem. Vil De imidlertid have den godhed at nævne mig betingelserne."

"De skal få dem at høre. De er meget simple og let forståelige. De ved, i hvis interesse jeg er kommet herhen?"

Han smilede nedladende og gjorde en skødesløs bevægelse med den højre hånd.

"Jeg vil vove at gætte det," sagde han spottende. "I en dames interesse naturligvis?"

"I min kones interesse."

Han så for første gang på mig med et ærligt udtryk – et udtryk af den mest levende overraskelse. Jeg kunne se, at hans agtelse for mig som farlig person sank betydeligt i dette øjeblik. Han lukkede skuffen, lagde armene over kors på brystet og hørte opmærksomt på mig, omend med et satirisk smil.

"De er sikkert tilstrækkelig underrettet om, hvor vidt jeg har bragt det i mine efterforskninger i den sidste måned," sagde jeg, "og De ved altså, at ethvert forsøg på at nægte kendsgerninger er overflødigt. De har gjort Dem skyldig i et skændigt anslag imod mig, og at tilvende Dem ti tusinde pund har været formålet."

Han sagde ikke et ord, men der lagde sig en mørk sky af angst over hans ansigt.

"Behold De blot Deres bytte," sagde jeg (hans ansigt opklaredes øjeblikkelig, og han spilede øjnene op i den største forbavselse). "Jeg er ikke kommet herhen for at nedværdige mig til at købslå med Dem om penge, der er gået gennem Deres hænder og har været prisen for en skændig forbrydelse –"

"Så sagte, mr. Hartright! Sådanne moralske trivialiteter kan sikkert gøre udmærket virkning hos Deres landsmænd – spar dem behageligst til dem og til Deres eget brug. De ti tusinde pund var en arv, som den afdøde mr. Fairlie testamenterede til min kone. Lad os se sagen fra dette synspunkt, så har jeg ikke det mindste imod, at vi omtaler den yderligere, hvis De ønsker det. For en mand af mine følelser er dette tema dog altid yderst beklageligt – småligt. Jeg foretrækker derfor at lade det falde og opfordrer Dem igen til at nævne Deres betingelser. Hvad fordrer De?"

"Jeg forlanger for det første en fuldstændig tilståelse af det forræderi, der er begået, og denne tilståelse må være skrevet og undertegnet af Dem selv i min nærværelse. "

Han holdt fingeren i vejret. "Det var den første betingelse," sagde han som en praktisk mand, der kontrollerede mig med den roligste opmærksomhed.

"For det andet, en korrekt angivelse, der ikke må bero på Deres personlige påstand, af den dato, da min kone forlod Blackwater Park og rejste til London."

"Se, se! Jeg ser at De er i stand til at sætte fingeren på det svage punkt!" bemærkede han skødesløst. "Er der ellers noget?"

"For øjeblikket intet."

"Godt! De har nu nævnt Deres betingelser, nu skal De høre mine. Måske medfører det mindre ansvar for mig at indrømme hvad De falder mit 'anslag', end at jage Dem en kugle igennem hovedet. Vi vil antage, at jeg går ind på Deres ønsker – men på mine egne betingelser. Den tilståelse, De forlanger af mig, skal blive skrevet, og beviset for, at datoen er blevet Dem korrekt opgivet af mig, skal blive tilvejebragt. Formodentlig vil De anse

et brev fra min afdøde ven, der er skrevet, dikteret og undertegnet af ham selv, og hvori han underretter mig om hvad dag og time hans kone ankom, for et bevis? Dette brev kan jeg levere Dem. Jeg kan desuden sende Dem hen til den mand, hos hvem jeg lejede den vogn, jeg afhentede hende fra jernbanestationen i – hans hovedbog vil måske også kunne hjælpe Dem med denne dato, selv om kusken, der kørte for mig, ikke kan være Dem til nytte. Dette kan og vil jeg gøre, men på visse betingelser. Disse er følgende: For det første – grevinden og jeg forlader dette hus, når vi vil, uden at der lægges os nogen som helst hindring i vejen fra Deres side. For det andet – De venter her i mit selskab på min agents ankomst; han vil være her i morgen tidlig kl. 7 for at ordne mine sager. De giver min agent en skriftlig befaling til den mand, der har Deres forseglede brev, at han skal udlevere ham det. De venter her, til agenten har leveret dette brev uåbnet i mine hænder, og derpå indrømmer De mig en halv time til at forlade huset, hvorefter De igen har Deres frihed og kan gå, hvorhen De lyster. For det tredje – De giver mig den satisfaktion, som er brugelig imellem gentlemen, for Deres indblanding i mine privatanliggender og for det sprog, som De har tilladt Dem at bruge i denne samtale. Tid og sted skal blive meddelt dem, så snart jeg er i sikkerhed på fastlandet, i et egenhændigt brev, hvori jeg skal indlægge en papirstrimmel, der nøjagtigt angiver længden af min kårde. Det er mine betingelser. Sig mig, om De vil gå ind på dem – Ja eller Nej."

Den mærkværdige blanding af hurtigt overblik, listig beregning og komediantagtig bombast bragte mig et øjeblik til

at studse, men kun et øjeblik. Det ene spørgsmål, som jeg havde at overveje var, om jeg var berettiget til at skaffe mig midlerne i hænde til at godtgøre Lauras identitet, hvis prisen skulle være den, at denne skurk slap ustraffet fra det. Erindringen om sir Percivals død kom mig til hjælp. På hvilken frygtelig måde blev ikke dér gengældelsens værk i det sidste øjeblik revet mig ud af hånden! Hvilken ret havde jeg i min blindhed til at antage, at dette menneske skulle blive ustraffet, fordi han undgik mig? Jeg tænkte på disse ting med den overtro, der var mig ejendommelig, men måske også med en følelse, der var mig mere værdig end den blotte overtro. Det var hårdt nok nu, da jeg endelig havde ham fat, igen at slippe ham frivilligt – men jeg overvandt mig til at bringe et offer. For at tale tydeligere, jeg besluttede at lade mig lede af den eneste højere bevæggrund, som jeg var sikker på, nemlig af mit faste forsæt, at jeg ville tjene Lauras sag og sandhedens sag.

"Jeg går ind på Deres betingelser," sagde jeg, "dog med et forbehold."

"Hvad er det for et forbehold?" spurgte han.

"Det angår det forseglede brev," svarede jeg. "Jeg forlanger, at De uden at åbne det skal tilintetgøre det i min nærværelse, så snart det er leveret i Deres hænder." Hensigten med denne betingelse var ganske simpelt den, at forhindre ham i at tage noget skriftligt vidnesbyrd med sig om beskaffenheden af mine meddelelser til Pesca. Hvorledes det forholdt sig med dem, måtte han nødvendigvis erfare næste morgen, når jeg skulle

give adressen til hans agent. Dog kunne han ikke gøre noget brug af den alene, selv om han havde villet vove eksperimentet.

"Jeg går ind på Deres forbehold," svarede han, efter at han omtrent i et minut havde alvorligt overvejet det hele. "Sagen er ikke værd at strides om – brevet skal blive tilintetgjort, så snart jeg har det i mine hænder."

Idet han sagde disse ord, rejste han sig fra den plads, som han havde indtaget foran mig lige til dette øjeblik. Med en eneste anstrengelse syntes han at ville bortvælte det tryk, der under hele denne samtale havde tynget på ham. "Puh!" råbte han, idet han strakte sig med en vis behagelighed, "det var en drøj dyst, så længe den varede! Sæt Dem ned, mr. Hartright. Senere vil vi få lejlighed til at stå som dødsfjender overfor hinanden. Lad os indtil da iagttage formerne. Tillader De, at jeg tager mig ten frihed at kalde på min kone?"

Han drejede nøglen om og åbnede døren. "Eleanor!" råbte han med sin dybe stemme. Damen med det giftige blik trådte ind. "Grevinde Fosco – mr. Hartright," sagde greven, idet han ugenert præsenterede os for hinanden. "Min engel," vedblev han, idet han henvendte sig til sin gemalinde, "har du så megen tid tilovers fra indpakningen, at du kan lave mig en god og stærk kop kaffe. Jeg har adskillige skriftlige forretninger med mr. Hartright og behøver hele min åndskraft, for at det kan blive så godt som muligt."

Grevinden nikkede to gange, én gang alvorligt til mig og anden gang underdanigt til sin gemal, og gik ud af værelset.

Greven trådte hen til et skrivebord ved vinduet, åbnede en pult og fremtog flere bundter papir og en pakke gåsefjer. Han kastede pennene på bordet, så at de lå parate i alle retninger, og

skar derpå papiret i en mængde smalle strimler i den form, forfattere plejer at sende deres manuskripter til trykkerierne.

"Jeg vil udarbejde et bemærkelsesværdigt dokument," sagde han, idet han kastede et blik over skulderen hen til mig. "Et af de sjældneste talenter, en mand kan besidde, er evnen til at ordne sine tanker. Det er et uhyre fortrin! *Jeg* besidder det. Gør De også?"

Han gik op og ned i værelset, til kaffen kom, mens han nynnede hen for sig og markerede de steder, der syntes at genere ham under ordningen af hans tanker, ved at slå sig med den flade hånd for panden. Den uhyre frækhed, hvormed han greb den situation, jeg havde bragt ham i, og endog gjorde en piedestal af den for sin forfængelighed og selvforgudelse, vakte en levende forbavselse hos mig. Hvor dyb min uvilje mod denne mand end var, gjorde dog hans mærkværdige karakterstyrke imod min vilje et dybt indtryk på mig.

Grevinden bragte selv kaffen. Han kyssede hende høfligt og taknemmeligt på hånden og fulgte hende så til døren; derpå vendte han tilbage, skænkede sig en kop kaffe og satte den hen på sit skrivebord.

"Tør jeg byde Dem en kop kaffe, mr. Hartright?" spurgte han, inden han satte sig.

Jeg undslog mig og takkede.

"Hvad for noget? De tror, at jeg vil forgive Dem?" sagde han muntert. "Den engelske forstand er sund nok," vedblev han, idet han satte sig til rette ved sit bord; "men den har en meget stor fejl: den er altid forsigtig på urette sted."

Han dyppede sin pen, lagde en strimmel papir foran sig på pulten, rømmede sig og begyndte. Han skrev med stor

hurtighed og med en så stor og dristig håndskrift og så store mellemrum mellem linjerne, at han, næppe to minutter efter at han havde begyndt var ved udgangen af siden. Hver strimmel kastede han, når den var beskrevet og nummereret, hen over skulderen på gulvet. Så snart den første pen ikke duede mere, fløj også den hen over skulderen, og han tog en ny af dem, der lå spredt rundt til alle sider. Strimler i dusinvis, i halvhundrede-, i hundredvis fløj over skuldrene fra ham til begge sider, indtil han sad ligesom indesneet i lutter papirer. Den ene time gik efter den anden og der sad jeg og ventede; der sad han og skrev. Han gjorde ingen pauser, undtagen når han tog sig en mundfuld kaffe, eller når han engang imellem slog sig med hånden for panden. Klokken slog ét, to, tre, fire – og endnu stadig fløj strimlerne omkring ham, endnu stadig kradsede den utrættelige pen mod papiret, og stadig højere steg det hvide papirkaos omkring hans stol. Klokken fire hørte jeg en pludselig sprutten af pennen, der slog den snirkel, han afsluttede sin underskrift med.

"Bravo!" råbte han, idet han sprang op med en ung mands lethed og så mig med et triumferende smil ind i ansigtet.

"Jeg er færdig, mr. Hartright!" råbte han, idet han slog sig med hånden for det brede bryst, "færdig til min egen store tilfredshed og til Deres endnu større forbavselse, når De får læst, hvad jeg har skrevet. Emnet er udtømt, men manden – Fosco – er det ikke. Lad os nu komme til at ordne, læse og revidere mine strimler, der kun er bestemt for Dem. Godt! Vi ordner, læser og reviderer fra fire til fem. En kort søvn for at styrke mig fra fem til seks. De sidste rejseforberedelser fra seks til syv, agenten og det forseglede brev fra syv til otte. Klokken

otte *en route*! Således er programmet!" Han satte sig med benene over kors ned på gulvet imellem sine papirer, trak strimlerne på et bånd med en nål, korrigerede dem, skrev alle de titler og æresposter, han personligt var udstyret med, over den første side og forelæste mig derpå manuskriptet med megen betoning og mangfoldige teatralske gestus. Læseren vil om kort tid få lejlighed til at danne sig sin egen anskuelse om dette aktstykke. Her må det være nok at sige, at det svarede til mit ønske.

Derpå skrev han den mands adresse ned til mig, hvor han havde lejet vognen, og gav mig sir Percivals brev.

Det var dateret den femogtyvende juli i Hampshire og opgav lady Glydes afrejse til den seksogtyvende. Som en følge deraf var hun, samme dag som hun efter lægens attest skulle være død i St. John's Wood, efter sir Percivals eget brev lyslevende i Blackwater og skulle først den følgende dag tiltræde rejsen. Så snart jeg havde hyrekuskens vidnesbyrd om, at denne rejse virkelig havde fundet sted, var mit bevis fuldstændigt.

"Klokken er et kvart over fem," sagde greven og så på sit ur, "det er altså på tide, at jeg hviler mig lidt. De har måske bemærket, at jeg i det ydre har en lighed med den første Napoleon, mr. Hartright; men jeg ligner den store mand også deri, at jeg kan indrette min søvn efter mit eget ønske. Undskyld mig et øjeblik – jeg vil bede grevinden at underholde Dem så længe, for at De ikke skal kede Dem."

Da jeg vidste lige så godt som han, at han ikke kaldte grevinden ind for at more mig, men blot for at forhindre mig i at forlade huset, så svarede jeg intet, men beskæftigede mig kun med at binde de papirer sammen, som han havde givet mig.

Damen kom ind – så kold, bleg og giftig som nogensinde. "Underhold mr. Hartright, min engel," sagde greven. Derpå satte han en stol hen til hende, kyssede hende anden gang på hånden og sov få minutter efter så fredeligt og lykkeligt som det dydigste menneske i verden.

Grevinden tog en bog på bordet, satte sig og så på mig med al den rolige, hævngerrige ondskab, der kan findes hos en kvinde, som hverken glemmer eller tilgiver.

"Jeg har hørt Deres samtale med min mand," sagde hun; "havde jeg været i hans sted, lå De død på kamintæppet." Med disse ord lukkede hun bogen op, og fra dette øjeblik og til hendes mand vågnede hverken så hun på mig eller talte et eneste ord til mig.

Akkurat en time efter at han havde lagt sig til at sove, slog han øjnene op igen og rejste sig fra sofaen.

"Jeg føler mig ubeskrivelig vederkvæget," bemærkede han. "Eleanor, min gode kone, er du færdig deroppe med dine sager? Det er godt – min smule indpakning kan være færdig om ti minutter, og om ti andre minutter er jeg parat til at rejse. Hvad er der endnu at gøre, inden agenten kommer?" Han så sig om i værelset og fik øje på buret med de hvide mus. "Ak!" råbte han ynkeligt, "min sjæl sønderrives endnu engang. Mine uskyldige yndlinge! Mine kære, elskede børn! Hvad skal jeg stille op med dem? Foreløbig har jeg ikke mere nogen fast bolig, vi kommer til at rejse hele tiden, og jo mindre bagage vi fører med os, desto bedre for os. Min kakadue, mine kanariefugle og mine hvide mus – hvem vil pleje dem, når deres gode fader ikke længere er hos dem?"

Han gik i dybe tanker op og ned i værelset. Da han skulle nedskrive sine bekendelser, havde han ikke et øjeblik været i forlegenhed; men det langt vigtigere spørgsmål, hvad han skulle gøre med sine yndlingsdyr, vakte hans alvorlige eftertanke. Efter lang overvejelse satte han sig igen hen til skrivebordet. – "Jeg har en tanke!" råbte han, "jeg vil forære mine kanariefugle og min kakadue til denne store hovedstad. Min agent skal i mit navn overlevere dem til inspektøren for den zoologiske have i London, og jeg vil straks opsætte et dokument med deres beskrivelse i den anledning."

Han begyndte at skrive og gentog ordene højt, idet de flød ham fra pennen.

"Nummer ét: Kakadue med strålende fjer, i stand til at fængsle et smagfuldt publikum. Nummer to: Kanariefugle af en eksempelløs livlighed og klogskab – værdige en plads i Edens have – og også til en plads i haven i Regent's Park. Skænket som en tribut til zoologien af greve Fosco."

Pennen spruttede igen, mens den slog snirklen om underskriften.

"Du har ikke nævnt musene," sagde grevinden.

Han gik bort fra bordet, tog hendes hånd og lagde den på sit hjerte.

"Al menneskelig fasthed har sin grænse, Eleanor," sagde han. "Mine grænser er nået ved dette dokument. Jeg kan ikke skille mig fra mine hvide mus. Hav overbærelse med mig, min engel, og tag dem med i deres rejsebur."

"Hvilken beundringsværdig ømhed," sagde grevinden med et beundrende blik på sin mand og et giftigt blik hen til mig. Hun tog buret forsigtigt med sig og forlod værelset.

Greven så på sit ur. På trods af, at han havde fast besluttet at ville bevare sin fatning, syntes han dog med uro at imødese agentens ankomst. Lysene var for længe siden brændt ned, og den friske morgens sollys gød sig ud over værelset. Klokken var allerede fem minutter over syv, da det ringede på haveporten, og agenten trådte ind. Det var en udlænding med et mørkt skæg.

"Mr. Hartright – monsieur Rubelle," sagde greven, idet han forestillede os for hinanden. Han tog "agenten" (n udenlandsk spion, som hvert eneste træk i hans ansigt tydeligt nok forrådte), hen i en krog af værelset, hviskede ham nogle forholdsregler i øret og forlod os. Så snart vi var alene, bad mr. Rubelle mig med den mest udsøgte høflighed om at give sig sine instruktioner. Jeg skrev to linjer til Pesca, der bemyndigede ham til at give overbringeren det forseglede brev; derpå skrev jeg adressen udenpå og gav den til monsieur Rubelle.

Agenten blev hos mig, indtil hans foresatte igen trådte ind til os, denne gang rejseklædt. Greven så på udskriften, inden han lod agenten gå. "Jeg tænkte det nok," sagde han, idet han vendte sig om til mig med et mørkt blik, og forandrede fra dette øjeblik ganske sin opførsel imod mig. Han gjorde sin indpakning færdig og satte sig til at studere et rejsekort, samtidig med at han skrev anmærkninger i sin dagbog, og kastede fra tid til anden et utålmodigt blik hen på uret. Til mig talte han ikke et ord mere. Hans forestående afrejse og det bevis, han netop havde fået på, at der eksisterede et forhold mellem Pesca og mig, havde åbenbart igen ledet hele hans opmærksomhed hen på de forholdsregler, der var nødvendige til hans flugt.

Lidt før klokken otte vendte monsieur Rubelle tilbage med mit uåbnede brev. Greven betragtede opmærksomt segl og udskrift, tændte et lys og brændte derpå brevet. "Jeg opfylder mit løfte, mr. Hartright," sagde han, "men dermed er vi ikke færdige med hinanden."

Agenten havde ladet vognen, han var kørt tilbage i, vente udenfor huset, han og pigen bragte rejsegodset ned til den. Grevinden kom tæt tilsløret ned med buret med de hvide mus. Hun talte ikke til mig og så ikke på mig. Hendes gemal førte hende ned til vognen. "Følg mig ind i gangen," hviskede han til mig, "jeg har endnu noget at sige Dem i det sidste øjeblik."

Jeg gik hen til indgangen til huset, mens agenten stod nede i forhaven. Greven kom alene tilbage og trak mig et par skridt ind i gangen. "Tænk på min tredje betingelse!" hviskede han. "De skal snart høre fra mig, mr. Hartright; måske vil jeg meget tidligere, end De venter, komme til at forlange satisfaktion af Dem som gentleman." Han greb, inden jeg havde nogen anelse om det, min hånd og trykkede den fast – derpå vendte han sig om til døren, stod stille og kom endnu engang hen til mig.

"Et ord endnu," sagde han fortroligt. "Da jeg sidste gang så miss Halcombe, forekom det mig, at hun så bleg og elendig ud. Jeg er bekymret for denne udmærkede kvinde. Pas på hende! Med hånden på hjertet beder jeg Dem højtideligt om at sørge for miss Halcombes vel."

Disse var hans sidste ord til mig, inden han klemte sit uhyre legeme ind i vognen og kørte bort.

Agenten og jeg ventede et par minutter ved døren og så efter ham. Mens vi stod der, drejede der en anden vogn omkring hjørnet og fulgte efter grevens; da den kom forbi haveporten,

kastede den, der sad inden i den, et blik ud. Det var igen den fremmede fra operaen, udlændingen med arret på den venstre kind.

"Jeg må bede Dem om at vente endnu en halv times tid her, sammen med mig, sir," sagde monsieur Rubelle.

"Ja."

Vi gik igen ind i dagligstuen. Jeg var ikke i humør til at tale med agenten eller til at høre på ham. Jeg fremtog derfor de papirer, som greven havde givet mig, og læste nu den frygtelige fortælling om sammensværgelsen, således som den mand, der havde nedskrevet det, havde udtænkt og udført det.

Note 3: **Hørte jeg nu de ord …:** Det er ikke mere end rimeligt her at omtale, at jeg i Pescas meddelelser på det omhyggeligste har udeladt alt, hvad sagens alvorlige natur og min pligtfølelse mod min ven kunne fordre af mig.

Beretning af Isidore Ottavio Baldassaro Fosco

Greve af det hellige romerske rige, Storkorsridder af Messingkroneordenen, Stormester af Rosenkreutzerfrimurerne af Mesopotamien, attacheret (som æresmedlem) til adskillige musikalske, medicinske, filosofiske og velgørende selskaber i Europa.

Grevens beretning

I sommeren 1850 ankom jeg til England i en vigtig sendelse fra udlandet. Personer, hvis bestræbelser jeg var bemyndiget til at lede, stod halvofficielt i forbindelse med mig. Til disse hørte monsieur og madame Rubelle. Jeg fik nogle uger til min egen disposition, inden jeg tiltrådte min stilling, og indrettede min bolig i en af Londons forstæder. Nysgerrigheden vil måske standse her og ønske en forklaring på, hvad denne sendelse bestod i. Jeg sympatiserer fuldkommen med dette ønske og beklager i lige så høj grad, at diplomatiske hensyn forbyder mig at tilfredsstille det.

Jeg modtog en indbydelse til at tilbringe denne korte hviletid på min afdøde vens, sir Percival Glydes pragtfulde landsted. Han var netop vendt tilbage fra fastlandet med *sin* gemalinde, ligesom jeg med *min*. England er hovedsædet for den ægteskabelige lykke – vi betrådte det således under meget

passende omstændigheder. Det venskabsbånd der knyttede Percival og mig til hinanden, blev ved denne lejlighed endnu mere befæstet ved en rørende lighed i vore pekuniære forhold. Vi trængte begge til penge. Hvilken frygtelig nødvendighed! Hvilken universel trang! Gives der et eneste menneskeligt væsen, der i dette punkt ikke føler med os? Hvor følelsesløs måtte han da ikke være! Eller hvor rig!

Jeg går ikke ind på smålige enkeltheder med hensyn til denne genstand. Mit sind oprører sig imod det. Med romersk strenghed viser jeg min og Percivals tomme pung frem for publikums gysende blikke. Vi vil hermed lade dette beklagelsesværdige faktum engang for alle tale for sig selv – og gå videre.

I huset modtog dette herlige væsen os, der i mit hjerte står indskrevet med navnet "Marian", men som i den koldere selskabelige atmosfære kaldes "miss Halcombe".

Retfærdige Himmel! Med hvilken ubegribelig hurtighed lærte jeg ikke at tilbede denne kvinde. Skønt tres år gammel tilbad jeg hende med en vulkansk flamme, som om jeg endnu kun var atten, hele min rige naturs guld kastede jeg håbløst hen for hendes fødder. Min kone (stakkels engel!), min kone, der tilbeder mig, fik ikke andet end småpengene. Således er verden, således er manden, således er kærligheden. Hvad er vi vel andet (spørger jeg) end marionetter på et fjællebodsteater? O almægtige skæbne, træk sagte i snorene! Vær medlidende imod os, når du lader os danse af fra vor jammerlige lille skueplads.

Disse linjer udtrykke, hvis man forstår dem rigtigt, et fuldstændigt filosofisk system. Det er mit.

– Lad mig fortsætte.

Vort huslige liv i begyndelsen af vort ophold på Blackwater Park har Marian selv beskrevet med en forbavsende nøjagtighed og med et dybt, åndeligt indblik (tillad mig den berusende fortrolighed at kalde dette herlige væsen ved hendes døbenavn!) Et nøje kendskab til indholdet af hendes dagbog, som jeg ved hemmelige midler skaffede mig adgang til, afholder min flittige pen mod at komme med sådanne meddelelser, som hun allerede har nedskrevet.

De interesser – de åndeløse, umådelige interesser – som jeg her har at gøre med, begynder med Marians ulykkelige sygdom.

Situationen var på den tid særdeles alvorlig. Percival behøvede store pengesummer, der skulle betales til en vis tid (jeg taler ikke her om de mindre, som jeg trængte til i lige så høj grad); og den eneste kilde, han kunne håbe at skaffe dem fra, var hans gemalindes formue, som der ikke tilfaldt ham en hvid af før efter hendes død. Alt det var slemt nok, men det blev endnu værre. Min afdøde ven havde private sorger, der var af en sådan natur, at min fine følelse og mit uinteresserede venskab forbød mig at spørge ham om dem. Jeg vidste ikke andet, end at en kvinde ved navn Anne Catherick holdt sig skjult i omegnen, at hun stod i forbindelse med lady Glyde, og at følgen heraf kunne blive afsløringen af en hemmelighed, der uden al tvivl ville ødelægge min ven Percival. Han havde selv sagt til mig, at det var ude med ham, hvis det ikke lykkedes ham at bringe hans kone til at tie og at finde Anne Catherick. Hvis det var ude med ham, hvordan skulle det så gå med vore pekuniære

anliggender? Hvor modig jeg end var af naturen, skælvede jeg dog ved denne tanke.

Hele min skarpsindighed var nu rettet på at finde Anne Catherick. Hvor meget det end var os om at gøre at skaffe penge, så kunne det dog tåle at opsættes – men at finde denne kvinde straks var absolut nødvendigt. Jeg kendte hende kun af beskrivelse, og efter den skulle hun have en overordentlig stor personlig lighed med lady Glyde. Dette mærkværdige faktum, der kun blev mig meddelt, for at det skulle hjælpe mig til at finde den omspurgte person, i forening med meddelelsen om, at Anne Catherick var løbet bort fra en dåreanstalt, bragte mig først på den idé, som siden medførte så uhyre resultater. Min tanke var ikke mindre end den, at lady Glyde og Anne Catherick skulle bytte navn, opholdssted og bestemmelse, og de forbavsende følger af denne ombytning var en gevinst på tredive tusinde pund og sikkerheden for, at sir Percivals hemmelighed ville blive bevaret for altid.

Mit instinkt, der sjældent bedrager mig, bragte mig til at antage, efter at jeg havde overvejet alle omstændigheder, at vor usynlige Anne før eller siden ville komme til bådehuset ved Blackwater-søen. Her stilede jeg mig på post, efter at jeg i forvejen havde sagt til husholdersken, mrs. Michelson, at jeg ville være at finde på dette ensomme sted, fordybet i mine studeringer, hvis man skulle spørge efter mig. Jeg har gjort mig til regel, aldrig at være hemmelighedsfuld i utide eller at gøre folk mistroiske imod mig ved at lade det mangle på en smule vel anbragt oprigtighed. Mrs. Michelson troede mig fra først til sidst – denne udmærkede person (enke efter en protestantisk gejstlig) havde en tro, der kunne flytte bjerge. Jeg var dybt rørt

over en sådan uindskrænket tro hos en kone i hendes alder og lagde derfor fuldkommen beslag på denne hendes tillid, idet jeg fuldstændig åbnede mig for hende.

Jeg blev belønnet for den tålmodighed, hvormed jeg stod skildvagt nede ved søen. Anna Catherick kom rigtignok ikke selv, men den kone, der havde taget hende under sin varetægt, gjorde. Denne person havde ligeledes en overstrømmende tro, og jeg benyttede mig af den på samme måde. Jeg overlader det til hende at fortælle de omstændigheder, under hvilke hun førte mig ind til Anne Catherick. Da jeg første gang så denne unge pige, sov hun. Jeg blev næsten lamslået ved at se den lighed, der var imellem denne ulykkelige skabning og lady Glyde. Enkelthederne i dette storartede projekt, som jeg hidtil kun havde dannet mig lette omrids af, fremstillede sig ved synet af dette slumrende ansigt for min sjæl i hele deres mesterlige kombination.

På samme tid opløste mit hjerte, der altid er tilgængeligt for ømme indtryk, sig i tårer ved synet af al denne lidelse. Jeg gav mig straks til at skaffe hende lindring – med andre ord, jeg sørgede for et stimulerende middel, der kunne styrke Anne Catherick så meget, at hun kunne blive i stand til at rejse til London.

Her må jeg nedlægge jeg en nødvendig protest og berigtige en beklagelsesværdig vildfarelse.

De bedste år af mit liv har jeg anvendt på ivrigt at studere medicin og farmakologi. Sidstnævnte i særdeleshed har haft en ganske overordentlig tiltrækningskraft for mig på grund af den uhyre, ubegrænsede magt, som kendskabet til den giver.

Farmakologerne kan – det påstår jeg højtideligt – bestemme verdens skæbne, hvis det behager dem. Tillad mig at forklare dette nærmere, inden jeg går videre.

Ånden, siger man, regerer verden. Men hvad regerer ånden? Legemet. Legemet (man må her følge mig opmærksomt) er den mægtigste af alle dødelige potentaters magt – i farmakologens. Giv mig, Fosco, et tilstrækkeligt kendskab til farmakologien; og når Shakespeares sjæl er opfyldt af Hamlet, og han sætter sig hen for at udføre denne digtning – så vil jeg, ved at komme et lille pulver i hans daglige måltid, bringe hans legemes funktioner i en sådan uorden, at der fra hans pen vil strømme det jammerligste vrøvl, der nogensinde har nedværdiget et ark papir. Kald mig under lignende forhold den store Newton tilbage til livet – jeg står inde for, at han, når han ser hint æble falde, skal spise det, i stedet for at han ved dets hjælp har opdaget tyngdeloven. Neros middag skal forvandle ham til det godmodigste menneske, inden han endnu har fordøjet den, og Alexander den Stores morgendrik skal bringe ham til endnu samme eftermiddag at smøre haser i en fart, så snart han blot får øje på fjenden i det fjerne. Ved mit æresord, det er en lykke for samfundet, at nutidens kemikere tilfældigvis er blevet de skikkeligste mennesker af verden. Flertallet af dem er værdige familiefædre, der forestår et apotek. Nogle få er filosoffer, der er aldeles drukne af beundring over deres egne forelæsninger, drømmere, der bortødsler deres liv på fantastiske umuligheder, eller kvaksalvere, hvis ærgerrighed ikke hæver sig højere end til vore ligtorne. På denne måde kommer samfundet uskadt fra det, og kemiens ubegrænsede magt bliver en slave af de mest overfladiske og intetsigende formål.

Hvortil dette udbrud af knusende veltalenhed?

Fordi min opførsel er blevet falsk fremstillet; fordi man har misforstået mine bevæggrunde. Man har formodet, at jeg har brugt mine udstrakte kemiske kundskaber til at skade Anne Catherick, og at jeg endog ville have anvendt dem mod den herlige Marian, hvis jeg havde fået lov til det. Begge dele er afskyelige bagvaskelser! Det lå netop i min interesse (som man straks vil se), at holde Anne Catherick i live; alle mine tanker koncentrerede sig på at udfri Marian af hænderne på den privilegerede dumrian, der behandlede hende i hendes sygdom, og som fra begyndelsen til enden så, at mine råd bifaldtes af lægen fra London. Kun ved to lejligheder, der begge var aldeles uskadelige for de vedkommende individer, tog jeg mine kemiske kundskaber til hjælp. Ved den første lejlighed benyttede jeg, efter at jeg havde fulgt Marian til værtshuset i Blackwater (jeg gik bagefter en fragtvogn, der skjulte mig for hende, og studerede bevægelsens poesi i hendes gang), min fortræffelige gemalindes tjenester til at afskrive det ene af de to breve, som min tilbedte Marian havde betroet til en afskediget kammerpige, og til at berøve hende det andet. I dette tilfælde kunne grevinden, da pigen havde brevene på sit bryst, kun ved videnskabelig bistand åbne dem, læse dem, forsegle dem og igen lægge dem på deres plads – og denne bistand fik hun af mig i en lille flaske. Den anden lejlighed, hvor lignende midler blev anvendt, var ved lady Glydes ankomst til London (som jeg snart skal komme tilbage til). Det var de eneste øjeblikke, hvor jeg tog min tilflugt til kemien. I alle andre forlegenheder og forviklinger var min naturlige evne til at kæmpe med forholdene mere end tilstrækkelig. Jeg gør mig til af denne

altbesejrende evne og hævder manden Foscos betydning på kemikerens bekostning.

Jeg håber, at man vil agte dette udbrud af ædel indignation. Det har lettet mig ubeskriveligt. *En route!* – Lad os komme videre.

Efter at jeg havde gjort mrs. Clement (eller Clements, det ved jeg ikke med sikkerhed) opmærksom på, at den bedste metode til at holde Anne Catherick fra at falde i Percivals hænder var at sende hende til London; efter at jeg havde fundet, at hun ivrigt gik ind på mit forslag, og efter at jeg havde bestemt en dag, hvor jeg ville møde de rejsende på jernbanestationen og se dem tage bort, følte jeg mig fri og kunne vende hjem for at træde de hindringer i møde, der endnu ventede mig der.

Det første, jeg gjorde, var at benytte mig af min gemalindes ophøjede hengivenhed. Jeg var kommet overens med mrs. Clements om, at hun i Annes interesse skulle underrette lady Glyde om sin adresse i London. Men det var ikke nok. Snedige folk kunne i min fraværelse bringe hendes tro til at vakle og således forhindre hende i at skrive. Hvem kunne jeg da formå til at tage til London med det samme tog som hun og uset følge efter hende til hendes bopæl? Jeg forelagde mig selv dette spørgsmål, og min ægteskabelige ømhed svarede straks: Grevinde Fosco!

Efter at jeg havde bestemt mig til, at min kone skulle tage til London, besluttede jeg ved hendes hjælp at fremme et dobbelt formål: At finde en sygeplejerske til den lidende Marian, der i den samme grad var mig og den syge hengiven, stod for mig

som en nødvendighed. Lykkeligvis havde jeg den pålideligste og dygtigste kone i verden til min rådighed – jeg mener den respektable mrs. Rubelle, som jeg gennem min kone tilstillede et brev.

På den bestemte dag mødte mrs. Clements og Anne Catherick mig på stationen. Jeg tog høfligt afsked med dem, såvel som med grevinden, der rejste bort med det samme tog. Sent om aftenen kom min kone tilbage til Blackwater, efter at hun havde fulgt mine instruktioner med den største nøjagtighed. Hun havde mrs. Rubelle med sig og bragte mig tillige mrs. Clements' adresse i London. Senere begivenheder viste os, at denne forsigtighed var overflødig. Mrs. Clements underrettede punktligt lady Glyde om sit nye opholdssted. Af hensyn til mulige fremtidige fortrædeligheder beholdt jeg brevet.

Samme dag havde jeg en kort samtale med lægen, hvorunder jeg i menneskelighedens navn protesterede mod hans behandling af Marian. Han var uforskammet som alle uvidende folk. Jeg gjorde mig ikke vred, men opsatte at skændes med ham, til det blev nødvendigt for at fremme mine hensigter.

Det næste, jeg gjorde, var at forlade Blackwater Park. Jeg måtte, i forventning om, hvad fremtiden kunne bringe, leje mig en bolig i London. Også havde jeg et lille familieanliggende at afgøre med Frederick Fairlie. Jeg fandt den bolig, jeg søgte, i St. John's Wood, og mr. Frederick Fairlie traf jeg på Limmeridge i Cumberland.

Mit hemmelige kendskab til Marians korrespondance havde allerede tidligere underrettet mig om, at hun havde skrevet til mr. Fairlie og foreslået ham, at han skulle tillade lady Glyde at

tage ophold hos sig, indtil hendes ægteskabelige tvist med sir Percival var udjævnet. Dette brev havde jeg fornuftigvis ladet afgå til sit bestemmelsessted, idet jeg følte, at det ikke kunne gøre skade, men måske være til nytte.

Jeg begav mig nu selv til mr. Fairlie for at understøtte Marians forslag – med visse modifikationer, som til alt held for mine planers udfald var blevet uundgåelige ved hendes sygdom. Det var nødvendigt, at lady Glyde efter en indbydelse fra hendes onkel forlod Blackwater alene, og at hun efter hendes onkels udtrykkelige ønske tilbragte en nat i sin tantes hus i London (det hus, som jeg havde lejet i St. John's Wood). Hensigten med mit besøg hos ham var altså at opnå dette resultat og at få en indbydelsesskrivelse fra mr. Fairlie, der kunne blive forevist lady Glyde. Når jeg bemærker, at denne herre var lige så åndeligt som legemligt svag, og at jeg måtte anvende hele min karakterstyrke på ham, så har jeg sagt nok om den sag. Jeg kom, jeg så og jeg sejrede over mr. Fairlie.

Da jeg kom tilbage til Blackwater Park (med indbydelsen til lady Glyde), fandt jeg, at lægens vanvittige behandling af Marians sygdom havde haft de mest foruroligende følger. Feberen var udartet til en tyfus. Lady Glyde forsøgte samme dag, som jeg vendte tilbage, at trænge ind i sin søsters værelse for at pleje hende. Hun og jeg havde ikke noget til overs for hinanden; hun havde på en utilgivelig måde såret mine følelser ved at kalde mig en spion, og hun var en ligefrem anstødssten på min og sir Percivals vej; men trods alt dette forbød min højmodighed mig at lade hende udsætte sig for at blive smittet. På den anden side lagde jeg hende ingen hindringer i vejen for, at hun selv kunne styrte sig i fare. Hvis det var lykkedes hende,

så ville måske derved den indviklede knude, som jeg langsomt og tålmodigt havde knyttet, været blevet overskåret af omstændighederne, men lægen lagde sig imellem, og hun forlod sygeværelset.

Jeg havde allerede tidligere tilrådet, at man skulle lade hente en læge fra London, og dette råd blev nu fulgt. Ved sin ankomst tiltrådte han ganske min mening om sygdommen. Der indtrådte en alvorlig krise i sygdommen. Men på den femte dag, efter at den tyfoide feber havde vist sig, begyndte vi igen at nære noget håb om vor fortryllende patients helbredelse. I denne tid var jeg kun én gang borte fra Blackwater Park: jeg tog nemlig en dag med morgentoget til London for at træffe de sidste dispositioner angående min bolig i St. John's Wood, for hemmeligt at overbevise mig om, at mrs. Clements stadig boede på samme sted, og for at træffe aftale om et og andet med mr. Rubelle. Endnu samme aften vendte jeg tilbage.

Fem dage efter erklærede lægen, at vor kære Marian var udenfor al fare, og at hun nu ikke trængte til andet end en omhyggelig pleje. Det var det tidspunkt, jeg ventede på. Nu, da lægelig bistand kunne undværes, trådte jeg op imod doktoren. Han var et af de mange vidner, der var mig i vejen, og som måtte skaffes bort. En heftig strid imellem os (som Percival efter aftale med mig ikke blandede sig i), hvorunder jeg som uimodståelig lavine af indignation faldt over den elendige, skaffede os doktoren fra halsen.

Tyendet var den næste hindring, der måtte bortryddes. Jeg gav Percival (hvis moralske mod trængte til stadig at blive vækket) de nødvendige instruktioner, og mrs. Michelson var over al måde forbavset, da hun en dag af sin herre blev

underrettet om, at han ville hæve sin husholdning. Vi ryddede huset for det hele tjenerskab med undtagelse af en pige, hvis bondeagtige dumhed var os en garanti for, at hun ikke ville gøre ubehagelige opdagelser. Da de var borte, gjaldt det kun om at skaffe mrs. Michelson af vejen – et resultat, som meget let lod sig opnå, idet vi sendte denne elskværdige dame til et søbad med den kommission at søge efter en bolig dér til sin frue.

Forholdene var nu ganske, som de skulle være. Lady Glyde var ved et fængslet til sit værelse af et nervøst anfald, og den bondeagtige stuepige (jeg har glemt hendes navn) måtte forblive hos hende om natten. Marian måtte endnu stadig holde sengen, skønt hendes sundhedstilstand bedrede sig dagligt under mrs. Rubelles pleje.

Foruden min kone, Percival og jeg var der ikke noget andet levende væsen i huset. Efter at vi på denne måde havde skabt os en så gunstig situation som muligt, gjorde jeg det næste skridt. Det gik ud på at formå lady Glyde til at forlade Blackwater Park uden søsteren. Hvis vi ikke kunne få hende overtalt til at tro, at Marian var rejst forud til Cumberland, havde vi ikke noget håb om, at hun godvilligt ville tage bort. For altså at bringe hende hertil, skjulte vi vor interessante rekonvalescent i et af de ubeboede sovekamre på Blackwater Park. I nattens stilhed blev dette besørget af min kone, mrs. Rubelle og mig (Percival var ikke så rolig, at jeg turde stole på ham). Scenen var i høj grad malerisk, hemmelighedsfuld og dramatisk. Efter min anordning blev sengen om morgenen anbragt på en transportabel træramme; vi behøvede kun at løfte denne ramme ganske sagte op ved hoved- og fodenden og kunne så bære vor patient, hvorhen vi ville, uden at forstyrre hverken

hende eller hendes leje. Medicinsk bistand i form af sovemiddel eller lignende var ved denne lejlighed ikke nødvendig og blev heller ikke anvendt. Vor interessante Marian sov roligt og trygt. Vi stillede lysene til rette og lukkede dørene op i forvejen. Jeg, der havde de fleste fysiske kræfter, tog fat i hovedenden af rammen, min kone og mrs. Rubelle i fodenden. Jeg bar min del af denne usigeligt kostbare byrde med mandig ømhed og faderlig omsorg. Hvor er den moderne Rembrandt, der kunne male denne midnatlige procession? Desværre for kunsten og det maleriske emne – en sådan moderne Rembrandt findes ikke.

Den følgende morgen rejste min kone og jeg til London, idet vi overlod Marian til mrs. Rubelle, der var så god at samtykke i at dele fangenskab i to-tre tage med sin patient. Førend vi rejste, gav jeg sir Percival indbydelsen fra mr. Fairlie, hvori han opfordrede sin niece til på vejen til Cumberland at overnatte i London hos sin tante, samt pålagde ham at give den til lady Glyde, så snart hun havde hørt nærmere fra mig. Jeg lod ham tillige opgive mig, hvor den dåreanstalt var, som Anne Catherick havde været indespærret i, samt give mig et brev til bestyreren, hvori denne blev underrettet om, at hans patient ville komme tilbage.

Jeg havde ved mit sidste besøg i hovedstaden givet ordre til, at vor beskedne bolig skulle være indrettet til at modtage os, når vi ankom med morgentoget. Som en følge af denne kloge forsigtighed var jeg endnu samme dag i stand til at foretage mig det tredje skridt – nemlig at få fat i Anne Catherick.

Her er datoerne af vigtighed. Jeg forener i mig et følelsesmenneskes og en forretningsmands modsatte

egenskaber. Jeg kan alle disse datoer på fingrene.

Onsdag den fireogtyvende juli 1850 sendte jeg min kone bort i en hyrevogn for først at skaffe mrs. Clements af vejen. Et foregivent ærinde fra lady Glyde, der skulle befinde sig i London, var tilstrækkeligt til at hidføre dette resultat. Mrs. Clements blev afhentet i vognen og blev siddende i den, mens min kone (under påskud af at skulle købe noget i en butik) smuttede bort og vendte om for at modtage det besøg, hun ventede i vort hus i St. John's Wood. Det er nødvendigt at tilføje, at der blev sagt til vort tyende, at det var "lady Glyde", vi ventede.

Imidlertid var jeg kørt bort i en anden hyrevogn med et brev til Anne Catherick, der ikke indeholdt andet, end at lady Glyde ønskede at beholde mrs. Clements hos sig hele dagen, og at hun skulle komme til dem. Den gode herre, der i Hampshire havde sørget for, at hun ikke faldt i hænderne på sir Percival, ventede udenfor og ville ledsage hende. "Den gode herre" sendte denne billet ind med en dreng fra gaden og ventede et par huse derfra på udfaldet. I det øjeblik, da Anne trådte ud af huset og lukkede døren efter sig, havde den samme fortræffelige herre allerede åbnet døren for hende, hjulpet hende ind i vognen og var kørt bort med hende.

(Tillad mig her i parentes et eneste udbrud: Hvor dette er interessant!)

På vejen til St. John's Wood forrådte min ledsagerinde ingen frygt. Jeg kan være faderlig, når jeg vil – ingen kan være det i højere grad end jeg – og jeg var ved denne lejlighed uendelig faderlig. Hvilken ret havde jeg ikke til hendes tillid! Jeg havde tilberedt den medicin, der havde gjort hende godt, og jeg havde

beskyttet hende mod sir Percival. Måske byggede jeg alt for meget på denne tillid; måske undervurderede jeg den skarphed og de lavere instinkter, der kan findes hos folk med svækkede åndsevner – men vist er det, at jeg forsømte at forberede hende på den skuffelse, der skulle møde hende, når hun trådte ind i mit hus. Da jeg førte hende ind i salonen, og hun ikke så nogen anden der end grevinde Fosco, som var hende fremmed, gerådede hun i den heftigste bevægelse. Havde hun vejret faren i luften, ligesom en hund kan spore nærheden af en skabning, den ikke ser, havde hendes uro ikke kunnet give sig luft på en mere pludselig og voldsom måde. Jeg søgte forgæves at få hende til at fatte sig. Jeg ville måske have været så heldig at kunne forjage hendes angst – men hendes farlige hjerteonde var det ikke muligt at stille. Til min ubeskrivelige forfærdelse faldt hun i krampetrækninger, en rystelse af systemet, der hvert minut kunne dræbe hende på stedet.

Den nærmeste læge blev kaldt til og underrettet om, at lady Glyde behøvede hans øjeblikkelige bistand. Til min usigelige glæde fandt jeg i ham en dygtig mand, jeg beskrev ham patienten som en svagsindet person og sørgede for, at ingen anden end min kone kom til at pleje hende og våge i hendes værelse. Den ulykkelige skabning var imidlertid alt for syg til at kunne volde os bekymringer for, at hun skulle komme til at røbe noget. Den eneste frygt, der nu forfulgte mig, var den, at den falske lady Glyde kunne dø, inden den virkelige lady Glyde ankom til London.

Jeg havde om morgenen skrevet en billet til mrs. Rubelle og anmodet hende om at indfinde sig fredag den seksogtyvende om aftenen i hendes mands hus, og en anden til sir Percival,

hvori jeg opfordrede ham til at vise sin kone indbydelsen fra onklen og forsikre hende, at Marian allerede var rejst i forvejen – han skulle derpå sende hende til London med middagstoget den seksogtyvende. Jeg havde efter noget overlæg følt nødvendigheden af at påskynde begivenhedernes gang på grund af Anne Cathericks sundhedstilstand; og at få lady Glyde tidligere i min magt, end jeg fra begyndelsen af havde tænkt mig. Hvilke nye anordninger kunne jeg nu træffe i denne frygtelige uvished? Jeg kunne ikke gøre andet end at håbe på tilfældet og på doktoren. Den stærke bevægelse, jeg befandt mig i, gav sig luft i patetiske udråb, som jeg dog endnu havde fatning nok til, når andre hørte på det, at parre med lady Glydes navn. I enhver anden henseende var Fosco på denne mærkværdige dag Fosco under en total formørkelse!

Hun tilbragte en slem nat, vågnede i en frygtelig udmattet tilstand, men kom sig dog på en mærkværdig måde lidt op ad dagen. Mine spændstige livsånder kom sig med hende. Jeg kunne ikke få noget svar fra Percival og mrs. Rubelle førend om morgenen den seksogtyvende. I forventning om, at de ville følge mine anordninger, hvad de bestemt ville, hvis ikke et eller andet uheld forhindrede dem i det, gik jeg hen og bestilte en vogn, hvori jeg ville afhente lady Glyde på jernbanestationen, og befalede kusken, at han om eftermiddagen den seksogtyvende klokken to skulle holde udenfor min bolig. Efter at jeg havde overbevist mig om, at vognmanden havde noteret det fornødne i bogen, gik jeg hen for at træffe en aftale med mr. Rubelle. Desuden sikrede jeg mig bistand fra to herrer, der skulle udfærdige mig de attester, som kunne skaffe mig en indlæggelsesordre til dåreanstalten. Den ene af disse kendte jeg

selv, den anden var kendt af monsieur Rubelle. De var begge to mænd, hvis kraftige ånd var højt hævet over alle smålige skrupler – begge var i en øjeblikkelig pengeforlegenhed – begge troede på mig.

Klokken var allerede over fem om eftermiddagen, før jeg kom tilbage fra udførelsen af alle disse pligter. Da jeg kom hjem, var Anne Catherick død. Hun var død den femogtyvende, og lady Glyde skulle først ankomme til London den seksogtyvende.

Jeg var lamslået. At tænke sig: Fosco lamslået!

Det var for sent at vende om. Inden jeg endnu var kommet hjem, havde lægen tjenstivrigt påtaget sig at spare mig al ulejlighed, idet han med egen hånd havde registreret dødsfaldet og datoen. Mit storartede projekt, der hidtil havde været uangribeligt, havde nu sit svage punkt, og ingen bestræbelser fra min side kunne forandre noget i den ulykkelige begivenhed, der var indtruffet den femogtyvende. Jeg trådte fremtiden mandigt i møde. Da Percivals og mine interesser endnu stod på spil, var der ikke andet for os at gøre end at blive ved – jeg påkaldte min urokkelige ro og spillede videre.

Om morgenen den seksogtyvende fik jeg Percivals brev, der underrettede mig om, at hans kone ville komme med middagstoget. Mrs. Rubelle skrev ligeledes og tilføjede, at hun ville komme om aftenen. Jeg kørte hen for at afhente den virkelige lady Glyde, når hun kom klokken tre til stationen, mens den falske lady Glyde lå død i mit hus. Under vognsædet havde jeg lagt de klæder, som Anne Catherick havde båret, da hun kom til os, for på den måde at lade den afdøde opstå til et nyt liv. Hvilken situation! Jeg anbefaler den til de begyndende

engelske romanforfattere og tilbyder de udskrevne franske den som noget splinternyt.

Lady Glyde var på stationen. Da hendes bagage skulle samles, var der stor trængsel og det tog længere tid, end jeg holdt af, da jeg frygtede for, at der kunne være bekendte af hende blandt mængden. Det første, hun sagde, da vi kørte bort, var en indstændig bøn til mig om at fortælle hende noget om hendes søster. Jeg opfandt noget, der kunne berolige hende, og forsikrede hende, at hun ville finde sin søster i mit hus.

"Mit hus" var ved denne lejlighed i nærheden af Leicester Square og beboedes af monsieur Rubelle, der modtog os i forstuen.

Jeg førte min gæst op i et bagværelse ovenpå, mens begge lægerne ventede i en etage nedenunder for at se patienten og skrive deres attester. Efter at jeg havde beroliget lady Glyde ved gentagne forsikringer om hendes søsters velbefindende, bragte jeg mine venner en for en ind til hende. De forkortede på en forstandig og samvittighedsfuld måde formaliteterne så meget som muligt. Jeg gik igen ind i værelset, så snart de havde forladt det, og fremskyndede begivenhedernes gang ved at omtale miss Halcombes foruroligende tilstand.

Udfaldet var, som jeg havde ventet. Lady Glyde blev ængstelig og besvimede. For anden og sidste gang kaldte jeg videnskaben til hjælp. Et glas vand, tilsat medicin, og nogle småflasker, hun lugtede til, sparede hende for al videre ubehagelighed og ængstelse. En ny dosis senere om aftenen skaffede hende nydelsen af en styrkende nattesøvn. Mrs. Rubelle ankom til rette tid til at kunne sørge for lady Glydes toilette. Hendes egne klæder fratog man hende om aftenen, og den gode mrs. Rubelle

iførte hende den følgende morgen Anne Cathericks, idet hun tog alle mulige hensyn til det sømmelige.

Hele dagen igennem holdt jeg hende i en halvt bevidstløs tilstand, indtil mine venner lægerne tidligere, end jeg havde ventet, skaffede mig den nødvendige tilladelse til, at patienten kunne optages i anstalten. Den samme aften (aftenen den syvogtyvende) ledsagede mrs. Rubelle og jeg vor falske Anne Catherick til dåreanstalten. Hun blev der modtaget med stor overraskelse, men uden nogen mistanke – takket være tilladelsen, attesterne, Percivals breve, ligheden og patientens midlertidige sindsforvirring. Jeg vendte straks tilbage til grevinden med den virkelige lady Glydes klæder og effekter for at assistere hende i hendes forberedelser til begravelsen af den falske lady Glyde. Disse effekter blev senere sendt tilbage til Cumberland. Jeg fulgte liget til jorden med den værdighed, der sømmede sig, og i dyb sørgedragt.

Min beretning om disse mærkværdige begivenheder, der er blevet affattet under lige så mærkværdige forhold, er hermed til ende. De mindre væsentlige forsigtighedsforanstaltninger, jeg iagttog i Limmeridge House, er allerede kendte såvel som det glimrende udfald af mit foretagende samt de solide pekuniære resultater af samme. Jeg må med min overbevisnings hele kraft forsikre, at det eneste svage punkt i min plan aldrig ville være blevet opdaget, hvis jeg ikke først havde forrådt det eneste svage punkt i mit hjerte. Ikke andet end min uhelbredelige tilbedelse af Marian afholdt mig fra at ile til, da hun hjalp søsteren til at flygte. Jeg løb denne risiko og byggede på, at lady Glydes identitet ikke længere kunne bevises. Hvis Marian eller

mr. Hartright vovede at gøre denne identitet gældende, ville de offentligt blive udsat for den beskyldning, at de understøttede et bedrageri; man ville ikke have troet dem, men have næret mistanke til dem, og de ville da ikke have formået at skade min interesse eller udsætte Percivals hemmelighed for nogen fare. Det var en vildfarelse af mig at ville bygge på en så blind beregning af tilfældigheder. Det var nok en vildfarelse af mig, at jeg forskånede lady Glyde, efter at sir Percival havde bødet for sin stædighed og heftighed, for straks at blive sat ind i dåreanstalten igen, og at jeg gav mr. Hartright anden gang lejlighed til at undslippe mig. Kort sagt, under denne alvorlige krise var Fosco ikke tro imod sig selv. Hvilken mangelfuld, beklagelsesværdig inkonsekvens – så ulig ham! Årsagen til den må man søge i mit hjerte, i min svaghed for Marian Halcombe – den første og sidste svaghed i Foscos liv!

I en moden alder af tres år aflægger jeg denne eksempelløse tilståelse. Unge mænd! Jeg gør påstand på jeres deltagelse. Unge piger! Jeg fortjener jeres tårer!

Endnu et ord, og jeg skal ikke længere gøre fordring på læserens opmærksomhed, der hidtil spændt har fæstet sig til mig.

Min åndelige overlegenhed siger mig, at videbegærlige folk ufejlbarligt her vil fremkomme med tre spørgsmål. Jeg skal nævne dem – og besvare dem.

For det første: Hvad er det for en hemmelighed, der nøder grevinde Fosco til uden tøven at gøre sig til et redskab for opfyldelsen af mine dristigste ønsker og udførelsen af mine sindrigste planer? Jeg kunne besvare dette ved ganske simpelt at hentyde til min karakter og ved igen at spørge: Hvor i hele

verdenshistorien har man nogensinde fundet en mand af min slags, for hvis skyld en kvinde ikke gerne har ofret alt? Men jeg husker på, at jeg skriver i England, jeg husker på, at jeg har giftet mig i England, og jeg spørger, om en kone i dette land tør tillade sig at have nogen privat mening om hentes mands handlinger og grundsætninger? Nej! Hendes ægteskabelige pligter henviser hende ganske simpelt til at elske, ære og adlyde ham. Det er nøjagtigt det, som min kone har gjort. Fra et ophøjet moralsk standpunkt giver jeg hende det vidnesbyrd, at hun samvittighedsfuldt har opfyldt alle sine ægteskabelige pligter. Lad bagtalelsen tie! – Engelske hustruer! Jeg gør påstand på jeres deltagelse for grevinde Fosco.

For det andet: Hvad ville jeg have gjort, hvis Anne Catherick ikke dengang var død? Jeg havde i dette tilfælde hjulpet den udtømte natur til evig hvile. Jeg havde åbnet livsfængslets døre og hjulpet fangen, der var uhelbredeligt syg på sjæl og legeme, til en lykkelig frihed.

For det tredje: Er der virkelig noget alvorligt at udsætte på min fremgangsmåde, når man roligt overvejer alle omstændigheder? Nej, ganske bestemt ikke! Har jeg ikke omhyggeligt undgået at læse en unødvendig forbrydelse på mig? Med mine omfattende kundskaber i kemien havde jeg uden videre kunnet skille lady Glyde ved livet. Med uhyre personlige ofre fulgte jeg min skarpsindigheds, min humanitets og min forsigtigheds indskydelser og berøvede hende kun sin identitet. Døm mig efter det, som jeg havde *kunnet* gøre! Hvor forholdsvis uskyldig, hvor indirekte dydig må jeg da ikke stå for enhver, når man dømmer mig efter det, som jeg i virkeligheden gjorde.

I begyndelsen af denne beretning bebudede jeg, at dette ville blive et bemærkelsesværdigt dokument. Det svarer fuldkomment til mine forventninger. – Modtag disse glødende linjer som et testamente til det land, jeg nu forlader for bestandig. De er både lejligheden værdige og værdige

Fosco.

Afslutning ved Walter Hartright

1

Da jeg lagde det sidste blad af grevens håndskrift sammen, var den halve time, hvori jeg havde forpligtet mig til at blive i Forest Road, udløbet. Monsieur Rubelle så på sit ur og bukkede. Jeg rejste mig straks og overlod ham det tomme hus. Jeg så ham aldrig senere og har heller aldrig hørt noget senere om ham eller hans kone. Fra bedrageriets og lumpenhedens mørke stier kom de frem på vor vej – ad de samme stier krøb de hemmeligt tilbage igen og forsvandt – for bestandig.

Et kvarter efter, at jeg havde forladt Forest Road, var jeg hjemme.

Få ord var tilstrækkelige til at fortælle Laura og Marian, hvorledes mit dumdristige eventyr var endt, og hvad der sandsynligvis nu nærmest forestod os. Jeg opsatte at fortælle dem alle enkelthederne til senere og ilede tilbage til St. John's Wood for at opsøge den mand, som grev Fosco havde lejet vognen hos, da han hentede Laura fra stationen. Adressen førte mig til en hyrekusk, der boede en kvart engelsk mil fra Forest Road. Manden var meget høflig og forekommende.

Da jeg gjorde ham begribeligt, at et vigtigt familieanliggende tvang mig til at bede ham slå efter i sine bøger for at finde en dato, som var af største vigtighed for mig, var han straks villig til at opfylde mit ønske. Bogen blev straks taget frem, og under

datoen den seksogtyvende juli 1850 læste vi følgende: "Brougham til grev Fosco, Forest Road 5, klokken to (John Owen)".

På mit spørgsmål erfarede jeg, at John Owen var navnet på den mand, der havde kørt for greven. Han var beskæftiget inde i stalden, men blev øjeblikkelig kaldt til.

"Husker De," spurgte jeg ham, "at De i juli måned forrige år kørte en herre fra Forest Road nr. 5 til stationen ved Waterloo Bridge?"

"Nej, sir, det tør jeg ikke sige, at jeg kan," sagde manden.

"Måske husker De dog herren. Erindrer De ikke, at De i forrige sommer kørte for en udlænding – en høj herre, der var ganske ualmindelig korpulent?"

Mandens ansigt opklaredes straks.

"Jo, dét husker jeg meget godt, sir, for det var den tykkeste herre, jeg havde set i mit liv, og den tungeste kunde jeg nogensinde har kørt for. Jo, vi kørte ganske rigtigt fra Forest Road til jernbanestationen. Der sad en papegøje eller sådan et dyr og skreg i vinduet. Herren havde et ganske forskrækkeligt hastværk for at få damens bagage samlet sammen, og han gav mig gode drikkepenge, for at jeg hurtigt skulle søge at bringe kufferterne sammen."

Kufferterne! Jeg huskede øjeblikkelig, at efter Lauras egen fortælling havde en mand, som greven havde medbragt, taget sig af hendes bagage. Dette var altså manden.

"Så De damen?" spurgte jeg ham. "Hvorledes så hun ud? Var hun ung eller gammel?"

"Ja, sir, i alt det hastværk kan jeg ikke sige, at jeg har set damen ordentligt. Jeg kan ikke erindre synderligt om hende,

andet end hendes navn."

"De husker hendes navn?"

"Ja, sir, det var lady Glyde."

"Hvorledes kommer De til at huske det, når De har glemt, hvorledes hun så ud?"

"Jo, sir, når jeg skal sige sandheden, så var jeg netop blevet gift dengang, og min kones pigenavn, inden hun fik mit, var netop det samme som denne dames – jeg mener Glyde, sir. Damen sagde mig det selv. 'Står Deres navn på kufferterne,' spurgte jeg hende. – 'Ja,' sagde hun, 'navnet lady Glyde.' – 'Nå!' sagde jeg til mig selv, 'ellers har du en dårlig nok hukommelse for fornemme folks navne – men dette her er jo som en gammel bekendt.' Jeg kan ikke sige nøjagtigt, hvornår det var, sir, men det må vel være et år siden, eller så omtrent. – Men det kan jeg sværge på, at jeg husker både den tykke herre og navnet på damen."

Det var unødvendigt, at han huskede datoen og tidspunktet, for det var angivet præcist nok i hans principals kørebog. Jeg følte øjeblikkelig, at jeg nu havde midler i hænde til med et eneste slag at knuse hele forræderiet. Uden at tøve et eneste øjeblik tog jeg kuskens principal til side og gjorde ham bekendt med vigtigheden af denne dato i hans bog og af kuskens vidnesbyrd. Jeg tog en afskrift af det, der var indført i bogen, som blev underskrevet af manden selv. Jeg fjernede mig nu, efter at jeg havde udvirket, at John Owen i de nærmeste tre dage eller måske endnu længere, hvis det skulle vise sig nødvendigt, skulle være til min rådighed.

Jeg var nu i besiddelse af alle de papirer, som jeg behøvede, for lægens egen afskrift af dødsattesten såvel som sir Percivals

brev til greven lå allerede i min tegnebog.

Med disse skriftlige beviser vendte jeg mig for første gang siden den tid, jeg begyndte mine efterforskninger, igen til mr. Kyrle. Min første hensigt med dette besøg var naturligvis at fortælle ham, hvad jeg havde gjort. Den anden var at meddele ham min beslutning om at tage min kone med mig den følgende dag til Limmeridge House, for at hun skulle blive offentligt anerkendt dér i sin onkels hus. Jeg overlod det til mr. Kyrle at afgøre, om han som familiens sagfører og i dennes interesse fandt det nødvendigt at være til stede ved denne lejlighed eller ikke.

Jeg taler her ikke om mr. Kyrles grænseløse forbavselse, eller om de udtryk, han betjente sig af om min optræden, lige fra de første stadier af mine efterforskninger og til det sidste. Her er det nok at nævne, at han straks samtykkede i at ledsage os til Cumberland.

Vi tog bort den næste dag med morgentoget. Laura og Marian, mr. Kyrle og jeg kørte i en vogn, og John Owen sammen med en skriver fra mr. Kyrles kontor i en anden. Da vi kom til stationen ved Limmeridge, gik vi straks hen til Todd's Corner. Jeg havde fast besluttet, at Laura ikke skulle betræde sin onkels hus, før han offentligt havde anerkendt hende som sin niece. Jeg overlod Marian at afgøre med mrs. Todd, hvorledes de skulle blive indlogeret, når den gode kone var kommet sig af sin forbløffelse ved at høre, i hvilket ærinde vi var kommet til Cumberland. Jeg aftalte desuden med hendes mand, at John Owen skulle overlades til tjenestefolkenes gæstfrihed. Efter denne indledning begav mr. Kyrle og jeg os til Limmeridge House.

Jeg kan ikke give nogen vidtløftig beskrivelse af min samtale med mr. Fairlie, for det er mig umuligt at tænke på den, uden at blive grebet af al den modbydelighed og foragt, der gør mig erindringen om denne scene i højeste grad ubehagelig. Jeg foretrækker at berette ganske korte, at jeg opnåede min hensigt. Mr. Fairlie forsøgte på at behandle os på sin sædvanlige facon. I begyndelsen lod vi, som vi ikke lagde mærke til hans høflige uforskammethed. Vi hørte uden deltagelse på hans forsikringer om, at tanken om dette forræderi overvældede ham ganske – til sidst jamrede og hylede han som et forkælet barn. "Hvorledes skulle han kunne vide, at hans niece levede, når man havde sagt til ham, at hun var død? Han ville med glæde byde den kære Laura velkommen, når vi blot ville lade ham få tid til at komme sig lidt. Om vi måske fandt, at han så ud som en mand, der trængte til hjælp med blive sendt i graven? Nej? Hvorfor ville man da komme med alt dette!"

Disse klager gentog han ved enhver given lejlighed, indtil jeg en gang for alle gjorde ende på dem ved at give ham valget mellem to uundgåelige alternativer: Enten ville han lade sin niece vederfares retfærdighed efter mine betingelser, eller han ville lade sagen blive afgjort af domstolene. Mr. Kyrle, som han henvendte sig til om bistand, sagde uforbeholdent til ham, at han måtte tage en bestemmelse. Idet han karakteristisk nok valgte det alternativ, der lovede at befri ham hurtigst fra alle personlige ubehageligheder, gav han mig med et pludseligt anfald af energi at forstå, at han ikke var stærk not til at kunne udholde alt dette, og at vi kunne gøre, som vi ville.

Mr. Kyrle og jeg gik straks ned og affattede en slags cirkulære til alle godsets forpagtere, der havde overværet begravelsen af

den falske lady Glyde, hvori vi i mr. Fairlies navn opfordrede dem til to dage efter at samles i Limmeridge House. Tillige blev der sendt bud til Carlisle for hos en billedhugger at bestille en mand, der kunne udslette indskriften på en sten på Limmeridge kirkegård. Mr. Kyrle, der boede i Limmeridge House, påtog sig at forelæse mr. Fairlie disse breve og at få ham til at underskrive dem.

Jeg tilbragte den mellemliggende dag i Todd's Corner med at affatte en kort og tydelig fortælling om hele bedrageriet, som jeg forelagde mr. Kyrle til gennemsyn, inden han den næste dag skulle oplæse den for alle de forsamlede. Dernæst kom vi overens om formen, hvori beviset skulle fremføres ved slutningen af oplæsningen. Efter at alt dette var ordnet, ville mr. Kyrle først tale om Lauras formueforhold. Da jeg hverken vidste eller ønskede at vide noget om disse anliggender og meget tvivlede om, at mr. Kyrle som forretningsmand ville billige min fremgangsmåde med hensyn til arven til grevinde Fosco, så bad jeg ham undskylde, at jeg holdt mig udenfor denne sag. Jeg kunne med sandhed forsikre, at der til dette tema knyttede sig så mange bitre lidelser fra fortiden, at vi helst undlod at tale om det indbyrdes, og instinktivt også undlod at omtale det til andre. Mit sidste arbejde den dag var at tage en afskrift af den falske gravskrift, inden den blev udslettet.

Dagen kom – den dag, hvor Laura endelig atter betrådte det gamle, kendte morgenmadsværelse i Limmeridge House. Alle de tilstedeværende rejste sig fra deres pladser, da Marian og jeg førte hende ind, og i alles ansigter afmalede der sig overraskelse og deltagelse. Efter mit udtrykkelige forlangende

var mr. Fairlie til stede. Han sad ved siden af mr. Kyrle, og bag ved ham stod hans kammertjener med en lugteflaske i den ene hånd og et med Eau de Cologne bestænket battistes lommetørklæde i den anden.

Jeg var den første, der talte, idet jeg offentligt opfordrede mr. Fairlie til at sige, om jeg var her med hans vilje og med hans udtrykkelige samtykke. Han strakte en arm ud til hver side, den ene til mr. Kyrle, den anden til kammertjeneren; de hjalp med at holde ham oprejst, mens han udtrykte sig på følgende måde: "Tillad mig at præsentere mr. Hartright. Jeg er endnu lige så lidende som tidligere og beder ham være så venlig at tale for mig. Genstanden er ubeskriveligt pinlig. Jeg beder, at man vil høre på ham og ikke gøre nogen støj." Efter disse ord sank han tilbage i lænestolen og tog ivrigt sin tilflugt til det parfumerede lommetørklæde.

Herpå fulgte nu afsløringen af hele komplottet, efter at jeg så kort som muligt havde afgivet nogle foreløbige oplysninger. Jeg underrettede mine tilhørere om, at jeg stod der for at erklære dem, at min kone, der i dette øjeblik sad ved min side, var en dat- der af den afdøde mr. Philip Fairlie, og for med positive kendsgerninger at bevise dem, at det var en anden person, hvis begravelse de havde overværet på kirkegården i Limmeridge, og endelig for at give dem en tydelig beretning om, hvorledes det hele var gået til. Jeg forelæste dem da uden yderligere fortale beretningen om komplottet, idet jeg hovedsagelig fremhævede de pekuniære bevæggrunde til bedrageriet og undgik en unødig omtale af sir Percivals hemmelighed. Derpå erindrede jeg mine tilhørere om den på gravskriften angivne dato (den femogtyvende) og bekræftede rigtigheden af den, idet jeg

foreviste dødsattesten. Derpå forelæste jeg dem sir Percivals brev af den femogtyvende, hvori han meddelte, at hans kone den seksogtyvende ville tage fra Hampshire til London, og godtgjorde tillige med hyrekuskens vidnesbyrd, at hun virkelig havde gjort denne rejse og på den nævnte dag. – Marian tilføjede nu, hvorledes hun havde truffet sin søster i dåreanstalten, og hvorledes hun havde hjulpet hende med at undvige, hvorefter jeg afsluttede mødet ved i mr. Fairlies nærværelse at gøre de tilstedeværende bekendte med sir Percivals død og mit ægteskab.

Da jeg satte mig ned, rejste mr. Kyrle sig og erklærede som familiens sagfører, at jeg havde ført det klareste bevis for min påstand, han nogensinde havde fået i hænde. Idet han sagde dette, lagde jeg min arm om Lauras liv og løftede hende således op, at alle kunne se hende.

"Er alle her af den samme mening?" spurgte jeg, idet jeg pegede på min kone og trådte et par skridt frem.

Dette spørgsmål virkede som et elektrisk stød. En af de ældste forpagtere på godset sprang straks op og rev alle de øvrige med sig. Jeg ser endnu denne mand med sit ærlige brune ansigt og sine hvide hår stå i vinduet, svinge sin tunge ridepisk over hovedet og råbe: "Hurra! Der står hun jo frisk og levende, hurra, Gud velsigne hende! Så råb nu kun, børn, hurra!" Det tordnende hurra, der fulgte på denne opfordring og blev gentaget flere gange, var den dejligste musik, jeg nogensinde havde hørt. Arbejderne nede fra landsbyen og drengene fra skolen, der havde forsamlet sig uden for huset, opfangede jubelen og gav den tilbage som et lydeligt ekko. Forpagterkonerne trængte sig omkring Laura og kappedes om,

hvem der først kunne komme til at kysse hendes hænder. Hun var så overvældet af sine følelser, at jeg blev nødt til at befri hende fra dem og bære hende hen til døren. Her overgav jeg hende til Marian – Marian, der endnu aldrig havde ladet os i stikken, og som heller ikke ved denne lejlighed tabte sin fatning. Da hun var borte, opfordrede jeg alle de tilstedeværende (efter at jeg havde takket dem i Lauras og mit eget navn) til at følge med mig ud på kirkegården og være vidner til, at den falske gravskrift blev udslettet af gravstenen.

Alle fulgte mig ud til graven og sluttede sig til den sværm af landsbyfolk, der var forsamlet om graven, hvor stenhuggeren ventede på os. Den dybeste stilhed herskede, da det skarpe jern klang imod marmoret, og ikke en stemme hørtes, førend de tre ord: "Laura, lady Glyde" var forsvundet. Derpå lød der et lettelsens suk i skaren, som om de følte, at sammensværgelsens sidste lænker først nu var blevet taget af Laura, og derefter trak forsamlingen sig langsomt tilbage. Forst langt ud på eftermiddagen var hele indskriften udslettet, og kun en enkelt linje blev senere sat i stedet:

"Anne Catherick. 25. juli 1850."

Jeg vendte om aftenen så tidligt tilbage til Limmeridge House, at jeg fik taget afsked med mr. Kyrle. Han, hans skriver og kusken fra St. John's Wood tog med aftentoget tilbage til London. Efter at de var taget bort, overrakte man mig et impertinent budskab fra mr. Fairlie, der ved det første hurraråb, som fulgte på min til tale til forpagterne, havde ladet sig bringe bort i en stærkt medtaget tilstand. Mr. Fairlie lod hilse og bede, om vi ville have den godhed at lade ham vide, om vi agtede at blive der i huset. Jeg lod ham sige igen, at den

eneste hensigt, for hvis skyld vi overhovedet havde betrådt hans hus, var opnået, at jeg ikke agtede at opholde mig i nogen andens hus end i mit eget, og at mr. Fairlie ikke behøvede at nære nogen frygt for, at han nogensinde oftere ville komme til at se eller høre fra os. Vi tilbragte natten hos vore venner på bondegården, og den følgende morgen vendte vi tilbage til London; hele landsbyen og alle omegnens forpagtere ledsagede os med den største entusiasme og den hjerteligste velvilje til jernbanestationen.

Da Cumberlands høje forsvandt for vore blikke i det blå fjerne, tænkte jeg på de første, ingenlunde opmuntrende omstændigheder, under hvilke den lange kamp var begyndt, som nu var bragt til ende. Det var forunderligt nok at kaste et blik tilbage og se, at den fattigdom, der havde berøvet os alt håb om bistand, havde været et indirekte middel til et lykkeligt udfald, idet den havde tvunget mig til at handle på egen hånd. Hvis vi havde været rige nok til at søge rettens hjælp, hvad var da blevet udfaldet? Mr. Kyrle havde selv vist mig, at gevinsten ville have været mere end tvivlsom, men tabet sikkert, når man dømte efter det, der i virkeligheden havde tildraget sig. Loven havde aldrig skaffet mig en samtale med mrs. Catherick. Loven havde aldrig gjort Pesca til det redskab, der skulle tvinge greven til at gå til bekendelse.

2

Jeg har endnu tilbage at fortælle to begivenheder for at fuldstændiggøre den kæde af fakta, der slynger sig gennem denne fortælling fra dens begyndelse til enden.

Mens følelsen af vor frihed efter det lange tryk, vi havde levet under, var os noget nyt og uvant, lod den ven, der først havde beskæftiget mig med arbejder i træskærerkunsten, mig kalde til sig for at give mig et nyt bevis på sin deltagelse i mit velgående. Han havde af sine foresatte fået det hverv at tage til Paris for at prøve en fransk opfindelse i den praktiske anvendelse af hans kunst, hvis betydning det var dem særdeles magtpåliggende at komme til at kende. Hans eget arbejde tillod ham imidlertid ikke selv at påtage sig dette hverv, og han havde af den grund været så venlig at bringe mig i forslag. Jeg kunne ikke et øjeblik tæve med at modtage dette tilbud med tak, for hvis jeg røgtede dette hverv til tilfredshed, så ville følgen deraf være en blivende ansættelse ved det illustrerede tidsskrift, som jeg nu kun lejlighedsvis modtog bestillinger fra.

Jeg fik mine instruktioner og pakkede mine sager for at rejse den følgende dag. Da jeg anden, gang lod Laura (men under hvilke forandrede forhold!) blive tilbage under sin søsters varetægt, faldt der mig en alvorlig betragtning ind, som flere gange allerede havde påtrængt sig både mig og min kone – vi kom til at tænke på Marians fremtid. Havde vi i vor egoistiske kærlighed nogen som helst ret til at modtage de ofre, hun så højmodigt bragte os? Var det ikke vor pligt og det bedste bevis på taknemmelighed, at glemme os selv og kun tænke på hende? Jeg forsøgte at sige hende dette, da vi ved afskeden var et øjeblik alene. Hun tog min hånd og bragte mig ved de første ord til at tie.

"Efter alt, hvad vi tre har lidt sammen," sagde hun, "kan der mellem os ikke være tale om nogen skilsmisse, førend den allersidste. Mit hjerte og min lykke, Walter, er hos Laura og dig.

Vent en lille stund, til vi hører barnestemmer ved din arne, jeg vil da lære dem at tale for mig i deres sprog, og det første, de skal lære at sige til deres fader og moder, skal være: 'Vi kan ikke undvære vores tante!'"

Jeg rejste ikke til Paris alene. Pesca besluttede i det sidste øjeblik at ledsage mig. Han havde siden den aften i operaen ikke haft sit tidligere humør og ville derfor forsøge, om ikke en lille ferierejse skulle kunne hjælpe ham til det igen.

Jeg udrettede det hverv, der var betroet mig, og aflagde fjerdedagen efter min ankomst den nødvendige beretning desangående. Den femte dag bestemte jeg til at tage nogle seværdigheder i øjesyn i selskab med Pesca.

Hotellet, vi boede i, var så overfyldt, at vi ikke havde kunnet komme til at bo på den samme etage. Mit værelse var på anden etage, og Pescas ovenpå i den tredje. Den femte dags morgen gik jeg op til ham for at se, om han var parat til at gå ud. Just som jeg kom op på gangen, så jeg, at hans dør blev åbnet indefra; en lang, smal, men kraftig hånd (der ikke var min vens hånd), holdt den halvt åben. På samme tid hørte jeg Pesca hviske med en sagte og ivrig stemme og i sit modersmål: "Jeg erindrer mig dette navn, men jeg kender ikke manden. De så jo selv i operaen, at han var så forandret, at jeg ikke kendte ham igen. Jeg vil sende beretningen, mere formår jeg ikke." – "Der behøves heller ikke mere," svarede en anden stemme. Døren blev åbnet helt, og den blonde herre med arret på kinden – den samme, som jeg en uges tid tidligere havde set følge efter grevens vogn – kom ud af værelset. Han bukkede, idet jeg trådte lidt til side for at lade ham passere. Hans ansigt var

frygtelig blegt, og han holdt sig fast ved gelænderet, da han gik ned ad trappen.

Jeg åbnede døren og trådte ind i Pescas værelse. Han sad og krøb på en besynderlig måde sammen i et hjørne af sofaen og syntes at gyse tilbage fra mig, da jeg nærmede mig.

"Forstyrrer jeg dig?" spurgte jeg ham. "Jeg vidste ikke, at der var en ven hos dig, før jeg så ham komme ud."

"Det var ingen ven," sagde Pesca hurtigt; "jeg så ham i dag for første og sidste gang."

"Jeg frygter for, et han har bragt dig dårlige efterretninger?"

"Frygtelige efterretninger, Walter! Lad os vende tilbage til London – jeg har ikke lyst til at blive her længere og jeg angrer, at jeg i det hele taget kom hertil. Mine ungdomsvildfarelser hævner sig bittert," sagde han, idet han vendte ansigtet imod væggen. "Ja, de hævner sig bittert på mig nu på mine gamle dage. Jeg søger at glemme dem, men de vil ikke glemme mig!"

"Jeg er bange for, at vi ikke kan rejse før i eftermiddag," svarede jeg. "Vil du ikke gå lidt ud med mig indtil da?"

"Nej, kære ven, jeg vil blive her. Men lad os rejse hjem dag – lad os endelig rejse hjem i dag!"

Jeg forlod ham med den forsikring, at vi om eftermiddagen skulle forlade Paris. Aftenen før havde vi besluttet, at vi ville bestige Notre Dame-kirkens tårn med Victor Hugos smukke roman som fører. Der var ikke andet i den franske hovedstad, som jeg hellere ønskede at se, og jeg begav mig derfor alene på vej derhen.

Idet jeg gik langs med floden, kom jeg forbi det forfærdelige lighus *la Morgue*. En stor menneskemasse trængte sig foran døren. Der var åbenbart noget derinde, der vakte folks

nysgerrighed og lovede at give deres appetit for det gruelige næring. Jeg ville have fortsat min gang hen til kirken, hvis ikke en samtale mellem to mænd og en kvinde havde tiltrukket sig min opmærksomhed. De kom lige fra *la Morgue*, hvor de havde set ligene, og talte netop til de nærmeststående om liget af en mand med et uhyre omfang og et forunderligt, indbrændt mærke på overarmen.

Idet jeg hørte disse ord, stod jeg stille og blandede mig i mængden, der strømmede ind i lighuset. En utydelig anelse om, hvad der forestod, havde grebet mig, da jeg hørte Pescas stemme gennem den åbne dør til hotelværelset, og straks efter så den fremmede, der gik ud forbi mig på trappen. Nu stod det hele klart for mig ved de tilfældige ord, jeg netop havde hørt! En anden hævn end min havde forfulgt den af skæbnen fordømte mand fra operaen til hans hus, og fra hans egen dør til hans tilflugtssted i Paris. En anden hævn end min havde kaldt ham til regnskab og ladet ham bøde med livet. Det øjeblik, da jeg havde gjort Pesca opmærksom på ham i teatret, og den fremmede, der ligeledes søgte ham, havde hørt mine ord, var netop det øjeblik, hvor hans dom var blevet fældet. Jeg tænkte på kampen i mit eget hjerte, da han havde stået overfor mig, og på den kamp, jeg havde haft at bestå, inden jeg havde kunnet beslutte mig til at lade ham undslippe, og jeg gøs ved disse tanker.

Langsomt, tomme for tomme trængte jeg mig med mængden hen til det store vindue, der i *la Morgue* adskiller de døde fra de levende – jeg kom stadig nærmere, stod nu i den anden tilskuerrække og kunne se ind.

Der lå han nu, ukendt af alle, og givet til pris for en fransk pøbels letfærdige nysgerrighed. – Det var den frygtelige ende på dette lange liv med dets misbrugte evner og hjerteløse forbrydelser. Tavs og med dødens mærke lå dette brede, massive og faste ansigt så imponerende for os, at de plaprende franske kvinder omkring mig slog hænderne sammen af forundring og råbte i et skingrende kor: "Å. hvilken smuk mand!"

Såret, der havde dræbt ham, var blevet bibragt ham enten med en kniv eller en dolk lige over hjertet. Det var ikke muligt på hans legeme at opdage andre spor af nogen voldsgerning, undtagen på den venstre arm; på denne, og netop på det sted, hvor jeg på Pescas arm havde set det indbrændte mærke, så man to dybe indsnit i form af bogstavet T, der gjorde selskabets indbrændte mærke fuldkommen ukendeligt. Hans dragt, der hang ovenover ham, beviste, at han selv havde kendt den fare, der truede ham, – for han havde været forklædt som fransk håndværker.

Kun i et par øjeblikke kunne jeg tvinge mig til at betragte alt dette igennem ruden. Jeg har ikke mere at tilføje om det, for jeg så intet mere.

De få oplysninger om hans død, jeg senere hørte (dels igennem Pesca og dels fra andre kilder) vil jeg meddele straks, inden jeg forlader emnet.

Hans legeme blev i den forklædning, jeg har beskrevet, fisket op af Seinen, men forresten fandtes der intet på ham, der kunne fortælle om hans navn, stand eller opholdssted. Den hånd, der havde dræbt ham, blev aldrig opdaget, og de nærmere omstændigheder ved hans død vedblev at være en

hemmelighed. Jeg overlader det til andre at gøre deres slutninger angående mordet, ligesom jeg har gjort mine. Når jeg siger, at den fremmede med arret har været et medlem af Selskabet, og jeg tilføjer, at de to indsnit på den dræbtes arm betegnede det italienske ord *Traditore* – forræder –, og at Selskabet har straffet et forræderi, så har jeg gjort mit for at opklare den hemmelighed, der knytter sig til grev Foscos død.

Dagen efter at jeg havde set liget, fik grevinden en anonym underretning om, hvad der var sket. Hun lod ham begrave på Père la Chaise-kirkegården, og endnu den dag i dag hænger hendes egen hånd stadig friske blomsterkranse på det pyntelige bronzegitter om graven; hun lever i den største tilbagetrukkethed i Versailles, og for ikke lang tid siden udgav hun en biografi over sin afdøde mand. Værket kaster ikke det ringeste lys på hans virkelige navn eller på hans livs hemmelige historie; det beskæftiger sig næsten udelukkende med at berømme hans dyder som ægtemand, at fremhæve hans udmærkede evner og at opregne de æresbevisninger, der var blevet ham til del. Omstændighederne ved hans død er angivet i stor korthed og sammentrængte i følgende sætning: "Hans liv var en lang kamp for aristokratiets rettigheder og de hellige grundsætninger, hvorpå det hviler, og han døde som martyr for sin sag."

3

Sommer og efterår forløb efter min hjemkomst fra Paris og bragte ingen forandringer med sig, der her behøver at omtales. Vi levede så simpelt og roligt, at de faste indtægter, jeg nu havde nu havde, var tilstrækkelige til alle fornødenheder.

I februar året efter blev vort første barn født; det var en søn. Min moder, min søster og mrs. Vesey var vore gæster, da han blev døbt, og mrs. Clements gik min kone til hånde ved denne lejlighed. Marian holdt barnet over dåben, fadderne var Pesca og mr. Gilmore – denne sidste havde dog måttet sende en anden i stedet for sig selv. Jeg skylder endnu at bemærke her, at mr. Gilmore, da han året efter kom tilbage til os, bidrog til at fuldstændiggøre disse blade ved efter min anmodning at skrive den beretning, som under hans navn findes i begyndelse af denne fortælling, og som, skønt det således er den første i rækken, dog var den sidste, jeg modtog.

Den eneste begivenhed i vort liv, som jeg endnu har tilbage at meddele, tildrog sig, da vor lille Walter var seks måneder gammel.

Jeg blev på den tid sendt til Irland for at udføre nogle skitser til det blad, jeg var ansat ved. Jeg var næsten fjorten dage borte, under hvilke jeg uafbrudt korresponderede med min kone og Marian, med undtagelse af de tre sidste dage, hvor jeg rejste så planløst rundt, at deres breve ikke kunne nå mig. Den sidste del af rejsen foretog jeg mig om natten, og da jeg om morgenen kom hjem, var der til min ubeskrivelige forbavselse ingen til at modtage mig. – Laura, Marian og barnet havde forladt huset dagen før min ankomst.

Et brev fra min kone, som pigen gav mig, forøgede min forbavselse, for det underrettede mig om, at de var rejst til Limmeridge House. Marian havde forbudt Laura at forsøge at give mig nogen som helst skriftlig oplysning – jeg blev blot bedt om at rejse efter dem, så snart jeg kom tilbage – i Limmeridge

skulle jeg få alle oplysninger – og man opfordrede mig flere gange til ikke at bekymre mig. – Dermed endte brevet.

Det var endnu så tidligt, at jeg kunne afgå med morgentoget, og endnu samme eftermiddag ankom jeg til Limmeridge House.

Min kone og Marian var begge ovenpå. De havde (for at forøge min forbavselse) begge to indkvarteret sig i det lille værelse, der dengang, jeg havde været beskæftige med mr. Fairlies billeder, havde været anvist mig til atelier. På den samme stol, som jeg tidligere plejede at sidde på, sad nu Marian med barnet på skødet. Drengen bed ivrigt i koralhåndtaget på sin rangle, og Laura stod ved det velkendte tegnebord og holdt det lille album i hånden, som jeg i tidligere dage havde fyldt til hende med tegninger.

"Hvad i alverden har ført jer hertil?" råbte jeg. "Ved mr. Fairlie –?"

Marian lod mig ikke tale ud, men underrettede mig om, at mr. Fairlie var død; han havde fået et slagtilfælde, og var aldrig kommet sig af lammelsen. Mr. Kyrle havde underrettet dem om, at han var død, og havde rådet dem til straks at begive sig til Limmeridge.

Jeg begyndte at ane en stor forandring i vore forhold. – Laura talte, før det endnu stod helt klart for mig. Hun sneg sig tæt hen til mig for ret at kunne nyde den overraskelse, der stod udtrykt i mit ansigt.

"Min kære Walter," sagde hun, "behøver vi virkelig at forklare dig, hvorfor vi er her? Jeg frygter for, at jeg ikke godt kan gøre det uden at gøre brud på vor aftale og tale om fortiden. "

"Det er aldeles ikke nødvendigt," sagde Marian; "vi kan gøre det lige så tydeligt og uendelig mere interessant ved at tale om fremtiden." Hun rejste sig op og tog drengen, der lo og sparkede med fødderne, i sine arme. "Ved du, hvem det er, Walter," spurgte hun med glædestårer i øjnene.

"Selv min forvirring har dog grænser," svarede jeg "og jeg tror dog nok, at jeg endnu er i stand til at kende mit eget barn."

"Barn!" råbte hun med denne livlige munterhed, der havde udmærket hende tidligere; "taler du så familiært om en af Englands jorddrotter? Ved du nu også, hvem du står overfor? Jeg tror det ikke! Tillad mig derfor at præsentere to udmærkede personligheder for hinanden: Mr. Walter Hartright og – *arvingen til Limmeridge*."

Således sagde hun. Og med disse ord er jeg færdig.

Pennen skælver i min hånd, og det lykkelige arbejde, der har beskæftiget mig i så mange måneder, er nu bragt til ende. Marian var vort livs gode engel – Marians ord slutter denne fortælling.

Om "Kvinden i hvidt"

Forfatter: Wilkie Collins (1824-1869).
Org.udgave: *The Woman in White.* Føljeton i *All the Year Round* 26. november 1859 – 25. august 1860 Bogudgave Sampson Low, London 15. august 1860.
Denne udgave baseret på: *Den Hvidklædte. Roman af Wilkie Collins.* Føljeton i *Den til Forsendelse med de Kongelige Brevposter privilegerede Berlingske Politiske og Avertissementstidende* 13. januar 1862 – 19. maj 1862. Enkelte passager fra *Wilkie Collins: Den hvidklædte.* Føljeton i *Dannebrog* 09. februar 1905 – 23. august 1905. Oversætterne er ikke kendte.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter maleri af Sir John Everett Millais (1829-1896): *A Somnambulist* (1871) (Public Domain via ArtVee.com).

ISBN 978-87-7979-856-4
1. ebogsudgave

© 2023 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk

Indhold

Forside
Ophavsret og brugsbetingelser
Indledning
Walter Hartrights beretning
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15

Advokat Vincent Gilmore, Chancery Lane's beretning
- 1
- 2
- 3
- 4

Uddrag af miss Halcombes dagbog
- 1

2
Marian Halcombes dagbog, fortsat
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
Frederick Fairlie, Esq., til Limmeridge House's beretning
Eliza Michelson, husholderske på Blackwater Park's beretning
1
2
Historien fortsat ved forskellige beretninger
1. Beretning af Hester Pinhorn, kokkepige hos grev Fosco.
2. Lægens beretning
3. Jane Goulds beretning
4. Gravstenen
5. Walter Hartrights beretning
Walter Hartrights beretning – Anden afdeling.
1
2
3
4

5
6
7
8
9
10
11
Mrs. Cathericks beretning
Walter Hartrights beretning, fortsat
1
2
3
4
5
6
7
Isidore Ottavio Baldassaro Foscos beretning
Afslutning ved Walter Hartright
1
2
3
Om "Kvinden i hvidt"